

"נפלא-אודת"

סודות מיצרפי הכתב

הרב בן-ציון בר-עמ"י

"אות-לעולם"

מרכז לחקר הלשון והכתב בישראל

אייר ה'תשס"ט - 2009

כל הזכויות שמורות

**אין להעתיק או להפיץ ספר זה או חלק או קטעים ממנו
בשום צורה ובשום אמצעי
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור**

להזמנות:

**בן-ציון בר-עמ"י
מנכ"ל "אות-לעולם"
מרכז לחקר הלשון והכתב בישראל**

ההגנה 2 רחובות 76-210

**טלפונים: 08-949-1985, 072-233-4996
נייד: 054-449-1118**

**עריכה וסדר הספר - תמר אחרק הדפסות
050-5548450, 08-9435555**

מסת"ב: ISBN:

978-965-91247-0-1

דוא"ל: bar-ami@bezeqint.net

(אנגלית) www.bar-ami.org

(עברית) www.nifla-ot.co.il

תוכן הענינים

עמ'

הנושא

פתיחה

5.....	הסכמות/מכתבי ברכה
13.....	פתח דבר
17.....	הקדמה
19.....	צורות כתיבה בתנ"ך ובמקורות
24.....	שלמי תודה
29.....	הכנת היצירה

שער חכמה וידע

36.....	עליה רוחנית חלק א'
59.....	עליה רוחנית חלק ב'
87.....	עליה רוחנית חלק ג'
118.....	עליה רוחנית חלק ד'
136.....	אשרי
141.....	אור החכמה
149.....	היהודי הנצחי
161.....	דעת
166.....	הבריאח
172.....	הללוי'ה
178.....	טוב
181.....	החפץ חיים
187.....	כתר שם טוב
192.....	נהורא - רבי שמעון בר יוחאי
198.....	אוהב ה'

שער העם היהודי

204.....	אחדות
210.....	שער השמים
221.....	זכות - הרבי
226.....	התגלות וגילוי ה'
234.....	פנים מאירות - הרב קוק
240.....	אנעים זמירות
243.....	ה' אורי וישעי
245.....	עם ישראל חי

שער שפע ברכות והצלחה

286.....	אור ההצלחה
296.....	על פלגי מים
300.....	מעגל השפע
306.....	101 ברכות
310.....	גביע הברכות
319.....	שעון השפע
323.....	כי לעולם חסדו
328.....	טוב להודות

336.....	שער השפע.....
344.....	אושר ושמחה.....
351.....	אלף המגן.....
359.....	תפילת הרופא.....
363.....	ברכי נפשי.....

שער ירושלים

368	פתיחה.....
370	ובא לציון גואל.....
375	גאולה שלמה.....
391	שלום ירושלים.....
396	שבחי ירושלים.....
402	שמע קולנו.....
406	בית המקדש.....
410	טללי אורות.....
414	בנין אריאל.....

שער האושר במשפחה היהודית

426	שער האושר.....
432	קבלת שבת.....
437	אשת חיל.....
447	ה' שומרך.....
453	אור הכבוד.....
458	יהלום הברכות/סוד האות יו"ד.....
479	ילד מאושר.....
484	בן חכם.....
487	כח רוחני/תפילין.....
492	גביע דודים.....
497	טבעת דודים.....
503	חותם הנצח.....

שער מגילות וספרים

513	ספר החכמה - קהלת.....
517	הכתובה/אני לדודי ודודי לי - שיר השירים.....
526	מסע יונה - ספר יונה.....
530	ואהבת לרעך- פרקי אבות.....
535	ספר הספרים.....
542	אורה ושמחה - מגילת אסתר.....
553	כתר מלכות.....
558	בית לחם- מגילת רות.....
566	כי הם חיינו.....
573	נקדש את שמך - ספר דניאל.....

חתימה

578	כתבות ומאמרים.....
620	תפילה וברכה.....
621	זכרון עולם.....
622	מפעולות מכון "אות לעולם".....

דברי העורך הרב עזרא קורח שליט"א - בני ברק

בס"ד

"גַּל עֵינַי וּאֲבִיטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ" (תהלים קי"ט)

מה נכבד היום הזה, בהגלות נגלות נפלאות ונסתרות בממלכת האותיות, בספר הפותח בפנינו שער לעולם טמיר ונפלא.

בספר שלפנינו קושר הרב המחבר ביד אמן לאותיות כתרי תורה, אמונה, חסידות תודעה יהודית ועוד. מצירופי האותיות יצר במעשה חושב מעשה אומן ומעשה רוקם, מארג שלם המבטא חזותית ומילולית יצירות נפלאות, המעלה את האותיות מתחום הסתמיות לעולם מופלא של מיסתורין הטמון בהן.

הרב המחבר המשתייך למשפחה נכבדה שמלאכתם מלאכת שמים, השכיל להתבונן וזכה להשיג מכל אות ותיבה - ומכאן לכל משפט ומכלול פרקים - תוכן ומשמעות מפתיעים הצפונים בתוכם, בבחינת צפנת פענח.

זכיתי לחוש את חדות היצירה - אם לא בעת יצירת היצירות, הרי בלווי החלק המילולי המדריך ומנחה את המעיין לגלות את רזי היצירה, ולא אטעה אם אומר שהמשקיף מן הצד יגלה ביצירות פן נוסף שלא בא לידי ביטוי בתמליל המלווה את היצירות, כי זו סגולתה של כל אמנות.

יבוא נא המעיין ויזון עיניו בפלאי פלאות שיצרו האותיות שבהן נברא עולם רבגוני של מחשבת ישראל.

עזרא קורח

הרב שמחה הכהן קוק
הרב הראשי ואב"ד
רחובות

ב"ה, א' כסלו תשס"ח

דברי הוקרה

המטנה באמות (פ"ה ט"ז) עשרה דברים נבראו ערב שבת בין השמשות... הכתב והמכתב, ופירש"י אשכ"ז שהתב"ה אסתכל באוריהא וברא עלמא, היינו דעו בריאות העולם היתה התורה בע"פ, ובבריאת העולם נעשתה התורה לתורה שבכתב.

ומבא בספר "קדושת לוי" (מהר"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב וצ"ל פ' בשלח) "כדבר ה' שמים נעשו" כי ע"י אמירת "יהי אור" נברא אור, כן כל הבריאה, ובקריעת ים סוף חזרו האותיות לשורשם ונשאר הים בלי חיות ובטל בהצאות, וזה קריעת ים סוף, ולכן נכתב פרשת השירה בספר תורה "אריה ע"ג לכינה" לרמז על הגם שנמחלו האותיות לשורשם ונשארה התורה פנייה מאותיות האלף.

מי שסעיין ולו במקצת בספר תוהר הקדוש יכול להבין באפס קצתו מה חזקו של האותיות ושל כל אות האות בנפרד.

בואו ונחזיק טובה **להרב בן-ציון בר-עמי שליט"א** רב ביהמ"פ "צעירי תימן" בעירנו, שסמיך מסורת אבות לתפארת של דורי דורות, להעמיק בצורה נפלאה של מאות בשנים במדות צורת האותיות וצירופן, וכעת ובה להעלות ולפאר פנינים ליופי צורת האותיות והאזרחם, בהוצאת ספריו שיחם "נפלא-אות" וכן ספרו "מסלכת האותיות" בהם מודות האותיות לשון הקודש ותיקונים בהגייה נכונה.

אני שמח לברך את כל הרב בר-עמי שליט"א שיזכה לזכות את הרבים בגין חיזו בן עזת תימן המסורת, הודע במסורת תימן ותורת ההגוי של העדה אשר יש לה מקור ושישלת זה אלפי שנים.

יתברך בעד"ה בשפע ברכה ובריות נופא ונתורא פעליא.

בברכת התורה
 וחברת ברכים באהבה

הרב שמחה הכהן קוק

רחוב גולדברג 2 ת.ד. 1047 רחובות טל. משרד 08-9362766, בבית 08-9466183

ABRAHAM ISRAEL RUBIN
RABBI AND MOREH TZEDECK
IN REHOVOT

אברהם ישראל רובין
רב ומו"צ - ברחובות

דברי ברכה

מצטרף אני למעיין הברכות של כב' הרבנים שליט"א לאיש החסד והעיון הרב בן ציון בר עמי הי"ו על יצירתו החדשה "ממלכת האותיות".

ויה"ר שחפץ ד' בידו יצליח להמשיך את מסורת יהדות תימן עתיקת יומין בהיגוי ובשפה נכונה כפי המקובל אצלם מדור דור, בבחי' "שלא ישנה מכל מה שאמרו לו" תוך בריאות טובה ואריכות ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים אכ"ר.

וע"ז באתי עה"ח בכבוד רב ובברכה
אברהם רובין

ABRAHAM ISRAEL RUBIN
RABBI AND MOREH TZEDECK
IN REHOVOT

אברהם ישראל רובין
רב ומו"צ - ברחובות

בר"א מנחם יצחק

דברי ברכה

מצטרף אני למעיין הברכות של כב' הרבנים שליט"א לאיש החסד והעיון הרב בן ציון בר עמי הי"ו על יצירתו החדשה "ממלכת האותיות".
ויה"ר שחפץ ד' בידו יצליח להמשיך את מסורת יהדות תימן עתיקת יומין בהיגוי ובשפה נכונה כפי המקובל אצלם מדור דור, בבחי' "שלא ישנה מכל מה שאמרו לו" תוך בריאות טובה ואריכות ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים אכ"ר.
וע"ז באתי עה"ח בכבוד רב ובברכה
אברהם רובין

הרב רצון ערוסי

רב העיר קרית אונו
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
יוזרר הליכות עם ישראל

רבנות: רח' וינגייט 22 קרית אונו. טל' 03-5348820 03-5349510 פקס' 03-6358222
הליכות עם ישראל: תייד 211 קריית אונו. טל' 03-5351119 טלפקס' 03-5353570

ב'טאלול/תשס"ח
02/09/2008

דברי ברכה

אני מכיר ומוקיר את הרב **בן ציון בר עמי** הי"ו.

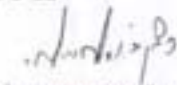
הרב בר עמי הוא צאצא למשפחת תלמידי חכמים, נעים הליכות, שידאתו קודמת לחכמתו.

והנה נתן דעתו ללון בחכמת האותיות, צורתן ומדוותיהן, והאמונות והאמונה שיש בהן. הוא חיבר ספר נפלא "נפלא-אות", שפותח צוהר ליופי ולחכמה המשוקעת באותיות הקודש.

על ר' עקיבא טאמר שוהיה דורש כתרי אותיות על התגין ועל הזיגין והיה דורש תילי תילין של הלכות, כך שזכה הרב בר עמי להיכנס לבית מדרשו של ר' עקיבא, להיות מוקרן מתורת האותיות ולהקריין עלינו מחכמת קודש זו ומאמונת קודש זו.

יהי ה' בעזרו, ובכל אשר ימנה ישכיל ויצליח.

בברכה,

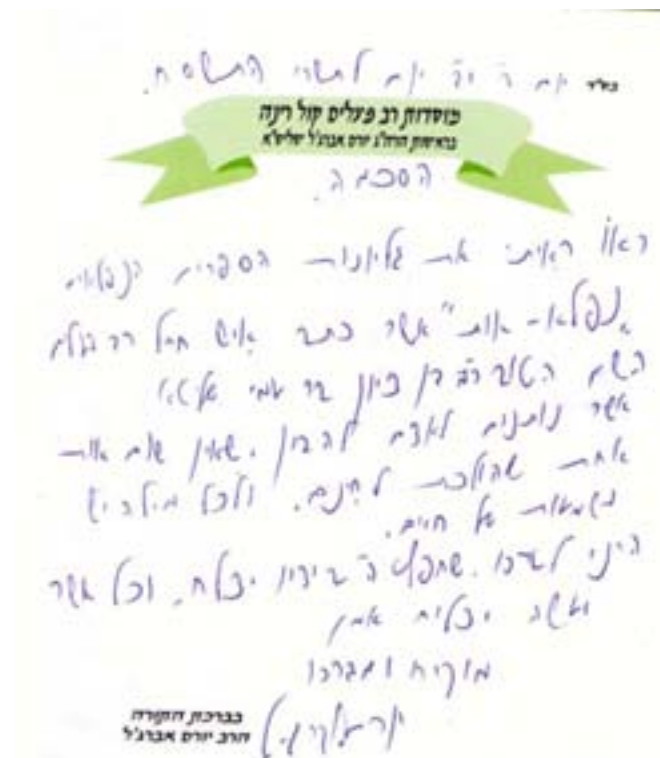

רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי

בס"ד יום ב' י"ב יום לתשרי חתשס"ח

מוסדות רב פעלים קול רינח
בראשות הרצ"ג יורם אברג'ל שליט"א

הסכמה

ראו ראיתי את גליונות הספרים הנפלאים "נפלא-אות" אשר כתב
איש חייל רב פעלים חשם חטוב רב בן ציון בר עמי שליט"א
אשר נותנים לאדם לחבין, שאין שום אות אחת שחולכת לחינם.
חרני לברכו שחפץ חי בידיו יצלה, וכל אשר יעשה יצליח אמן
מוקירו ומברכו
יורם אברג'ל

AZARYA BASSIS

CHIEF RABBI OF ROSH-HA'AYIN VRC
& MEMBER OF THE CHIEF RABBINATE COUNCIL OF ISRAEL

לק"י לי תשרי א' בר"ח מרחשון תשס"ט
לסדר נח איש צדיק.

איקלע לאתרין האי גברא רבא ויקרא חשד"ט הרב בן ציון בר עמי שליט"א והראגי ספר מעשה ידיו להתפאר – נפלא-אות מתורת צירופי אותיות, ובהם ציינים ופרחים פרפראות נפלאות ברמזים יקרים מפנינים – ונפלאותי מבקאותו בצירופי מינים שונים גם בחכמת הדקדוק והניקוד ידיו רב לו וערך הכל בטו"ט ודעת – ללמוד את העצרים שידקדקו היטב. בקריאה.

בספר זה יראו הקורא כמה עמקו חכמות הצירופי ממלכת האותיות – חפוך בה וחפוך בה דכלא בה וחנני מברכו שיזכה לברך על חסונם ויפוצו מעיינותיו חוצה לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל שידעו ויראו יופי החכמה ותפארתה, וזכות הרבים תלויה בו להחדרת האמונה וחירות שמים ע"י חיבור נפלא זה.

וחפץ ה' בידו יצליח להגדיל תורה ולהאדירה.

מנאי צעיר ומקוה לחסדי אהיה, אשר אמרנו בצלו נחיה.

חצי עזריח בהגז"צ

יחיא בסיס ס"ט

עזריח בסיס

הרב הראשי לראש העין מלפנים
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

AZARYA BASSIS

CHIEF RABBI OF ROSH-HA'AYIN VRC
& MEMBER OF THE CHIEF RABBINATE COUNCIL OF ISRAEL

עזריח בסיס

הרב הראשי לראש העין מלפנים
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

לק"י לי תשרי א' בר"ח מרחשון תשס"ט
לסדר נח איש צדיק

איקלע לאתרין האי גברא רבא ויקרא חשד"ט הרב בן ציון בר עמי שליט"א והראגי ספר מעשה ידיו להתפאר – נפלא-אות מתורת צירופי אותיות, ובהם ציינים ופרחים פרפראות נפלאות ברמזים יקרים מפנינים – ונפלאותי מבקאותו בצירופי מינים שונים גם בחכמת הדקדוק והניקוד ידיו רב לו וערך הכל בטו"ט ודעת – ללמוד את העצרים שידקדקו היטב. בקריאה.

בספר זה יראו הקורא כמה עמקו חכמות הצירופי ממלכת האותיות – חפוך בה וחפוך בה דכלא בה וחנני מברכו שיזכה לברך על חסונם ויפוצו מעיינותיו חוצה לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל שידעו ויראו יופי החכמה ותפארתה, וזכות הרבים תלויה בו להחדרת האמונה וחירות שמים ע"י חיבור נפלא זה.

וחפץ ה' בידו יצליח להגדיל תורה ולהאדירה.

מנאי צעיר ומקוה לחסדי אהיה, אשר אמרנו בצלו נחיה.

חצי עזריח בהגז"צ

יחיא בסיס ס"ט

Rabbi Dr. *Aharon Ben David*
8 Agamia St. Kiryat Ekron 70500, ISRAEL
TL: 972-8-9414997

הרב דר' אהרן בן דוד
רח' אנגליה 8, קריית עקרון 70500
טל: 08-9414997

Email: ahvtelman@gmail.com

לקים: כ"ח בתשרי ה'תשס"ט

ברכה, הערכה והצלחה

בספר יצירה א, א נאמר "בשלושים ושתיים נתיבות פליאות חכמה (עשרים ושתיים אותיות לשון הקודש ועשר הספירות) חקק ... את עולמו בשלושה ספרים בספר (צורה גראפית), וספר (ערך מספרי) וסיפור (משמעות)". הרי שכל אות מאותיות לשון הקודש מקבלת את כוחה משלושה מקורות מגוונים היוצקים לתוכה עצמה רוחנית. והיוצר רבי בן ציון, הבקיא בחדרי האותיות ומשמעותן, הצליח באמנות מיוחדת לעשות שימוש ראוי בשלושת המקורות המזינים את האותיות ובכך ליצור את יצירותיו המכונסות בספר זה שלפנינו.

כמי שליווה מקרוב את התהוות היצירה המיוחדת שלפנינו, עוד בשלבים המוקדמים של היוצרותה, וכמי שליווה את היוצר שהיט בר אורין ובר אבהן, הריני שולח ברכתי, ברכת הצלחה, והערכתי לרב האמן ולאיש החינוך והיצירה, רבי בן ציון בר עמי הי"ו, על היצירה היוצאת דופן בספרותנו, הקרויה "נפלא-אות", לאמר גילויי פלאות ונפלאות באותיות הקודש.

הרב, האמן והקליגראף יצר יצירות מופת אלו בחכמה ובתבונה, מעשי ידי אמן, כינסן לספר אחד, וגילה בכך לדבים את היופי והחכמה שבאותיות הקודש, ובדברים שכתב על היצירות הללו מכניס הוא את המעיין והמתעניין לעולם המסתורין.

ואכן לבוש נאה הכין לו המחבר, וכבר יש בידו לבוש שני המוכן לפירסום. והריני מברכו שיוזכו הבורא יתברך, יוצר בראשית, להוסיף עוד לבושים על לבוש נאה זה ועל הלבוש השני המוכן כבר לדפוס, וכדרכו וככונותיו של רבי מרדכי יפה בעל הלבושים (ראה הקדמתו לספרי הלבושים). יצו ה' את המחבר והיוצר את הברכה באסמיו הרוחניים להמשיך ביצירה כפי שחננו הבורא יתברך וכן למצוא את המשאבים המתאימים להפיץ מעינותיו וציצה.

המברך בחיבה ובהוקרה

אהרן בן דוד

הוראת כ"ק הרבי, האדמו"ר מלובביץ'
מתוך מכתבו אל המחבר

"...אזכיר על הציון ברכה להצלחה...
לשמור על קדושת הכתובים:..."

ברכת הרב יצחק גינצבורג שליט"א למחבר
"...יפוצו מעינותיך חוצה..."

פתח-דבר

אודה ה' בכל לבי על זכות אבות שנפלה בחלקי להיוולד למשפחת סופרי-סת"ם מתימן מדורי דורות, מסורת של מאות בשנים. מעבר לכל שמורה הזכות לאבי מורי שלמה בן יוסף מעברי זצ"ל שהצליח להחדיר בי בעורקיי ובקוד נשמתי את האהבה לחכמת עומק אותיות הקודש.

אבי לימדני את סודות האותיות. ממנו למדתי כיצד העולם כולו משתקף בתוך האותיות. עוד למדתי ממנו לאהוב את האותיות אהבת נפש. הן פתחו לפני צוהר חדש בעולם לראות בתוכן את מקור ההווה כולה. למדני אבי זצוק"ל: "בראשית ברא א-לוהים...א-ת." הסביר: תחילה נבראו האותיות מא' ועד ת'! אין צור כא-להינו: דרשו חז"ל: "אין צייר כא-לוהינו" (ברכות י' ע"א) הוא, יתברך, הצייר האמיתי אשר צר את העולם הוא הקב"ה אשר חתם את שמו: "אמת", בז"ך (27) האותיות המתחילות באות א', אמצעיתן- בדיוק האות מ' וסופן האות ת'. באותיות התורה צר ויצר את העולם כולו.

הוסיף אבי ואמר: "בני, לפני שתטבול הקולמוס בדיו, טבול אותו במוחך ובלבך ורק אח"כ בדיו" זמן רב הדהד משפט זה בקרבי להבין את פשר החידה עד שיום אחד התפרץ הכל! "יש להשתמש במחשבה וברגש בעת כתיבת אותיות הקודש..." כנראה כבר במשפט זה נבנו בתוכי העמודים עליהם הושתתו כל מיצרפי הכתב.

כל ילד מקבל עפרון או צבע להתחיל ולשרבט. זכורני הנסיון הראשון בכתיבה בהיותי בן ארבע שנים - עקב מצב כלכלי קשה מנשוא, רצוני היה "לעזור" לאבי... והחלטתי - שלא בפניו - להמשיך ולכתוב את המזוזה שאבי כתב... על אף שגרמתי לו נזק... שמח אבי וזיכה אותי בקולמוס מיוחד, ובגיל 6 כתבתי בכתב יד בקולמוס ודיו... את הסידור הראשון שלי... מעבר לגיל 20 גיליתי יצירת אמנות עתיקה ונדירה בין הכתבים שאבי הותיר אחריו... הנסיון לחקות את היצירה ההיא... הוביל למערך

מיצרפי הכתב שבחלקו הגדול נמצא בספר זה. לכל יצירה עשרות רעיונות המבוססים במאמרי חז"ל הקדושים... כל יצירה מפארת ומאדירה כל דבר הכתוב במקורותינו. כל יצירה היא דגם המסביר בצורה ויזואלית את הרעיונות הכמוסים בנושא שהיצירה מבטאת...

יש המתבוננים ונהנים ויש הקוראים את ההסבר ונהנים הנאה רוחנית וזוכים לעושר ולהתפעלות...

זכורני... בהיותי ילד לומד אצל המורי הקפדן, שאסר באיסור מוחלט להזיז העיניים מהחומש היחיד שהיה על ה"שולחן" (ארגז תפוזים הפוך) נאלצתי להביט אל הספר ה"מסתובב" בין הזאטוטים. שורות הכתב נראו מכל כיוונים, והנה כילד אני רואה אותן "עולות" "יורדות" "מטפסות" רצות מימין לשמאל, משמאל לימין... וה"ילד" משתעשע לראותן... והנה הן גם פורחות באויר ונהפכות למלאכי מרום המרחפים... כך זכיתי (שהאבן שהיתה מתחת לסנטר - לא נפלה...) ולגלות יותר ויותר מה הן האותיות... ממש אותיות פורחות באויר...

אותיות - זה דבר חי! הן האטומים היוצרים את העולם הרוחני אשר סומך את העולם הגשמי. הרהרתי בלבי שאילו לא היו האותיות קיימות אי אפשר היה לבטא דברי חכמה או להעבירן לבני אדם.

לכל אחד הותירו אבותיו בקעה להתגדר בה. מסורת חכמת האותיות שעברה במשפחתנו מדור לדור מאז גירוש ספרד. בדורנו התפתחה השיטה הנפלאה הזאת של העברת מסרים חינוכיים, ערכיים וחדורי אמונה בדרך שלא היתה לפני כן. כך גם נכתב בכתב עת מטעם המוזיאון לכתב של כל תרבויות העולם, הנמצא בלונדון, וכן על פי עבודות מחקר מטעם האוניברסיטאות בישראל.

אודה לה'

אשר עזרני לקמט את הרעיונות ולתפור להם בגדי שרד למען הראות לעולם את היופי של תורתנו ומסורת אבותינו אלפי שנים. יין הרוקח בכלי נאה. כל הבא בסודי סודות בנבכי היצירות נהנה הנאה רוחנית ומתעשר בעושר שלא יסולה בפז. יעריך את ההשקעה של עשרות שנים אשר הפכו את היצירות למככבות בבתי היהודים בארץ ובכל רחבי העולם הגדול. כמעט ואין קהילה יהודית וכמעט ואין מדינה על פני כדור הארץ

שהיצירות לא הגיעו לשם. גם בשנות השבעים והשמונים הצליחו לחדור אל מעבר למסך הברזל וליהודים היושבים בכל ארצות ערב.

הפליא לעשות הרבי מלובביץ אשר חתם את ברכתו האישית בע"פ, ובכתב ידו ציין כי יש ביצירות הללו קדושה... והשפעה סגולית.

בספר זה אין עניינים העוסקים בהלכה ואינו בא להכריע בעניינים הלכתיים, אינו אוסר ואינו מתיר. ספר זה בא לקיים "זה א-לי ואנוהו". משימתו לפתוח לבבות ולעטר דברי תורה וחוכמה, כתיק ספר תורה המעוטר בכסף ובפנינים להראות כי התורה הנמצאת בפנים בעלת ערך עליון ביותר!

קראתי שם הספר "נפלא-אות" לעורר את העניין כי האותיות פלא גדול בהן. ככל שנכנסים יותר ללמוד עומק האותיות, ההתפעלות הולכת וגדלה. היצירות הללו התחילו בגילוי יצירת עתיקת יומין בארכיון המשפחה, ביצירה שנמצאה התנוצצו אורות מהאותיות של אחד הפסוקים שהיה כתוב שם: "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" וכך הבזיק בלבי הרעיון "נפלא-אות". (הסיפור בשלמותו מסופר לאחד מעורכי העיתונים הנמצאים בנספח בסיום הספר).

הפלא הגדול והמיוחד ביצירות אלה כי הם מחברים את כל חלקי העם - בלי יוצא מן הכלל - בקִשְׁת רחבה של העם כולו בלי יוצא מהכלל!!! הרבנים הראשיים, מנהיגי היהדות החרדית, ראשי ישיבות, מכל גווי החסידויות, שומרי מצוות ואלה שעדיין אינם שומרי מצוות, או עדיין רחוקים מתורה... אפילו עדיין רחוקים מאוד... מנהיגי-עם ואנשים יקרים בכל רוחב ועומק עם ישראל. נערים וזקנים חכמים ומי לא?! פעם שמעתי מילדה בת 8, בעלת נשמה טהורה, שאמרה לאמה: "אמא, אני מוכנה לוותר על דמי כיס לשנה שלמה כדי שתרכשי לי את היצירה הזאת (שהצביעה עליה)".

אחד מתלמידי הישיבה אשר רכש את אחת היצירות פנה לראש הישיבה הרב ש"ך זצוק"ל וספר לו על היצירות... ושאל לדעתו של הרב. הרב ש"ך אמר: (ציטוט דברי הבחור) "אם היצירה מחזקת את האמונה... הרי הוא ממליץ..." זכיתי בס"ד לתמיכה של גדולי ישראל. ביניהם הרב משה פיינשטיין זצוק"ל (קיבל שי) הרב יצחק כדורי זצוק"ל (רכש בכספו), הרבי מלובביץ' (רכש בכספו הפרטי) ויבדלו לחיים טובים וארוכים הרבנים הראשיים הרב **עובדיה יוסף**, הרב **ישראל לאו**, הרב **מרדכי אליהו** הרב המקובל הרב **יורם אברג'יל**, הרב **שמחה הכהן קוק**, הרב **אברהם רובין**,

הרב **שבתאי סבאטו**... ועוד רבני ערים וראשי ישיבות... חלקם רכשו בכספם הפרטי וחלקם קבלו שי ממוקיריהם. בהפצה זו קבלתי עידוד להמשיך ליצור את תמונות הקודש ולפרסם את ההסברים לקהל הרחב.

אודה ה' בכל לבב...

מה אומר ומה אדבר? אילו פי מלא שירה כים ולשוני רינה כהמון גליו אין אני יכול להביע תודה לבורא עולם על החסד הגדול, על המתנות הגדולות והסגולות שקבלתי בחיי מהאחד והיחיד ואין כייחודו. **על** זאת אודה לקב"ה בכל לבי שזיכה אותי באשת חיל אשר רחוק מפנינים מכרה. **שושה** שמה. עליה ייאמר: **ש'לי ו'שלכם ש'לה ה'וא**. אשה תומכת, עליה נאמר "אעשה לו עזר". הרבה סבלנות לכל משימות חיי, ולכל העיסוקים המעסיקים אותי, כתיבת הספרים, שיעורים, הרצאות, קבלת קהל, ניהול קופת גמ"ח ועוד... אינני מספיק להשיב לה כגמולה ולהיות לה גם לעזר... הריני מוקיר ומעריך את כל מאמציה ותרומתה להצלחת משימותיי.

"אני חומה"

ב"ה זכיתי בחומה עם הרבה חום מחתניי ובנותיי האהובים... **ראובן ואודליה לוי**, **זיו ובתאל יואלמן**, **רוני ונויה כהן** תלמידי חכמים יראי א/לוקים, בעלי חסד ומלאי אהבה לה' ולבריות. בני היקר **אביאל** אשר אני מכנה אותו מורי ורבי... הוא לי לעזר בכל עניין וגם ידו רב לו בחומר הכתוב בספר זה. רעייתו הצעירה **הילה מנב"ת**. נכדותיי ונכדיי גורמים לי לאושר רב. כל אחת ואחד הופכים להיות מגדלור של אושר ושמחה. בהם אני רואה את כל אשרי ועצמתי.

אודה לך, יושב מרום, יוצר האותיות

כי זיכית אותי להיות צינור מעביר (אותיות: בר-עמ"י) את רעיונות חז"ל הקדושים אל היצירות. להפוך רעיון מופשט לדגם מוחשי נתפס וברור.... ולכל אלה שבלעדיהם ספר זה לא יצא לאור יקבלו מקום ביטוי בהכרת תודה מיוחדת, להלן:

המחבר

הקדמה

הדורות הראשונים הנחילו לנו אוצרות רוח, מסורת וחכמה נפלאה שמקורן במעמד הר סיני. אוצרות רוח אלה מועברים מדור לדור לנצח.

כלים לאצור את הרוח

כלים נאים נבנו לשמור את הרעיונות הנאצלים. החכמה היהודית תמיד עברה ע"י כתיבה בקולמוס. אמצעי זה משמש כמנצח מוביל ביצירות הַפְּלֶא-אוֹת. הקולמוס "תופר בגדים" - תיקונים להלביש את העצמה היהודית. היצירות הכתובות הן מעין כיסוי למזבח שהעיקר בו הוא אש התמיד אשר רבצה תחתיו. כך אש הרעיונות הוצפנה "מתחת" לדגם, לצורה ולסימנים אשר בכל יצירה ויצירה.

חשיבות הסימנים

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם", אמר רב חסדא אין התורה נקנית אלא בסימנים, שנאמר "שימה בפייהם" אל תקרי "שימה" אלא סימנה (עירובין נד, ב). בעל "תורה תמימה" (דברים לא, יט) מסביר גישה זו, "מדרכי חז"ל עשות ציונים וסימנים ורמזים ואסמכתאות בתורה דינים ידועים ומקובלים... כי כך הוא מטבע הזיכרון כשיש איזה רמז, סימון לדבר, זוכרים את תכלית הענין הרמוז והמסומן. וכן אמרו בשבת (קד, א), "עשה סימנים בתורה" ובערובין (כא, א) אמרו "ויותר שהיה קהלת חכם, עוד לַמֵּד דעת את העם", אגמריה (לַמֵּדו) "בסימני טעמים".

חשיבות גדולה ותועלת מרובה ראו רבותינו בסימנים וברמזים. יש להדגיש כי הרעיון והמסר הם העיקר. הם אכן מופשטים! וכאילו הרעיונות מצאו מקום, מצאו כלים לנוח בתוכם. כאילו מצאה הנשמה מקום בגוף הפיזי.

ערכה של ההתבוננות

יבוא הצופה ויעמוד מול היצירה. בתחילה יראה את היצירה ואולי לא יבין... לא די לראות ולהביט... יש להתבונן.

ההתבוננות חשובה. היא אחת מיסודות היהדות. אברהם אבינו, היהודי הראשון, הקב"ה התגלה אליו רק בזכות אותה תכונה חשובה של התבוננות. זכה אבינו אברהם להתגלות בורא עולם "הציץ עליו בעל הבירה - ואמר לו, אני הוא בעל הבירה". ההתגלות הגדולה בעולם הופיעה רק בזכות תכונת ההתבוננות.

אי לכך, זכות גדולה לזה אשר יפתח בתוכו את חוש ההתבוננות, יצלול אל נבכי היצירות וידלה משם אוצרות רוח עליהם מושתת העולם הרוחני והגשמי גם יחד.

חסברים צמודים

לעיתים הרמזים גלויים ובולטים, ולעיתים הם נסתרים ומוצפנים עפ"י דברי החכם מכל אדם, "כבוד א-להים הסתר דבר" (משלי כה, יב). והאתגר לפנינו נשאר "וכבוד מלכים חקור דבר" (שם).

משום כך ספר יצירות זה בא עם הסברים צמודים ליצירות. להיות כלי עזר לכל החפץ לגלות מה טומנת בחובה כל יצירה. ישוטט המתבונן בין האותיות הפורחות בצמוד להסבר ועולם גדול מלא ונפלא, לפניו יתגלה. יותר ממה שכתוב בהסבר, נמצא ביצירה, ואידך זיל גמור. ודע כי תכלית היצירות היא השגה באוצר העם היהודי, לימוד תורה, עיסוק בחכמה, העשרה בערכים ובדרך ארץ, והכל עפ"י המקורות.

צורות כתיבה בתנ"ך ובמקורות

חז"ל מובילים אותנו לראות משמעות בצורת הכתיבה במקורות. הם הצמידו לצורה החיצונית רעיונות. דגם האותיות, המילים, הפסוקים וקטעים שלמים נכתבו עפ"י המסורת בצורה חזותית ומשמעותית.

א. בראשית

למה נברא העולם בבי"ת? רבי יונה בשם רבי לוי: למה נברא העולם ב-ב? מה ב' סתום מצדדיו ופתוח מלפניו, כך אין לך רשות לומר מה למטה, מה למעלה, מה לפניו ומה לאחור. (ירושלמי חגיגה א, א).
בר קפרא אמר: "כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך למן היום אשר... (דברים ד' לב) למן היום שנבראו אתה דורש ואין אתה דורש לפניו מכאן, "מקצה השמים ועד קצה השמים" אתה חוקר ואין אתה חוקר לפניו מכאן..". (בראשית רבה פרשה א' ד"ה בראשית ברא א-לוקים)
דבר אחר למה בב? מה ב' זה יש לו ב' עוקצים אחד למעלה ואחד לאחוריו, אומרים לו מי בוראך? והוא מראה להם בעוקצו שלמעלה, אומר זה שלמעלה בראני, ומה שמו? והוא מראה להם בעוקצו שלאחוריו: ואומר להם: "ה' אחד שמו אחד". (ילקוט שמעוני בראשית א' סימן ב').

ב. כי ב' י-ה' צור עולמים

אלו ב' עולמים שברא הקב"ה. אחד בה"א (ה') ואחד ביו"ד (י').
ומפני מה נברא העולם הזה בה"א (ה'), מפני שדומה לאכסדרה שכל הרוצה לצאת, יצא (מנחות כט).

ג. אמת ושקר

אותיות של אמת בשתי רגליים, של שקר ברגל אחת. כל שעושה אמת מקויים, ושקר אינו מקויים. אותיות של אמת מרוחקין זה מזה ושל

שִׁקָּר מקורבין. אמת - קשה לעשות, ושקר - עומד מאחורי האוזן.
(ילקוט, בראשית ג').

ד. בן מלשה

נר"ן (נ) תלוי.

אם זכה - בן מִשְׁהָ, ואם לא - בן מִנְשָׁה (ירושלמי, ברכות ב, ט).

ה. פרשת ויצא

בתורה קיימת פרשה שאיננה מחולקת לפרשיות, כולה פרשה אחת, היא פרשת ויצא. פסוק רודף פסוק ללא הפסק.
דעת זקנים מבעלי התוספות בריש פרשת ויצא, שם לב לצורת כתיבת הפרשה וכתב: "לפיכך פרשה זו סתומה מפני שיצא בצנעא מפני עשו". יש בזה רמז ליעקב אבינו הנרדף, ואין לו מנוחה.
אפשר לראות כך גם את פרשת מקץ והסיבה דומה.

ו. פרשת ויחי

בתורה הפרשה היחידה המתחילה ללא רווח מסוף הפרשה הקודמת, היא פרשת ויחי. רש"י מעיר בפירושו ומציין את הסיבה לצורת כתיבה זו: "לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם. ד"א שביקש לגלות את הקץ, ונסתם ממנו (ב"ר ויחי).

ז. שירת הים

הצורה הבולטת בתורה היא דגם הכתיבה של שירת הים בפרשת בשלח. יש הרואים בצורה זו את גלי הים. מסורת בידי הסופרים לכתוב את השורה האחרונה בשירת הים בצורה זו:

"... וישַׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מִי

הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּיבֶשֶׁה בַּתּוֹךְ הַיָּם

הרי זה בדיוק המשמעות של כל הנס הגדול, "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, והמים להם חומה מימנם ומשמאלם".
המילה "הים" כתובה בקצה אחד של השורה מימין, והמילה "הים" המסיימת את השירה, נמצאת בקצה השמאלי של השורה.

יש הרואים ברווח שבין חלקי הפסוקים מעין הפסקה של שקט, המביע כי יותר ממה שנאמר כאן בשירת הים, יש עוד לשבח ולהודות. על פי הרעיון: "לך דומיה תהלה" (תהלים, ס"ה, ב) - השתיקה מביעה יותר ממה שהדיבור מגלה, וסמכו זאת על הפסוק "נורא תהילות". כמה קשה וכמה נורא לשבח ולהודות לה' יתברך כי כדי לשבח ולהודות לו אין קץ ואין תכלה "ואילו פינו מלא שירה כים... אין אנו מספיקים..."

ה. בני המן ומלכי כנען

המעין ברשימת המלכים אשר הכה יהושע (יהושע פרק י"ב), והמעין במגילת אסתר ברשימת עשרת בני המן, והמעין בפרשת האזינו, יראה כי הפסוקים נכתבו בצורה שונה מיתר הפסוקים - נכתבו חלקי פסוקים מתחת לחלקי פסוקים. (מומלץ לפתוח ספר תנ"ך ולראות שם את הצורה הנ"ל).

דרש ר' שילא איש כפר תמרתא, כל השירות נכתבות אריח (שורה קצרה) על גבי לבינה (שורה ארוכה) ולבינה ע"ג אריח חוץ משירה זו - בני המן במגילת אסתר ומלכי כנען בספר יהושע פרק י"ב שהם אריח על גבי אריח ולבינה ע"ג לבינה. מאי טעמא? כדי שלא תהא תקומה למפלתן. (מגלה טז, א).

הבה נחקור ונתבונן הרי פרשת האזינו כתובה באותה צורה? כאן ניתן לדייק ולמצוא את ההבדל העקרוני. בני המן נכתבים במגילה, עפ"י המסורת, בעמוד אחד. צורת כתיבתם כמו שני עמודים תלויים ועומדים, כל רוח ודחיפה מפילים אותם. כביכול, דומים הם לצורה של שאריות חורבה ושריד לבנין שקירותיו נשברו "ולא תהא תקומה למפלתן".

ט. "ואעידה בם".

להבדיל, שירת האזינו מתארת את הרעיון ההפוך לרעיון המובע בבני המן ובמלכי כנען. מי שיבחין בתמונה השלמה, יגלה כי פרשה זו כתובה אחרת. על פי המסורת, חובה להתחיל לכתוב בספר תורה את העמוד הראשון השייך לשירת האזינו במילים "ואעידה בם".

6 שורות שלמות נכתבות בראש העמוד, ומתחתן נכתבת פרשת האזינו כשני עמודים תומכים - מעין שער עם גג רחב כמו האות **ח**. בסה"כ ב-35 שורות - (רמזים למספר 35 יוסברו בניתוח היצירה "היהודי הנצחי"). בעמוד השני ממשיך הסופר וכותב את המחצית השנייה של פרשת האזינו בשני עמודים

נוספים, ומתחתם בסיס של 6 שורות שלמות ומלאות היוצרות מעין בסיס חזק ואיתן שמעליו מתנשאים לגובה 2 עמודים המורכבים מ- 35 שורות.

"שמים לרום וארץ לעומק"

2 החלקים השמיים והארץ - חד הם:

א. "הגג" בחלק הראשון לפני תחילת פרשת האזינו.

ב. הבסיס בחלק השני, בסוף השירה.

האין אלה - השמים ממעל והארץ מתחת - מסמלים את נצחיותו של העם היהודי המשלב שמים וארץ?!

האין אלה השמים והארץ, העדים הנצחיים?!" "האזינו השמיים... ותשמע הארץ".

אמור מעתה, שירת האזינו נכתבה בצורת עדים המעידים בעמידה על עם ישראל... ועמדו שני העדים כי "אתם נצבים".

מכאן אולי נבין את הרמז בפתיחה, "ואעידה בם את השמים ואת הארץ...." והחתימה של הבסיס "כי הוא חייכם".

בכל-זאת אימתי מותר ליצור צורות? ליצור צורות מותר - במטרה להתלמד!

דעת חכמים ליצירת צורות במטרה להתלמד.

"דמות צורות לבנה (ירח) היו לו לרבן גמליאל בטבלא ובכותל בעלייתו, שבהן מראה את ההדיוטות ואומר, "הכזה ראית או כזה?" שואלת הגמרא "ומי שרי, והכתיב "לא תעשון"?

הרבה תירוצים ניסו חכמים להסביר בגמרא. מסקנתה כי הענין מותר, משום שצורות הלבנה לא היו מושלמות אלא עשויות פרקים-חוליות. "ואיבעית אימא", וזו המסקנה: "להתלמד עבד" (עשה זאת במטרה ללמד אחרים) וכתוב "לא תלמד לעשות", אבל אתה למד להבין ולהורות" (ראש השנה כד, א).

וכאן ציטוט מפי תלמידו של הרב שך זצוק"ל. כאשר נשאל הרב מה דעתו על מיצרפי הכתב? השיב: אם הדבר מביא לחיזוק האמונה - פסק: מותר!"

הרב קוק:

"וכל זמן שחסר גם שרטוט אחד
הגונח בעומק הנפש שלא יצא אל הפועל,
עוד יש חובה
על עבודת האמנות להוציא..."

הרב קוק באגרת קנ"ח בהקדמתו לשיר השירים

תפילתי לפניך שוכן מרומים

יהי רצון שאזכה כל ימי חיי בלימוד תורה.
לקדש את שמך דרך יצירות אלו.
שיאירו עיני עם ישראל את נתיב האמונה
והביטחון ביחוד שמך, בורא עולם!

לקוראים, למעיינים ולהוגים

לפני שתצאו לדרך... זיכרו,

אם טעות מצאתם - זו שגיאתי, זו אשמתני.

אם אור זורח גיליתם בספרי,

זו היתה הסייעתא דשמיא לה זכיתי.

בר-עמ"י

שְׁלָמִי תוֹדָה

לרב **עֲזָרָא קוֹרֵז** מבני-ברק אשר עבר על כל הספר, על כל שורה וכל קטע, וערך הגהה עודד ושוב עודד הציע והמליץ. העיר את הערותיו מבחינה תורנית ותרם להוצאתו לאור.

לרב ד"ר **אֶהְרֹן בֶּן-דָּוִד** אשר תקופה ארוכה סייע ודחף להוציא את הספר לאור והיה ראשון בין הראשונים להוצאת הספר...הגה ביצירות וגילה את ערכן וסייע בשתי ידיו להוצאת הספר.

לגב' **רִינָה וִינְדִּי** אשר השקיעה שבועות וחדשים להגהה לשונית של הספר, עריכתה הלשונית גורמת לכם, הקוראים, להבין טוב יותר את הדברים המורכבים בספר.

לסדרית הגב' **אֶזְרָקָה תָמַר** אשר בסבלנות גדולה ובדקדוק רב ערכה וארגנה ספר זה, כאילו זה ספרה האישי.

לכל **גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, הַרְבֵּי וְאֲנָשֵׁי צִיּוֹר** בארץ ובעולם אשר חיזקו את ידיי להגדיל תורה ולהאדירה דרך צפונות האותיות ומיצרפי הכתב.

**אלמלא שלחם בורא עולם אלי...
ספק אם היה ספר זה יוצא לאור.**

למתנדבים בעם וזאת הברכה

- ❖ למר ברק כלב ממיאמי .
תרומה לע"נ אביו רפאל בן-ציון בן כלב אלבוקרק.
- ❖ לקרני ציון ממיאמי
תרומה לע"נ יצחק בן אברהם אלימלך, לע"נ אניטה בת זוהרה
אלימלך. ולע"נ חיים בן יוסף קרני הלוי.
- ❖ לגב' זוהרה בת אסתר מדאלס, מטקסס. תרומה לזכות והצלחת בתה
לרפואה שלמה לה ולכל בני ביתה.
- ❖ לרפואה והצלחה לנער מיכאל בן ויקטוריה רחל
ולד"ר בוריס בן סימון דב למשפחת גלמן .
- ❖ לד"ר בוריס גלמן על תרומתו תרומה לע"נ אביו: לזר בן שלמה
והסבא: שלמה בן משה.
- ❖ למר אברהם האקים מלוס אנג'לס
- ❖ למר פאריד מלוס אנג'לס לרפואת בתו שושנה חיה הי"ו
- ❖ לגדליה בן יוסף ממיאמי לכבוד אמו היקרה רנה בת מזל בהי"ה.
- ❖ לגב' חנה וויצמן מאשדוד על תרומתה הנכבדה להוצאת הספר.
- ❖ למר בוריס, להצלחתו ולהצלחת גרשון ובצלאל קריחלי וחיים אהרון.
- ❖ ברכה והצלחה, למר שמואל עוגן הי"ו ורעייתו דליה מנב"ת
על תרומתם הנכבדה.
- ❖ ברכה והצלחה למשפחת רודריגז גרשום ורעייתו בינה-אורינה
ובנם איתיאל. תודה על תרומתם הנכבדה.

תהא משכורתם שלמה מאת אדון הכל'

הכרת הטוב

לעוזרים ותומכים, לידידים טובים ב"אמצע הדרך"

לברנר שלמה ואילת, ממיאמי. שנשלחו משמיים לעזור לכל הפרויקט של "אות-לעולם" בעולם הרחב. בזכותם מופצת חוכמת האותיות והעושר הרוחני במרחבי העולם היהודי בארצות הברית.

למשפחת רוטנברג יוסף ומלכה ממיאמי. על העזרה ללא סייג, בהכנסת אורחים כאברהם אבינו בשעתו.

למשפחת עברי אלי ורבקה מניו-יורק על כל העזרה והסיוע קבועים, ללא לאות ובאהבה ראויה לציון, יותר מחצי יובל שנים!

למשפחת בומזר דוד ופולה מניו-ג'רסי, על עידוד ותמיכה והכנסת אורחים. לי הם כאחים יקרים ונאמנים.

לרב אבי וייס, ריברדל, ניו-יורק, על העידוד והחיזוק ותמיכה בתחילת הדרך.

לידיד יקר ואהוב, מר הלל ג'פי ורעייתו ריברדל, ניו-יורק. על העזרה במאור פנים בשמחה בחום ובאהבה.

לרב שי עמר, רב קהילת "גולדן ביץ" מיאמי. החברותא הנאמן על התמיכה והאהבה לכל מיפעל חי. עליו יאמר: "מי יתנך כאח לי".

לקוונקה ג'ודי וסאם ממיאמי פלורידה על הסיוע העזרה והתמיכה מכל הלב.

למשפחת ווינברג אהרון ושרונה שרון-בוסטון. רעים אהובים, מסייעים ותומכים בחום ובאהבה יותר מחצי יובל שנים.

למשה ירימי ולרעייתו. מנסי, ניו-יורק, על עזרה של עשרות שנים ברצף בכל המפעלים בארה"ב.

למשפחת ברוקס ניסו ונילי מארה"ב ומבלגיה על הסיוע הרוחני לכל המפעל של "אות-לעולם" והכנת תשתית למוזיאון הכתב.

לרב אליהו בן הקון, מקובל ות"ח, על הפצת פרויקט של "אור-לב" במיאמי לידידי נפש יואן וליאת אטיה מיאמי, על כל העזרה והתמיכה באהבה.

למשפחת כוכב פרדי ואסתר ממקסיקו. על הכנסת האורחים הראויה לציון, לדוגמא וסמל בעם ישראל.

למשפחת שמקר שמעון ורחל ממקסיקו. על כל הסיוע בלב חם רחב ואוהב.

למשפחת הררה שמעון ושרה ממקסיקו. על פתיחת ביתם בכל עת להכנסת אורחים נאמנה והפצת הפרויקטים בדרום אמריקה.

למר אברהם-רוימי ורחל דהן ממונטריאול, קנדה. על הכנסת האורחים, על הסיוע והעזרה ממעמקי הלב החם.

לאמן בחוכמת היהדות הרב חיים שרף ממונטריאול קנדה. על התמיכה הסיוע והפעלת תוכניות בקנדה. ברכות לו ולכל בני ביתו.

למשפחת ברג - ממנסי על פתיחת ביתם בחום ובאהבה בתוספת עידוד ותמיכה.

לד"ר הרב אברהם מאייר - ממנסי על תמיכה נלהבת בפרויקט של "אות-לעולם".

לרב הרצל קראנץ מקהילת סילבר-ספרינג, וושינגטון, מרילנד. אדם יקר מלא חום ודאגה לכל יהודי.

לרב אביחי זהבי אשר הקדיש זמן רב להדפסת הרעיונות שנכתבו בכתב ידי והפיכתם לספר מאורגן.

למר אבישי שטראוכלר ורעייתו טובה על עידוד תמיכה צמודה לפתיחת "מוזיאון הכתב" בעיר רחובות.

לאילנה וליעקב כהן על עזרתם בהקמת מוזיאון הכתב. עיצוב אמנותי ותמיכה קבועה.

למשפחת מאור רונן ורעייתו האמנית סיגל על היעוץ בארגון הספר ועריכתו הוויזואלית.

למר פינחס לחיאני - מנכ"ל "פיניש" המפעל הגדול ביותר לארונות קודש-ולרעייתו ליליאן על התמיכה והעידוד בפרויקטים של מכון "אות-לעולם"

למנהל דפוס "נאמן" נס-ציונה, מר אבנר טרי על ההתייחסות האישית לקידום מפעלי מכון "אות-לעולם" בישראל.

ועוד רבים וטובים שנזכירם אי"ה בל"נ בספר השני: "ממלכת האותיות".

"אם לא אלה שלפנינו... לא הגענו הלום"

לזכר עולם בהיכל ה'

- ❖ למו"ר אבי רבי שלמה בן יוסף מעברי סופר סת"ם, עמוד הענן ועמוד האש לפני חיי, אשר הצליח להחדיר בעורקי נשמתי את החכמה והאהבה לאותיות לשון הקודש.
- ❖ לאמי היקרה מרת שרה בת מורי יוסף ג'מיל אשר ידעה לאהוב לעודד ולתמוך בכל מצב קשה, יסודות חיי האהבה והשמחה הם הנטעים אשר נטעה בי וצוותה עלי "תהיה שמח"!
- ❖ לחותני, מחמד עיני, היקר באדם ר' שלום בן נסים קטוע איש הצדקה אוהב האדם וחסדים טובים.
- ❖ לר' בנימין בן ראובן הלוי איש יקר ונכבד. דוגמא לחיי צניעות וטוב לב, נבון דעת ואוהב הבריות.
- ❖ לגב' יאירה מזרחי - אשת חסד "ויהללוה בשערים מעשיה".
- ❖ לבן אחותי החייל אורן מנצור שנפל על משמרתו בעזה, הי"ד.

ת.נ.צ.ב.ה

סדר הכנת היצירות

הרעיון קודם לכל.

"וייבקע הרעיון!"

"קול דודי דופק", הרעיון מתעורר בפנים ומבקש מקום ביטוי. כאילו בת קול בוקעת ממעמקי הנשמה, מצווה עלי לאחוז בקולמוס ולהכין עבורו בית גנזים. הרעיון המתעורר הוא כללי ומופשט, כגון "היהודי הנצחי", "הרוח שבחומר", "עם ישראל חי" "ערך השמחה" "הכרת הטוב" ועוד.

זיכוי כלים לאצור את הרוח

הרעיון מחפש לו תיקון (בגד), מקום מוגדר. כלי מעשי לחדור לתוכו.

והשלב הבא: הפוך בו והפוך בו בתנ"ך וביתר המקורות.

מתעוררת השאלה איזה ספר יביע את הרעיון?

אילו פרקים יתאימו ביותר לתת ביטוי הולם לרעיון?

באותו זמן נבדקות האפשרויות הגלומות בכל מקור. מה הם

רעיונות המשנה שאפשר להוציא ממנו?

יסוד מוסד! הכל על פי דעת חז"ל הקדושים!

ההעדפה וההחלטה בשלב זה קשות מאד.

בניית התכנית

נבחנות המילים ונבדקים הביטויים המשמעותיים אשר צריכים להיות מובלטים ביצירה ש"תיוולד". לחלקים אלה נשמר מקום

חשוב ומכובד במשטח היצירה, כמו מרכז היצירה, פינות בולטות ועוד... כדי שידגישו את המסר והרעיון בצורה בולטת.

הדגם המתפתח

שלב המעבר מהתכנית אל המציאות. נערכות טיוטות רבות. בעפרון ובמחק. כאן עוברים מהשלב של תכנית מופשטת אל המציאות המעשית. הרוח - הרעיון כביכול - צריכה להתלבש בגוף גשמי בדומה לנשמה אשר ירדה לעולם והתחברה אל גוף האדם.

לכלוא את הרוח

המאבק בשילוב בין הרוח והחומר, קשה ביותר. כוחות עצומים מופעלים בתהליך זה לכלוא את הרוח ולקשור אותה בחומר. כאן מתוכננת בצורה מעשית, מסגרת יציבה, מעין יסודות עליהם מושתתים עמודי הבנין, וביניהם הקירות. **אלמלא סייעתא דשמיא** אין מציאות של התפתחות ויצירה. לעתים חש אני כי האותיות עצמן מסייעות בעדי לבנות את היצירה בדומה לאגדה הבאה: (אגדה עם עומק מיוחד ויש לה קשר אמיץ לכל העבודות של מיצרפי הכתב- והמבין יבין) דברי קהלת בן דוד מלך בירושלים" זה שאמר הכתוב ברוח הקודש ע"י שלמה מלך ישראל (משלי כ"ב) חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" מעשה ברבי חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלין נדרים ונדבות לירושלים, אמר: "הכל מעלין לירושלים נדרים ונדבות ואני איני מעלה דבר?" מה עשה? יצא למדברה של עירו, וראה שם אבן אחת ושיבבה וסיתתה ומרקה, ואמר: "הרי עלי להעלותה לירושלים" ביקש לשכור לו פועלים ונזדמנו לו חמשה בני אדם,

אמר להם: "מעלין לי אתם אבן זו לירושלים?" אמרו לו: "תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלין אותה לירושלים". ביקש ליתן להם ולא נמצא בידו דבר לשעה, הניחוהו והלכו להם. זימן לו הקב"ה חמשה מלאכים בדמות בני אדם, אמר להם: "אתם מעלין לי אבן זו?" אמרו לו: "תן לנו חמשה סלעים, ואנו מעלין לך אבן לירושלים, ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו." נתן ידו ואצבעו עמהם, ונמצאו עומדים בירושלים. ביקש ליתן להם שכרם ולא מצאן. נכנס ללשכת הגזית ושאל בשבילים. אמרו לו: "דומה שמלאכי השרת העלו אבן לירושלים". וקראו עליו מקרא זה: "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" קרי ביה לפני מלאכים יתיצב.

"שֵׁהֲחַיִּינֹו" – הַחַיִּינֹו הָעוֹלָמִי

כיוון כתיבה מביע משמעות

הרעיון שכיוון כתיבה הוא משמעותי, הוא מקורי, ואין לו אח ורע בכל מה שנאמר בעבודות הכתב בעבר. האותיות והכתיבה עדיפות על פני ציורים של קוים ונקודות. קוים ונקודות מבטאים דבר דומם, עומד, ללא תנועה, קופא ושותק, לעומת זאת אותיות וכתיבה יש בהן זרימה, תנועה, חום, כח, עצמה ויש בהן שמחה והבעה. השם לבו לכיוון הכתיבה יחוש ויגלה לאן "נושבת הרוח". זוהי הרוח הנושאת את האופנים. עצמה פנימית זורמת בעורקי היצירה בדיוק כמו הדם הזורם בעורקי האדם החי - "כי הדם הוא הנפש".

ואנכי הדל, אינני רואה את היצירה עומדת וקפואה, אלא זורמת.. זורמת.. וזורמת.. מפעפעת ומפכה כמו מעיין של מים זכים.

רעיון זה ינקתי עוד בימי חרפי מאבי זצ"ל בזמן שלמדני שילוב יסודות כתיבת סת"ם והקבלה הסביר לי אבי, שכל אות נכתבת ע"י סופר סת"ם מלמעלה למטה - סימן להורדת הרוחניות אל הגשמיות. כל אות בפני עצמה נכתבת משמאל לימין - קושרת את מידת הדין שבשמאל לצד ימין שבמידת החסד, וכל האותיות זורמות בזו אחר זו מימין לשמאל כדי להשפיע את מידת החסד אל מידת הדין וד"ל.

הוזכר לעיל כי האותיות גילו לי סוד זה בגיל ארבע-חמש, בשיעורי טעמי מקרא אצל המורי, כאשר ישבנו מספר זאטוטים מסביב לחומש אחד, והאותיות זרמו והופיעו מכל כיוון אפשרי, וכילד השתעשעתי בחלומות נפלאים לראות אותן מדלגות על ההרים ומטפסות על הגבעות... דומות האותיות לצבאים או לעופרי האיילים... לפרפרים ירחפו... כמלאכי שמים בסולם יעקב.. גם יעופו בחלל העולם...

היזוס לגימטריא

הודגש כבר לעיל כי הרעיון - קודם לכל. הרעיונות הם יסוד מוסד עליהם נבנו כל האדנים ביצירות. השימוש בגימטריא הוא אך ורק כלי עזר ואמצעי לבטא רעיונות ומסרים וכלשון חכמים "אסמכתא בעלמא". כל בר דעת מבין שגימטריא, הרבה אפשרויות לה ולעתים מוזרות ומגוחכות.

מהי גימטריא?

משל למלך (רעיון) אשר נתפרו לו בגדים (הגימטריא). כמובן, בגדים אלה יכולים "להתלבש" על אנשים אחרים וגם על דמויות שליליות במידה שווה. אולם ברגע שהתייחסו הבגדים אל המלך, שייכים הם אל המלך וד"ל.

הרעיונות היסודיים ביהדות: "אזד", ו"אהבה", ערכן 13. ולכן במקומות רבים מספר זה קיבל ביטוי והד חזק ביותר כמעט, בכל יצירה.

המספר- 26 (כמנין "אזד" ו"אהבה" יחד) הוא ערכו של שמו הקדוש יתברך, שם הוי-ה ב"ה (י-ה-ו-ה $10+5+6+5=26$) גם הוא קיבל ביטוי חזק ביצירות.

הפסוק המרכזי ביהדות "שמע ישראל... אזד" ערכו מיוחד: 1118. במקומות אחדים גם צורפו אותיות בצורה מסודרת כדי להצפין את המסר החשוב של עמנו לעולם כולו. יודגש שוב, בכל מקום בו מוזכרת גימטריא או מספר, אין הוא אלא כלי שרת, אמצעי מייצג, לבטא רעיון, ואין הוא הרעיון בעצמו..

אמצעים וכלים להביע משמעות

יש לשמוע את המסר ואת דברי היצירה ע"י ה... עיניים. יתבונן האדם עפ"י הכלים הניתנים לו להלן. באמצעותם מוצפנים הסודות והרמזים.

יבדוק הצופה את הקשרים ביניהם וייהנה מהעושר הטמון בכל מה שעיני שכלו רואות:

1. דגם היצירה - הקשר בין הצורה לרעיון ולמקור.
2. מיקום הכתיבה - במשטח, בעומק, בגובה ובצדדים.
3. כתיבת פסוקים בצורה בולטת.
4. מילים פינתיות ירמזו לסיבה מיוחדת.
5. צירופי מילים ואותיות מסודרים עפ"י סדר מיוחד.
6. אותיות משונות ומוזרות.
7. גודל האותיות והיחס ביניהן.
8. כיוון הכתיבה יסוד חשוב ביותר. (הוסבר לעיל).
9. מספר פריטים. (רעיון הגימטריא הוסבר לעיל).
10. היחס בין חלקים כהים לחלקים בהירים.
11. צורות מעגלים או קווים והיחס ביניהם.
12. תוספת ניקוד לכתיבה.
13. העדר מכוון של חלקי כתיבה.

הערה: מידע רחב ומעמיק יותר אודות הכנת היצירות נמצא במאמרים האחרונים הכתובים בסוף הספר.

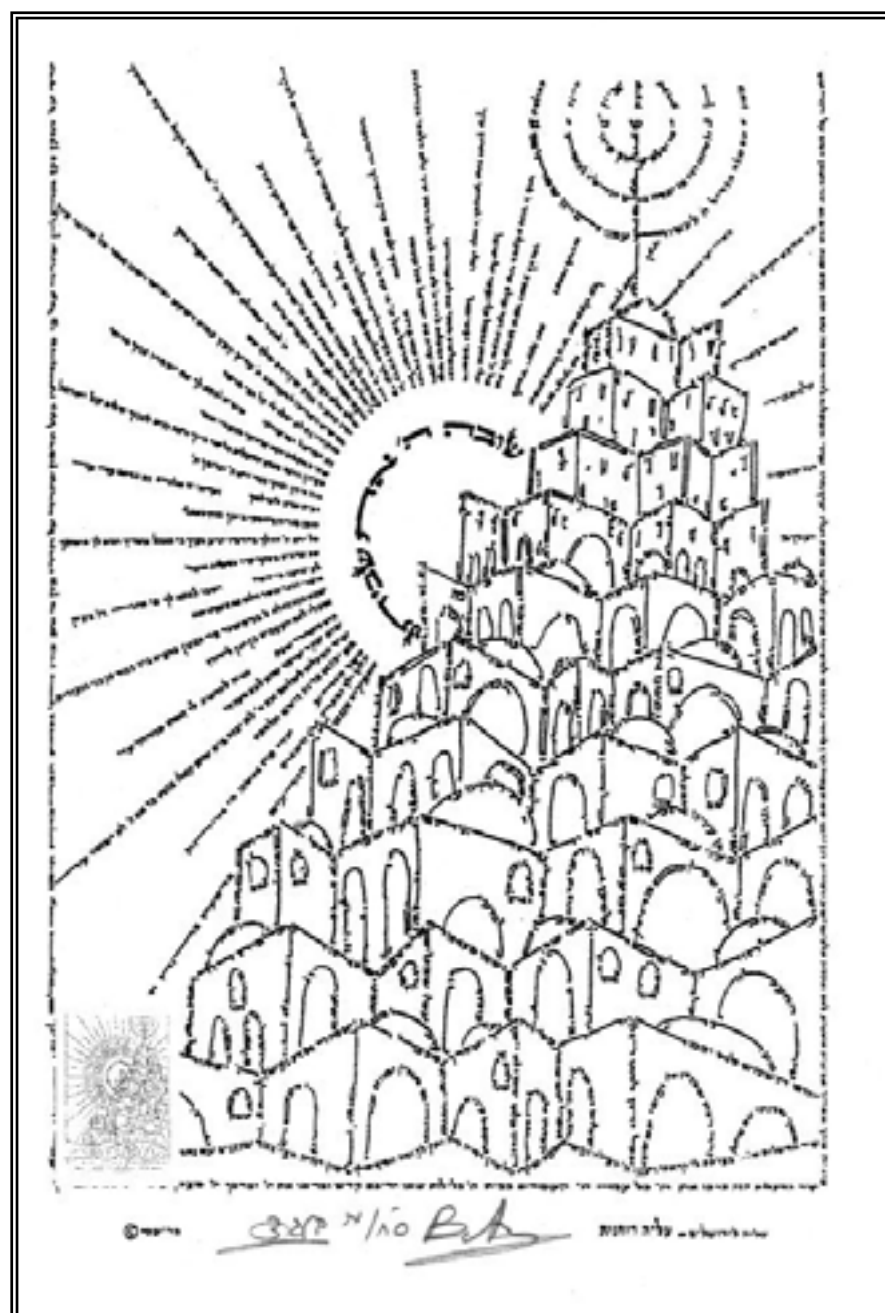

עליה רוחנית

חלק א'

הרעיון: עליה רוחנית.

מקור: 15 שירי המעלות, תהלים ממזמור ק"כ ועד מזמור קל"ד.

"עליה רוחנית"

יצירה שהיא דוגמה - בנין-אב - לכל היצירות.

חקדמח

היצירה "עליה רוחנית" נכתבה באמצעות 15 שירי המעלות שבתהלים ממזמור ק"כ ועד מזמור קל"ד. יצירה זו מבוססת על פי מאות מדרשים ומאמרי חז"ל שקיבלו ביצירה ביטוי ברור.

שיבוץ רעיונות חז"ל בתוך כתיבת פרקים אלה הוא דבר מיוחד. שיטה כזאת לא היתה בעולם לפני כן. מי שמצליח לעקוב אחרי ההסברים וההדרכה, מגלה גילויים נפלאים מתבונן בהנאה ומעשיר את עצמו בעושר רוחני גדול ביותר.

הרעיונות משולבים זה בזה

הודות לשילובם של הרעיונות זה בזה נוצרים דברים בנויים ומורכבים בעלי עומק עצום וגובה אדיר. המתבונן, המנסה להבין את היצירה, מעורב כולו בהתרגשות שבתוכה. הוא חש בעצמו את חיי האמונה והבטחון, את הערכים האידיאליים ואת ההשגות הרוחניות. הכל מתוכנן - בסייעתא דשמיא - על פי מאמרי חז"ל. אין כאן חידוש רעיוני, אלא חידוש של דרך ביטוי כיצד להביע את דברי רבותינו הקדושים בצורה מובנת ומעניינת. בחלק הראשון תוסבר היצירה באופן כללי, ולאחר מכן ינותח כל חלק בנפרד ובפירוט רחב ומעמיק יותר.

יש לשים לב בעיקר:

(1) **לכיוון הכתיבה.** כיוון הכתיבה נותן משמעות של דינאמיקה וזרימה. תנועה זו היא הרוח החיה, מעין נשמה של היצירה. דומה הדבר לדם הזורם בעורקי האדם. אין הדברים קפואים ועומדים, אלא הכל נע חי ונושם.

(2) **למיקום הפסוק או המילה**

משמעות חשובה ביותר יש למקום שנבחר ביצירה לכתובת פסוק מסוים. למעלה, למטה, בצד ימין, בצד שמאל, במרכז... וכו'. יש משמעות לקשר שבין המילה הכתובה למיקומה ביצירה.

(3) **צירופי אותיות**

שיטה זו של צירופי אותיות וניתוחם רומזת למשמעויות ומסוגלת להביע הרבה מאוד. שיטה זו הושפעה מן הקבלה, מתורת הסוד.

(4) **כללי**

תוך כדי ניתוח היצירה יוסברו שיטות נוספות.

הבה נצא לדרך, נעלה במעלות הרוחניות, נשאב רוח קדושה ונזכה בעזרת ה' יתברך להשראת השכינה.

עליה רוחנית

הרעיון: עליה רוחנית.

מקור: 15 שירי המעלות, תהלים ממזמור ק"כ ועד מזמור קל"ד.

צורה: בנינים וארמונות בירושלים.

מנורה טהורה בפסגת הבתים.

שמש מפיצה אור במרכז.

ביצירה שלושת החלקים משולבים זה בזה.

פתיחה:

"מי יעלה בהר ה'?"

שירי המעלות הם המפתח לנפשו של היהודי, והם שירת חייו. כסופיו הבסיסיים של היהודי הם לקרבת א-להים, לעלות במעלות הקודש, לקדש את החומר, לראות בנחמת ציון וירושלים, לזכות שייבנה בית-המקדש בימיו ולהגיע אל הברכה הכוללת "שלום על ישראל". כל אלה הם המוטיבים החוזרים לכל אורך ימיו של היהודי. להם נתן דוד, נעים זמירות ישראל, ביטוי בחטיבת מזמורים אלה ורעיונות אלו נבנו במחשבה בדגם שלפנינו.

כיוון הכתיבה ביצירה - משמעותי ביותר!

התחלת שירי המעלות היא הבסיס של הבית התחתון בצד ימין. הקורא את 15 שירי המעלות על פי הסדר בו הם מופיעים, ילווה באצבעו את הכתיבה, ירכז במחשבתו את כיוון תנועת האותיות, ירגיש שהוא בעצמו הולך בנתיב בו הלכו עולי הרגלים. האותיות ימשכו אותו כלפי מעלה, עיניו כביכול מתרוממות אל על, והוא יחוש בביטוי "בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמים".

כיוון החלונות והדלתות רומז לכריעות ולהשתחויות "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' א-להינו" (תהלים צ"ה, ו). הקו המחבר בין הקירות רומז לעמידה יציבה ואיתנה המשפיעה על ביטחון מלא שיש לנו על מי לסמוך! ואנו ממשיכים להישיר את עינינו אליו. "אנו ליה וליה עינינו". (סוכה פרק ה' משנה ד). (המושג: "י-ה" והקשרו ליצירה זו במיוחד, יבואר להלן).

ההתרוממות ממשיכה כלפי מעלה ב-10 שורות מדורגות בבתיים ובארמונות, עד שהוא מגיע אל פסגת הבתים, שם כתוב, "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל".

העוקב אחרי כתיבת הפסוקים ממשיך ועולה ומדליק את המנורה במקום המקדש, ו-7 האותיות הבונות את המילה "ירושלים" יוצאות מבין 7 שלהבות המנורה. "נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונישא מגבעות".

זוכים אנו לראות מה שציפינו לו, "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", בשלהבות המנורה (מעל האותיות: "ירושלים") אכן כתוב ומשתלב הפסוק: "בשוב ה' את שִׁיבַת צִיּוֹן הֵינּוּ כוֹזְלִמִים".

ועתה חזרה לניתוח מפורט יותר.

היצירה הזלכת עולה ומתפתחת

השורה התחתונה מלאה בתים מקצה לקצה, העשויים מאבנים חומר ולבנים. מציאות זו מציינת את הגשמיות המוחלטת. השורה השניה ממשיכה להיבנות בדיוק מעל הקצה הימני, אבל המתבונן ישים לב כי בקצה השמאלי, כביכול, הצטמצמו הבתים והחל להתגלות רקע מן השמיים. מנדבך לנדבך הבתים מצטמצמים. בצד שמאל של שורות הבתים מתגלה יותר ויותר האור. כך נוצרת ביצירה בצד ימין - גשמיות (הבתים) ההולכת ופוחתת, ובצד שמאל - רוחניות (האור הזורח). הם משולבים יחד עד שבפסגה של היצירה אנו מגלים רוחניות מוחלטת, לעומת השורה התחתונה שהייתה גשמיות מוחלטת. נוצר מצב של "משיב הרוח ומוריד הגשם", הרוחניות גדלה, נשבה והתרחבה ואילו הגשמיות ירדה והצטמצמה (כלפי מעלה).

בסך הכל יש 10 שורות בתים, המבטאות קדושה כמו "עשר קדושות הן..." (כלים פרק א, ו) קדיש וקדושה הנאמרים בעשרה, וידוע ש"כל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט, א).

גבולות היצירה מימין ומשמאל

היצירה נמצאת בין שתי שורות מאונכות משני הצדדים מימין ומשמאל. (להלן, ייקראו "עמודים" ובשלב מאוחר יותר יפורטו הסודות שבהם).

שש שורות הבתים הראשונות, מהבסיס ולמעלה, עדיין מחוברות ונתמכות בעמוד הימני המאונך. עמוד זה, כביכול, חוסם את האור מצד ימין, והבתים סמוכים אליו כגמול המתרפק אל חיק אימו, ואילו בנדבך השביעי כבר מתחילים לראות את האור גם בצד ימין, והאור סובב אותו. סובבת סובבת הרוח בשורה השביעית.

המתבונן יראה כי בגבול הימני של הבניין שבשורה השביעית כתובה המילה "סביב". היא מציינת ומדגישה כי בשלב זה יש לשים לב לכך כי מה שאופף שורה זו מסביב היא הרוחניות.

חסבר למספר השורות שש ושבע

ידוע, כי **המספר שש מסמל עשייה**, חומר וגשמיות. העולם הגשמי נברא בששה ימים - ב"ששת ימי המעשה". כשנחשוב ונתבונן יותר, נמצא כי לכל עצם מעצמי-הטבע הנתפס בחושינו, יש שישה צדדים - ארבע רוחות השמים, מעלה ומטה. מציאות כל דבר חומרי נתפסת בשש קצוות ובששה צדדים.

"שבע" הוא המימד הרוחני של החומר. הוא סמל לקשר שבין הקודש אל החול. ללא קשר זה אין קיום לחומר, ואכן בכל חומר יש רוח (גם במילה "ח.ו.מ.ר" נמצאות 3 האותיות "ר.ו.ח").

דוגמאות בולטות:

ששת ימי החול - והשביעי שבת קודש.

ששת חודשי השנה - והחודש השביעי מיוחד (ניסן או תשרי, יפורטו להלן).

שש שנים - "ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ", (ויקרא כ"ה, ד) היינו שמיטה...

ששת קני המנורה - והקנה המרכזי השביעי, אליו פונים **ששת הנרות**.

השמש ביצירה

מרכז השמש יצא מהשורה השביעית השמש מבטאת (בין הרעיונות הרבים) את הרעיון "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש". (קהלת א, ג).

"תחת השמש" - בעולם הגשמי - אין יתרון. המילה "אין" נמצאת בשמש (נוסף לפעמיים המילה "תשובה", יבואר להלן בפרוטרוט). אבל מעל לשמש - בעולם הרוחני, יש יתרון.

המילה "יש" נמצאת בפסגת היצירה בקצה העליון של שני העמודים. בקצה העליון של העמוד השמאלי נמצאת האות "י". (תחילת המילה "יורד").

הקצה העליון של העמוד הימני נמצאת האות 'ש'. (סוף המילה העליונה "הראש").

יחד: "יש", יש יתרון! (להלן יורחב מושג זה). השמש מסמלת אור, חום, בטחון וגאולה.

הגאולה קשורה למספר 7, ולהלן דוגמאות אחדות:

- (1) "אין בן דוד בא אלא במוצאי שביעית" (מגילה י"ז ע"ב)
- (2) העולם "מתוכנן" לששת אלפים שנה, והאלף השביעי - גאולה.
- (3) בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל (ניסן-החודש השביעי).
- (4) ברכת הגאולה בתפילת העמידה היא הברכה השביעית.
- (5) דוד המלך הוא השביעי בשבעת האושפיזין, ומידתו מידת המלכות. בשורה השביעית יש לשים לב לכך שרק הדלתות פתוחות, ואילו החלונות סגורים. שורה זו מסמלת כי במספר 7 יש דברים גלויים ויש עניינים כמוסים.
- בשורות 8, 9, 10 החלונות והדלתות גם יחד סגורים. אשרי הזוכה להגיע עד עומק סודותיהם.

והרי רמזים:

8 = קדושה מעבר לטבע , קדושה חופפת ועוטפת את העולם (התורה, ברית המילה, המשיח...).

9 = עולם האמת - חותמו של הקב"ה.

10 = קודש הקודשים - אל הקודש פנימה.

פסגת חבתיים "שְׁלוֹם"

בפסגה יש רק ביטוי אחד אשר חוזר על עצמו ונכתב מספר פעמים בכל הכיוונים. ביטוי זה הוא: "שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל" הנמצא בגבול העליון של הבתים ומבטא את הרעיון האידיאלי שאליו אנו מגיעים - "הֵשֶׁם גָּבֹלְךָ שְׁלוֹם". דווקא במקום זה, בחיבור שבקצה הבניינים הגבוהים ביותר, מקום המחובר עם העולם הרוחני, שם נכתב ביטוי זה "שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל", ומטרתו לבטא, "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל".

לבקשת השלום חשיבות גדולה. אנו חוזרים ומבקשים את השלום בהזדמנויות רבות: בסיום תפילת העמידה, בסיום הקדישים, בסיום ברהמ"ז, בסיום ברכת כהנים, בסיום הש"ס ועוד.

המנורה

הממשיך ל"טפס" בקריאת שירי המעלות ביצירה, יגיע סוף סוף אל המנורה, המסמלת את העולם הרוחני שביהדות. מקור האור שבמנורה הוא המילה "ירושלים". השלהבות: "בְּשׁוֹב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן".

כיוון הכתיבה עד שלב זה היה בעליה, ומביטוי זה פתאום החל הכיוון להשתנות - ירידה מלמעלה למטה. "וירד ה'..." וכדברי ריה"ל "ובצאתי לקראתך - לקראתי מצאתיך"
 הקב"ה יורד כביכול ושב את שבות עמו, השכינה יורדת (לא מתחת לעשרה) אל ירושלים. זוכים אנו למה שציפינו, התפללנו וקוינו ללא הפסק, "ותחזינה עינינו בשובך לציון...".

חמבנה של חיצירה

מספר הקירות

לכל אחת מ-6 השורות התחתונות הגשמיות יש 7 קירות (המספר 7 רומז לזיכוכ החומר ע"י קדושה) - "אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתיים". (תהלים י"ב, ז).

המספר 7 מסמל קדושה בתוך הטבע, זאת אומרת אין מציאות שאין בה קדושה על פי מה שנאמר: "לית אתר פנוי מיניה". אין מקום פנוי ממנו. גם בעולם הגשמי והחומרי ביותר נמצאת קדושה. אנו צריכים לגלות אותה ולהוסיף ממנה בעולמנו זה יותר ויותר.

מהשורה השביעית עד הפסגה מספר הקירות הולך ומצטמצם 3,4,5,6, ביחד: 18 המבטאים את המילה "חי"! "חי" מבטא זריקת נשמה בחלק העליון של העולם הגשמי. "חי" זה גם שמו של הקב"ה, "א-ל חי וקיים תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד".

שורה מס' מלמטה למעלה	מספר הקירות	מספר הדלתות	מספר החלונות	מספר הכיפות	סך הדלתות החלונות והכיפות
(1) שורה תחתונה	7	8	2	3	13
{2}	7	6	4	3	13
{3}	7	6	4	3	13
{4}	7	6	4	3	13
{5}	7	6	4	3	13
{6}	7	9	1	3	13
{7}	6	7	12+יעקב		
{8}	5	15			
{9}	4	15			
{10} השורה העליונה	3	5(6+)			

בסך הכל מספר הקירות הוא 60. "ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל, כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות". (שיר השירים, ג' ז-ח). המספר 60 מבטא את חסנו של העולם הגשמי. הקדושה נמצאת בתוך כל החוזק והחוסן של העולם. 60 (60 = 6 פעמים 10). מספר זה מסמל "כלי" ("כלי" בגימטריא = 60) להשגת דברים רוחניים.

מדרש נוסף בנוגע לפסוק "הנה מטתו שלשלמה שישים גיבורים סביב לה", אלו הם שישים אותיות שבברכת כהנים. כשהם יוצאים מפי הכהנים, 60 אותיות של ברכת כהנים היו פורחים באויר ושישים ממונים על כל אות..

רקנטי מביא טעם שיש בברכת כהנים 60 אותיות כנגד 60 ריבוא של ישראל, וכן מביא הוא טעם ברכת כהנים בנשיאת כפיים (להלן, כל הדגשת מילה מבטאת שיש גם רמז בדגם שביצירה למה שנאמר במדרש). "הכהן הוא תחילת הבניין (ביצירה, תחילתה בניינים) והוא

משפיע לכל השש קצוות (וביצירה, הבסיס שש שורות בניינים) אשר תחתיו כי הוא המשפיע. על כן נצטוו הכהנים לברך את ישראל בנשיאת כפיים בעשר אצבעותיהם ולהאציל מהם במספר עשר (וביצירה, קומתה המושלמת היא 10 קומות, שורות הבתים). רעיון זה מקבל ביטוי מתאים ביצירה עצמה בצורת רמז. הבניינים הבנויים ב-6 שורות גשמיות למטה מגיעים אל סך הכל עשר שורות - האצלה במספר עשר.

מספר הדלתות

- (א) 4 שורות הראשונות: 26 דלתות
מספר הדלתות בבסיס היצירה הוא כמספר שם הוי-ה המהווה פתיחה חשובה ביותר, גילוי שמו של הקב"ה בעולם.
- (ב) בשורות 4,3,2 ביחד - 18 דלתות, וכן בשורות 5,4,3 ביחד 18 דלתות, המספר 18 - "חי" מבטא נשמה, רוח ויצירה. שורה 6: 9 דלתות, חותמו של מלך בכל אתר (חותם האמת) בעולם הגשמי. וכן נאמר בתחילת בריאת העולם, "בראשית בר'א א-להי'ם", סופי תיבות: "א-מ-ת".
ובסיום הבריאה "אשר בר'א א-להי'ם לעשו'ת".
גם כן סופי תיבות "א-מ-ת". (גימטריא במספר קטן 9)
- (ג) בשורה 7 יש 7 דלתות. קדושה מתחברת לקדושה ומתרחבת יותר ויותר. "כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתיים" (תהלים יב, ז) "זכה-עזר", הפירוש הדרשני אומר "אם זיכך את העולם הזה הרי הוא לו לעזר...".

מספר חלונות

- (א) בשורות 1,2,3,4,5: יחד - 18 דלתות = זזי.
- (ב) שורה 6: (גשמית), חלון אחד בלבד המסמל את יחידו של עולם "ואתה מחייה את כולם".
- (ג) שורה 7: 12 חלונות (שורה זו תנותח בהרחבה במקום אחר).
- (ד) שורות 8,9,10: יחד 36 חלונות = פעמיים חי. וכן המספר 36 מסמל אור! הזדככות של החלק העליון של הבתים (יבואר להלן רמז המספר 36 והקשר שלו לרעיון ה"אור" שביהדות).

בכל היצירה מספרי החלונות והדלתות ביחד 120. יש כאן שלמות של האדם, "והיו ימיו מאה ועשרים", (בראשית ו', ג) משה רבינו אשר חי את החיים המושלמים, חי 120 שנה. הבתים הם הצד הגשמי כמו האדם שהימים הגשמיים שלו הם 120 שנה. זכה, הצליח לזכך את החומריות בעולמו המושלם. בכל שנה מחייו פותח האדם לעצמו חלון או דלת להציץ אל הקודש פנימה. בכל חלק של החיים יש משימה חדשה. ולא רק בכל שנה ושנה אלא בכל יום ויום שעה ושעה, "ואם לא עכשיו אימתי?".

מספר הכיפות

לחלק מהארמונות והבתים יש כיפות. מספר הכיפות 3 (קבוע) בכל אחת מהשורות 1 ועד 6. המספר 3 כאן ירמוז למספר המסמל ביסוס וחוסן: "והחוט המשולש לא במהרה ינתק..." (קהלת ד, י"ב) השלישיה הנצחית: קודשא בריך הוא, ישראל ואורייתא חד הוא. (דברים רבה פרשה י"א) שלושת האבות ועוד... ביחד מספר הכיפות - 18, המסמל נשמה וחיות.

דלתות, חלונות וכיפות

מספר הדלתות, החלונות והכיפות בכל אחת מהשורות, מהבסיס ולמעלה, עד לשורה ה-6, הוא בדיוק 13.

13 מסמל בכל שורה את המילים:

"אזוד" = 13, או "אהבה" = 13.

מילים אלה מסמלות מצוות שבין אדם למקום (רמז: "אחד") ומצוות שבין אדם לחברו (רמז: "אהבה").
באמצעות מצוות אלו אנו מחברים את העולם הגשמי עם הרוחני.

לסיכום – מספר חלקי היצירה

60 = מספר הקירות.

120 = מספר החלונות.

18 = מספר הכיפות.

1 = הקב"ה! "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו.."

הכל יחד, כל חלקי היצירה הם 199 בדיוק כמספר המילה: "צדקה".

המילה הראשונה בתורה שערכה 199 היא המילה "צדקה". נאמר אצל אברהם (בראשית ט"ו פס' ו') "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה". (רעיון הצדקה ביצירה יפותח להלן).

וכן המילים: "בט"ה + מעלה" = 199.

המנורה

סמל המנורה

בסיסה של המנורה בפסגת העולם הגשמי. היא מתנשאת לגובה מעל עולם החומר. מסמלת היא את האור הרוחני הגבוה בדומה לבית המקדש הנישא לעיני כל, והוא אורו של עולם "והיה ... נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות..." (ישעיה ב' ב) (סמליה הרוחניים והנשגבים יבוארו להלן).

המנורה דולקת בקביעות, ושמן לא יחסר בה כי צמוד לה מקור השמן. היכן? בפסגת העמוד הימני, שם נכתב: "כשמן הטוב על הראש". לכן היא תמיד דולקת ומאירה ללא הפסקה כנר התמיד שלא כבה לעולם. ועוד נאמר, "ושמן על ראשך אל יחסר". (קהלת ט', ח).

כ"ח האותיות בלחבות

מספר זה "כז" (28), מסמל את הכוח האמיתי של העם היהודי, כוח החכמה, התורה והאמונה. לא בכוח פיזי תפארתנו, ולא ברוח הכוח כי אם בכח הרוח, שנאמר: "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה'" (זכריה ד' ו). אין אנו צריכים להצטנע בכוח זה, אלא יש לשאת זאת בגאון, "הרימי בכז קולך...". (ישעיה מ' ט)

מיקום המנורה וסמליה

- מיקומה: למעלה בצד ימין.
- מבטא מקום של חשיבות גדולה וגבוהה, ולכן הוצפנו במנורה רמזים רבים למושגים נאצלים ביהדות,
- (א) **עולם התשובה**. בקצה המילים, "בשוב ה' את...", צירוף המילים הוא בדיוק המילה, "ת.ש.ו.ב.ה. + א". "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד". (יומא פ"ו ע"א)
- (ב) **תשבי** - גילוי אליהו. הבשורה לימות המשיח נמצאת בפסגה, בקנה המרכזי, במילה "שיבת" = ת.ש.ו.ב.ה.
- (ג) **"כתר"** - מספר המילים במנורה הוא 20. "עשרים בגימ' = כתר". רמזים **לכתר**, $620 = \text{מצוות דאורייתא} + \text{מצוות דרבנן}$ ($613 + 7$), או ל"כתר" הספירה הראשית מבין עשר ספירות.
- (ד) **ירושלים של מעלה** - אידיאל אשר אנו שואפים כי אכן יתממש, שהקב"ה ייכנס לירושלים של מעלה. ראה את מקור הלהבות הבנויות מהמילה "ירושלים".
- (ה) **קריאת "שמוע ישראל"** - בקנה המרכזי כתובות המילים, "שיבת+ות", ערכו = 1118. בתורתנו הקדושה קיים רק פסוק אחד שערכו 1118, והוא: "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד". בפסוק זה מעיד עם ישראל על אחדותו של הקב"ה: "ואתם עדי נאום ה' ואני א-ל". (ישעיה מ"ג, י"ב) אומר הקב"ה: "כשאתם עדי, אני א-ל, וכשאין אתם עדי, אין אני א-ל".

הארזה מדהימה

על פי חישובי המחשב נמצא כי קיים פסוק אחד בלבד בנביאים שערכו 1118, והוא הפסוק מתהלים (תהלים כ, י): "ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו" לפסוק זה ייחסו חכמים עצמה וסגולה. הפסוק היחיד בכתובים שערכו 1118 הוא הפסוק הכתוב בספר (עמוס ג' ג) "הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו".

מדהים הוא כי מצאנו גם במשנה ביטוי בגימ' זו: 1118 ואין ספק שהוא משמעותי ביותר ויכול להיחשב כבסיס ליהדות, הלוא הוא הביטוי: "דן את כל האדם לכף זכות"! (אבות א' ו). ובחכמת הקבלה?

כן, יש! (זוסד + דעת + אהבה) $2 \times$ שווה בגימ' בדיוק: 1118 אין דבר שלא רמוז "בבראשית"!

ואכן "בראשית ברא". שתי מילים אלו שהן פתיחה לתורה ערכם 1116, ואם נתייחס ל"ב" הראשונה שהיא "בי"ת רבתי" ונוסיף עוד 2 הרי שנקבל בדיוק 1118.

עוד יותר מדהים שמספר זה מיוחד הוא! מבין רשימת כל המספרים, החל מ-1 ועד 1118 הוא המספר הראשון המתחלק למספרים 26 וגם ל-86 - { שמות: "הוי" (26) ו א-להים" (86) }.

האם "מקרה" הוא?!

"חיינו כחולמים"

"כחולמים", "כחול מים". "וכחול ארבה ימים" (איוב כ"ט, י"ח) ("ימים" תרתי משמע), אותו עוף אגדי בו נמשל עם ישראל מתאר את נצחיותו. כאשר עם ישראל יורד, יורד הוא עד עפר, וכאשר עולה, עולה הוא עד לשמיים. עובר הוא תהליך מביא עמיקתא לאיגרא רמא! תכונת העפר התרוממה עד קצה השמיים (כחול+מים). אותה "אריך" שנמצאת ביצירה למטה בפינה בצד שמאל, עולה ומתרוממת עד השמיים, בקצה שלהבות המנורה. אם כן, "נעוץ סופו בתחילתו", הוגבהה הגשמיות עד לשמיים, התממש הרעיון הנשגב!

חמשה עשר שירי המעלות

מה מקורם? "שאל רב חסדא את אחד מבעלי האגדה. אמר לו: השמעת אותן חמש עשרה מעלות כנגד מי אמרם דוד? אמר לו: כך אמר ר' יוחנן, בשעה שחפר דוד יסודות לבית המקדש צפו מי התהום וביקשו להציף את העולם.

אמר דוד חמש עשרה מעלות והורידן". שאלו: אם כך "חמש עשרה מעלות" הן? והרי הן צריכות להיקרא "חמש עשרה ירדות"!

אמר לו: הואיל והזכרת לנו, כך נאמר, בשעה שכרה דוד יסודות לבית המקדש צפו מי התהום וביקשו להציף את העולם. אמר דוד: האם יש מישהו היודע אם מותר לכתוב שם של הקב"ה על חרס להשליך לתהום כדי שינוחו מימיו?

נשא אחיתופל קל וחומר בעצמו, ומה לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה, שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, לעשות שלום לכל העולם כולו על אחת כמה וכמה?! אמר לו אחיתופל לדוד, מותר! כתב שם על החרס וזרק לתהום, וירד התהום שש עשרה אלפי אמה - (והעולם ייבש). כאשר ראו שהתהום ירד יותר מדי, אמר, ככל שהתהום עולה יותר כן מתלחלח עולם. אמר חמש עשרה מעלות והעלוהו חמש עשרה אלף אמות (סוכה נ"ג, א)

מה הקשר ליצירה ?

שיר המעלות האחרון בבסיס מכסה את ה"תהום" (תחתית היצירה) בביטוי:

"הנה ברכו את ה' כ'."

הוא צירוף של א (אלף) ת.ה.ו.ב.

רעיון חרס

ששת הנדבכים (שש שורות הבתים הראשונות) יחד, מהווים מעין שסתום על פני התהום. חרס גשמי על פני התהום הוא הבתים הגשמיים העשויים חומר חרס ולבנים, וכן השמש נקראת חרס "האומר לחרס ולא יזרח" (איוב ט, ז), זהו ה"חרס הרוחני".

בשורה האחרונה בבסיס כתוב: "בבית ה' כלילות". בקטע זה מוזכר לילה שמשמעו חושך. "וחושך על פני תהום", לעומת זאת בית המקדש נקרא "אורו של עולם". כשניגשים להניח יסודותיו, מתפרץ כאילו החושך לכסות ארץ, מלחמת אור בחושך. האור אינו מתגלה אלא מתוך החושך. קודם לאור בא החושך שנאמר "ויהי ערב ויהי בקר" כדי להבדיל בין האור ובין החושך ולראות את עוצמתו. אין האור ניכר אלא על פי האפילה שהיתה לפני כן.

התהום מסמל את היצרים הרוצים להתפרץ. אם נותנים להם אפשרות, יכולים הם להרוס את העולם כולו, ומאידך אי אפשר לעולם ללא יצר, ללא שאור בעיסה. ללא כוחות יצריים לא תיתכן יצירה בעולם (רמז: יצר, יצירה).

על התהום מכסה חרס. אפסותו של האדם כפי שכתוב: "משול כחרס הנשבר", "ומותר האדם מן הבהמה אין", אלא אם כן ישוב הוא בעולמו הגשמי את העולם הרוחני, רק אז יוכל לכוון את יצריו ליצירה רוחנית עם משמעות נצחית. הישמר לך בן אדם! "והנה טוב מאוד", זה יצר הרע! וכי יצר הרע טוב מאוד? אתמהה! אלא שאילולי יצר הרע לא בנה אדם בית ולא נשא אישה ולא הוליד ולא נשא ונתן (בראשית רבה ט, ט).

כמו כן מסופר (במסכת יומא סט, א) שלאחר שעלתה בידי עזרא ואנשיו לעקור יצר הרע של עבודה זרה, ביקשו לעקור גם זה של עריות. אמר

להו: (נביא) "חזו דאי קטליתו ליה..." אם תקטלו אותו ליצר הרע, העולם כלה. בכל זאת אסרו אותו במשמר שלושה ימים וביקשו וחיפשו ביצה בת יומה בכל ארץ ישראל ולא מצאו. דוד רצה לחפור שיתין (יסודות) לבית המקדש, הרמז למספר 6 (שיתין = 60) הוא ב-6 השורות הראשונות שהן גשמיות, וכן מספר הבתים הגשמיים הוא בדיוק שישים, ועליהם נבנה בית המקדש המסומל ע"י המנורה. היצירה מסמלת את החיבור האמיתי של שילוב עולם גשמי ורוחני.

חמים

ללא מי התהום בא יובש לעולם - אין פריחה ואין יצירה, בא הרס וחורבן. רק מקור מבוקר של מי-תהום נותן את הברכה והתועלת האמיתית. רמז לעניין המים מופיע בשורה התחתונה ביצירה "שֵׁאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת ה'". פסוק זה אנו אומרים בזמן נטילת הידיים, והוא מזכיר עניין המצווה שבמים. הביטוי: "עֲשֵׂה שְׂמִים וָאָרֶץ" נמצא פעמיים: פעם אחת בסוף היצירה - בתחתיתה, ופעם אחרת בסוף השורה הששית של הבתים. בשני המקומות יש רמז למילה "מים", והם מעידים על קיומם של מים תחתונים בתחתית היצירה ומים עליונים הנמצאים בשורה החושפת את השמיים (לאחר השורה ששית).

חיבור שם י-ה ושבוע חרעיון בט"ו שירי המעלות

כנגד חמשה עשר שירי המעלות נקבעו חמש עשרה מעלות בין עזרת ישראל לעזרת נשים, כמניין שם: "י-ה" - 15 מעלות של קדושה. זה שדרש רבי עקיבא: "איש ואשה זכו - שכינה ביניהם, לא זכו - אש אוכלתן" (סוטה יז. א). והסביר רש"י: "שכינה ביניהם" - שהרי חילק את שמו ושיכנו ביניהם, יו"ד באיש וה"א באשה. "לא זכו - אש אוכלתן", שהקב"ה מסלק שמו מביניהם ונמצאו "אש" ו"אש".

גם במעלות שבמקדש ראינו כי חמש (ה) מעלות - לחוד, ועשר (י) - לחוד. משהגיעו כהנים למעלה עשירית תקעו והריעו ותקעו. להורות כי ט"ו המעלות אכן מכוונים כנגד זה השם, שם י-ה. וכאומרם שם, "ואנו לי-ה עינינו", אותו שם בו נוצר העולם, כאמור, "כי בי-ה ה' צור עולמים" (ישעיה כו, ד).

שש שורות הבתים הגשמיות ביצירה נכתבו ע"י 5 פרקים (כמו האות ה') כי העולם הגשמי נברא באות ה' (5), ואילו השורות הרוחניות וקרני האור יחד נכתבו באמצעות 10 פרקים, רמז לאות י'. הרי שלפנינו חיבור גשמי ורוחני ע"י רמז באותיות ה' ו-י'. יש לשים לב שסוף הפרק החמישי של שירי המעלות מסתיים בביטוי: "עושה עמים וארץ", וכן עשרת הפרקים האחרונים מסתיימים באותו ביטוי: "עושה עמים וארץ".

"ויבא יעקב שלם". כתיב, "הזורעים בדמעה ברנה יקצורו", "הזורעים בדמעה", זה יעקב אבינו שזרע את הברכות בדמעה (ב"ר עט, ד), וכן התחלת הקרניים בביטוי זה. יעקב בהיותו בן ט"ו קנה הבכורה. בהיותו בן 15, גיל שהוא רמז לאותיות "י-ה" שאף לקבל את הבכורה בגיל זה כדי לסמל חיבור לכח הרוחני כי ידוע שעבודה רוחנית היתה בבכורות.

חיבור ע"י צדיק

"אמרו צדיק כי טוב", (ישעיה ג'), לחבר גשמיות ורוחניות, בחינת "כי כל בשמים ובארץ", (דבה"א כ"ט, י"א) דאחיד שמייא וארעא. במדרש תלפיות נאמר כי נשמת הצדיק היא בחינת אשה ונוקבא לגבי אלופו של עולם. וזהו שבכח האשה (הצדיק) לחבר את שני ההפכים של איש ואשה במעשה בראשית, "את השמים ואת הארץ", ועל ידי כך לחבר את כללות מעשה בראשית, בחינת אשה, (ביצירה: רמז בבתים) לקונו יתברך שהוא אלופו של עולם בחינת איש, והוא סוד האור כי טוב (ביצירה: האור). המספר 17 הוא כח שילוב גשמיות ורוחניות השם

הקדוש א-ה-ו-ה, שהוא יוצא מר"ת של המילים: "את השמים ואת הארץ".

שילוב גשמיות ורוחניות

כיצד משלבים גשמי ורוחני? כיצד מיישמים את האידיאל הנזכר "וחי בהם"? על ידי קיום המצוות. המילה הפינתית הנמצאת בצד שמאל למטה בבתים (בעולם הגשמי) היא המילה "גִּרְתִּי" המסמלת "תרי"ג", וכן אמר רש"י: "עם לבן גרתי - ותרי"ג מצוות שמרתי".

יש להעיר כי בכל התנ"ך לא מצאנו את המילה "גרתי" אך ורק פעמיים. פעם ראשונה אצל יעקב ופעם שניה ואחרונה בתהלים, בשירי המעלות.

קצות קרני האור

שלוש קרני אור מגיעות אל הפסגה.

הפסגה מסמלת את החלק הרוחני, את האור הנכסף ואת האידיאל. יש לשים לב לאותיות האחרונות בכל קרן אור, אז תתגלה משמעות עמוקה. שלוש אותיות אלו מצטרפות לביטוי משמעותי ליהדות כולה. (התכנון כאן ממש לא פשוט).

בקצה הקרן הימנית האות ת'.

בקצה הקרן האמצעית האות ר'.

ובקצה הקרן השמאלית האות כ'.

האותיות ת', ר', כ', יוצרות את המילה "כתר" = 620.

רמז ל"כתר- 620 מצוות" הכוללות תרי"ג מצוות מדאורייתא ו- 7 מצוות מדרבנן (620 = 7 + 613). הרי לפנינו רמז המתאר את האידיאל של שילוב שמים וארץ על ידי קיום כל כתר מצוות.

”על יד ימינך”

בצד שמאל של היצירה למטה נכתבו המילים:
 ”על יד ימינך” בשל סיבות אחדות:

א. קיום המצוות הוא ללא שיקולים ונגיעות אישיות. יש לקיים אותן משום שהקב"ה ציווה אותנו, וגם משום שחכמים הורו לנו כך. יש לשלב את תורה שבכתב עם התורה שבעל פה. וכן נאמר בספרי (שופטים קנ"ד) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", אפילו מראים בעיניך על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל, שמע להם". כן נאמר בשה"ש רבה פרשה א' "ואפילו שיאמרו לך על הימין שהוא שמאל ועל השמאל שהוא ימין..."

ב. ידוע כי בזמן שאנו מסיימים את התפילה או את הקדיש, אנו צועדים לאחור שלושה צעדים. את הצעד הראשון אנו מבצעים באמצעות רגל שמאל. מדוע? הרי בד"כ אנו מעדיפים להתחיל בימין?! אלא משום שעמדנו מול השכינה וכביכול ימין השכינה נמצא בצד שמאלנו, לכן אנו נפרדים מימין השכינה ע"י רגל שמאל. ביטוי זה "על יד ימינך" נבחר להיכתב במיוחד בצד שמאל כדי לבטא כי השכינה שורה במעשינו בזמן שאנו משלבים ימין ושמאל, למעלה ולמטה, גשמיות ורוחניות קודשא בריך הוא ושכינתיה...

ג. בשירת הים נאמר "ימינך ה' נאדרי בכח, ימינך ה' תרעץ אויב". רש"י מדגיש כי פעמיים מוזכרת המילה "ימין", כביכול על שתי ידיו של הקב"ה, אלא כאשר ישראל עושין רצונו של מקום השמאל נעשית לימין. (תנחומא בשלח סימן ט"ו) "שנאמר: 'ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה'..'" למה שתי פעמים? אלא כשישראל עושין רצונו של מקום, עושין שמאל - ימין, וכשאינן עושין רצונו של מקום, עושין ימין - שמאל, שנאמר (איכה ב') "השיב אחור ימינו..". וכן מוזכר בתהילים ענין הפיכת השמאל לימין "ימין ה' רוממה, ימין ה' עושה חיל..". היצירה מדגישה את השמאל כמו הימין, ומכאן שישראל עושים

רצונו של מקום לשלב עולם רוחני וגשמי, חיבור שמים וארץ, כפי שנרשם ביצירה בסיום היצירה "עושה שבמים וארץ".

הוכחה אחרת, (מפסגת היצירה) כי אכן עושים רצונו של מקום, על ידי הביטוי, "אם אתן שִׁנָּה לְעֵינַי", על פי הלימוד של 2 פסוקים יחד:

- (1) "הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל". (תהלים קכ"א, ד)
- (2) "ויקץ כישן ה' כגיבור מתרונן מִיֵּין..." (תהילים ע"ח ס"ה) ואומר "עורה למה תישן" (תהלים מ"ד, כ"ד)

תרתי דסתרי?! אלא כאשר עושין רצונו של מקום עיניו פקוחות, וכאשר אין עושין רצונו של מקום כביכול ישן הוא ח"ו (ילקוט שמעוני).

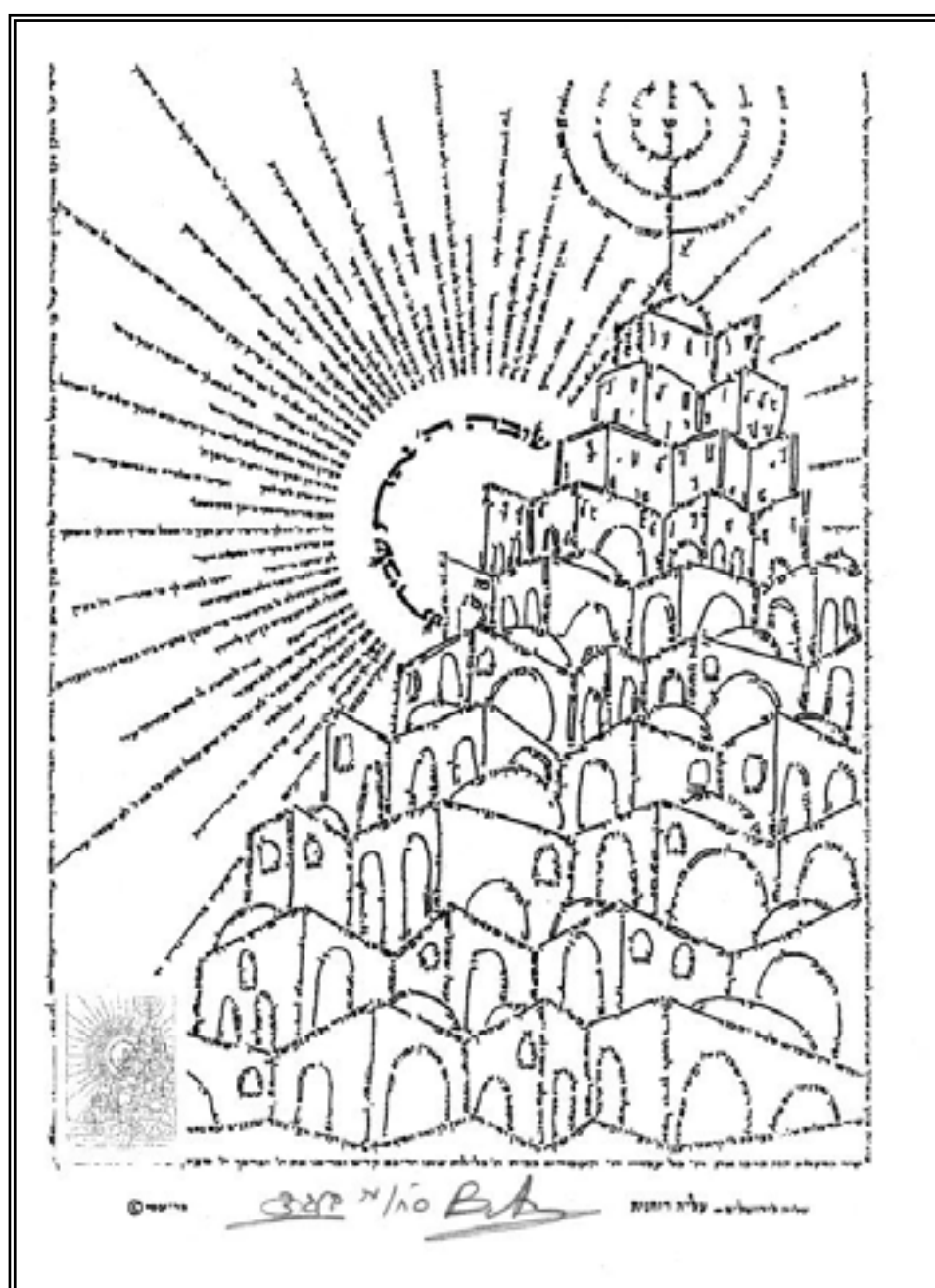
בפסגת היצירה קיימת השבועה "אם אתן שִׁנָּה לְעֵינַי", שרומזת על הבטחת ה' ש"לא ינום ולא ישן" כי עושים רצונו ומחברים רוחניות לגשמיות.

עליה רוחנית

חלק ב'

הרעיון: עליה רוחנית.

מקור: 15 שירי המעלות, תהלים ממזמור ק"כ ועד מזמור קל"ד.

חלום יעקב, חלום היהדות

יעקב אבינו חזה בחלומו את היהדות כולה, "בראשית ברא א-להים את השמים ואת הארץ". מטרת הברואה בעולם היא לחבר שמים וארץ, לחבר גשמיות ורוחניות יחד. אכן חלומו הנפלא: "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו".

הסולם

"הסולם" בעל שלבים מדרגה לדרגה. בסיסו בעולם הגשמי - "מוצב ארצה" וממשיך הוא כלפי מעלה ללא נתק - "וראשו מגיע השמימה", מחבר את הקצוות, את שני ההפכים, ועושה אותם אחד. עד לאותו חזיון של "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", דומה היה כאילו שמים וארץ שני תחומים שונים הם, ואין גורם מקשר ביניהם, בא החלום והראה כי סולם יש, והוא עומד בין שמים וארץ, רגליו בארץ, וראשו בשמים. יש מלאכים, יש מחשבות, יש תפילות והמה מקשרים בין עולם של מטה לעולם שמימי עליון, עולים הם ויורדים. מעתה הופך החלום למשאת נפש לבניית בית לה', בו יעלו ויתנשאו מן הארציות אל השמימיות, ובו גם ירדו משמים לארץ, בית ועד לא-להים ולאדם.

ביטוי החלום ביצירה

המתבונן ביצירה למטה, בצד שמאל, ימצא כי המילה הפינתית היא "וארץ", והיא מסמלת "סולם מוצב ארצה". העוקב במבטו מנקודה זו לכיוון מעלה, לצד ימין בצורה אלכסונית, יראה את קצוות הבתים כמדרגות ושלבים של סולם. בקצה העליון של היצירה בצד ימין, במקום החיבור עם השמים, מתגלית המילה "הראש", והיא מסמלת "וראשו מגיע השמימה".

הסולם היה מוצב בבאר שבע, ושיפועו מגיע עד בית המקדש. (ב"ר ס"ט, ז) השורה הראשונה של הבתים, בתחתית היצירה, בנויה מ-7 קירות המסמלים "באר שבע", ושיפועו מגיע עד בית המקדש. ביצירה - ראשו של הסולם מגיע אל מקום המנורה בירושלים, זה בית-המקדש, אורו של עולם. "א"ר יהודה בר' סימון... שיפועו מגיע עד בית-אל". היצירה נותנת ביטוי גם לרעיון זה. צירופי האותיות של להבות המנורה, ב', ה', א', ע', צ', ה', כ'ך (עזר) = 443 כמניין המילה "בית-אל". תנועת האותיות ביצירה מבטאת את הרעיון: "והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו".

המתבונן ביצירה בשני הקצוות, ימין ושמאל, יראה שני קוים מאונכים אשר הוזכרו לעיל בשם "עמודים". ב"עמוד" שבצד ימין האותיות והמילים עולות מהבסיס מעלה עד שמגיעות לפסגה במילים: "עַל הָרָאשׁ". ב"עמוד" שבצד שמאל האותיות יורדות מהפסגה כלפי מטה ומתחילות במילים "יורד עַל". העליה והירידה של האותיות ב"עמודים" מסמלים את המלאכים העולים והיורדים בסולם.

מאין נדע שמדובר כאן במלאכים? המצרף אותיות קיצוניות של 3 קרני האור העליונות בצד שמאל ימצא את האותיות ת', ר', כ'. הלוא הן האותיות היוצרות את המילה "כתר". וזה בודאי מזכיר לנו, "כתר יתנו לך מלאכים המוני מעלה". המשך הקטע הוא: "עם עמך ישראל קבוצי מטה", המלאכים הנמצאים למעלה הם יחד עם עם ישראל הרמוזים ביצירה בפסגת העולם הגשמי. שם, בפסגת הבתים, כתוב "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל". יש כאן חיבור המלאכים עם עם ישראל. כן נאמר "עושה שלום במרומיו". הקב"ה עושה שלום בין מלאכיו בשמים, בין מלאכי אש ומים. אנו תפילה שגם יעשה שלום עלינו, על ישראל. הביטוי "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל" מבטא גם הוא חיבור המלאכים עם ישראל, חיבור גבוה של עולם רוחני עם עולם גשמי.

המלאכים שבסולם תחילה עולים הם ואחר יורדים, להורות כי עליה השמימה לא באה אלא על מנת לירד אחר כך לארץ ולהשפיע למטה מאור יקרות עליון. מחשבות ותפילות עולות מעלה מעלה וגורמות לירידת שפע אל העולם הגשמי.

ממוצע של כל אחת משלוש הקרניים שבונות את המילה "כתר" = 207 = "אור" (207~3:620), כביכול בפסגת היצירה נמצאים שלושה אורות. "כי טל אורות טליך.. ("טל"-1 "טליך"-2 סה"כ 3).

הערות

מלאך + הא-להים = $91 + 91 = 182$, בדיוק כמו המילה "יעקב".
מלאכים = **מלאך + מלאך** = $91 + 91 = 182$, בדיוק כמו המילה "יעקב".
ההפרש בין המילה "מטה" למילה "מעלה" (54-145) הוא בדיוק הגימטריא של המילה "מלאך".

כ"כ המספר 91 מסמל את המילה "אמן" או חיבור שם הוי-ה עם שם אדנות וד"ל. החיבור של "מעלה" (145) ו"מטה" (54) הוא 199 כערך המילה: "צדקה" (ענין זה יוסבר בהרחבה במקום אחר).

חשמים ללא גבול

"ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה", "ויקרא שם המקום ההוא בית אל... אין זה כי אם בית א-להים וזה שער השמים". היצירה סגורה מ-3 צדדים: בבסיס, מצד ימין ומצד שמאל. רק הצד העליון פתוח. "זה שער השמים", והוא פתוח ללא גבול.

חיכך נמצא יעקב

המתבונן ישים לב למילה "יעקב" הנמצאת בדיוק בהמשך השורה השביעית, מצד ימין של הבניינים. "יעקב" - כתוב בצורה מאוזנת. כביכול שוכב על השורה הששית המסמלת את העולם הגשמי, את האדמה, במקום בו נשקו שמים וארץ.

רמז ביצירה לרעיון: "והנה ה' נצב עליו". נתבונן ביצירה כי לצד האות י' של המילה "יעקב" כתוב ב"עמוד" הימני המאונך, "ועליו יציץ נָזָרו...".

רמז ביצירה לרעיון: "הארץ אשר אתה שוכב עליה", "יעקב" שוכב על הארץ, על 6 השורות התחתונות. רש"י מביא ראייה ממסכת חולין כי הקב"ה קיפל כל ארץ ישראל תחתיו. ואכן ביצירה מתחת ל"יעקב" נמצאת המילה "ע"יר", ומעליה בצורה קמורה במעין קיפול מופיעה המילה "לא". צירוף 5 אותיות אלה, הוא "יש"ראל". "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו", עשאו כמין מרזב סביב לראשו. אכן ביצירה, המילה "יעקב" נמצאת לבדה במקום זה, מסביבו כמין מרזב. החומה שמשמאלו היא המילה "סביב".

"וישכב במקום ההוא...", על כך אומר הכלי יקר, "משמע אבל קודם לכן לא שכב במיטה, כי לא רצה לעלות על ערש יצועו עד אשר מצא מקום מיטתו שלשלמה" ("הנה מטתו שלשלמה...").

כך נדר דוד כנאמר: "אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב... עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב", הזכיר את יעקב תמיד כי גם הוא נדר נדר כזה. גם ביצירה, בקטע זה נבחרו פסוקים מיוחדים המדברים על נדר דוד המלך, בסמוך למקום שכיבתו של יעקב.

השורה השביעית

המקום המיוחד, בו נכתבה המילה "יעקב" מול השורה השביעית, מסמל את תפקידו של יעקב לחבר את העולם הגשמי עם העולם הרוחני, כמו שהמספר 7 מבטא ענין זה.

המספר 7 גם רמוז במילה "יעקב"

כי יעקב בגימ': 182 = שהם 7 פעמים 26 (שם הוי"ה).

בהשוואה ליוסף (בנו) = 152 = שהם 6 פעמים 26

או בהשוואה ליצחק (אביו) = 208 = שהם 8 פעמים 26

יעקב הוא מידת התפארת המחברת את הקצוות.

יעקב נקרא גם הברית התיכון המחבר את הקצוות מן הקצה אל הקצה, גשמי ורוחני.

כן גם חלום - סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מבטא את חיבור הקצוות (המקור של הברית התיכון במשכן היה מיעקב, על פי המדרש, המספר כי יעקב שמר את הברית התיכון לבניו...).

בשורה השביעית של הבניינים מתגלים רמזים רבים:

- (1) זו השורה היחידה שיש בה 6 קירות. המספר 6 מסמל גשמיות.
- (2) מספר הדלתות בשורה זו הוא 7, המספר 7 מסמל קדושה. בדלתות אלה יש 26 אותיות. (רומז לשם הוי"ה המשלב גשמיות ורוחניות, שמים וארץ. כפי שאפשר לראות בר"ת של המילים "ישמחו ה' שמים ו'תגל ה' ארץ...")
- (3) מספר החלונות הגבוהים הוא 12, כמספר השבטים, בניו של יעקב. בהם 21 אותיות כמניין השם "א-היה", שם קדוש המסמל נצחיות עם ישראל. הנרמז בביטוי: "א-היה אשר א-היה" "א-היה אשר א-היה" רומז למידת האמת. $21 \times 21 = 441$ כערך המילה: "אמת".
- ועל יעקב נאמר: "תתן אמת ליעקב..."
- (4) מספר החלונות בסך הכל הוא $13 = 12 + 1$ כערך המילה: "אחד".
- (5) מספר המילים בקו הקירות הוא 7, ומספר המילים שבגגות הוא 6. יחד מצטרפים ל-13.
- המספרים 6 ו-7 מבטאים חיבור גשמיות ורוחניות. המספר 13 מסמל את המילה "אחד", בכל עת ובכל זמן מייחד יעקב שמו של הקב"ה. כך גם יחד מספר בניו המצטרפים אליו.
- (6) ביחד כל המילים ביחד היוצרות את שורת הבתים השביעית הן 26, בדיוק מסמל שם הוי"ה ב"ה, השם הקדוש שהתגלה בעולמנו.
- (7) המילה הקיצונית השמאלית בנדבך זה ערכה 208 והיא חיבור של 4 שמות מרכזיים בתורה לשם ה': א-ל, א-להים, א-דנות ושם הוי"ה

העולמות. $26+65+86+31=208$. זו השורה המסמלת נקודת התפר בין כל

וכן נאמר: בתהילים פרק נ' פסוק ב': "א-ל א-להים הו'ה (א-דני) דָּבָר ויקרא ארץ, ממזרח שמש עד מבואו" פסוק המבטא את הרעיון של שילוב כל העולמות.

יעקב ובניו:

ייחודו של הקב"ה בעולם נעשה ע"י יעקב ובניו. כאשר יעקב קרא לבניו מסביב למטתו לגלות להם את סודות העולם, הכריזו וענו כולם פה אחד "שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד". הכריזו: "אין בלבנו אלא אחד". אכן בפסוקים הבונים את השורה השביעית חוזרים הביטויים הבאים: "סביב... ה' סביב לעמו... על גורל הצדיקים. למען לא ישלחו הצדיקים...", כל חלקי פסוקים אלה הם רמז לשבטי י-ה מושלמים בצדקותם מסביב למיטתו של יעקב.

אמצע שיפועו (האיזון) של הסולם היה בגבול יהודה ובנימין.

מעניין הדבר ששני השמות "יהודה + בנימן" $182 = 152 + 30$, בדיוק כמו המילה "יעקב" (182) שהיא מילת המפתח בכל ההסבר של חולם החלום, יעקב. כן יעקב מסמל את האחדות שבין כל השבטים. אחד הרמזים הוא ששמו של יעקב מלכד בתוכו גם את יהודה וגם את בנימין.

יעקב מסמל את השביעי, ועליו נאמר במדרש "יעקב - שכתוב בו שמירת שבת ירש את העולם במידה" (ב"ר יא). לא רק שיעקב נמצא בנדבך השביעי שביצירה, אלא אף מוזכר בשמש, שורש המילים של "שִׁבְעָה ה' את שִׁבְתָּו" הוא ש.ב.ת. "ויצא יעקב מבאר שבע", שהוא סוד שבת (זוהר).

חמשך הרמזים לחלום יעקב

השמש מסמלת גם את התורה, כי ראשי התיבות של הפסוק "שׁוֹבָה ה' אֶת עֲבֹתָיו" הם ע', י', א', ש' = 611, בגימטריא "תורה". ונאמר "אין לך אדם שהיה יגע בתורה כאבינו יעקב" (תנחומא תולדות ב).

"אין זה כי אם בית א-להים וזה שער השמים", א"ר אחא עתיד השער הזה להיפתח להרבה צדיקים כיוצא בכ (מדרש רבה פרשה יט). ענין הצדיקים מוזכר בשורה השביעית ששם נזכר יעקב, והשכר הגדול הצפון להם, ש"י עולמות לכל צדיק וצדיק, הן האותיות הקיצוניות הגבוהות ביותר משני צידי היצירה "על הראש" יורד על... (ש"י בפסגה הימנית ו-י' בפסגה השמאלית).

חשמש בחלום יעקב

מקור השמש מתחיל מהשורה השביעית. הרעיון של השמש ויעקב שלובים זה בזה. קיים קשר חזק בין הרמז שבשמש ליעקב אבינו. למדו חז"ל: "כי בא השמש", "כיבה השמש", מלמד שהשקיע הקב"ה גלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב בצנעא. בשעה שאמר יוסף "והנה השמש והירח", אמר יעקב: "מי גילה לו ששמי 'שמש'". א"ל הקב"ה "את הסימן לבניך, מה אתה בצאתך השקעתי חמה ובחזירתך החזרתי לך גלגל חמה, כך בניך" (ב"ר סח, יב).

כן ביצירה, השמש כתובה בלשון של חזרה, "שׁוֹבָה ה' אֶת עֲבֹתָיו". רמז נוסף: קרני השמש הם 70 במספר הצאצאים של יעקב בניו ובני בניו. רמז נוסף: מספר 70 מסמל גם מספר האומות אשר אליהן הלכו עם ישראל לגלות. מהן ישובו חזרה לארץ ישראל.

האין רמז במילה "שמש" שהיא בנויה מ-2 מילים, "שם, שם", פעם אחת היא שם במזרח, ופעם שם במערב, ושוב שם במזרח... ולא עוד אלא אמר הקב"ה ליעקב: "...חייך כשאשוב לירושלים - בזכותך אני חוזר" (תנחומא תולדות ב).

בתורה מסופר שיעקב משכים בבוקר, לוקח את האבן, מקים אותה מצבה ויוצק שמן על ראשה, וכך גם ביצירה אפשר לראות בקצה העליון של ה"עמוד" הימני, "כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ". "ויקרא שם המקום ההוא בית אל". הוזכר לעיל כי מילה זו רמוזה בקצה שבלהבות המנורה. "ושבתי בשלום אל בית אבי", המילים "עֹבֶה ה' אֶת שְׁבִיתָו" שוב מזכירות את הענין של החזרה.

"ושבתי בשלום..." "בשלום" - אלה המילים בפסגת הבתים "שלום עַל יִשְׂרָאֵל..."

"וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך". ביטוי זה מקבל רמז ע"י הבתים הבנויים ב- 10 שורות.

כל העושר בולט, הבתים מעושרים ובנויים ב-10 חלקים.

מבסיס העמוד הימני של הסולם עולה השפע הגשמי לכיוון הרוחני. יעקב ביקש "ל...ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, ושבתי בשלום...", והמתבונן יראה כי בעמוד הימני כתוב בדומה: "צִידָה בָּרַךְ אֲבִיוֹנָה אֲשֶׁבִיעַ לָזֶם וְכֹהֲנִיהָ אֲלֹכֵישׁ יִשְׁעִי".

שירי המעלות ויעקב

בספר הזוהר בראשית (קמב, ב) מיוחסים המזמורים ליעקב עצמו, אם שאמרם דוד כביטוי שירי לאשר עובר על יעקב, ואם שאמרם יעקב בעצמו. במדרש רבה (בראשית סח, יא) נאמר "...ומה היה יעקב אומר? ר' יהושע בן לוי אמר, ט"ו שירי המעלות שבספר תהלים. מאי טעמיה? "שיר המעלות רבת צררוני מנעורי יאמר נא ישראל" הוא "ישראל סבא". "שיר המעלות אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני...", כמה שירין ותושבחין אמר דוד מלכא קמי קודשא בריך הוא... ושירתא דא, אמר כד חמא עובדא דיעקב. רבי אלעזר אמר, יעקב אמר שירתא דא בשעתא דאמר ליה אבוי "גשה נא ואמושך בני האתה זה בני עשיו אם לא". בגין דהוה יעקב בעאקו סגי... "ה' הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה" דא... הוא דרגא דעשיו שריא ביה דאיהו שפת שקר". (תרגום: "כמה שירות ותשבחות אמר דוד המלך לפני הקב"ה... ושירה זו אמר כאשר ראה מעשה יעקב. ר' אלעזר אמר: יעקב אמר שירה זו בשעה שאמר לו אביו גשה נא ואמושך בני האתה זה בני עשיו אם לא,

מפני שהיה יעקב בצרה גדולה... ה' הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה... זו היא דרגתו של עשיו שהיה שרוי בה שהיא שפת שקר..."

יש כאן בקשה להינצל מן האח שונא השלום. עשו לשונו רמיה, (עשו = 376 = שלום, "עשו" הוא הסיטרא אחרא של ה"שלום") אך יש כאן גם בקשה גדולה יותר, על צרה עמוקה יותר, שהשרוי בשכנות מתמדת עם שונא שלום, אפשר לו שייגרר ויימשך משום ש"המה למלחמה", אך בכל זאת "אני שלום". דרגתו של יעקב בסופו של דבר היא - "שלום". בפסגת היצירה מוזכר "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל", מידתו - שלום, הלוא הוא יעקב השלם.

בכמה מדרשים ייחסו חכמינו ז"ל את המזמורים ליעקב בצורה ברורה. "ויבוא יעקב שלם" - זהו שאמר הכתוב, "ה' יִשְׁמֹר צֶאֱתָךְ וּבֹאֶךָ מִעֵתָהּ וְעַד עוֹלָם".

"צֶאֱתָךְ" - "ויצא יעקב".

"וּבֹאֶךָ" - "ויבוא יעקב" (תנחומא וישלח י).

"אֵשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים", ר' שמואל בר נחמני דרשיה כנגד יעקב אבינו כששלחו אביו לישא אשה... "אֶל יִתְּן לְמוֹט רֶגְלָךְ" - בידי לבן, "אֶל יוֹם שְׁבוּרָךְ" - בידי עשיו (מדרש הגדול ריש ויצא).

בזמן שיעקב חזר עם נשיו וילדיו הרכים הוא היה חרד לגורלם. בעבר ידע סכנה וצרות רבות וחושש כי הסכנות ילוו את חייו, ולכן מדגיש בנדרו "ושבתי בשלום אל בית אבי", וכן כתוב בפסגת היצירה - "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל". מהביטוי: "ושבתי בשלום אל בית אבי" נרמז: יחזור האדם בתשובה עוד בחייו כדי שיגיע לאביו שבשמים...

לקט מדרשים

- א. "מאיין יבוא עֲזָרִי", העזרה של יעקב תבוא מעולם התשובה שנרמזה במילה "אין".
- ב. "אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' א-לוהיו עושה שמים וארץ". אל לאדם לבטוח בבשר ודם ולא במלאכים, רק בה' יתברך שהוא "עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ", בדיוק כמו יעקב שבטח בה' בעת שחזה סולם בין ארץ לשמים.
- ג. "מי יעלה בהר ה'", מדבר ביעקב (ש"ט תהילים כד).

מעלות הסולם

המעלות הן מעלות הסולם אשר חלם יעקב, "מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", וראה כי עזרו מעם ה' הניצב מעל כל מעלות הסולם. וזהו "עֲזָרִי בַּעֲמֹתַי ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".

סיכום

היצירה המתארת את חיבור העולם הגשמי ברוחני קיבלה את ביטוייה עד כאן בחלום יעקב. אכן נאמר במדרש (ויק"ר לו) נאמר "שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות יעקב", הוא המשלב ערכי נצח מול מציאות משתנה, הוא המשלב דרך ארץ ודרך שמים.

ניתוח החלק העליון של היצירה

ח' בשמים חכין כסאו

בניתוח זה יש להתבונן החל מהשורה השביעית ולמעלה. חלק זה מהווה בסיס איתן למנורה הבולטת בפסגת היצירה. משמעות כל החלקים הללו, המנורה ובסיסה, ינותחו בעזה"י להלן. חלקים אלה הזדככו, בהם ערכים גבוהים ביותר של אמונת היהדות. זהו עולם השכינה, עולם כסא הכבוד, עולם המלאכים. זה מקום ירושלים של מעלה, ועוד... ערכים אלה שולבו זה בזה וקיבלו ביטוי ברור בחלק הגבוה של היצירה.

איזה מקום כבודו?

האמת היא "מלא כל הארץ כבודו...כבודו מלא עולם..." "מלא" גימטריא 71, כמספר קרני האור.

"כל בי עשרא שכינה שריא" (סנהדרין לט, א). רמז לכך:

$$1 \times 1 + 2 \times 2 + 3 \times 3 + 4 \times 4 + 5 \times 5 + 6 \times 6 + 7 \times 7 + 8 \times 8 + 9 \times 9 + 10 \times 10 = 385$$

385 בגימ' "שכינה", בכל מקום שיש עשרה יהודים בני מצווה, שם השכינה שורה, וכן נמצא ביצירה 10 שורות בתים משולבות, ואלה מסמלות כי השכינה שורה בתוכם. אחת המטרות הנעלות היא "שכון בארץ", שפירושו, שִׁכֹּן את השכינה בארצות, בארץ (ב"ר סד, ג).

המנורה הנמצאת מעל הבתים, המחברת את הבתים וקרני האור, היא בעצמה הוכחה לשכינה, שהרי נאמר "עדות היא המנורה לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל" (בפסגה נמצאת המילה: "ישראל"). מקום המנורה הוא בירושלים, בבית המקדש.

נמצאנו למדים שביצירה המחולקת ל-3 חלקים: הבתים, קרני-האור והמנורה, בכל חלק מחלקיה נמצאת השכינה, כמאמר הזוהר "אין מקום פנוי ממנו".

חכמה, גבורה ועושר – יסודות השכינה

"אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה" (שבת צב, א).
 כך גם היצירה מחולקת ל 3 חלקים הרומזים על:
 א. חכמה - המנורה. (אור ושמן מסמלים חכמה).
 ב. גבורה - השמש. ("כצאת השמש בגבורתו").
 ג. עושר ובעל קומה - הבתים הזקופים העומדים על תילם ומתנשאים לגובה.
 אף על פי שידוע כי לית אתר פנוי מיניה, הרי שלשכינה יש עוצמה וריכוז ככל דבר רוחני הנמצא בגובה. מקום המקדש בראש ההרים ונישא מגבעות. מקום תפילה, בית כנסת, צריך שיהיה בגובהה של עיר..., לכן גם השכינה קיבלה ביטוי מרוכז.
 על פי מאמרי חז"ל רבים המכוונים ומבליטים כי מקום שכינה דווקא במקום הגבוה של היצירה.

כסא הכבוד: "השמים כסאי"

כסא הכבוד המתייחס לעולם גבוה (לעולם הבריאה) קיבל מקום ביטוי רציני בחלק העליון של היצירה, הוא מכיל את בסיסה של המנורה הבנוי מ-4 שורות הבתים הגבוהות שמסביבן הרוחניות (האור), גם את המנורה עצמה וגם את הסובב לה.
 "השמים כסאי והארץ הדום רגלי...", מסביב לכל הקטעים הנזכרים אופפים השמים כל חלק וחלק, את שורות הבתים הגבוהות ואת המנורה.

"יעקב" הנמצא באזור כסא הכבוד (ביצירה, מהשורה השביעית של הבתים ומעלה). קיבל משמעות ממאמר הזוהר, "וכסא כבוד ינחילם", ומהו "וכסא כבוד ינחילם", זה יעקב אבינו דעביד ליה כרסי יקר בלחודוי [תרגום: זה יעקב אבינו שעשה לו כסא כבוד לבדו]. (זוהר בראשית צז, א). כן יעקב אבינו, איקונין שלו קבוע בכסא הכבוד.

הוחלט לתת מקום ביטוי לכסא הכבוד דווקא מהשורה השביעית ומעלה על פי מאמרו של רבנו בחיי בפרשת צו. שם מתאר הוא את סדר לבישת

בגדי הכהן הגדול ומקביל לכל בגד אחד הרקיעים עד שלבסוף הוא מדגיש "...כנגד כסא הכבוד שהוא למעלה משבעה" (מלמטה למעלה):

א. **מכנסיים** - שהיו לכסות בשר ערוה, כנגד הרקיע הראשון שבו לבנה שהוא מכסה לאוהל העולם השפל, "בשגם הוא בשר" (ראה הסבר וקשר למושגים: קדושה...מים...אישות).

ב. **כתונת** - כנגד הרקיע שבו כוכב.

ג. **אבנט** - כנגד הרקיע שבו נוגה.

ד. **מעיל** - כנגד הרקיע שבו חמה.

ה. **אפוד** - כנגד אפודת הרקיע שבו מאדים.

ו. **חושן** - כנגד הרקיע שבו צדק, ולכך היה בכפלו אורים ותומים שהיו מצודקים בדבריהם.

ז. **מצנפת** - שהיה עליון בראש, כנגד הרקיע שבו שבתאי (שבת) שהוא עליון על כל השבעה והכתוב קראו "ראש כוכבים", הוא שכתוב "וראה ראש כוכבים כי רמו".

ח. **ציץ** - שכתוב בו "קודש לה", כנגד כסא הכבוד שהוא למעלה משבעה.

הצדיקים

הצדיקים הכתובים בנדבך השביעי של הבתים נתקבלו על פי הרעיון כי נשמתם של הצדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד. כן אפשר לראות את חיזוק הרעיון במילה "זֶדֶר" הנמצאת בקצה קרן האור שמשמאל למנורה, ה"ז" רומזת ל 50 שערי בינה, וה"דר" גימטריא: "צִדִּיק" (204), וזו הדרגה הגבוהה של הצדיקים להגיע אל 50 שערי בינה.

תורה וכסא הכבוד

"התורה וכסא הכבוד קדמו לבריאת העולם, אבל איני יודע אם התורה קדמה לכסא הכבוד ואם כסא הכבוד קדם לתורה" ? (ב"ר פ"ב).

עולם התשובה וכסא הכבוד

הקשר בין עולם התשובה וכסא הכבוד התגלה גם בזמן שעלה משה רבינו לקבל את התורה. באותו מעמד שאלו המלאכים, מה לילוד אשה בינינו?

"תנה הודך על השמים" ...אמר ליה הקב"ה למשה: "אחוז בכסא כבודי והחזר להם תשובה" (ברכות פח, ב). ופירוש הדבר, ענה להם: "כי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד."

המלאכים

המלאכים שהוזכרו בחלק שמדובר בחלום יעקב, נמצאים במקום גבוה של היצירה, והם משתלבים עד כסא הכבוד שבאזור זה על פי מאמרי חז"ל. כל חיות ושרפים ואופנים וגלגלי המרכבה וכסא הכבוד בפה אחד אומרים "ימלוך ה' לעולם...". הביטוי "ה' מלך, ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד", ערכו בגימ': 620. בדיוק כמו המילה "כתר" שמודגשת בצירוף שלוש האותיות הקיצוניות הגבוהות, בקצה שלוש קרני האור הגבוהות ביותר בחלק העליון. צירופן מתחבר למילה: "כתר". "כתר יתנו לך מלאכים המוני מעלה...". המלאכים אינם אלא מאש של תחת כסא הכבוד (פסיקתא רבתי לד). (הערה: הרעיון של "אש" נמצא בפסגת העמוד הימני שם כתובה המילה "הראש", יוסבר להלן).

הקב"ה נשבע בכסא כבודו לתת שכר טוב לכל מי שעוסק בתורה. רעיון זה מקבל ביטוי על ידי צירוף האותיות הגבוהות ביותר בשני הקצוות, הימני והשמאלי, "הראש" - המילה הקיצונית הגבוהה בעמוד הימני, "יורד" - המילה הקיצונית הגבוהה בעמוד השמאלי. צירופן מגלה את המילה "שי" המבטאת שכר טוב- שי"י עולמות.

המקום בו קיבל ביטוי הרעיון, הוא "באיזור" כסא הכבוד. קרני האור המשולבות בצד שמאל ומאחורי המנורה, והמסמלות את אור התורה משלימות את המאמר שכתוב (בתדבא"ר ב) "בני, נשבע אני בכסא הכבוד שלי שאפילו תינוק עוסק בתורה לשמי, שכרו מונח לפני".

מה יש בשמים?

החלק העליון המבטא את השמים, תוכנן גם ע"פ אוצר המדרשים (עמוד שי"א ד"ה למעלה מתהום ים), שם נאמר: "...ובערבות יש בו צדק וצדקה וגנזי חיים וגנזי ברכה וגנזי שלום משפט וצדקה" (ביצירה-שמש צדקה).
 "וטללי חיים" (בצד שמאל בשורה המאונכת כתוב "כְּטֹל זֶרְמוֹן...").
 "וברכה" (בצד שמאל "...כי שֵׁם צִוָּה ה' את הַבְּרִכָּה...").
 "וכסא הכבוד".

האורות שביצירה

2 סוגי אורות עיקריים ובולטים ביצירה. (נוסף לאורות חבויים ומוצפנים):
 א. האור הבוקע מהשמש ומתפזר על פני כל העולם.
 ב. האור הבוקע מהמנורה, עדות לשכינה השורה בישראל.

אור השמש

הפסוק "המאיר לארץ ולדרים עליה..." מסמל את עולם התיקון, וכפי שהוזכר לעיל, השמש יצאה מהשורה השמינית ממקור הקדושה שהיא מעבר לטבע. השמיני גם מבטא את הרפואה, כגון בתפילת העמידה הברכה השמינית היא ברכת הרפואה.

מחד גיסא השמש הלוהטת מסמלת "הנה יום בא בוער כתנור..." ומכלה את הרשעים. מאידך גיסא נאמר "וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה", וכן הוזכר פעמים רבות שהשמש מתארת את עולם התשובה והחזרה של הקב"ה לעמו, ועם ישראל לא-לוהיו.

אור המנורה

"להעלות נר תמיד..." שלך גדולה משלהם (רש"י). נר התמיד, האור הקטן, לא בא להאיר את החושך, אלא בא לגלות רעיונות נשגבים. "מאן דאיהו זעיר איהו רב", על ידי האור הקטן הבולט בחושך יבוטאו רעיונות גדולים כפי שכתוב במדרשים להלן.
 א. בית המקדש אורו של עולם (ב"ר א) (מקום זה נרמז כבית המקדש).

- ב. בזכות "להעלות נר תמיד" אתם זוכים להקביל פני נרו של מלך המשיח (במקום זה קיבל ביטוי מלך המשיח) (ויק"ר לא).
- ג. "יאר ה' פניו אליך"-יתן לך מאור השכינה (במדב"ר א, יג).
- נפשו של האדם נמשלה לנר. אמר הקב"ה לאדם, נרי בידך ונרך בידך. אם שמרת את נרי - את התורה שהיא תבלין ליצר הרע (רמז בשמש), אני משמר את נרך - זו הנשמה (דב"ר ד) "נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה". (ישעיהו מ"ב, ה).

מעניין שהשילוב של כל היצירה הוא "נִפְעִי".

השכינה היא הָנֶר, אות נֹ. הָנֶר הנמצא במנורה...

ישראל הם הַפְּתִילָה, אות פֹּ המילה "יִשְׂרָאֵל", היא הַפְּסָגָה של הבתים.

התורה היא הַשֵּׁמֶן, אות שֵׁ. התורה נרמזה בַּשֵּׁמֶשׁ.

זהו אידיאל מושלם של 3 חלקים יסודיים שכל ההווה עומדת עליהם: קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא חד הוא (זוהר ויקרא עג). חכמים ראו בשמן תכונות מיוחדות והמשילו בו רעיונות נשגבים אחדים. "מה השמן הזה אורה לעולם כך ישראל" (שיהש"ר א'). רמז: המילה "יִשְׂרָאֵל" בבסיס המנורה.

חמנורה בספר זכריה

נבואה בולטת בספר זכריה (פרק ד') אודות המנורה והסמליות שבה מבוטאת בצורה שקופה במנורה שביצירה. "וישב המלאך (הזכר לעיל כי מלאכים נמצאים מסביב למנורה). הדובר בי ויעירני כאיש אשר יעור משנתו (המילה "שֵׁנָת" נוגעת במנורה). ויאמר אלי, מה אתה רואה (המילה "לֵעֵינִי" קרובה אל המנורה). "ואומר ראיתי מנורת זהב כולה וגולה על ראשה" (וביצירה: בפסגה, בצד ימין, הביטוי "עַל הָרֹאשׁ").

"ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה... ושניים זיתים עליה אחד מימין הגולה ואחד על שמאלה. ויאמר אלי, זה דבר ה', לא בחיל ולא בכח" (כמו השמש, גבורה) כי אם ברוחי אמר ה' צבאות".

הזיתים, השמן המופק מהם והאור העולה ממנו הם סמל לרוח ה' לעומת חיל וכח. במקום אחד רואים אנו חזון של שלום ושלוה "שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל" וגם אור רוח ה'.

2 סוגי אורות

רבינו בחיי על הפסוק "יהי אור ויהי אור".

מרחיב את ההבדל בין 2 סוגי האורות ומפרט כי 2 אורים היו:

א. האור שמשמש בו בעולם הזה, הוא אור החמה והלבנה (ביצירה: השמש).

ב. האור הגנוז לצדיקים לעתיד לבוא (ביצירה: המנורה).

ידוע כי האור שמשמש בעולם הזה הוא נאצל מן האור הגנוז לצדיקים, וזהו שדרשו חז"ל "נובלות אורה של מעלה-גלגל חמה". (ביצירה, חלק קטן של קרני החמה הגיעו אל המנורה). וכן נאמר, "מה רב טובך אשר צפנת" זה האור הגנוז, ועוד הוכחה שתמצא במנורה את הלהבה הראשונה הימנית היא המילה "בְּשׁוֹב" בגימטריא = 310, כמנין ש"י עולמות הגנוזים שכן לצדיקים. "פעלת לחוסים בך", האור הנגלה לפני בני אדם בעולם הזה, וכן ברור הוא כי ביום הראשון נברא האור ונגנז, והמאורות נבראו רק ביום הרביעי להאיר על הארץ.

מבנה המנורה ביצירה

אם נביט על מבנה היצירה מלמעלה למטה נגלה שהמנורה המסמלת את אור היום הראשון, נמצאת בחלק הראשון העליון הגבוה. השמש יצאה לה ממרכז השורה הרביעית מלמעלה (היא השביעית מלמטה). המנורה עשויה מ-36 מלים. מספר זה מסמל את האור הגנוז (האור הראשון של בריאת העולם שימש 36 שעות ונגנז, ומתגלה בל"ו צדיקים), וכן מצאנו בה לעיל (ע' 51) רמז לביטוי "בראשית ברא".

כן תיקנו הבדלה במוצאי שבתות מפני שהיא תחילת היתר המלאכות, ומברך על האש "בורא מאורי האש" לפי שהאש תחילת המלאכות במעשה בראשית, וכענין שכתוב ביום הראשון "...ויהי אור".

סובו חמנורה וחקיפוז – גילוי השכינה

מסביב למנורה "נזרעו" מילים חשובות אשר מבטאות את הערכים אשר אנו מצפים להם גילוי השכינה. מילות המפתח הן "לעיני", "עלום", "ציון", "ירושלים", "תשובה", "כשמן הטוב".

תיאור המקום: "במקום הגבוה", "מקום המקדש", "מקום השכינה". המדרשים הבאים מצאו את הביטויים הודות לשילוב המילים במקום המתאים ביצירה:

- א. "ויחזו את הא-להים", מלמד שזנו עיניהם מן השכינה (תנחומא אחרי ו).
- ב. כשם שהשכינה מקומה בהיכל ונמשכת לירושלים כך תהיה השכינה ממלאת מסוף העולם ועד סופו (אסת"ר א).
- ג. שלוש שנים ומחצה (שבירת ה-7 ל-2 חלקים) עשתה השכינה כשהיא יושבת וממתינה על הר הזיתים וסבורה שיעשו ישראל תשובה (איכ"ר כה).
- ד. הקב"ה, אף על פי שהוא נראה כמסלק שכינתו מבית המקדש, עיניו יחזו, עפעפיו יבחנו בני אדם (שמ"ר ב"ב).

עולם התשובה ביצירה

"תשובה ה' את עבדיו" (בשמש). ידוע שהגאולה, השיבה לארץ ישראל, קשורה לעולם התשובה כפי שנאמר: "...והשבבות אל לבבך...", "ושבת עד ה' אלהיך...", "ושב ה' אלהיך את שבותך... ושב וקיבצך מכל העמים...", מ-70 אומות (רמז, 70 קרניים), "ואתה תשוב ושמעת בקול ה'...", וכן רמז "תזרח השמש יאספון", בני ישראל מהגלות, וכן נרמז ברות (פרק ג) "והיה בבוקר אם יגאלך טוב יגאל, ואם לא יחפוץ לגאלך, וגאלתיך אנכי חי ה' שכבי עד הבוקר...". (הרעיון הוא גורן, קציר, מגל... קבלת התורה, חג השבועות. נמצא במקום זה, וכל זה, יוסבר להלן).

החוטא שרוי בחשיכה, כאילו אור עיניו אינם איתו ומצפה לאור יום. האדם בזמן שהוא בעבירות כאילו הוא בחושך, בתהליך הזדככות ותשובה פנימית יגיע הוא אל אור הבוקר. הרב קוק זצ"ל אומר באורות התשובה (פרק טו, י) "והתשובה הראשית שהיא מאירה את המחשכים מיד, היא

שישוב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו... אל עצמו ישוב האדם והעם העולם וכל העולמים ההוי-ה כולה, אל קוֹנָה, לאור באור החיים".

היצירה נותנת ביטוי לדרך זו. קרני האור היוצאות מהשמש ושהצליחו להגיע אל המקום הגבוה ביותר, הן הפסוקים של פרק התשובה "מִבְּעֵמֶקֶיךָ קָרָאתִיךָ ה'". הזוהר אומר (עא, א) כי מזמור זה מיוחד הוא, אין לו כותרת ולא צוין מי אמר אותו? "סתם ולא פירש מי אמרו... אלא שיר המעלות שעתידים כל בני העולם לאמרו..."

בפסגה מגלים את הפסוק "כִּי עֹמֵךְ הַסְלִיחוֹת". המילה "סליחות" ערכה 118 בדיוק כמו הביטוי "כסא הכבוד" (118). ומכאן חיזקה היצירה את הרעיון ברמז כי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד.

עולם התשובה קיבל 2 מקומות בולטים ביצירה:

א. בשלהבות הימניות של המנורה.

ב. בלב היצירה - בשמש.

בשלהבות נמצא הצירוף הברור של המילה "תְּשׁוּבָה", והיא נמצאת במקום הגבוה ביותר במקום של כסא הכבוד (הוסבר לעיל) על פי מה שנאמר: "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד".

לב היצירה - השמש, כולה סמל לחזרה בתשובה. זו התשובה המעשית, והשלהבות מראות עד איפה מקרינה ומגיעה התשובה, מה כוחה, מה דרגתה ומה עצמתה, "...עד ה' אלהיך".

חלק זה הוא גם גבוה יותר מהחלק של מקור השמש, אולם הוא נכתב לפני כן כדי לבטא: "סוף מעשה במחשבה תחילה" כי אלמלא הצבת המטרות והיעדים הרוחניים לא נעורר עצמנו לשוב בתשובה מעשית.

"לְמַנְצַח עַל הַשְּׁמִינִית"

הביטוי "שְׁוֹבָה ה' אֶת שְׁבִיתָנוּ" בולט בנושא התשובה. הוא יוצא מהשורה השמינית, מקבל מעין רוחניות מהשורה השביעית, ומתחבר אל השורה

השישית. המקור שהוא המספר "8", מבטא רעיון חשוב. אנו פוגשים את המספר הזה בהזדמנויות רבות,

א. בענייני הטהרה: נטהרים לאחר 7 ימים. זאת אומרת היום השמיני הוא היום הטהור והזך לעומת הימים הקודמים.

ב. כהן גדול פורש 7 ימים קודם יום הכיפורים... ויום הכיפורים הוא היום השמיני, יום טיהור עוונות, יום סליחה וכפרה.

ג. משה למד להרכיב ולפרק את המשכן 7 ימים ורק ביום השמיני הוקם על תילו.

ד. ברית מילה לאחר 7 ימים, זאת אומרת ביום השמיני.

ה. חג הסוכות - 7 ימים (70 הפרים כנגד אומות העולם) אולם היום השמיני הוא מיוחד לעם ישראל "שמיני עצרת".

ו. בקבלה: על פי סוף פרשת "וישלח" 7 מלכים מתו והמלך השמיני לא נאמרה בו מיתה.

ז. המשיח בא במוצאי שביעית לקראת השמיני (המילה: "משיח" מזכירה מילים, כגון: שמיני, שמן, משחה...).

ח. כינורו של המשיח בעל 8 נימין: "למנצח על השמינית".

ט. חג החנוכה, חג האור היהודי, 8 ימים.

י. ועוד...

באופן כללי אפשר לראות כי בתוך הרעיונות המיוצגים במספר 7 יש כביכול עדיין איזו תפיסה וחלק לעולם הטומאה, כאילו נותר לכוחות הגשמים מקום ביטוי, אולם השמיני הוא זך ביותר, הוא התיקון, הוא הרפואה. אכן ברכת הרפואה בתפילת שמונה-עשרה נמצאת במקום השמיני (מילה צריכה רפואה). אין רפואה לעולם כמו התשובה, "ומל ה' את לבבך ואת לבב זרעך..." "ולבבו יבין ושב ורפא לו", לכן ענין התשובה בקע מהשורה השמינית.

גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם. (יומא פ"ו ע"א).

גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה. (יומא פ"ו ע"ב).

גדולה תשובה שהיא מקרבת את הרחוקים. (רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ו).

גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לו ולכל העולם. (יומא פ"ו ע"ב)

ניתוח הפסוק "שובה ה' את שביתנו"

במשפט זה נמצא ריכוז של רעיון התשובה, שוב ה' את שביתנו. המילה תשובה נמצאת בו בדיוק פעמיים, והאותיות שנשארו הם, "אני" או "אי".

מה הם שני סוגי תשובה אלו?
תשובה מיראה ותשובה מאהבה.

קיים דו שיח בין הקב"ה ועמו.
אמרה כנסת ישראל: רבנו של עולם שלך הוא (המשימה) "השיבנו ה' אליך" ורק אחר כך "ונשובה...". אמר להם, שלכם הוא (התפקיד) שנאמר, "שובו אלי ואשובה אליכם". אמרו לו: רבנו של עולם, שלך! שנאמר "שובנו א-להי ישענו". לכך נאמר, "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", כאדם הראשון שנאמר בו "וישכן מקדם לגן עדן" (מ"ר). השמש שביצירה מבטאת את הרעיון שאכן גם הקב"ה שב לעמו וגם ישראל שב לקב"ה.
שני עניני תשובה הם וחזרה, חזרה בתשובה אל הקב"ה, וחזרה לארץ ישראל.

"אני בינה לי גבורה"

המילה "אני" הנמצאת בין שתי המילים "תשובה" "תשובה", מה ענינה?
"כי אפי' הכבדתי את לבי" (כמו המילה "אני" בלב היצירה). המילה והמשמעות הנמוכה של המילה "אני" היא מקור הגאווה חטא ופשע... "אני ואפסי עוד...". אבן כבדה נמצאת בלבו של האדם המושכת אותו מטה אל עולם החומר.. אל התאוות.. הקב"ה, כביכול, הוא זה המכביד כדי שהאדם יתגבר, ידלג מעל המשוכות, יפרוץ וישבור המסכים. משל למרגלית יקרה הנמצאת במעמקי הים ועליה אבן כבדה מאוד. כדי להוציא את המרגלית צריך יגיעה רבה לנפץ את האבן שמעליה. כך האדם כשרואה ליבו קשה כאבן זה סימן שטמון בו אוצר יקר.

המטרה היא להפוך את ה"אני" שהוא בדרגה הנמוכה ("ומוצא אני מר..."), מוצא אני ש"אני" הוא מר, ובקבלה- דרגתה מלכות) ל"אני" בדרגה גבוהה יותר עד הדרגה הגבוהה של "אין" (בקבלה, דרגת הכתר). המילה "אני" יש לה גם משמעות אחרת, היא אחת משמותיו של הקב"ה. כפי שאמר הלל (ערכו 65 אדנות: א-ד-נ-י), "אם אני כאן הכל כאן", אם הקב"ה נמצא כאן- הכל נמצא כאן. ואם חלילה "אם אין אני לי מי לי", אם הקב"ה- ח"ו, אינו אתי, מי אתי?!

ההסבר:

אין מציאות של "אני" (אגו). זו ה"מציאות" שניסה פרעה להביא לעולם "לי יאורי וְאֶפְרַי עֲשִׂיתִינִי" (יחזקאל כ"ט ג) זה הוא פרעה מלך מצריים, ראש וראשון למיצר החונק ביותר את האדם עלי אדמות. כל "אֶפְרַי" מחובר ישירות אל האני האבסולוטי אל הקב"ה, ורק משם הוא יונק את מציאותו, ובהיפרדו ממנו, חלילה, יהיה לאין ואיננו.

יש לצרף דוקא בנקודה זו, את התפילה המיוחדת שמבטאת רעיון זה:

"אני והו הושיעה נא"

ריבונו של עולם בכל זמן ובכל מקום שאומר בפי
את המילה: "אני", הריני מתכוון [ת].
שזה: אתה ! המקור האחד והיחיד,
הכח המניע את העולם בכלל, ואותי בפרט.
המילה: "אני" פירושה: "בזכות אני".
"בזכותך", "בכוחך", "ברצונך".
שהרי "אני" הוא אחד משמותיך הקדושים.
וגם נאמר בדברי קדשך :
"ראו עתה כי אני אני הוא.
ואין א-להים עמדי, אני אמית ואחיה,
מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל."
וכפי שאמר הלל: "אם אני כאן --- הכל כאן
ואם אין אני כאן---מי כאן."
ויקויים בנו: "ואתם הדבקים ב-ה' א-להיכם
חיים כולכם היום".

מעניין מאוד שהמילה "אני" מוזכרת בפעם הראשונה בתורה "ויאמר א-להים זאת אות הברית אשר אני נותן ביני וביניכם... לדורות עולם... את קשתי נתתי בענן... וזכרתי את בריתי..." (גם ביצירה היא נמצאת בפסוק שכתוב בצורת קשת בענן). ה"אני" הזה יסודו לאחר המבול. לאחר שתמו חטאים מן הארץ ("חטאים ולא חוטאים"), רמז לחזרה בתשובה. ה"אני" ייהפך ל"אין" כשהאדם יגלה את ערכו האפסי ועל ידי כך יזכה להגיע לרמה גבוהה ביותר להכרת "אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין א-להים". "ראו עתה כי אני אני הוא ואין א-להים עמדי אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל" (דברים לב, לט) ה"אני" הופך ל"אין". "אין" זו הדרגה הגבוהה ביותר ברוחניות, והיא דרגת הכתר העליון בספירות (כפי שהוזכר לעיל) שהוא האין סוף ב"ה.

"יש מאין"

הקב"ה ברא עולמו יש מאין. ("אין" פירושו: דבר קיים בלתי נתפס דרך החושים) הקב"ה ברא את התשובה לפני בריאת העולם, הקדים רפואה לעולמו שלא יכול היה לעמוד מבלעדי התשובה. כפי שידוע שאדם הראשון חטא וחזר בתשובה והקב"ה מחל לו. ה"יש", המציאות, הבריאה, נבראה לאחר שהיה קיים ה"אין", עולם התשובה. ביצירה ה"אין" נמצא בשמש (כפי שמוזכר לעיל) וה"יש" נמצא בצירוף שתי הפסגות, מימין ומשמאל במילים, "הראש יורד על הזקן...".

הארות למילים "אין", "יש"

"מאין ליש" גימטריא: 101+340 הם 441, ערך המילה "אמת", "ה' א-להיכם אמת". המילה "אין" נמצאת בקשת השמש, והמילה "יש" בקצוות. הננו מבינים עכשיו: "והחכמה מאין תמצא!", "מאין יבוא עזרי!".

יש שכר

הפסגות של היצירה:

1. הקצה הגבוה של "עמודי" הסולם הוא אותיות "ש"י".
 2. הבתים מסתיימים במילים: "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל".
- להזכיר את סיום המשניות בסוף עוקצין פרק ג משנה יב, "אמר רבי יהושע בן לוי, עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלוש מאות ועשרה עולמות (ש"י עולמות), שנאמר "להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא". בפסגות עמודי הסולם נמצאות האותיות "ש"י". אמר ר' שמעון בן חלפתא, לא מצא הקב"ה כלי (בגימ': 60) מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר, "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", בפסגת הבנין - הבנוי מ-60 בתים, כמספר "כלי" - נמצאות המילים: "שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל".
- בעל ה"תפארת ישראל" קושר את המספר "ש"י" (310) למספר כתר (620) "לכל צדיק" שי = 310 "וצדיק" – שי-310, יחד כתר - 620.
- מנין מצוות התורה שהם "כתר" = תרי"ג + י' מצוות דרבנן. "חזרה בתשובה היא קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצוות כמו בקריאת שמע ואז גם משלם ה' שכר טוב ליראיו...". וביצירה: ההבזק הראשון של אור השמש "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו".
- רעיון התשובה נכתב בחצי הקשת הבולטת ביצירה במילים: "שְׁוֹבָה ה' את שְׁבִיתָנוּ". הבקיעה החלה מהשורה השמינית (8), הביטוי התרכז מול השורה השביעית (7) והתחבר לשורה השישית (6).
- הביטוי: "שְׁוֹבָה" מתחיל באות "ש"י" והוא בנוי בצורה המבטאת חזרה (עפ"י סדר האותיות א. ב.) מהאות "ש"י" חזרה אל האות "י" וחזרה נוספת אל האות "ב" ..

מבנה חביטוי: "תשובה"

המילה "תשובה" בנויה גם היא בצורה המבטאת את הרעיון הפנימי הטמון בה. אם נתבונן במבנה המילה נבין את משמעות סוד התשובה. נעביר מול עינינו את רשימת האותיות א"ב. ויחד עם זאת נתבונן כיצד "נבנתה" המילה: "תשובה".

האות הראשונה במילה: "תשובה" היא: ת'.

ת' מבטאת את הסוף. אפילו אם מוצא אדם את עצמו בסוף הדרך, בבירא עמיקתא ח"ו, אל יאוש! אומר הקב"ה פתחו לי פתח קטן כפתחה של מחט... זאת אומרת, אדם צריך "להזיז" עצמו מעט, כביכול, מהאות ת' אל האות ש'. המרחק בין ת' ל-ש' הוא כחוט השערה (בהתאם לדיני סת"ם- המרחק בין אות לאות הוא כחוט השערה). גם אם תש' כוחו של האדם והוא מרגיש שאינו יכול, חייב הוא להתעורר לנסות, וכך תהיה סייעתא דשמיא ויזרזו מהשמים להעבירו חזרה על פני כל שורת אותיות הא"ב ויגיע אל האות ו' המסמלת חיבור דעת ותורה. כן ימשיך להתקדם ולחזור אל האות ב' שהיא קרובה ביותר לאות א' הרומזת לקב"ה. זה שנאמר, "ושבת עד ה' אלהיך..."

האות ה' רומזת לעולם התשובה. אכן האות ה' הנמצאת בקשת של השמש היא "ה" של שם ה' והיא מול הפרק "ממעמקים קראתיך ה'" בקרני השמש.

הקב"ה ברא את העולם הזה באות ה'. "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם.." (בתורה: האות ה' זעירא) דרשו חז"ל בפסוק זה: בה' בראם- באות ה' בראם. ראה הקב"ה שאין העולם יכול להתקיים... הכין את התשובה שבזכותה יכול להיות תיקון וקיום לעולם.

מה הרמז הציורי בעניין זה?

יש המבינים כי האות ח רומזת לעולם החטא ואילו האות ה רומזת לעולם התשובה.

מי שנכנס לעולם החטא, כאילו נכנס הוא אל האות ח, מלמטה למעלה. החוטא מרגיש שהוא עולה ועולה ו"מצליח" הלאה ממשיך לעלות, אך הוא נתקל בתקרה סגורה מעליו (כמו התקרה הפנימית של האות ח) ואין לו אפשרות להמשיך, אך כיוון אחד נשאר לו והוא: להתדרדר וליפול למטה, אולם הקב"ה עשה עמנו חסד. נפתחה האות ח כצורת אות ה, פתח לחוזרים בתשובה פתח מילוט, חתר הקב"ה חתירה מתחת כסא כבודו, הושיט להם את יד ימינו. "כי ימינך פשוטה לקבל שבים" (כביכול הפתח של האות ה היא בצד ימין של הקב"ה, בזמן שאנו עומדים מולו) מאותו חלון הנמצא בצד שמאל של האות ה אפשר לצאת, "להשתחרר", ולעלות מעלה, מעל לגג.

האות האחרונה של המילה "שִׁבְתָּנוּ" היא האות ו והיא מתחברת עם השורה הששית.

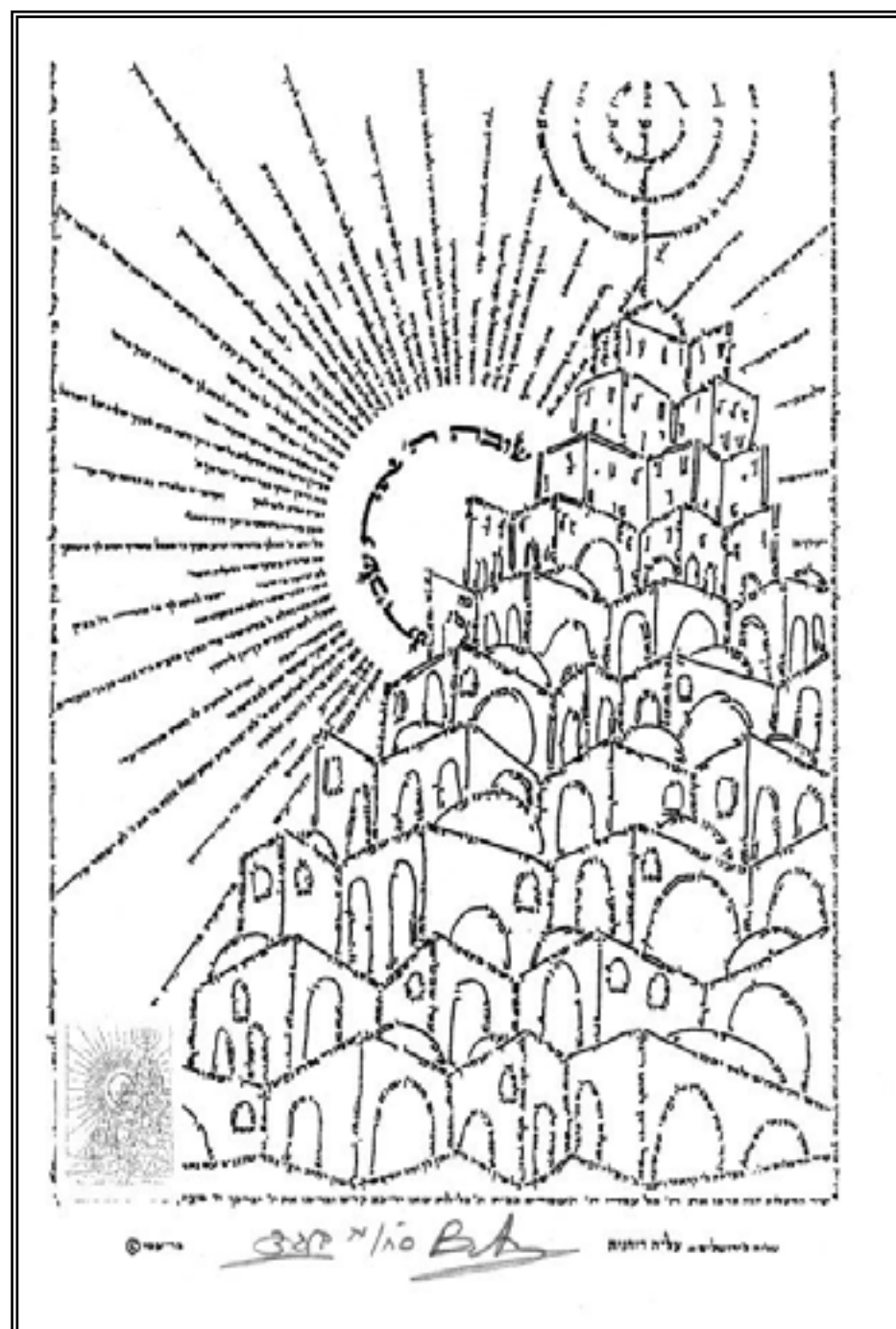
המספר שש מבטא את העולם הגשמי, עולם החומר. סגולתה של ה"תשובה" לקדש את החומר על ידי חיבור של הקדושה בחול. השמש בולטת ביותר מול השורה השביעית המבטאת את הגאולה. נוצר קשר בין עולם התשובה לעולם הגאולה.

עליה רוחנית

חלק ג'

הרעיון: עליה רוחנית.

מקור: 15 שירי המעלות, תהלים ממזמור ק"כ ועד מזמור קל"ד.

הגאולה

הגויים ראו בסבל של העם היהודי הוכחה, כביכול, שהקב"ה זנח אותם ואמונתם בטלה ח"ו. תפישה זו היא כבר עתיקת יומין. אמר הגמון לרבי מאיר, יש לכם חזרה?! אמר לו, כתיב: ובא לציון גואל, וכבר נשבע הקב"ה שיחזור אותנו. אמר לו, שמא לציון הוא חוזר ולא לכם? אמר לו, כבר כתיב: ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברינה (מדרש אסתר).

חזרה לציון

בפסגת המנורה מוזכר הפסוק "בשוב ה' את שיבת ציון". אכן שב ה' לציון ומיד "אז ימלא שזוקן פינן ולשונו רנה". גם הגוים יודו בטעותם, "אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עמנו...היינו שמוזים". ועוד יותר, "ואתם עדי נאום ה' ואני א-ל". אומר הקב"ה: "כשאתם עדי אני א-ל, וכשאתם עדי אין אני א-ל".

"זכור לאברהם יצחק ויעקב" (שמות ל"ב י"ג) הגנת עם ישראל מפני כליון ח"ו היא בזכות שלושת האבות. "זכור לאברהם... למה מזכיר כאן ג' אבות? אמרי רבנן, אמר משה, אם שריפה הם חייבים, "זכור לאברהם" שנתן נפשו לכבשן האש לישרף על שמך, ותצא שריפתו לשריפת בניו, ואם הריגה הם חייבים, "זכור ליצחק" אביהם שפשט צוארו על גבי המזבח לישחט על שמך ותצא הריגתו להריגת בניו. ואם גלות הם חייבים, "זכור ליעקב" אביהן שגלה מבית אביו לחרן ויצאו בניו אלו באלו...הוי "זכור" (שמו"ר - פרשה מ"ד).

אברהם	-	באש
יצחק	-	במזבח
יעקב	-	בגלות

רעיונות אלה נצפנו ביצירה בדרך זו:

האש - במנורה,
המזבח - באבנים ("ואם מזבח אבנים"),
הגלות - בפיזור 70 הקרניים.

גדולה תשובה

עולם התשובה ביצירה נכתב בחצי גורן מול השורה השביעית במקום שבו נמצא חיבור הגשמי עם הרוחני. רעיון זה קיבל ביטוי חזק נוסף בפסגת היצירה בשלהבות הימניות של המנורה. ידוע שגדולה תשובה שמגעת גבוה עד כסא הכבוד, על פי הפסוק "ושבת עד ה' אלהיך". כן נרמז הוא באותיות המיוחדות של "בְּשׁוּב ה' אֶת יְיָכֹת צִיּוֹן" שהוא רמז לתשובה. במקום זה מתחבר ענין התשובה וענין "ושב ה' א-להיך את שבותך...".

מקומה של המנורה

המנורה, כוללת את בסיסה, שהן 4 שורות הבתים העליונות. בחלק גבוה זה מתואר מקום כסא הכבוד. מאמרי חז"ל רבים רומזים בענין זה. המילה ירושלים נמצאת בשלבים הגבוהים של המנורה שכן עתידה ירושלים להתרחב ולעלות ולהיות מגעת עד כסא הכבוד (שהש"ר ז). כל המתפלל בירושלים כאילו התפלל לפני כסא הכבוד שבשער השמים שם הוא, ופתח פתוח לשמוע (פרקי דר"א לה). כמו כן נאמר: "אין כסא אלא ירושלים" (אותיות דר"ע ד). מכאן למדים על הקשר הישיר בין ירושלים לבין כסא הכבוד ומיקומם ביצירה בהתאמה.

תשובה וגאולה

צויין כבר לעיל כי זריחת השמש ממול השורה השביעית מבטאת את הגאולה, ואכן ידוע מה שנאמר "ושב ה' א-להיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים... ושבת עד ה' א-להיך". הגאולה שהיא השיבה לארץ ישראל, תלויה בעולם התשובה. גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה (יומא פו, ב). השמש מתחילה מהשורה השמינית, מרוכזת בשורה השביעית ומתחברת עם השורה השישית. רצף החיבור של 8,7,6 מבוטא ביצירה בדומה לרצף שבתפילת העמידה: ברכת הגאולה בברכה השביעית, ברכת הרפואה בברכה השמינית, והן הברכות שאחרי בקשת הסליחה שהיא הברכה השישית (מגלה יז, א). מכאן שעולם התשובה קשור במושג "רפואה", כמו שנאמר "ושב ורפא לו".

רמז לקשר של המספר 7 וגאולה ניתן גם במאמר חז"ל.
 שאין ישראל נגאלים אלא בזכות השבת (היום השביעי).
 וגם רמז להם בחודשים, שהרי בניסן נגאלו ובתשרי (החודש השביעי) עתידין להיגאל, וכן נאמר "בניסן (בחודש השביעי) עתידין להיגאל" (ר"ה יא, א).
 ומה ראו לומר גאולה בשביעית? מתוך שעתידין ליגאל בשביעית (מגלה יז, א).
 כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ובמעשים טובים, אם ישראל עושין תשובה, נגאלין, ואם לאו אין נגאלין (סנהדרין צז, א).

התפתחות הגאולה

השמש בנויה מ-13 אותיות שהן רמז למילה "אהבה" = 13 או למילה "אחד". מספר האותיות מסמל מצוות שבין אדם לחברו ומצוות שבין אדם למקום.

השמש מסמלת את הגאולה (ראה לעיל), ענין זה נותן ביטוי למאמר חז"ל "וכן אתה מוצא אין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת". (דב"ר נצבים א). הביטוי הרשום בהמשך ובסמוך לשמש הוא "הַזֹּרְעִים בְּרִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ", ביטוי זה בא לתת רמז למאמר חז"ל "ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת השנים, דכתיב "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשא... בוא יבוא ברנה נושא אלומותיו" (מגלה יז, ב).
 כן נאמר בארבעה דברים נמשלה גאולתן של ישראל בקציר, בבציר, בבשמים וביולדה.

"בקציר": הדא חקלא כד היא מחצדא בלא עונתה אפילו תבנא לית הוא טב. "בעונתה" הוא טב, ה"ד "שלחו מגל כי בשל קציר" (מ"ר סוף שה"ש). [פירוש: שדה זו כאשר היא נקצרת שלא בעונתה, אפילו התבן שלה אינו טוב. בעונתה - הוא טוב...]

הרמז ניתן ביצירה בצורת השמש, שם כתוב "שִׁוְכָה ז' אֶת שְׁבִיתָנוּ", כאילו היא מגל רוחני שיוצאים ממנו הבזקי אור. בתחלת ההבזקים שמיקומם בחלק התחתון של היצירה, כתוב: "הַזֹּרְעִים בְּרִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ...". קיבוץ גלויות קיבל ביטוי בכל חלקי היצירה המחברת את הגשמיות והרוחניות. כאשר עם ישראל שבים מארצות הגויים הנחשבות לעולם גשמי, מגיעים אל ארץ ישראל, ארץ הקודש הרוחנית, יוצרים חיבור של

עולם גשמי עם עולם רוחני. כן נאמר: "גדול קיבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמיים וארץ" (פסחים פח, א).

משיח וגאולה

בחלקה הגבוהה של היצירה בצד ימין הוצפן ענין של ביאת המשיח, הדרך והצורה בה הוא מתגלה. ומה בשורה בפיו? נאמר בילקוט (ישעיה תע"ה) כי בשעה שהקב"ה גואל את ישראל (רמז בביטוי "בשוב ה'...") ג' ימים לפני שיבוא משיח בא אליהו (רמז במילה "שיבת" = תשבי) ועומד על הרי ישראל (הבתים הגבוהים שפסגתם המילה "ישראל") ובוכה ומספיד ואומר להם: הרי ארץ ישראל, עד מתי אתם עומדים בארץ ציה ושממה?! ואח"כ אומר להם, בא שלום לעולם (המילה "שלום" בפסגה).

ביום ב' בא ואומר, באה טובה לעולם. ביום ג' אומר, באת ישועה לעולם. ילקוט ישעיה תצ"ט מוסיף פרטים על מעמד זה.

בשעה שמלך המשיח בא, עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר, ענווים, הגיע זמן גאולתכם, ואם אין אתם מאמינים, ראו באורי שזרח. ומהו אותו אור? ירושלים הוא אורו של עולם (ב"ר נט).

ה"שלום" הוא הבשורה החשובה ביותר כפי שנאמר, אין הקב"ה מבשר את ישראל שיהיו נגאלים אלא בשלום (בפסגה: "שלום על ישראל"). חביב הוא השלום שאין הקב"ה מנחם את ירושלים אלא בשלום (דב"ר ה).

"כיון שבא משיח לישראל" (קצה המנורה "תשבי", המבשר את ביאת המשיח בנוי על המילים "שלום על ישראל").

"יורדים עמו מיכאל וגבריאל, שרי צבאות ושרי קדושים ואדירים". (מוזכר לעיל כי מקום זה הוא גם מקומם של מיכאל וגבריאל.)

"ועושים מלחמה עם הרשעים" (אותיות דר"ע, שין).

בבסיס של המנורה שורות 7, 8 נכתב: "כי לא יזוז שיבת הרשע על גורל הצדיקים והמטיים עקלקלותם יוליכם ה' את פועלי האון שלום על ישראל". "תכון עולם במלכות ש-די" רק לאחר ש"והאלילים כרות יכרתון... להפנות אליך כל רשעי ארץ... יכירו וידעו כל יושבי תבל...".

יעקב ואליהו

ביצירה נוצר קשר והקבלה ליעקב ולאליהו התשבי, מבשר הגאולה. מאמר ידוע הוא בילקוט ראובני בפרשת בחוקותי מה שנאמר כי בחמשה מקומות נכתב "יעקב" (מלא ב"ואו"), ובחמשה מקומות נכתב אליה (חסר - ללא "ואו"), לדרוש: כי יעקב נטל אות אחת משמו של אליהו עירבון עד שיבוא ויבשר לבניו.

יעקב לפני מותו ניסה לעשות את מה שצריך לעשות אליהו, כאשר רצה לגלות להם את אשר יקרה להם באחרית הימים, אליהו המבשר הבטיח שהוא יעשה זאת בזמן המתאים. בב"א.

משיח

"שיר למעלות אשא עיני אל ההרים", וכתוב "מי אתה הר הגדול לפני זרובבל למישור" (זכריה ד, ז). מהו "מי אתה הר הגדול"? זהו מלך המשיח. ולמה קורא אותו "הר הגדול", שהוא גדול מן האבות. ומהיכן הוא בא? דרך ההרים שנאמר, "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר" (ישעיה נב, ז). זהו התשבי העומד על ההרים ומבשר. באותה שעה ישראל מסתכלין ואומרים, "אשא עיני אל ההרים... עזרי מעם ה'...", יודעים הם כי קול שופרו של משיח מבשר את קץ הצרות והיסורים.

המילה "ירושלם" (586), כך היא נכתבת בתנ"ך (חוץ ממקרים בודדים), היא בדיוק המילה "שופר" (586). ש', ו', ר' הן אותיות משותפות ל"ירושלם" ול"שופר". ומצירוף ערך האותיות י', ל', מ' נוצרת האות פ', וביחד הופכת המילה "ירושלם" למילה "שופר".

מזמור קכ"ב בתהלים "שְׁמוֹזְתִי...", מזמור זה מרכז בתוכו רעיונות רבים ביצירה. "שְׁמוֹזְתִי באומרים לי בית ה' נֶלֶךְ...", "ירושלם הבנויה", "שְׁכֻטִי י-ה", "שְׁלֹם בך". בתוך 7 האותיות הבונות את המילה "ירושלם" נמצאות 6 אותיות המרכיבות את המילים: "שלום" + יי.

ירושלם (596) = ראי שכינה (596) = "אור דשכינה" (596).

אמרו רבותינו, סימן לגאולה ראשונה שב"אנכי" ירדו למצרים, שנאמר "אנכי ארד עמך", וב"אנכי" אני מעלה אתכם. וסימן לגאולה אחרונה

שב"אנכי" הם מתרפאים והם עתידים להיגאל, שנאמר "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא".

רעיון זה הוצפן באורות המנורה. אנכי (81) = "הי"ו" = (81) כחולמים".
 "שיבת" אותיות: "תשבי", אליהו הנביא מבשר הגאולה. ר"ת של האורות
 העליונים ב', ה', א', ש', צ', ר', כ' = 423 = "אליהו הנביא באש".

משיח וגאולה

מדרש רבה בפרשת "כי תצא" מתאר את ביאת המשיח לאחר שיחזרו עם ישראל מהגלות. המדרש בתנחומא פרשת כי תצא סימן ג' מתאר זאת עפ"י הפסוקים דלהלן:

"כי יהיה בך איש אשר לא טהור", אלו ישראל שנטמאו בעבודה זרה.
 "ויצא...מחוץ למחנה", (ויקרא י"ד י"ג) שגלו לבבל. (ביצירה פיזור ב70 קרניים). "והיה לפנות ערב", של מלכויות.
 "ורחץ במים" והקב"ה מטהרן וכתוב "אם רחץ ה'..." "וכבא השמש"
 כשיבוא משיח, שכתוב בו "זרעו לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדי (תהלים פ"ט, ל"ז).

המקום המתאר את ביאת המשיח ביצירה, הוא המקום שמתואר בו כסא הכבוד, אשר לרגליו יוצאת השמש.
 "יבוא אל תוך המחנה", אלו ישראל שנכנסים לבית המקדש (ביצירה: המילה "ישראל" בפתח המנורה, וכן במנורה כתוב "שיבת ציון").

שלום על ישראל

הרמב"ם בסיום חיבורו הגדול, היד החזקה, כותב כי לא נתאוו החכמים והנביאים לימות המשיח, לא רצו שישלטו על כל העולם ולא כדי שינשאו אותם העמים, ולא כדי לאכול, לשתות ולשמות, אלא כדי שיהיו פנויים בתורה ובחכמתה... ולא יהיה להם נוגש ומבטל... ובאותו זמן לא יהיה שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויים כעפר... ולא יהיה עסק העולם הזה אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו

דעת בוראם כפי כח האדם, שנאמר "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

אימתי היה שלום לישראל? בזמן ששכן כבוד ה' במשכן (במדב"ר יב, א). בפסגת היצירה השתלבו רעיונות נשגבים אלה במקום אחד. אכן הרעיונות הללו קיבלו ביטוי במקום גבוה זה, "חביב השלום שנתנו הקב"ה לציון, שנתנו הקב"ה בשמים, שנתנו הקב"ה לקרובים ולרחוקים" (דב"ר ה, יב), על סמך הפסוק "שלום שלום לרחוק ולקרוב". ואכן בפסגת הבתים מוזכרת המילה "שְׁלוֹם", ובתחתית היצירה בצד שמאל נכתב רעיון השלום ברמז במילים "עֲוִיָּה שְׁבִימִים וְאֶרֶץ" ר"ת = 376, שזה בדיוק ערך המילה "שלום" (376).

ניתוח 70 קרני האור המשוללות לסנהדרין

העולם הרוחני מבוטא על ידי השמש ו-70 קרני האור. צורת השמש ומספר קרני האור מזכירים את הסנהדרין שהיתה כחצי גורן עגולה כדי שיהיו רואין זה את זה (סנהדרין לו, ב). חכמים מצאו רמז לכך בפסוק: "שרך אגן הסהר".

"שרך", זו הסנהדרין שהיא יושבת בטבורו של עולם, ואכן ביצירה המקום נמצא בטבור, במרכז היצירה.

"אגן", שהיא מגנה על כל העולם כולו... (סנהדרין לז, א).

"הסהר", הפסוק אשר כתוב בצורת חצי סהר הוא: "שִׁוְכָה ה' אֶת שִׁבְיָתָו".

ר"ת של 4 מילים אלה הם: ש', י, א', ש', שהם בגימטריא 611 = "תורה" =

"אבות על בנים" = "גמילות חסדים" = "יקרה היא מפנינים" = "חזקו

ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה" = "אתה ה' מגן בעדי".

מדרש רבה (במדבר א, ד) מוסיף לרעיון של מקום הסנהדרין ואומר "שרך אגן הסהר" מדבר בסנהדרין שהיתה נתונה בלשכת הגזית והיא משולה בשרר (טבור). מה השרר נתון באמצע הגוף, כך סנהדרין של ישראל נתונה באמצעו של בית המקדש, מקום חיבור העולם הגשמי עם העולם הרוחני.

ה"פריחה" של קרני האור מזכירה את המדרש "כפורחת עלתה ניצה", אלו הסנהדרין (חולין צב, ב). והסנהדרין משולה לבאר, למקור נובע ממנו שאבו כל עם ישראל את החכמה לדעת כיצד לקיים מצוות הבורא. "והנה באר

בשדה", זו סנהדרין, "ונאספו שמה כל העדרים", אלו "תלמידי חכמים" שבארץ ישראל.

הסנהדרין

מספר קרני האור כמספר הסנהדרין $70 + 1$. המספר 70 רומז גם ל"יין" או ל"סוד", ולכן מעניין הוא מאמר חז"ל שקיבל ביטוי בצורה זו של קרני האור, "בכרם ביבנה", וכי בכרם היו? אלא זו סנהדרין שעשויה שורות שורות (גם צורת קרני האור, שורות שורות), דגלים דגלים, כמטעת של כרם (שהש"ר ז, ו).

הפסוק המרכזי בצורה של אגן הסהר בנוי בדיוק מ-13 אותיות המסמלות את המילה "אחד", ואין "אחד" אלא הקב"ה. צורת אגן הסהר באה לבטא את המאמר בקה"ר האומר: שעתיד הקב"ה לישב כבגורן וצדיקים יושבים לפניו (ראה גם המילה "צדיקים" החוזרת על עצמה פעמיים בבתים בשורה השביעית), כדתנן: סנהדרין עשויים כחצי גורן עגולה. בקצה קרני האור מוזכר ענין של עין ("לעיני").

בא לבטא רעיון של מאמר חז"ל: "עיניך יונים", אלו סנהדרין, מה העינים, כל הגוף מהלך אחריהן, כך ישראל מהלכים אחרי הסנהדרין על מה שאומרים להם טמא טמא, טהור טהור (ילקוט שהש"ר תתקפ"ד). וכן נאמר "עיניך ברכות בחשבון", אלו הסנהדרין שהם עיני העדה. (בילקוט שיהש"ר תתקצ"ב)

הערכים ש"הצטברו" במקום גבוה זה ביצירה, כגון: אור, עינים, המספר 70, תורה, תלמידי חכמים ואגן הסהר באו להבליט את חשיבותם של הסנהדרין שישבו בלשכת הגזית. מאז הגלות פסקה סנהדרין, ואנו מצפים לתשועה ולגאולה, "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה...". מה הטבור הזה - חיינו של תינוק! כך כל העם היה קיים בזכותם של סנהדרין שהיו יושבים ועוסקים בהלכות התורה (פסיקתא רבתי י).

משמעות המספר 70

המספר 70 במקום אחד מסמל פיזור, ובמקום אחר מבטא את הרעיון של תיקון הפיזור. תופעת הפיזור יש בה צד שלילי, ולכן יש צורך כביכול ב-70 כוחות כדי להחזיר את האחדות למקומה, לרכז אותה ולהחזירה לשרשה.

יסודות רבים של היהדות נרמזו במספר 70. הבולטים שביניהם: (נזכרים במדרש הגדול ויגש עמ' 678 וכן בבעל הטורים בהעלותך יא, טז):

70 שמות לקב"ה

70 שמות לירושלים

70 שמות לתורה

70 שמות לישראל

כל זה מבטא את הרעיון הנשגב כי: "קודשא בריך הוא וישראל ואורייתא חד הוא" והשראת שכינתו בירושלים ת"ו.

לכל אחד מהם נוספו רעיונות נפלאים ומפורטים הקשורים למספר 70:

ביחס לקב"ה

1. 70 כסאות של מלכות יש לו להקב"ה כנגד 70 אומות שבעולם.
2. 70 כתרין עלאין (זהר א, ריח).
3. 70 מלאכים סובבים כסא כבודו (פרקי דר"א כד).
4. 70 עולמות (זהר ויחי ריח).
5. 70 קומות יש לו להקב"ה (בשם ס' הבהיר).
6. 70 אנפין דכורסיא (זח"ב צב).
7. 70 גדפין (כנפיים) לשכינה (זח"ג ברע"א רכ"ט).

ביחס לתורה

1. 70 פנים (ענפים, מפתחות) לתורה (אותיות דר"ע).
2. 70 קולות בהר סיני (מע"ת טז).
3. 70 ענפין דאילנא דחיי (זהר ב, קלג).
4. 70 כתרים מוכתר מי שמחדש דברי תורה (זח"ב ד).
5. 70 כתרים הוכתרו לישראל בהר סיני (זח"ב פ).
6. 70 אורות מתפצלים בשעה שקורין קריאת שמע (זח"ב קלג).

ביחס למשכן ובית המקדש

1. 70 כלים היו במקדש, ...גביעים כפתורים (בהמ"ד ג. 173).
2. 70 כלים בשולחן לחם הפנים (מע"ת י).
3. 70 סנהדרין.
4. 70 "שבועים שבעים", שבעים שמיטות שמחורבן בית ראשון ועד חורבן בית שני (דניאל ט, כד. נזיר לב, א).
5. 70 עמודים היו לחצר המשכן (במ"ר יג).
6. 70 מנה דקטורת (כריתות ו).

ביחס לישראל ולשבת (בת זוגה)

1. 70 זקנים נתמלאו רוח הקודש, ומשה לא חסר כלום כאדם שמדליק נר מנר (במ"ר יג.).
2. 70 נפש ליעקב בבואו למצרים.
3. יום השבת מתעטרת ב-70 עיטורין (זהר ב, רז.).
4. 70 תיבות בקידוש ליל שבת (זהר א, ה.).
5. 70 תיבות ד"א-ל אדון על כל המעשים" של שבת (מע"ת טו.).
6. 70 אותיות בברכת דן מאסף לכל המחנות.
7. 70 ימים טובים בשנה נתן הקב"ה לישראל (במ"ר יד, כד.).
8. 70 קישוטין דכלה (מע"ת לז, לח.).
9. 70 שיטין בשירת האזינו (סופרים יב, ט.).

ביחס למשיח

1. 70 שנה חבלי המשיח (סנהדרין צט.).
2. 70 שנה ימות המשיח.

ענינים שונים

1. 70 כתרים לירח (זח"ג רג.).
 2. 70 פרים מקריבים בחג כנגד 70 אומות (סוכה נה.).
 3. 70 שמות למטה הא-להים (ילקוט שמעוני א, רפד.).
 4. 70 שמות לשמש (מע"ת ח.).
 5. 70 תיבות ד"יענך ה' ביום צרה" (מע"ת טו.).
 6. 70 קרומין לעין ומשום זה נקראת: "עין" (ע = 70).
- השמש היא כמו עין של היצירה, ומספר קרני האור שלה 70. זו עינו הפקוחה של הקב"ה.

"אני חבצלת השרון"

אמרה כנסת ישראל אני היא, וחביבה אני, שחיבבני הקב"ה מ-70 אומות, שעשיתי לו ארון על ידי בצלאל, שנאמר "ויעש בצלאל את הארון".

"השרון" - שאמרתי לפניו שירה על ידי משה, דכתיב: "אז ישיר משה ובני ישראל..." (מדרש שיר השירים).

כנסת ישראל היא אחת. שכן נאמר: "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" ו- 70 הם אומות העולם.
מדוע הקב"ה מחבב את עמו? בגלל הארון שבו התורה, הנרמזת בר"ת של הפסוק בשמש, "שובה י-ה' את שביתנו". (ש-י-א-ש בגימ': 611 = תורה) וכן נמצא את המילה "ארץ" בפסגה של קרן האור הסמוכה אל המנורה.

חוני המעגל

במנורה כתוב: "שיר המעלות בשׁוֹב ה' את שִׁיבַת צִיּוֹן...". בסיסה של המנורה כתוב בשורה השביעית.
אגדה יפה אודות חוני המעגל מובאת במסכת תענית (כג, א). אמר ר' יוחנן, כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה "שיר המעלות בשׁוֹב ה' את שִׁיבַת צִיּוֹן היינו כחולמים". אמר, האם יש מנמנם שבעים שנה בחלום? (שיבת ציון הראשונה היתה 70 שנה לאחר חרבן בית ראשון) יום אחד היה מהלך בדרך, ראה אדם אחד שהיה נוטע חרוב. אמר לו: זה החרוב לכמה שנים נוטע פירות?
אמר לו: לשבעים שנה (70 קרני אור).
אמר לו: האם ברור לך שתחיה 70 שנה?
אמר לו: אני מצאתי חרובים בעולם. כדרך ששתלו אבותי עבורי, כך אני לצאצאי.
ישב חוני ואכל לחם, נפלה עליו תרדמה וישן. (קטע זה והמשכו מזכיר ביותר את יעקב אבינו ששכב וחלם את חלומו הנפלא. והרבה דברים דומים קרו ליעקב ולחוני. לכן יש לשים לב לחלק היצירה בשורה השביעית, מקום שכיבתו של יעקב) הקיף צוק סביבו וכיסהו מעיני העולם וישן חוני 70 שנה.
כשהקיץ ראה לאדם אחד שהוא מלקט מאותו החרוב. אמר לו: אתה הוא שנטעתו?
אמר לו: בן בנו אני.
אמר לו: משמע שישנתי 70 שנה...הלך לביתו...הלך לבית המדרש...
חוני הבין שהחלום מכוון לשנות הגלות. "היינו כחולמים" כל אותן שנים של חורבן וגלות (עץ חרוב) הן כשנות דור לאדם. וחוני היה מצטער ואומר,

אפשר יחלוף דור כחלום שאין עמו יצירה ועשייה ממשיים? לאמיתו של דבר, אוכלים מפירות אותו עמל השבים הנגאלים.

מעניין שחוני אינו פוגש את בנו של "אותו איש" אלא את בן בנו. יש כאן כאילו דילוג על פני דור שלם, כאילו נתקה חוליה בשרשרת, אבל ב"ה יש חזרה.

שנות הגלות הן שנות זריעה ("הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה") הנעשות בדמעה מתוך חשש שמא ירד העמל לטמיון, אך בסוף קוצרים בשמחה ("בְּרֵנָה יִקְצְרוּ"). אלה שבעצמם זרעו, ייראו בעיניהם כי לא לשוא היה עמלם. ביצירה קיבל "זֹזְנִי" מקום ביטוי דרך המילה "יָזוּז". וכן ערך המילה "סְבִיב" = 74 = זֹזְנִי. סְבִיב + יָזוּז = 148 = הַמְעַגֵּל.

המרובע הופך למעגל! שלוש הצלעות במרובע בו נמצא חוני נכתבו על ידי שלוש מילים המזכירות את המילה מעגל, והן: "הַמְעַל...!", "לְעָמוּ...!", "לְמַעַן...!", והצלע הרביעית היא המילה "סְבִיב". אולי מכאן שמו, חוני המעגל (זֹזְנִי=74. פעמים "חוני" (74X2) =148=הַמְעַגֵּל), אשר חי פעמיים, כמעגל, שוב ושוב.

האין זו המסורת, התקווה והצפייה אשר הופכת אותנו לעם הנצח כמעגל שאין לו סוף?!

מקורות חז"ל ל- 70 קרני האור

א. 70 קרני האור יוצאות מהמקור, מהשמש הכתובה על ידי 13 אותיות המסמלות את המילה "אֶזְרָד" (13). הרעיון מבוסס על פי מאמרי חז"ל שראו קשר בין המספרים: 1, 13 ו- 70 במקומות אחדים: כשניסר הקב"ה את חוה מאדם, קישטה ב-70 קישוטין כנגד 70 פנים לתורה ותיקנה ב-13 תיקונים כנגד 13 מידות שהתורה נדרשת בהם, ולבשה בשית לבושין כנגד שיתא סדרי משנה (השמש מסתיימת באות ו (6) ומתחברת עם השורה הששית) ואחר כך "ויביאה אל האדם", שהיה אז במקום בית המקדש, ואחר כך הכניסם לגן-עדן (בפסגת היצירה, רמזים לבית המקדש ולכסא הכבוד).

ב. מוזכר במקום אחר כי 70 קרני אור כנגד 70 פנים לתורה (זהר חדש לט, עג). אמר הקב"ה: בעולם הזה על ידי יצר הרע חלקו בריותי ונחלקו ל-70 לשון. אבל לעולם הבא משוין כולם כתף אחד לקרוא בשמי ("ה' אחד - 13) ועובדים אותי. (תנחומא נח, יט). מוזכר במקום אחר כי 70 קרני אור כנגד הפיזור של 70 אומות.

ג. "כי טובים דודיך מיין". 70 אומות שהן במספר "יין" (גימטריא 70), לפי שהשקה נחש לחוה גרם למציאותם של 70 אומות בעולם, שאם לא היה החטא, כולם היו עובדים להקב"ה. ועל זה מנסכים יין במזבח לתקן על זה (מדרש תלפיות אות ב). מוזכר במקום אחר כי 70 רומזים ליין, וכאן נמצא הקשר בין יין ל 70 אומות העולם.

ד. דע כי היולדת, בין כל חבלי לידה שלה, צועקת 70 קולות לפחות (זהר פרשת ויצא). מוזכר במקום אחר כי קרני האור מבטאים את הגאולה, ה' שב את שבות עמו. הגאולה הרי היא כלידה, שנאמר "אם יולד גוי פעם אחת כי חלה גם ילדה ציון את בניה..." (ישעיה ס"ו ח).

ה. "כן (70) עשה את המנורה", רמז לי' (10) מנורות שעשה שלמה המלך ע"ה. כל אחת בת 7 נרות, בסך הכל 70. וכן המילה "עשה" (375), "שלמה" (375). גם 70 קרני האור מחולקות ל-10 חלקים - הבזקי אור. 10 קרני האור רומזות למה שנכתב במדרש, י' (10) קרנות הן, וכולן היו ניתנות לישראל, וכיון שחטאו ניטלו מהם וניתנו לאומות העולם (מדרש שמואל פרק ה).

מקדש הזמנים

זמן ומקום

היצירה חולקה ל-2 חלקים בולטים: הבתים וקרני השמש. הבתים מסמלים את המקום, והשמש - את הזמן (למועדים, לימים ולשנים). כן אין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום. אי אפשר להתייחס לשום דבר במציאות, אלא אם כן נתייחס לזמן ולמקום. הקרבן פסול חוץ לזמנו וחוץ למקומו. עליה לרגל היא למקום מסוים בזמן מסוים.

המקום הוא צמצום האור, הזמן הוא האור, המהירות הגדולה היא מהירות האור. עם ישראל אינו מקדש את המקומות בהם הלכו אבותיו, מקומות בהם אירעו נסים. אפילו המקום שבו ניתנה תורה לישראל התקדש לשעתו

בלבד, ואולי זה הוא הסוד מפני מה נעלם מקום קבורת משה להראות שאין חשיבות במעלה ראשונה למקום. המקום היחיד האמיתי לעם ישראל הוא הקב"ה, כך שמו. "מקום" הוא המקום לעולם ואין העולם מקומו. "החודש הזה לכם", זו המצווה הראשונה בתורה שנצטוו בני ישראל כעם. מצווה זו מיוחדת היא בכך שהיא מסמלת את סגולתו של העם היהודי בעולם הזה אשר הוא שולט על הזמן, ואין הזמן שולט בו. המדרש לפסוק זה מביא את הפסוק (תהלים קמז, יט), "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל".

"מגיד דבריו ליעקב", זו תורה.

"חוקיו ומשפטיו לישראל", אלו קידושי חודשים... שנאמר "כי חוק לישראל הוא". על פי קביעת ראשי החודשים על ידי עם ישראל נקבעים בהתאם כל החגים והמועדים האחרים. מכאן נובע שכל הזמנים תלויים בישראל. (לעומת שבת שקידשוה שמים). מצאנו זאת גם בענין ראש השנה.

דבר אחר: "אשר לו א-להים קרובים אליו..". אמר רבי יוחנן: כשמתכנסין מלאכי השרת לפני הקב"ה, לומר אימתי ראש השנה ואימתי יום הכפורים? הקב"ה אומר להם: "לי מה אתם שואלים? אני ואתם נלך אצל בית-דין של מטה..". אמר רבי יוחנן אמר הקב"ה עד שלא נעשית אומה שלי נקראו: "מועדי ה'" מכאן ואילך "אשר תקראו אותם". (דברים רבה פרשה ב')

עם ישראל שולט בזמן ואין הזמן שולט בעם ישראל.

עם ישראל הוא עם סגולה והוא מעבר לזמן, ואנו רואים זאת ברמזים אחדים:

הסמל של עם ישראל הוא המספר "אחד" = 13, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". הזמן מתייחס למספר 12 (כמו חודשי השנה וכמו שעות היום). עם ישראל מעבר למספר 12.

עם ישראל הוא עם סגולה. (בתורה כתוב: "עם סגלה")

ה"זמן" ערכו בגימטריא 97, סגלה = 98. הרי לנו רמז שעם ישראל מעבר לזמן.

על 3 דברים ו-3 רגלים

שלושת הרגלים: פסח, שבועות וסוכות מהווים שלמות של זמן מסביב לשנה השלמה.

חג פסח מסומל ע"י הקמח ("פסח" בגימ' 148 בגימ' "קמח")

חג השבועות מסמל את התורה שהרי "אם אין קמח אין תורה".

וחג הסוכות משלב את השמחה והשלמות בחיבור גשמיות ורוחניות.

שלושת חלקי היצירה: הבתים, קרני השמש והמנורה מסמלים את פסח, שבועות וסוכות.

בתים	-	פסח
השמש	-	שבועות
מנורה	-	סוכות

חג הפסח

הבתים ביצירה מסמלים את הגשמיות, כיוון הכתיבה שלהם הוא מלמטה למעלה, כמו החיטה, הקמה העומדת בקומתה. הוזכר במקום אחר כי חלק זה של הבתים מסמל "דגנך". אכן, נאמר (ר"ה טז, א) כי העולם נידון בפסח על התבואה. אמר הקב"ה, הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואות שבשדה. בילקוט נאמר, ביום ג' בראתי דשאים וזרעים אף הן אוכלים ירקות בלילי פסחים (בראשית יז). אפשר לראות ביצירה כי הקרן הראשונה של קרני האור (במקום שבו היא חודרת בין הבתים, בצד שמאל למטה) נכתבה מהפסוק "הזרעים..."

החלק התחתון של היצירה הוא הבתים, כביכול, כחלק התחתון של גוף האדם. וזה מרמז על הענין הבא. אמר הקב"ה לאברהם, אתה אמרת: "ועד שרוך נעל", אני נותן לבניך בזכות כך מצוות פסח... (אגדת בראשית יג). החלק הגשמי של היצירה זה הבתים. ואכן בני ישראל בזמן פסח מצרים (הפסח הראשון) היו בצורה הגשמית ביותר "גוי מקרב גוי".

חג השבועות

חג מתן תורתנו מסומל ביצירה על ידי השמש ו-70 קרני האור. ר"ת של המילים בשמש הם בדיוק הגימטריא 611, שהוא בגימטריא: "תורה". הזריחה רומזת על "ה' מסיני בא וזרח משעיר למו", וכן 70 קרני האור מסמלים 70 פנים לתורה, והתורה נמשלה ל"יין" = 70. חג השבועות נרמז בשמש שצורתה מגל המסמל את חג הקציר. וכן תמצא כי בפסוק הראשון בקרני האור נרמז חג זה בביטוי "הַזֹּרְעִים בְּרִמְעָה בְּרִינָה יִקְצְרוּ".

חג הסוכות

חג הסוכות נרמז ברמזים רבים במנורה הנמצאת בפסגה. המנורה מדברת על שמחה, "אִזְּ יִמְלֹא שִׁזְזוֹן פִּינּוֹ...הֵינּוּ שִׁמּוּזִים" כפי שחג הסוכות הוא חג שמחתנו. סוכה מקימים אחרי יום הכיפורים (רמז, המנורה נבנתה אחרי השורה ה-10), כי בר"ה יושב הקב"ה בדין על באי עולם, וביום הכיפורים הוא חותם את הדין שמא יצא דינם לגלות, לכן עושים סוכה וגולין מביתהן לסוכה והקב"ה מעלה עליהם כאילו גלו לבבל (פסיקתא דר"נ כח). המילה "בְּגִיִּים" הנמצאת במרכז המנורה, מציינת, כביכול, שעם ישראל גלה לבין האומות.

"ויעשו להם סוכות איש על גגו" (נחמיה ח, טז). המזמור: "זָכוֹר ה' לְדָוִד אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָיו... אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהּ" כתוב מסביב למנורה. נאמר כי שבועתו היתה "נִשְׁבַּעְתִּי וְאֶקְיָמָהּ". שני שכרים היה נוטל דוד, שכר השבועה ושכר המצוה. היה נשבע שעושה סוכה ועושה, והיה נוטל שכר השבועה ושכר המצוה של סוכה. הרעיון של שכר נמצא בפסגה במילים "שִׁי", "הֶרְאֵשׁ" ו"יֶרֶד", יש שכר של ש"י עולמות. אחד מסימני השכר שהקב"ה עושה לעמו הוא שנאמר "עתיד הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים לעתיד לבוא".

הסוכה - גבהה חייב להיות לפחות 10 טפחים. רמז לזה, משום שהשכינה לא ירדה פחות מ' (10) טפחים. למטה מ' נחשב לרשות הרבים ולמעלה מ' נחשב רשות היחיד, "הארץ נתן לבני אדם" (הבניינים הגשמיים) פחות

מעשרה, למעלה מ 10 רשות היחיד - יחידו של עולם. הסכך אסור שיהיה מחומרים המקבלים טומאה, כי השכינה הסוככת כולה קודש וטהרה. המילים "אֲזַיִאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּילָהּ" כתובות במנורה. היחס לגויים בא לידי ביטוי בחג הסוכות כי בחג זה אנו מקריבים 70 פרים כנגד 70 אומות העולם.

למה ישראל עושים סוכה?

לזכר הנסים שעשה להם הקב"ה בשעה שיצאו ממצרים (רמז ע"י הבתים הכתובים בצורה הולכת וצרה, מהמיצר), שהיו ענני כבוד מקיפים אותם (ראה מקום אחר בהסבר כי מקומם של ענני כבוד הוא דווקא בחלק זה של היצירה) (פסיקתא כח).

אנו מביטים בחלק העליון הזה כרמז לסוכה, וכן אנו אומרים "הפורס סוכת שלום עלינו ועל כל ישראל". ראה בבסיס המנורה "שְׁלֹם על ישראל". ...

ועל ירושלים", המילה "ירושלים" נמצאת במרכז המנורה.

המדרש אומר, "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון", מתחילת ברייתו של עולם (במנורה רמז למילה "בראשית" הוזכר לעיל) עשה הקב"ה סוכה בירושלים, כביכול שהיה מתפלל בתוכה ואומר, יהי רצון מלפני שיהיו בני עושין רצוני (רמז לענין התשובה בקצה המנורה). התקיימה שבועת הגולים "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי".

"אעלה" - ר"ת: אתרוג ערבה לולב הדס, ומרומז במנורה בביטוי "עם אלה".

חקשר בין השלהבות לחג סוכות

א. 7 שלהבות בקצה העליון של המנורה כמנין ימות חג הסוכות, שהם כנגד 7 ענני כבוד שהקיפו את עם ישראל. רמז לכך, השלהבת השביעית מסתיימת במילה "מים" (במילה: "כזולמים").

ב. נאמר (בפסיקתא דר"כ כח) "שובע שמחות את פניך" אלו ז' (7) מצוות שבחג: ארבעה מינים שבלולב וסוכה ושמחה וחגיגה.

ג. השלהבת המרכזית היא המילה "שִׁיבָה", ולה 2 רמזים:

1) ר"ת של הפסוק "ב'סוכות ת'שבו ש'בעת י'מים".

2) נאמר במדרש שוח"ט (תהילים כא), אין מלך משיח (התשבי מבשר את בואו) בא אלא ליתן לאומות העולם ו' מצוות, כגון סוכה ולולב ותפילין.

המנורה רומזת על ימי החנוכה סמל לאור וחכמה יהודית הגוברת על כל חכמות העולם. מצאנו קשר בין ימי החנוכה וחג סוכות. החשמונאים חגגו 8 ימי חנוכה משום שלפני כן הכל היו טרודים במלחמה ובטלו את חג הסוכות 7+1 ימים, לכן חגגו את חג החנוכה במקום חג סוכות. הרי שרעיון האור של המנורה משולב בחג הסוכות.

רמזים נוספים לחג הסוכות

"ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון" (תהלים עו, ג)
נרמז היטב במנורה שהיא מקשה אחת שלמה. בסיס הקנה המרכזי הוא "שָׁלוֹם". "וה' שוכן בציון", כפי שכתוב בלהבות "בְּשֹׁבֵה ה' את עִיבָת צִיּוֹן...".

"סִכּוֹת לראשי ביום נשק" (תהילים קמ, ח) המדרש דורש על כך שביום שנושקים שני העולמות, העולם הזה והעולם הבא, הקב"ה ישמור אותנו ויגן עלינו. חג הסוכות הוא זמן שיתגברו האויבים ויבואו על ירושלים (ראה הפטרת סוכות). ביצירה, מקום זה של המנורה הוא המקום בו נושקים העולם הגשמי עם העולם הרוחני.

במסכת סוכה (כז, ב): ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת, כולם נכנסים תחתיה, זה חסד צילו של הקב"ה. רמז לכך במילה "יִשְׂרָאֵל" הנמצאת מתחת למנורה.

לסיכום נושא הזמן וזמנים

הרבה מעדות ישראל מסיימות את צום כפור בפסוק:
"לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה הא-לוהים את מעשיך" (קהלת ט' ז')

היצירה מבליטה את שלושת חלקי הזמן היהודי המרוכז בפסוק הנ"ל
"לך אכול בשמחה" זה חג סוכות, זמן שמחתנו.

"לחמך" זה חג הפסח, "ושתה" - 4 כוסות בפסח

"בלב טוב" - רמז לימים שבין פסח לשבועות.

הביטוי: "לב-טוב" רומז לימי הספירה המחולקים ל"לב" (32) ימים ו"טוב" (17) ימים וביחד הרי הן 49 ימי ספירת העומר. ע"י תיקון המידות יהיו ימי שמחה...

"יין" זה חג השבועות. ואכן ביצירה חג השבועות נרמז ביין, 70 קרני האור - 70 פנים לתורה... (יין=70).

ליודעי-חן: "יין" רמז למידת הדין (לעומת מים הרומזים לחסד), וכן חג השבועות יש בו גם סממן של מידת הדין. "כפה עליהם הר כגיגית..". לא היתה יכולה להיות מציאות שעם ישראל לא יקבל את התורה, והעולם יישאר על תילו. דומה הדבר שלא ניתנת הבחירה לאדם בדברים החיוניים לחייו כגון: נשימה, פעימות הלב, פעילות הכליות וכדומה וד"ל.

ירושלים

ירושלים קיבלה ביטוי מיוחד ובולט דווקא במנורה.

ירושלים היא אחד האידיאלים הנכספים הן לעם ישראל והן לקב"ה יחד. עם ישראל משתוקק לשכינה שתשוב לירושלים "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים". במקום זה ביצירה נכתבו הביטויים "בשוב ה' את עִיבֹת צִיּוֹן" וכן המילה "לְעִינֵי". גם הקב"ה משתוקק להיכנס לירושלים של מעלה שהיא כנגד ירושלים של מטה, אך, כביכול, ממתין הוא עד שיכנסו בניו לירושלים של מטה, או עד שהוא יבוא לירושלים של מטה (תענית ה, א). הפסיקתא (בצפניה) מבליטה את הפסוק "ביום ההוא אחפש את ירושלים בנרות" (גם ביצירה, "ירושלים" משולבת בנרות). א"ר אחא לא תהא קורא סמך (בשי"ן שמאלית) אלא שיין (ימנית) "אחפש את ירושלים" והוא "חופשי" ליכנס לירושלים של מעלה. ירושלים אורו של עולם, שנאמר "והלכו גויים לאורך". ומה היא אורה של ירושלים? הקב"ה! דכתיב "והיה ה' לך לאור עולם" (מדרש רבה פרשה נט). ביצירה עומדת ירושלים על שבעה קנים בהתאם למספר אותיותיה.

כידוע, שמה של ירושלים עכשיו הוא "ירושלם", והיא בנויה מ-6 אותיות. המספר 6 מבטא גשמיות כמו ששת ימי המעשה וכדומה, ואילו המספר 7 מסמל קדושה. אנו מוצאים את המילה: "ירושלים" ב-7 אותיותיה בפסגת

היצירה, וכן נאמר בפרקי דר"א "לקצבי הרים ירדתי", מכאן אנו למדים שירושלים על שבעה הרים היא עומדת.

ביצירה: המילה הרחבה ביותר היא המילה "ירושלים". יתר המילים ביצירה כתובות בכתב רגיל, והרווח ביניהן מצומצם. הרווח הנמצא בין אותיות "ירושלים" מבטא את הקדושה הרוחנית, וכן נאמר במדרש תנחומא צ"ו, אתה מוצא לעתיד לבוא הקב"ה מרחיב (התיקון של "מחריב", כמו "פאר" תחת "אפר") ירושלים, שנאמר "ורחבה ונסבה למעלה" (יחזקאל מא) עד שעולה לשמים. (גם ביצירה: ירושלים נמצאת למעלה במקום הגבוה באזור השמים וכסא הכבוד) ואין מעלה אלא ירושלים, שנאמר: "כי גדול מעל שמים חסדך..." (תהילים קח, ה).

מובא בבראשית רבה פ"ה שר' יוחנן סליק למישאל שלמיה דר' חנינא. אשכחיה דיתיב ודרשי בהדין פסוק (תרגום: ר' יוחנן עלה לשאול לשלומי של ר' חנינא, שהיה יושב ודורש בפסוק זה) "בעת ההיא יקראו לירושלים כסא ה'" (ירמיהו, גז).

ירושלים מאגדת בתוכה ערכים רבים. יסודות חשובים אחרים מצטרפים גם הם לעיר הזאת.

סגולתה של ירושלים היא לחבר את ישראל זה לזה (ירושלמי ב"ק ז, א), וכשם שנאמר "ירושלים הבנויה (מעל הבנינים) כעיר שחוברה לה יחדיו", כך נכתב על "עמוד הסולם" בצד ימין "הִנֵּה מִה טוֹב וּמִה נָעִים שֵׁבֶת אֲזוּיִם גַּם יוֹזֵד". כשיבנה הקב"ה את ירושלים הוא מחזיר לתוכה את כל השמחה (מתחת למילה ירושלים מצוי הביטוי "אִי יִמְלֵא שְׂזוּזִיק פִּינֵי...הֵינֵנו שְׂמֻזִּים") (שמו"ר נב).

ירושלים זוכה גם לשלום אשר חשיבותו היא חיונית ביותר. כמה חביב הוא השלום, שאין הקב"ה מנחם את ירושלים אלא בשלום (דב"ר ה). בבסיס המנורה - המילה: "שְׁלֹמֶה".

אחזה בירושלים

הביטוי "הִנֵּה מִה טוֹב וּמִה נָעִים שֵׁבֶת אֲזוּיִם...", דווקא במקום הזה הוא מקבל חיזוק ממאמר חז"ל הבא: "מי ששיכן שמו בבית הזה (המנורה, בית המקדש) הוא ישכין ביניכם אהבה ואחוה ושלום ורעות" (ברכות יב, א). זו

היא הברכה שהמשמר שסיים תפקידו מברך את המשמר הנכנס (כביכול העמוד הימני מסתיים ואח"כ נכנס העמוד השמאלי של הסולם). מקום המקדש הוא בפסגה בצד ימין. רמז: המילה "אש" (בחלק השני של המילה הנמצאת בפסגה: "הראש") בולטת בפסגה המסמלת "מימינו אש דת...". מימינו אש דת = 861 = בית המקדש.

אחד הניסים שבמקדש: "עומדים צפופים ומשתחווים רווחים". בתחילה, בכניסתם היו גשמיים, תופשים מקום (הבתים הולכים ומצטמצמים, הגשמיות הלכה והצטמצמה) ובהיותם במקדש היו מתכפרים וזוכים להתעלות ולהגיע לדרגה רוחנית, ובדבר רוחני אין תפישת מקום. בורא הכל ירחיב את העולם, ועתידה ירושלים להיות כשיעור כל העולם. המנורה אשר שלהבותיה כתובות מהמילה "ירושלים", בסיסה צר מאוד, והיא רחבה מלמעלה. כן השמש ביצירה, האור צר מלמטה ורחב מלמעלה כשיעור כל העולם. צורת המנורה, שהיא צרה מלמטה ורחבה מלמעלה, מזכירה לנו עץ אשר עומד על גזעו האיתן, ובמקרה שלפנינו יונקת המנורה מהמילה "שלו"ם".

חז"ל מתארים את ירושלים כתאנה זו שצרה למטה ורחבה למעלה. כך עתידה ירושלים להיות מתרחבת מכל צדדיה, וגלויות באות ונינוחות תחתיה (שהש"ר ז). הביטוי: "עוֹבֶה ה' אֶת שְׁבִיתָנוּ..." נותן רמז לגלויות הנינוחות תחתיה. ביטוי זה וקרני האור היוצאים ממנו מבטאים גם את הסנהדרין היושבים בירושלים, "אל תקרי בנות ירושלים אלא בונות ירושלים, זו סנהדרין גדולה" (שהש"ר א). לעתיד לבוא הקב"ה מוריד בית המקדש לירושלים. (מדרש), אבל מה קורה בימינו?

אמר רשב"ג: עד שלא חרב בית המקדש הייתה השכינה נתונה בהיכל, שנאמר "ה' בהיכל קדשו". משחרב בית המקדש, "ה' בשמים הכין כסאו", סילק (העלה) שכינתו לשמיים.

אר"א בן פדת בין חרב בין לא חרב אינו זז ממקומו, שנאמר: "והיו עיני ולבי שם כל הימים" (מש"ט יג ילקוט מלכים קצ"ה). גם כיום אין השכינה זזה ממקומה וכדברי ר"א בן פדת.

כן ביצירה, המילה "לְעֵינַי" קרובה וסמוכה למילה "ירושלים".

המילה "ל-עיני" תיחדש נוטריקון "לבי" ו"עיני" (האות ל' במילה "ל-עיני" רומזת ל-לב, שהיא לב האותיות, במרכז הא-ב-...) גם המילה "על" הנמצאת בלב המנורה, יכולה להיחדש כמו ר"ת: "עיני לבי".

ציון וירושלים

"העיר" בה"א הידיעה זו העיר ירושלים. זו העיר החשובה ביותר, הקדושה ביותר. "ברוך אתה בעיר", אומרים חז"ל זו ירושלים שנקראת עיר, שנאמר "הזאת העיר שיאמרו כלילת יופי" (איכה ב). "וברוך אתה בשדה", זו ציון, שנאמר "ציון שדה תחרש" (ירמיה כו, מדרש תנחומא כי תבוא).

הוזכר ש"ירושלים" היא המילה המייצגת רוחניות, ו"ציון" - גשמיות. ביצירה נראה בסוף השורה השישית, בצד שמאל, את המילה "ציון".

המספר 6 רומז לענין גשמי כמו: "ששת ימים תעבוד..." "שש שנים תזרע שדך..." "ועבדך שש שנים" ועוד... לעולם הגשמי יש ששה כיוונים: קדימה, אחורה, ימינה, שמאלה, למעלה ולמטה. המילה "ציון" שווה בערכה ל- 156 = שש פעמים שם הוי' (6X26=156). והמילה "ירושלים" נמצאת בפסגה בעולם הרוחני, בצורה רוחנית. ומה נעים ביותר לראות את המילה "ציון" בפסגה למעלה, שהקב"ה מראה כי השרה שכינתו בתוך ירושלים הגשמית (ציון). אחד הדברים הנכספים ביותר "ותחזינה עיננו בשובך לציון ברחמים..."

המאמר דלעיל שבמדרש תנחומא ממשיך ומוסיף: ואימתי מראה הקב"ה לישראל הברכה הזאת? כשיבנה ירושלים ויחזור הגלויות לתוכה, שנאמר "כטל חרמון וכו'". אכן הביטוי "טל זרמון" נמצא בעמוד השמאלי של "הסולם" כנגד המילה "ירושלים".

ירושלים - עיר, וציון - שדה. עיר, לפנים (חשובה יותר) משדה. עיר - החלק הפנימי. שדה - החלק החיצוני המקיף מסביב. ציון מסמלת את הצד החומרי וירושלים את הצד הרוחני (הרב חרל"פ מעייני הישועה צ"ב). אימתי שרויה הברכה? כאשר אלה השניים שרויים יחד, כגוף ונשמה, נשקי אהדי - משיקים ונושקים.

שני הכתובים, מהם למדו שירושלים עיר, וציון שדה, אמורים בקללה, בפרשת התוכחה. במצב נפרד, כש"עיר" לחוד ו"שדה" לחוד, זה סימן קללה. רק כששניהם יחד הרי אתה "ברוך". כי שם בהתלכדם יחד צוה ה' את הברכה.

עיר תרמוז לערכים: ירושלים, יהודה, משיח בן דוד.

שדה ירמוז לערכים: ציון, יוסף, משיח בן יוסף.

יהודה מקביל לירושלים, הנהגה פנימית רוחנית.

יוסף מקביל לציון, הנהגה חיצונית גשמית.

"יוסף" = 156 = "ציון".

יוסף - שדה. יוסף מספר את חלומו: "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה".

כל צרות שאירעו לציון אירע ליוסף (תנחומא ויגש י).

"הר ציון ירכתי צפון", ציון - בצפון וכן משיח בן יוסף - בצפון (קול התור להגר"א).

המילה "ציון" מסמלת את הצד הגשמי (הוזכר לעיל, המילה צִיּוֹן = 6 פעמים שם ה' $26 \times 6 = 156$) וביצירה קבלה ביטוי של עליה כלפי מעלה אל הפסגה. בזכות השכינה ששוכנת בתוכה, ובזכות החיבור של עם ישראל במקום זה, זוכים אנו לראות "ותחזינה עינינו בשובך לציון...". הוגבהה ציון אל המקום הגבוה ביותר, הוקמה מעפר על יד בן ישי, משיח דוד, הרמוז גם הוא בפסגה. נפדתה ציון והוקמה אל על.

ירושלים – אש ואור

האור הפך לאור

"כי תצא אש... שלם ישלם המבעיר את הבערה". אמר הקב"ה, עלי לשלם את הבערה. אני הצתי אש בציון (אש גשמית בציון הגשמית), ואני עתיד לבנותה באש (ב"ק ס, א). הנה לפנינו "ציון" נבנית באש השלהבות של המנורה. האש הראשונה ששרפה וכלתה את הגשמיות, שונה היא מהאש שהקב"ה בונה את ירושלים (הוזכר ההבדל בין האש שבשמש למנורה). ירושלים תיבנה באש רוחנית, זה האור. וכן נאמר (בילקוט ישעיה תצ"ט), אמר הקב"ה לישראל, הואיל ואורי הוא אורכם ואורכם הוא אורי, אני ואתם נלך ונאיר לציון, וכך הופכת ירושלים להיות אורו של עולם (ב"ר נט).

צדקה

צדקה היא ערך עליון.

האמונה שהאמין אברהם בה', החשיב לו הקב"ה אותה לצדקה, כפי שנאמר "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה". הצדקה קיבלה ביטוי רציני ביותר ביצירה זו. הוזכר לעיל כי היצירה בנויה בדיוק מ-199 חלקים. המילה הראשונה בתורה שערכה 199 היא המילה "צדקה" המוזכרת בפסוק לעיל. שלמות היצירה כולה יחד מהווה ערך עליון כמו הצדקה.

מקום אחר מיוחד שהינו בולט קיבל הביטוי "גמילות חסדים", והוא מופיע בשמש. ר"ת של הפסוק המרכיב את השמש הוא, ש', י' (ה'), א', ש' = 611, בדיוק כמו המילה, "תורה" (611) או "גמילות חסדים", וכן נאמר במלאכי ג' "וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה". גדולה צדקה שהתורה נשוותה לה (תדבא"ז א). כן הוסיפו חז"ל: צדקה וגמילות חסדים כנגד כל מצוותיה של התורה (ירושלמי פאה א, א).

בקרן האור הראשונה של השמש כתוב "הזרעים", ואכן אין זריעה אלא צדקה (תענית ח, א). "והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע", אלו גבאי צדקה (ב"ב ח, א).

השמש המבטאת את הצדקה, יצאה מהשורה השביעית כאילו מהשבת (יום השביעי), רמז לביטוי (בתענית ח, א) שמש בשבת - צדקה לעניים. השמש המבטאת את סודו של יעקב, יצאה מהשורה השביעית. כל מה שנשתבח יעקב אבינו, לא נשתבח אלא בצדקה (תדבא"ז א). השמש מבטאת שני ערכים חשובים: גאולה וצדקה, ושניהם קשורים זה בזה כדברי חז"ל, "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה" (ב"ב ח, א). סגולת הצדקה היא למנוע גזירות ופורענות.

ידוע: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", וכן מודגש (בירושלמי תענית ב, א) ג' דברים מבטלים גזירה קשה, "ותפלה ותשובה וצדקה....". סגולתה גדולה עד כדי כך שהיא מעין פקק, מחסום ושסתום נגד פורענות. מה ההרים הללו כובשים על תהום שלא יציף העולם, כך הצדקה כובשת את הפורענות שלא תבוא לעולם (ויק"ר כז, א).

בסיס היצירה מתואר במקום אחר כמו שסתום מפני התהום אשר עמד להציף את עולמנו, כאשר דוד חפר להכין את יסודות בית המקדש. בגלל

חשיבותה הרבה של הצדקה אפשר לרכוש על ידה ערכים רוחניים גדולים אחרים.

והנה מאמרי חז"ל רבים מדגישים כי בזכות זה שאתה נותן לאחרים, הקב"ה פורע לך את שכרך המושלם.

היצירה - שכולה צדקה ופסגתה המנורה, מראה שאפשר לזכות דרכה בשכינה! אדם נותן פרוטה לעני זוכה ומקבל פני שכינה (ב"ב ח, א). הצדקה וגמילות חסדים גורמות לשכינה שתשרה ביניהן (מדרש זוטא שה"ש א). כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה ויושב בצילו של הקב"ה, הדא הוא דכתיב "מה יקר חסדך א-להים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון" (ירושלמי שקלים).

מה אפשר לזכות דרך הצדקה?

אפשר לזכות בבנין ירושלים, "אין ירושלים נפדית אלא בצדקה" (שבת קלט. א). אפשר לזכות דרכה בשלום, צדקה דא הוא שלום, ומאן דאסגי בצדקה אסגי שלום לעילא ולתתא (זהר בראשית כ. א). המילה "שְׁלוֹם" נמצאת למעלה בפסגת הבתים, כן נמצא ברמז בר"ת במשפט האחרון בבסיס בצד שמאל, "עוֹשֶׂה שְׁמִים וָאָרֶץ", ר"ת בגימטריא: "שלום".

אפשר לזכות דרכה בגאולה, "ואם שמרתם הצדקה והדין (71 סנהדרין כמספר קרני השמש) מיד אני גואל אתכם גאולה שלמה" (דב"ר ה, ו). גדולה צדקה שהיא ממהרת יום בן דוד לימות הגאולה (תדבא"ז א). אפשר לזכות דרכה לעליה עד מקום כסא הכבוד, "מלמד שהצדקה עולה (היצירה רובה עולה) לפני כסא הכבוד שנאמר, "צדק לפניו יהלך" (ספרי תצא רעז). מלמד שהצדקה קשורה בדין תחת כסא הכבוד (ספרי ברכה שו"ה). גדולה צדקה שהיא מעלה את הנשמה ומושיבה תחת כסא הכבוד (תדבא"ז א).

על שלושה דברים

פעמים רבות מוצאים אנו מאמרי חז"ל בולטים המביאים רעיון מושלם בעל 3 חלקים. מאמר ידוע הוא "על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". לכל אחד מהיסודות יש חשיבות נכבדת בפני עצמו, אולם אי אפשר לשניים בלי השלישי, רק על פי שלושה עמודים יקום דבר. מתואר הענין כעולם העומד על שלושה יסודות. אם ישמט ח"ו יסוד אחד, השלמות תתמוטט ותקרוס.

השילוב של שלושת היסודות יחד, רק הוא בלבד מהווה את הרעיון השלם.

היצירה מחולקת אף היא לשלושה חלקים ראשיים:

א. הבתים.
ב. המנורה שעל הבתים.
ג. השמש הזורחת ב 70 קרני אור.

מאמרי חז"ל רבים הוצפנו בשלושת היסודות האלה. עניינים אלה הוזכרו לעיל, וכאן נוסיף אחרים.

חכמה, גבורה ועושר

חכמינו ראו בשלוש מתנות חשובות אלה שלושה יסודות המהווים שלמות של הכלים לעבודת ה'. הם מהווים נסיון גדול לאדם לדעת כיצד ינהג בהם כאשר סוף סוף זכה בהם. אין השכינה שורה אלא על חכם גיבור ועשיר (שבת צב. א). נאמר בישעיה "כה אמר ה' אל יתהלל החכם בחכמתו..." בפרקי אבות נאמר כי שלוש המתנות הללו, על פי התפיסה היהודית, הן שונות מכל הסבר (אונברסאלי) אחר. איזהו עשיר? לא זה שיש לו הרבה, אלא זה השמח בחלקו! איזהו גיבור? לא זה שמשתמש ומגלה מה כוחו וגבורתו, אלא דוקא אותו אדם היודע לכבוש את יצרו. איזהו חכם? לא זה המלמד אחרים ומגלה ידיעותיו ברבים, אלא זה הלומד מכל אדם. היצירה מבליטה בשלושת חלקיה את המתנות החשובות הללו:

הבתים	----	עושר.
המנורה	----	חכמה.
השמש	----	גבורה.

(ה"שמש" מסמלת גבורה גם על פי הפסוקים: "כצאת השמש בגבורתו", "ישיש כגיבור לרוץ אורח").

חכמים מסבירים את הקשר של יעקב אבינו לשלוש מתנות אלה. כאשר יעקב מתעורר מהחלום הנפלא נאמר: "ויקץ יעקב משנתו ויאמר מה נורא המקום הזה...". ולפי שאין הנבואה שורה כי אם על חכם גבור ועשיר, בקש יעקב שלוש סגולות אלה:

"ושמרני בדרך הזה" - כגיבור על אויביו יתגבר בדרך.

"ונתן לי לחם לאכול" - עושר (הבתים רמזו ללחם במקום אחר).

"ושבתי בשלום אל בית אבי" - חכמה, המשך המסורת. (ראה בבסיס המנורה את המילים "שלום על ישראל").

חז"ל הפליגו בהתייחסם לשלוש סגולות אלה (במד"ר כב, ו), שלוש מתנות נבראו בעולם, זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם.

<p>זכה בחכמה - זכה בכל זכה בגבורה - זכה בכל זכה בעושר - זכה בכל.</p>
--

אימתי? בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכוח התורה.
 "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי...נאם ה'".

הרמב"ן ז"ל, על הפסוק "נעשה אדם", - רצה לומר - (פירוש) הקב"ה אמר לארץ "נעשה". אתה תתן גוף - החומר ואני - הנשמה". וביצירה, שילוב של גשמיות ורוחניות בבתים ובאור יחד. "ואף שכל בעל חיים יש להם נשמה לזה אמר "בצלמנו כדמותנו". וכן מצינו שנתראה הקב"ה כדמות אדם, שאדם יש לו חלק א-לוא ממעל, ובהר סיני כדמות זקן ובים כדמות גיבור. וממילא נמשל בצורה ברורה "בצלמנו", לשון רבים. ואכן שלוש הדמויות הללו נצפנו ברמז:

האדם - בבתים, וכן נמצא את המילה "אדם" בדיוק בלב (באמצע היצירה, בבתים- בין החלוקה של 5+5 שורות. "הכל תלוי בלב").

זקן - זו חכמה, נרמזת במנורה שהיא סמל החכמה.

גיבור - זו השמש, שמש קשורה לגבורה על פי פסוקים רבים כגון: "כצאת השמש בגבורתו", "לשמש שם אוהל בהם... ישיש כגיבור..." (וכן החום האדיר שלה מהווה מקור אנרגיה כביר...)

שני העמודים שהיו בחזית בית המקדש הם "יכין" ו"בועז". הזוהר (תדשא ב') מחלק ביניהם וטוען כי "יכין" הוא נגד הירח, ו"בועז" כנגד השמש שיוצא בגבורה ובעוז, וכן נמצא ש"בועז" בגימטריא 85, עה"כ יחד 86 כמנין שם "א-להים", רמז לשמש שמסמלת את הגבורה. גם השם "בועז" מבטא שיש בו עוז וגבורה.

מים, רוח ואש

במדרש רבה פט"ו נאמר כי שלוש בריות קדמו את העולם:

(1) המים (2) הרוח (3) האש.

המים - הרו וילדו אפילה.

האש - הרה וילד אור.

והרוח - הרה וילדה חכמה.

רעיון זה נצפן ב 3 חלקי היצירה,

האפילה המבטאת גשמיות ועובי נרמזה בבתים ביצירה.

האור הגדול הזורח נרמז בשמש הבוהקת.

החכמה נרמזת במנורה, סמל לחכמה.

כנגדם קיבלו בני ישראל 3 מתנות חשובות במדבר:

תורה- אש	על ידי משה
עננים - רוח	על ידי אהרן
באר - מים	על ידי מרים

”ואספת דגנך ותירושך ויצהרך”

(1) דגן	(2) תירוש	(3) יצהר,
3 ברכות חשובות ויסודיות (ר"ת דת"י)		
מודגשות ביצירה:		
הבתים	דגן	
המנורה	שמן יצהר	
קרני השמש 70 (כמניין יין) - תירוש		

הבתים עומדים על תילם כמו הקמה (חטה).
קיים הסבר עמוק יותר להבין את השילוב של מקום הבתים והקשר לענין החיטה.

לפי שעץ הדעת שאכל אדם הראשון חטה היתה, ובחטא של אדם הראשון נפלו כל הנשמות אל הקליפות נסתלקו ממנו - באותו פרק - כ"ב אותיות התורה (שהן כמנין "חטה"). זה שאמר, עתידין הצדיקים (ביצירה: בסוף השורה השמינית המילה "צדיקים") שיעמדו בלבושיהם, קל וחומר מחטה, לרמוז על ענין זה, "קום התהלך בארץ" שאמר הקב"ה לאברהם... "להוציא לחם מן הארץ" - מן הארציות...

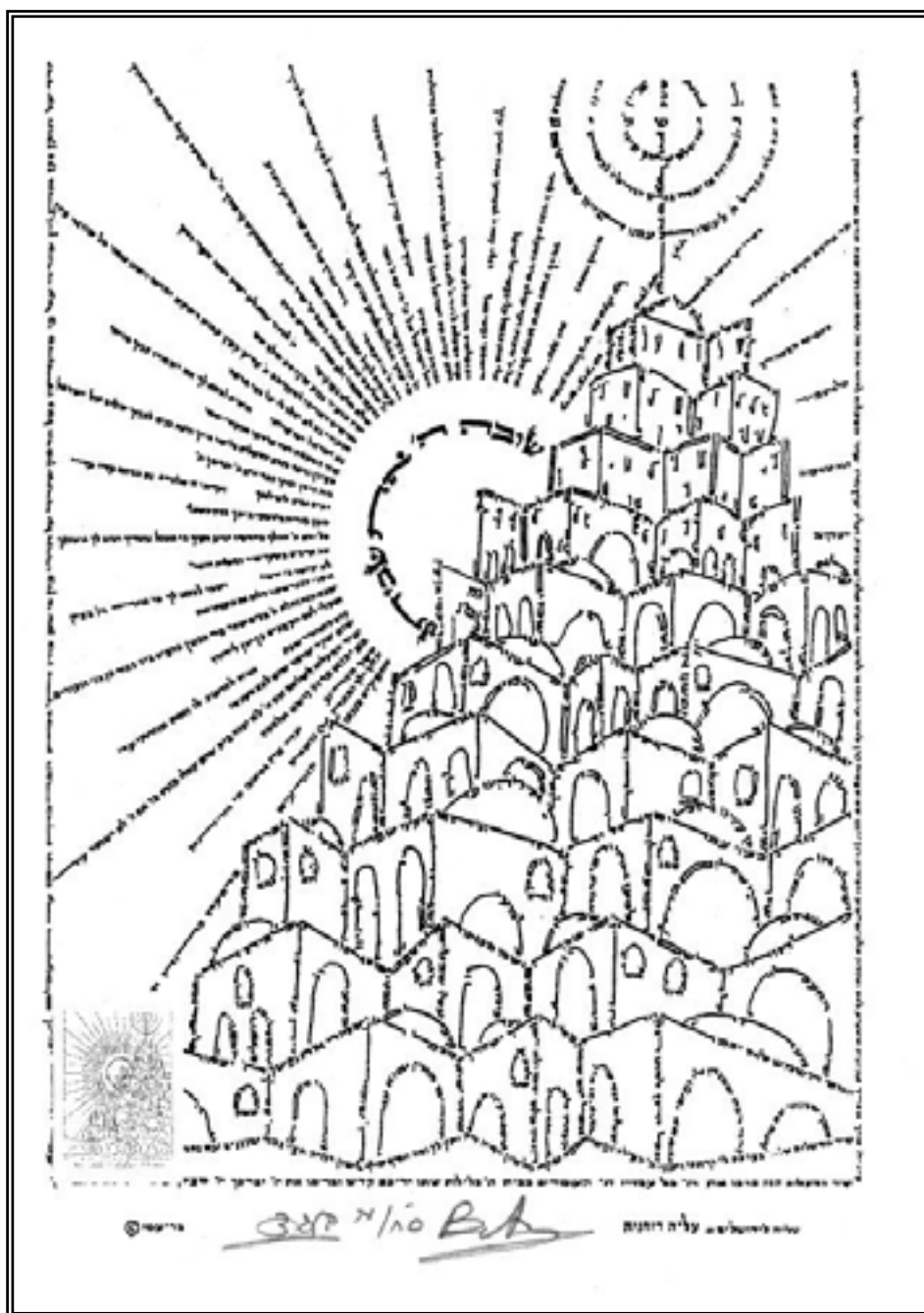
כן נראה השתקפות לרעיון הבתים במילה "צידה" הנמצאת בבסיס העמוד הימני של הסולם "בֶּרֶךְ אֲבֹרָךְ", אין ברכה מהתורה, אלא רק ברכת המזון. ההשתקפות בצד שמאל בקרני האור "הַזֹּרְעִים". והזורעים בדמעה בארציות, יקצרו ברינה עוצמה של רוחניות..וד"ל

עליה רוחנית

חלק ד'

הרעיון: עליה רוחנית.

מקור: 15 שירי המעלות, תהלים ממצמור ק"כ ועד ממצמור קל"ד.

פסוקים כוללים

לכל אות, לכל מילה, או לכל פסוק בתורה, יש ערך של קדושה שווה. הכל שמותיו של הקב"ה.

מצאנו כי חז"ל הבליטו שלושה פסוקים אשר מרכזים בתוכם את יסודות היהדות. במד"ר פרק י"ד בעין יעקב נאמר :

(א) בן זומא אומר: מצינו פסוק כולל יותר, והוא, "שמע ישראל".

(ב) בן ננס אומר: מצינו פסוק כולל יותר, והוא, "ואהבת לרעך כמוך".

(ג) שמעון בן פזי אומר: מצינו פסוק כולל יותר, והוא, "את הכבש אחד תעשה בבקר".

הפסוק "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" נרמז במנורה בנר המרכזי. הנר האמצעי המהווה את עיקרה של המנורה, בו כתוב "שיבת ויהי". ערך האותיות המהוות את הנר הוא בדיוק 1118 כערך הפסוק "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" בשלמותו במדויק ובמלואו!

הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" נרמז בשמש הבולטת. השמש נכתבה

באמצעות 13 אותיות במדויק. ידוע כי המספר 13 רומז למילה "אהבה".

המעין ב"מאור ושמש" בסוף פרשת כי תצא יבין יותר כי המספר 13 רומז ל"ואהבת לרעך כמוך". (בביטוי זה יש 13 אותיות בדיוק).

הפסוק "את הכבש אחד תעשה בבקר..." - עוסק בענין הקרבנות. חשיבות הקרבנות גדולה ביותר, כי בזכות המעמדות מתקיימים שמיים וארץ (תענית כז, ב).

עוד יותר, לומדים אנו מפסוק זה את חשיבות ההתמדה!!!

ענין הקרבנות רמוז בבנינים הבנויים מאבנים. אבנים מזכירות לנו מזבח. "ואם מזבח אבנים תעשה לי"

מעניין שר' פלוני עמד על רגליו - כדי להדגיש את דעתו של בן פזי בענין רמז לקרבנות ולמזבח.

וביצירה: בבתים רמוז ענין רגליים ועמידה (מפותח במקום אחר), וכן הבתים שהם סמל לעושר וממון רומזים על עמידה, כפי שנאמר "זה ממונו של אדם המעמידו על רגליו" (פסחים קיט, א).

כסף, מקנה וזהב

"ואברהם כבד מאוד במקנה בכסף ובזהב" (בראשית יג, ב).
בעלי המסתורין חילקו בין שלושת החלקים:

ימין	אמצע	שמאל
חסד	רחמים	דין
כסף	מקנה	זהב

היצירה מחולקת ל-3 חלקים בהתאם:

"כסף" מייצג את מידת החסד. מיקומו של החסד הוא בצד ימין. גם נאמר בפתיחת אליהו: "חסד - דרועא ימינא". החסד תכונתו שהוא מתפשט כאור, ולכן משתמשים בביטוי אור החסדים. ביצירה קיבל החסד ביטוי ע"י המנורה המאירה, ומיקומה הוא בצד החסד, למעלה בצד ימין.

"מקנה" מבוטא ע"י רכישה בעיקר של נכסי דלא נידי (קין), או נכסים חמריים. "ויקן יוסף את כל אדמת מצרים..." גם ירמיה בישר לעם "עוד ייקנו בתים ושדות..."

ע"י אמצעים חמריים אפשר לשלב עבודה רוחנית. גם הלשון העברית מראה לנו כי המילים "חומר ורוח" משולבות ויונקות זו מזו. החומר צריך לשמש כאמצעי להשיג עוצמות רוחניות, לכן הבתים, בתי החומר ביצירה, רומזים למקנה. הבתים נמצאים ביצירה באמצעיתה. הבתים מלאים אור ורוחניות. גם מידת הרחמים היא מידה ממוצעת בין שתי המידות הקיצוניות חסד וגבורה.

יש הרואים קשר בין האותיות שבמילים, רחמים וחומר.

"זהב" מייצג את מידת הדין, את מידת הגבורה. שמש כולה חום לוהט, ושמה גם חמה. אולי שמה מזכיר גם חימה - כעס, מידת הדין. השמש מחממת שורפת ולוהטת. השמש כולה אנרגיה של אש, והיא מפיצה אור גשמי בעולם. "כצאת השמש בגבורתו" "ישיש כגיבור לרוץ אורח... ואין נסתר מחמתו..."

ביצירה, השמש נוצרה בצד שמאל, המסמל את מידת הדין. גם נאמר בפתיחת אליהו: "גבורה - דרועא שמאלא".

יש קשר בין זהב למידת הדין. איוב (לז, כב) אמר: "מצפון זהב יאתה", וירמיה (א, יא) אמר: "מצפון תפתח הרעה".
צד שמאל נחשב לצד צפון. ראה תרגום אונקלוס (בראשית יג, ט) "אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה".

האידיאל של 3 האבות

"ואהבת את ה' אלהיך, בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך".
"ואהבת" אותיות: "האבות".

האבות הם יסוד ושורש לכל עבודתו של היהודי. הם המקור הבלתי נדלה לעוצמה הנצחית של האומה היהודית לכל דורותיה. האבות הם בסיס איתן ומוצק. נפשו של כל יהודי יונקת את עוצמתה מהאבות. תשתית האומה היהודית מקבלת רמזים בפסוק הראשון בקריאת שמע, וקיבל ביטוי ביצירה.

"בכל לבבך" - כנגד אברהם, עליו נאמר בפירוש: "ומצאת את לבבו נאמן לפניך".

ביצירה, לבה של היצירה, השמש מסמלת את הרעיון של אברהם, שמעלתו היתה עצמת הלב והפצת אור היהדות בעולם כולו, כמו השמש המפיצה את אורה לכל באי עולם.

"ובכל נפשך" - כנגד יצחק, אשר נעקד על גבי המזבח. בכך לימד את ההתבטלות לפני הבורא והפיח את תכונת מסירות הנפש לכל דורות ישראל - "אפילו נוטל נפשך".

ביצירה, המנורה מסמלת את הרעיון הנז'. המנורה - שלהבותיה אש, ומיקומה במקדש. כך יצחק, מסירות נפשו היתה באש העקידה, במקום המקדש.

נרמז במקום אחר (לעיל) כי המילה "נפש" רומזת למילים: נ'ר פ'תילה ונ'מן.

"ובכל מאדך" - כנגד יעקב. על יעקב נאמר (בראשית ל, מג): "ויפרוץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים". לכל העושר הזה לא היתה התייחסות, כי יעקב הקדיש את חייו לעבודת ה' -

"יושב אהלים", "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך". עם כל מה שהיה לו, הביע את הרגשתו: "קטנתי מכל החסדים..". ביצירה, הבתים מסמלים רכוש, עושר ונכסים. הם רומזים להמילה "מאדך". הבתים הולכים ונעשים קטנים לכיוון מעלה, ורומזים להביטוי הקשור ליעקב "קטנתי..."

חז"ל מסבירים את הביטוי "בכל מאדך" - בכל מידה ומידה הוי מודה לו. מי סבל כיעקב? כבר בבטן, רדף אותו אחיו. שרשרת לא פוסקת של צרות. צרת עשו, אליפז, לבן, דינה, רחל, יוסף ובנימין. מסכת חייו מתוארת ע"י חז"ל: "בקש יעקב לישוב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של..." יעקב הכריז: "עלי היו כולנה". יעקב סיפר לפרעה: "מעט ורעים היו ימי שני חיי..."

יעקב כליל השלמות של האבות. הזוהר קורא לו: "יעקב שלימא". יעקב נבחן במידה השלמות, הודה לבורא עולם בלב שלם ובנפש חפצה על כל מידה ומידה, שהקב"ה מדד אתו.

חמשיקים חבסיסיים

מצאנו כי שלושת האבות נמשלו למשיקים הבסיסיים:

אברהם	מים
יצחק	יין
יעקב	שמן

המים - הוזכר שהמים יצרו עובי וגשמיות. ביצירה נמצא רמז לעובי, לגשמיות ולחומר בבתים.

היין - נרמז ב-70 קרני אור, נכנס יין יצא סוד (70).

השמן - נרמז במנורה אשר בה נמצא השמן, חומר הבערה לאור.

אברהם, יצחק ויעקב

אברהם יצחק ויעקב הם שלושת האבות ביצירה, ויעקב השלם מביניהם. במדרש תנחומא פרשת מקץ נאמר: "אשרי שא-ל יעקב בעזרו...", למה לא נאמר שא-ל אברהם או א-ל יצחק, אלא א-ל יעקב? אתה מוצא שלא ניצב הקב"ה לא על אברהם ולא על יצחק אלא על יעקב, שנאמר "והנה ה' ניצב עליו" (פסוק זה קיבל ביטוי, מעל המילה "יעקב" כתוב: "ועליו יציץ גִּזְרֹו"). א"ר סימון, אין המלך עומד על שדהו לא כשנזרעת ולא כשנחרשת ולא כשנעדרת. ואימתי עומד עליה? כשהיא עומדת כרי. כך, אברהם - עדר, שנאמר "קום התהלך בארץ". יצחק - זרע, שנאמר "ויזרע יצחק...". ולא עמד המלך עליה עד שבא יעקב, שהיה כרי של תבואה, שנאמר "קודש ישראל לה' ראשית תבואתו". "קודש" - רמז בשמש שיצאה מהשורה השביעית, מקום הקודש. "ישראל" - פסגת הבתים היא המילה "ישראל", הכל הולך אחר החתימה. "לה" - המנורה מקום השכינה. "בשוב ה'..." ועמד הקב"ה עליו (רמז: המנורה למעלה מהבתים, וה' למעלה מהמילה "ישראל"), שנאמר: "והנה ה' ניצב עליו... הווי, "אשרי שא-ל יעקב בעזרו". אמר ר' יוחנן משום ר' יוסי (שבת קיח, א): כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר "אז תתענג על ה'... והאכלתיך נחלת יעקב אביך". לא כאברהם שכתוב בו "קום התהלך בארץ" - רעיון הארץ מסומל ביצירה בבתים שהם חומר. ולא כיצחק שכתוב בו "כי לך ולזרעך אתן..." - קרני האור מתחילות במילים: "הזרעים בדמעה...". אלא כיעקב שכתוב בו "ופרצת ימה וקדמה..." - שלמות של כל הצדדים. ביצירה הרעיון מקביל למנורה אשר מחברת את הכל. ואמר ר' אלעזר (פסחים פח, א): מאי דכתיב "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית א-להי יעקב"... לא כאברהם שכתוב בו "הר". - הרעיון "הר" מקבל ביטוי ביצירה באמצעות הבתים הגבוהים, וכן נאמר על בית המקדש "ונישא מגבעות".

ולא כיצחק שכתוב בו "שדה". - קרני האור מתחילות במילים "הזרעים בדמעה..." (זריעה- בשדה)

אלא כיעקב שקראו "בית". - המנורה סמל לבית המקדש, בית ה'.
אברהם תיקן (תיכון) תפילת שחרית - רמז לכך בבתים שנכתבו בתחילת היצירה שהם ההתחלה, כמו ששחרית היא התחלת היום.
יצחק תיקן (תיכון) תפילת מנחה - רמז לכך בשמש - צהרי היום.
יעקב, ערבית - רמז במנורה, הדולקת בלילה. (שרגא בטיהרא מאי מהניא?)

שלוש רמות של הנשמה:

אברהם מייצג את החלק שנקרא "**נפש**", "ואת הנפש אשר עשו בחרן".
הדרגה הבסיסית, רמז בבתים.

יצחק - **רוח**. ברמז: ר' ו' ח' גימטריא 208 = יצחק. התפרצות קרני האור כמו רוח מפוזרת... יצחק לא החשיב את גופו וביטל אותו, בזמן העקידה.
יעקב - **נשמה**. יעקב הנשמה של העם, ולכן העם הזה נקרא בשמו: "ישראל". "נותן נשמה לעם עליה...". הנשמה יסודה בהילה עוד לפני שיצא האדם לאויר העולם. רמז במנורה "בהלו נרו עלי ראשי...".

האבות וארבעת היסודות

שלושת האבות, שהם יסוד העולם, נרמזו בשם הוי' ב"ה, ולהם נוסף דוד.

האות י'	מים	אברהם.
האות ה'	אש	יצחק.
האות ו'	רוח	יעקב.
האות ה'	עפר	דוד.

גם ביצירה קיבלו האבות ביטוי בחלקים אלו:
אברהם - הבתים. הכנסת אורחים, "קום התהלך בארץ", הבתים העומדים מסמלים את החלק הגשמי.
יצחק - המנורה. מקום המקדש, מקום העקידה.
יעקב - שמש. יעקב, שמו "שמש".
דוד - כל היצירה נכתבה משירי המעלות לדוד.
 השורה התחתונה (כמו שהעפר נמצא למטה), מסתיימת במילה: "וארץ" שהיא מידת המלכות - מידתו של דוד המלך. הכל הולך אחרי החתימה.

המדבר, הישוב וזים

העולם בנוי משלושה חלקים: שליש מדבר, שליש ישוב ושליש ים. (ישעיהו מ', י"ב).
 הילקוט מביא: אמרה הים לפני הקב"ה, ריבוננו של עולם, במדבר נתת התורה, בישוב נבנה המקדש, אני הים מה תהא עלי? אמר לה, כבר כתבתי "על כל קרבנך תקריב מלח".
המדבר תוקן על ידי התורה, וביצירה - השמש ו-70 הקרניים רומזות לתורה (מוזכר במקום אחר). המדבר שהוא החלק הקשה ביותר, תוקן בנתינת התורה, כי זה עיקר התיקון.
הישוב תוקן על ידי בית המקדש. ביצירה - רומזת לכך המנורה שהיתה סמל לאור המקדש.
הים תוקן במלח. מה הקשר בין מלח והבתים שביצירה? המלח מתקן את הקרבנות, וכבר נרמז כי הבתים הם סמל לעבודת הקרבנות. המלח מתקן את המאכלים, וכבר נרמז כי הבתים מסמלים את המזון הגשמי. המלח ירמז כי מיעוטו יפה ורובו קשה, כמו העולם הגשמי שיש לקחת אותו במידה מתאימה.
 נרמז כבר כי הבתים הם כיסוי למים שניסו להתפרץ בזמן שדוד המלך כרה שיתין לבית המקדש, והם תיקון הים.
 וכן נראה ביסוד הבתים הביטוי: "שם-ים וארץ", את הרמז "שם ים וארץ".
 והחול הוא תיקון הים, המגביל אותו שלא יתפרץ, "אשר שמתו חול גבול לים..." (ירמיה ה, כב).

שלושה דברים צריך אדם לומר:

עישרתם, עירבתם, הדליקו את הנר. (פ' במה מדליקין)
 "עישרתם" - רמז בביתם הבנויים ב-10 שורות.
 "עירבתם" - רמז בשמש. "ובא השמש וטהר" - ערבה השמש.
 "הדליקו את הנר" - רמז במנורה.

ארון, מנורה ושולחן

תניא אמר רבי יוסי ברבי יהודה: ארון של אש, ומנורה של אש, ושולחן של אש ירדו מן השמים. ראה משה ועשה כדוגמתו, שנאמר: "וראה ועשה כתבניתם אשר אתה מראה בהר". (מנחות כ"ט, ע"א).
 הרמז ביצירה: המילה הקיצונית ב"עמוד" הימני היא "הראש" המחולקת ל-2 חלקים "הר אש". אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: גבריאל חגור כמין פסיקא היה (רמז גם למקומו של גבריאל ביצירה בקצה הימני, מוזכר במקום אחר) והיה מראה למשה מעשה המנורה (שוב רמז ביצירה מקום המנורה בסמוך לקצה העליון הימני) (פרק הקומץ).
 ההבדל בין שלושת החלקים האלה והשלמות בהם מבוארים במדרש תלפיות (אות א).
 ארון מנורה ושולחן של אש יותר משאר כלי המשכן, בא כל אחד לרמוז על חשיבותו של כלים אלה דוקא, והשלמות שבשלושתם יחד.

"הארון בא לרמוז לתורה, וביצירה, השמש רומזת לתורה. (כי גימטריא של ר"ת של ארבע המילים שבשמש היא "תורה", ותורה - אור). התורה אינה מושגת כי אם בהתמרק חומרו, על ידי אומץ העסק בה, עד שיתגבר עליו החום הטבעי ויתלהב גופו, עד שיבטל ממנו התאוות הגשמיות... (כל קרני השמש הן זכות והתבטלו מגשמיות). כן נמצא ביצירה את המילים, "וארון עֹזֶר" בפסגת קרני האור בצד ימין. "נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו" (ישעיה סב, ח), "בימינו" זו תורה (ברכות ו, א), וכפי שנאמר (דברים לג, ב) "מימינו אש דת למו".

"המנורה, הדעת המאיר, גם כן תלויה בהתהפך אדם עצמו לבחינת אש כמלאכי רום, ("רום" בגימטריא "גבריאל", וכן המנורה נמצאת במקום הגבוה של המלאכים,

מוסבר במקום אחר), על ידי הפרישות וההיבדלות מהדברים אשר לא יאות לנשמה, ואז ישיג עיוני שנמשל למנורה" (המילה "עיני" נמצאת קרוב למנורה רומז לענין "עיוני").

השולחן נרמז ביצירה בבתים. הבתים הם החלק הגשמי הם מקבילים למזון הגשמי. "נראה לו של אש לרמוז כי השגתם בהיזהר עצמו מהשולחן, (ביצירה הולך ומתמעט כלפי מעלה), דהיינו המזונות שלא ימשך אחריהם רק לאכילה כפי צורך החיות בלבד, כרבנו הקדוש שלא נהנה במותרות, ויחשב בדעתו כאילו הוא מאש יסודי המלאכים שאין לפנייהם אכילה ושתייה. כן נראה "בהשתקפות" שבצד שמאל של הבתים, והוא ה"עמוד" המאונך הימני, המילים התחתונות שבעמוד הן: "צִידָה" ו"אֶשְׁכִּיעַ לָזֶם...".

בני, חיי ומזוני

שלוש מתנות יקרות מקבל האדם בעולמו ללא קשר לזכויותיו. הן יסודות העולם ובלעדיהן לא יתקיים. כפי שנאמר (ראשית חכמה צט): "בני חיי ומזוני לא בזכותא תליא מילתא אלא במזלא".

המושג "מזל" מציין את שלושת הספירות הראשונות: כתר, חכמה ובינה.

"בני" כנגד ספירת הבינה - המילים בן ובינה קרובות זו לזו.

ביצירה, ספירת הבינה קבלה ביטוי ע"י הבתים העומדים על תילם "כל היקום אשר ברגליהם" זה ממונו של אדם המעמידו על רגליו (סנהדרין קי, א) וכן נאמר "ברא כרעא דאבוה" - הרגליים עליהם עומד האב, בדומה לבתים המבטאים קומה זקופה ועומדים על תילם.

האות המייצגת את ספירת הבינה היא באות "ן" (נ' = 50 שיערי בינה).

"חיי" כנגד החכמה - נאמר (קהלת ז, יב): "החכמה תחייה את בעליה". חיים בגימ' חכם. או: חכמה בגימ' החיים.

החכמה רמוזה במנורה.

האות המייצגת את החכמה היא האות "י".

"יו"ד חכמה קדומה" (בפיוט בר-יוחאי).

"מזוני" כנגד הכתר - ביחס למזונות. הקב"ה רחמיו על כל מעשיו, זן ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים, ללא יחס למעשיהם. הקב"ה מיטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו. "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון"

(נשאלה שאלה: הכיצד נמצאים בעולם אנשים אשר סובלים מחרפת רעב? התשובה היא פשוטה. הקב"ה מכין מזון לכל הבריות, אך מה עושות חלק מהבריות? לוקחים לעצמם יותר ממה שמגיע להם, או משחיתים מזון קיים. הדברים ידועים, לצערינו).

ביצירה, הכתר רמוז בשמש הבנויה בצורת כתר. שלושת הקצוות של שלוש הקרניים העליונות שבה, שמגיעות עד החלק העליון הפתוח, יוצרים יחד את המילה: "כ.ת.ר".

האות המייצגת את ספירת הכתר, הספירה הראשונה, היא האות הראשונה, האות "א".

המחבר את שלוש האותיות המייצגות את שלוש הספירות מהן אנו זוכים ל"בני חיי ומזוני" יגלה כי הן מצטרפות למילה "אין". מעתה יובן לנו יותר הפירוש לביטוי "אין מזל לישראל" - ה"אין" הוא המזל לישראל! וד"ל.

האדם הוא סוד חכמה בינה ודעת

האדם	חכמה	במנורה אור רוחני.
האשה	בינה	בקרני האור אור גשמי.
החיבור הטהור ביניהם	דעת	בנין משותף, <u>בית</u> , ילדים...

כת"ר בגימטריה - 620 בדיוק כמו חיבור 3 המילים חכמה בינה ודעת שהם בגימטריה 620 .

כתר, חכמה ובינה

שלוש ספירות ראשיות אלה קיבלו ביטוי בחלק הרוחני של היצירה. "כתר" הן האותיות הקיצוניות הגבוהות ביותר של 3 קרני האור.

"חכמה" נרמזה במנורה (שמן, חכמה).

"בינה" - ב-70 קרני האור. 70 בגימטריא "יין", ויין זה בינה. כן עולם התשובה קשור לעולם הבינה "ולבבו יבין ושב ורפא לו..."

"ועשו לי מקדש... בחכמה, בתבונה ובדעת". מי בונה המשכן? - בצלאל. אמר רב יהודה אמר רב, יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. כתיב הכא (שמות לה, לא) "וימלא אותו רוח א-לקים בחכמה בתבונה ובדעת", וכתוב התם, אותם ביטויים, (משלי ג, יט) "ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, בדעתו תהומות נבקעו" (ברכות נה, א).

עולם, שנה ונפש

על פי ספר יצירה מסביר רבנו בחיי כי עולמנו מחולק ביסודו לשלושה חלקים חשובים והם:

עולם	-	והוא המקום.
שנה	-	והוא הזמן.
נפש	-	זה האדם.

שלושה חלקים אלה בולטים ביצירה.

עולם - הבנינים.

שנה - השמש (הזמנים והמועדים נקבעים על פי השמש).

נפש - המנורה. "נפש" הם ר"ת של נר, פתילה, שמן.

כדי להבין את הניתוח הבא, יש להביט אל היצירה מפסגת הבתים לכיוון מטה, כמו הבריאה שהשתלשלה מלמעלה למטה.

בצורה מפורטת מסביר רבנו בחיי כך:

כל מה שנברא עד היום השלישי נקרא: "עולם", שהוא נעלם. גם עצי העדן שנבראו בשלישי נגנזו מן הבריות.

וכן תראו ביצירה את שלוש השורות העליונות מלמעלה למטה, ותגלו כי החלונות והדלתות סגורים - עולם נעלם.

(אחד הפירושים של הביטוי: "יום אחד" שההויה כולה בשלמותה כלולה וגנוזה בתוך המציאות של אותו יום, "יום אחד" כמו "ה' אחד").

"ומה שנעשה אחריו ביום הרביעי נקרא "שנה" (רק הדלתות פתוחות ביצירה). הטעם הוא לפי שכשם שהשלושה מחלק האחד, כן הארבעה מחלק השניים, שאין הארבע אלא כפל השניים, על כן שני המאורות שהם מכח השניות. ונקראת "שנה" כמו שניים, לפי שהיא נגמרת בשני המאורות הללו, שנת חמה ולבנה."

כן תראו ביצירה, בבתים מול השמש, כפול הענין בהם - דלתות פתוחות וחלונות סגורים, מה שאין כן בכל השורות האחרות של הבתים. ועוד שהשמש יצאה בדיוק מהשורה הזאת, השורה הרביעית, כמו שנוצרו המאורות ביום הרביעי. אולי רומזת גם המילה "סביב" הבולטת בשורה הזאת, ומזכירה את המאורות המסתובבים סביב.

וכל מה שנעשה אחריו ביום החמישי וביום השישי היא הנקראת "נפש". המתבונן ביצירה בשורות החמישית והששית (מלמעלה למטה) יגלה כי נצפנו שם המילים שבהם נפש. "צפור" "טורף לשיניהם", המילה "נפשנו" מוזכרת שם שלוש פעמים בשורה הששית, כפעמון מצלצל. וכן כתוב בשורה זו המילה: "אדם", אשר נברא ביום השישי.

גשמים, מאורות ותורה

3 דברים ניתנו במתנה: הגשמים (גשמיות) והמאורות והתורה (ב"ר ו, ז).

הגשמים - רמז בבתים, העשויים חומר וגשמיות.
המאורות - מסומלים ע"י השמש שהיא המאור הגדול
התורה - המנורה, המהווה סמל לחכמה גבוהה, שהיא התורה.

בקר, צהריים וערב (בחיי האדם)

כתבו חכמי המחקר כי חיי האדם הנהוגים כוללים 4 דרגות: הילדות, הבחורות, הישישות והזקנה. והנפש תעלה באלו הארבעה זמנים מעילוי לעילוי. ועל כן קראה שלמה בשירו בארבעה לשונות "אחותי, רעייתי, יונתי, תמתי".

חיי האדם הם: עלייה, עמידה וירידה. הם מקבילים לחלקי היום, ולתפילות: בקר, צהריים וערב.

הבתים מסמלים את העלייה. וכך הוא כיוון הכתיבה, כמו השמש במציאות שעולה ממזרח למרכז השמיים.

המנורה מסמלת את העמידה האיתנה. כיוון הכתיבה הוא מאוזן יורד ועולה באותו יחס, ונוצרת עמידה.

השמש מסמלת ביצירה את הירידה. כיוון הכתיבה הוא מכיוון המנורה מלמעלה לכיוון מטה, שם בולטות במיוחד המילים: "שִׁוְכָה ה' אֶת עִבְיֹתָיו".

3 חלקי חייו של האדם צריכים להיות מושלמים לעבודת הבורא, וכן כתוב (תהלים נה, יח): "ערב ובקר וצהרים אשיחה ואהמה וישמע קולי".

חכמה ובינה

"ה' בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה"
המנורה למעלה בצד ימין, השמש וקרני האור בצד שמאל, מביעים את הרעיון: "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים..." (דברים ד', ו).
המנורה נמצאת למעלה, מבטאת את המטרה: "למען תחכם באחריתך".
השמש נמצאת בצד שמאל ביחס למנורה. מספר קרניה 70. המספר 70 רומז גם למילה: "יין". יין רומז לבינה. (יין עיקרו - גבורות).

על פי סדר הספירות, חכמה נמצאת בצד ימין, ובינה בצד שמאל.
יש לשים לב שהכתר (ספירת הכתר) רמוזה בקצות קרני האור של שלוש קרני האור הגבוהות ביותר ביצירה.

"אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה" (משלי ג, יג), אשרי האדם אשר יודע לשלב שמים וארץ, גשמיות ורוחניות, למעלה עם למטה, להשיב את הרוחניות ולהוריד את הגשמיות..

עולם התשובה יסודו בבינה.

בשמש כתוב: "שׁוּבָה ה' אֶת שִׁבְתָּנוֹ" עולם התשובה.
חזרה לארץ ישראל מהגלות קשורה לחזרה בתשובה, כפי שנאמר בדברים ל' "והשבות את לבבך..." "ושבת עד ה' א-להיך..." "ושב ה' א-להיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים..." (מ-70 אומות = 70 קרני השמש) וכן נרמז "תזרח השמש יאספון" (בני ישראל מהגלות).
עולם התשובה - רמזים לראובן וליהודה.
ראובן - אור. הוא הראשון שהראה לעולם את דרך אור התשובה.
יהודה - "גור אריה יהודה..." (אריה = 216 = גבורה) סמל ודוגמה לתשובה.
הוא פסק את דינה של תמר כלתו "הוציאוה ותשרף" ולאחר שגילה את טעותו, הודה ולא בוש "צדקה ממני".

תכונתו זו נרמזה בשמש. לשמש יש שתי תכונות:
א. סגולה של "הנה יום בא בוער כתנור"... - שמש שורפת ומכלה.
ב. יש לה גם תכונה חיובית, "שמש צדקה" ("צדקה ממני") ומרפא בכנפיה,
כמו יהודה שחזר בו מ"הוציאוה ותשרף" ל"צדקה ממני". זו דוגמא בולטת לעולם התשובה.

הענפים יונקים מן השורשים

תיקון חצות

הפרק האחרון של שירי המעלות כתוב על הבסיס של היצירה, על ה"רצפה". שם כתוב: "שִׁיר הַמַּעֲלֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה'..." מסמל את תיקון חצות. כפי שנאמר: (בהוראות לפני תיקון חצות) "...תשב אצל הפתח סמוך אל המזוזה ותחלוץ מנעליך ותתעטף ראשך ותרבה בבכיה כפי כחך... ותאמר "שִׁיר הַמַּעֲלֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה'..."

סגולת תיקון חצות היא מעלה גדולה שמגיעה עד למעלה, ורמז לזה במשפטים הכתובים בחלק העליון של היצירה: "ה' שִׁמְעָה בְּקוֹלִי תִהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קְשׁוּבוֹת... לעומת "הַעֲמוּדִים בְּבֵית ה' בְּלִילוֹת..." הכתוב למטה ביצירה. בזה יש רמז לאנשים המתפללים למטה, ממעמקים. (כי לשון

"עמידה" היא לשון תפילה, כפי שנאמר: "אשר עמד שם". התגובה מתקבלת למעלה במילה הבולטת במרכז למעלה "לבקר".

כן למטה ביצירה כתוב: "יברכך ה' מציון", ולמעלה במנורה כתוב: "בשׁוֹב ה' את שׁוֹבֵי צִיּוֹן" ע"י כך מתחברים שמים וארץ, כפי שנאמר "עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ".

כן תמצא במילה הקיצונית השמאלית למטה מעל המילה: "וארץ" את המילה: "גִּרְתִּי" המסמלת את תרי"ג המצוות, כפי שנאמר "עם לבן גרתי". והמדרש מוסיף "ותרי"ג מצוות שמרתי".

סוד חכמה

א. למעלה, בקצה קרני האור הגבוהים ביותר ביצירה מוצאים אנו שלוש אותיות בפסגה ת.ר.ך שהם בגימ' 620, המסמלים את תרי"ג מצוות ו-7 מצוות דרבנן.

ב. הערך 620 רומז למילה: "צפנת", מסמל "מה רב טובך אשר צפנת ליריאתך". להנחיל אוהבי יש" - ש"י עולמות. המתבונן, ימצא בקצה העליון של ה"עמודים" את האותיות: "י,ש".

ג. המספר 620 רומז גם לשלוש הספירות הגבוהות הרומזות לתורת הסוד: חכמה (73), בינה (67) ודעת (480). $(480+67+73=620)$.

ד. המספר 620 רומז גם ל"פסוק" המיוחד אשר התחבר ע"י המלאכים: "ה' מלך, ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד". פסוק זה, עם ישראל משתמש בו כדי להמליך את הקב"ה יחד עם המלאכים, כפי שנאמר: "כתר יתנו לך... מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה יחד קדושה לך ישלשו..."

לסיכום

היצירה על כל חלקיה יוצרת שלמות של מחשבה.
עומק ההתבוננות גורם לראות את כל הצדדים המשמעותיים.

למה הדבר דומה? ליהלום!
לקחת יהלום בידך וסובבת אותו לכל צד. קרני האור שייפגעו בו יזהירו אור
יקרות בגווני מרהיבים. כל פעם הגוון ישתנה בכל כיוון ובכל זווית.
הנשמה נהנית מעצמת ההוד וההדר הטמון ביהלום זה.
כן היצירה, בה הושקע עמל רב.

נאמנים עלינו דברי חז"ל בסיום פרקי אבות "לפום צערא אגרא".
השכר הוא לראות בכל הכיוונים האפשריים את הרעיונות הכמוסים
המתחלפים, השזורים כמסכת, והכל הולך אל מקום אחד, להביע: "מלוא
כל הארץ כבודו"!

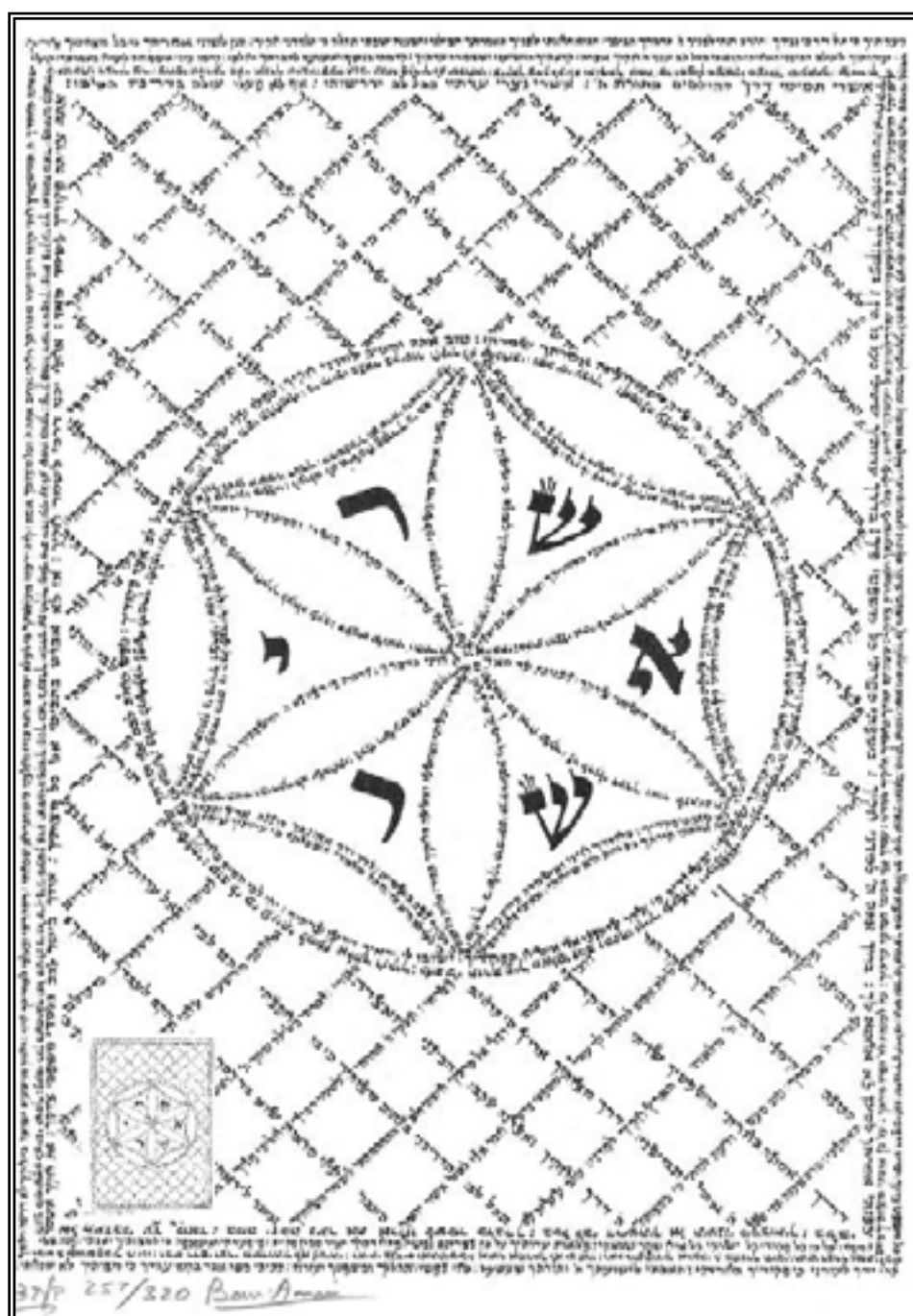
ישאל השואל:

האם יש רעיונות נוספים כמוסים ביצירה?
הנבונים ישיבו לעצמם את התשובה...

אשרי

הרעיון: לימוד והעמקה.

המקור: הפרק הארוך ביותר בתנ"ך, תהלים פרק קי"ט, 176 פסוקים.

אשרי תמימי דרך

הרעיון: לימוד והעמקה.

המקור: הפרק הארוך ביותר בתנ"ך, תהלים פרק קי"ט, 176 פסוקים.

מדוע נבחר פרק זה

במקור, הפרק כתוב בשיטה מיוחדת. הוא בנוי מ-22 קטעים. כל קטע מכיל 8 פסוקים. כל פסוק בכל קטע מתחיל באחת מאותיות הא-ב. שמונת הפסוקים בקטע הראשון מתחילים באות א', שמונת הפסוקים בקטע השני מתחילים באות ב', בקטע השלישי - באות ג' וכו'. כל פסוק בפרק מבטא אהבה עמוקה ללימוד התורה.

חתורה - מעל לטבע

פרק קי"ט הוא שיר הלל לתורה הנצחית, האינסופית. היא נמצאת מעל, מחוץ לחומר מעל לטבע, חודרת ומשתלשלת אל החומר. התורה מסומלת ע"י המספר שמונה. הבה נפתח ספר תהילים בפרק י"ט (100 פרקים לפני פרק קי"ט). "השמים מספרים כבוד א-ל...". ראשיתו תיאור עולם הטבע: השמים היום והלילה, הארץ והשמש ועוד. ופתאום - מעבר חד, ללא מילות קישור לנושא: "תורת ה' תמימה..." וכו' עד סוף המזמור. מי שישים לב יראה שלתיאור עולם הטבע מוקדשים שבעת הפסוקים הראשונים, ונושא התורה - מפסוק שמונה.

בפסוקים על התורה, שמונה תארים: תורה, עדות, פיקודים, מצוה, יראה, משפטים, הנחמדים מזהב... מתוקים מדבש... התיאורים נמצאים בתוך שמונה פסוקים. פסוקים אלה והתיאורים של התורה שם, הם הבסיס של מזמור ההלל לתורה - פרק קי"ט - סך הכל 176 פסוקים (8x22). כאשר בכל קבוצה חוזרים שמונת תארי תורה הנמצאים בשמונת הפסוקים שבפרק י"ט. כל מי שענייני השכל לו, בודאי יראה כי אכן הדבר מכוון ומדויק!

מענין: פרק קי"ט הוא הפרק הארוך בתנ"ך ויש בו - 176 פסוקים.

פרשת נשא היא הפרשה הארוכה בתורה ובה - 176 פסוקים.

מסכת בבא בתרא - היא המסכת הארוכה בש"ס ובה - 176 דפים.

(נסו למצוא קשר בין שלושתם?)

מה מבטאת הצורה - כללית, היצירה בצורתה דומה לעמוד הגמרא המסורתי, הכל מלא מקצה עד קצה.

מרכז היצירה

הלומד נמצא במרכז. כאשר הוא לומד, הוא מתפרס ופורץ לכל כיוון במציאות (ראה 6 "עלים"). המציאות מבוטאת על ידי 6 כיוונים: ימינה, שמאלה, קדימה, אחורה, למעלה ולמטה. התפרצות זו אינה פיזור, אלא יש לה מסגרת הסוגרת על הכיוונים הרבים של הלומד (ראה חיבור קצוות ה"עלים"). אחרי שאדם לומד בתוך המסגרת הוא מקבל שלמות המבוטאת בעיגול שמסביב למרכז.

רקע

(1) היצירה, מעבר למרכז, מחולקת לקווי אורך וקווי רוחב אלכסוניים. הם יוצרים תחושה של דבר המשתלב בדבר אחר, כך הלימוד קשור זה בזה. לא בכדי קוראים חכמים לגמרא שלנו "מסכת". האם ידעת מקור השם בעברית "מסכת"?

מסכת היא מסגרת החוטים שבהם נארגים החוטים המשתלבים זה בזה שתי וערב. כך התלמוד כולו, משולב קטע בקטע אחר, ענין קשור בענין... מכנים אנו את התלמוד כים, ומשתמשים אנו בביטוי: "ים-התלמוד". על פי הפסוק בישעיה (יא, ט) "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (יש המצטטים את הפסוק "ומלאה...-בטעות).

סיבה נוספת להשתמש בביטוי "ים-התלמוד", לומר לך, כמו שבכל טיפת מים מהים, יש בה מתכונות הים הענק. כך התלמוד, כל מקום שאתה אווז בו, יש בו מעין התלמוד כולו. יש בו קשרים מסתעפים לכל ערוצי הש"ס, בדיוק כמו במסכת הנארגת במכונת האריגה.

(2) קווי אורך וקווי רוחב מחושבים במספרים. הקווים העליונים (או התחתונים) במסכת הם 7, המבטאים קדושה בלימוד.

מספר הקווים למעלה ולמטה הוא 14. מספר זה מבטא 14 שנות לימוד תורה יסודיות המוזכרות אצל יעקב אבינו, "יושב אהלים", שישב ולמד 14 שנה בבית המדרש של שם ועבר.

הקווים הימניים והשמאליים הם (11+11) 22, והם מבטאים 22 אותיות שבהם נכתבה תורתנו הקדושה. נאמר "נגילה ונשמחה בך" נשמת היהודי שְמִיחָה שְמִיחָה אמיתית ב-22 (ב"ך) אותיות התורה.

3) שבילי האור הנמצאים בין השורות הכתובות באלכסון בתוך היצירה, מספרם - 18 חי! מבטאים את הרעיון: "וחי בהם" "תורת חיים" "ואתם הדבקים בה' חיים כולכם היום".

4) שבילי האור נמצאים גם באלכסון הפוך מספרם - 18 חי.

5) יחד קיימים 36 שבילי אור. המספר 36 רומז לגילוי האור בעולם, כמו ל"ו צדיקים ועוד.

6) הקווים שכתובים באלכסון, מציינים שהלימוד צריך לגרור אחריו תכונה אישית ללומד, והיא - הענווה.

המסגרת

בצד ימין ובצד שמאל, מכל צד, 3 שורות עומדות, מאונכות. שורות אלה מבטאות את שלושת העמודים עליהם בנוי העולם: תורה, עבודה וגמילות חסדים. כי "גדול הלימוד המביא לידי מעשה".

למעלה יש 4 קווים, המסמלים את 4 השורות העליונות הקבועות בכל רש"י ותוספות, בכל דף גמרא מסורתי. הם נועדו לרמוז לנו כי כל לימוד, כדי להתחיל להבין אותו צריכים לחזור ולשנן לפחות 4 פעמים. ו"אינו דומה השונה פרקו מאה פעם לשונה פרקו מאה ואחת פעמים".

4 שורות אלו יחד עם 3 השורות הצדדיות, מהוות את המספר 7, המביע כאן לימוד של קדושה במשך 7 ימים בשבוע.

אותיות גדולות "אשרי"

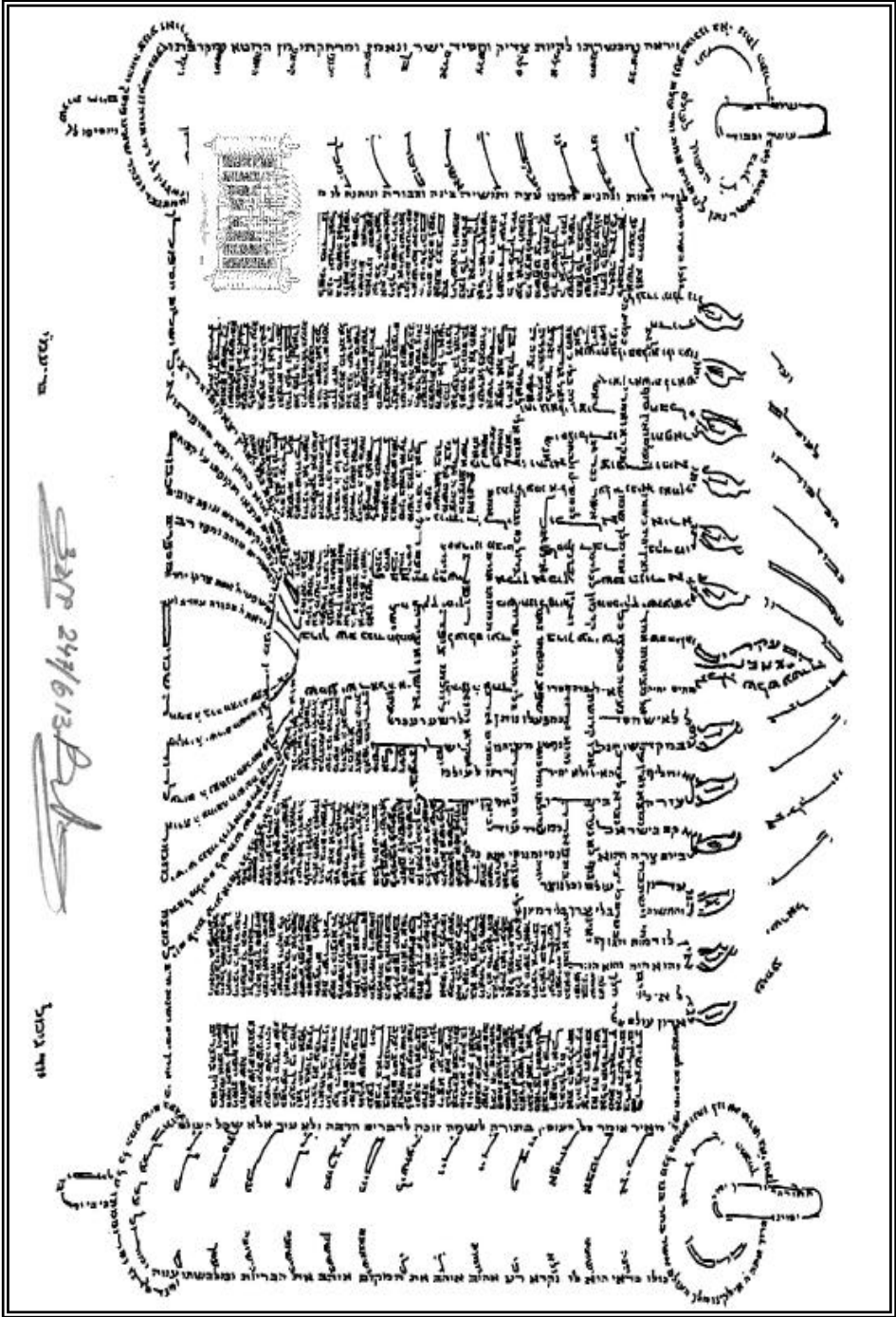
המלה "אשרי" נקראת משני כיוונים לבטא כי האושר בלימוד הוא נחלת העשיר והעני כאחד. בין אם מצבו של האדם הוא טוב (למעלה), ובין אם הוא קשה (למטה), יגיע האדם לאושר בלימוד, מצב זה יתקיים בתנאי שההתחלה קשורה בא', בקב"ה. התוצאה תהייה שהסיום של שניהם הוא שווה, ומגיעים לאותה תכלית.

האותיות "אשרי" מצטרפות לאות ל' הנעלמת (האות ל' מסמלת לימוד) ויוצרות יחד את המילה "ישראל".

אשרי עם ישראל שה' בחר בו "ונתן לנו את תורתו וחיי עולם נטע בתוכנו".

אור החכמה

המקור: פסוקים מכל פרשיות התורה
הרעיון: השגת אור החכמה.

אור החכמה

הרעיון: השגת אור החכמה.

הדגם: במרכז - המנורה שהיא סמל החכמה.
ברקע - התורה שהיא המקור לחכמה זו.

בסיס המנורה

בנוי מהחלק העליון של כדור הארץ. הוא עצמו בנוי כמנורה. שבעת החלקים הם כעין שלהבות של המנורה במקדש. שלושת הקנים מכל צד פונים אל השלהבת המרכזית, כשהמרכזי פונה כלפי מעלה.
בקטע זה כתוב הפרק (תהלים יט) "הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּכֹדֶד אֵל-כָּל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הַרְקִיעַ". מיקום בסיס המנורה בא לסמל כי הארץ מתחברת עם השמיים, המסמלים רוחניות, שהם "תורת ה' תמימה משיבת נפש".
המספר שבע מסמל קדושה בתוך הטבע.

התורה

התורה עצומה וגדולה עד מאוד ביחס לכדור הארץ.
בתורה שביצירה כתובים פסוקים שנלקחו מכל אחת מפרשיות התורה והם מייצגים את כל פרשיות התורה, החל מ"בראשית" עד הסוף "לעיני כל ישראל". מכל פרשה נכתב הפסוק הראשון שלה או יותר, ומכל חומש נכתבו הפסוקים האחרונים.
הכתיבה בתוך התורה מחולקת ל-8 עמודים. מספר זה מסמל קדושה מעבר לטבע. זו דרגת התורה (ראה פירוט להלן למשמעות המספר 8).
יש לשים לב כי בכתיבת התורה נוצרו 18 הפסקות של אור, המסמלות את המילה "חי", לומר לך: "תורת חיים", "וחי בהם".

המנורה

מנורה מיוחדת בעלת 13 קנים. בה כתובים 13 עיקרי היהדות באמצעות 2 הפיוטים הידועים: "יגדל א-להים חי" ו"אדון עולם...".

"יוד גימל" (עיקרים) ערכם 103 כערך המילה "אמונה", $(1 + 102)$ אמונה באל אחד. וכן ערכם בגימ' "בטחון בה" וגם "הטובה הגנוזה". העותקים החתומים הם 613 בלבד.

המנורה יחד עם בסיסה בנויים מ-50 חלקים, המסמלים 50 שערי בינה. יום החמישים של ספירת העומר הוא יום מתן תורה.

חקנה המרכזי

בשלהבת כתובות המילים "אלה שלוש עשרה הם עיקרים". בפתיל המרכזי "הצטרפו" האותיות: י', א', ב', ת', ר', שהם בדיוק הגימטריא של המספר המייצג את כל המצוות 613 = תרי"ג.

בשלהבות העליונות כתובים הפסוקים "שמע ישראל... ברוך שם כבוד...".

זרועות ספר התורה

בזרועות ספר התורה כתובים הפסוקים המיוחדים על הבטחון הגדול בו אנו זוכים בזמן קיום המצוות, ובזמן שאנו הולכים בדרך התורה: "הנה א-ל ישועתי אבטח ולא אפוזר...".

הפסוקים הנ"ל כתובים בכל אחד מ"עצי החיים" ע"י 13 שורות. המספר 13 מסמל את המילה "אחד" וגם את המילה "אהבה", המסמלים מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו והאיזון שביניהם.

בכל "עץ-חיים", כל 13 השורות הן כפולות, יחד מהווים את המספר 26 שהוא הערך המסמל את שם הוי"ה ב"ה.

בסיס "עצי-החיים" מצויין ע"י הפסוק "כי בי ירבו ימיך ויסיפו לך שנות זינים".

רמזים נסתרים למספר שמונה

הכלי יקר מדגיש את הסמליות והרעיון המסתתרים של המספר שמונה, וכותב: "ויהי ביום השמיני..." בעצם היום הזה (השמיני) "ה' נראה אליכם" ולא בימים קודמים... דבר זה גרם לו קדושה ביתר שאת, כי כל מספר שבע (7) חול, ומספר שמיני (8) קודש, כדעת המדרש האומר שכל קילוסו של משה היה ב"אז", "ומאז באתי אל... לדבר בשמך". "אז ישיר משה וכו'", היינו, אחד רוכב שבעה, והוא להשליט את השי"ת על כל ז' כוכבי הלכת, ועל כל הנמצאים שנתינו בשבעת ימי בראשית.

ועל כן, נראה להם ה' ביום זה דווקא, מצד היותו שמיני, כי מספר זה מיוחד אליו יתברך. וזה טעם הקרבן שאינו מרוצה כי אם מיום השמיני והלאה, וזה טעם שברית המילה שבשמיני דוחה השבת שבשביעי, כי הרוחני דוחה את הגשמי".

השמיני הוא תיקון. הפגם יכול להגיע (ברמז) עד ה"שביעי", ויכולים אנו לראות זאת בדוגמאות להלן:

כהן גדול: הכהן הגדול השובש שמונה בגדים, צריך לפרוש 7 ימים קודם הכיפורים, ויום הכיפורים עצמו הוא היום השמיני.

פרה אדומה: המזה מי אפר פרה אדומה וכל טומאה אחרת, טומאתם שבעה ימים, והטהרה ביום השמיני.

חג הסוכות: חג זה חוגגים במשך שבעה ימים, ויום השמיני הוא חג שמיני עצרת, שמחת תורה.

חג השבועות: תחילתו בשבעת ימי חג הפסח, ו"היום השמיני", הלא הוא יום מתן תורה, חג השבועות, אשר מופיע לאחר שבעה שבועות. זאת אומרת, ביום ה"שמיני" לאחר סיום ספירת היום השביעי, ובשבוע השמיני לאחר סיום הספירה של השבוע השביעי.

משיח: "במוצאי שביעית בן דוד בא". הוא תיקון כל העולמות. בכנורו של משיח יש שמונה נימין.

רפואה: הברכה השמינית בתפילת העמידה היא ברכת הרפואה. הרפואה והחזרה בתשובה הן בדרגות הגבוהות והנעלות, במקום השמיני.

התורה שמעל הטבע

התורה, דברו ורצונו של הא-ל, נעלה היא מהכח הא-לוהי המואצל, המשתלשל והחודר אל החומר. היא מעל, מעבר ומחוץ לחומר. היא מעל לשבע ומסומלת בשמונה.

פתחו נא את ספר תהילים במזמור י"ט וקראו.

ראשיתו - תיאור עולם הטבע, השמים, היום, הלילה, הארץ ועוד. ופתאום יש מעבר חד ללא מילות קישור ומעבר לנושא "תורת ה' תמימה וכו'" עד סוף המזמור.

האם שמתם לב, שלתיאור העולם מוקדשים שבעת הפסוקים הראשונים, והנושא הקשור לתורה, מתחיל מהפסוק השמיני?!

בפסוקים על התורה יש שמונה תארים: תורה, עדות, פיקודי וכו'. פסוקים אלה הם מזמור ההלל לתורה.

מזמור קי"ט, שפסוקיו מסודרים על פי כל כ"ב אותיות הא"ב, מורכב מכ"ב קבוצות של שמונה פסוקים כל אחת, כשכל פסוק בקבוצה פותח באותה אות. שמונה פסוקים ראשונים פותחים באות "א", אחריהם שמונה פסוקים באות "ב" וכו'. סך כולו 176 פסוקים (22x8) כשבכל קבוצה חוזרים שמונת תארי התורה שגילינו בפרק י"ט. האין הדבר מכוון ומדויק?!

התעלות האדם על טבעו

הייעוד לשמו נוצר כל אדם מישראל הוא להתגבר על מגבלותיו הטבעיות, להתעלות ממצב הפתיחה הטבעי של חייו ולהכניע את כפיפותו ליצריו הטבעיים. פירוש הדבר להתעלות מעל לטבע בעזרת מערכת המצוות הא-לוהיות.

על כן ברור שהמצוה הראשונה, שהיא תחילת התעלותו מעל לטבע, תהיה ביום השמיני, אחר שבעה ימים ללידתו, בביצוע שינוי בטבעו הגופני, ב"ברית המילה".

בית המקדש הוא מקום השראת השכינה הא-לוהית בתוך עולם הטבע, על כן המנורה שבמקדש היא בעלת שבעה קנים. החנוכיה, אע"פ שהיא זכר למנורה, הינה בעלת שמונה קנים, כיון שהיא מסמלת את הנס שהוא גילוי א-לוהות שמעל למסגרת חוקי הטבע.

המנורה בעלת שבעת הקנים, מקומה בהיכל. התורה, שמעל לטבע, מונחת בארון שבקודש הקדשים, הנמצא בדרגה מעבר להיכל. הכשרת הכהנים לעבודתם כמשרתי האל-ל בעבודת הקורבנות, שהיא העלאת הטבע הגשמי, דרגת אש מן השמים, נמשכת לאורך שמונת ימי המילואים. ימי ספירת העומר מקשרים בין פסח, המועד בו היו בני ישראל בדרגה בהמית והיו שקועים במ"ט ($7 \times 7 = 49$) שיערי טומאה, לבין שבועות בו עלו לדרגה הגבוהה מעל לטבע וראויים למתן תורה. לאור זאת אנו סופרים שבעה שבועות, וביום החמישים שאחר ה-49 הוא חג מתן תורה. לאחר שבע שמיטות, כשכל שמיטה שבע שנים, באה בשנה ה-50 שנת היובל, שהיא תחילת השבוע השמיני.

סוד המספר שמונה

"כינור של מקדש - של שבעה נימין, ולימות המשיח - (מציאות שמעל לטבע) של שמונה נימין, דכתיב "למנצח על השמינית" (ערכין יג, ב). ביאת משיח במוצאי השביעית, תחילת השמינית, קרי לה בגמרא (סנהדרין צז, א) "אתחלתא דגאולה". ומה היא מידתו של תלמיד חכם? - שיהא בו אחד משמונה בשמינית של גאווה (סוטה ה, א). וכיצד קורעים גזר דין של מעלה על שבעים שנה (שנות חיים עפ"י הטבע, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה")? - על ידי אמירת "אמן יהא שמה רבא..." שבקדיש, בכל הכוונה (שבת קיט, א). כי יש בו שמונה מילים. ובקדיש כולו שמונה תארי שבח: "יתברך וישתבח ויתפאר וכו'".

"המספר 7 מסמל את תכלית הקיום האנושי עלי אדמות. דהיינו שילוב ומיזוג המדרגה הרוחנית של השבת עם המאמץ הגשמי של ימי השבוע. אם נמשיך מעבר לשבע, נגיע למספר 8 המסמל את יכולתו של האדם לפרוץ את גבולות המציאות הגשמית, על כן מסמל המספר שמונה את הדברים ש"למעלה מן הטבע".

"על ידי לימוד התורה וקיום מצוותיה יכול עם ישראל להתאמץ ולהתרומם מבחינה רוחנית למדרגות שמעל לעולם הטבע" (מהר"ל).

ברוח זו מציין רבנו בחיי (ויקרא ט, א) מצינו שרוב ענייני המשכן והמקדש סובבים על חשבון 8:

8 בגדים לכהן הגדול. ציץ, וחושן, ואפוד, ומעיל, וכתונת תשבץ, מצנפת, ואבנט, ומכנסי בד, (שמות כה).

"בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים". 4 לשמן המשחה (שם ל, כג-כד), 4 לקטורת הסמים (שם ל, לד).

8 בדים (המוטות לנשיאת כלי המשכן). 2 בדי הארון, 2 לשולחן, 2 למזבח הזהב, 2 למזבח העולה (שם פרק כה).

כלי זמר המלווים את מזמורי הלוויים, דהיינו 7 כלים בצירוף ה"מקהלה" עצמה, סך הכל שמונה.

"מיום השמיני והלאה ירצה". גם הקורבנות שהיו מקריבים לא הוכשרו ליקרב אלא לאחר 8 ימים" (ויקרא כב, כז).

לבד מעבודת המקדש מופיע המספר 8 במצוות רבות נוספות: ברית מילה ביום השמיני, 8 הפתילים שבציצית ושמיני עצרת הבא לאחר 7 ימי הסוכות ועוד...

לסיכום

שימושים אלה המופיעים ברמזים של המספר שמונה, מלמדים על האמצעים הסמליים בחיי כל יהודי, שעל ידם יכול הוא להתעלות ולהתקרב אל בוראו.

אחרי השגת המדרגות הרוחניות של העולם הזה, המיוצגות על ידי השבע, מסוגל האדם לשאוף ולהתאמץ לדרגה גבוהה יותר, המיוצגת על ידי השמונה.

בפירושו לענין חנוכת המשכן, שהתקיימה ביום השמיני, לאחר שבעת ימי ההכנה, כותב הרש"ר הירש (ויקרא ט, א): "היום השמיני מביא לידי התחלה חדשה, בדרגה נעלה יותר כביכול, מתחילה "אוקטבה" חדשה, גבוהה יותר".

היהודי הנצחי

המקור: פרשת ניצבים, 40 פסוקים.

הדגם: סופר סת"ם יושב וכותב ספרי תורה.

היהודי הנצחי

המקור: פרשת ניצבים, פרשה שלמה - 40 פסוקים.

הדגם: סופר סת"ם יושב וכותב ספרי תורה.

הרעיון: נצחיותו של העם היהודי הודות למסורת. "אין אומתנו אומה אלא בתורותיה" (רס"ג).

הסבר: בעולם שהכל משתנה בו ע"י משנה עתים ומחליף את הזמנים, יש משהו קבוע ויציב, והוא העם היהודי וערכיו.

במסורת שלנו תרי"ג מצוות. מצוה ראשונה - פרו ורבו, ומצוה אחרונה - כתיבת ספר תורה והעברתו לדור הבא. שני קצוות אלה מסמלים מצד אחד את החובה לשמור על הקיום הפיזי, ומצד אחר את החובה לשמור על הערכים הרוחניים הקדושים. יש כאן שילוב העולם הפיזי עם העולם הרוחני ע"י תרי"ג מצוות, מעין "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה..."

העם היהודי עובר בהתמדה כחוט השני, כחץ מפלח את כל ההיסטוריה העולמית. מעביר מדור לדור את שלהבת המסורת. מסגולת אור זה הוא יונק את סוד עמידתו הנצחית.

לא כמו כל העמים הוא עם ישראל. ישנם עמים שנשארו פיזית, אך ללא קשר לתרבותם העתיקה, או שנשארו תרבויות במוזיאונים ללא אנשים מייצגים, אולם בעם היהודי החי וקיים לנצח, נשארו האנשים וחכמתם גם יחד "לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים..."

הסופר כותב ספר-תורה. כתיבת ספר-תורה היא המצווה האחרונה בתרי"ג המצוות שנאמר: "וְעָתָה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלָמְדֶהָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲיִמָּה בְּפִיהֶם". בכך הסופר מסמל יהודי המקיים תרי"ג מצוות.

מדוע נבחרה פרשת ניצבים דוקא?

פרשה זו קצרה, היא מועט המכיל את המרובה. כל פסוק בה הוא בעל משמעות עמוקה, שרשית ויסודית לסוד סגולתו של העם היהודי.

"אתם נצבים", פירוש: "קיימים לפניו". מפני ששמעו ישראל צ"ח (98) קללות, הוריקו פניהם, עודדם משה ב"אתם נצבים". "חצי אכלה במ", חיצו פלים, והם אינם כלים.

"אתם נצבים" בזכות "ויתצבו בתחתית ההר". הודות לשרשים האיתנים שקבלנו במעמד הר-סיני, זכינו להיות העם הנצחי. המסורת היא שרשרת בלתי פוסקת, היא כוללת את כולם, כל דוד ודוד לאורך כל המציאות. "ואת אשר איננו פה עמנו היום..." עד סוף כל הדורות.

גוף הסופר

בשם אנשי הסוד: "האדם מורכב מאותיות". כ"ב האותיות של האל"ף ב"ת מהוות את סוד האדם וקיומו. "עשרין ותריין אתון אינן כללא דרזא דגופא" (פירוש: עשרים ושתים אותיות האל"ף ב"ת הם כללות סוד הגוף). (זהר חדש שה"ש).

יהודי זה חי! לא ימות לעולם. האותיות והמילים אשר רצות בו, מהוות תנועה של חיים, תנועה בלתי פוסקת - כל עוד הוא "בנוי" מאותיות התורה. (זהו אחד מיסודות יצירותיו של בר-עמי, "האותיות" חיות עם תנועה בכיוון הכתיבה, וה"קווים" שאינן אותיות - הן דבר דומם, מת).

דמות הסופר

הסופר נראה צעיר וגם זקן יחד. פניו - פני אדם צעיר. בניגוד לכך יש לו זקן ארוך מאוד. הניגוד הבולט מבטא רעיונות אחדים:

א. הצעיר מבטא: דור צעיר. זקן מבטא: דור מבוגר. המסורת עוברת מדור לדור. הדור המבוגר מלמד את הדור הצעיר. "ושננתם לבניך", "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך". הדור הצעיר הופך להיות דור מבוגר, ממשיך ומעביר את המסורת לדור הבא. יש לשים לב למה שכתוב בראשו של הסופר "לנו ולבנינו עד עולם...".

ב. פנים - מבטאים פנימיות. זקן - דבר הנראה מבחוץ. היהודי שומר על עקרונותיו מאז מעמד הר סיני במשך אלפי שנים ונשאר רענן ונצחי. התורה מתאימה לכל דור, "כל יום יהיו בעיניך כחדשים", "המחדש בטובו בכל יום...". התורה היא סוד החיוניות שלא פוסקת לנצח.

ג. הפנים הצעירות מבטאות "נצח", כמו משה רבנו שלא כהתה עינו ולא נס ליחו. משה מסמל בספירות שבקבלה את מידת הנצח.

הזקן מסמל במקרה זה את ספירת ההוד, המביעה התנהגות נאותה ודרך ארץ. כמו אהרן שמידתו מידת ההוד, וכתוב "כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מידותיו". שילוב משה ואהרן, שילוב הנצח וההוד, שילוב מצוות ומידות. "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" - זה משה ואהרן.

אברהם אבינו וסוד ההתבוננות

ביצירה זו מודגש ענין ההתבוננות כדי לגלות דברים נסתרים. ההתבוננות היא סודה של היהדות. אברהם אבינו, בן אב לכל היהדות, עצמתו היתה בכושר ההתבוננות.

אברהם אבינו שבר פסלים, שבר מוסכמות בעולם האידיוולוגי. לא הסכים לקבל כל דבר ללא בדיקה יסודית, והגיע בהבנתו להכיר שיש בורא בעולם. "ראה בירה דולקת, (בנין ענק שיש בו אור. בהשאלה: עולם שיש בו סדר מופתי). אמר (לאחר חקירה והתבוננות הכריז את הוודאות המוחלטת): "יש מנהיג לבירה!!!" "הציץ עליו בעל הבירה ואמר לו: אני הוא בעל הבירה. אברהם זוכה להתגלותו של הבורא לא לפני שאברהם עצמו מגלה את היוצר כל. ההתבוננות - היא יסוד מוסד ליהדות.

גם ביצירה זו השיטה של ההתבוננות חשובה במיוחד כדי להבליט את אברהם אבינו, לכן מומלץ להתבונן ביצירה ולגלות.

היכן ההתחלה של היצירה?

- היא מוצפנת. יש לגלותה ע"י התבוננות וחשיבה.

על פי הרמז בשאלה, היכן ראשה של היצירה? הוי אומר בראשו של היהודי, לכן המתבונן יגלה בדיוק מעל לראשו של היהודי היושב וכותב, את תחילת הפרשה הפותחת במילים: "אתם נצבים היום כולכם..."

מה כתוב בידיו של היהודי?

המתבונן יראה שם את הפסוק: "ועשית את כל מצותיו אשר אנכי מצוך". מה הקשר בין הפסוק הנז' ובין חלק זה של הגוף?

הידיים נוצרו כדי לקיים בהם את מצוות הבורא. הידיים מסמלות עשייה, (בדומה לתפילין של יד).

משום שאנו עוסקים ביצירה זו בתרי"ג מצוות, יש להדגיש את הרעיון: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו". חכמים הקפידו דווקא לומר "תלמודו בידו" ולא תלמודו בראשו, כי תכלית הלימוד הוא העשייה. "ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים..."

מה כתוב בראשו של היהודי?

"המתבונן יראה שם את הפסוק 'לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עֵד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה זֶאת'. זו היא מחשבתו הבלעדית, להעביר לנצח את המסורת לבנינו ולקיים את כל דברי התורה. פסוק זה נכתב בכיפה.

מה יכולה לרמוז הכיפה שעל ראשו של היהודי? מזכיר לנו את מעמד הר-סיני, שם קבלנו את סוד הנצח. במקום ההוא, אומר המדרש: "כפה עליהם הר כגיגית".

בהזדמנות זו יש לברר מדוע במעמד הר סיני נלקחה מאתנו הבחירה? מי שמתבונן בגוף האדם, יראה שישנם איברים בגופנו שיש לנו זכות בחירה אם להשתמש בהם, בעיקר איברים חיצוניים. ישנם איברים שאין לנו כלל שליטה עליהם, בעיקר איברים פנימיים. מדוע ברא אותנו הבורא בשיטה זו?

התשובה היא פשוטה. איברים שיסוד החיים תלוי בהם, כגון: מח, לב, ריאות, כבד... גם אם אנו מרוצים ומאושרים מתפקודם של האיברים הפנימיים שלנו, בכל-זאת אין לנו בחירה חפשית אם להפעילם או לא. כך בדומה ליסוד החיים של העם היהודי שהוא התורה - גם אם נסכים לקבל "נעשה ונשמע" עדיין אין לנו בחירה (כפה עליהם הר...).

הנביא יחזקאל (כ, לב-ג) אומר: "היו לא תהיה... אם לא ביד חזקה... אמלוך עליכם". לעם ישראל כעם, כחטיבה אחת, אין בחירה. ליחידים, לפרטים ולכל אדם בפני עצמו יש בחירה חפשית.

ידוע המדרש (תנחומא ויגש): מפי עוללים וכו' (תהלים ח, ג) "בנינו עֲרֵבִים".

בכפה שבראשו של היהודי כתובה ההבטחה שלנו "לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עֵד עוֹלָם".

זו היא מחשבתו הקבועה של היהודי.

מה כתוב בבגדיו של היהודי?

המתבונן יראה שם פסוקים מיוחדים הקשורים לארץ ישראל ולעולם התשובה גם יחד. "וְשָׁב ה' אֶל־לְהִיךָ אֶת־שִׁבּוֹתְךָ וְרוּזוֹמְךָ וְשָׁב וְקִבַּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצִיךָ ה' אֶל־לְהִיךָ שִׁמּוֹה" וְשָׁבַת עֲדָה' אֶל־לְהִיךָ וְשִׁמְעַת בְּקוֹלוֹ". ענין ארץ ישראל קשור לבגדים. הבגדים הם המחזיקים את גוף האדם, כך ארץ ישראל מחזיקה את גוף עם ישראל. אוי לו למי שבגדיו קרועים. וד"ל.

התשובה

התשובה קשורה לביטוי: "בגדים".

הבגדים מזכירים את המדרש: "וירח את ריח בגדיו" אל תקרי בגדיו אלא בוגדיו. אפילו בוגדי עם ישראל יש בהם ריח טוב. "כולך יפה רעיתי". סיפורי מופת מסופרים במקורות שלנו, (בבראשית רבה סה יח), על פי הפסוק: "וירח את ריח בגדיו". ונדרש גם במסכת סנהדרין (לז ע"א).

● **הסיפור הראשון** הוא מתקופת שלטון הרומאים בארץ ישראל, בזמן חרבן בית שני. הסיפור הוא אודות יוסי משיתה:

בשעה שביקשו שונאים להיכנס להר הבית אמרו: יכנס מהם ובהם תחילה. (אחד מהיהודים עצמם). אמרו ליוסי משיתה: הכנס אל המקדש ומה שאתה מוציא יהיה שלך. נכנס והוציא מנורה של זהב. אמרו לו: אין דרך הדיוט להשתמש בה, אלא הכנס שוב ומה שאתה מוציא יהיה שלך... סרב בכל תוקף! נסו לשכנעו... אמר ר' פינחס: נתנו לו שחרור ממכס במשך שלוש שנים, ולא הסכים. אמר: לא די שהכעסתי לא-להי פעם אחת, אלך ואכעיסנו פעם שניה?! החליטו לענותו כדי שיסכים. מה עשו לו? נתנו אותו בחמור של חרשים (בסד של עינויים) והיו מנסרים את ידיו ורגליו. היה צווח ואומר: ווי, ווי, ווי שהכעסתי את בוראי!

זעקותיו בשעה קשה זו היו על ייסורי הנפש המתחרטת על חטאו, ולא על ייסורי הגוף הקשים מנשוא. יותר מאותם עינויים שהם למעלה מכח אנוש, עינתה מרדות הלב כלפי עצמו שנכשל בחטא בזוי כל כך.

● **הסיפור השני** קדם לסיפור הראשון, והתרחש בתקופת המכבים, כמסופר בספר החשמונאים ב.

הסיפור על יקים איש צרורות, בן אחותו של יוסי בן יועזר איש צרידה, נשיא הסנהדרין. המדרש מספר שיקים היה רוכב על סוס בשבת, בשעה שדודו יוסי בן יועזר הובל לגרדום, וקורתו אשר ייתלה עליה, עמו. לעג יקים ליוסי: ראה סוסי שהרכיבני עליו רבוני, ו"סוסך" שרבונוך - רבון העולם - הרכיבך עליו.

ענה לו: אם כך למכעיסיו, קל וחומר לעושי רצונו. אם מכעיסיו של הקב"ה זוכים לגדולה כזו, קל וחומר עושי רצונו שמגיע להם גדולה ושכר...

לעג יקים לדודו: עשה אדם רצונו של מקום יותר ממך?

ענה יוסי בן יועזר: ואם כך (הסבל והיסורין) לעושי רצונו, קל וחומר למכעיסיו!...

נכנס בו הדבר כארס של נחש... הלך וקיים בעצמו ארבע מיתות בית-דין: סקילה, שריפה, הרג וחנק...

נתנמנם יוסי בן יועזר איש צרידה וראה את מיטתו (של יקים) פורחת באויר. אמר: בשעה קלה קדמני זה לגן-עדן.

יקים איש צרורות מבוגדי עם ישראל נכנס להרהור תשובה. התעורר פתאום לראות את הוויתו. מתעורר פתאום מחלומה המדומה, דן את עצמו על כל פשעיו לא-להיו ולעמו. יצא מן העולם איש טהור המזומן לחיי העולם הבא.

● **הסיפור שלישי** מובא במסכת עבודה זרה (יז ע"א).

מסופר על אדם שטוף תאוות שלא "הפסיד" שום תאוה. מוכן היה להשקיע את כל מהותו רק כדי לבצע את תאוותיו. בשעת מעשה אמרה לו אותה אשה כי אין לו שום תקנה. באותו רגע הגיע לידי הכרה כי צלל אלי תהום.

כך מספרת הגמרא: הלך וישב בין שני הרים.

זעק ואמר: הרים וגבעות בקשו עלי רחמים!

אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך, נבקש על עצמנו...

אמר: שמים וארץ בקשו עלי רחמים!

אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך, נבקש על עצמנו...

אמר: כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים!

אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך רחמים נבקש על עצמנו... אמר: אין הדבר תלוי אלא בי. הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו. יצאה בת קול ואמרה: רבי אלעזר בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא.

זה הוא סיפור על חיים נפסדים של אדם אשר הגיע להכרה כי הנשמה בעולם זקוקה להתחברות אל המקור ממנה חוצבה, ולא לכל מקור אחר. שלושת הסיפורים הנ"ל מגלים לנו את עצמתם של "בוגדי עם ישראל" אשר היפנו גב לערכים ולמסורת. האמת הצרופה נשארה יוקדת בלבם. בזמן "רעידת אדמה", בזמן שמתחולל זעזוע המביא להכרה - גילתה הנשמה היהודית את מקורה, ושובה אל אביה שבשמים.

מעתה מובן לנו מדוע נרמז עולם התשובה בבגדיו של היהודי ביצירה. לאלה האוהבים להתבונן לעומק, יש משימה לגלות מה מקור המילה: "בגד".

חקיר בגוי מ-32 אבנים

א. 32 מסמל את האותיות כ"ב. התורה שלנו מסתיימת במילה "ישראל", באות "כ". כאשר היהודי "מסיים" את התורה בשמחת תורה הוא חוזר מיד כמו במעגל שאין לו סוף להתחלת התורה, למילה "בראשית", לאות "ב". מעגל זה החוזר תמיד מבטא נצחיות ואינסופיות, והיא טבועה בלבו.

ב. 32 מסמל את המילה "כ"ב". (מעניין: 32 פעמים מוזכרות הטיית המילה "לב" בתורה). הוא מבטא את לבו של היהודי. ישנו פתח גדול בלב, ביצירה, חלון שבקיר האבנים. בתוכו נמצאים גווילי התורה. מסמל מצב בו אפילו אם לבנו קשה כאבן, יימצא בו פתח לתורה. "הוא יפתח לבנו בתורתו וישים בלבנו אהבתו ויראתו...". "פתח לבי בתורתך ואחרי מצוותיך תרדוף נפשי". (השווה, לרעיון המיוחס לרבי עקיבא בדרשה אודות הפסוק, "אבנים שחקו מים").

ג. 32 מסמל כ"ב נתיבות החכמה, שהם כ"ב (22) האותיות ועשר ספירות.

פתח הלב

בתוך הפתח נמצאים 17 גווילים. המספר הזה מסמל את המילה "טוב". זו המילה הראשונה בתורה שערכה 17. "וירא א-להים את האור כי טוב" (בראשית א, ד). לתורה יש מושג נלווה והוא: "טוב", "טוב לי תורת פיק...", "כי לקח טוב נתתי לכם...".

יש לנו כאן רמז שקוף כי הלב הזה הוא "לב טוב". פנימיותו טוב. כן מוזכר בפרקי אבות (ב, ג) "אמר להם, צאו וראו איזוהי דרך טובה שידבק בה האדם... רבי אלעזר אומר לב טוב. אמר להם (ריב"ז) רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם".

והרי רמז מעניין מאוד המבוטא כבר בתחילת התורה. כאשר מונים את התיבות מהמילה הראשונה "בראשית" ועד המילה ה-32 (לב), מוצאים מיד את המילה "טוב". וזה המפתח של תורתנו הקדושה הרומזת בתחילתה את הרעיון "לב טוב".

וכן ימי ספירת העומר מחולקים ל-2 חלקים: "לב" (32) ימים עד ליל ל"ג בעומר, ומל"ג בעומר עד סוף הספירה יש "טוב" (17) ימים. סה"כ 49.

הסבר על סודו של המספר 17 על פי ציטוט מתיקוני הזוהר. "ישנם 17 דרגות לנשמות ישראל. וכתב הרמ"ע (בספר יונת אלם), "שזה סוד 17 מלכים, וזה סוד "כל ישראל בני מלכים (=17) הם" ובשבילם דרשו י"ז (17) דרגין (דרגות) אלו, בסוד "ואתם הדבקים בה' א-להיכם חיים כולכם היום", כי שם תלויים כל חיות של ישראל. וגם בחשבון קטן שם ה' הוא 17 (י'=1, ה'=5, ו'=6, ה'=5, =17) שהוא סוד "טוב" 17. ובחילוף א"ת ב"ש "נפש", "אך טוב לישראל..." "אמרו צדיק כי טוב".

פתח הלב עצמו הוא החלק ה-33 של קירות הלב. מספר זה מבטא את המילה "גל", "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך".

תוספת לחבנת מבנה הכותל

מספר היחידות ממנו בנוי הכותל רומז ללב, אך מוזר, לב מאבנים! התורה והמסורת הופכות לב זה ללב בשר, כפי שנאמר, "והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר".

השורות המאוזנות והמאונכות הם העורקים הישרים המבטאים ישרות-לב. מספר המילים הנמצאות בשורות אלה הן 44, והן רומזות למילה "דם". נוזל החיים הזורם בעורקים. במקום בו זורם דם שם יש חיים.

מהו אותו דם מיוחד?

ראה למעלה כתוב: "לֹא־הָיָה אֵת ה' אֶל־לֵהִיךָ...", אהבת ה' הוא הדם הזורם בעורקיו של היהודי הנצחי, הוא המחיה אותו. "כי הדם הוא הנפש". ההצהרה: "זִי ה' " גם היא בגימ': 44.

"כתבם על לוח (44) לבך". הסופר כתב. הקיר - הלב יש בו לוח 44 אבנים. הקיר בנוי מ-18 מילים מאוזנות המבטאות את המילה "חי", הלב הזה חי בזכות מה? ישנן 26 מילים מאונכות היורדות מלמעלה למטה, ומספר זה מבטא את שם הוי"ה. בזכות הקשר אל ה', זי העולמים, הלב הזה חי. חיזוק לרעיון זה, נמצא ב-4 שורות העליונות. יש בהן 18 אבנים, ובהן בדיוק 26 מילים מאוזנות ומאונכות יחד. (הביטוי "ה' אלהיך" נחשב למילה אחת).

חקיר זלוחות חברית

צורת הקיר מזכירה צורה של אחד מלוחות הברית (שניהם - אחד הם), עשר השורות שבקיר רומזות על עשרת הדברות. המילים הראשונות הן: "לֹא־הָיָה אֵת ה'".

"לֹא־הָיָה" = 43, את (מעין פעולת כפל) "ה'" = 26,

26x43 הם בדיוק 1118. זהו ערך הפסוק: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶל־לֵהִינּוּ ה' אֶזְרָה". פסוק זה מקביל לרעיון שבדיבר הראשון "אֶנֶכִּי ה' אֶל־לֵהִיךָ...". המילים האחרונות הן "וְהָיָה רַעַךְ" מחולקות ל-2 חלקים.

"וְהָיָה" שערך 13, רומזות על המילה "אהבה", וגם "אֶזְרָה", ערך כל אחת מהן הוא 13. כן מבטא את הרעיון "סופן נעוץ בתחילתן", "ה' אֶזְרָה" בהתחלה, "אהבה" בהתחלה, והאותיות "רַעַךְ" מבטאות את סוף עשרת הדברות "וכל אשר לרַעַךְ".

שני לוחות הברית מסמלים את מעמד הר סיני המקור לקבלת התורה.

הגליון על גבי השלחן והסופר

בפתח שבקיר 17 גליונות. הגליון על גבי השולחן הוא מספר 18, מבטא את ערך המילה "חי". כמו כן הוא בא לבטא את הערך המוחלט של התורה, תורת חיים, "וחי בהם".

הסופר יושב סמוך לקיר הבנוי 9 שורות. הוא יושב בשורה ה-10, מקום הקדושה. הסופר כותב בגליון שלפניו את הפסוק "כי המצוה הזאת... לא נִפְלְאָה הִיא בְּמִיָּךְ", בסה"כ 10 מילים (10 מסמל קדושה).

הכתיבה על קלף מסמלת:

א. הקלף - עור, חומר גשמי ביותר.

ב. הכתב - רוחני.

שניהם יחד הם שילוב של הגשמי ברוחני. זו מטרתו של עם ישראל בעולם.

יהודי ותרי"ג

המספרים 18 ו-17 מסמלים את שורש המילים "זי"ים טו"בים".

$$35 = 18 + 17, \text{ ערך המילה "יהודי"} = 35$$

$$17 \times 17 + 18 \times 18 = 289 + 324 = 613 \text{ יחד! הערך האידיאלי, קיום תרי"ג מצוות.}$$

באמצע הכותל (לאחר 5 שורות), בשורה המאוזנת, כתובות המילים "למען

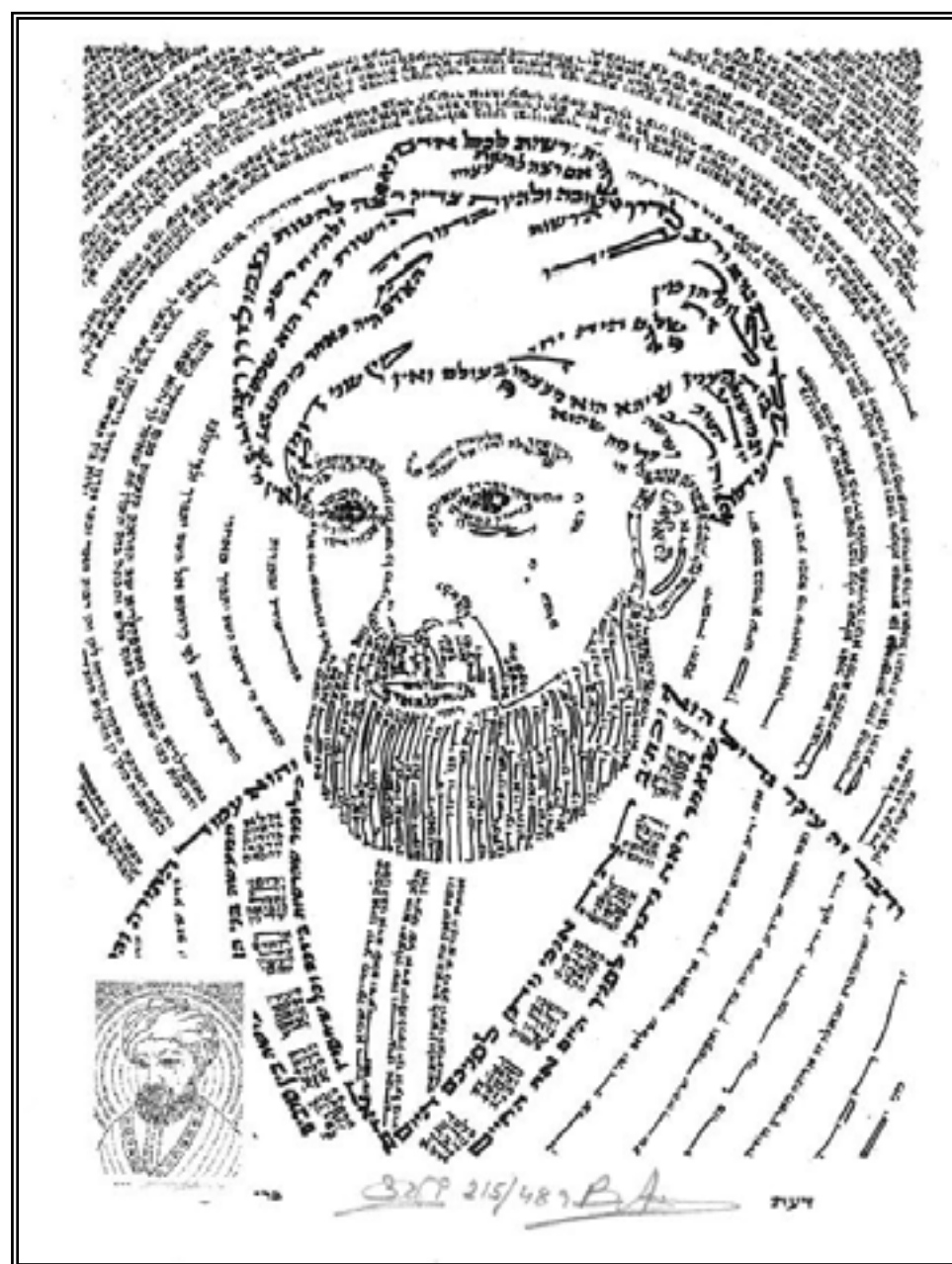
תזי"ה" שערך בדיוק 613.

לסיכום

היהודי הנצחי יש לו קשר ישיר עם קיום תרי"ג מצוות. הקשר עם הקב"ה, חי העולמים, יוצר משמעות לביטוי של עם ישראל, בני אל חי. ועל היהודי נאמר "ואכל וזי לעולם".

דעת

שם היצירה: "דעת".
מקור: לקט משמונה פרקים לרמב"ם.

דעת

שם היצירה: "דעת".

מקור: לקט משמונה פרקים לרמב"ם.

היד החזקה, מהלכות תשובה - פרק חמישי.

הקדמה:

הרמב"ם, כנראה הזדהה מאוד בשמו, שהוא כשמו של משה רבינו. הפך להיות אדם ענק שבענקים. חכמתו וחיבוריו, בתורה, במדע וברפואה, עד היום הם מהווים נכס ליהדות ולעולם כולו. עליו נאמר: "ממשה עד משה לא קם כמשה". הרמב"ם חי בתקופה קשה מאוד לעם היהודי, תלאות, צרות, שמד... והוא עומד איתן בגאווה יהודית - ומאיר לעולם כולו. יציבותו, עוצמתו וחוסן אמונתו, מסמלים את חיי עמנו, למרות כל מה שעובר עלינו.

ביצירה

הדמות נכתבה ע"י לקט מאמרים נבחרים:

מצנפתו, פניו וגופו, בנויים מהמאמר אודות חופש הבחירה של האדם בעולמו. על-פי הלכות תשובה פרק חמישי: "רשות לכל אדם..." וכן מדגיש הוא בפרק זה, כי אין סתירה בין המושגים: ידיעת הבורא - והבחירה בידי האדם.

ההילה שמאחוריו, כתובה מהמאמר שבשמונה פרקים הדין בענין תיקון המידות, שהוא כלי להשגת החכמה העליונה - כולל נבואה.

חדעת

בתחילה נכתבו ראשו ומצנפתו. חלקים אלה מבטאים את החשיבה הגבוהה. המצנפת נבנתה בדיוק מ-26 קווים, הרומזים לשם ה' (הוי-ה = 26). שם נאמר: כי האדם הוא יחיד במינו בעולם (אינו כלול בקבוצת בעלי החיים) ואין מין שני דומה לו. לו ניתן חופש הבחירה, היא הדעה להבחין בין טוב לרע.

זקנו בנוי מ-49 שורות, הרומזות לספירת העומר המובילה למתן תורה.

פניו בנויים מ-21 שורות, הרומזות לשם המיוחד א-ה-י-ה. (שם קדוש בספירת הגבוהה, ספירת הכתר).

יחד כל השורות - 70, רומזים ל-70 הסנהדרין. מבטאים את עצמתו הגדולה כפוסק - כמו הסנהדרין.

בפיו כתוב: "אין הקב"ה גוזר על האדם..."

בעיניו, בעין אחת כתוב: "ראוי לו לאדם להיות צדיק כמשה".

ובעין שניה - רעיון הבחירה הניתנת לאדם על-ידי הבחנה.

חגוף

בגופו כתובים המאמרים המוכיחים כי דעה ניתנה לאדם להבחין בין טוב לרע, והוא מצווה להשתמש בתבונה זו להגיע אל התכלית האמיתית.

יש בגופו 18 = ח"י שורות מאונכות.

הוא חי! כי הוא ממשיך ללמד את העם היהודי את דרך ה' בעולם.

הקישוט שבבגדין (בצורת v מתחת לזקנו) בנוי מ-13 קבוצות מלבנים של 5 שורות כל אחת. בסה"כ $5 \times 13 = 65$, הרומזים לשם אדנות (א-ד-נ-י = 65).

המספר 13 רומז גם ל-13 עיקרי היהדות, אותם קבע הרמב"ם, כי הם יסוד דת א-ל. אלו הן הצהרותיו של כל יהודי מידי יום: "אני מאמין..."

13 רומז גם למילה "אחד", וגם למילה "אהבה".

בצד ימין של הקישוט, כתובות 36 שורות מאוזנות, הרומזות למספר המבטא "אור" ביהדות. (רמז: 36 שעות שימש האור הגנוז בעולם).

בצד שמאל של הקישוט, כתובות 30 שורות מאוזנות, הרומזות לאות ל (שערכה "30"), והיא מבטאת לימוד.

השילוב שביניהם, לימוד התורה והחכמה, להשגת אור הנצח.

חשורות המאוזנות בגופו

צירופם של מספר השורות המאוזנות - הן: 66 בתוך הרביד על צוארו, ועוד

2 שורות בכתפיים. סה"כ: 68, כמנין המילה "זכב" או "זי"ם". כפי שנאמר

(קהלת ז, יב) "החכמה תחיה בעליה", "ראה נתתי לפניך היום את החיים" (דברים

ל, טו). "הזי"ם" בגימטריא "זכמה".

אז "מלאה הארץ דעה את ה"

בשורה הקיצונית, בפינה הימנית למטה, כתובה המילה: "יב", רומזת לפסוק בו בחר הרמב"ם לסיים את כתביו "היד החזקה", והוא האידיאל: "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (ישעיה יא, ט). קרוב לחמישים שערי בינה מי יגיע? הרמב"ם הוכיח - יש דרך, אפשר!

ההילה

הרמב"ם בחיבוריו הרבים, האיר עיני עם ישראל בדרך ה'. ההילה שופעת ומפכה ב-26 מעגלים, הרומזים להאדרת שם ה' בעולם, (שם הו'ה בגימ' 26). המעגלים דומים להתפשטות האור. יש בה גם צורה של התפשטות גלי קול, וגם צורת התפשטות של מים. רומזים המים לתורה: "כמים לים מכסים" (ישעיה יא, ט). וכן "כל העם רואים את הקולות" (שמות כ, טו). יש הד גדול בעולם לשם ה'.

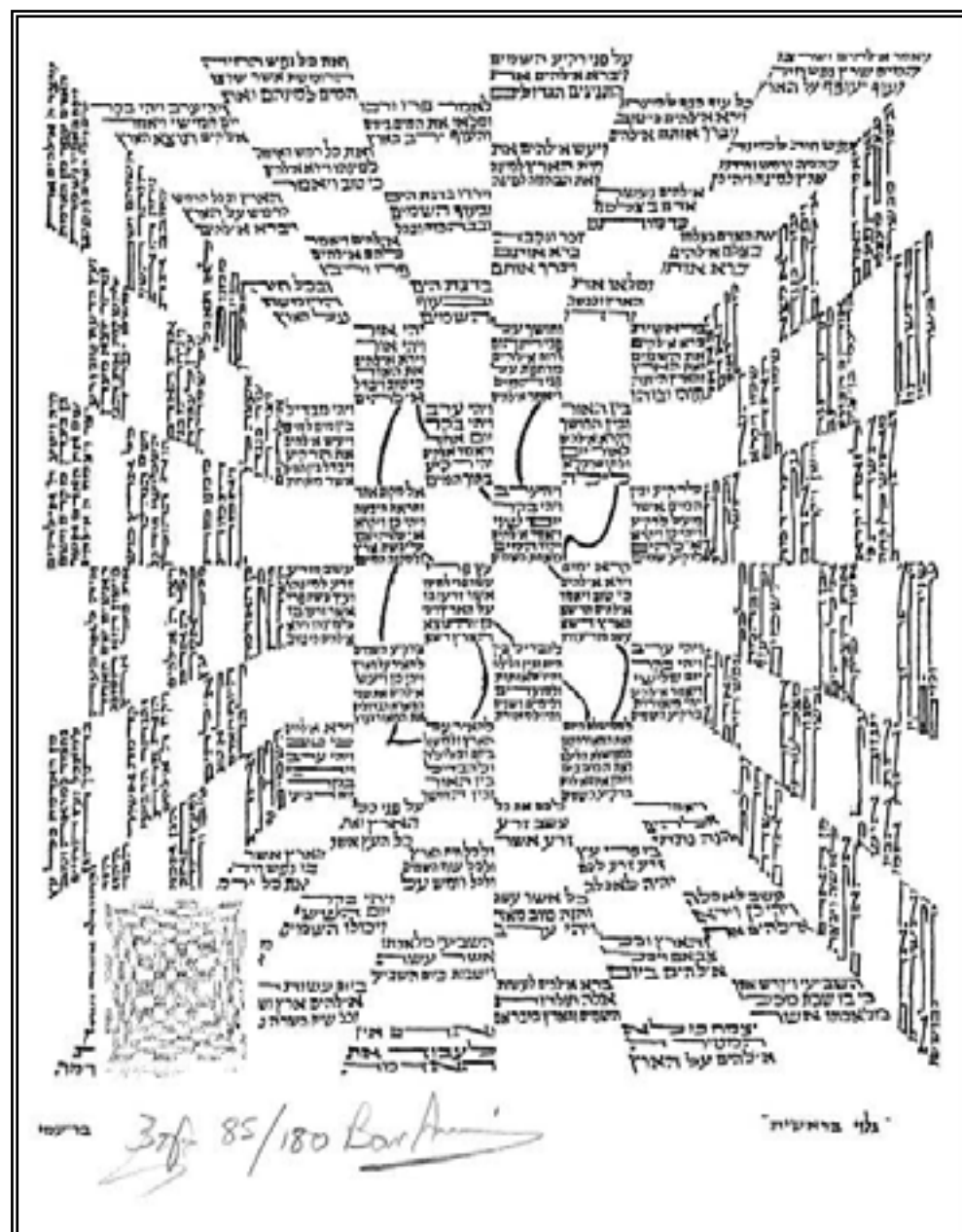
לסיכום

האוהבים דעת ה', ישכילו להפיץ את אור החכמה, כאשר דברי הרמב"ם הנצחיים מכוונים אותם לדרך האמת.

גילוי בראשית

הרעיון: הבריאה.

המקור: בראשית, פרקים א-ב.

גילוי בראשית

הרעיון: הבריאה.

המקור: בראשית, פרקים א-ב.

הדגם: קובייה מחולקת למשבצות כהות ובהירות. האות א' מסתתרת, ורואים רק את חלקה.

הסבר: היצירה נותנת הרגשה של מסתוריות, של עומק, התחלה של משהו, מעין כניסה לעולם אחר. חלקי היצירה מבטאים מושגי יסוד עמוקים במבנה הבריאה, בעיקר מודגשת המילה "זי" (18).

פירוט – 13 פעמים ח"י

המרכז בנוי מ-18 ריבועים (ח"י).

כל ריבוע בנוי מ-6 קוים.

כל שורה לאורך (3 ריבועים) בנויה מ-18 קוים (ח"י).

כל שורה לרוחב בנויה מ-18 קוים (ח"י).

בסך הכל יש 6 פעמים ח"י קוים.

הצד הימני בנוי גם הוא מ-18 צורות של מקבילית.

כל מקבילית בנויה מ-4 קוים.

גם הצד השמאלי עשוי באותו מבנה.

בסך הכל יש 4 פעמים ח"י צורות של מקבילית.

הצד העליון בנוי גם הוא מ-18 צורות של מקבילית.

בכל מקבילית יש 3 קוים.

בסך הכל יש 3 פעמים ח"י קוים.

לסיכום, מספר הקוים הוא 13 פעמים ח"י.

13 מסמל אהבה או אחדות (אחד = 13 = אהבה).

ה"א" במרכז

ה"א" במרכז, אשר רואים רק את חלקה, מסמלת את הקב"ה אשר עליו נאמר (ישעיה מד, ו) "אני ראשון (א) ואני אחרון". האות "א" היא הראשונה מבין כל האותיות.

נמצא גם שהאות א' היא האות האחרונה.

הסבר:

אנו משתמשים בעשרים ושתים האותיות מא' ועד ת' על פי הסדר המקובל, והגענו לכך שהאות ת' ערכה 400. האותיות הסופיות: "כ. מ. נ. פ. ק", נחשבות גם הן בערכים של גימט', וערכן: $\text{ך} = 500$, $\text{ם} = 600$, $\text{ן} = 700$, $\text{ף} = 800$, $\text{ץ} = 900$. ההמשך כמעגל, חוזרת האות "א" כערך של 1000. שמה רומז לדיוק הזה, שמה "אלף", ונרמז בפסוק (דברים לב, ל) "איכה ירדוף אחד אלף...".

מכאן אנו למדים שיש לראות את האות "א" גם כאות אחרונה, סוגרת מעגל. האם מותר להעז ולומר שישנן 28 אותיות כמנין: "כח"? ונמצא אסמכתא מהפסוק (תהלים קיא, ו) "כח מעשיו הגיד לעמו...".

"משגיח מן החלונות"

רואים רק את חלקה של האות "א" ואין רואים אותה בשלמותה, צורה זו מסמלת כי הקב"ה משגיח על העולם שברא, כפי שנאמר (שה"ש ב, ט) "משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים". הא' נבנתה מ-13 חלקים, המבטאים אהבה או אחדות, $(13 = \text{אהבה}, \text{אזוד})$.

כדי להכיר את "מי שאמר והיה העולם" יש צורך לצרף דברים, להבין את הקשר ביניהם, עד שמגיעים אל המקור, אל היסוד ואל שורש הכל.

מקור או מקרה בעולם

אם נתבונן בשתי המילים האלה "מקור" ו"מקרה", נראה שההפרש ביניהן הוא אחד. המוציא את האחד (הקב"ה) מה"מקור", יראה את העולם לפניו כ"מקרה". כאשר יכניס או יוסיף את האחד (הקב"ה) אל ה"מקרה", יזכה לראות בעיני רוחו את היסוד, את ה"מקור".

אולי זאת היא בקשתו של דוד המלך ע"ה: "אחת שאלתי מאת ה'..."¹, לראות בכל מקרה את המקור. שהקב"ה יסייע בידו לראות את העולם בראייה נכונה, שהכל נובע ממנו ואין מקרה בעולם.

מי שיתעמק יותר, יוכל לגלות, כי גם "מקרה" בא מן המקור. מענין: "מקרה" = 345 = "השם". דורשי נוטריקון דרשו: "רק מה'".

נוסיף ביטויים הרומזים למי שמתחבר לרעיון כי "מקרה" הוא "השם", שאז הוא יכול לזכות לערכים נוספים שהם באותה גימט' = 345:

"חיים ארוכים" "הצלחה רבה" "עולם הזה ועולם הבא יחד"

נוסיף ביטויים שערכם שווה בגימט' למילה "מקור". ערך כל אחד מהביטויים הבאים = 346:

"איש יהודי" "נצח נצחים" "ה' סובב כל עלמין" "מוצאי מצא חיים" "רצון" "שמו"...

ויאמר א-להים יהי אור

ביצירה ישנם 86 חלקים לבנים לגמרי, בפנים, בחוץ ובהיקף. מספר זה בא לרמז למילה "א-להים" (בגימטריא 86). "ויאמר א-להים יהי אור ויהי אור", האור הוא הבריאה הראשונה.

עולם חסד יבנה

האות א' מסומנת ב-9 חלונות אור (9 מייצג את האמת, ראה הסבר היצירה "ספר הספרים"). בסך הכל יש 72 חלונות אור מושלמים. מספר זה בא לבטא את המילה "חסד" (בגימטריא 72) "עולם חסד יבנה".

בין רקע המחשב לרקע היצירה

במחשב ידוע כי הסיפרה "8" יכולה להכיל כל הספרות האחרות. כן ביצירה, צורה זו יכולה להכיל בתוכה כל האותיות מכל כיוון אפשרי.

על ידי סגירת ריבועים או פתיחתם ביצירה זו, ע"י השיטה שהשתמשו בה באורים ותומים, שהיו שם האותיות מאירות (אורים) או "כבויות", (תומים) היה אפשר לגלות כל סודות היקום, וכך אפשר ליצור את כל האותיות.

"הקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא", והתורה שלנו יסודה - באותיות. ערך האות הכתובה - לפי דברי ר' ישמעאל לר' מאיר - היא בעלת עוצמה לאין תכלית. כפי שאמר לו (עירובין יג, א): "בני, הוי זהיר במלאכתך, שמלאכתך מלאכת שמיים היא. שאם אתה מחסר אות אחת, או מויתר אות אחת, נמצאת מחריב את כל העולם".

האותיות המסודרות בסדר נכון כפי שהן כתובות בתורה, בונות עולמות.

בקע העולם בכ"ח (28) האותיות יתקיים וייגאל בכ"ח (28) אותיות התורה.

הכל'ני'ה

הרעיון: "נקדש את שמך בעולם". והיה ה' למלך על כל הארץ...".
המקור: 5 פרקים אחרונים מתהלים, "הללויה..." (תהלים קמו-קג).

א. ליצירה יש צורה של כדור הארץ בו חיים כל יצורי עולם. יש משהו טוב לכדור זה - השגחת הבורא.

ב. 2 מגיני-דוד, האחד קטן והשני גדול. הקטן מסמל את עם ישראל שהוא קטן (כיום) בעולם, אבל הוא במרכז העניינים בכל חדשות העולם. מגן-דוד גדול שולט על פני כל הכדור, ומסמל את ההתרחבות של הרעיון היהודי לעתיד לבוא על פני העולם כולו.

שני מגיני-דוד נוצרו מ-10 קווים ישרים המסמלים במספרם את קדושת ה' הנאמרת במנין = 10 אנשים.

ג. מנורת שבעת הקנים מסמלת את אור חכמת התורה על פני כל כדור הארץ משני הצדדים.

המנורות נוצרו בסך הכל מ-13 קווים. המספר 13 הוא סמל למילה "אהוד" שהוא בגימטריא 13. המילה "אהוד" מסמלת את הקב"ה ה"אחד", וגם מסמלת את ה"אהבה" = 13, וביחד מסמלים הם את האהבה והאחדות שישררו בכל העולם כאשר ה' יהיה למלך על כל הארץ.

דינמיקה = תנועה

בעיון מעמיק אפשר לגלות כי היצירה איננה סטטית, איננה עומדת או קפואה, אלא מלאה היא תנועה וזרמים.

1. תנועה מבחוץ פנימה - זרימה ע"י כיוון הכתיבה. התחלת 5 הפרקים נכתבה במעטפת הכדור בחוץ למעלה. הכתיבה נמשכת ונכנסת לתוך היצירה פנימה, עד שסופם של הפרקים נכתבו בתוך העיגול בנקודה התחתונה. (יש כאן תכנון מקסימאלי).
2. תנועה מבפנים החוצה ע"י מספר השורות:
 - א. במרכז העיגול כתובה שורה אחת.
 - ב. מעבר למרכז, בכיוונים למעלה ולמטה כתובות 2 שורות.
 - ג. המסגרת כתובה ב-3 שורות.

תנועה זו היא תנועה ההולכת ומתרחבת כמו הד המתפשט. 2 תנועות אלה מבטאות את התנועה של השאיפה אל הקב"ה המתחילה בנשמה של האדם היחיד (כמו הד), וגם תנועה חוזרת של השפעת הקב"ה מבחוץ אל תוך נשמתו של האדם.

איזון

למרות התנועה הרבה והזרמים משני הכיוונים הנגדיים יש כאן הרמוניה, איזון בכל הצורה:
 מה שיש למעלה - יש למטה
 מה שיש בצד ימין - יש בצד שמאל

מסגרת מחוץ לכדור הארץ

מסגרת מעגל זו רוצה להביע זמן. המילה "הללויה" כתובה סביב העיגול מלמעלה ימינה ולמטה, בכיוון מחוגי השעון. כיוון תנועה זה מבטא את הזמן. הרעיון: אין זמן שאין בו שאיפה אל הקב"ה. זו המציאות הקיימת בעולמנו.

האות ה' של סוף כל מילה "הללויה" היא גם האות ה' הראשונה של ה"הללויה" הבאה אחריה. סוף כל דבר הוא גם ההתחלה של דבר אחר. הדברים עוקבים זה אחר זה וקשורים זה בזה, זו המציאות. הרעיון: אין מציאות שאין בה נוכחות ה'.

אין-סוף

כאשר קוראים את ה"הללויה" מסביב לכדור, אי אפשר להפסיק ולקרוא, כי הם קשורים זה בזה ללא סוף, תנועה אינסופית. הרעיון: ביטוי לאינסוף של הקב"ה. הדינמיקה מחוץ לקוסמוס (ביצירה) מבטאת את התנהגות המלאכים ותנועתם בעודם משרתים את הקב"ה. "ונותנים רשות זה לזה להקדיש ליוצרם..." בזה מתחזק הרעיון "נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום..."

מדוע נבחרו קטעי "הללויה"? לבטא את רעיון הקדושה הנמצאת בחזרת הש"ץ. בברכה השלישית שבתפילת העמידה, בזמן חזרת הש"ץ, נאמרת תפילת הקדושה בכובד ראש ובהתנהגות של יראה ושמחה בלב על הזכות שיש לנו לקדש את שמו בעולם. חתימת הקדושה היא במילה: "הללויה", בפסוק "ימלוך ה' לעולם... הללויה". הכל הולך אחר החתימה. לכן המילה "הללויה" יכולה לשמש רמז לתפילת הקדושה. דרך ההסבר יובן עומק מיוחד אחרי שנבין מאמר בתרגום ירושלמי, ונבין את ערך המספרים 21 ו-85 ואת הקשר שלהם למבנה הקדושה. המקור לסדר הקדושה מוזכר בתרגום ירושלמי בפרשת "האזינו", בפירוש הפסוק "כי שם ה' אקרא הבו גודל לא-להינו". שם מוסבר כי משה למד מהמלאכים מתי להזכיר שם ה'. המלאכים מזכירים שם ה' אחרי 3 מילים: "קדוש(1) קדוש(2) קדוש(3) ה'..." ומשה הזכיר שם ה' אחרי 7 פעמים 3 (21), וכן נמצא בפסוקים אלה בדיוק 21 מילים מהמילה הראשונה "האזינו"(1)... עד "כי (20) שם (21) ה'..." שהם 85 אותיות.

כן אפשר לגלות בנוסחאות של ה"קדושה" סך 21 מילים ראשונות לפני שמזכירים את שם ה'.

מספר המילים שעונה הציבור בזמן הקדושה הן 21.

"קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלוא כל הארץ כבודו" = 9 מילים.

"ברוך כבוד ה' ממקומו" = 4 מילים.

"ימלוך ה' לעולם א-לוהיך ציון לדור ודור. הללויה" = 8 מילים.

סה"כ 21 מילים.

ביצירה מודגש המספר 21 ע"י 20 האותיות הגדולות מסביב לכדור, והכדור בעצמו אחד, בסך הכל 21.

הערך של המילה "הללויה" = 86, כמו שם ה' שנזכר אחרי 85 אותיות. זאת אומרת תחילת שמו של ה' נזכר באות מספר 86.

המקור ל"קדושה" הוא בפרק ו' בישעיהו (עיין שם). וביצירה:

1. הקו היחיד במרכז מסמל את הקב"ה.

2. 6 קווים מחולקים לקבוצות של 2, 2, 2 מסמלים את המלאכים, "שש כנפיים לאחד, בשתים יכסה פניו, בשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף..." (ישעיה שם).

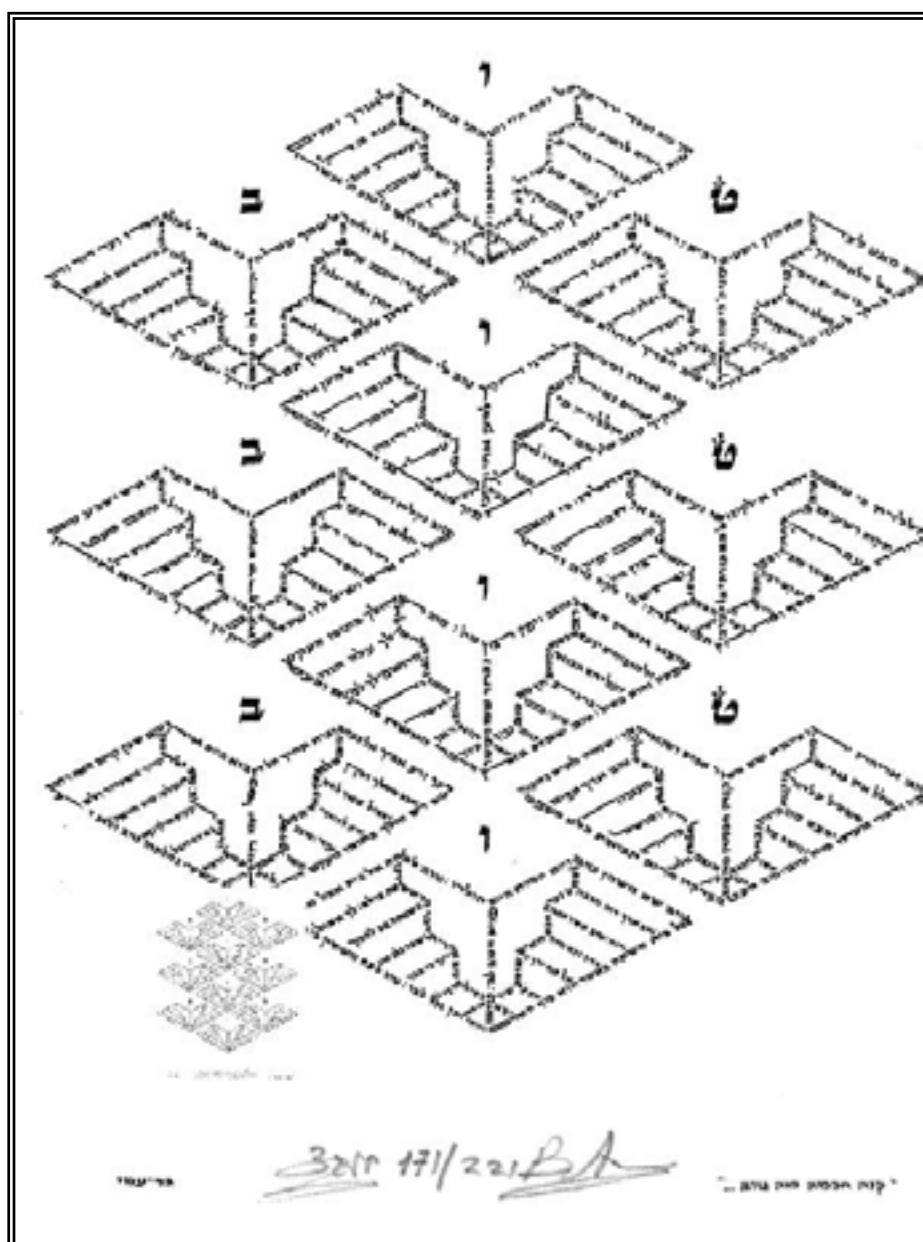
3. הד הקדושה "וקרא זה אל זה ואמר, קדוש קדוש קדוש..." הן 3 השורות במסגרת הכדור. היעד והמטרה שלנו היא "נקדש את שמך בעולם" גם דרך הקדושה המשולשת.

יפה עושים אלה אשר מתכוונים למסור את נפשם על קידוש ה' בזמן אמירת הקדושה.

טוב

הרעיון: מהו "טוב"?

המקור: 70 פסוקים שונים מספרי החכמה, ובכל פסוק נזכר מהו "טוב".

טוב

הרעיון: מהו "טוב"?

המקור: 70 פסוקים שונים מספרי החכמה, ובכל פסוק נזכר מהו "טוב".

הדגם: ציפורים עפות לגובה, ומדרגות יורדות מטה, לחילופין.

הסבר: ידועה הקושיה: "מה גרוע בחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת

והחל להבחין בין טוב לרע? אם נברר במה היתה שונה מהות האדם

הראשון לפני שחטא ואחרי שחטא נמצא פיתרון לשאלה דלעיל.

לפני החטא אדם קיים מצוות מפני שהן ציווי הבורא, ותו לא! עבודת ה'

היתה אצלו כמו נשימה, כמו פעימות לב וכל מעשה מהותי אחר. אחרי

החטא נכנס שיקול דעת אנושי: האם זה טוב או לא? האם זה מתוק או

מר? הקריטריון של טוב ורע היה המדד שנכנס ככלי למערכת חייו. אבל

ידוע שהשגיאות בענין זה הן רבות. החכמה האמיתית היא לגלות מה זה

באמת "טוב".

ערך המילה "טוב" הוא 17, כמו "אוי" (17), ויש צורך חשוב להבחין בין טוב

שהוא טוב ובין טוב שהוא "אוי".

נשים לב שגם היצירה מבטאת שני כיוונים הפוכים אלה. התרוממות - כמו

ציפורים עפות לגובה או צורה של מדרגות שיוורדות מטה מטה.

גם המילה "טוב" ביצירה נקראת לכל כיוון, גם מלמטה למעלה וגם

מלמעלה מטה, והזהירות כפולה!

ביצירה זו נכתבו 70 פסוקים שונים, אשר בהתאם לספרי החכמה מבטאים

באמת מהו "טוב", ועלינו לעקוב אחריהם ולפעול בהתאם.

היצירה בנויה מ-10 יחידות. כן נמצא 10 אפשרויות שונות לקרוא את

המילה "טוב". המספר 10 מבטא קדושה, המבטא את הרעיון כי "טוב" הוא

דבר שמוסיף קדושה. בכל יחידה יש 7 פסוקים שונים, המסמלים קדושה

בתוך הטבע, בתוך העולם.

מסגרת כל יחידה בנויה מ-12 קוים. הכנפיים/המדרגות בנויות מ-12 קוים.

המנורה במרכז בנויה מ-12 קוים, הקו המרכזי בכל יחידה מחבר את כולם

ויוצר את המספר 13.

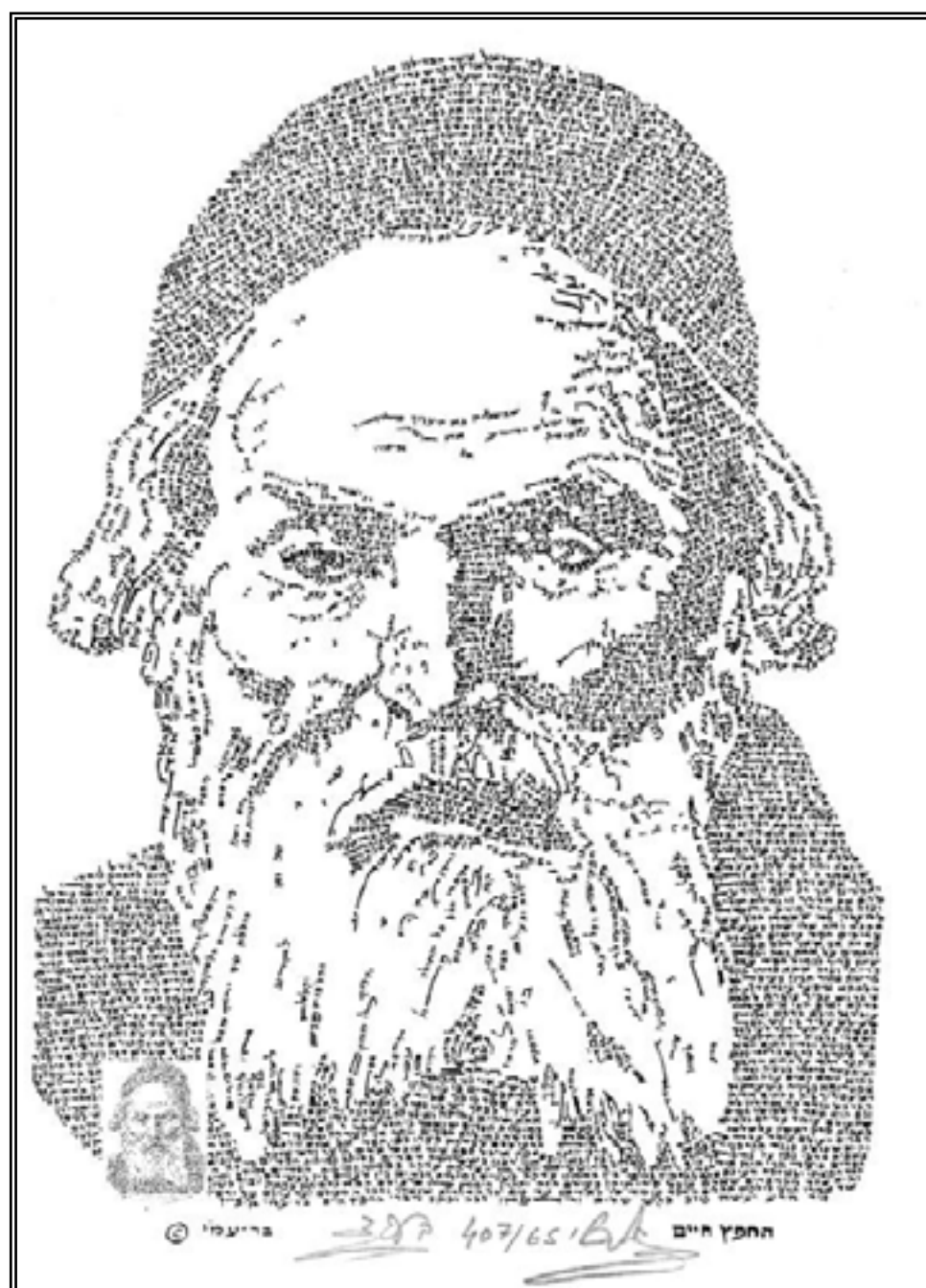
13 מסמל אהבה או אחדות (אהבה = 13 = אוזר). דבר טוב הוא הדבר

שיוצר ערך של אהבה בין איש לרעהו ודבקות האדם בבוראו.

החפץ חיים

הרעיון: מי האיש החפץ חיים

המקור: פרקים נבחרים מכתביו של החפץ חיים, מתוך שמירת הלשון.

החפץ חיים

מתוך כתביו "שמירת הלשון"

הרעיון: מי האיש החפץ חיים.

המקור: פרקים נבחרים מכתביו של החפץ חיים, מתוך שמירת הלשון.
הדגם: החפץ חיים, אשר חיבר את פירוש משנה ברורה, בדור הקודם, שמו רבי ישראל מאיר הכהן מראדין. בפירושו לאורח חיים, האיר עיני רבים בהלכה הפסוקה: "משנה ברורה". עוד יותר השכיל לפתוח את המודעות של עם ה' כי במקביל, חייב היהודי לדעת מה כוחו של דבור ומה עוצמת השתיקה. הזהיר (תרתי משמע) והבליט כי הלשון שבפינו חרב פיפיות היא וכל שכר שמירת המצוות הכתובות ב"אורח חיים" יכול לרדת לטמיון אם לא נשמור היטב את לשוננו.

ביצירה דמות החפץ חיים נראית שותקת וחושבת מעודדת ומזהירה לנצל את הכוח האדיר הטמון בלשון. עין אחת פתוחה ועין אחרת כאילו סגורה, מבטאת את הרעיון שהחכמה (הנרמזת בעין) היא לדעת מתי לפתוח ומתי לסגור את הפה, כח השתיקה בזמן הנכון, כאילו "לא ראינו". כי זה כל האדם.

חכמינו הבליטו במיוחד תכונה זו ע"פ הנאמר בתלמוד בבלי מסכת חולין (דף פט עמוד א) אמר רבא ואיתימא ר' יוחנן: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם. דאילו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר, ואילו במשה ואהרן כתיב ונחנו מה. ואמר רבא ואיתימא ר' יוחנן: אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן, כתיב הכא ונחנו מה, וכתוב התם (איוב כ"ו) תולה ארץ על בלימה. אמר רבי אילעא: אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה, שנאמר תולה ארץ על בלימה; רבי אבהו אמר: מי שמשים עצמו כמי שאינו, שנאמר (דברים ל"ג) ומתחת זרועות עולם. אמר רבי יצחק: מאי דכתיב (תהלים נ"ח) האמנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם - מה אומנותו של אדם בעולם הזה - ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה - תלמוד לומר: צדק תדברון, יכול יגיס דעתו - ת"ל: מישרים תשפטו בני אדם.

מבין 4 דרגות התפתחות העולם (דומם צומח חי ומדבר) האדם נחשב לדרגה הגבוהה ונקרא בשם: "מדבר". כוחו בפיו. עוצמתו וחולשתו הם בפיו המדבר.

תולדות החפץ חיים

רבי ישראל מאיר הכהן מראדין (כגן) (ה'תקצ"ח 1838 - כ"ד באלול ה'תרצ"ג 1933) המכונה "החפץ חיים" על שם ספרו, חיבר ספרים רבים, והספרים המרכזיים בהגותו הם "חפץ חיים" ו"שמירת הלשון" על דיני לשון הרע, ו"משנה ברורה" - פירוש לשולחן ערוך אורח חיים.

התגורר בעיירה ראדין הסמוכה לוילנה ואף הקים שם ישיבה הידועה בשם "ישיבת ראדין" ועמד בראשה. בשנת 1873 חיבר - בראשונה בעילום שם ורק לאחר שנים הרבה בשמו - את ספר ההלכה "חפץ חיים", בבקשו לרמוז למקרא: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה" (תהילים ל"ד יג-יד) הספר, יצא לאור בראשית שנות השבעים של המאה ה"ט. כעבור שנים אחדות כתב את ספרו "שמירת הלשון", ברמזו לדברי המקרא: "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" (משלי כא, כג), שעניינו דברי חז"ל בתחום זה. מאז נכרך שמו של החפץ חיים במאבק בלשון הרע. הוא האמין באמונה שלמה כי מצוות לא ניתנו אלא אם אפשר לקיימן. לכן, עם כל הקושי העצום הנובע מטבע אנוש, ביקש ללמד שניתן לנצח את הנטייה הטבעית של האדם לדבר לשון הרע, או לפחות לצמצם אותה.

התעקש שלא לקבל שכר על רבנותו ואת פרנסתו מצא בחנות מכולת שהייתה בבעלותו ובמכירת ספרו בעילום שם. עמד בקשר עם שאר רבני אירופה בתקופתו, ובין השאר השתתף בייסוד אגודת ישראל ותמך בהקמת רשת בתי הספר לבנות בית יעקב.

מלבד העניין והעיסוק הרב שלו בעניני לשון הרע וטהרת הדיבור, החפץ חיים היה מעודד כהנים ללמוד הלכות עבודת קרבנות כדי להתכונן לגאולה. לשם כך חיבר את הספר "שם עולם", עודד לימוד סדר קודשים ואף ייסד תוכנית לימודים מיוחדת הידועה בשם "כולל קדשים".

משנה ברורה

הוא היה פוסק הלכה מובהק, ופירושו "משנה ברורה" לשולחן ערוך, אורח חיים, הספר "משנה ברורה" הוא פירוש מסכם לשולחן ערוך "אורח חיים". הפירוש הכולל את דיני היום-יום בחיי היהודי - תפילה, שבת ומועדים - היה לאבן יסוד שהכול נזקקים לה. הפירוש כולל שלושה חלקים:

"משנה ברורה" - בירור דברי השולחן ערוך וטעמו מהגמרא ומהפוסקים, עם תוספת הדינים וההלכות הפזורים בספרי הפוסקים שאחרי השולחן ערוך.

"ביאור הלכה" - דיון מעמיק בהלכות שונות והסבר דינים שונים המוזכרים ב"משנה ברורה".

"שער הציון" - מקורות לכל הדינים שהובאו.

עמד בפרץ ההשכלה שהכתה שמות ברבים, סיפר אחד הנואמים אודות תלמיד שנמצא כי אינו מקפיד על שמירת השבת ורבני הישיבה החליטו כי אין כל אפשרות להותירו בישיבה. מששמע זאת ה"חפץ חיים", ביקש כי הבחור יכנס אליו טרם עוזבו את הישיבה.

פרש הנואם את ידיו והפטיר: "עד כאן החלק הידוע לי. עבור ההמשך העלום ממני, אני מוכן לשלם אלפי זהב וכסף, אם רק יגלו לי מה שוחח החפץ חיים עם הנער. וכל כך למה? מפני שעל פי עדות מהימנה שהגיעה לאזני, אותו נער לא הוסיף לחלל את השבת! אילו רק יכול הייתי לדעת את הדברים שאמר לו ה"חפץ חיים".

הנואם לא הבחין כי אחד היושבים באולם נע על כסאו באי נוחות. עם סיום הערב התפזרו האנשים לבתיהם, ובאולם הריק בלט איש מבוגר שנותר על כסאו, עיניו נעוצות אי שם, כולו שרעפים. הנואם התקרב אליו ושמע מפיו משפט שלא ציפה לו: "אני הייתי אותו בחור".

אחר שנרגע האיש, סיפר את שאירע בחדרו של ה"סבא קדישא": בחור צעיר הייתי, וכפי שאתה יודע, גם קל דעת. בכל מאודי ביקשתי להימנע מן הפגישה המביכה עם החפץ חיים, אך לא היתה לי כל ברירה.

נכנסתי לביתו, הוא היה אז כבר ישיש בן שמונים ומעלה. חשבתי כי יתחיל להוכיח אותי על מעללי. סיגריה בשבת! לתדהמתי הוא נטל את כף ידי, טמן אותה בין כפות ידיו ואפף אותה בחום וברגש שאין לו גבולות. אנו עומדים כך, עיניו נעצמו וידי בתוך ידיו. רגע קדוש, טמיר ומיוחד - ה"חפץ חיים" מתייחס אלי כאב לבנו יקירו. הוא פתח את עיניו וגיליתי כי דמעות טריות גדשו את עפעפיו הישישות, זלגו באיטיות על פניו הרכות, והכל בגללי... עודי תוהה באיזה עולם אני שרוי, נשמעה יבבה כבושה, רוויית צער:

"שאבעס...." החפץ חיים בוכה עלי. "שאבעס....".

ידיו בנות השמונים רטטו מעלי. עתה תפס את שתי ידי ובכה כאב הממאן להתנחם על לכתה של בתו יחידתו, "שאבעס... הייליקער שאבעס..." - "שבת - שבת הקדושה!!!"

אתה שעה זלגה דמעה אחת מפניו הקדושות ונטפה על כף ידי. האיש המבוגר פקח את עיניו, התנשם עמוקות והעביר בסילודין את כף ידו. "עד היום כשאני מהרהר במה שאירע אז, אני מסוגל לחוש את חומה של אותה דמעה קדושה".

ערכו של הדיבור וחשיבותו

בספר "חפץ חיים על התורה" מובא

משל שהחפץ חיים היה רגיל לאומרו, כדי להמחיש ער כמה גדול החיוב לשמור אפילו דיבור אחר היוצא מפיו של האדם:

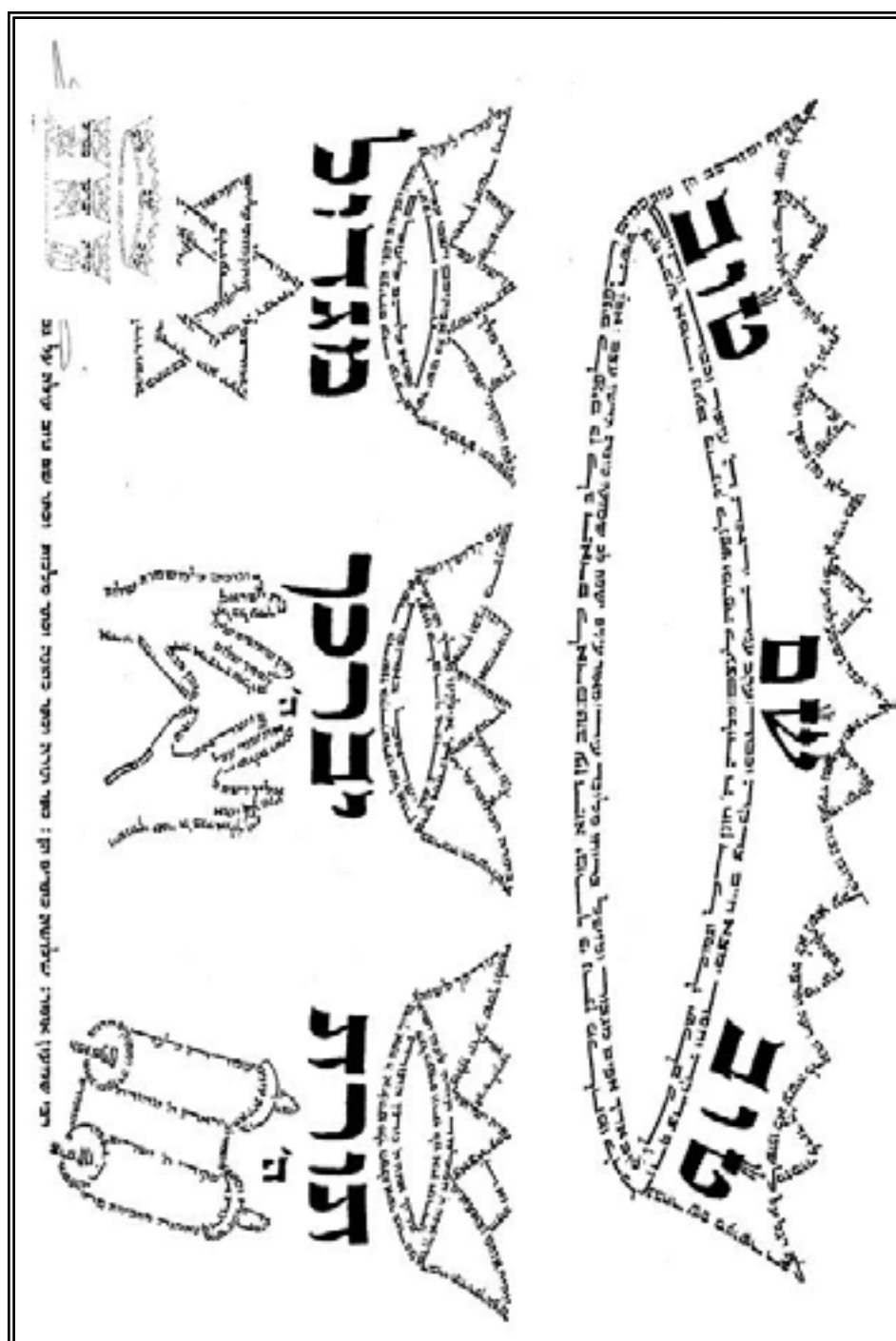
אדם נכנס לבית חרושת גדול ומצא שם מאתיים ארבעים ושמונה מכונות העומדות בתוך אולם ענק אחר. כאשר היטיב האיש להתבונן ראה שמכונה ולמבקרים לגשת אליה אלא על פי רשיון מיוחד.

לאחר ששאל האורח לפשר הדבר, הוסבר לו כי למכונה זו תפקיד מיוחד: היא מפעילה את כל שאר המכונות. אם תארע בה תקלה, ואפילו הקטנה ביותר, תופרע מלאכת כל שאר המכונות ובית החרושת יושבת ממלאכתו. מאתיים ארבעים ושמונה המכונות הינן משל לרמ"ח מצוות עשה שהוזהרנו בהן. וה"מכונה" שעליה יש לשמור ביותר, היא כח הדיבור שהוטבע באדם. מוות וחיים ביד הלשון, ועל כן צריך האיש החפץ חיים לשמור לשונו מרע. זוהי אפוא המתנה הגדולה ביותר שנתן הבורא לאדם וחובתו היא להשגיח עליה כעל בבת עינו ולשמור היטב פתחי פיו.

כתר שם טוב

הדגם: 3 כתרים. כתר אחד גדול חופף לכל.

המקור: "ר' שמעון אומר: 3 כתרים הם, כתר תורה, כתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן" (אבות ד, יב).

כתר שם טוב

הדגם: במרכז 3 כתרים. מתחת לכתרים נמצא ספר תורה, ידיים ומגן דוד. כתר אחד גדול חופף לכל.

המקור: "ר' שמעון אומר: 3 כתרים הם, כתר תורה, כתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן" (אבות ד, יב).

הסבר מפורט:

א. הכתר הקטן הימני מסמל את התורה. בכתר זה כתובים פסוקים, תפילה לה' שנהיה אנחנו והדורות הבאים לומדי תורה. וכן מברכים לה' ש"בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". מתחת לכתר זה נמצא ספר תורה שכתוב באמצעות פסוקים "תורת ה' תמימה משליבת נפש..."

רמזים יש לדבר. הכתר בנוי מ-10 קווים עליונים שהם סמל לקדושה. ספר תורה פתוח, ולא סגור, מסמל לימוד תורה וחזרה אל המקורות.

לפי המהר"ל, כתר תורה - מסמל קדושת השכל.

ב. הכתר הקטן האמצעי מסמל את הכהונה. בכתר זה כתובים פסוקי תפילה הנאמרים לפני ברכת כהנים, וכן הברכה של הכהנים לפני שמברכים את העם באהבה. מתחת לכתר זה שתי ידיים זהות מברכות, הכתובות בהן ברכת כהנים והתפילה של העם אחרי ברכת הכהנים. רמז יש בדבר. הכתר בנוי מ-10 קווים עליונים, סמל של קדושה. הידיים מסמלות עשייה הגוררת אחריה ברכה. לפי המהר"ל, כתר כהונה - מבטא קדושת הגוף.

ג. הכתר הקטן השמאלי מסמל את המלכות. בכתר כתובים פסוקים המבטיחים את המלכות לדוד, ועם ישראל ישב לבטח בארצו. מתחת לכתר זה מגן דוד. בו כתובים פסוקים המבטיחים כי דוד יהיה מלך ישראל.

והרמזים לכך הם: הכתר בנוי מ-10 קווים עליונים, והוא סמל לקדושה. המגן דוד הבנוי מצורה משולבת מסמל חוזק וקשר נצחי. המילה "מגדול" כתובה עם ו' (וא"ו) קטיעא, מסמלת ומרמזת, "הנני נותן לו את בריתי שלום" (ראה פרשת פנחס במילה "שלום"). בצורה זו אפשר לקרוא שתי מילים בתוך מילה אחת, "מגדול" וגם "מגדול".

לפי המהר"ל, כתר מלכות - מבטא קדושת הנפש.

כתר "שם טוב"

בכתר הגדול כתובים פסוקים מספר משלי, המבטאים דרך התנהגות נאותה בין אדם לחברו, כמו: צדקה, חסד, הסברת פנים לזולת, כבישת היצר העצמי ועוד. מעל לכל כתוב פרק ט"ו בתהלים המבטא מעלות ומידות טובות שראוי שיתנהג בהם האדם.

כתר שם טוב מבוסס על שלושת הכתרים שמתחתיו, נשען עליהם ויונק מהם. והרי רמזים לכך:

(1) חכמים אמרו (ש"ר לג, ג. יומא עב, א):

כתר תורה - הוא כמו הארון במקדש.

כתר כהונה - הוא כמו המזבח במקדש.

כתר מלכות - הוא כמו השולחן במקדש.

וכתר שם טוב - הוא כמו המנורה במקדש..

על פי רעיון זה, כתר שם טוב נוצר מ-7 קנים עיקריים, מחוברים במקשה אחת, ויוצרים צורה של מנורה מאוזנת. "שם טוב" הוא האור המאיר לכולם בעולם הזה.

(2) בסך הכל יש 13 בליטות בכתר זה. המספר 13 מסמל "אחדות" ($13 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13$) ו"אהבה" ($13 = 1 + 3$) (א+ה+ב+ה=13), שהם היסודות והתכלית של "שם טוב".

3) אהבה ואחדות בלבד אינן יכולות לעמוד בזכות עצמן, ואינן מספיקות ליצור את השם הטוב הרצוי. שם טוב אידיאלי חייב להיות מבוסס על פי דרך ה' ומצוותיו, לכן הבליטות של הכתר נוצרו בסך הכל מ-26 קווים המסמלים את שמו של ה' (הוי"ה = 26).

צירוף כל הכתרים

ארבעת הכתרים ביחד מהווים שלמות. הכתר העליון נוצר מ-30 קווים (26 קווים עליונים ו-4 קוי בסיס), כמו שלושת החלקים העליונים של שלושת הכתרים האחרים.

3 הכתרים - כל כתר בנוי מ-14 קווים, בסך הכל 42 קווים.

4 הכתרים ביחד נוצרו מ-72 קווים, המסמלים את שמו המיוחד של הקב"ה, שם של ע"ב (72) אותיות. (ראה זוהר פרשת בשלח, בפירוש הפסוקים "ויסע", "ויבא", "ויט").

מספר העותקים שיוצאים לאור ביצירה זו הוא משמעותי, 613, כמנין תרי"ג (613) מצוות.

צדק רצ

הרעיון: אור העולם.

המקור: חלקים נבחרים מהזוהר, כולל "פתח אליהו"

וכולל הפיוט הידוע: "בר-יוחאי".

נחזרא

האור

הרעיון: אור העולם.

המקור: חלקים נבחרים מהזוהר, כולל "פתח אליהו" וכולל הפיוט הידוע: "בר-יוחאי".

הדגם: דמותו של התנא הא-לוקי, רבי שמעון בר-יוחאי. דמות זו התקבלה בעם ישראל כמייצגת את זוהר פניו הקדושים. רבי שמעון הביא אור גדול לעולם ולעם ישראל בפרט. כאשר הרקיע ועלה שחקים וגילה רזין דרזין שכל העולם היום מנסה להבין את עוצמתו ועצמת הדברים שהתגלו על ידו. עליו אמר בעל הפיוט ב"בר יוחאי": "נעשה אדם נאמר בעבורך"!

רבי שמעון ידוע כבעל סגולה מיוחדת, להעביר את התפילות ובמיוחד לפתוח שערים חסומים, שערי פרנסה וכלכלה רווח והצלחה, זוגיות של אושר ולמי שעדיין לא נפקד בילדים. סיפורי הנסים ונפלאות שנעשו בזכותו הם רבים, ללא מספר.

ביצירה, דמות ציורית שהתקבלה (לפחות בדורנו) כדמותו של התנא הא-לוקי. לדמות הזאת הוד והדר, וכולו אומר כבוד צדקות עוצמה וחוכמה. הוא מוכר במיוחד על פי הספר המיוחס אליו, ספר הזוהר. ספר אשר בו עומק מסתרי חכמה יסודית ומהותית.

תולדות רשב"י

הוא מוזכר אלפי פעמים בתלמוד ובספרות המדרש. הוא התגורר בצידון ובמירון, ואת ישיבתו ייסד בתקוע שבגליל המערבי.

רשב"י נולד וגדל בגליל. באותן שנים החיים בגליל היו קשים מנשוא. הרומאים רדפו את היהודים וגזרו עליהם גזירות קשות. אף על פי כן וחרף איסורי הרומאים, התעמק רשב"י בתורה וניסה לעמוד על משמעותה הפנימית. הוא עסק בה ימים כלילות וחשף את החכמה העליונה בה טמון רובד עמוק ונסתר,

כתלמיד היה רשב"י נחוש וחסר פשרות. הרצון לגלות את הכוח העליון בער בעצמותיו והוא הפך במהרה לאחד התלמידים הבולטים של רבי עקיבא, גדול המקובלים דאז. וזה העלהו עד לדרגה העליונה של הסולם

הרוחני. רשב"י למד אצל רבי עקיבא במשך למעלה משלוש עשרה שנה והיה מגדולי תלמידיו. בנו היה ר' אלעזר. מורו היה רבי ר' עקיבא. תלמידיו היו ר' אבא, ר' יהודה הנשיא, ר' פינחס בן יאיר ור' שמעון בן יהודה איש כפר עכו.

מרד בר כוכבא קטע את תור הזהב בבית מדרשו של רבי עקיבא. 24,000 מתלמידיו מצאו את מותם במהלך קרבות עקובים מדם ובמגפות שפרצו באזור. רשב"י היה אחד מחמשת התלמידים היחידים ששרדו. בתקופה שלאחר מרד בר כוכבא היה רשב"י מהמתנגדים הבולטים לשלטון הרומאים בארץ ישראל. התנגדותו קיבלה משנה תוקף לאחר גזירות השמד שגזר הקיסר הרומאי אדריאנוס ולאחר מותם הטראגי של עשרת הרוגי מלכות ובראשם מורו, רבי עקיבא.

באחת הפעמים שבהן דיבר רשב"י בגנות השלטון הרומאי, הגיעו דבריו לשלטונות. כתוצאה מכך נידון רשב"י למיתה. הקיסר הרומאי שלח אנשים לחפשו כדי להוציאו להורג, אך עקבותיו נעלמו כלא היו. רשב"י ובנו נמלטו לגליל, מצאו מסתור במערה בפקיעין ושהו בה במשך שלוש עשרה שנה. במשך תקופת שהותם במערה הם התעמקו ברזי חכמת הנסתר. מתוך יגיעתם בלימוד סתרי התורה הם זכו לגילוי של כל מערכת הבריאה.

בעל הסולם מתאר את רשב"י ואת תלמידיו כיחידים אשר השיגו את השלמות הנכספת, את הגדול שברושם החזק בעולם. לאחר צאתו מהמערה קיבץ רשב"י סביבו תשעה תלמידים, עלה עימם למערה קטנה במירון וכתב בעזרתם את ספר הזוהר, ספר הספרים של הקבלה.

בתום שלוש עשרה שנים התבשרו רשב"י ובנו על מות הקיסר הרומאי. הגיעה העת שבה הם יוכלו לנשום לרווחה.

ה"אידרא רבא" (האספה הגדולה) וספר הזוהר

"האידרא רבא" היא מערה הממוקמת בין מירון לצפת. למערה זו אסף רשב"י את תלמידיו וכתב בה את ספר הזוהר. לנו, אין יכולת להבין עד כמה גדול היה אורו של רבי שמעון. הוא שייך לאור הפנימי העליון, ולכן

רק דרך התלבשותו של רשב"י בנשמתו של רבי אבא הוא היה יכול "להוריד" את דבריו ולהעלותם על הכתב. אומר על כך רבי שמעון בספר הזוהר: "וכך אני מסדר אתכם: ר' אבא יכתוב, ור' אלעזר בני, ילמוד בפה, ושאר החברים ידובבו בליבם" (זוהר, האזינו).

הזוהר מספר כי לרשב"י ניתנה הרשות לגלות את רזי התורה, אך משום שהאנושות כולה והעם היהודי בפרט עדיין לא הגיעו לדרגת ההתפתחות שתאפשר לימוד נכון של הזוהר, נגזז הספר מיד לאחר שנסתיימה כתיבתו. באותה תקופה היה עם ישראל אחרי חורבן בית המקדש. עוד בטרם יצא העם לגלות כבר ניבא רשב"י כי ספר הזוהר עתיד להתגלות רק בסוף הגלות וכי התגלותו ברבים תסמל את סיום הגלות הרוחנית: "ומשום שעתידים ישראל לטעום מעץ החיים שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מן הגלות ברחמים" (זוהר, נשא).

עוד נאמר בזוהר שלקראת סיום התקופה בת ששת אלפים השנים שמוקצבת לתיקון האנושות יתגלה הספר לעיני כול: "וכשיהיה קרוב לימות המשיח אפילו תינוקות שבעולם עתידים למצוא סודות החכמה, ולדעת בהם קיצים וחשבונות הגאולה, ובאותו הזמן תגלה לכול" (הזוהר, וירא).

סוד הגלגול

רשב"י הוא גלגולה של נשמה מיוחדת, נשמה שמתאמת, מקשרת בין הכוח העליון לכל הנבראים, כל הנשמות. נשמה זו "יורדת" לעולמנו ומתגלגלת באבות הקבלה ניתן למצוא דוגמה לכך בחלקים מיוחדים בספר הזוהר שנקראים "רעיא מהימנא". בחלקים אלה מדבר רשב"י מתוך התלבשות בנשמתו של משה. דוגמה נוספת היא ספר "שער הגלגולים", שבו מדבר רשב"י מתוך התלבשות בנשמת האר"י.

ספר הזוהר אשר חיבר הרשב"י הוא ללא ספק אחד הספרים המפורסמים והמיוחדים שנתחברו במרוצת השנים. אין עוד ספר בהיסטוריה האנושית שישווה לסקרנות שהוא מעורר. מאז כתיבתו נקשרו לספר הזוהר אלפי סיפורים, והמסתורין שאופף אותו אינו יודע גבולות. הקסם סביבו כה גדול, עד שמיליונים קוראים בו על אף היותו סתום ולא מובן, ומיליונים רבים אחרים חוששים מפניו.

חסתלקותו של רשב"י

לפי המסורת נסתלק (עלה השמימה) רשב"י במעמד חבריו בל"ג בעומר, י"ח באייר, שנת ג' אלפים תתק"כ (160 לספירה) ונקבר במירון. נשמתו של מקובל ענק חזרה לבוראה. רשב"י מילא את ייעודו. מאות אלפים פוקדים מדי שנה בשנה את מקום קבורתו בהר מירון, ומנסים להרגיש את האור שהביא לעולם.

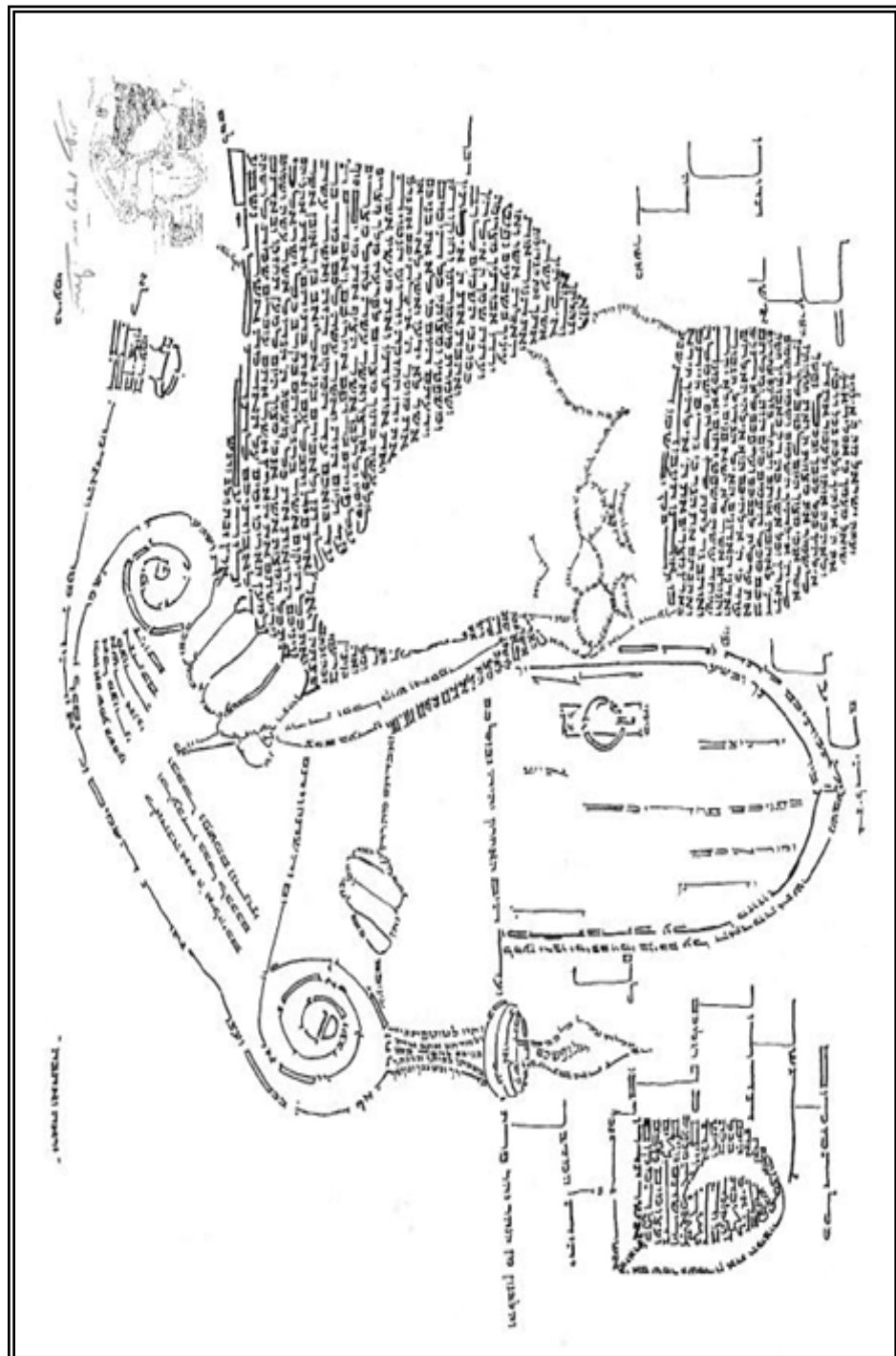
גדולי המקובלים מפארים את חיבורו וחוזרים שוב ושוב על כך שספר הזוהר עתיד להביא את הגאולה לעולם, "בהאי חיבורא נפקין בני ישראל מגלותא". אומר על כך הרב קוק: "כי חיבור זה שנקרא ספר הזוהר, הוא כמו תיבת נח שבו היו מינים הרבה ולא היה קיום לאותם המינים והמשפחות כולם אלא על ידי כניסתם לתיבה. כן הוא ממש... כן יכנסו הצדיקים אל סוד אור חיבור הזה להתקיים וכך סגולת החיבור שמיד שעוסק בחשקו אהבת ה' ישאבנו כשאיבת האבן השואבת את הברזל ויכנס אליו להצלת נפשו ורוחו ונשמתו ותיקונו, ואפילו אם יהיה רשע אין חשש אם יכנס" (הרב רא"ה קוק, אור יקר, שער א סימן כתב סתרים).

ספרים רבים נכתבו לפני ספר הזוהר, ואלפים רבים נכתבו מזמנו והלאה, אבל מעולם לא נכתב ספר שישווה לו בכוח הרוחני שטמון בו. ספר הזוהר מתאר את המציאות הרוחנית השלמה, מציאות נצחית שנמצאת מעל למגבלות של זמן ומקום.

בעל הסולם, מחבר פירוש הסולם לספר הזוהר כותב: "שפתנו האנושית דלה ביותר מלהמציא לנו ביטוי נאמן ומספיק כדי לפרש דבר אחד שבספר הזה עד סופו".

אהבה

- המקור:** (1) פרשת היראה. (דברים י')
(2) פרשת "והיה אם שמע תשמעו... לאהבה...(דברים י"א)

אוהב חי'

יראת ה' ואהבתו הם יסודות האמונה.

המקור: (1) פרשת היראה. (דברים י')

(2) פרשת "והיה אם שמע תשמעו... לאהבה... (דברים י"א)

הדגם: סופר סת"ם, הנוצר מפרשת היראה.

יושב וכותב את פרשת אהבת ה'.

עבודת ה' האמיתית - היא בדרך האהבה - צריכה לעבור ראשית דרך עבודת ה' ביראה. החיים שלנו נמצאים במתח שבין "אהבת ה'" ובין "יראת ה'", כפי שאנו מזכירים בתפלה בכל יום "לאהבה וליראה את שמך".

יראה ואהבה משולבים זה בזה

יש ביצירה זו דוגמאות רבות וסמלים רבים ל"אהבה" או ל"יראה". ויש גם

מצב של שילוב בין שתי המילים עצמן: **י ר א - א ה - ב ה.**

(1) הסופר לבוש שחור - רומז ליראה.

פניו וזקנו לבנים - רומז לאהבה.

(2) חלון פתוח - אהבה.

דלת סגורה - יראה.

(3) חושך ושחור בחלון - יראה.

לבן על פני הדלת - אהבה.

(4) ירח וכוכבים בחשיכה - אהבה.

"פחדכם ומוראכם" כתוב על הדלת - יראה.

(5) מנעול על הדלת - יראה.

המילה "השמים" במנעול - אהבה (ראה הערה בסוף המאמר).

(6) קיר, מחסום - יראה (ראה הערה בסוף המאמר).

הקיר פרוץ פתוח - אהבה.

הפסוק "עַד הַיָּם הָאֲזוּרִים יִהְיֶה גְבוּלְכֶם" - יראה (ראה הערה בסוף המאמר).

(7) עין ימין של הסופר פתוחה - אהבה.

עין שמאל של הסופר סגורה - יראה.

(8) בעין כתוב הפסוק "עֵינֵי ה'":

אחת - אהבה.

שנייה - יראה.

(9) הקולמוס לבן - אהבה.

- הדיו שחור - יראה.
 (10) הקלף לבן - אהבה.
 הכתיבה שחורה - יראה.
 (11) גבולות הקלף נוצרו מפסוקי תוכחה - יראה.
בפנימיות הקלף התחלת פרשת האהבה - אהבה.
 "גבול" מבטא יראה, פְּנִים-תוך, רומז לאהבה, "תוכו רצוף אהבה"
 (12) הנר כהה - יראה.
 האור בהיר - אהבה.
 (13) ביצירה כתובה פרשת היראה.
 ביצירה כתובה פרשת האהבה.

סמלים ורמזים אחרים

- המספר 7 מבטא קדושה טבעית.
 המספר 8 מבטא קדושה על טבעית.
 א. הסופר בנוי מ-56 שורות $7 \times 8 =$
 החלון כתוב מ-15 שורות $7 + 8 =$
 ב. בעיניו של הסופר כתובים הפסוקים: "אֶרֶץ הָרִים וּבָקְעוֹת...", "עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ...".
 בפיו - המילה "אֲזִירִית". "אֲחִירִית" רומז שהכל תלוי בפה מא' ועד ת'. תגובות הפה הם ההגנה לכעס (חרי) או התחברות אהבה. הכל תלוי בפה!
 ג. ביד ימין כתובות ברכות, חסדים - רומזים לאהבה.
 ביד שמאל כתובות תוכחות, גבורות - רומזות ליראה.
 ד. קולמוס וקלף. בקצה הקולמוס כתובה המלה "מִטָּר" - המסמלת את השפע הנובע מהקולמוס.
 ה. גבולות הקלף נכתבו מפסוקי תוכחה, ובפנים כתובות הברכות. הברכות. לומר לך שכשם שהקלף טפל לכתב... כך העיקר הן הברכות.
 ו. המילים "וּבְרָכָתָם מִהֲרָה" נמצאות בסמוך ליד שמאל וכתובות בכתב הפוך.
 לרמז על מה שנאמר (דברים כג, ו) "ויהפך ה' א-להיך לך את הקללה לברכה, כי אהבך ה' א-להיך".

חפמוט וזחנר

- חפמוט נוצר מ-10 קוים -סמל לקדושה. הוסף להם 3 קווים של השלהבת וקיבלת 13 - סמל לאהבה ואחדות (נרמז במקומות רבים).

אור זה רומז לפסוק (תהלים קיט, קה) "נר לרגלי דבריך ואור לנתיבותי". יש לשים לב כי מקור האור נובע מצמד המילים: "ועל נפשכם", כפי שכתוב (משלי כ, כז) "נר ה' נשמת אדם".

הדלת

במסגרת הפנימית של הדלת כתובה מצוות מזוזה, "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". במסגרת החיצונית כתוב "למען ירבו ימיכם...". הדלת מסמלת מעבר מהפנים אל החוץ וכן מהחוץ פנימה. המזוזה הנמצאת בנקודת התווך הזאת, רומזת שכל מציאות שנהיה בה, בחוץ או בפנים, צריכה להיות בקדושה על פי המסורת שקיבלנו מאבותינו ונעביר אותה הלאה מדור לדור לנצח נצחים.

תוספת למקור היצירה

יצירה זו הושפעה ממאמר חז"ל, מפירוש "כלי-יקר" סוף פרשת שלח, בפירוש הפסוק "ועשו להם ציצית".

אומר המדרש: "האזינו השמיים", אמר הקב"ה למשה: הסתכלו בשמים שבראתי לשמשכם, שמא שינו מידתם? או שמא עלה גלגל חמה מן המערב? ולא עוד אלא ששמים (צבא השמים) לעשות רצון קונם. וכן הוא אומר לענין הים (ירמיהו ה, כב) "האותי לא תיראו... אשר שמתי חול גבול לים", שמא שינה מדתו? ולא עוד אלא שמצטער לעשות ואין יכול, שנאמר (שם) "ויתגעשו ולא יוכלו".

מכאן ראייה שהים אינו משנה מידתו - מיראה, והשמים אינם משנים מידתם - מאהבה. כמו שכתב "ולא עוד אלא ששמים לעשות...".

בענין תכלת אמרו חז"ל (חולין פט, א) "תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד". כאשר יסתכל בציצית, במצוות שעליו לקיים, יהיה דומה כאילו הים נגד עיניו, וכך יתבונן במעשה הים שאינו יוצא מן המידה אפילו כמלוא נימה, וממנו יראה וכן יעשה... ואם יעבור אפילו על אחת מכל מצוות ה'... ממנו ילמד לעבוד את ה' מיראה.

אבל אין זה סוף השלמות, כי העושה מאהבה ועובד את ה' בשמחה, גדול מן הירא א-להים והוא הנהנה מיגיע כפיו בתורה. כי העושה מאהבה נהנה מעצם היגיעה, ומתוך אהבה יגיע לדבקות בשכינה.

"כל ירא מתרחק מזה שירא ממנו, והאוהב משתדל תמיד לידבק בנאהב".

מדגיש ה"כלי יקר" ואומר:

"האהבה היא תכלית ההצלחה, כי על ידה יזכה לידבק בכסא הכבוד..."

אחד

הרעיון: אחדות. סוד המספר 13.

המקור: ברכת יעקב לבניו (בראשית פרק מט),

וברכת משה לשבטים (פרשת "וזאת הברכה").

אחד

הרעיון: אחדות

סוד המספר 13.

הדגם: 12 עיגולים, עיגול נוסף המחבר אותם ועיגול חיצוני גדול מסביבם.

המקור: ברכת יעקב לבניו (בראשית פרק מט).

וברכת משה לשבטים (פרשת "וזאת הברכה").

האגדה שהשפיעה להכנת היצירה

"ויקרא יעקב אל בניו", ביקש לגלות להם את הקץ... וקרא להם: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". אך, אבוי, נעלמה ממנו אפשרות זו, ולא יכל לגלות להם... והחל רק לברך אותם איש כברכתו.

תמה יעקב ושאל את בניו: אברהם, אבי אבי, יצא ממנו פסול, ישמעאל ובני קטורה. יצחק אבי יצא ממנו פסול, זה עשו אחי, ואני ירא שמא יש ביניכם מישהו אשר ליבו שונה מאחיו, ויש בלבו מחשבות זרות נגד הקב"ה?

ענו שנים עשר השבטים כאחד ואמרו:

"עֲבֹדֵי יִשְׂרָאֵל (אבינו יעקב) ה' א-לֵהֵינוּ ה' אֶחָד", "אין בלבנו אלא אחד".

באותה שעה פתח יעקב ואמר: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד".

ממשיכה האגדה (במסכת פסחים נו, א): אמרי רבנן היכי נעביד? כיצד נעשה? האם נאמר את הביטוי "ברוך, שם כבוד מלכותו..." או שלא נאמר אותו. הבעיה היא שמה כתב בתורה רק את הפסוק "שמע ישראל..." ולא כתב "ברוך, שם כבוד...", ואם כן נאמר "ברוך, שם כבוד..." הרי זה כאילו אנו מוסיפים לתורת משה. אם לא נאמר את הפסוק "ברוך, שם כבוד...", הרי אמר אותו יעקב אבינו, והכיצד נתעלם ממנו? החליטו חכמים לאחד שני פסוקים אלה בדרך הבאה: "שמע ישראל" יאמר בקול רם, "ברוך, שם כבוד..." יאמר בלחש.

תוספת לאגדה זו (בשם מדרש "אספיה ל..."): כשעלה משה למרום וסיימו קריאת שמע, התחילו המלאכים אומרים: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד". הלך משה והתקין שיהיו אומרים אותו בחשאי.

אגדה זו השפיעה על הרעיונות הבאים:

1. קשר חזק בין ברכה לאחודות.
2. קשר בין יעקב למשה.
3. איחוד דברי יעקב ומשה (למרות הבעיה, נמצא פיתרון מעניין).
4. פסוקים אלה יש להם קשר למלאכים.

12 העיגולים והעיגול המאחד

12 העיגולים מסמלים את 12 השבטים.
העיגול המרכזי המאחד אותם - רומז ליעקב.
בכל עיגול משני הצדדים כתובים ברכת יעקב וברכת משה.

סוד המספר 13

היצירה מביעה את סוד המספר 13.
אין היהדות "סובלת" את המספר 12. במקרה שיש עניין ובו 12 פריטים, מיד "מתארגנים" מוסיפים לו 1 והופך ל-13.
והרי דוגמאות אחדות (הדוגמאות הן רבות בכל המדרשים אך כאן נביא רק חלק מהן):
12 השבטים הפכו ל-13, ע"י חלוקת שבט יוסף למנשה ואפרים.
12 חדשי השנה העברית מקבלים תוספת בשנה מעוברת.
12 הברכות האמצעיות של תפילת העמידה קיבלו תוספת של ברכת "ולמלשינים".
12 שנה היה רבי שמעון בר יוחאי במערה. יצא, אמרה לו בת קול לחזור לשנה נוספת.
12 ספרי תורה כתב משה ועוד ספר תורה נוסף שגנז אותו.
12 אותיות היו בשמות שלושת האבות "אברם", "יצחק" ו"יעקב". קיבלו תוספת אות (הא) "אברהם", "יצחק" ו"יעקב".
הערה: לשמות האמהות לא היה צורך להוסיף, משום שהן 13 אותיות, "שרה" "רבקה" "רחל" "לאה".
ועוד דוגמאות רבות...

מהו הסוד? מדוע זה כך?

המספר 12 הוא סמל לפרטים, לפירוד. כמו 12 שורות בגט. ג(3) + ט(9) = 12 הרומז לגוף ולגשמיות. החומר יגיע להשלמה לשלמות ולמטרה רק אם מוסיפים לו 1 נוסף. ה"תוספת" ההופכת את ה-12 ל-13 דומה לנשמה המחזיקה ותומכת את הגוף הגשמי, שבלעדי הנשמה יתפורר החומר וייעלם וד"ל. וכן נמצא במילה "ח.ו.מ.ר" את המילה "ר.ו.ח."

גם ביצירה רואים 12 עיגולים הקשורים בעיגול האמצעי. רק העיגול האמצעי מחזיק אותם להיות קשורים זה בזה. אם מסירים את העיגול האמצעי, מה נותר? מה אנו רואים? 12 עיגולים שאין ביניהם קשר, ויפרדו זה מזה. המילה "אזד" הכתובה במרכז, ערכה המספרי הוא:

$$\text{א}(1) + \text{ז}(8) + \text{ד}(4) = 13.$$

האות ז' במרכז המילה "אזד" נוצרה משתי אותיות ו' ז'.

$$\text{ו}(6) + \text{ז}(7) = 13.$$

האות ד' היא רבתי (גדולה), כדי להבליט שה"אזד" הכתוב כאן הכוונה היא לקב"ה, כמו שכתב משה בתורה בפסוק "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אזד".

העיגול החיצוני הגדול, הסובב את הכל, מסמל את השכינה, שלמות מגינה וסוגרת.

בקו העיגול הפנימי כתובים הפסוקים האחרונים של ברכת יעקב וברכת משה. בפסוקים האחרונים של ברכת משה מוזכר "וישכן ישראל בטוח בדד עין יעקב..." מזכירים את יעקב.

תוספת מעניינת

יעקב ומשה קשורים למספר 13

עין (יעקב) = ע (70) + י (10) + ן (50) = $13 \times 10 = 130$

יעקב = י (10) + ע (70) + ק (100) + ב (2) = 182

$182 = 14 \times 13$. 14 גם הוא כפל של קדושה (2x7).

משה = מ (40) + ש (300) + ה (5) = 345 = $(13+13) \times 13 + 7$

בעיגול החיצוני מופיע הפסוק "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל..." 13 פעם. לכל פסוק, צמוד הפסוק בְּשִׁכְמוֹלָיו (ברמז). יש כאן איחוד בין משה ליעקב.

הערה: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל..." נכתב בכל מיני צורות כתב (יש להתבונן היטב ולהבחין בצורות שינוי הכתיבה), יש כתב יפה, כתב עבה, כתב דק.

סוגי כתב אלה מסמלים שכל עם ישראל, כל אחד בדרכו ובמצבו, מי בתוך צער, מי בתוך שמחה, כל אדם בכל מצב גשמי או רוחני, בכל רמה שיהיה, בכל מציאות, תמיד לנצח נצחים מצהירים:

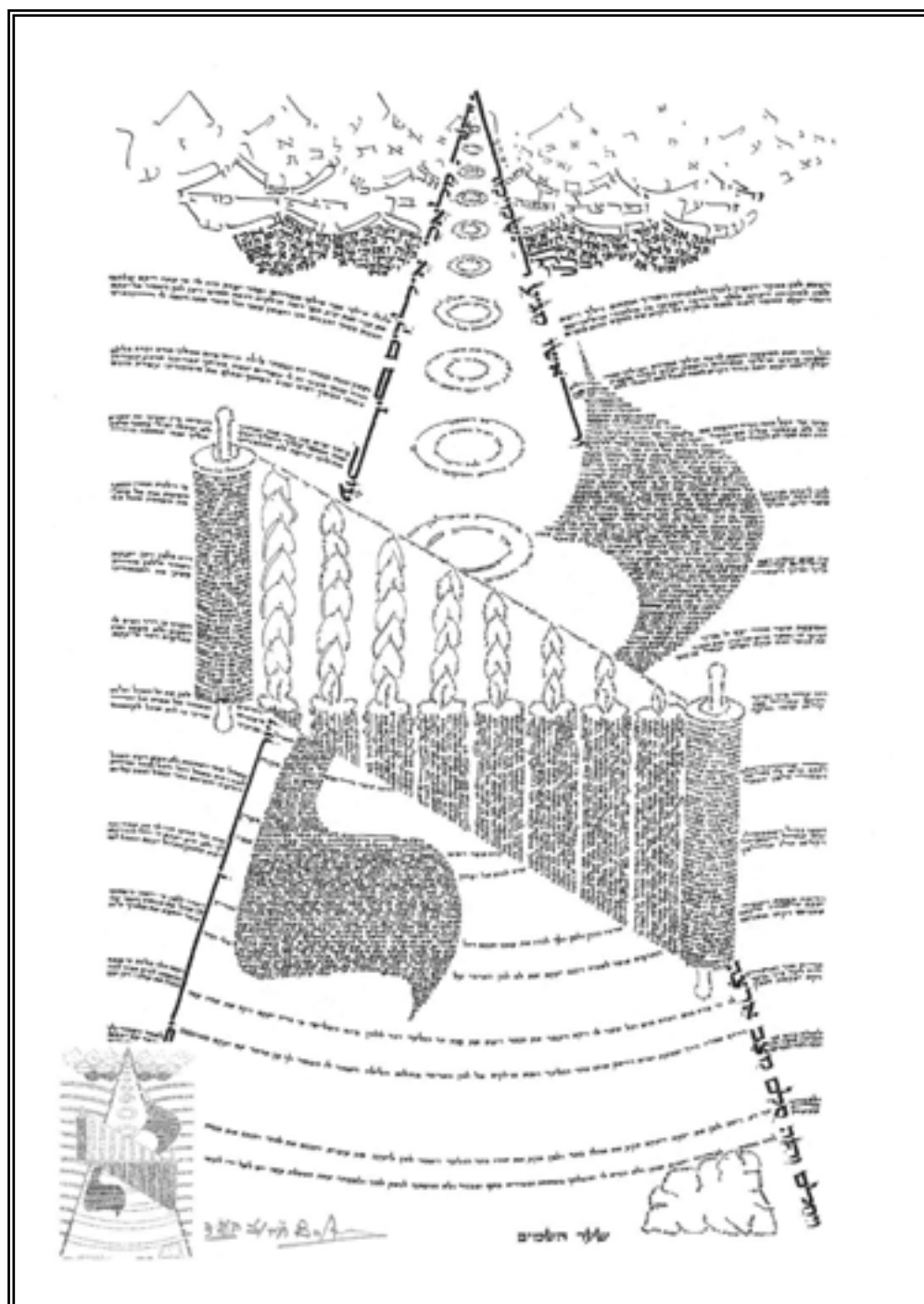
"שְׁמַע, יִשְׂרָאֵל. ה', אֱלֹהֵינוּ. ה', אֶחָד."

שַׁעַר הַשָּׁמַיִם

הרעיון: חלום יעקב.

המקור: א. פרשת ויצא.

ב. ברכת יעקב למנשה ואפרים.

שער השמים

הרעיון: חלום יעקב.

המקור: א. פרשת ויצא.

ב. ברכת יעקב למנשה ואפרים.

הדגם: הד קולו של ה"א" המרחף בעולם.

הסבר: יעקב אבינו יוצא מבאר שבע, מעומק באר מחשבת הקדושה.

ומגיע הוא למקום המקדש.

ויקח מאבני המקום

המביט ביצירה למטה, בצד ימין, רואה אבן מיוחדת ומושלמת שנבנתה מ-12 אבנים. אומר המדרש (ר"פ ויצא): "ויקח מאבני המקום" ר' יהודה אמר, שתיים עשרה אבנים נטל (יעקב). אמר: כך גזר הקב"ה שהוא מעמיד שנים עשר שבטים. אברהם לא העמידן, יצחק לא העמידן, אני, אם מתאחות הן שתיים עשרה אבנים זו לזו יודע אני שאני מעמיד שנים עשר שבטים. כיון שנתאחו שתיים עשרה אבנים זו לזו, ידע שהוא מעמיד שנים עשר שבטים. אבן יסוד זו, הנמצאת ביצירה בצד ימין, היא הוכחה שאכן יעקב עומד ליישם את המטרה הנעלה של עם ישראל "...מורשה קהילת יעקב". מהרהר יעקב, סוף מעשה במחשבה תחילה, מהי המטרה הנעלה אליה יחתור עם ישראל בעולם? מהרהורים של יום בא החלום בלילה, "שאין אדם חולם אלא מהרהורי לבו".

העוקב בכתובה, מצד ימין, באותיות הגדולות והבולטות, קורא "ויזלום והנזה סולם...". כתיבה מיוחדת זו יוצרת את הסולם, בו מלאכי א-לוהים עולים ויורדים. גם האותיות בו עולות בצד ימין ויורדות בצד שמאל (חוץ מהמילה "עולים").

בצד ימין בחלק התחתון כתוב "סולם מוצב ארצה", בחלק העליון כתוב "וראשו מגיע שמימה". בצד שמאל בחלק העליון כתוב "מלאכי א-להים עולים" בכיוון מעלה, בחלק התחתון כתוב "ויורדים בו".

חלומו של יעקב הפוך למציאות. לו ולזרעו יש מטרה נכספת, למצוא את הקשר והגשר בין השמים ובין הארץ, לחבר את הגשמיות עם הרוחניות,

להראות לכל העולם כי יוצר הכל, אחד הוא. זו היתה הסיסמא שלימד את בניו אחריו "ה' א-להינו ה' אחד".
 אין בעולם מקום פנוי ממנו. הוא הכל וממנו הכל. הוא ה"מקום", מקומו של עולם. "מה נִזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה", אין העולם "כי אם בית א-להים וזה שֵׁעַר הַשָּׁמַיִם".

חלק הגבוה של היצירה

החלק הגבוה של היצירה בנוי מ-4 חלקים נראים. החלק התחתון כולו אותיות גדולות, עבות, כהות. מאחוריהם כלפי מעלה האותיות נעשות בהירות ודלילות, מלאות אור. חלק נוסף שכולו אור הוא החלק החמישי (רמז לקוצו של יו"ד). הסבר נוסף לחלק זה יבואר להלן.
 ביצירה, הסולם מגיע בפסגתו אל השמים וחודר אל החלק הרוחני ביותר, הגבוה ביותר, החלק בו פורחות אותיות בודדות וגם נושק הוא באור הגבוה.

האות "ה" האות האחרונה במילה "השמימה", המסמלת את העולם הזה, מגיעה אל הפסגה, כאשר המילה "ב" שערכה 8, מגיעה אל תחתית היצירה בצד שמאל. כנזכר: המספר 8 מסמל קדושה גבוהה ביותר והיא יורדת מטה.

רמזים נוספים בחלק העליון הם:

א. "ראשו כתם פז". האותיות הקיצוניות של החלק העליון, "וראשו מִזֵּי הַשְּׁמַיִם וְהִנֵּה מִלֵּאכִי א-לֵהִים עֹלָיִם". ערך האותיות ו', ה', ו', ע', סה"כ 87 כמנין המילה "פז", לרמז כי תחילתו, ראשו כתם פז.

ב. האותיות הקיצוניות הגבוהות ביותר "השמימה והנה", ערכם יחד 111 כערך המילה: "אלף" האותיות שנותרו משתי המילים הללו הן ארבע המילים הראשונות של המילה: "השמימה" והן האותיות "שם י-ה" שרומז על שם של חיבור בין שני דברים מנוגדים ובמיוחד בין עולם גשמי לעולם רוחני.

ג. "וראשו", ה"א" היא ראש האותיות, מגיעה גבוה מאוד - עצמתה רבה ומיוחדת.

סוד ז"א

האות "א" בנויה מ-3 חלקים:

י' (י"ד) למעלה בצד ימין,

י' (י"ד) למטה בצד שמאל,

ו' (ו"ו) באמצע כתובה באלכסון.

י' (י"ד) למעלה, מסמלת את הקב"ה בשמים, "ושכינת עוזו בגבהי

מרומים", וכן שמו מתחיל באות י' בשמו הקדוש שם הוי"ה ב"ה.

י' (י"ד) למטה, מסמלת את היהודי הנמצא בארץ, עם הקב"ה, בעולם הזה.

"יוד" היא גם שם אחר ליהודי.

ו' (ו"ו) מסמלת את התורה.

רמזים אחדים לסמליות האות ו':

א. המספר 6 בפעם הראשונה מוזכר בתורה בפסוק "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי". רמז ההדגשה של ה"א הידיעה לומר, שהוא ששי הידוע - ששה בסיון, יום קבלת התורה, תנאי לקיום העולם.

ב. כל עמודי ספר התורה מתחילים באות ו', והם "ווי העמודים", חוץ מ-6

מקומות הידועים שסימנם: "בי"ה שמ"ו", והם בעצמם ביחד ו' (6).

ג. אות ו' (ו"ו) היא אות הדעת, אות החיבור. גם התורה היא דעת: "כי

שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו".

אי לכך, האות "א" רומזת בצורה ברורה ש"קודשא בריך הוא ישראל

ואורייתא חד הוא" (אחד הם).

וכן נראה כי: י , ו' , י' = $10 + 6 + 10 = 26$, רומזים לשם הוי"ה ב"ה.

רמזים נוספים לאות "א" נמצאים בספר במקום אחר. (ראה יצירה: היהודי

הנצחי).

ביצירה עצמה, האות "א" בולטת במרכז, והיא מסמלת את מטרתו הנכספת של יעקב בהעמידו את 12 השבטים. מטרתם לחבר שמים וארץ, קדושה וגשמיות, דרך קיום מצוות התורה.

ניתוח האות "א" ביצירה

ה"יוד" העליונה מצביעה כלפי מעלה, בנויה מ-65 שורות הרומזות לשם אדנות (א-ד-נ-י = 65). וכן האות "יוד" התחתונה יש בה 65 שורות, להראות שהקב"ה נמצא עם עם ישראל.

יחד 65+65 הם 130, רמז ל-5 הוויות, וקל למבין. (עין=130) וכן המילים "סיני" ו"סלם", והביטוי "והאבן בה", כל אחד מהם ערכם 130.

ניתוח האות "ז" – התורה

ביצירה, מרכז האות "א" הוא האות ו'. הוא ציור של התורה. הקצה הימני התחתון של התורה מתחבר עם המילה "ארצה".

שני הקצוות משני הצדדים מהווים עצי החיים של ספר התורה הפתוח לפנינו.

עץ החיים הימני

מתחיל בענין של 'שבע' (ויעבוד יעקב ברחל שבע שנים). ומסתיים בענין 'שבע'. (ויעבוד ימו עוד שבע שנים אחרות). לרמז לנו כי התורה מחברת את הקדושה אל העולם (כרמז המספר 7).

בפסגת עץ החיים כתובות המילים "שמאל" ו"ימין" המסמלות את קיום המצוות: "על פי התורה אשר יורוך... לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז, יא). בדרך זו זוכה האדם באורך ימים שבימינה, עושר וכבוד שבשמאלה.

בחלק התחתון של "עץ החיים" כתובה המילה "אל". הוא הרעיון של החסד: "חסד ה' מלאה הארץ" ("חסד א-ל כל היום"). החסד הגדול של הקב"ה שהעמיד את העולם 26 דורות ללא תורה מבריאת העולם עד קבלת בני ישראל את התורה. הרי ידוע, "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" (ירמיה לג, כה), אלא "כי לעולם חסדו".

כן חיבר דוד המלך את ההלל הגדול - תהילים פרק קל"ו - פרק הבנוי מ-26 פסוקים. המיוחד בפרק זה שכל פסוק מסתיים במילים "כי לעולם חסדו",

במקביל לחסדו של הבורא שהעמיד את העולם 26 דורות עד שישראל קבלו את התורה.

האות "א" רומזת בחלקיה הנזכרים לעיל כך:

י' - 10 דורות מאדם ועד נח.

י' - 10 דורות מנח ועד אברהם.

ו' - 6 דורות מאברהם עד משה, שעל ידו ניתנה התורה במעמד הר סיני. אז הכריז הקב"ה לפני כל העולם "אנכי ה' א-להיך", התחיל באות "א". ההד של אות זו מהדהד בכל העולם ובכל היצירה. (סיני = 130 = סלם. בתורה וביצירה כתובה המילה סולם - "סלם").

עץ החיים חשמאלי

בקצהו העליון כתוב "אפרים", ובקצהו התחתון כתוב "מנשה".

"אפרים" רומז לפיריון וריבוי, הוא המרבה את האור, הולך ומוסיף.

"מנשה" הוא ה"משכח", הולך ופוחת.

ההלכה היא, הולך ומוסיף, כמו האורות ההולכים ועולים מצד ימין לצד שמאל.

ההדרגה של עליית האור, כדברי הפסוק: "בהעלותך את הנרות" נעשית כך: הנר הראשון בצד ימין יש בו להבה אחת בלבד. עצם גוף הנר הוא גשמיות, חושך, עולם ללא תורה כ"חושך על פני תהום".

אדם הלומד תורה, כביכול מדליק נר אחד, זוכה להארה קלה. הארה זו ממשיכה גוברת ועולה.

בנר השני, שתי להבות. החושך, הגשמיות, גוף הנר מצטמצם.

כך בשיטה זו, בקביעות מנר לנר, בהדרגה מתרבות הלהבות וגדלות, והחושך מצטמצם. גם הולך ופוחת בגשמיות וגם הולך ומוסיף ברוחניות.

ובאור גם נמצאו הרמזים בשמותיהם של מנשה ואפרים.

אפרים ומנשה

הוזכר לעיל כי אפרים רומז להגברת האור, ומנשה רומז למעט ולצמצם את החושך. בשלהבות כתובים הפסוקים המתארים את ה"מחלוקת" בין יעקב ליוסף ביחס לאפרים ומנשה. מי קודם למי? יעקב הכריע ושם את יד ימינו דוקא על ראש אפרים (הצעיר).

לכן גם ביצירה, "אפרים" הנמצא בחלק העליון (של עץ החיים השמאלי), הוא מול האורות והשלהבות, העולם הרוחני.

מִנְשֵׁה נמצא בחלק התחתון, הוא מול החושך, הגשמיות, ההולכת ומתמעטת.

יש הרואים את ה"מחלוקת" בין יעקב ליוסף בנוסח זה: האם האדם בעולם הזה "יעבוד" על הגשמיות והחומריות שבו ויתקן אותם? האם קודם יצחצח את מידותיו כדי להכין עצמו לעבודת הבורא מתוך זְכוּת ושלמות? או שאפשר כבר בהתחלה, מיד, לקיים מצוות, להרבות באור, והחושך ממילא ילך ויצטמצם.

פירוש: מי קודם, "מנשה" או "אפרים"?

לפי בית שמאי, הולך ופוחת במספר הנרות, בגשמיות. רק ע"י הכנה עצמית מושלמת אפשר לעבוד את ה', "כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק".

ואילו לבית הלל הולך ומוסיף באורות וברוחניות, מכל מקום שהאדם נמצא בהתאם לדרגתו, להגביר אור, והחושך מאליו ילך ויפחת.

בפתילי הנרות כתוב "ישימך א-להים כאפרים וכמנשה", "וישם את אפרים לפני מנשה".

הבנתי את הסברו של מו"ר הרב יורם אברג'יל שליט"א שהסביר את הפסוק "סור מרע ועשה טוב" - סור מהרע, אל תתעסק בו, אל תשקיע את מרצך לחטט במעשי הרע שנעשו או שעשית, אלא תקדיש את עצמתך לעשות טוב. המטרה היא לעשות מה שיותר טוב, וממילא הרע ילך ויצטמצם ויעלם.

ידועה אמרתו של הרב: "את החושך אין מגרשים במקלות אלא ע"י האור" פזר אור בכל מקום חשוך (תרתי משמע) ומאליו יעלם ויתבטל החושך.

מספר הנרות - שמונה

המספר שמונה מסמל את הקדושה שהיא מעבר לעולם הגשמי. המספר שמונה מקבל ביטוי ביחס לדברים נעלים ביותר מחוץ לעולם הגשמי. התורה רמוזה במספר שמונה:

- כפי שאנו יודעים שמחת תורה הוא ביום השמיני של חג הסוכות, שמיני עצרת.

- מתן תורה היה מעבר לכל מספר 7, כי ימי הספירה הם 7X7, ויום מתן תורה הוא מעבר לזה, הוא בדיוק בשבוע השמיני.
- ברית מילה היא ביום השמיני.
- "ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה" (ויקרא כב, כז).
- המשיח נרמז פעמים אחדות ע"י המספר 8 (8 נימין בכינורו של משיח). שמונה יש בו רמז גם למילה שמן, (ומכאן ל-משח, משיח). וביחס לנרות יש שמן קבוע, וכפי שמוזכר (שמות כז, כ) "להעלות נר תמיד".
- ה"שמן" ביצירה מופיע בראש הקצה של האות יו"ד העליונה, שם כתוב "ויקחו... ויצקו שמן על ראשה..."

מספר השלחבות

מספר השלחבות עולה בהדרגה מאחד לשמונה, בסך הכל 36. למספר 36 יש רמזים רבים הקשורים למושג 'אור' ביהדות. אור זה הופיע בבריאת העולם ומתגלגל בהסתר עד ביאת המשיח. אותו אור מקורי שנברא ביום הראשון, "ויאמר א-להים יהי אור ויהי אור", היתה בו סגולה שהאדם ראה בו מקצה העולם ועד סופו, וידע את כל האמת. ראה הקב"ה כי באור זה עתידים הרשעים, חלילה, להשתמש בו שלא כהלכה, עמד וגנזו (בתורה). אור זה היה בעולם 36 שעות בדיוק. בתורתנו הקדושה מוזכרות המילים: "אור", "מאורות" ו"נר" בדיוק 36 פעמים.

האור מתגלה בל"ו (36) מסכתות שבתורה שבעל-פה. האור מתגלה בל"ו (36) צדיקים נסתרים. האור מתגלה בל"ו (36) נרות חנוכה. האור מתגלה בל"ו (36) רוב הסנהדרין, ע"י רוב מתוך 71.

במילה "שלום" האות "ש" רומזת ל"אש", האות "מ" רומזת ל"מים", וה"ל" בפנימיות.

אור זה יתגלה בביאת המשיח, אשר יחבר את כל הקצוות בחכמתו. וזהו האור שיתגלה לעתיד לבוא כפי שרגילים לומר: "אשרי המחכה לו" = 36.

גוף הנרות

שמונה נרות, בנויים בצורה מיוחדת ומשמעותית. בכיווני הכתיבה שבנרות יש תנועה של מעלה ומטה, "עולים ויורדים בו".

סה"כ מספר השורות הבונות את שמונת הנרות הוא 68 כמספר המילה "זי"ב" (או "זכב").

יסוד חכמת החיים הוא לימוד תורה, וקיום המצוות. והחיים הם הבסיס ליצירת האור. גוף הנרות רומז לגוף האדם. השמן רומז אל הנשמה. החיבור שביניהם יוצר אור.

גם ביצירה רואים בהדרגה את גופי הנרות המיתמרים והופכים לאור גבוה יותר ויותר. בצורה זו הפכנו את כתנות ה"עור" לכתנות "אור".

האורות והקולות שבין שני חלקי הסולם

עיגולי האור

ממרכז פסגת היצירה יוצאים עיגולים, עיגולי אור, המבטאים את שכינתו של הקב"ה, ובהם כתובים הפסוקים "והנה ה' יצב עליו...".

מספרם הוא 10 המבטא את השכינה.

עשרת העיגולים האלה, 9 מתוכם הוכפלו, והתקבלו 18 עיגולים. המבטאים את כח "חי העולמים".

העיגול התחתון לפני ה"א" מסתיים בביטוי: "וזה שער השמים".

חדי הקול

מתחת ל"א" נמצאים 10 גלי קול המתחילים במילה "כל". גלי קול אלה

מתפצלים ל-15 במספר, המבטאים את חיבור האותיות "י-ה". זהו שם המסמל

את החיבור בין הגשמיות והרוחניות, בין העולם הזה לבין העולם הבא.

הקטע עצמו מדבר על רכוש וקניין, וידוע על פי תורת הסוד כי מושגי רכוש וקניין

הם עניינים רוחניים המתחברים עם עניינים גשמיים. אין "זו.ג.מ.ר" ללא "ר.ג.ז".

מה שמחזיק את החומר, מה שסומך את החומר זה הרוח.

"קול" הוא חיבור של גשמיות ורוחניות, חיבור של מיתרי הקול הגשמיים

עם הרוח והאוויר הנפלט מהריאות, משולב במחשבה שבמח.

השמים

מספר השורות הבונות את השמים הוא 13, מספר זה מסמל את המילה "אחד". מכל צד נמצאות 13 שורות, "מזה אח"ד ומזה אח"ד", וביחד הם 26 כמספר שם הוי"ה ב"ה, שהוא השם הקדוש ביותר.

שם זה בנוי מ-5 חלקים, ומבוטא בחלק זה ביצירה. החלק הבהיר הגבוה ביותר (מעל האותיות) רומז לקוצו של יוד, שאין מחשבה יכולה לתפוש את המהות הזאת.

האות **י'** שבשם הוי"ה, מקבילה לספירת החכמה, ומקבלת ביטוי בחלקי האותיות הגבוהות ביותר.

האות **ה'** שבשם הוי"ה, מקבילה לספירת הבינה, ומקבלת ביטוי באותיות הבודדות המרחפות.

האות **ו'** שבשם הוי"ה, מקבילה לשש ספירות התפארת, (ו"ק), ומקבלת ביטוי בצירופי האותיות למילים.

האות **ה'** האחרונה שבשם הוי"ה, מקבילה לספירת המלכות, קבלה ביטוי בפסוקים הכתובים באותיות כהות עבות ומגושמות.

השלמה ליצירת אות "א"

בין חלקי הסולם קיימים 10 עיגולי אור למעלה, 10 קוי קול למטה, ובאמצע ביניהם נמצאים 6 נרות מושלמים. ביחד נוצר רמז לאות "א" הבנויה אף היא משלושה חלקים: י' למעלה, י' למטה, ו-ו' באמצע.

משני צידי הסולם, ישנן 26 קשתות - 13 קשתות מכל צד. המספר 26 מסמל את שם הוי"ה ב"ה, וכן חזרה אל האות "א" (י' י' ו' = 26).

אותה "א" המרוכזת, אורותיה מתפזרים על פני כל העולם כדי לרמוז לרעיון: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' (36) אחד (13) ושמו אחד (13) יהיה ה' (26) אחד (13) ושמו אחד (13)".

אותו פיזור חוזר שוב לריכוז באות "א" המכסה את כל היצירה.

ה' אֶזְזָר ויִשְׁבּוּ אֶזְזָר!!!

זְכוּת

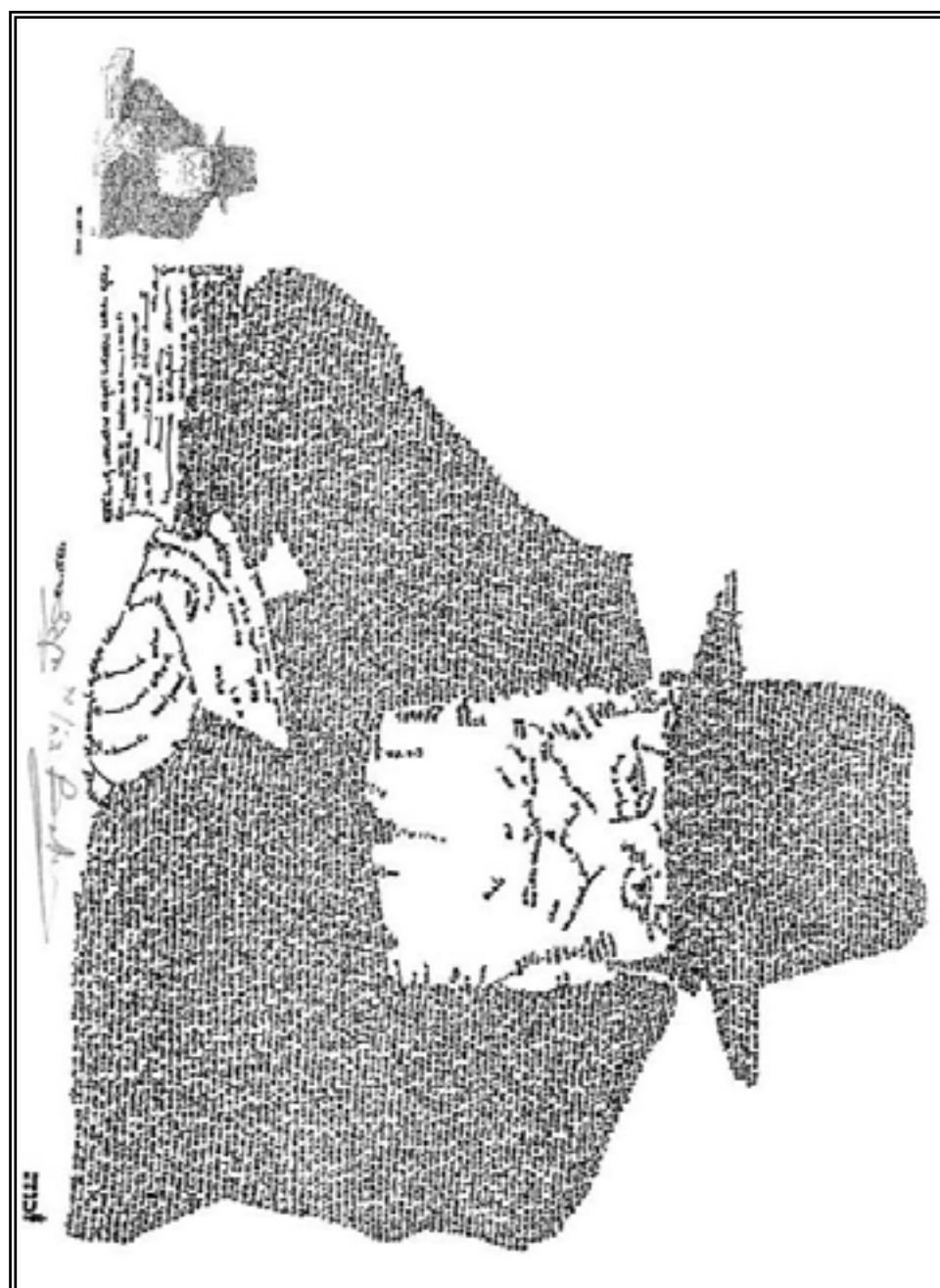
מה כתוב ביצירה?

קריאת התורה לימי הפסח:

קריאה ליום הראשון וההפטרה.

קריאה לשבת חוה"מ פסח.

קריאה לשביעי של פסח וההפטרה.

זכות

מה כתוב ביצירה?

קריאת התורה לימי הפסח: קריאה ליום הראשון וההפטרה, קריאה לשבת חוה"מ פסח, קריאה לשביעי של פסח וההפטרה.
מדוע?

רמז יש בדבר: הרבי נולד לפני פסח.

רמזים לדמותו של הרבי:

"והיו עיניך רואות את מורִיךְ", יש בביטוי זה הֶכְנָה לכל יהודי ללכת בעקבות רבותיו הגדולים.

הרבי מצויר כדמות אידיאלית אליו צריך להגיע היהודי.

ראשו (המגבעת) בנוי מ-39 שורות. לרמז: "שראשי נמלא ט"ל" (39).

ביצירה מחולק הראש ל-26 שורות קצרות ול-13 שורות ארוכות יותר, בכוונה, לסמל את הביטוי ה' (26) אֶזְדָּר (13).

ראה רמז מחזק בקצה השמאלי התחתון של הראש, בו כתובות המילים: "ה' שִׁמוֹ", מזכיר לנו את הרעיון, "והיה... ה' אחד ושמו אחד".

הגוף בנוי מ-91 שורות כמנין "אֶמֶן". חיבור שם הויה (26) ושם אֶדְנוּת (65) ביחד 91.

המספר 91 רומז לערכים רבים וחשובים. מספר זה נזכר גם כשם של פרנסה בר"ת של הפסוק המיוחד לכוונה מלאה: "פֹּתַח אֶת יָדְךָ..."

מספר זה רומז גם למילים: "מִלֵּאךְ" "אֵיכָן" ועוד...

בשורה ה-72 (ע"ב) מתחילים שלושת הפסוקים הבולטים בתורה "וַיִּסַּע... וַיָּבֹא... וַיֵּט..." שמהם נוצר שם קדוש של קריעת ים-סוף, והוא שם ע"ב.

שם ע"ב הוא שם ההופך את מידת הדין למידת החסד. שלושת הפסוקים הנזכרים יש בהם משהו מיוחד, הם כתובים ברצף זה אחר זה, כאשר בכל אחד מהפסוקים הללו יש בדיוק 72 (ע"ב) אותיות. מספר זה רומז למידת החסד. "זֶסֶד" בגימ' 72.

מספר האותיות בשלושת הפסוקים האלה הוא 216, מספר זה רומז למילה "גְּבוּרָה" שהיא מידת הדין. "גְּבוּרָה" בגימ' 216.

פסוק ראשון "ויסע" רומז לאברהם אבינו שמידתו מידת החסד ללא גבול ועליו נאמר (בראשית יב, ט) "ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה". גם האותיות במילה "ויסע" הולכות בהדרגה, התפשטות כמידת החסד... מהאות ס' לאות ע'.

פסוק שני "ויבא..." רומז ליצחק אבינו שמידתו היתה מידת הדין, מידת הגבורה. עליו נאמר (בראשית כד, סב) "ויצחק בא מבוא...". גם האותיות במילה "ויבא" רומזת להתכנסות, לסגירות, למידת הדין. חזרה מהאות ב' אל האות א'.

פסוק שלישי "ויט..." רומז ליעקב אבינו שמידתו מידת התפארת. השילוב של שתי המידות הוא השלמות. עליו נאמר (בראשית לה, כא) "ויט אהלה..." במידת התפארת יש שתי תכונות משולבות. גם האותיות במילה "ויט" מראות על חזרה והתכנסות, מהאות י' לאות ט', אבל חכמי הסוד ידעו לצרף את הפסוק הזה בצורה מיוחדת (ישרה, זורמת ולא בהיפוך) בשם ע"ב. הרוצה להמשיך ולהבין יותר בשם קדוש זה, יעיין בזוהר הקדוש בפרשת "בשלח". וד"ל.

הראש מיוחד: "ה' אזור". הגוף מאחד הוי' באדנות. מספר השורות בראש ובגוף מצטרפים למספר: $39+91=130$ כמנין "עיף", "הנה עין ה' אל יראיו למייחלים לחסדו..." (תהלים לג, יח).

ראינו כי הראש בנוי מ-39 שורות, יוצא אם כן, שהשורה ה-72 שבגוף היא גם השורה שמספרה 111 מהקצה העלון של הראש ($39+72=111$) כמנין האות, המילה, אכ"ף, "אלף המגן תלוי עליו" (שה"ש ד, ד).

אין גופו נראה, אלא רק פניו וידיו - פנים מסמלות פנימיות, וידיים - חיצוניות כדי לבטא את הערך "תוכו כברו".

פנים מסמלות מחשבה, וידיים - מעשה. יש קשר בין הפנים לידיים ע"י הקטע המאחד אותם "שירת הים".

עיניו של הרבי, שתי אותיות יו"ד, ויש להן משמעות חשובה: יו"ד אחת מסמלת התחלת שם "ה'". יו"ד שניה מסמלת תחילת השם "יהודי". שתי

יודי"ן מסמלות שמו של הקב"ה (ראה בחומש). שתי יודי"ן ביחד מסמלות חיבור של שני יהודים, כענין "ואהבת לרעך כמוך".
החיבור של שתי אותיות יו"ד בשתי העיניים יוצר את האות א', כי צורתה של האות א' בכתיבת סת"ם נוצרת מחיבור שתי אותיות יו"ד.

העוקב אחר ההסבר מגלה כי הרעיונות של "עין" ו"אלף" מתחלפים בכל מיני צורות. פעם העיניים הופכות ורומזות לאות א', ופעם אחרת האל"ף, שערכה בגימ' הוא 111, מקבלת ביטוי ביצירה בגוף (כולל הראש) הרבי בשורה ה-111. (מספר השורות מכתפי הרבי עד השורה ה-111 הוא 72 הרומז לשם הקדוש ע"ב), מספר השורות בגופו של הרבי מראשו ועד בסיסו ביצירה, הוא 130 (עין=130).

יש ברעיון זה ביטוי חזק של היהדות להפוך את ה"ע" ל"א", כענין "כתנות עֹר" להפוך ל"כתנות אור". להפוך עושר לאושר...
רמזים נוספים: ע' = 70, א' = 1, אומה אחת נגד 70 אומות. ועוד זאת, ביחד מספרם 71 כמנין הסנהדרין. וד"ל.

רמזים אחרים

א. ידוע שמספר המופעים של שם הוי"ה ב"ה בתורה הוא 1820, והוא "סוד" (70) ה'" (26) (26x70 = 1820) בידו של הרבי כתוב הפסוק "ה' ימלוך לעלם ועד" שהוא מופע שם הוי"ה מספר 358, (מתחילת התורה) שהוא בגימטריא "בשי"ז".

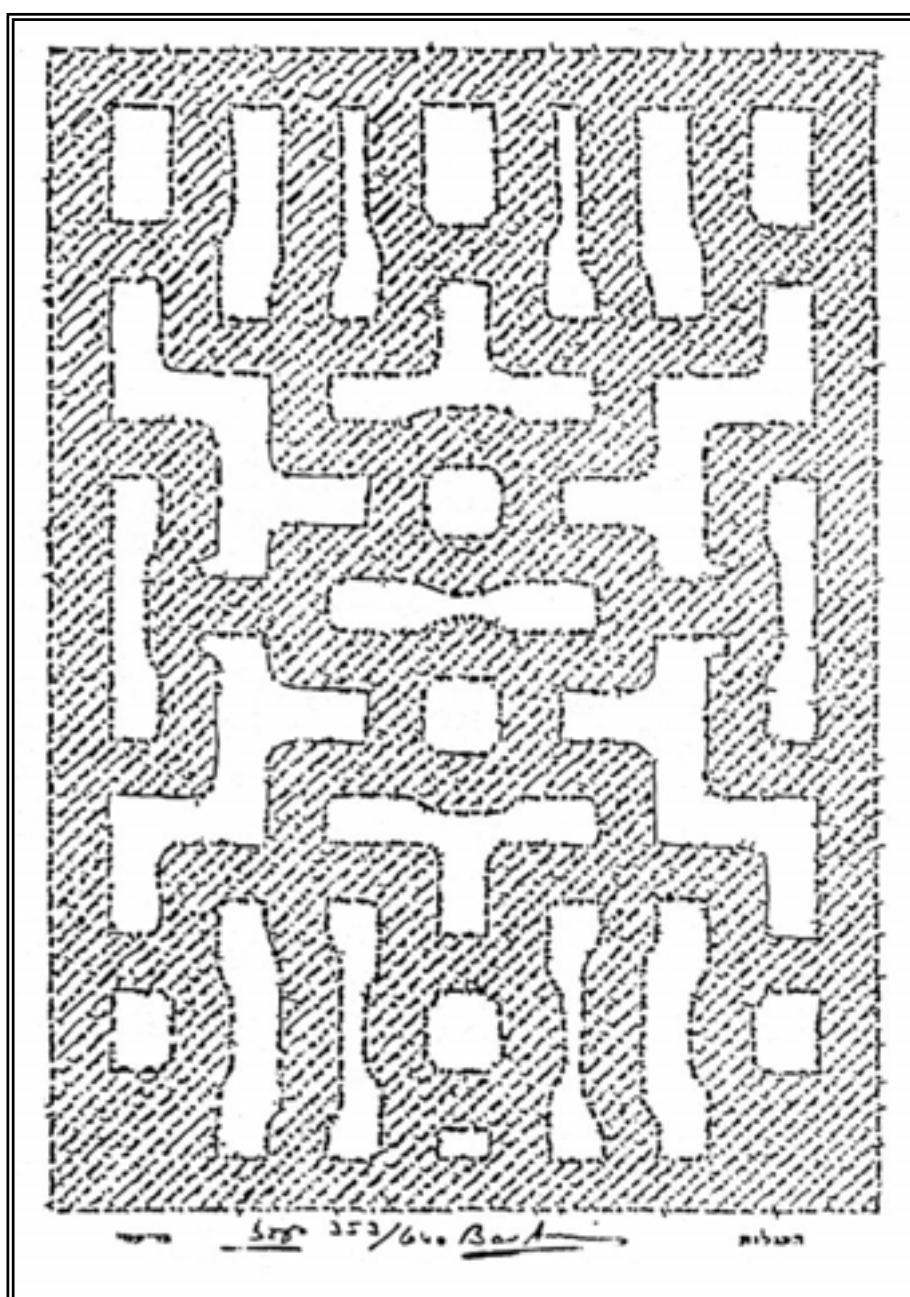
ב. סיום ההפטרה של שביעי של פסח "מגדול ישועות מלכו..." בסוף היצירה למטה.

ג. שם היצירה "זכות", וערך המילה "זכות" = 433 כמנין המילה "תגל", גם גילוי וגם שמחה. באמצע המילה זכּוּת נמצא שם ה' (כּוּ = 26). הרומז כי ה' בלב, ובא להביע את הרעיון: "ואתה תגל בה'..." (ישעיה מא, טז).

הדת גלית

הרעיון: התגלות ה'.

המקור: התגלות ה' לאברהם, למשה, ליהושע, לישעיה, לירמיה וליחזקאל.

התגלות

הרעיון: התגלות ה'.

המקור: התגלות ה' לאברהם, למשה, ליהושע, לישעיה, לירמיה וליחזקאל.

הדגם: הצורה משתנה, שחור על רקע לבן או לבן על רקע שחור.

צורה זו מתחלפת ומביעה התגלות והסתתרות.

הסבר: ביצירה זו רמזים רבים ורעיונות המקבלים משמעות דרך הצורות המתחלפות.

השראת שכינה בעולמנו

"מלוא כל הארץ כבודו". הקב"ה הוא מקומו של העולם ואין העולם מקומו, כפי שנאמר (ירמיה כג, כד) "הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא". וכן נאמר (ישעיה סו, א) "השמים כסאי והארץ הדום רגלי".

נשאלת השאלה, איה מקום כבודו? האם יש מקום בו אפשר לציין במיוחד כי שם נמצא הקב"ה? "איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי"? (שם). בכל זאת, הקב"ה צמצם שכינתו במשכן ובמקדש. "אמר הקב"ה: השמים ושמי השמים לא יכלכלו אותי, ואשרה שכינתי בתוך עורות גדיי עיזים במשכן" (תנחומא תרומה ה).

אכן התגלות ה' בצורה מרוכזת ובולטת במיוחד היתה במשכן ובמקדש.

כלי המשכן והמקדש

הכלים: הארון, המנורה, השולחן והמזבחות קיבלו ביטוי בצורות ובדגם היצירה.

המנורה:

7 פסי אור ניצבים עומדים בחלק העליון של היצירה, והם מסמלים את המנורה, "להעלות נר תמיד", כדי להאיר לעולם כולו.

הארון והכרובים:

מרכז היצירה מסמל את הארון בו היו לוחות הברית. בגבולות האור הזורח נכתבו עשרת הדברות. מתחת לאור המרכזי העליון נכתב ה"דיבר הראשון" – "אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ...", וכן הלאה מסביב לחלקים הבהירים.

הכרובים אשר להם כנפיים, ופניהם איש אל אחיו מסומלים על ידי הקצוות מימין ומשמאל, מפוצלים לשניים ונמצאים זה מול זה (ראה רעיון הארון בפירוט להלן).

השולחן:

היצירה כולה, המסגרת המלבנית, יוצרת מעין טבלה של שולחן ומסמלת בזה את השולחן שבמשכן. הדגשה מיוחדת למלבן היצירה שהיא מעין מסגרת, כפי שנאמר על השולחן (שמות כה, כה) "ועשית לו מסגרת טופח סביב...".

לחם הפנים נרמז בצורות הבולטות (מעין אות ח"ת הפוכה) לכל הכיוונים, 5 מכל צד, למעלה ולמטה, בסך הכל 10, ועוד 2 משני הקצוות מימין ומשמאל, ביחד 12 כמספר לחם הפנים, כפי שנאמר (ויקרא כד, ה-ו) "ואפית אותה (את לחם הפנים) שתים עשרה חלות... ושמית אותם שתיים מערכות, שש המערכת, על השולחן הטהור לפני ה'".

המזבח:

צורות מזבחות עומדים, אפשר לראות בכל הכיוונים בחלקים פנימיים מעין (ח"ת רגילה). עוד אפשר לראות בצורות הלבנות על פני היצירה מעין כלי המזבח, סירים, יעים, מזרקים ומחתות.

לסיכום: "בלבבי משכן אבנה", בלב היצירה מגלים אנו את הכלים המייצגים את המשכן, שעליו נאמר "ושכנתי בתוכם".

התגלות, עליה זריחה

היצירה מתחילה מלמעלה בפינה הימנית בהתגלות ה' אל אברהם. הכתיבה ממשיכה וזורמת מסביב, עד שיוצרת את המסגרת כולה.

לאחר מכן ממשיכה לבסיס בפינה הימנית למטה במילה "אברם". "אברם" הוא היסוד, האב הראשון ליהדות כולה. אברהם נחשב למסד איתני הארץ. הכתיבה ממשיכה באלכסון, נדבך על גבי נדבך, שורה מעל לשורה, עד שמגיעה לפסגה, בפינה בצד שמאל למעלה, במילה "כְּנָפֵיהֶם" (הסבר להלן).

החלל שבין השורות הכתובות הוא כעין קרני אור הבאות מלמעלה, כמו השמש הזורחת מלמעלה. כן נאמר (ישעיה ס, ב): "כי הנה החושך יכסה ארץ וערפל לאומים, ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה".

קרני האור כביכול באות מהפינה הימנית הגבוהה שם נמצאת האות "א" במילה הפותחת "אזר". האות "א" מסמלת את הקב"ה, שהוא אחד ושמו אחד, והוא מקור האור.

א-1 הוא הקב"ה. ח"ר בגימ': 208 שהם 8 פעמים שם הויה 26 מילה זו: "אחר" נבחרה להכתב במקום בולט במיוחד לרמוז על התגלות ה' מעבר למושגי הטבע.

מספרים משמעותיים

מספר שורות הכתיבה העולות באלכסון בצד ימין (באורך היצירה) הוא בדיוק 65, כמספר שם אדנות (א-ד-ג-י).

מספר שורות הכתיבה למעלה (ברוחב היצירה) הוא בדיוק 45, כערך המילה "אדם".

המספרים האלה באים להביע כי הקב"ה מתגלה אל האדם, כפי שהביטוי "אדם" מודגש וחוזר פעמים רבות אצל יחזקאל הנביא ונביאים אחרים: "ואתה בן אדם..."

ידוע בתורת הסוד, ומוזכר במעשה המרכבה של יחזקאל (א): "וזה מראהו דמות אדם להנה... וידי אדם מתוזזת כנפיהם... ודמות פניהם פני אדם...". המתבונן יראה שבפינה השמאלית הגבוהה מסתתר הביטוי "כנפיהם".

"ודמות ידי אדם", ביטוי זה מסמל את עולם התשובה, "כי ימנך פשוטה לקבל שבים". כביכול, חתר הקב"ה חתירה מתחת כסא כבודו מתחת כנפיהם של המלאכים להושיט יד למי שפותח פתח תשובה.

רעיון זה נמצא בחלק הגבוה של היצירה, כפי שנאמר (יומא פו, ב) "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד", ואח"כ "יסתירהו בסתר כנפיו... ישאהו על אברתו...".

יש לשים לב למילה "מזה". המילה "מזה" נמצא אותה כתובה בדיוק בשורה הגבוהה, מעל לחלק של "וידוי אדם", בפסוק "מזה תתן לי..."

"מה" הוא עולם התשובה, כפי שנרמז "מה ה' שואל מעמך" (דברים י, יב).
 "מה" זה רמז להתבטלות עצמית של האדם, "ונחנו מה".
 שם מ"ה, הוא אחד מארבעת שמותיו של הקב"ה (מ"ה, ב"ן, ס"ג, ע"ב). ידוע כי
 השם "מה" הוא צמצום גדול, המילוי הקטן ביותר של שם הוי"ה, במילוי
 דאלפי"ן: יו"ד=20, ה"א=6, וא"ו=13, ה"א=6, ביחד 45. רק על ידי צמצום
 של הקב"ה יכול האדם לקלוט את המסר מפי עליון בעולם הזה.
 רמז לשם "ב"ן" בפינה השמאלית הגבוהה.

מספר השורות ביחד הוא 45 ברוחב העליון, ו-65 באורך הימני, בתוספת
 הפסוק: "הַאֵיפֶן בְּתוֹךְ הָאֵיפֶן", המהווה פסוק מרכזי בחיבור שבין החלקים,
 סה"כ 111.

המספר 111 רומז לאות א-ל-ף שערכה 111. $(80 + 30 + 1 = 111)$.
 כל שורות היצירה ביחד מבטאות את התפשטות ה"א" והתגלותו בעולם.
 הכל אחד, "והיה המשכן אחד" (שמות כו, ו).

מספר החלקים הבהירים

מספר החלקים הבהירים בתוך היצירה הוא בדיוק 26, המסמל את שם
 הוי"ה, התגלות שם ה' בתוך העולם האפל, "וכבוד ה' עליך זרח" ... ועליך
 יזרח ה'... " (ישעיה ס, א-ב).

הארון ביצירה

4 קרנות היצירה - הארון. "וארבעה פנים לאוֹזֶת וארבע כנפיים לאֹזֶת".
 "ונתתה על ארבע פעמותיו" (שמות כה, יב) פירש רש"י: "זויתיה".
 חשוב לראות כי בארבע פינות היצירה נמצאות ארבע האותיות היוצרות
 את המילה "א.ר.ו.ן".

המילה "ארון" מרכזת בתוכה עוצמה משמעותית ומיוחדת:
 א. היא רומזת לארון בו נמצאו לוחות הברית במשכן ובמקדש. רבינו בחיי
 (פר' תרומה) מסביר: "ועל דרך הפשט היה הארון כמין תיבה מיוחדת
 להצניע בתוכה לוחות העדות. ומפני שהתורה היא ראשית, לכך קדם

הארון לשאר הכלים. ומה שנקרא "ארון" הוא מלשון אורה, על שהתורה שבתוכו נקראת אור.
וכן היצירה הראשונה בעולם היא ה"אור", "ויאמר א-להים יהי אור ויהי אור", "וירא א-להים את האור כי טוב...".
"את האור", בגימטריא 613 = תרי"ג.

ב. מרכז היצירה - במרכז היצירה כתוב "וְנוֹצְצִים כְּעֵין הַזֹּהֶרֶם בְּמִתּוֹךְ

הָאֵשׁ". וכן רבינו בחיי מדגיש (שם): "וכשם שהיו יוצאים מבין שני בדי הארון ניצוצות של אש, וכמו שהזכירו במדרש, כן מתוך זהרורי כסא הכבוד הצח והנורא נמצא מציאות החשמל, אשר ממנו שפע חיות הקודש, והחשמל והחיות מקיפין את הכסא. ובענין הכרובים אגלה לך קצת סודו של החשמל. (בחשמל יש 378 גוונים שונים של אור, כערך המילה "חשמל"). ומה שנקרא הארון בשם "ארון", על שם האורה, ועל שם שהוא כולל הכח הגדול הנקרא "נורא" שהוא נחבא בתוכו, כענין שכתוב "את מעשה ה' כי נורא הוא". וכן מצינו שהארון נקרא "אדון כל הארץ", שנאמר (יהושע ג, יא) "ארון הברית אדון כל הארץ", כי השכינה דוקא בתורה... ומה שנקרא ארון העדות לפי שהיא עדות לשכינה ששורה בישראל".

גם היצירה כולה בשלמות מסמלת התגלות ה' והשראת שכינה בעולם באמצעות בית-המקדש לעם ישראל.

ג. "מבית ומחוץ תצפנו". דרשו חז"ל (יומא עב, א) "מכאן לתלמיד חכם שיהיה תוכו כברו כשם שהיה הארון".

כן היצירה מתחלפת. פעם אחת החלק הכהה הופך להיות רקע והחלק הבהיר פנימיות, ופתאום החלק הלבן הופך להיות רקע והחלק הכהה פנימיות. הפנים והחוץ מתחלפים מדי פעם.

ד. משמעות המילה "ארון" היא גילוי ה"אור" של ה"ג". גילוי האור הנכסף

לאחר 49 ימים של ספירת העומר עד קבלת התורה ביום החמישים.
אשרי מי שזוכה להגיע אל "ג" (50) שערי הבינה.

הארון מקום התגלות ה'

רואים אנו שניתנה הדגשה מיוחדת ביצירה לארון העדות, כי הארון הוא מקום התגלות, כפי שנאמר למשה (שמות כה, כב) "ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל".

משה היה נכנס למשכן, וכיון שבא בתוך הפתח, קול יורד מן השמים לבין הכרובים, ומשם יוצא ונשמע למשה באהל מועד.

ההתגלות של הקב"ה במעמד הר סיני, בקבלת התורה, לפני עם שלם, היא אחד מאדני הקודש המוצקים עליהם עומדת האמונה היהודית. שם נכרתה ברית הנצח בין הקב"ה, התורה וישראל.

הקשר בין הקב"ה לעמו, דרך נביאיו, היווה את הביטחון של כל יהודי בא-להי ישראל, הדורש ממנו לעשות רק טוב בעולם הזה, כדי לזכות בטוב הצפון בעולם שכולו טוב.

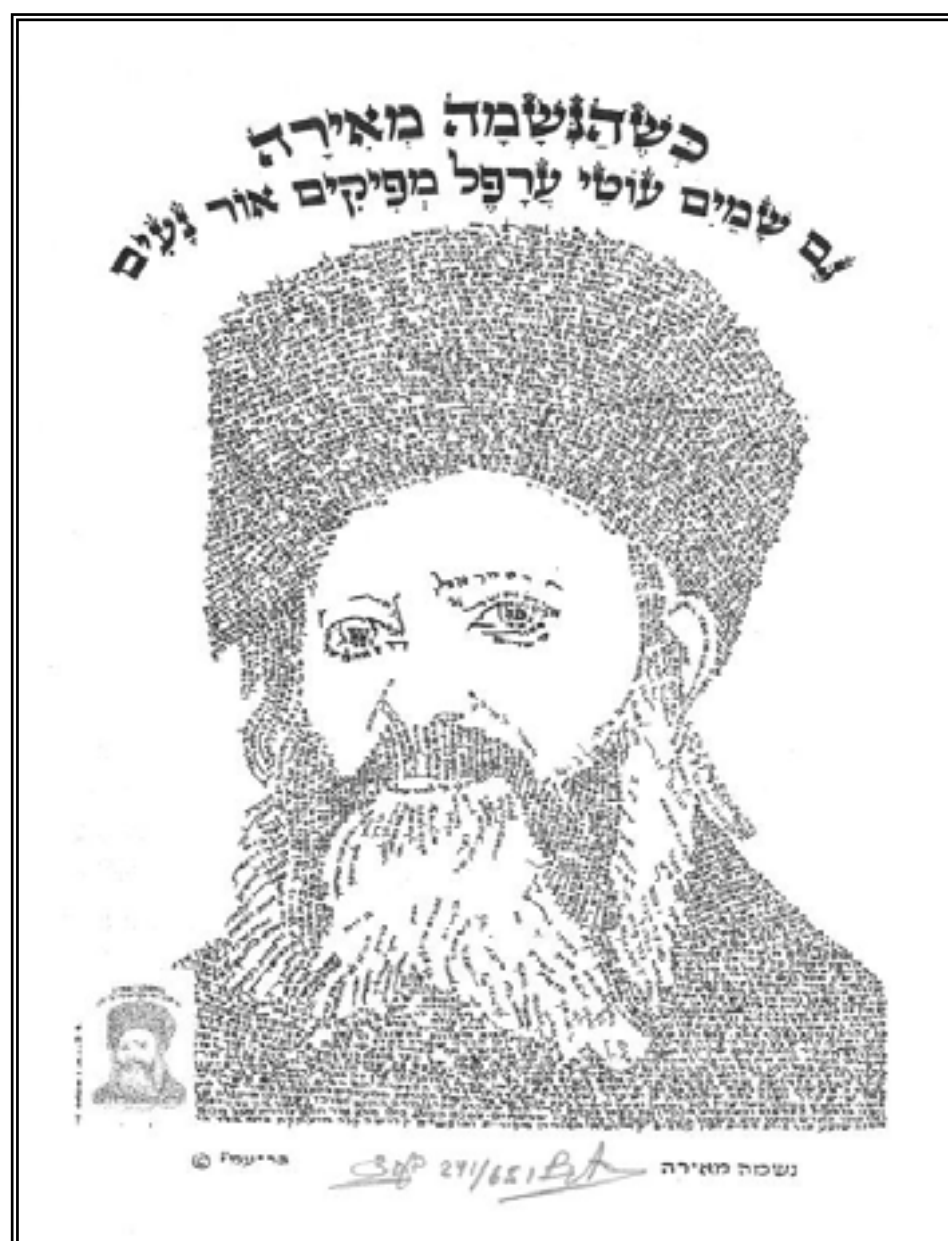
אחד מעיקרי היהדות הוא להאמין באמונה שלימה שכל דברי הנביאים אמת. נבואת משה רבנו ע"ה היתה אמיתית. התורה היא נצחית. "ודבר א-להינו יקום לעולם" (ישעיה מ, ח).

שנזכה בסיעתא דשמיא לגילויים אמיתיים להבין עומק התורה וסודותיה.

פנים מאירות

הרעיון: פנים מאירות.

המקור: 70 מאמרים שונים, תמצית חוכמתו המעשית של הרב קוק.

פנים מאירות

מדברי הרב

הרעיון: פנים מאירות.

המקור: 70 מאמרים שונים, תמצית חוכמתו המעשית של הרב קוק. **הדגם:** הרב אברהם יצחק הכהן קוק, בגאווה יהודית השפיע השפעה חיובית ובסיסית על הישוב השב מהגלות ובנה חזרה את ארצו. אהב את ארץ ישראל ואהב במיוחד את בוני הארץ הזאת. ראה בעיניו רק את הטוב בכל יהודי, וראה את הפוטנציאל הטמון בו והדגיש רק את החיובי שבו. הוא חינוך וממשיך לחנך דור ישרים יבורך האמון על אהבת התורה, אהבת הזולת ואהבת ארץ ישראל. ראה בשלושתם חטיבה אחת בלתי ניתנת לניתוק.

תולדות הרב קוק

הרב אברהם יצחק הכהן קוק (נולד - 7 בספטמבר 1865 -ט"ז באלול ה'תרכ"ה . נלב"ע 1 בספטמבר 1935 - ג' באלול ה'תרצ"ה), (מכונה גם **הראי"ה**) היה רבה הראשי הראשון של ארץ ישראל, פוסק, מקובל והוגה דעות. אישיות רבת אנפין שידה רב לה בעולמה של היהדות על זרמיה ומבועיה השונים. הוא תרם תרומה מכרעת לעיצוב חיי הדת ביישוב החדש בארץ ישראל.

הרב קוק נולד בעיירה גריבה שבמחוז דווינסק בלטביה לאביו רבי שלמה זלמן ולאמו פרל זלטה לבית פלמן. בילדותו התחנך אצל אביו שהיה 'מתנגד', אך התחבר לחסידי חב"ד שאמו באה מקהילתם ושניהם נתקיימו בו, רוח הלימוד המעמיק והרגש היהודי העמוק פיעמו בתוכו.

הרב קוק עלה לארץ ישראל בתרס"ד, (1904) בתקופת העלייה השנייה ופיתח משנה פילוסופית-קבלית אוהדת ביחס לציונות וליישוב החדש. הוא נתמנה לרבן של יפו ושל המושבות ואחר כך לרבה האשכנזי של ירושלים. הקים את הרבנות הראשית לארץ ישראל בה כיהן כרב הראשי האשכנזי הראשון, וכן ייסד את ישיבת מרכז הרב. הגותו, שעלתה על הכתב בספרים

שחיבר ושנערכו מכתביו בעיקר בתחומי האגדה, פילוסופיה, ומוסר, היא מרכיב משמעותי בהשקפת העולם של זרמים שונים בציונות הדתית. השיבה לארץ ישראל היא, לפי הרב קוק, בבחינת "אתחלתא דגאולה" (התחלת הגאולה), ברבנות הראשית לישראל ראה צעד לקראת חידושה של הסנהדרין, תנועת הגאולה שביקש להנהיג הרב קוק כוללת מלבד היהדות והחיבור החזק לארץ ישראל, למשנתה, לערכיה ולסמליה את כל תחומי החיים ובהם מוסר, צדק, אהבת האדם ועוד.

כאשר פנו אליו אנשי יפו בהשתדלותו של הרב יואל משה סלומון לכהן שם כרב, מיהר להגשים את חלומו לעלות ארצה, על אף שאנשי קהילת בויסק העשירה, ניסו לשדלו להישאר בהגדלת משכורתו ובתשלום חובותיו. בכ"ח אייר תרס"ד (1904) ירד לחופי הארץ ומיד נתמנה לרב של יפו והמושבות החדשות. תקופת יפו הייתה התקופה הפוריה ביותר בכתיבתו, למרות שזו פורסמה רק לאחר מכן, ובה נכתב החומר לכמה מהיצירות החשובות שלו - אורות, אורות הקודש, עולת רא"ה ועוד.

ב-1924 ייסד ישיבה בירושלים ששמה הוא "הישיבה המרכזית העולמית" או בקיצור "מרכז הרב", שחידושיה העיקריים היו השפה העברית שהייתה מדוברת בה, ולימודי הגות ומחשבה שנוספו בה. מטרתה הייתה "שינהרו אליה טובי הבחורים מכל העולם, המצוינים בכשרון ושאר רוח... להחזיר עטרה ליושנה ולהשתלם בתורת ארץ ישראל ובתחיית הקודש על אדמת הקודש". הישיבה הייתה מעין משפחה גדולה, והרב קוק ניהל את הישיבה באופן אבהי וללא גינוני מרחק.

אף שמבחינה הלכתית נחשב לשמרן, מבחינה מחשבתית נחשב הרב קוק להוגה דעות מעמיק, מקורי, נועז ודיאלקטי, שינק את השקפותיו מספרות ישראל לדורותיה ומעולם המחשבה הכללי, ומיזג את התנ"ך, התלמוד, מחשבת ישראל והקבלה (במיוחד של האר"י והרמח"ל), עם התפיסות החדשניות של העולם הפילוסופי והמדעי של תקופתו, לכלל תורה רוחנית אחת. במידה מסוימת הלך לאור שיטתו ותורתו של המהר"ל מפראג, וידע לצטט פרקים שלמים ממנו בעל פה.

לקראת יום הולדתו השבעים תכננו ידידיו ומעריציו לחגוג את יובל השבעים, אך הוא פנה אליהם מעל דפי העיתונות ואמר שתהיה לו קורת רוח אם לא יעשו ענין מיום זה. (משנת הרב עמ' 44) ביום מותו ביקש מתלמידיו שלא יכתבו עליו שום תארים נוספים מלבד התואר "הרב" וכן היה.

הרב קוק מעלה על נס את המאבק על דרך החיוב. במקום לשלול את הדברים, לחפש ליקויים ופגמים, יש לנקוט עשייה חיובית ומועילה. במקום לחבוט בסוטים מדרך הישר, יש למצוא מסילות ללבם בדברי כיבושין רכים. כך יתקצו, וכבודם לא יינזק, כי כבודם חביב עליהם כפי שחביב על האחרים כבודם שלהם.

לשון אחר, במקום להתלונן על החשכה, יש להדליק נר ולהאיר, שכן:

"הצדיקים הטהורים

אינם קובלים על הרשעה אלא מוסיפים צדק,

אינם קובלים על הכפירה אלא מוסיפים אמונה.

אינם קובלים על הבערות אלא מוסיפים חוכמה."

(ערפילי-טוהר).

"כמה פשוט הוא הדבר, שבעליית רצונו של האדם כל הברואים מתעלים, ובשפלותו כולם נשפלים. האחריות המוסרית הקוסמית הרזית הזאת כמה פשוטה ישרה וטבעית היא."

"כמה רוממה היא, כמה אמת ושירה כמוסה היא, המחשבה הרזית שהאדם מצד כוחו הרוחני פועל על כל ההווה כולה" (אורות הקודש ג) .

הא-לוחות כמקור כל היש, ואושר האדם כקרבתו לא-לחים

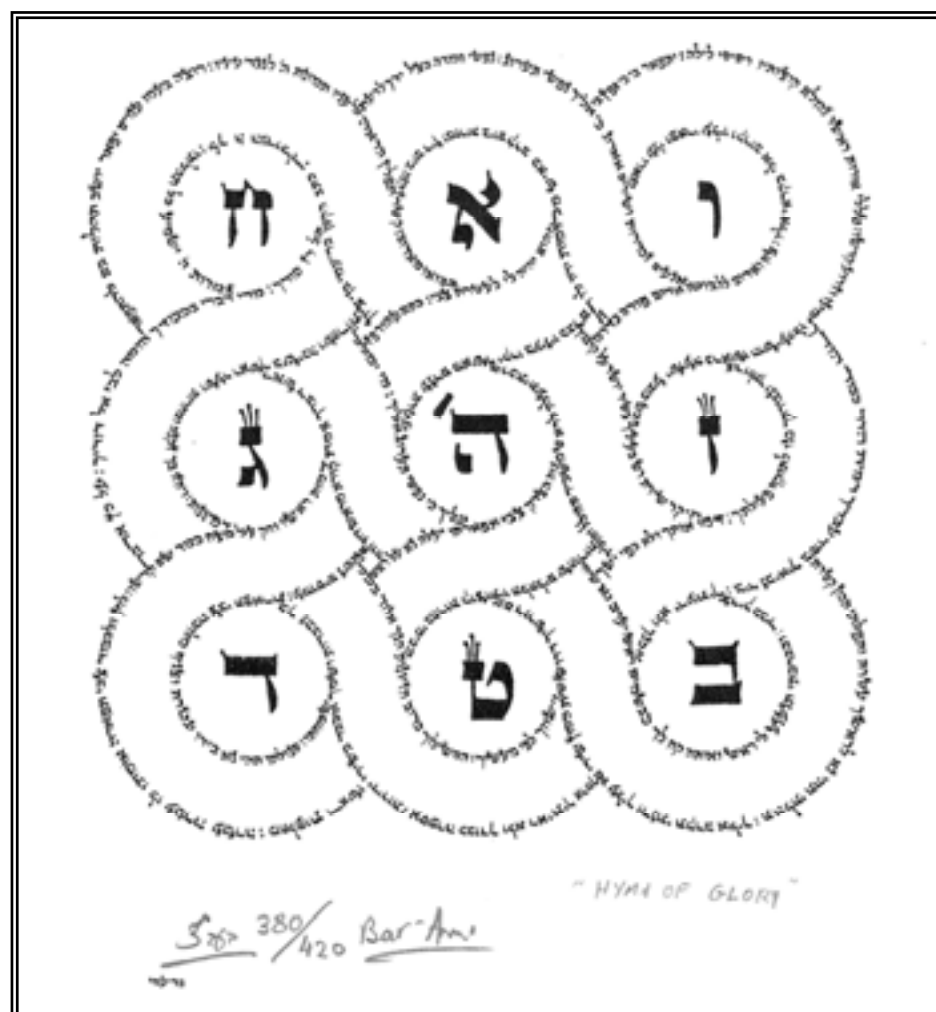
כותב הרב: "אי אפשר למצוא מעמד מבוסס לרוח כי אם באוויר הא-להי. הידיעה ההרגשה הדמיון והחפץ והתנועות הפנימיות והחיצוניות שלהם, כולם מזקיקים את בני האדם שיהיו א-להיים דווקא. אז ימצאו את מילואם, את יחוסם השווה והמניח את הדעת. אם מעט פחות מגדולה זו יבקש לו האדם הרי הוא מיד טרוף כספינה המטורפת בים... **מקום מנוחתנו הוא רק בא-להים...**" (אורות עמ' קיט).

הרב קוק כתב ספרים רבים, חלקם פרסם בעצמו; אולם רובם התפרסמו לאחר מותו. בנוסף לכך חלק גדול מהספרים שיצאו על שמו מהווים למעשה עריכות שונות של כתביו השונים. הרב קוק כתב חיבורים רבים, אך לא הציג את תורתו בשיטתיות ובסדר.

כתבי ההגות שלו נאספו בכמה קבצים, בהם, "אורות הקודש" (4/1963; 4 כרכים) "איגרות הראי"ה" (5/1962; 3 כרכים), ו"אורות התשובה" (1970). מחיבוריו בהלכה: "שבת הארץ" (1937), "דעת כהן" (1942), ו"משפט כהן" (1966). כתביו נפוצים ונלמדים ביותר.

אנעים זמירות

הרעיון: החותמת של הקב"ה.
המקור: שיר הכבוד "אנעים זמירות".

אנעים זמירות

הרעיון: החותמת של הקב"ה.

המקור: שיר הכבוד "אנעים זמירות".

9 אותיות "מפוזרות" מא' (אל"ף) עד ט' (טי"ת).

פירוט

שיר הכבוד "אנעים זמירות" כתוב בצורה משולבת בריתמוס, במיקצב. (השפעה ליוצר היתה מצורה דומה שנמצאה בבית כנסת במבצר במצדה). האותיות, כביכול, רוקדות ומשתתפות בהתלהבות להביע את שיר הכבוד לבורא עולם. כאילו מרחפות הן, עולות ויורדות, מתכנסות, נעלמות ומתגלות, שמחות ומאושרות שזכו להביע את שיר הכבוד: "אנעים זמירות". יש כאן גם אריגה משתלבת ורומזת "ושירים אארוג". יש בצורה זו סימנים לאחדות, לשילוב כל ינותק, לשלמות ולאיזון. התוכן והצורה יחד מעוררים כבוד. אולי הם גם מסמלים את דרכם האחרונה של מגיני מצדה.

מה פשר 9 האותיות הגדולות ה"מפוזרות" (א'–ט')

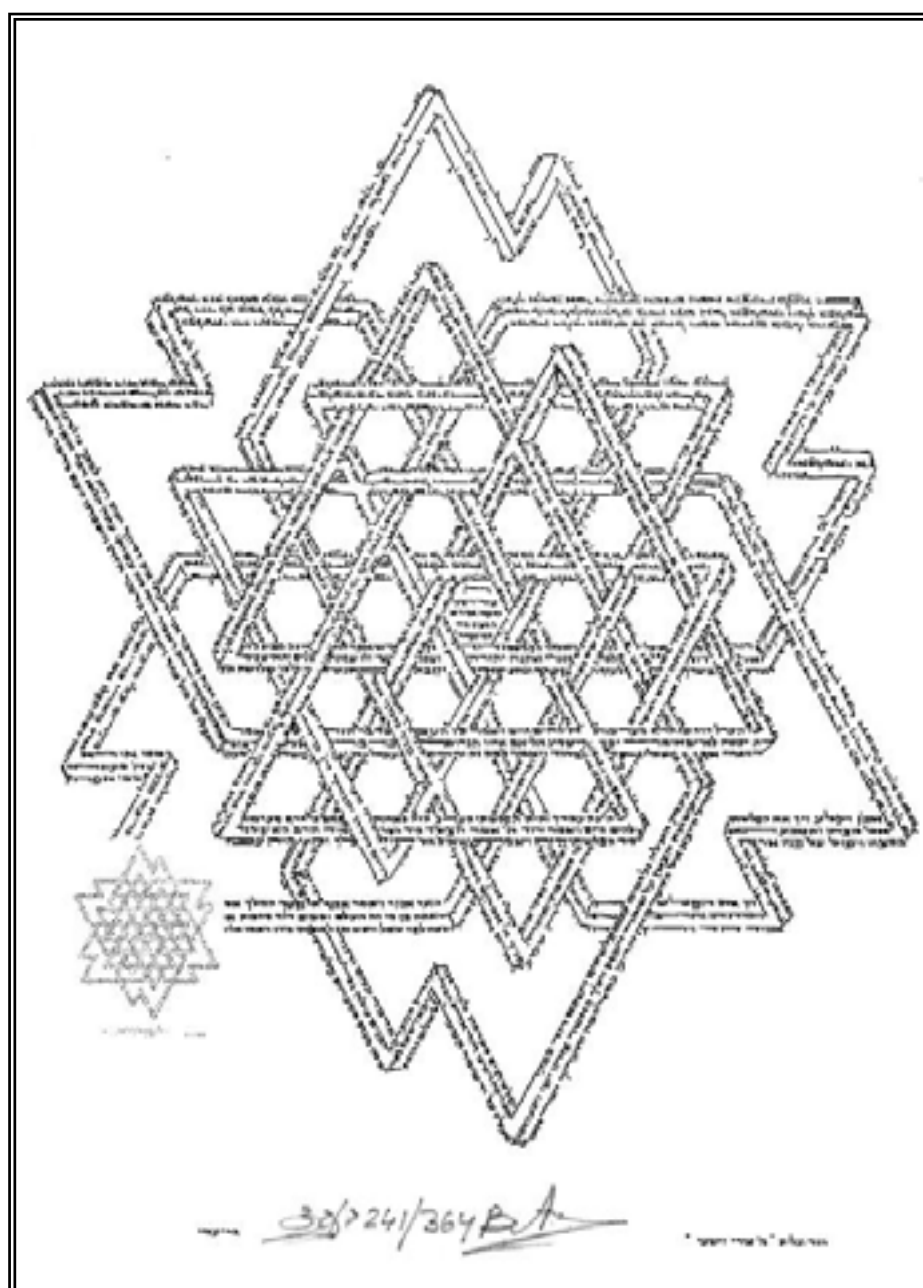
ידוע שחותמו של הקב"ה הוא "אמת". האמת יש לה סמל המבוטא על ידי המספר 9 = ט'. ("אמת" במס' קטן 9). הנה כאן בפיזור האותיות מא' עד ט', בצורה המיוחדת הזאת יתקבל דבר מעניין. אם נחבר את הערך של כל אות (גימטריא) נקבל מכל כיוון, ימינה ושמאלה, למעלה, למטה וגם באלכסון, סכום שהוא 15. זהו הערך של שם ה' ("י-ה" = 15).

במרכז היצירה נמצאת האות ה' (הא). אנו רגילים להשתמש באות זו לכתוב שם ה' בחיי יום יום. דרך מעניינת זו מביעה כי האמת של הקב"ה היא מושלמת, נראית מכל הצדדים. אולי יצירה זו היא החותמת של הקב"ה.

ה' אורי וישעי

הרעיון: חוסנו של עם ישראל, סוד עמידתו, מעטים נגד רבים.

המקור: ספור דוד וגלית (שמואל א, טז, יז).

מגן דוד

הרעיון: חוסנו של עם ישראל, סוד עמידתו, מעטים נגד רבים.

המקור: ספור דוד וגלית (שמואל א, טז, יז).

הדגם: מגן דוד גדול ובתוכו מגיני דוד קטנים.

הסבר: סיפור דוד וגלית הוא סמל. דוד הקטן עומד נגד האויב, גלית הענק, ויכול לו בעזה"י. זהו סמל לעמידתם הנחושה של עם ישראל הקטן נגד כל צר ומתנכל, ויהיה הגדול שיהיה.

בסמל זה נשלב את שתי ההכרזות: "דוד מלך ישראל חי וקיים", וכן "עם ישראל חי".

סימני חיים

א. מגן דוד נוצר בדרך כלל מששה קצוות. בדגם שביצירה כל קצה הפך ל-3 פינות, כך שמסביב לכל היצירה יש בדיוק 18 (=זזי) פינות.

ב. אם נספור כמה מגיני דוד קטנים שלמים נמצאים בתוך הגדול, נגלה בדיוק...18 = זזי!

ג. אם נספור מכמה קווים נוצר כל מגן דוד קטן, לא נופתע אם נגלה בדיוק...18 = זזי!

ד. אם נמשיך למנות כמה חלקים שאינם מגיני דוד נמצאים בתוך היצירה, לתדהמתנו, נמצא בדיוק...18 זזי!

הרי כאן הד מתפשט: זזי בתוך זזי בתוך זזי בתוך זזי.

חרעיון של המספר שלוש

אין ביצירה זו קו בודד. כל קו בנוי מ-3 קווים צמודים זה לזה. אין ביצירה פינה חיצונית. כל קצה בנוי מ-3 פינות.

המספר 3 מסמל בסיס, חוזק, כח ויציבות, כפי שנאמר (קהלת ד, יב) "והחוט המשולש לא במהרה יינתק...", וכן "על 3 דברים העולם עומד..." (אבות פ"א, ב).

מהו המקור של חכח?

מאין אנו שואבים עוז ותעצומות?
 במרכז, בלב היצירה, נגלה את מקור העוצמה:
 "ה' אורי וישעי' מבוי אירא. ה' מעוז זיזי מבוי אפוזר".
 ברור הוא כי ה' הוא צורי ומשגבי, "בו בטח לבי ונעזרתי" (תהלים כח, ז), וכן
 "נכון לבו בטוח בה" (שם קיב, ז).
 מספר המילים הנמצאות במרכז הוא 10. מספר זה מבטא קדושה, המקור
 ממנו נובעת חיותו של העם היא הקדושה.

מהו חכח האמיתי?

ידוע שהכח החזק בעולם הוא הכח האטומי. כיצד בנוי האטום? - מגרעין
 במרכז, ואלקטרונים ופרוטונים מסתובבים סביב לגרעין.
 ביצירה זו, המבנה שלה הוא בדיוק כמו מבנה האטום. במרכז - הגרעין, "ה'
 אורי וישעי'..." מסביב - האותיות "נעות" לכל הכיוונים, למעלה, למטה,
 פנימה והחוצה... ממש כמו האלקטרונים והפרוטונים מסביב לגרעין
 האטום.

ברור מעל לכל ספק, כי במגן שלפנינו אין יוצאים לקרב, מגן זה מלא
 חללים רבים המסמלים רוחניות. מכאן המסקנה: כוחנו הוא הכח הרוחני,
 כפי שנאמר (זכריה ד, ו) "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות".
 והרי בדיוק אלה המילים שאמר דוד לגלית: "אתה בא אלי בזורב ובזוגית
 ואני בשם ה' א-להי צ-באות..."

הרוח עוצמתה גדולה והיא תמיד גוברת על החומר

עם ישראל חי

מקור: חזון העצמות היבשות (יחזקאל לז).

הרעיון: עם ישראל חי.

עם ישראל חי

מקור: חזון העצמות היבשות (יחזקאל לז).

הרעיון: עם ישראל חי.

הדגם: ששה מגיני דוד שבורים.

מהשברים, מהחלקים החסרים, נוצר מגן דוד אחד שביעי, שלם.

בלב היצירה המילה "זי".

הקדמה

מה השפיע על הכנת היצירה?

האמן חוזר מהמילואים הראשונים שלו, ממלחמת ששת הימים, ומהרהר האם באמת היה הדבר?!

100 מיליון אויבים מסביב מכתרים את העם היושב בציון, ואנחנו קומץ אנשים, 1.5 מיליון נפש, אודים מוצלים מאש, שחזרו לאחר 2,000 שנות גלות לבנות חזרה את הבית בארץ ישראל.

לפני המלחמה ההרהורים היו איומים! מה יהיה? האם מדינת ישראל קמה ל-19 שנה ותו לא?! הרי עומדים לאכול אותנו בכל פה, ולא ישאר חלילה לעם ישראל שריד ופליט. חרדה, ייאוש, פחד.

פתאום, העולם כולו עוצר נשימה בראותו כיצד בתוך 6 ימים מכה צה"ל בעזרת הקב"ה באויביו מכה ניצחת. האויב נס לאחר שהוא מוכה שוק על ירך, וברוך ה' משתחררים חלקים גדולים של ארץ ישראל, הגולן, יהודה, שומרון וסיני כולו.

"מאת ה' חיתה זאת היא נפלאות בעינינו".

האמן רוצה להביע מסר ישיר וחזק: אפילו במצב הקשה ביותר אין לעם ישראל להתייאש. "יאוש" אינה מילה יהודית.

התלבט האמן כיצד להביע זאת בסמל מוחשי, אשר כל בר-בי-רוב יוכל להבין את משמעות וסוד כוחו של העם היהודי.

ההיסטוריה של עם ישראל לימדה אותנו היטב שגאולת עם ישראל באה דווקא רק לאחר שאפסה כל תקווה.

יציאת מצרים תוכיח, "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה", אם בים למה ביבשה? ואם ביבשה למה בתוך הים? אלא מכאן אתה למד שלא נקרע להם הים אלא עד שבאו לתוכו עד חוטמם, ורק אחר כך נעשה להם יבשה. גאולת מצרים היתה גם כל הגאולות, והיא מהווה עידוד לעם ישראל שלא יתייאש מן הגאולה בזמן שנמצאים בחשכת הגלות. ולא בכדי גאולת מצרים מודגשת ובולטת בכל המצוות והתפילות של כל יהודי.

כמו כן היתה התלבטות גדולה מה לכתוב ביצירה. איזה חלק מהתנ"ך יכתב באותו סמל, המבטא את העידוד הגדול, שאין לעם ישראל להתייאש בכל מצב גרוע אם הוא נמצא בו. אפילו ספר-תורה שבהיכל תלוי במזל, איזה ספר-תורה יוציאו הקהל לקרוא בו בשבת, בחג או ביום חול.

"הופיעו" חלקים רבים מהתנ"ך לפני האמן ו"ניסו לשכנעו" כי אכן הם המתאימים להיכתב בסמל של העם היהודי. "זכה במיכרז" דוקא חזונו של יחזקאל, חזון העצמות היבשות, פרק ל"ז. פרק זה הוא מועט המכיל את המרובה. הוא מרכז בתוכו את כל מציאות עם ישראל בגלות הארוכה.

פרק זה קשור לחג הפסח (הוא ההפטרה של שבת חול המועד פסח), חג העצמאות של העם היהודי שאנו חוגגים אותו כבר למעלה מ-3,300 שנה מדי שנה בשנה.

חזון העצמות היבשות רומז לנו על אסונות רבים בעם ישראל בכל גלות ובכל דור. לאנשי דורנו, כמעט בבירור, הוא מתאר בצורה מדהימה את השואה. המבקר במחנות ההשמדה בפולין, ובמיוחד במאיידנק, רואה שם במו עיניו, במציאות ולא בחזון, את גל העצמות המפוזרות המנסות להתחבר זו לזו.

עיניו של מי אינו רואות את הקשר בין אסון האסונות, השואה, שלא היה לו אח ורע מאז חורבן בית-המקדש השני, לתקומת העם ומדינת היהודים!?

3 שנים בלבד מפרידות בין השואה ובין הקמת מדינת היהודים. שוב חזר העם לארצו לאחר אלפיים שנות גלות. יש להתבונן, הנה שלוש שנים לאחר אסון השואה (זמן קצר ביותר ביחס להיסטוריה של אלפי שנים) כמה מדינה עצמאית לעם היהודי.

מה רומז לנו יותר מהמאמר ב"שוחר טוב" (תהלים כ). "אב ובן שהיו מהלכין בדרך ונתייגע הבן. אמר לאביו, והיכן היא המדינה? (מעניינת הלשון: "מדינה"). אמר לו, בני, סימן זה יהא בידך, אם ראית בית הקברות לפניך דע כי המדינה קרובה לך".

מסע האב והבן רומז לאב המקיים "ובלכתך בדרך". מעביר לבנו את מורשת האבות בגלות (בדרך) מדור לדור. כמעט אפסה תקוות הבן לראות את קצה הגלות, ושואל, אימתי סוף הגלות? עונה האב לבנו, (כמו אברהם ליצחק), "אם ראית בית קברות..." ומהי השואה, אם לא בית הקברות הגדול ביותר בדרך ההיסטוריה?! – והנה המדינה לפנינו.

ראיה נכונה על ההיסטוריה של עם ישראל

מתוך "סולם בית אל" רבי יעקב מעמדין אוהב ישראל וארץ ישראל. "... ומי העיוור שאינו רואה קישור העולם התחתון בעליון הסומך ומעמיד, ועיני השגחתו עליהם תמיד. ואיך לא יבוש הכופר בהשגחה ויעמוד נכלם. מי שיעיין בייחוד ענייניו ומעמדנו בעולם. אנחנו האומה הגולה שה פזורה. אחר כל מה שעבר עלינו מהצרות והחמורות אלפי שנים ואין אומה בעולם נרדפת כמונו. מה רבו היו צרינו, מה עצמו נשאו ראש הקמים עלינו

מנעורינו להשמידנו ולעקרנו לשרשנו. מפני השנאה שסבתה, הקנאה רבת צררנו גם לא יכלו לאבדנו ולכלותנו.

ממשיך רבי יעקב מעמדין וכותב: "כל האומות הקדומות העצומות אבד זכרם, בטל סיברם, סר צילם".

ואנו הדבקים בה', כולנו חיים היום, לא נפקד ממנו בכל תוקף אריכות גלותנו אפילו אות אחת וניקוד אחד מן התורה שבכתב וכל דברי חכמים קיימים, לא יטה לארץ. מכולם לא שלט בהם יד הזמן ולא כילם.

מה יענה פילוסוף חריף? היד המקרה עשתה כל אלה?

"חי נפשי בהתבונני בנפלאות אלה, גדלו אצלי מכל ניסים ונפלאות שעשה השם יתברך לאבותינו במצריים ובמדבר ובארץ ישראל. וכל מה שארך הגלות יותר, נתאמת הנס יותר..."

ממשיך וכותב כי גם הנביאים ראו בחזון את כל ההיסטוריה "ולא נפל מכל דבריהם ארצה"

חדגם שביצירה

היצירה נוצרה משה מגיני דוד שבורים. לכל מגן דוד חסר משהו. לאחד, חסר החלק הימני, לשני – החלק השמאלי ולאחר החלק התחתון או העליון. כולם שבורים וחסרים. ששה מגיני דוד אלה המסמלים את השואה, רומזים ברמז ברור עקידתם של 6 מיליון אחינו בשואת אירופה.

ששת מגיני הדוד נוצרו מחלקים, כביכול עצמות מתחברות זו לזו כחזונו של יחזקאל. הנה באה בהן הרוח ויחיו. מהחלקים החסרים, מהשברים שאינם נראים, נוצר מגן דוד שביעי שלם וטהור ובתוכו מרכזת המילה: ז"י. זוהי תקומת עם ישראל מהשברים של השואה, לאחר השואה.

ה"מגן דוד" המרכזי (השביעי) רומז לאותו טלאי צהוב שהכריחו אותנו לענווד כדי לבייש ולבזות אותנו, ולומר לנו, אתה יהודי, אחת דתך למות! ביצירה, דווקא, במגן דוד זה כתובה המילה "ח" שרומזת על המשמעות בצורה בולטת במיוחד. זהו הסמל שלנו, של עם ישראל, כאשר אנו עונדים אותו, אנו מכריזים ואומרים קבל עם ועולם "ראו! חי העם היהודי!".

חלב

לב שנוצר משברים - חי הוא.

לב היצירה נוצר מחלקים חסרים ושבורים. למרות חלקיו ושבירונו – הוא מושלם. אולי על זה אמר הרבי מקוצק: "אין שלם יותר מלב שבור".

הגויים יכולים, חלילה, לשבור לעם היהודי גפיים וחלקי גוף אחרים, אבל לא יצליחו לעולם לגעת בלב. הלב תמיד ישאר שלם וחי. כל עוד הלב חי, יעלו אבר כנשרים, וכל חלק וחלק יתעורר לחיים. הלב הוא האיבר הראשון של החיים והוא רומז למקור ההווה של עם ישראל.

מעניין מאוד הרמז בביטוי "עם ישראל זי", הרי זה בדיוק כאותיות "ישאר לעם זי".

"נשברי לב" ו"שבורי לב" המוזכרים מדי יום בתפילת כל יהודי, הלוא הם אבלי ציון שלבם נשבר ונדכה. הרופא הטוב ביותר, הלוא הוא הקב"ה, חי העולמים, הוא דואג להם, "הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם". מדוע? - "קרוב ה' לנשברי לב".

"קרוב ה' לנשברי לב"

מאמר נפלא של המהר"ל מפרג מסביר את עצמת הלב השבור, סגולותיו ומעלותיו ביחס לקב"ה.

"משל למלך בשר ודם שנתן לאחד מידידיו כלי יקר לשמור, והכלי... נשבר! והוא מצטער על זה מאימת המלך, ולא ידע מה יעשה. לכך הוא שואל חכם אחד מה יעשה? והוא משיב, כי דבר זה אינו כבודו של מלך ואין להשיב לו הכלי כך. ואדם זה לא ידע מה יעשה. ויאמר כי באולי זה לא ידע הנהגת מלך זה, אלך ואשאל אחד מקרובי המלכות שהם מכירים את המלך. כאשר הוא שואל אותו, משיב לו, כי אני מכיר את המלך, גדולתו ורוממותו, אין ראוי להביא כלי זה לפניו, ולכך אמר כי יש לאבדו לגמרי. והנה לא ידע מה יעשה, ולכך אומר, אלך אל האומן שתיקן את הכלי אולי ימצא לו תקנה.

ובא אל האומן, אמר שיש תקנה לזה הכלי, אבל התקנה קשה, כי לא לכל הקלוקלים שבו יש תקנה אלא רק לאחד או שניים.

והנה זה אומר, על כל פנים לא אוכל להיות נקי מזה, אלך אל המלך עצמו, יעשה רצונו מה שיעשה. והנה המלך אומר, הכלי הזה שבור, אני משתמש בו... בכלי שבור אני משתמש, כמו שאמרו ש"ל כל כליו הם שבורים". וד"ל.

מגן דוד השביעי רומז גם לעולם התשובה, אשר הקב"ה מקבלם באהבה, "קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע".

השישה מכינים את השביעי

ראינו כי ששת החלקים מסביב ליצירה מכינים את החלק השביעי השלם והטהור. הרעיון הזה הוא רעיון יסודי ביהדות, ונמצא בצורה גלויה ובצורה נסתרת גם יחד:

א. ששת ימי השבוע מכינים את היום השביעי, את השבת, לכן בעם ישראל אין שם מיוחד לכל יום כמו בכל השפות בעולם, אלא מספר סדורי: אחד בשבת, שני בשבת... שישי בשבת. השביעי, יום השבת, בא לאחר הכנה מוקדמת של ששת ימי המעשה.

ב. החודש השישי - חודש אלול, מכין את החודש השביעי - חודש תשרי.

ג. השנה השישית משנות השמיטה מכינה את השנה השביעית. "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... וצויתי את ברכתי לכם בשנה השישית..." (ויקרא כה).

ד. ששת אלפים שנה מכינים את האלף השביעי - זמן הגאולה והתחיה.

ה. ספירת היסוד שהיא השישית, מכינה את הספירה השביעית - ספירת המלכות.

מדוע קרה כך בעולם? ששה מליון אחים הועלו על המוקד! השואה - מדוע??? נסתמו מעיינות שכלנו מלהבין.

אולם שאלה אחרת לפנינו, לאן עברו כל הזכויות של אותם הצדיקים והילדים הישרים והתמימים? - לא נעלמו הם! בזכותם קם העם היהודי בארצו לאחר 2000 שנות גלות!!!

כיוון הכתיבה

יש לשים לב לדבר מיוחד בכיוון הכתיבה של היצירה. תחילת היצירה נכתבה במגן דוד השמאלי העליון, במילים: "היתה עלי יד ה' ויוציאני...", המשך הכתיבה במגן דוד השמאלי האמצעי. כתיבת היצירה ממשיכה במגן דוד השמאלי התחתון, לאחר מכן הימני התחתון ועולה ימינה, מלמטה למעלה, עד שמגיעה היצירה לסופה, אל פסגת המגן דוד העליון הימני. כיוון זה מיוחד הוא, כיוון כנגד השעון, נגד הזמן. עניין זה מבטא כי עם ישראל חי מעבר לכל חוקי ההיסטוריה. מאורעות הזמן אינם חלים עליו כפי שחלים על יתר העמים, האימפריות והמעצמות. כל אימפריה, ותהיה הגדולה ביותר, עולה ושולטת על במת ההיסטוריה תקופה מסוימת, אך מוגבלת. לאחר מכן יורדת היא ומפנה את במת ההיסטוריה, ואין מי שמבכה בעולם את חורבנה. לך ומצא אותן במוזיאונים. עם ישראל, עם קטן, ממשיך בהיסטוריה מאז ימי קדם, צועד הוא במסלול הזמן כאילו לא קורה איתו דבר, כאילו לא בכל דור ודור עומדים עלינו לכולתנו. הנה עם ישראל חי וקיים, אנשים חיים ולא מוצגים.

משמעות ורמזים לכיוון הכתיבה – "נגד השעון"

כיוון זה שהוא כנגד השעון הוא כיוון מיוחד, "כל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא בדרך ימין" (יומא טו, א).

הכהן בזמן הקרבתו את הקרבנות מבצע את הסיבוב בכיוון הנזכר, כפי שמוזכר במסכת זבחים (פרק "איזהו מקומן"), הזאת הדם על ארבע קרנות המזבח, "כיצד? עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית-מזרחית, מזרחית-צפונית, צפונית-מערבית, מערבית-דרומית".

זהו הכיוון של היהודי בבית הכנסת. כאשר מוציא ספר תורה מההיכל אל הבימה וחזרה, כאשר מנענע הלולב ומסתובב מסביב לבימה, לתיבה, וכאשר רוקד הוא בהתלהבות עם ספר התורה בזרועותיו, בשמחת תורה.

פלא פלאים

הבה ונהרהר: האם מצאנו עדה בעם ישראל השבה לאחר 2,000 שנות גלות ועורכת סיבוב בכיוון שונה? מה כל ההיצמדות המיוחדת הזאת לכיוון זה, נגד הזמן?

סמליות הכיוון

1. נצחיות

הכיוון הנזכר הוא הכיוון של גרמי השמים בחלל, כוכבי הלכת שמסביב לשמש. ישנו קשר אמיץ בין קיום העולם לקיומו של עם ישראל, "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת". השמים והארץ הם עדים לנצחיות עם ישראל, כפי שנאמר: "האזינו השמים... ותשמע הארץ...". "ואעידה בם את השמים ואת הארץ..."

תניא בספרי האזינו, למה העיד משה בישראל את השמים ואת הארץ? לפי שאמר משה, אני בשר ודם, למחר אני מת, אם ירצו לומר לא קבלנו את התורה מי מכחישם? לפיכך אעיד עליהם שני עדים שהם קיימים לעולם.

וכן "העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ" (דברים ל, יט). רש"י מצטט את דברי הספרי ואומר: "המיוחד בשמים ובארץ שהם קיימים לעולם... ולא שינו את מידתם, שמא לא עלה גלגל חמה מן המזרח והאיר לכל העולם...?"

2. תנועה של חיים

נאמר במסכת שבת (פח, א) על הפסוק "אורך ימים בימינה", למימינן בה - סמא דחיי, סם החיים (אלה המבררים עניני התורה כמו שממשמשים תמיד ביד ימין).

כיוון החיים הזה יובא במשל מציאותי. לכשתעמוד ליד הנחל הזורם ותראה דג במים, אם תראהו שוחה "עם" הזרם, לא תדע אם חי הוא אם מת הוא ונשטף עם הזרם, אולם אם תראהו שוחה "נגד" הזרם, בודאי תבין כי חי הוא. עם ישראל חי נגד כל חוקי הזמן, בודאי עם חי הוא.

תנועה עם תכונה של אברהם אבינו

ההשפעה לרעיון זה התקבלה משני השעונים המיוחדים אשר נמצאים בחצרו של המהר"ל בעיר פראג. שעון אחד עם ספרות רומיות, ומחוגיו סובבות בכיוון ה"רגיל". שעון אחר מוצב לידו, ספרותיו - אותיות עבריות, ומחוגיו סובבים להם ממש בניגוד לכיוון השעון המקובל בכל העולם.

"ויגד לאברם העברי..." (בראשית יד, יג). מדוע נִתְּפָנָה אבינו הראשון "עברי"? חז"ל דורשים ומגלים לנו את סוד משמעות מילה זו: "כל העולם מעבר אחד, ואברהם – מעבר האחר".

(מעניין ונכון לשעה זו: כך סופר לי: הלווינים של כל אומות העולם מסתובבים מסביב לכדור הארץ בכיוון השעון והלווינים היחידים המרחפים בחלל ומסתובבים מסביב לכדור הארץ בכיוון נגד השעון הם הלווינים היהודיים-הישראלים).

שמאל זימין

בשמאל היצירה כיוון זרימת האותיות הוא בכיוון של נפילה מלמעלה למטה, ואילו בצד ימין מטפסות הן מלמטה כלפי מעלה. צד שמאל - ירידה, צד ימין - עלייה. זו ירידה לצורך עליה, וממקום גבוה זה שוב אין ירידה.

ירידה לצורך עלייה

"אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי" (מיכה ז, ח). תכונה מיוחדת זו שייכת לעם ישראל, נפילתו היא שלב כביכול שלפני המראה, צבירת תאוצה לקראת נסיקה כלפי מעלה. אין לראות בירידה שלב בפני עצמו. כל ירידה היא הכנה של "ילכו מחיל אל חיל". ככל שהנפילה גדולה יותר, כן עצמת העלייה גדולה יותר לאחר מכן.

ירידה ועלייה

שתי קצוות בעם ישראל, ירידה מחד גיסא, ומאידך גיסא - עליה! טבעו של העם היא האפשרות של עליה והתרוממות. אומה זו משולה לעפר וגם לכוכבים. כשהן יורדין יורדין עד עפר, וכשהן עולין עולין עד לכוכבים (מגילה טז, א). כן נראה ביצירה עצמה, למטה האותיות "עם ישראל" שבורות, מפוזרות ומפורדות, כביכול ללא אחדות ביניהן. ואילו למעלה, בדרגה הגבוהה, האותיות מסודרות ומאורגנות בצורה ברורה. האותיות למעלה מלוכדות ומחוברות ושלמות. המילה הגבוהה ביותר ביצירה היא המילה "ישראל".

הירידה מסמלת - ירידה לגלות. העלייה מסמלת - עליה וחזרה למסורת, לערכים ולארץ ישראל.

ירידה היא שלב בעליה

הירידה בעם ישראל אינה נתון מייאש, ח"ו, אלא תהליך גלי של מורדות ועליות. הוא שלב לפני עליה. דומה לזרע האדמה הנרקב, כביכול, לפני צמיחתו, פריחתו, לבלובו ושגשוגו.

דוגמא בולטת במיוחד היא ירידת עם ישראל לגלות מצרים. ירידתם שם למ"ט שער טומאה. כמעט ונבלעו בשער החמישים שממנו אין תקומה עולמית. הגיעו לשפל המדרגה, ובינם לבין המצרים לא נמצא הבדל, "אלה עובדי עבודה זרה ואלה עובדי עבודה זרה". התבוללותו המוחלטת (כמעט) של עם ישראל בגלות מצרים מתוארת בפסוק כ"גוי מקרב גוי" (דברים ד, לד). דוקא ירידה עמוקה למ"ט הפכה לעליה ונסיקה גבוהה. כל שער טומאה עלה והפך להיות שער קדושה, משלב לשלב תוקנו כל השערים עד שהגיעו לדרגה הגבוהה של קרובים לשער ה-50, ביום קבלת התורה - במעמד הר סיני.

למה הדבר דומה? במעשיהם השליליים, בטמיעה, בהתבוללות ובירידה משער לשער כאילו נאספו צרורות של אבנים וכיסו עצמם. כך יצרו מחיצה בינם לבין אור הבורא.

כל אחת מ-49 אבנים כהות אלו נהפכו בזמן ספירת העומר לאבני ספיר בוהקות ומזהירות, הכנה לקראת קבלת אור א-להותו, בקבלת התורה. במעמד הנשגב זכו וזיככו כל שער טומאה לשער קדושה, ובעזרתם הגיעו לשמוע מפי הגבורה "אנכי..." ו"לא יהיה...".

במצרים "למדנו" חשפנו וגילו שיש בנו עוצמות של עבודה והישרדות. לקחנו ורתמנו כוחות אלה והעברנו איתם לעבודת הבורא.

יש הרואים את ירידת בני ישראל לטומאת מצרים כמטרה בפני עצמה, והיא "ליקוט ניצוצות" - לקחת את כל כח העוצמה של הרע ולרתום אותו אל הקדושה ומעבדי פרעה להפוך לעבדי ה'.

משלו משל בימינו, ככל שכדור גומי נזרק ממקום גבוה יותר, כלומר ככל שנפילתו ארוכה, כן התרוממותו אחר כך חזקה וגבוהה יותר כלפי מעלה.

“עולים ואין יורדים”

ההבדל בין אומות העולם ובני ישראל בולט במאמר חז”ל במדרש רבה ויקרא כ”ט: “הראה הקב”ה ליעקב אבינו שרו של בבל עולה ושל אדום עולה. באותה שעה נתיירא יעקב, אמר: אפשר שאין לזה ירידה? אמר לו הקב”ה, אפילו הוא עולה ויושב אצלי משם אני מורידו. אם אתה, עם ישראל - עולה, אין לך ירידה עולמית. כן ביצירה ניתן לראות בבירור כי בצד ימין האותיות עולות עד הפסגה, ואין להן יותר ירידה בצד שמאל. מגיעות הן אל השיא, שם הן נשארות ואינן יורדות.

מבנה החלקים ומספרם.

המתבונן בצד שמאל של היצירה, רואה 3 מגיני דוד. שלושתם יחד בנויים בדיוק מ-17 חלקים (18-1) = ח”י פחות אחד, זו הנפילה בעם ישראל, כאשר אין קשר עם האחד, שהוא הקב”ה. יש לראות חלק זה כמשמעות של הסתרת פנים, “וקם העם הזה... ועזבני... ועזבתים והסתרת פני מהם והיה לאכול... ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא...” (דברים לא, טז-יח).

המתבונן בצד ימין של היצירה, רואה 3 מגיני דוד. שלושתם יחד בנויים בדיוק מ-19 חלקים (18+1) = ח”י ועוד אחד, כאשר מצטרפים ומתחברים אל האחד, אל הקב”ה, זוכים אנו להתרוממות ועליה.

2 חלקים אלה אינם נפרדים זה מזה, הם מהווים מיקשה אחת, שני צדדים של מטבע אחת. מספר החלקים ביחד הוא 36 = פעמיים ח”י. במצב של חיבור זה צד שמאל הופך להיות חלק בלתי נפרד מצד ימין. העבירות - הצד השלילי - הופכות לזכויות.

בנפילה היה גם כן גרעין חיובי, תנועת הכנה לקראת עליה והתרוממות. “אילולי נפלתי, לא קמתי”. כל צד הופך להיות משמעות של המילה החשובה “חי”.

17 החלקים בצד שמאל, רומזים לירידה. כביכול שומעים פה קריאה איומה: “אוי!” (בגימטריא 17), הופכים להיות רמז למילה “טוב” (בגימטריא 17).

כן נאמר (דברים ל, ח-ט) “ואתה תשוב ושמעת בקול ה’... כי ישוב ה’ לשוב עליך לטוב כאשר שש על אבותיך”.

הקשר והגשר בין 2 החלקים

מילת מפתח בכתובת היצירה נמצאת בצורה בולטת במיוחד בין שני החלקים, והיא המילה "ויעמדו". יש למצאה ביצירה, מתחת לצידו הימני של המשולש התחתון של מגן הדוד המרכזי.

מילה זו משמעותית ביותר. היא באה לבטא עמידה לאחר נפילה. ממקום זה והלאה, מצד ימין ומעלה, מתואר החלק החיובי של ההתרוממות. ביטוי זה מזכיר לנו כפל משמעות:

- א. "ויעמדו" מלשון עזירה. "ויעמדו המים היורדים מלמעלה" (יהושע ג, טז). מרמזים לנו כי המים הזידונים אשר איימו לרדת לעומק ולשטוף, הנה נעצרו, עמדו. בדומה לירדן שנעצר ובני ישראל עברו בתוכו.
 - ב. "ויעמדו" מלשון תכונה, התכונות לקראת... "ויקרבו... ויעמדו לפני ה'" (ויקרא ט, ה). רומז כי העמידה היא להתקרב אל ה', ופניהם קדימה ולמעלה. גם ביצירה ההמשך קדימה ולמעלה.
 - ג. "ויעמדו" - מלשון תפילה. "ויעמוד פינחס ויפלל..." (תהלים קו, ל). וכן אנו קוראים לתפילה העיקרית: "תפילת העמידה".
- עם ישראל שרד ועמד איתן, בזכות הקשר, הערגה והחיבור עם שומע תפילת כל פה. כל עוד לא אבדה התקווה, יש מקום לתפילה. "אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל יתיאש מן הרחמים".

ערך המילה "ויעמדו"

ערך המילה "ויעמדו" הוא 136, מספר משמעותי ביותר הקשור לעולם התשובה.

"ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", ובמקביל, קיים רמז מקוצר: "צום, קול, ממוץ", כל אחת מהמילה הללו היא בדיוק הערך 136. מילה זו "ויעמדו" הנמצאת בגשר שבין החלקים, מדגישה כי בשלב זה עוברים אל עולם התשובה, ובמעמד זה זוכים לעלייה והתעלות שממנה אין ירידה עולמית.

ניתוח מילים פינתיות בצד ימין

העוקב אחר המילים הנמצאות בפינות מגיני הדוד בצד ימין, יגלה חיזוק לרעיון של נפילה ולאחריה התרוממות גבוהה. בפינה הנמוכה, במגן דוד הימני התחתון, נמצא שהמילה "ישראל" כתובה בכיוון של נפילה, מלמעלה למטה. כאשר נחקור את הכתוב בפינה העליונה במגן דוד זה, נגלה את המילה "תקותנו" כתובה בצורה מאוזנת.

חתקוז

יש תקוה לעם ישראל גם במצב של נפילה. "כל זמן שאדם חי יש לו תקוה" (ירושלמי ברכות ט, א). הודגש לעיל, כי היצירה כולה מביעה חיים, ולכן יש תקוה. ובשחר טוב (תהלים מ) מצוטט: "קוה קויתי לה", אין בידי ישראל אלא קווי, כדי שיגאלו בשכר קוה קויתי". הקב"ה מזכיר ליעקב כי התקוה היא הסוד של החזרה ממצב של נפילה לעליה. "למה תאמר יעקב", אמר לו הקב"ה, חזור לתומך, כשם שהיית חוזר לקוויך, כשהיית מברך את השבטים אמרת: "לישועתך קויתי ה'" (אגדת בראשית כ). ה"תקוה" היא מילה המביעה באותיותיה חזרה אפילו מהמצב הרחוק ביותר. יש בה תנועה של חזרה מהאות ת' ל-ק', ל-ו', ל-ה' (אל ה'). מהאות ת' שהיא סוף, ישנו קו (ק' ו') ישיר אל ד'.

מתקוז לאיזון, ומאיזון לעלייה, מחיל אל חיל

יש להמשיך לעקוב ביצירה ולראות במגן דוד האמצעי בצד ימין את המילה "ישראל" בצורה מאוזנת, במקביל למילה "תקותנו". לאחר הנפילה שהיתה במגן דוד התחתון בא שלב האיזון. בפסגת היצירה רואים את המילה "ישראל" בכיוון של עלייה. לאחר האיזון בא שלב ההתרוממות והעליה. טבעו של עם ישראל נהפך כגלגל. מירידה -

נפילה כמעט מוחלטת. ננסכה בו תקוה, התעודד, התאזן וקיבל תפנית חדה כלפי מעלה.

למה הדבר דומה? לטייס שמטוסו צולל כלפי מטה, וכמעט, חלילה, מתנגש הוא בצלע ההר... אך אינו מאבד תקוה, גם במצב קשה זה מצליח איכשהו להתאזן, ועוד יותר לנסוק מעלה מעלה, חזרה אל האויר, האור והרוחניות.

סגולת הפינות השלמות

מהו מספר הפינות השלמות שנשארו בכל מגן דוד מסביב ליצירה? 3 פינות מכל מגן דוד. 3 פינות אלה מבטאות חיזוק וחוסן. "על שלושה דברים העולם עומד...", "והחוט המשולש לא במהרה ינתק...", ובמציאות: "דרך 3 נקודות עובר מישור...", הבסיס החזק ביותר בנוי על 3 נקודות. 3 נקודות אלה, יש להן רמז לצורת ניקוד הסגול, וידוע כי הקב"ה קראו לעם ישראל "עם סגולה". המיוחד בסגול הוא שאפשר להפכו לכל כיוון ונשאר תמיד בצורתו סגול. "בחינת סגול זה, שבכל דרך שאתה מהפכו בצורתו הוא עומד, סגול הוא, אף כנסת ישראל כן. עם כל הזעזועים והטלטולים נשארים יהודים בצורה ובתוכן, נצח ישראל לא ישקר" (האדמו"ר ר' דוד מלעלוב).

ביצירה: 3 פינות אלה משתנה מיקומן ממגן דוד אחד למשנהו בכל הכיוונים.

ראש זכתפיים

הפינות השלמות שנשארו מכל מגן דוד יש להן תיאור של ראש ושתי כתפיים. שתי הפינות המחוברות בקו ישר אחד נחשבות ל"כתפיים". הפינה השלימה ש"מעל" לקו המחבר את שתי הכתפיים נחשבת לקודקוד, ל"ראש". במגן דוד הראשון, השמאלי הגבוה, כביכול הכתף האחת גבוהה והשניה נמוכה. ובקודקוד (בראש) כתוב הביטוי: "ברוח ה'".

העוקב אחר צורה זו במגן דוד השני, השמאלי האמצעי, יראה את הכתפיים והראש כאילו הסתובבו מעט אבל ממשיכים לרדת. במגן דוד התחתון הכתפיים לגמרי למטה, והראש שמוט. זהו צד שמאל, הנפילה.

מדת הרחמים בזמן הנפילה

יש לשים לב ביצירה, כי בכל קדקוד (ראש) בצד זה נמצא שם ה'.

בראשון כתוב: "ה",

בשני: "א-ל"

ובשלישי: "י + כא" = "א-ל".

גם בזמן נפילה אין הקב"ה עוזב את האדם, ואין הנופל עוזב את הקב"ה. "גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי" (ברכות סג, א). הגנב - אף על פי שגונב, בזמן הגניבה מבקש עזרה מהקב"ה.

וכן נאמר: "ה', ה', א-ל רחום וחנון" מידת הרחמים כך היא: "אני מרחם קודם שיחטא האדם, ואני מרחם אחר שיחטא, אם ישוב" (ראש השנה יז, א). ישראל אף על פי שחטא, ישראל הוא, ושם "א-ל" עדיין נמצא בראשו. רמז המילה "נפילה", מסתיימת באותיות "לה". ערכן 35 בדיוק כערך המילה "יהודי". גם בסוף הנפילה היהודי נשאר יהודי. רק מאורעותיו משתנים, אך הוא אינו משתנה.

הראש השמוט

ה"ראש" השמוט מסמל את הדרגה הנמוכה ביותר, את הנפילה האיומה בעם ישראל.

מה"ראש", כביכול, נפלה האות "ש" הגדולה (ראה למטה בפיזור האותיות הגדולות: "יש"ראל"), ולא עוד אלא שהיא הפוכה!

מהי אותה "שין" (ש)? למה תרמוז? היכן מצאנו את האות "ש" עומדת בפני עצמה?

א. ש" (שין) של תפילין. "נפילה" של התפילין מראשו של היהודי. "פושעי ישראל בגופן מאי ניהו? אמר רב, קרקפתא דלא מנח תפילין" (ראש השנה יז, א).

ב. ש" (שין) רמז לאות הנמצאת על המזוזה בכניסה לכל בית יהודי. כביכול, חס ושלוש, נפלה גם המזוזה.

ג. ש" רומזת לשבת.

ד. ש" רומזת לקריאת שמע.

עם ישראל, שלא באשמתו, הגיע לדיוטא התחתונה, לבירא עמיקתא, לנפילה רוחנית. וכן כתוב באחת ה"כתפיים" השמוטות, (במגן דוד התחתון) "ורוזז אין בהם", אין רוחניות בעם ישראל.

מדרש רבה (שמות פ"א) מצטט, בהתייחסו לנפילה בעם ישראל, את הפסוק "ועלה מן הארץ", "כל זמן שישראל בירידה תחתונה, עולים הם, מהיכן? מן הארץ."

התרוזמות

המצב הקשה המתואר לעיל הוא שלב נמוך, אבל זרע התחיה נמצא בתוכו! חלילה וחס להתייאש גם במצב חמור כזה. "דלותי ולי יהושיע", אף על פי שדלה אני מן המצוות, לי נאה להושיע" (ראש השנה יז. א). אכן, מיד לאחר הנפילה אפשר להתבונן לראות את צד ימין של היצירה. הראש מתרומם ועולה מעלה מעלה (ינותח להלן). על זה אפשר לומר "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו", לב החכם מביט על העליה ואינו מדגיש את הירידה לפני כן. יש מפרשים: "סור מרע ועשה טוב" - חדל לעסוק בכל מאודך להביס ולהתבוסס במחשבות תיקון הרע, אלא עסוק בדבר אחד בלבד, עסוק כל העת במשימה אחת: "עשה טוב"! אמרתו הידועה של הרב: "את החושך לא מגרשים בצעקות ובמקלות, אלא רק על ידי האור".

שיחת ר' לוי יצחק עם קונו

לאחר תיאור "התפילין שנפלר" ביחס לאות "ש" ההפוכה, כאן המקום להזכיר את שיחתו של סגורם של ישראל, ר' לוי יצחק מברדיטשוב: "רבונו של עולם", הרים קולו ופנה בטרוניה כלפי הקב"ה, "אם אי אתה מוחל עוונותיהם של ישראל, אין, כביכול, תפילין שלך כשרים. כתוב בהם, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". ואם אי אתה מוחל להם לישראל, אין הם "גוי אחד בארץ", מפוצלים ומפורדים הם, ואז כביכול אין התפילין שלך כשרים.

ומיד משנה ר' לוי יצחק את קולו ונעימתו, נעימה של תחנונים והתחטאות כבן לפני אביו, "רבונא דעלמא כולא, למה אינך לומד מפשוט שבישראל

ואינך נוהג כמותו עם בניך? אדם בישראל, פשוט שבפשוטים, אם הפיל בשוגג תפילין שלו לארץ, מה הוא עושה? גוחן עצמו ארצה, מרים את התפילין ומנשק אותן בדבקות מנשיקות פיו, ואינו מוצא לו נחמה במה שעשה, ואנחנו, עמך ישראל, תפילין שלך אנחנו!!! כי תפילין שלך מה כתוב בהן? "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", ואתה ריבון העולמים השלכת אותנו לארצות הגלות והגזירה רצוצים ונרמסים על ידי כל מיני שקצים ורמשים. ולא דין הוא, ריבוננו של עולם, שהגיעה עת דודים להקים מעפר דל ומאשפות להרים אביון?! להרים תפילין שלך, עמך ישראל, עם בו בחרת מכל העמים, ולנשקם מנשיקות פוך, להרים קרנם ולגאלם משממונם וחורבנם".

ההתרחקות מ"עיני ח"י" כיצד היא בעיני ח'?

"שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו" (ישעיה נז, יט). תחילה מבשר הקב"ה כי הוא מתחבר עם הרחוק, שהתרחק, שיש בו מעלה גדולה יותר מזה הקרוב. כיצד יובן הדבר, אם לא במשל? משל לקיר אבנים הבנוי נדבך על גבי נדבך. בעת נופלו וקריסתו, האבנים שנפלו רחוק מאוד מבסיסו של הקיר הלוא הן אותן אבנים שהיו בפסגתו. ככל שהאבנים הן גבוהות יותר, כך התרחקותן רבה יותר, ומקום נפילתן רחוק מאוד והנמשל, הנשמות הגבוהות בעלות עוצמה, אם נופלות ח"ו, הן נופלות למרחק רב, אותן נשמות רחוקות מיהדות מי ישער עוצמתן!?

"לא הביט און ביעקב"

חכמינו בכל הדורות ראו בעין נכוחה את התרחקותם של יהודים מאמונה. ידעו כי כל ישראל ערבים הם, ויש מקום להתפלל עליהם, על פי מה שאמר נעים זמירות ישראל: "יתמו חטאים מן הארץ", "חטאים" ולא "חוטאים". ראו חכמינו מעלה גדולה במי שיודע ללמד סנגוריא על עם ה', בניו של מקום, ואין בן ואב יכולים להיפרד זה מזה לעולם. "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל" - אם קודשא בריך הוא, אינו רואה און ועמל בבניו, קל-וחומר בשר ודם...

ידוע הביטוי "בעל עבירה", אולם ביחס למצוות נקרא בשם "בן", "בר-מצווה". משמעות הדבר: אדם הקשור לעבירה יכול להיפרד ממנה כבעל ואשה, או כבעל חפץ שהיום זה שייך לו ומחר יכול להשתחרר ממנו. (בעל-הבית, בעל-מלאכה) אולם בן ואב זה יחס במציאות שאינה יכולה להימחק לעולם.

האדמו"ר מקומרנא זצ"ל (נתיב מצוותיך, שביל אמונה ג, כב) מספר איך פעם לימד הבעש"ט את תלמידיו מעלת המצווה העצומה שיש בלימוד סגוריא על ישראל, ואז החלו ללמד זכות עליהם, זה כך וזה כך בלימודים מפסוקים וכדומה. והכל בקול מתון ורגוע. אז יצא הבעש"ט מגדרו וצעק עליהם בכל כוחו, "אתם מלמדים זכות כמו אם חורגת המדברת טובות על בנה החורג, לעשות נחת רוח לבעלה. אבל לא כך היא המצווה. תארו לעצמכם איך האם האמתית מדברת על בנה, וחוקרת בכל עיון וסטיה למצוא איזה התגוננות וצד טוב ללמד זכות על בנה. והיא צועקת בכל נפשה (פון די קישקס), "לא אכפת לי מה הם מעשיו הרעים, אם נכשל וטעה לפי שעה, אבל בני בעצם טוב, טוב הוא עד למאוד. טוב בפנימיות נפשו ושורשו. לוא יהי שעשה מה שעשה, מעשיו הם לפי שעה, שהם רק אחיזת עיניים בלבד".

שלבי חזרת רוממות, תהליך חגאולז

יש לחזור ולהתבונן ביצירה בצידה הימני. לראות את ה"ראש" המתרומם בביטוי משמעותי ביותר, "והבאתי אתכם אל אדמת ישראל". הנה כאן בארץ ישראל, זה מקום העליה, תרתי משמע. רק בארץ ישראל הראש היהודי עולה ומתרומם.

העליה וארץ ישראל

א. לארץ ישראל עולים, וממנה אין יורדים. כפי שנאמר, "הכל מעלין לארץ ישראל" (כתובות ק, א).

ב. "ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות" (קידושין סט, א).

ג. "ארץ ישראל גבוהה ומתוקה ומשובחת משאר הארצות" (ילקוט משלי תתקמג).

"אמר הקב"ה חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל. אמר ליה הקב"ה למשה, הן הארץ חביבה עלי וישראל חביבין עלי, אני אכניס ישראל שהן חביבין עלי לארץ שחביבה עלי" (במד"ר כג).
 "להתהלך לפני ה' באור החיים, זו ארץ ישראל" (מדרש שו"ט, תהלים נו).
 ד. העליה לארץ ישראל היא אחד משלבי הגאולה. כפי שמוזכר בפסוקים רבים, "ושב ה' א-להיך את שבותך... ושב וקבצך מכל העמים...", "והביאך ה' א-להיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והטיבך והרבך מאבותיך" (דברים ל' ג-ה).

יש להדגיש את המציאות, אשר כל מי שיש לו עיניים יכול לראות. ארץ ישראל חכתה לבניה שיצאו לגולה כמעט אלפיים שנה. הארץ נשארה שוממה, וכל מי שישב בה קפא על שמריו (בדווים), כאילו ההיסטוריה עצרה מהלכה, לא זזה ולא התקדמה כאן בארץ מאז חורבן בית שני. הנה, הרגישה אדמת ארץ ישראל שבניה חוזרים אליה. ראה זה פלא, פורחת היא, משגשגת ומניבה פירות. "ארץ זבת חלב ודבש". העם השב מהגלות בודאי לא היה חקלאי מטבעו, וגם לא עם למוד מלחמה, אוחזי נשק. כאן בארץ, פתאום "מתגלים" החקלאים הטובים בעולם, והצבא החזק ביותר, המגן בחירוף נפש ונאחז בציפורניו באדמתו. האם לא מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו.

הישיבה בארץ ישראל

ישיבה בארץ ישראל יש בה מעין סגולה של ישיבה בבית-כנסת. "אחת שאלתי מאת ה'... שבתי בבית ה' כל ימי חיי..."
 "יעקב חבל נחלתו", ארץ אשר עליונים ותחתונים תשוקתם אליה, "תמיד עיני ה' א-לקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (אגרת הגר"א, עלים לתרופה).
 כן צוואתו של "יסוד ושורש העבודה" (ס"ק מו), "תשוקתכם יהי' בתמידות ליסע לארץ הקודש... והובא בספרים, אם אין מוסכם בלב אדם ישראלי בתכלית ההסכמה שבודאי קודם שימות יראה לשום פעמיו לנסוע לארץ הקודש למות שם עונשו מרובה ר"ל, ובודאי אם לא יהיה תשוקת האדם בתמידות לזה, לא יהיה ג"כ הסכמה בלבו לזה", עכ"ל.

וכן לשון התניא באיגרת הקודש, "לעורר את האהבה הישנה וחיבת ארצנו הקדושה להיות בוערת כרשפי אש מקרב איש ולב עמוק".
ובספר חרדים פ"ב מצוות ל"ת התלויות בארץ, כתב "וצריך כל איש מישראל לחבב את ארץ ישראל ולבוא אליה מאפסי ארץ בתשוקה גדולה כבן אל חיק אימו, כי תחילת עוונותינו שנקבעה לנו בכיה לדורות יען מאסנו בה", עכ"ל.

ידועה נבואתו של יחזקאל (לו, ח) "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא". התייחסותו של ר' אבא לנבואה זו היא ברורה, "אין לך קץ מגולה מזה" (סנהדרין צז, א). רש"י מדגיש, "כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה, אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה מזה".

שִׁלְבִים בַּגְּאוּלָּה

האם גאולה היא הוכחה שהעם חזר בתשובה, או בגלל שהגיעה העת ואין לעכב?

במסכת סנהדרין (צז, א) נמצאת מחלוקת בין ר' אליעזר הסובר שהגאולה תלויה בתשובה, לבין ר' יהושע הסובר כי הגאולה אינה תלויה בתשובה אלא בזמן. לאחר שכל אחד הציג הוכחות לדעתו, שתק ר' אליעזר. "איסתליק ר' אליעזר", ר' אליעזר הודה לר' יהושע.

גדולי ישראל, ר' סעדיה גאון, רש"י, רמב"ן, רבנו בחיי, רד"ק, המהרש"א, מצודת דוד, המהר"ל מפראג, הגאון מוילנא, הרמח"ל, אור החיים, החפץ חיים, כולם מודים שהגאולה תבוא (ובאה) בזמנה גם ללא קשר לתשובה. הגאולה באה בעידן סמוי שהיה קבוע מראש, ותופיע בתהליך מתמשך. שלב זה של גאולת העם והארץ היא גאולה גשמית בלבד. תופיע לבני הדור גם לאלה שאינם זכאים וצדיקים. לאחריה יבוא, בעתיד, השלב הבא, גאולה רוחנית. זהו העידן בו נחזור כולנו לעבודת ה' בלבב שלם.

הַתְּבוֹנָנוֹת בַּפִּינּוֹת הַיְצִירָה

נשוב אל היצירה, ונתבונן בה ונבדוק: מה כתוב בפינות מגיני הדוד? בצד ימין, בפינה הנקראת "ראש" במגן-דוד האמצעי. ב"ראש" כתובות האותיות י' י' (פעמיים יו"ד) יוצרות את שם ה' (כפי שמודפס בחומש). רמז

בפסוק "ושכנתי בתוך בני ישראל", כי הקב"ה שוכן בתוך בני ישראל. האות האחרונה של "בני" היא יו"ד, והאות הראשונה של "ישראל" היא יו"ד. הנה רמז כי יי (ה') שוכן בתוך בני ישראל. גם ביצירה עצמה ב"ראש" כתוב הביטוי, "לבני ישראל".

בפסגת היצירה אנו רואים במגן-דוד השישי, (העליון) בפינה הנקראת "ראש" את המילה "ישראל" בכיוון של עליה והתרוממות, עם ישראל מגיע לגובה רוחני. מעל המילה "ישראל" שוכנת אות "ע" גדולה (בביטוי: "עם ישראל זי"), הוכחה, שעם ישראל חזר אל המקורות, אל הרוחניות. להבדיל מהנפילה הרוחנית שהיתה כנגד, למטה. (קיבל ביטוי במגן-דוד התחתון, ראה לעיל) חזר עם ישראל אל "ע" של תפילין, אל "ע" של שבת, אל "ע" של המזוזה, אל "שמע ישראל".

הרוצה להתעמק יבחין כי ב"ראש" של מגן-דוד החמישי נמצא הביטוי, "בני ישראל זכרו", ואילו ב"ראש" המגן-דוד השישי נמצא הביטוי: "שבטי ישראל זכרו".

הביטוי "בני ישראל" מתאים להצמידו ליעקב שהיה אביהם והם היו בניו ממש, "ויקרא יעקב אל בניו... היקבצו ושמעו... בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם" (בראשית מט, א-ב).

הביטוי "שבטי ישראל" מתאים יותר לתקופה של משה, "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה). יעקב היה אביהם הגשמי של בני ישראל, ומשה אביהם הרוחני. זה משלים את זה, תחילה יעקב ואחר כך משה. גאולה גשמית ואחריה גאולה רוחנית.

פסגת היצירה

כבר למדנו כי מה שנכתב בפסגת היצירה בא לציין ולרמוז על הרעיון הנשגב שהזכיר משה בברכותיו לשבטים, "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל". הרעיונות שכתב רבנו בחיי בפרשת "וזאת הברכה" אכן מתאימים לפסגה שהיצירה שואפת להגיע. "ויהי בישורון מלך", שהיה בבני ישראל מלך והוא הקב"ה, והענין ששרתה שכינה בישראל. ולכן הזכיר "ישורון" שהוא לשון ראייה, על שם שראו בסיני כבוד

השכינה עין בעין, ושם התאספו ראשי עם יחד שבטי ישראל לקבל אלהותו ומלכותו".

"ויהי בישורון מלך", זה הקב"ה. אימתי? "בהתאסף ראשי עם" ... וכן הכתוב אומר: "הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה", אימתי בונה בשמים מעלותיו? בזמן ש"אגודתו על ארץ יסדה". (במדבר רבה ט"ו, יח).

פסגת היצירה מביעה את הערכים השמימיים. הערך המוזכר ב"ראש" המגן - דוד האמצעי נרמז בביטוי, "לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל זִכְרוּ", המייצג גם בצורה המאוזנת את הצד הגשמי המאוזן, ומקביל לביטוי "ואגודתו (חברו) על ארץ יסדה (הצורה המאוזנת)".

"הבונה בשמים מעלותיו", אימתי, כשישראל באגודה אחת. רמז ביצירה, הביטוי, "יִשְׂרָאֵל" (בפסגה) זִכְרוּ... ואם כן תלה הכתוב הבנין העליון כולו על ישראל כשהן אגודה אחת.

פסגת הפסגה

פסגת היצירה היא המילה "יִשְׂרָאֵל". ופסגת הפסגה, האותיות האחרונות של המילה ישראל הן "א-ל". רמז לנאמר במסכת ברכות (ו, א) "אמר להם הקב"ה לישראל, אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם (המילה ביצירה: "חברו"), שנאמר "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

האחדות שבפסגה

יש לציין כאן כי היצירה אינה מסתיימת בפסוק האחרון של חזון העצמות היבשות. היא ממשיכה בפסוקים נוספים שנכתבו בהמשך החזון אודות החיבור שבין העצים (לוחות העץ) המסמלים את שבט יהודה ושבט יוסף להיות אחד.

הביטוי "אֶזְרָא" חוזר על עצמו כהד חזק בפסוקים שנכתבו 8 פעמים!
קִוּוּ לַךְ עֵץ אֶזְרָא... וּלְקִוּוּ עֵץ אֶזְרָא... וְקָרַב אֹתָם אֶזְרָא אֶל אֶזְרָא לַךְ לְעֵץ
אֶזְרָא וְהָיוּ לְאֶזְרָאִים בְּיָדְךָ... וְעָשִׂיתִם לְעֵץ אֶזְרָא וְהָיוּ אֶזְרָא בְּיָדֶיךָ.

המגן-דוד החמישי מבטא אחדות שבין אדם לחברו, "ואהבת לרעך כמוך". והמגן-דוד השישי מבטא אחדות עם הקב"ה, "ואהבת את ה' א-להיך..." האחדות היא המטרה הנכספת שאין גבוהה ממנה, ולכן כולה נכתבה במגיני-דוד העליונים. הדרגה הגבוהה ביותר היא אהבת ה', שכל המעשים שאנו עושים הוא להגיע לדרגה זו, "והיה אם שמע תשמעו אל מצותי... לאהבה את ה' א-להיכם..."

השוואה בין שני חלקי היצירה

לסיכום, בינים נערוך השוואות בין שני חלקי היצירה. נזכיר, כי החלק השמאלי (3 מגיני-דוד השמאליים) בנוי מ-17 חלקים, והחלק הימני (3 מגיני-דוד ימניים) בנוי מ-19 חלקים. הנה פלא, למרות שהחלק הימני "כבד" יותר ביצירה, הוא גבוה יותר מהחלק השמאלי ה"קל". אין זאת כי אם החלק השמאלי, השוקע, גשמי. והחלק הימני העולה למעלה מבטא עליה ברוחניות. לאחר הטיפול והעליה ברוחניות, אין ירידה ממנה, שם היא נמצאת במקום הגבוה, כפי שהזכרנו לעיל. בחלק זה נסתיימה ונשלמה היצירה.

לב היצירה

מגן-דוד פנימי, מושלם

המגן-דוד הפנימי, השביעי, הוא מושלם ומואר. בנוי מ-12 קוי גבול כשהאור הפנימי מאחד אותם. 12 קוים אלה מסמלים את 12 השבטים, "כל אלה שבטי ישראל שנים עשר". יש קשר בין כולם. כביכול נותנים יד זה לזה, והאור הפנימי מחבר את כולם והוא המחייה אותם.

המילה "זי" מסמלת אחדות

אדם חי כל אבריו שלמים ומחוברים על ידי הנשמה, האור. כאשר הנשמה שבה למקורה הגוף מתפרק ומתפרד.

המילה "זי" מורכבת מהאות ז' ומהאות י'. האות ז' נכתבת על ידי שתי האותיות ו-י וחטוטר על גבן. ערך 2 האותיות ו-י+ הוא בדיוק 13, כערך המילה "אחד" או "אהבה". אמרו השבטים ליעקב אביהם: "אין בלבנו אלא אחד", אחדות ואהבה.

האות י מסמלת את החיבור של יהודי והקב"ה. זו י הלב של היהודי, ברוך ה', זוהי הוא, זוהי!

מגן דוד סמלו של העם היהודי. קח ח"י (18) קוים ובנה מהם צורה משוכללת, מהו הדגם שיתקבל? מכל 3 קוים יוצר משולש אחד. ומ"ח"י (18) קוים יוצרו 6 משולשים. והנה נוצר מגן דוד מושלם. המילה "ח"י" קשורה ביותר לעם ישראל. "והיה מספר בני ישראל כחול הים... והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני א-ל ח"י" (הושע ב, א).

משמעות המילה הזאת היא קשר עם הקב"ה, שהוא כלשון הנביאים: "ח"י העולמים", "ח"י אני נאום ה'", "ח"י ה' אשר פדה את נפשי..."

רמז למילה: "ח"י"

רבנו בחיי אומר (פרשת אחרי מות) כי כתוב בבגדי הכהן הגדול "והניחם שם" מלמד שטעונים גניזה. ואמרו כי משקל הבגדים היו י"ח (ח"י) מנה, וזהו לשון והניחם. ר"ל: והנחם י"ח.

מה רמז היה בבגדי כהונה שמשקלם היה י"ח מנה?

טעם טבילת כהן גדול אחר צאתו מבית קדש הקדשים, משום דבצאתו משם היה ס"מ (השטן) אוחז בבגדיו שעליו לקורען מתוך קינאה, לכן ציווה הקב"ה לעשות שפה בפי המעיל מעשה אורג כפי תחרא יהיה לו "לא יקרע", כלומר כדי שלא יוכל ס"מ לקורעו בתפשו במעילו שעליו... ולכן, משום שס"מ היה נוגע בבגדיו בצאתו מן הקדש, לכן היה צריך טבילה. לכן אין כבודו של מלך לחזור ולהשתמש בהם. ומזה הטעם היה משקל הבגדים י"ח מנה, סימן ח"י, לסמות עיני ס"מ האוחז בו להזיקו, לרמוז לו: ה' יחיה, ואין שליטתך עליו, כי מלאך ה' צ-באות הוא".

קשר ורמזים במילה "ח"י"

"והחי יתן אל לבו". משימתו של האדם היא להכניס רוח חיים לתוך לבו. "כי ידבר א-להים את האדם וחי", דיבור הוא קשר, קשר האדם עם הקב"ה

שהוא חי העולמים. כלשון הנביאים "חי ה' וברוך צורי", "חי אני נאום ה'", "לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי". הוא יוצר חיים אצל האדם. הנדבק בקב"ה מצא את תכליתו, "כי מוצאי מצא חיים" (משלי ח, לה), "יראת ה' מקור חיים" (שם יד, כז).

עולם התשובה

עולם התשובה, החזרה והשיבה אל הקב"ה, היא מקור החיים. "גדולה תשובה המגעת עד כסא הכבוד". תחת כסא הכבוד הוא מקור מחצבת הנשמות הטהורות והחיות לנצח. "ונס אל אחת מן הערים האל וחיו... (דברים ד, מב), הוא לא ימות... חיה יחיה" (יחזקאל יח, יז), "והשיבו וחיו..." (שם, לב), וכקריאת הנביא עמוס (ה, ד-ו) דרשוני וחיו... דרשו את ה' וחיו...".

חט, חי

מענין מאוד, 2 מילים אלה הצמודות זו לזו, יש בהן משמעות. האותיות "חט" רומזות למושג שלילי, למילה "חטא". המילה במקורה כאילו נכתבה, "חט" בלבד. כמו שמצינו אצל יעקב אבינו, כאשר התבונן בשמות השבטים, לא מצא בהן אותיות חט, צפה כי מיטתו שלמה והינם ראויים, לכן רצה לגלות להם את הקץ.

מצאנו בהלכות ראש השנה, נהגו שאין לאכול אגוז בראש השנה כי "אגוז" בגימטריה 17 וזה מזכיר את האותיות "חט" שערך יחד 17. יש כאלה הרוצים לראות באות ט' רמז לטיט היום, בוץ שאפשר לשקוע בו ח"ו. ההצמדות של האותיות חט פירושן: חיים השוקעים בטיט ובוץ, עולם החטא.

מה עושה האדם? מתחבר הוא - כאשר עדיין נמצא בחטאו - עם האות א' הרומזת לקב"ה, "השוכן אתם בתוך טומאותם" (ויקרא טז, טז), אז, "וטהרו וקדשו מטומאות בני ישראל" (שם, יט). ומבטיח הקב"ה על ידי הנביא יחזקאל (לו, כה), "מכל טומאותיכם... אטהר אתכם..." "והושעתי אתכם מכל טומאותיכם" (שם, כט).

האותיות ט' + א הופכות להיות האות י (י"ד) וה"זט" (17) בתוספת א הפך להיות "זז" (18), או האות זז' הרומזת ל"חיים" התחברה לאותיות ט' א, שערכן יחד י (10) הרומזת לקב"ה. (י-הוה).

פעילות חלב, קריאות חמילה "חי"

לב היצירה, טהור ושלם. בולטת בו מאוד המילה "חי". כביכול, הלב הנמצא בעצמות היבשות, החל לפעום! כל מבט במילה: חי, היא פעימת לב מחודשת. אינו מפסיק. "קול גדול ולא יסף" (לא פסק). פעימות אלה חזקות הן! חודרות דרך חלקי היצירה שמסביב ללב ומגיעות אל הפינות החיצוניות השלמות שמסביב ליצירה. מספרן בדיוק, $(6 \times 3 = 18)$ "חי"! הד המילה "חי" שהיתה במרכז, התפרצה, חדרה לכל הצדדים, וקולה נראה ברמז בכל גבולותיה סביב. מספר חלקי היצירה הם בדיוק 36, רומזים לפעמיים המספר ח"י $(2 \times 18 = 36)$. רטט כפול של המילה "חי". הד חזק ביותר מהלב המגיע אל קצות היצירה, הלוא הן ח"י אותיות הענק הבולטות ביצירה. פעמיים הביטוי: "ע.ב. י.ש.ר.א.ל. ז.י.", יש בדיוק ח"י אותיות.

חמנורה

דגם היצירה רומז למנורה של שבעת הקנים. המגן-דוד המרכזי השלם הטהור רומז לקנה האמצעי שהיה עשוי מקשה זהב טהור. מקומו במרכז, והלהבה שלו פנתה למעלה אל חי העולמים. הוא נר התמיד. יתר הלהבות משני הצדדים פונים ללהבה המרכזית, כפי שנאמר, "והאיר על עבר פניה". מסביב, נמצאים 6 מגיני-דוד. 3 מצד ימין ו-3 מצד שמאל, הרומזים לתיאור, "וששה קנים יוצאים מצדיה, שלשה קני מנורה מצדה האחד (בצד ימין) ושלשה קני מנורה מצדה השני" (מצד שמאל) (שמות כה, לב). לכל מגן-דוד יש 3 פינות שלמות, הרומזות לפסוק "שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד... כן לששת הקנים היוצאים מן המנורה" (שם, לג).

ל"ז אורות

המנורה קיימת. היש בה אור אם אין?
האור רמוז ביהדות על ידי המספר 36 (ל"ו), ראינו זאת במספר מקומות:

- א. האור הגנוז היה בעולם ל"ו שעות. (3 חלקי יממה של 12 שעות)
 ב. אור החכמה היהודית מופיע בל"ו צדיקים נסתרים.
 ג. אור העושר הרוחני מופיע בל"ו מסכתות שבש"ס.
 ד. סך כל נרות חנוכה, הן ל"ו.
 ה. חודש כסלו (כס לו) רומז לגלוי של כיסוי הל"ו.
 ו. האמת יוצאת לאור ביהדות על פי 36 סנהדרין שהם בדיוק, רוב של 71.
 במנורה שביצירה יש גם כן בדיוק ל"ו (36) חלקים. רומזים כי הודלקה המנורה, יש בה אור !!!
 ז. "יהודי" בגימ' 35. ומה ש"עוטף" אותו זה המספר 36, הוא האור. כפי שנאמר "בהלו נרו עלי ראשי" (איוב כ"ט ג')
 ח. סכום המספרים מ-1 עד 8 הרומז לעולם הרוחני, הוא 36.
 ט. "למד ואו" בגימ' 87 כערך המילה : "פז" הרומז לאור (זהב)
 י. לאחר ל"ו ימים מתחילת השנה, הוא יום ז' במרחשון. יום בו מתחילים לבקש גשמים. ("ז' במרחשון" בגימ' 613 - תרי"ג).

מבנה היצירה על פי מספר אותיות

סביב לב היצירה שוקק חיים

מסביב ללב היצירה ישנן בדיוק 36 מילים שלמות שהן כפליים "חי", ויש בהן (בתוספת חלקי מילה צמודות) סך 136 אותיות. (התכנון בהכנת היצירה – לא פשוט!)

אותיות	מילים שלמות	
23	6	זוג צלעות עליונות שמאליות
22	5	זוג צלעות צדדיות שמאליות
23	7	זוג צלעות תחתונות שמאליות
68 = (חיים)		סה"כ:
27	6	זוג צלעות תחתונות ימניות
19	7	זוג צלעות צדדיות ימניות
22	5	זוג צלעות עליונות ימניות
68 = (חיים)		סך הכל:
<u>סך הכל</u>	<u>סך הכל</u>	
136	36	

חלוקה פנימית מראה כי בכל צד יש ח"י מילים ובהן 68 אותיות כערך המילה "חיים".

סיכום: "מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים" (משלי ד, כג).

המספר 136 שווה לכל אחד מהערכים הידועים:

"צום" "קול" "ממון" הרומזים לרעיון: "ותשובה ותפילה וצדקה...".
ראה לעיל הסבר מפורט למילה "ויעבדו". היא המילה המחברת את 2 חלקי היצירה, וערכה בדיוק 136.

מסביב ללב יש בדיוק 12 חלקים וביחד אתו הם 13 חלקים. הבחן זאת גם בתוספת כביכול של המגן-דוד השמאלי העליון. עיין מאמר שלם של היחס והרמזים למספרים 12 ו-13 ביצירה "אחד".

כמה מילים בכל "ראש"?

(התכנון בהכנת היצירה – לא פשוט!)

מגן-דוד שמאלי עליון - 4.
מגן-דוד שמאלי צדדי - 4.
מגן-דוד שמאלי תחתון - 5.
סך הכל 13, כמנין "אחד" או "אהבה".

מגן-דוד ימני תחתון - 5.
מגן-דוד ימני צדדי - 3.
מגן-דוד ימני עליון - 5.
סך הכל 13, כמנין "אחד" או "אהבה".

ביחד, בכל ששת ה"ראשים", יש בדיוק 26 מילים שלמות הרומזות לשם הקדוש, שם ה', שם הוי'. רומזים גם לקריאה הגדולה, "ה' אחד".
מספר האותיות הבונות את ה"ראשים" הוא 115, (ראה רמז ביצירה "עליה-רוחנית").

כמה מילים ואותיות בכל "כתף"?

במגן-דוד מספר 1, יש 7 תיבות שהן 23	אותיות
במגן-דוד מספר 2, יש 7 תיבות שהן 29	אותיות
במגן-דוד מספר 3, יש 7 תיבות שהן 30	אותיות
במגן-דוד מספר 4, יש 6 תיבות שהן 28	אותיות
במגן-דוד מספר 5, יש 10 תיבות שהן 28	אותיות
במגן-דוד מספר 6, יש 7 תיבות שהן 31	אותיות

ו"הכתפיים"? "הכתפיים" בנויות מ- 44 תיבות שלמות.

סך הכל מילים - 44. סך הכל אותיות- $13 \times 13 = 169$

המספר 44 רומז לשבועת ה', לביטוי "זלי דל" בגימ' 44.

המספר 44 רומז לדם, ברית הנצח. ברית דם כרותה בין ה' לעם ישראל, שנאמר (שמות כד, ו-ח) "ויקח משה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח... ויזרוק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים האלה". המספר 169 ($13 \times 13 = 169$) רומז לכפל המספר המהדהד ביצירה - 13 = "אחד". זו קריאתו של עם ישראל, "ה' אזור".

ראש זלב

הנקודה אשר כונתה "ראש" היא נקודה מרכזית שבין 3 פינות המגן-דוד. היא נקודה ממוצעת שבין שתי הפינות הימנית והשמאלית שמצדדיה. היא נקודה הנחשבת גם ללב.

מי שישים לב יראה במקום זה תמיד נמצא שם ה' בפירוש או ברמז

בקודקוד המגן דוד הראשון כתוב: "ה'"

בקודקוד המגן דוד השני כתוב: "א'ל"

בקודקוד המגן דוד השלישי כתוב: "יכא" בגימ' "א-כ"

בקודקוד המגן דוד הרביעי כתובה האות: "א" (ה' אחד!)

בקודקוד המגן דוד החמישי כתובות האותיות "י" שהוא שם ה'

בקודקוד המגן דוד הששי כתוב: "א-כ"

לומר "אין בלבנו אלא אחד!". בראשו ובלבו של היהודי תמיד נמצא שם ה' ומקויים בנו: "ואתם הדבקים בה' א-לוהיכם חיים כולכם היום!"

רמזים לאתחלתא דגאולה

בגמרא (סנהדרין לח, א) נאמר: אמר ר' יוחנן בן חנינא, שתים עשרה שעות הוי היום. יום יצירת האדם הראשון:
 שעה ראשונה הוצבר עפרו.
 שעה שניה נעשה גולם.
 שעה שלישית נמתחו אבריו.
 שעה רביעית נזרקה בו נשמה.
 שעה חמישית עמד על רגליו.
 שעה שישית ...

הגר"א רמז על שנת ה'תש"ח כעל שנת אתחלתא דגאולה והקמת מדינה לעם היהודי כבר לפני 200 שנה בהתבססו על המאמר הנזכר לעיל.
 כיצד? רמז שבסוף השעה החמישית ובהתחלת השעה השישית של היום השישי, הוא האלף השישי שאנו חיים בו, תתחיל הגאולה.

ביתר פירוט

כל המעשים הנעשים בעולם, כל הקורות והעלילות בכל שנה ושנה ובכל תקופה ותקופה לא על פי מקרה הם נעשים, אלא מושפעים הם ומתאימים באופן כללי למה שנעשה בששת ימי הבריאה הראשונים. (לאדם פרטי יש בחירה, לעם - אין). כך שכל אלף שנים מששת אלפים שנה הקצובים לעולמנו בצורתו הנוכחית, נחלק ל- 24 שעות. 12 שעות נחשבות ללילה ו-12 שעות נחשבות ליום. באופן ש-500 השנים הראשונות של כל אלף שנים נחשבות ללילה, ו-500 שנים האחרונות נחשבות ליום. בסוף השעה החמישית (השייכת לספירת ההוד) ובהתחלת השעה השישית (השייכת לספירת היסוד) תחל הגאולה האמיתית.

לפי מה שנאמר, כל מה שנעשה לאדם הראשון ביום השישי שנברא בו, הוא סמל וסימן למה שעתיד להיות לעולם.

לפי הגמרא בסנהדרין, בשעה חמישית עמד על רגליו, כך גם עם ישראל יקום ויעמוד על רגליו בסוף השעה החמישית של היום השישי. השעה החמישית של היום היא השעה ה-17, (5 + 12) מתוך 24 שעות. אם נרצה לתרגם זאת לשנים: $17 \times 24 = 708$: 1000 וזהו בדיוק ת ש"ח בגימ' 708. והרי מדובר ביום השישי, הרי זה בדיוק 5708, שהתאריך הוא לא פחות ולא יותר אלא בדיוק: שנת ה'תש"ח.

במציאות, מי שעקב אחרי המאורעות של הכרזת הקמת המדינה, יודע שהכרזת המדינה היתה מתוכננת ביום אחר ממה שזה באמת התרחש. מעניין ביותר כי משמים גלגלו שההכרזה תהיה בדיוק ביום שישי אחר הצהרים ממש לפני הדלקת נרות. - "בעתה אחישנה". יום הקמת המדינה היה "בעתה", יום קבוע מששת ימי בראשית, ובאותו יום ממש "החיש" הקב"ה את יציאת האנגלים מהארץ.

"תוספת קדושת שבת בשעה השישית"

גם דעת הקבלה והאר"י ז"ל כך. כן כתב תלמידו ר' חיים ויטל ז"ל בספר הקבלה המפורסם "שמונה שערים" כשדיבר על השבת ועל זמן הקדושה של ערב שבת, כתב "בסוף חמש שעות של היום השישי תתחיל ההארה הא-לוהית להאיר באור גדול".

וכן במאמר הנקרא "שער מאמרי ר' שמעון בן יוחאי", בדפים כז-כח, וכך לשונו. "...ועתה נתבאר ענין אדם הראשון איך נתפשט באלו העולמות, והנה כבר הודעתך במאמר תנא דבי אליהו, דשיתא אלפי שני הוו עלמא... כי אז היה מחצי יום השישי ומעלה אשר אז בהכרח מתוספת (תוספת) הקדושה בעולמות כולם, כמבואר אצלנו בענין ערב שבת, כי משעה חמישית של ערב שבת קדש מתחילים העולמות לעלות למעלה ממקומם, וקדושה מתוספת בהם. כנזכר בסוד אות ה"א יתירה הנזכר בפסוק, "ויהי

ערב ויהי בקר יום השישי, לרמוז אל שעה חמישית של יום השישי, שאז מתחילין העולמות עליה אחר עליה.

ובספר "שער הגלגולים" הקדמה כ"ג כתב עוד, "ושמעתי ממורי ז"ל (האר"י) כי כל הנקבר בערב שבת אחר חמש שעות ביום ושעה חמישית בכלל, אינו רואה חיבוט הקבר, כי קדושת שבת... וזהו סוד יום השישי בה"א יתירה, כי משעה חמישית של יום השישי ולמעלה כבר קדושת שבת מאירה אז".

ובחלק הנקרא "שער הכוונות", דף סב, כתב עוד, "...בענין יום השישי ערב שבת קדש, לפי שמשעה החמישית מתחילה תוספת קדושת השבת וכו'... כי זה סוד ה"א יתירה של יום השישי, כי בכל הימים לא נזכר בהם ה"א... אבל כאן נאמר "השישי" לרמוז כי בחמש שעות מיום השישי תיכף סמך אליו "ויכולו השמים והארץ וכו'", כי תיכף נחשב כאילו הוא יום שבת. לכן סמך "השישי" ל"ויכולו" וכו'...".

ועוד הלאה בעמוד השני, בדרוש "ויעבור", כתב עוד על הרמז של "א-ל מלך יושב על כסא רחמים" (א-ל עולה בחשבון 31) שהם 24 שעות של שבת ו-7 שעות של יום השישי (משעה חמש והלאה) שכולם רחמים גמורים שאז... וכח הקדושה גוברת והולכת מיום ליום.

רמזים נוספים לחקמת המדינה וחקשר למספר 6

בילקוט שמעוני, הושע ב' סוף רמז תקי"ח, ועל פי הגמרא (סנהדרין קי"ד, א): מה יציאתן ממצרים בשישים רבוא (600,000) וכניסתן לארץ בימי יהושע בשישים ריבוא, כן לימות המשיח בשישים ריבוא.

מומלץ לעיין ב"קול התור" עמוד תע"ה, שם כתוב כך: "שאלתי את פי רבנו הגר"א, אם תהיה האפשרות במציאות הגשמית להעביר את כל ישראל בפעם אחת לארץ ישראל כיצד ייעשה הדבר? הרי יעמדו לפנינו שאלות רבות וקשות בנוגע לסידור הישוב. אחרי עיון רב בשאלה זו ענה לנו רבנו, אם יהיה אפשר להעביר לארץ ישראל שישים ריבוא (600,000) בפעם אחת

צריכים לעשות את זה מיד כי מספר זה של שישים ריבוא כוחו גדול ושלם להכריע את הס"ם (=שטן) בשערי ירושלים, ואז תשלם מיד הגאולה השלמה".

הרב קוק בעולת ראייה (חלק א' עמוד שפח) כותב: "...שישים ריבוא (600,000) הוא המספר ההכרחי לפי תכונת עם ה'... שעמדנו עליו בתחילת היותנו לעם בצאתנו ממצרים". "...על כן אותו המספר... מספיק גם כן לעת כזאת... והאוכלוסיה שתהיה בארץ ישראל במספר הראוי, שישים ריבוא (600,000), תהיה תחילת צמיחת קרן לבית יעקב".

בזמן הגמרא, בימי הגר"א, בחיי הרב קוק, הבינו וידעו שכאשר יהיו בארץ שש מאות אלף יהודים, תהיה אתחלתא דגאולה.

כמה יהודים היו כאן ביום קום המדינה? כן, 600,000!
כמה גברים היו בגיל שמעל 20 בשנת תשכ"ז לפני מלחמת ששת הימים?
כן, 670,000. ומה ערך המשפט "עם ישראל חי" ? - 669!
לית מידי דלא רמיזא.

הגילוי המדהים ביצירה

היצירה הופיעה בחלום לאמן והודיעה לו כי הסוד של העם היהודי נמצא ביצירה וחייבים לגלות זאת... ראה פירוט ההתרחשות ה"מוזרה" בכתבות שבסוף הספר.

אכן היצירה הנחתה את האמן להתבונן בכל האותיות הפינתיות החיצוניות והפנימיות שנכתבו ב"מקרה" והנה מה שהתגלה...

18 אותיות חתובות בפינות חיצוניות

(ב"ראש" ובפינות ה"כתפיים")

מג"ד (מגן-דוד) ראשון: אותיות: ה, ה, ו, ערכן: 16

מג"ד שני: אותיות: י, ל, ר, ערכן: 240

מג"ד שלישי: אותיות: ו, כ, ז, ערכן: 34

מג"ד רביעי: אותיות: ל, א, ה, ערכן: 36

מג"ד חמישי: אותיות: ת, י, י, ערכן: 420

מג"ד שישי: אותיות: ו, ל, י, ערכן: 46

ערך כל האותיות הפינתיות החיצוניות מסביב לכל היצירה: 792

ביחד סכום הספרות ($7+9+2=18$) הוא 18 חי !

וגם החלוקה של האותיות הגדולות ביצירה בדיוק בחלוקה הזאת: 7 אותיות גדולות בתחתית היצירה.

9 אותיות גדולות למעלה.

2 בלב היצירה.

גם רומז לביטויים הקשורים לרעיון:

ארץ ישראל לעם ישראל על פי תורת ישראל.

"והיה כי תבוא אל הארץ" = 792 = "יקימך ה' לו לעם קדוש".

"א-ל אבינו שבשמים" = 792 = "גדול יהיה כבוד הבית האחרון".

6 אותיות פינתיות פנימיות הקרובות אל המילה "זז" בלב היצירה,

הן האותיות: ה, ה, ר, י, א, פ, הרומזות למילה: "אפר" וגם לשם ה' (יי) ערכן

של המילים: "אפר" (281) ושם ה' (20) הוא **301** כערך המילה "אש"

הרומזת לאש מסירות הנפש בכל דור ודור החל מאברהם אבינו ועד דורנו.

6 האותיות הפינתיות הפנימיות ביותר ה"רחוקות" מהמילה "זי"

הן האותיות: ב,א,ה,א,ו,י, ערכן יחד ²⁵, הרומז למילה "כה" הרומזת לשכינה או לרעיון הראשון שנאמר בביטוי "כה" והוא "כה יהיה זרעך.." או "כה" תברכו את בני ישראל... מדהים שערך כל 30 האותיות הפינתיות מחוץ ליצירה ובתוך היצירה הוא

$$792+301+25=1118$$

רמז ברור לפסוק **האחד והיחיד** בתורתנו הקדושה **שערכו 1118** (עפ"י כל חישובי המחשב):

"שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" !!!

(ערכו בדיוק:--1118)

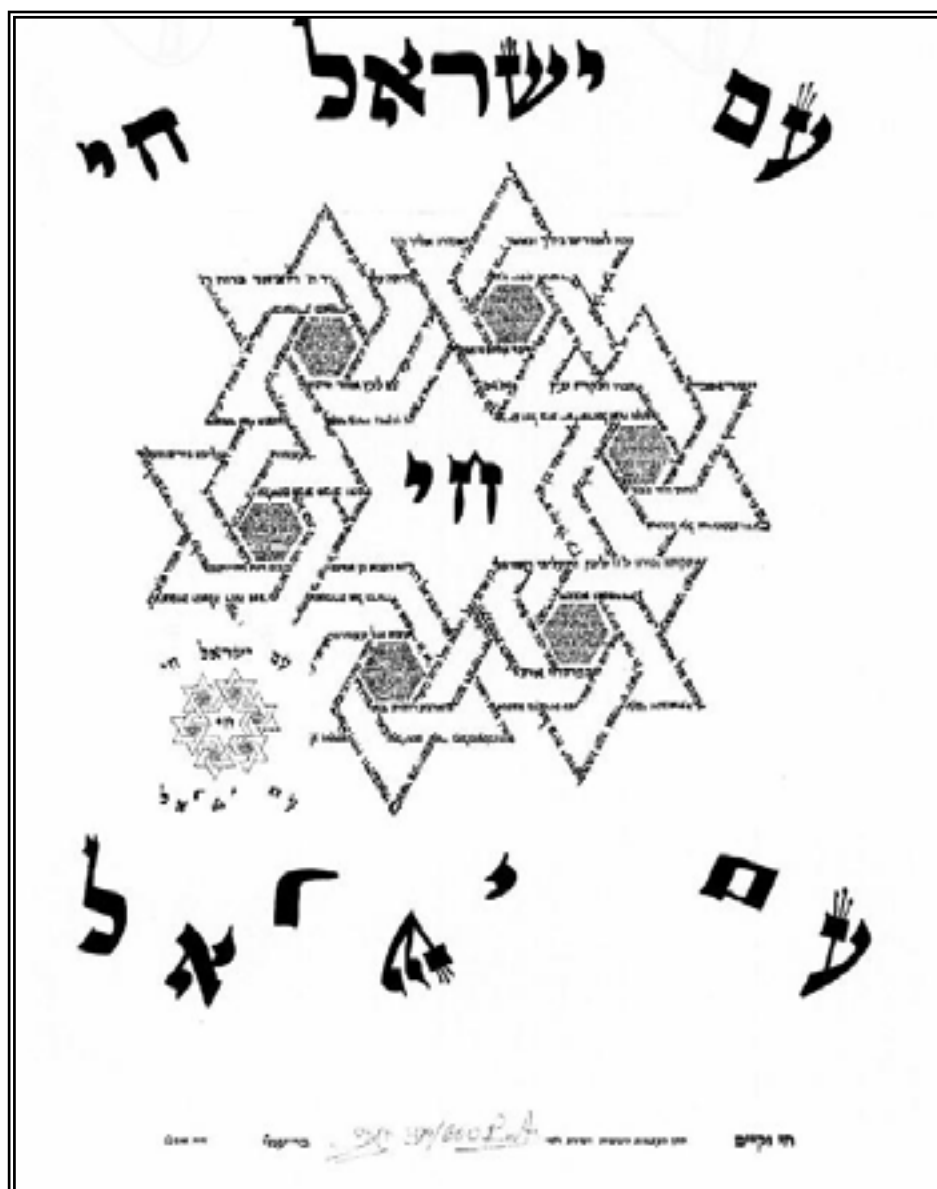
האין זה הסוד הגדול של העם הנצחי?!

האם יש עוד רמזים מסתתרים....?

הערה אישית!

לאחר תפילת ותיקין ביום ששי בעמדי מול הכותל שאלתי את מו"ר הרב שבתאי סבתו שליט"א אודות הגילוי...חקר ושאל: "האם נסית להחדיר את הפסוק 'שמע ישראל' ליצירה..?" השבתי, אכן כן! נסיתי ולא הצלחתי...אז הסביר לי מהי עוצמת האותיות ועוצמת הרצון הפנימי וההשתדלות שאינה שבה ריקם. הוסיף: "השתדלת - ולא ראית תוצאות - אין זה אומר שאין תוצאות... הוכחה!!!"

הרהרתי: האין זה מזכיר לנו את רבי חנינא אשר סיתת האבן להעלותה לירושלים...? האותיות עצמן עוזרות כמו המלאכים לרבי חנינא... ועוד הוסיף מו"ר: "אין ספק שיש עוד מה לגלות בפנים...אם תזכה- תגלה....".

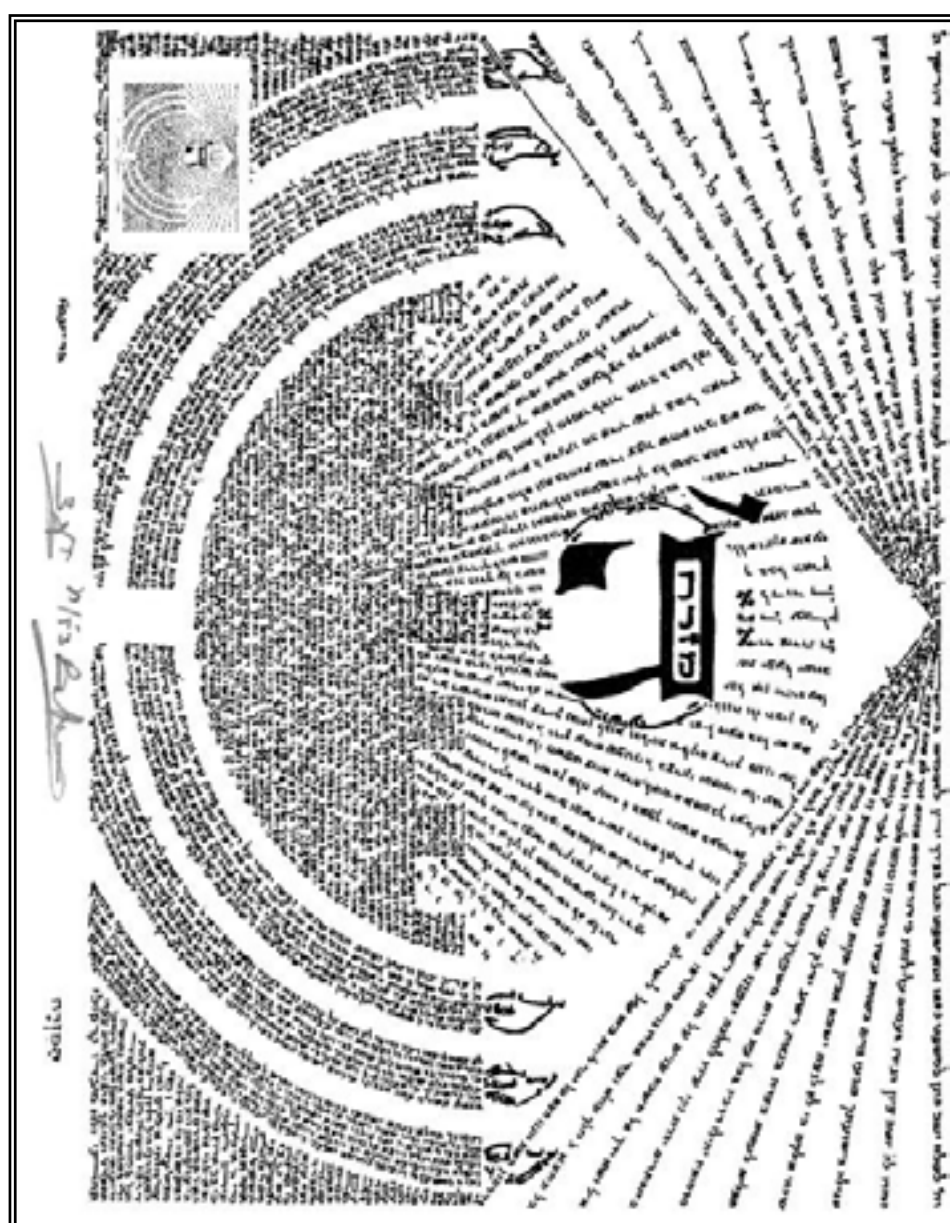

יצירה - עם ישראל חי בתוספת שירת דוד.
 נכתבה מחדש בגודל 70x50 ס"מ.
 והופצה במקומות מיוחדים בעולם היהודי כולל מחנות ריכוז.

אור הדבֿרֿ

הרעיון: המזרח הוא סמל הזריחה, האור הרוחני.
מה כתוב ביצירה? ח"י (18) פרקים ראשונים מספר תהילים, פרקים א-יח.

המזרח

הרעיון: המזרח הוא סמל הזריחה, האור הרוחני, משם בא האור לאחר החושך.

ה"מזרח" הוא סמל של דורות רבים, זהו הכיוון אליו פנו תפילות העם היהודי. (שישבו בגלות במערב ארץ ישראל).

מה כתוב ביצירה? ח"י (18) פרקים ראשונים מספר תהילים, פרקים א-יח. **הצורות הבולטות:** במרכז החומה, מאחוריה זריחה גדולה. החומה עשויה בצורה של מנורה. מנורות נוספות מפוזרות על פני כל היצירה. במרכז: האות "ה" בולטת במיוחד.

הקדמה קצרה

בפסח תשמ"ה עיין הרבי שליט"א ביצירות שהובאו אליו והבחין מיד כי ביניהן לא נמצאה היצירה ה"מזרח". לאחר הנחייה אישית להכין יצירה אשר תהיה בה סגולה מיוחדת נבנתה יצירה זו. היא נבנתה במשך שנתיים וחצי והועברה למשרדו של הרבי אישית לניו-יורק.

מדוע נבחרו פרקי תהילים להיכתב ביצירה?

ספר תהילים הוא מקור לתפילותיו של היהודי בכל עת ובכל אתר. ממנו נלקחו פרקים רבים שהם בסיס לתפילות הקבועות בימי החול, בשבתות ובכל מועדי ישראל.

פרקי תהילים הנאמרים, נובעים ממעמקי הנפש, והם מהווים לא רק ביטוי לכל מצב בו נמצא היהודי, אלא גם נוסכות בו ביטחון, מחזקות ומעודדות את רוחו.

ח"י (18) פרקים נבחרו להיכתב ביצירה זו דוקא משום שמספר זה מבטא את סמל החיים. הוא גם רומז לתפילת שמונה-עשרה שהיא המקור לכל תפילות היהודי.

ב-18 פרקים ראשונים נמצאים 236 פסוקים, וביצירה נוספו 2 פסוקים נוספים במרכז, יחד מספרם 238 כמנין "רחל". יש בזה רמז ל"תיקון רחל" המבטא איחוד הקב"ה עם השכינה והעם היהודי.

ניתוח היצירה לחלקיה

המרכז

בחלק התחתון של המרכז מבוטא הרעיון "כי שמש ומגן ה'" (תהלים פד, יב). במקום זה נמצאת חומה עם 7 בליטות המסמלות מנורה. בכל בליטה 6 שורות, והמרכזית בנויה מ-9 שורות, והיא הגבוהה ביותר. בניתוח מעמיק יותר אפשר לראות כל בליטה כרמז למנורה, ו-6 הקוים מסמלים 6 קנים, היונקים את האור מהמילה העליונה הנמצאת במרכז: "והיה". בחילוף אותיות במילה זו מתגלה שם הוי"ה. שם ה' הוא המרכז ונקודת הכובד של היצירה כולה. "והיה" - לשון שמחה!

המנורה

המנורה שנבנתה מהקצה העליון של החומה, נבנתה בצורה זו: 6 הקנים הצדדיים נבנו ע"י 36 שורות. המספר 36 מסמל: א. אור - כפי שידוע האור הגנוז היה בעולם 36 שעות ומתגלה בתורה עצמה. ב. המספר 36 מסמל את המילה לאה. ("לאה" בגימ': 36) כאן רמז ל"תיקון לאה" שהוא ענין של לימוד תורה. הקנה המרכזי נבנה מ-9 שורות. המספר 9 מסמל את הרעיון והמידה: "אמת" (במספר קטן גימ' 9). הבסיס של מנורה זו - הוא החומה שנבנתה מ-30 שורות. כך נוצר כל גובה המנורה מ-39 שורות. מספר זה מסמל את המילה ט"ל, שהוא: "ה' (26) אזור (13)".

חקנה המרכזי ותרי"ג

יש לשים לב למה שכתוב בקנה המרכזי. "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח". יש בפסוק זה 17 מלים המסמלות את המילה "טוב". זו התורה שנאמר עליה "טוב", שנאמר (משלי ד, ב) "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו". "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" (תהלים קיט, עב).

הקנה המרכזי שבתווך מסמל את עץ החיים שנאמר (בראשית ב, י) "ועץ החיים בתוך הגן" והתרגום מתרגם: "באמצעיתא דגינתא". סיום הפסוק הוא במילה "יִצְלִיז". האותיות האחרונות יז = זי! = 18. (ראה להלן הסבר למספרים 17, 18).

ראשי התיבות של האותיות הראשונות שבכל שורה הם: ו', כ', ע', מ', פ', ב', ל', א', י' ערכן = 259. (בגימ': "א-ל ברוך" או: "ברוך א-ל"). סופי התיבות של האותיות האחרונות בכל שורה הם: ה', ל', י', ר', ז', ו', ל', ה', י"ז, ערכן = 354. (בגימ': "ברוך מא-להים" או: "סולו סולו המסילה"). אם נחבר את ראשי התיבות וסופי התיבות נקבל את הערך 613 שהוא תרי"ג. הפסוק הנז' והרמזים שבו מזכירים לנו את עץ החיים, ואת מספר העלים הנמצאים עליו, שהם תרי"ג המצוות.

אותיות קיצוניות בכל הקנים

כל האותיות הקיצוניות העליונות מצד ימין של שבעת הקנים, הן: א', ו', כ', ו', ל', ע', צ'. יוצרות את המילים: כ"ו=26 רומז לשם הוי"ה - מידת הרחמים, "א-ל" שם החסד, ביחד יוצרים את המילה "אוכל" וכן האותיות "ועץ". יחד ערכן בגימ': 223, כערך הביטויים: "הזוהר" או "אין עוד מלבדו".

כל האותיות הקיצוניות העליונות מצד שמאל של שבעת הקנים, הן: י', ק, מ, ה, ק, מ, ערכן יחד 215. ערך זה שווה לביטויים: "גס היה פה" או "יצוה ה' זסדר".

סכום 14 האותיות הקיצוניות יחד: 438 אשר ערכן כמו הביטויים: "הזכות" או "ויזרח אור"!

חחומה

מחציתה התחתונה של היצירה נחשבת לחומה. מפסגתה, במילה "והיה", עד תחתיתה במילים "סורו מבני" יש 39 שורות. החומה היא סמל למגן, חומת ירושלים, חומת בית המקדש.

קרני האור הפורצים מאחורי החומה מסמלים את אור ה' הבוקע ממקום המקדש, אורו של עולם. בזה מתבטא הרעיון: "כי שמש ומגן ה'". חלקה המרכזי של החומה היא מנורה עם שבעה קנים. מנורה זו, הופכת להיות קנה מרכזי של מנורה אחרת גדולה המשתרעת על פני כל החלק התחתון של היצירה, מקצה לקצה. בחומה, אפשר לראות כי נחרצו מעגלים של אור, המחזיקים בקרבם פריחה של קרני אור המתפרצים מאחורי החומה. אפשר להבחין ב-6 קני מנורה נפרדים, 3 מכל צד. "שלושה קני מנורה מצידה האחד ושלושה קני מנורה מצידה השני" (שמות כה, לב). כל קנה נוצר מ-6 שורות כתיבה. יחד בכל 3 קנים שבכל צד יש ח"י קוים. בשני הצדדים ביחד - 36, שהם סמל לאור תורה ולמילה "לאה". הפתיל של קנים אלו הם הפסוקים: "ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך". ובלהבות כתוב "ה' צבאות עמנו משגב לנו א-להי יעקב סלה". הפסוק האחרון ערכו בדיוק 1118 כערך הפסוק: "שמע ישראל ה' (26) אלהינו ה' (26) אלוז".

חזילה – קרני השמש מעבר ומעל לחומה

כיוון הכתיבה מלמטה למעלה. כתיבה זו מציינת התפרצות ועליה רוחנית. בהילה יש 17+18 קרני אור. למה הן רומזות?

17 בגימטריא טוב
 ---- יסוד ושורש לזיזים טובים.
 18 בגימטריא זזי

$35 = 17 + 18$ כערך המילה "יהודי".

הרחבת המספרים תגלה לנו דבר מיוחד.

$17 \times 18 + 18 \times 17 = 613$, הם = תרי"ג מצוות.

בזה נרמז מה הם החיים הטובים של יהודי.

השורה ה-18 נמצאת במרכז, היא הגבוהה ביותר, ובה כתובות המילים "ה' עליך".

ל-35 שורות אלו מצטרפות 2 שורות מיוחדות בכל קצה. בסה"כ נוצרו 39 שורות המסמלות את הביטוי "ט"ל" או "ה' אזור".

2 השורות מכל צד מחולקות ל-13 חלקים. משמעות המספר 13 היא "אזור" או "אהבה", מילים אלו מסמלות מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו.

2 הצדדים ביחד מחולקים ל-26 חלקים, מספר המייצג שם הוי"ה.

ספירות העיגולים וספירות היושר

היצירה בנויה מעגולים ומקוים ישרים, הרומזים לשתי הנהגות הבורא בעולם. הנהגה על פי ספירות העיגולים והנהגה על פי ספירות דיושר. ספירות העיגולים הן ההשגחה הכללית של אדון העולם, שאינם מושפעים ע"י מעשי הברואים ואינם משתנים כלל. הם ההנהגה של "ואתה מחיה את כולם..."

ההנהגה של ספירות היושר היא הנהגה של ההשגחה הפרטית לפי המעשים.

היצירה נבנתה ותוכננה להוריד שפע על פי הנהגת ספירות דעיגולים, הקוים הישרים הופכים לעיגולים... וד"ל. (גם המנורה שהיתה ראויה להיכתב בצורת קוים ישרים נכתבה בעיגולים).

האות "ה"

האות "ה" הגדולה הבולטת בחלק העליון של המרכז מתפנה לה מקום זך מכל אות. היא מסמלת "טהירו עילאה".

האות "ה" היא מקור השפע. דורשי רשומות הסמיכו זאת על הפסוק (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע וזרעתם...". וכן המליצו על אחת מהסגולות לכוון היטב באות ה"א הנמצאת בברכת "המוציא לחם מן הארץ".

האות ה"א סגולתה להביא פריון ושפע... כפי שנאמר (בראשית יב, טז) "ולאברם הטיב בעבורה". וחכמים דורשים: ולאברם הטיב בעבור-ה, בעבור האות ה'.

בלשון הקודש מוסיפים בצורת נקבה את האות ה'. היא האות המסמלת את הפריון, ההריון והלידה.

מצאנו אצל רחל שהיתה עקרה, הציעה ליעקב אבינו "הנה אמת בלה בא אליה... ואבנה גם אנכי ממנה" (בראשית ל, ג).

חכמי הסוד רמזו לנו כי על רחל אין השפעת האות ה', אות הפריון. לכן בהיותה עקרה בקשה מיעקב להתחבר עם בלה שפחתה שיש בשמה פעמיים האות ה'.

אנשי-קבלה היו מכינים על טס של כסף את האותיות "הא" כסגולה לפריון.

המילה "הצלחה" מתחילה באות ה' ומסתיימת באות ה'. יש הרואים בכתיבת שם השם ע"י האות ה' רמז: כי מקור כל ההצלחות בעולם הוא ממנו בלבד. "לך ה' הגדולה... והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל..."

הפסוק "אֵלֶּה הַשְּׁמִיעָה נָא" נכתב מסביב לאות ה' בכיוון מלמטה למעלה כדרך אדם מתפלל, אשר פניו וידיו כלפי מעלה. תגובת ה' במילה "הַצְלִיחָה", שכיוון כתיבתה הוא מלמעלה למטה, מסמל את ירידת השפע. ערכו של פסוק זה הוא 277, והוא רומז במקביל לביטויים המתאימים "זרע" = 277, "צדקה וחסד" = 277.

עמוק יותר! מהותו של היהודי, פנימיותו וגזעו יוצא בדיוק הערך הנז'.

י' פעמים י = 100

ה' פעמים ה' = 25

ו' פעמים ו' = 36

ד' פעמים ד' = 24

י' פעמים י' = 100

ביחד: = 277

ביצירה, משני צידי החלק העליון יש מעין מניפה פתוחה. בכל צד יש 10 שורות וביחד 20 קוים. 10 קוים-שורות בכיוון עליה, ו-10 קוים-שורות בכיוון ירידה. הם מסמלים 10 ספירות עולות ו-10 ספירות יורדות. המילה "עשרים" ערכה בגימ': 620.

רמז למילה "כתר" שערכה גם כן בגימ': 620.

המספר 620 רומז גם לפסוק המיוחד של המלאכים "ה' מלך, ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד". וגם הביטוי המיוחד והחשוב "זכמה בינה ודעת" ערכו 620.

האות י' הרומזת למילה: יהודי, נכתבת במלואה: יו"ד. המילה "יוד" ערכה - 20. הוסבר לעיל כי המילה עשרים ערכה רומז ל-620. (קוצו של י' מייצג את ספירת הכתר).

הובר הקשר האמין בין יהודי ובין כתר מצוות שהן תרי"ג מצוות מדאורייתא ו-7 מצוות מדרבנן, וזוכים לפעמיים ש"י עולמות. יש לשים לב, כי בנקודה המרכזית הגבוהה ביותר ביצירה נוצר חלל שבו נמצאת כביכול האות "יוד", ה"יוד" נעלמת.

20 שורות אלו יש בהן 18 שורות שלמות המסמלות את המילה ז"י, ועוד יש בהן 4 חצאי שורות, ביחד 22, ומספר זה מסמל את המילה: "בך". כן מצאנו את הביטוי "בך" במקומות בולטים והם: "אשרי אדם בוטח בך". "נגילה ונשמחה בך". ועוד "כי בך לבד בטחנו מלך א-ל רם ונשא אדון עולמים". (סידור תפילה)

בצד שמאל של החלק התחתון נמצאות 39 שורות כמניין "ה' אזור". בצד ימין של החלק התחתון יש 46 שורות. ביחד 85 כמניין המילה "פה" שהוא סמל למלכות, "מלכות פה קרינן ליה" (פתיחת אליהו).

נזכור כי למעלה ביצירה נמצא הרעיון "כתר". ביצירה שולבו הכתר למעלה והמלכות למטה על פי סדר עשר הספירות.

האידיאל הוא לחבר "כתר" עם "מלכות" ונרמז בפסוק: "וישם כתר מלכות בראשה" (אסתר ב, יז).

מענין הביטוי: "כתר מלכות" בגימ' 1116 כערך שתי המילים הראשונות בתורה "בראשית ברא".

אם נצרף בצד ימין את השורה בה כתובה המילה "המורוז" שהיא משמעותית (ראה להלן), נמצא ביחד 86 שורות כמנין המילה "א-להים" או "הללוי-ה".

כך הופכים אנו מדת הדין "א-להים" למידת הרחמים, בקריאה שהוזכרה לעיל: "ה' אזור".

שם היצירה: "המורוז" ערכה בדיוק 260 שהם 10X26, י' פעמים שם הוי"ה שהוא שם של רחמים. ע"י תפילותינו יהפוך לנו את מידת הדין למידת החסד והרחמים.

היצירה בשלמותה נוצרה מ-238 שורות כמנין המילה "רוזל", המסמלת חיבור הקב"ה והשכינה עם כנסת ישראל, בעת החיבור יתגלה מועד המשיח.

נוסף לרעיונות הטמונים ב"רחל" ו"לאה" שהם תיקונים מיוחדים כנ"ל, הן האמהות של המשיחים העתידיים:

רחל - אמו של יוסף = משיח בן יוסף.

לאה - אמו של יהודה = משיח בן דוד.

תפילתנו: שיתגלו במהרה בימינו, אמן.

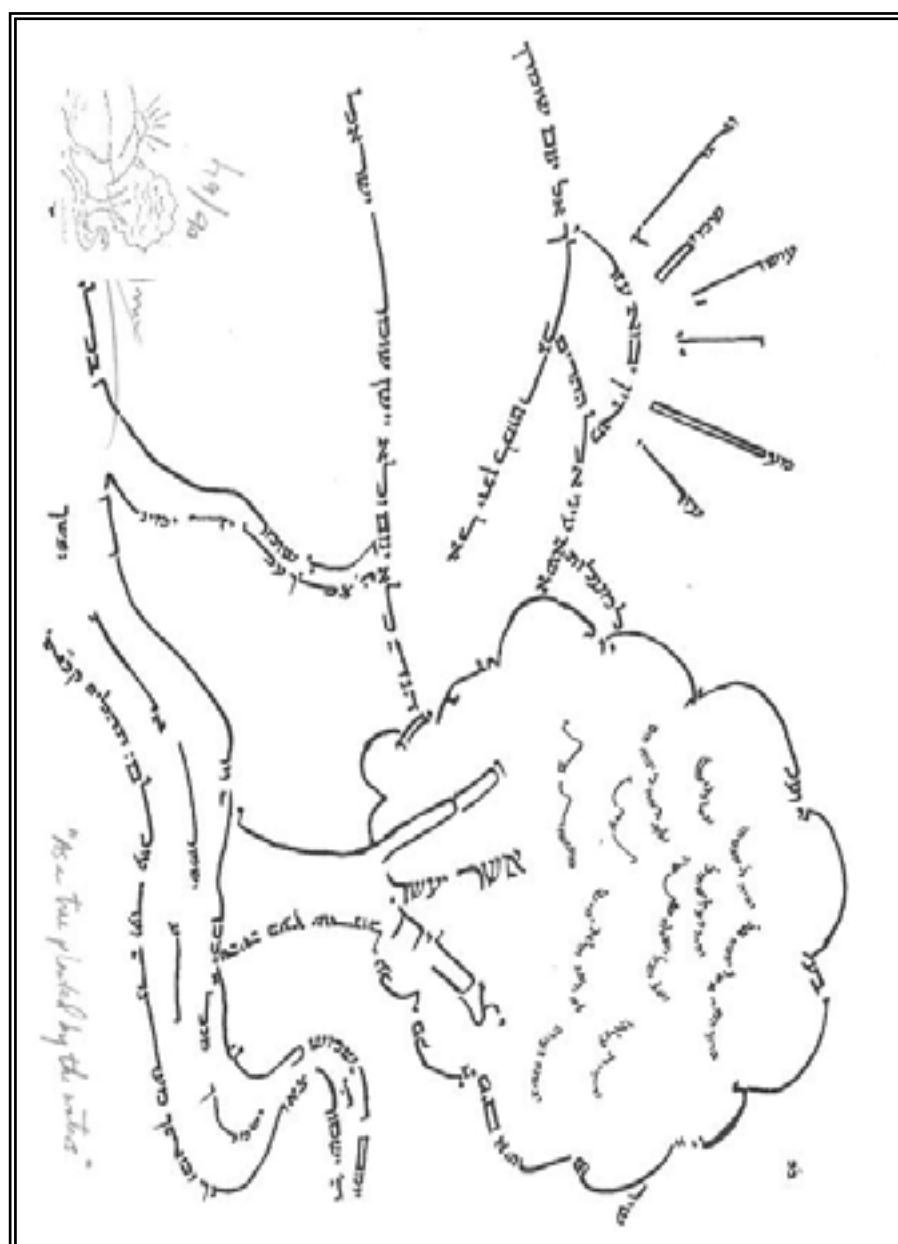
רמז לדבר מוצאים אנו בסיום היצירה בצד שמאל למטה: "ועושה זסד לבשיזו כלוד וכלועו עד עולם".

על פלגי מים

הרעיון: בטחון בה'

המקור: שיר המעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי? ... (תהילים קל"א).

פסוקים נבחרים מתהילים וירמיה "אשרי האיש... והיה כעץ שתול על פלגי מים ועל יובל ישלח שרשיו..."

"פלגי מים"

הרעיון: בטחון בה'

המקור: שִׁיר הַמַּעֲלֹת אֵשׁ עֵינֵי אֵל הַהָרִים מֵאֵין יָבֹא עֲזָרִי? ... (תהילים קל"א).

פסוקים נבחרים מתהילים וירמיה "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ... וְהִיָּה כַעֲץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׁרָשָׁיו...".

הסבר: בטחון בה' הוא הבטחון החזק והגדול ביותר. יצירה זו מוקדשת לאבי עטרת ראשי מורי שלמה בן יוסף מעברי זצוק"ל אשר חינכני על פי הכלל: "כל המפחד מאחד (מהקב"ה) לא יפחד אף לא מאחד, וכל מי שאינו מפחד מאחד - יפחד מכל אחד" וכן בתפילה אנו אומרים: "כי בך לבד בטחנו מלך א-ל רם ונישא!"

השמש ביצירה יכולה להיראות כשקיעה או כזריחה. באה לבטא את הרעיון כי הכל תלוי במחשבת האדם להובילו לזריחה או לשקיעה... והבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהילים לב, י') וגם ייאמר עליו "והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבוא חום והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרו" (ירמיה י', ז, ח') וכן יקויים בו הפסוק: "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח (תהילים א' ג')

הצדיק נמשל לעץ השתול על פלגי מים. כפי שנאמר בתהילים פרק א': והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. המילה "פלג" פירושו "חצי" כמו פלג האוהל... חצי האוהל... על פי מושג זה נוכל לראות כאן 2 רעיונות אחדים:

"מים" ערכם 90, מחצית המספר 90 (פלגי מים) הוא 45 בגימ' "מה" הוסף למילה "עץ" את מחצית המילה "מים" פירושו: תוסיף למילה "עץ" את המילה "מה" ויצאה המילה "עצמה" זה הכוח החזק הכוח האדיר שיש לצדיק...

רעיון נוסף:

"מים" בגימ' 90 "פלגי מים" (90) "חצי מהמילה מים" ערכה 45 שהם: "מה" ערכו "מה" (45). וגם "אדם" ערכו 45. קיימים שני פסוקים מיוחדים המבטאים קיצוניות והם: **"מה אדיר שמך בכל הארץ"** - המבטא את גדולת הבורא, ופסוק אחר: **מה אנוש כי תזכרנו** המבטא את חולשת האדם. הצדיק חי בשני הפלגים הללו בין הכרת חולשתו האישית, ומצד אחר שהוא מחובר לכוח האדיר ביותר אשר בהתפעלות הוא מתבטא: "מה רבו מעשיך ה'!"

"הן-הם"

ביטוי דומה בעל משמעויות קיצוניות מצאנו בביטוי: **"הן"** (דברים י' י"ד) נאמר: **הן לה' א-לוהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה"** ובדברים ל"א י"ד נאמר: **הן קרבו ימך למות...** אותו ביטוי שנמצא בקצוות של הרעיונות "גדלות הבורא ואפסות האדם".

משני הרעיונות הנ"ל מצאנו משמעות לביטוי **"הן הם"** בתפילת: "נשמת כל חי" אנו אומרים: **"הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו.... וימליכו את שמך.."** אנו נשבח ונודה לקב"ה בזמן שמול עינינו שני הביטויים הללו ומשמעותם הקיצונית חשוב שתמיד יהיו מול עינינו... שניהם משלימים זה את זה.. אחד הם.

מעגל השפע

הנושא: הודאה על הטוב.

המקור: (1) מזמור לתודה (תהילים ק')

(2) מזמור לדוד ה' רועי. (תהילים כ"ג)

(3) ברכה רביעית מברכת המזון: "הא-ל אבינו..."

(4) פסוקים נבחרים.

מעגל השפע

הנושא: הודאה על הטוב.

המקור: (1) מזמור לתודה (תהילים ק')

(2) מזמור לדוד ה' רועי. (תהילים כ"ג)

(3) ברכה רביעית מברכת המזון: "הא-ל אבינו..."

(4) פסוקים נבחרים.

הסבר: מעגל החיים החיובי הוא הכרת הטוב, ובזכות הכרת הטוב ממשיכים אנו לקבל סיפוק צרכינו יותר ויותר.

ידוע עפ"י מאמר הרב דסלר בספרו "מכתב מאליהו" (חלק ג פר' יג), "...כי עבודת הא-ל בנויה על יסוד הכרת הטוב. הלוא כה מפורש הוא בכל ספרי הקודש, אשר על האדם להודות לה' הטוב על כל הטובות אשר יעשה לו, וכי בשבילם עליו לקיים את כל המצוות והחוקים והתורות". "...ואמרו חז"ל: כל הכופר בטובתו של חברו לבסוף כופר בטובתו של הקב"ה". "...והיה האדם כמו נותן, והקב"ה כביכול כמקבל... ויזכה למדרגה של דבקות בו יתברך".

"הכרת הטוב" ביצירה מתבטאת בגלוי ע"י "בזמור לתודה" הכתוב במסגרת המגילה, בגלל ההרגשה הפנימית ש"ה' רועי לא אזסר". הרגשה זו של ימיה (מנוקדת, מפוסקת, מתויגת).

כאשר נדע להכיר בטובה, התוצאה הטבעית שנקבל - שפע. השפע פורץ כמעין ע"י צורות הפרחים, שם כתובות כל הברכות והאיחולים שאנו מבקשים מהקב"ה בברכה רביעית של ברהמ"ז "...הא-ל אבינו מלכנו... הטוב והמטיב לכל... הרחמן הוא... הרחמן הוא...".

המרכז

במרכז היצירה נראה את עט הסופר הטבולה בקסת הדיו, מוכנה לרשום כל דבר. כאשר אדם חש הערכה והוקרה, יידע לחקוק זאת במוחו. ירשום כל דבר שעשו עבורו, כמו שכתוב (אסתר ב, כג) "ויכתב בספר", כדי שהדברים לא יישכחו. יגיע יום הזכות להשיב טובה תחת טובה "ויקרא ספר

הזכרונות לפניו... מה נעשה יקר וגדולה ל... על...". בדרך של הכרת הטוב והכרת התודה אנו זוכים לברכות.

"הדודאים נתנו ריח". לפנינו צרור של 26 פרחים (שם הוי"ה), כאשר כל פרח מסומן במרכז ע"י כל אחת מאותיות א-ב. יש 26 פרחים בתוכן כל אותיות הא-ב.

שאלה: הרי יש 27 (22+5 אותיות סופיות = מנצפ"ך) אותיות? אלא יש לשים לב למקור למרכז. בסרט האוגד את כל הפרחים רשומה האות "א" הרומזת לקב"ה שהוא מקור כל הברכות. ידוע שכדי לבטא אינסוף של ברכות משתמשים אנו בכל האותיות. האותיות הן הן הלב של כל הפרחים.

סמליות חלב וחפריח

אהרון הכהן הוא סמל הקשר בין אדם לחברו. הוא סמל ליושר, כנות ונאמנות. הוא סמל להיות שמח בטובת חברו. עליו מעיד הכתוב "וראך ושמח בלב". זכה אהרון הכהן להיות אפוד בחושן על לבו, ושיתקיים בו הענין: "והנה פרח מטה אהרן". מענין שבלשון ערבית השכנה לשפה העברית, "לפרוח" זה "לשמוח".

כשם שאדם מכיר את הטובה לקב"ה, כך צריך להכיר טובה לחברו, לכן הפרק "מזמור לתודה" כתוב ע"י 13 קוים. הפרק "מזמור לדוד" כתוב גם הוא ע"י 13 קוים. מספרים אלה מסמלים ערכים של אהבה ואחדות בין איש לרעהו. (אהבה = 13 = אזור)

"מזמור לדוד" מסמל שפע

במזמור לדוד יש ז"ן תיבות שהן 57 מילות שפע, "הזן את העולם...". ויש בו (בכתיב מלא) 227 אותיות, בגימ' "ברכה". בגלל המבנה המיוחד של הפרק הזה רואים בו סגולה לשפע וברכה, לכן אומרים אותו בהזדמנויות רבות, במיוחד בקידוש ולפני ברכת המזון.

ברכת המזון

נאמר (משלי י, כב) "ברכת ה' היא תעשיר" אמרו בעלי הדרש שזה רמז לברכת המזון.

כל הברכות שאנו מברכים הן תקנת חכמים. רק ברכה אחת נחשבת מדאורייתא, שציוונו הבורא, והיא ברכת המזון (ברכות נח). חכמים גילו לנו את הרעיון, והדגישו כי ברכת המזון סגולתה גדולה ביותר. כל המברך ברכת המזון בכוונה, מובטח לו שמזונותיו יהיו מצויים בשפע. לכן מצאנו רבים שמקפידים לברך את ברכת המזון בלבוש עליון... מתוך הכתב ולא בעל-פה.

יש הרואים את ברכת המזון בבית היהודי כתפילה המקבילה בחשיבותה וחומרתה לתפילת העמידה בבית-כנסת.

מדרש תלפיות אות ב' - ברכת המזון - כותב: "כוון מאד בברכת המזון ובדקדוק מילותיה שלא יבלעם, ואל יברך אלא מתוך הסידור כשהוא בביתו כי הכתב מעורר הכוונה. ובפרט בהיותו ביחיד בלי שלושה. אם אין לו כוס, הוא צריך לאומרו בעיניים סגורות, ואם יש לו, ישימהו לפניו ויניח ידיו זו על גבי זו, ימינו על שמאלו כנגד החזה..."

הפרחים

בפרחים אשר ביצירה נכתבה הברכה הרביעית של ברכת המזון. אנשי הסוד הקבילו את 4 הברכות של ברכת המזון ל-4 אותיות שם הוי"ה. 3 ברכות ראשונות שהן מדאורייתא מקבילות ל-3 אותיות ראשונות של שם הוי"ה. הברכה הרביעית מקבילה לאות ה' האחרונה בשם ה'. אות זו מסמלת את מידת המלכות בספירות אשר כל השפע צריך להתנקז אליה מהספירה שלפניה שהיא ספירת היסוד, סיום ה"זעיר אנפין". וד"ל.

חכמי הסוד, כמו שראו במנורה סמל לחכמה, כך ראו בשולחן הנמצא במשכן או במקדש סמל לעושר.

המנורה בדרום. צד דרום רומז לחכמה - "הרוצה להחכים ידרים". השלחן בצפון. צד צפון רמז לצפון, לעושר הצפון - מוסתר. וכן אמרו חז"ל הרוצה להעשיר יצפין" (תרתי משמע).

לא בכדי הסמיכו רמז לברכות ברכת המזון מהפסוק "ועשית שלחן עצי שיטים וצפית אותו **זהב**":

(1) ברכת הזן

(2) ברכת הארץ

(3) ברכת בונה ירושלים

"זהב" בגימ' 14 = "דוד", הרומז למידת המלכות המקבלת את השפע.

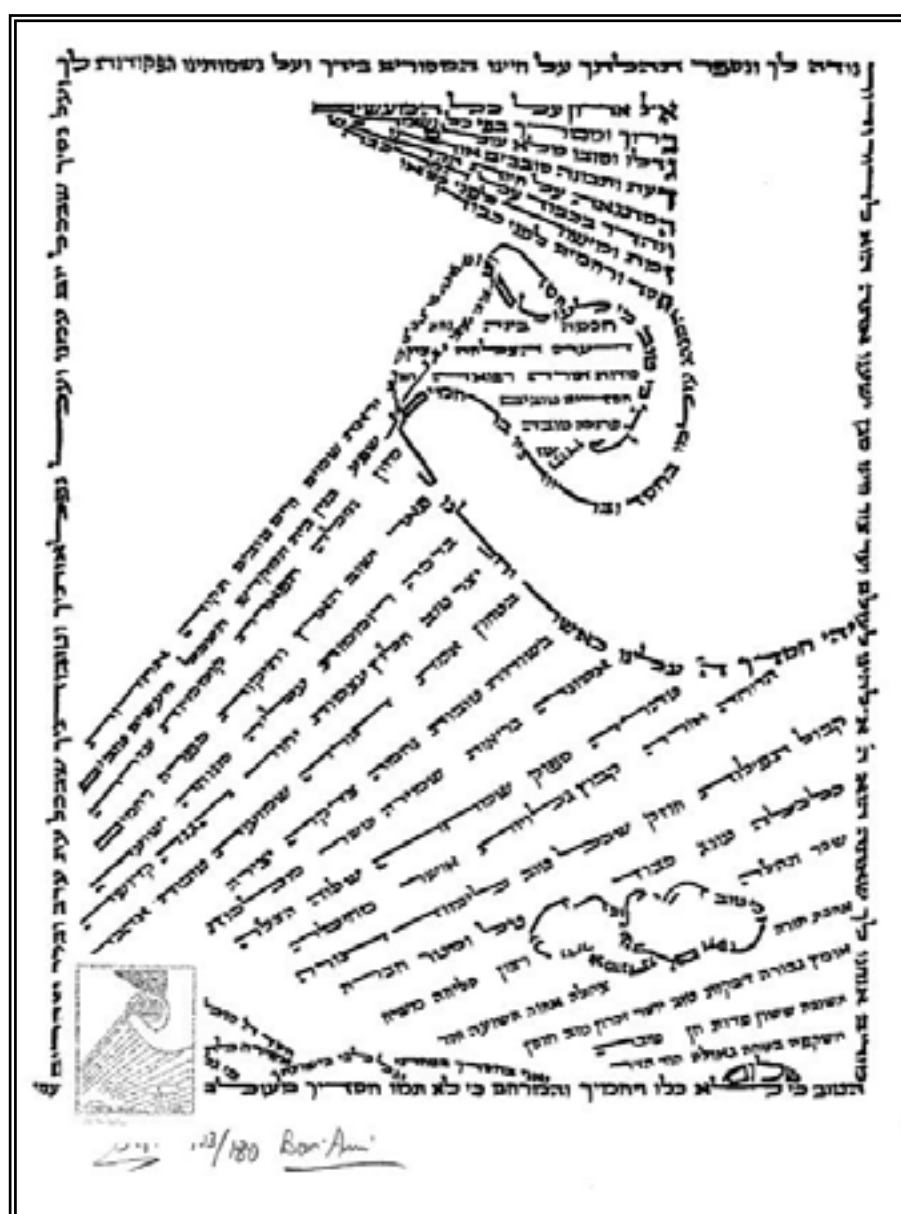
לסיכום

מעגל שפע אינסופי מבוטא גם ע"י כיוון הכתיבה. בצד ימין של היצירה, כיוון הכתיבה מלמעלה למטה, ובצד שמאל כיוון הכתיבה מלמטה למעלה, וחוזר חלילה.

אנו מודים בפה על ההרגשה הפנימית, זוכרים היטב את הטובות שנעשו לנו, מקבלים שפע, וחוזר חלילה... מודים, מקבלים שפע, מודים ומקבלים שפע. "עד שיבלו שפתותיכם מלומר די" (שבת לב, ב).

מלאה ואחת ברכות

הרעיון: חסד ה' מלאה הארץ, "והריקותי לכם ברכה עד בלי די".
המקור: 101 ברכות שונות מתוך התפילה.

101 ברכות

הרעיון: חסד ה' מלאה הארץ, "והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

המקור: 101 ברכות שונות מתוך התפילה.

הדגם: אור בהיר בצורת יד בצד ימין מחזיקה בכד המתמלא ברכות ושופך אותן על פני כל העולם.

הסבר: "טוב ה' לכל..." "ורב חסד...", ומשפיע רוב טוב לכל העולם. למעלה כתוב "א-ל אדון על כל המעשים", משם ועד "חסד ורחמים לפני כבודו". קיימות כאן 8 שורות המסמלות קדושה עליונה.

8 שורות אלה נפתחות לכיוון מטה בצורת מניפה. הקב"ה שופך את ברכותיו לקרן השפע (שים לב לצורה הבהירה של צורת השופר), הכד מתמלא ברכות חשובות.

ידית הכד כתובה מהמילה "זסדו" ($78 = 7 \times 10 + 8$), שהיא רומזת למילה "לזוב", (78) כפי שאנו אומרים: "הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו". גם רומז לשלוש פעמים שם הוי"ה ($78 = 3 \times 26$).

בפתח הכד כתוב "פותז את ידך ומשביע לכל זוי רצון". פסוק זה מבטא גדולת ה' הדואג לכל בריותיו, והוא מקור השפע. חכמי הסוד האירו את עינינו לכל הסגולות המיוחדות לשפע ולפרנסה הנובעים מפסוק זה. הדגישו כי חובה עלינו בזמן תפילה לכוון היטב ולהתעמק בסודותיו. מהכד נשפכים 18 (ח"י) קילוחים, המכילים יחד 90 ברכות. וזה בגימטריא כמו המילה "מים" ($90 =$). "מים" מסמלים חסדים.

ברכת השלום נמצאת בארץ, כמו שכתוב (ויקרא כו, ו) "ונתתי שלום בארץ", ואם יש "שלום" יש הכל, שהרי "אין כלי מחזיק ברכה כמו השלום" (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד), ועל ידי כך זכינו לכל הברכות שהן בסה"כ 91.

המספר 91 מסמל ערכים מיוחדים, כגון חיבור שם הוי"ה ואדנות $26+65$, וכן 13×7 . או כערך המילה "מלאך", או ר"ת של המילים: פֹּתַח אֶת יָדְךָ או ערכים רבים אחרים שהוזכרו במספר מקומות בספר.

יש בסה"כ ביצירה 101 ברכות המסמלות שפע מעבר לכל שלמות, מעבר ל-100. (המילה "מודים" גם היא 100). יותר ממה שאנו מודים אנו מקבלים.

המספר 101 יכול לרמוז לערכים רבים הקשורים לחסד ופרנסה: "מיכאל", או "החיים והטוב", או "זבולון" מקור העושר הגשמי, אשר מעביר חלק ממנו ליששכר, לעולם הרוחני. גם הביטוי: "הכל יודוך", ועוד ועוד ...

הוסף ל-101 ברכות עוד 29 קווים נוספים שמהם נבנתה היצירה, בסה"כ $13 \times 10 = 130$.

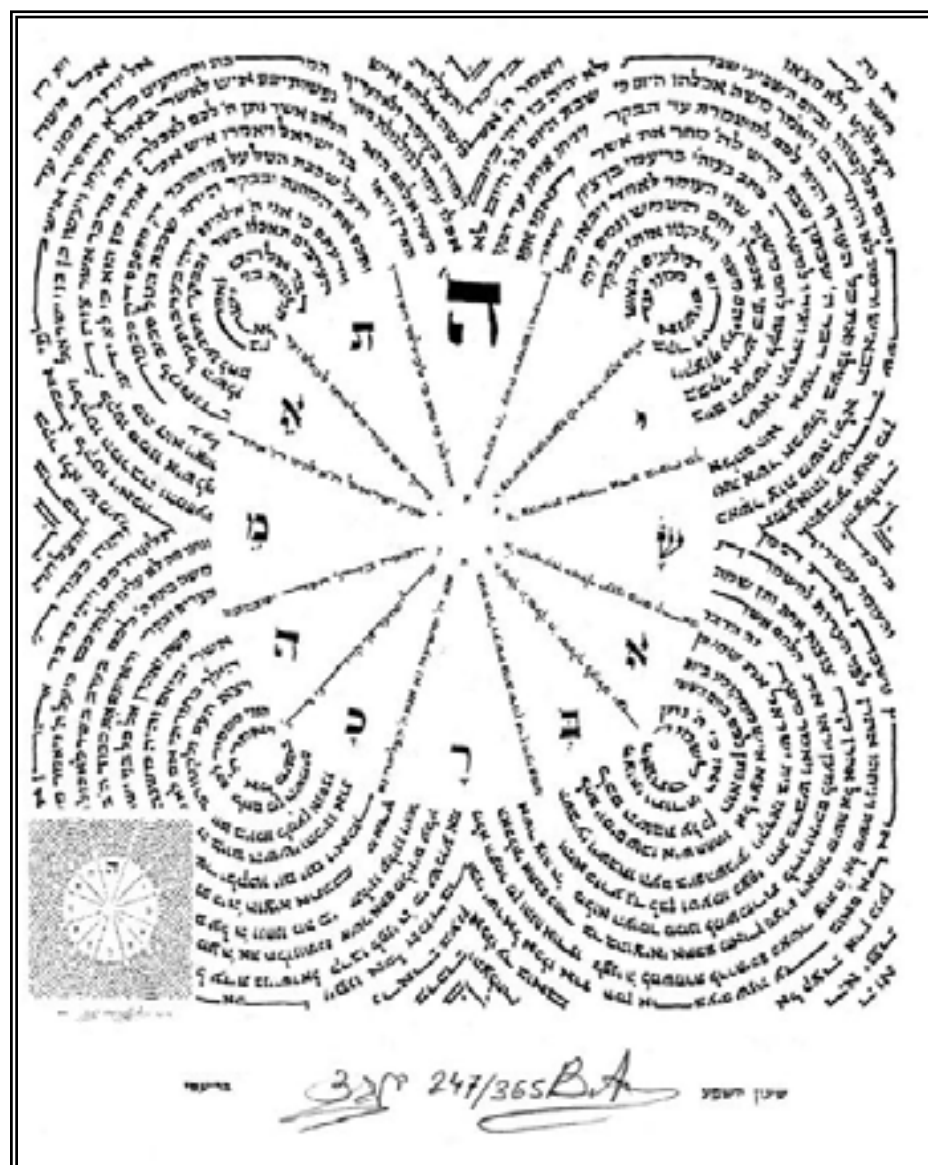
וכן יוצא ערך המשפט "והריקותי לכם ברכה עֹד (=74) בְּלִי (=42) דִּי (=14)" = 130.
וְקָל (=130) למבין.

שעון השפע

הרעיון: השפע מאת הקב"ה בכל עת ובכל שעה.

המקור: בשעון 12+1 פסוקים נבחרים.

מסביב לשעון פרשת ירידת המן במדבר.

שעון השפע

הרעיון: השפע מאת הקב"ה בכל עת ובכל שעה.

המקור: בשעון 12+1 פסוקים נבחרים,

מסביב לשעון פרשת ירידת המן במדבר.

הדגם: שעון מחולק ל-12+1 חלקים.

"קבלה ביד חכמים כי כל האומר פרשת המן בכל יום מובטח לו שלא יבוא

לעולם לידי חסרון מזונות" (רבינו בחיי שמות טז, טז).

הסבר: נאמר בירושלמי מסכת ברכות "כל האומר פרשת המן מובטח לו

שלא יתמעטו מזונותיו". (משנה ברורה סימן א' ס"ק י"ג).

טוב לומר פרשת המן בכל יום כדי שיאמין שכל מזונותיו באים בהשגחה

פרטית, וכמו שכתוב (שמות טז, יח) "ולא העדיף המרבה והממעט לא

החסיר".

במרכז היצירה נמצאים שמות מיוחדים של הקב"ה המסוגלים להשפיע על

פרנסה טובה. שמות אלו הם המקור שממנו יוצאים 12 פסוקים שונים.

הפסוקים מבטאים אמונה, ביטחון, הודאה לקב"ה וכן שליטה על 12

המזלות.

כיוון כתיבת הפסוקים הוא מן הפנים אל החוץ. בתוך החללים שנוצרו בין

הפסוקים כתוב גם הפסוק "ישא ברכה מאת ה'", על ידו התגלה הפסוק

ה-13 (הנסתר) במלוא עוצמתו.

פסוק זה נבחר וכתוב בצורה מיוחדת:

המתבונן ביצירה יראה...

• "כאילו" בשעה 1:00 יש "אפס", לא רואים כלום ("אין", מושג עמוק בקבלה).

• בשעה 2:00 נמצאת האות י'. זו האות הקטנה בין האותיות, המסמלת

התחלה של משהו, ואפילו מעט, זו התחלת הברכה. וכן האות י' היא

ההתחלה של כתיבת אותיות הא'-ב'. (ראה ניתוח האות יו"ד).

- בשעה 3:00 נמצאת האות ע'. היא מצטרפת עם האות י' שלפניה ויוצרת את המילה: "יש". קיימת מציאות שנבעה ממציאות שלא נראתה לפני כן. "יש מאין".
- בשעה 4:00 נמצאת האות א', המסמלת את הקב"ה. אם יש "א", אם הקב"ה נמצא, ממילא באה ה"ברכה".
- יש לשים לב לצורת המילה "ברכה", תחילה בירידה מהאות "ב" ל-"ר" אבל אחר כך מיד עליה למעלה מהאות "ר" ל-"כ" ול-"ה".
- המילה "מאת" מסמלת ברכה מא' עד ת'.
- ה"ה", האות הגדולה למעלה בפסגה מסמלת שוב את הקב"ה, שהכל נובע ממנו, והיא האות של השפע, כפי שנאמר (בראשית מז, כג) "הא לכם זרע וזרעתם".

בשעון יש בסה"כ 14 פסוקים המרמזים "יד", כמו "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון". כן בפסוק "ישא ברכה מאת ה'" יש 14 אותיות כמנין "יד".

הצורה

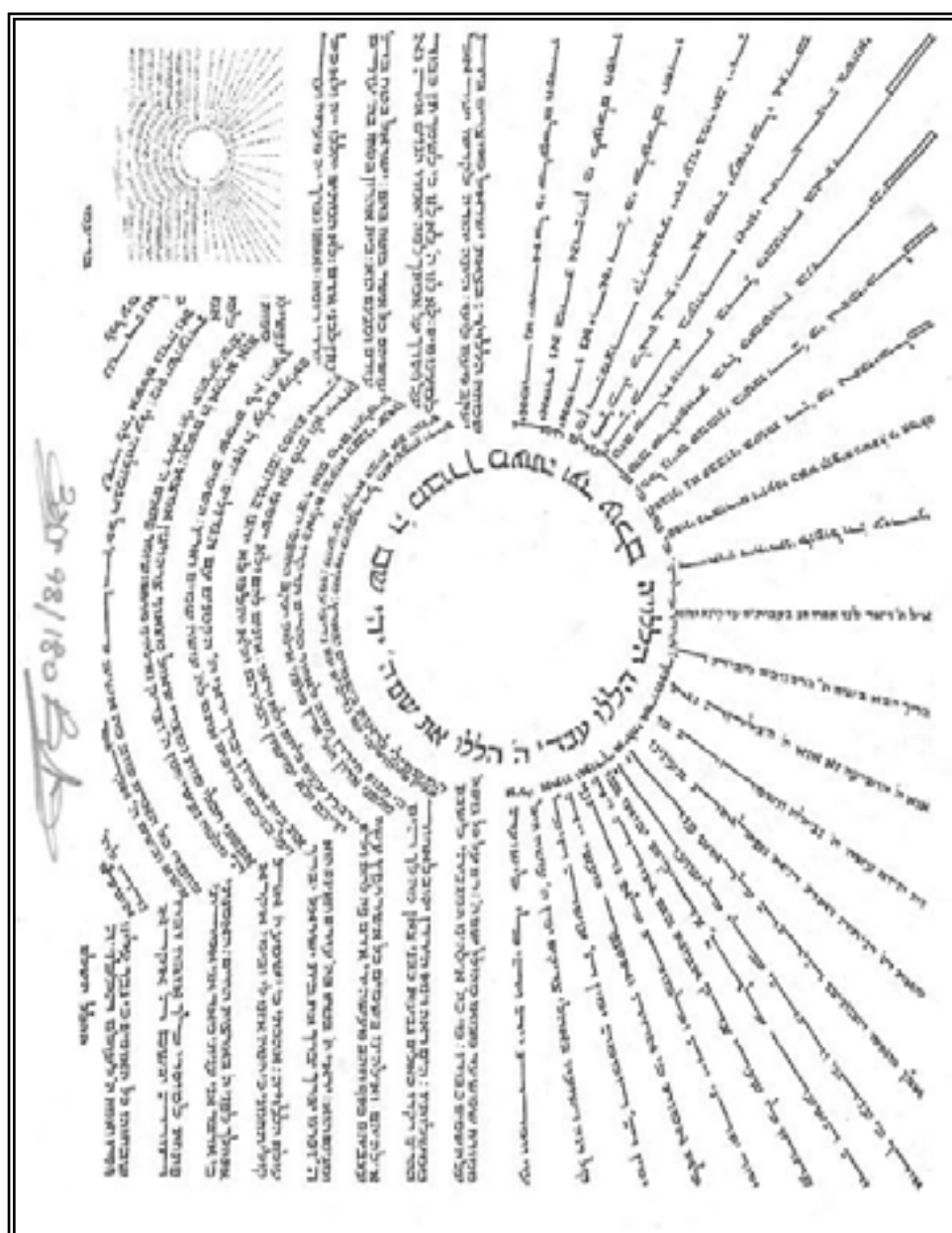
הצורה כולה "מסתובבת" ומתפשטת. צורה זו מבטאת את הרעיון של סיבה ומסובב. הקורא את היצירה מרגיש שכל היצירה מבטאת שהקב"ה הוא סיבת הסיבות. כל חלק מארבעת החלקים בנוי מ-13 קוים המסמלים אהבה ואחדות (אהבה=13=אחד), שהם היסוד. העיגול הראשון בכל חלק הוא שלם. אח"כ מתחילה התפתחות והתפשטות החוצה לבטא שפע לכל כיוון מארבע הרוחות. יש לשים לב לקווי האור הדקים החוצים כל חלק ב-3 מקומות המדגישים שהבסיס של כל השפע בא מאורו יתברך.

אולי כך היתה צורת ירידת המן בתוך המחנה?!

כי לעולם חסדו

הרעיון: הודו לה'.

המקור: ההלל השלם.

כי לעולם חסדו ההלל השלם

הרעיון: הודו לה'.

המקור: ההלל השלם.

הדגם: ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה'. כל העולם משבח ומודה לקב"ה. כל באי עולם, אפילו הטבע, הדומם, הצומח והחי כולם משבחים את בוראם. סימן שהכרת הטוב, היא אחד היסודות עליהם מושתת העולם.

התפילות רובן ככולן משבחות ומודות לקב"ה. ליל הסדר, ליל התקדש החג, ערוך מסביב להלל, אודך ה' כי עניתני ותהי לי לישועה. בדגם רואים: ים ושמים, ושמש מחברת את שניהם. דגם זה בא לבטא את הרעיון: אילו פינו מלא שירה כים... ושפתותינו שבח כמרחבי הרקיע ועינינו מאירות כשמש וכירח וידינו פרושות כנשרי שמים אין אנו מספיקין להודות לשבח לאדון הכל, על כל הטובה והחסד שעשה עמנו ועם אבותינו.

פנימיות היצירה: הודאה, התפעלות, הכרת הטוב, חשיבה חיובית. אנו אומרים הלל יותר מ-40 פעמים בשנה, בימי חג, מועד ובראשי חודשים.

פסוקי ההלל הם פסוקי הודאה בסגנון שמח ושירי בימי הרחבה ואושר. כמו כן, נמצא בהם הודאה לקב"ה על כל אשר גמלנו. פרקי ההלל חושפים התפרצות של אושר ושמחה,

השבת טובה תחת טובה והכרת תודה הן מידות דרך ארץ מן הפשוטות ביותר, ולכן חסרונן בולט וקשה ביותר. ניתן להביא מקורות רבים המבארים ומוכיחים את הצורך ההכרחי בהכרת תודה לכל מי שגומל חסדים, ועל הבעייתיות הקשה של אנשים הלוקים בהתעלמות מהמידה הזאת. על אחת כמה וכמה נכונים הדברים ביחס לבורא עולם, הדואג ומיטיב לנו בכל שעה ושעה, מרגע היצירה ברחם אמנו לאורך כל ימי חיינו. ואכן כך החל מהרגע הראשון של ההשכמה בבוקרו של כל יום, אנו

מודים לקב"ה על החזרת הנשמה, ועד הרגעים האחרונים של חיי האדם, אנו מודים לקב"ה על המתנה שהפקיד בעולם למשך שנים רבות וטובות. הרגש הנפשי של ההודאה הוא בסיסי מאוד בחיי האדם. וההתייחסות לכל פרט ופרט בחיינו הוא מקור לכל ההוויה שלנו.

מצאנו כי ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג, אמרה מידת הדין לפני הקב"ה: ריבוננו של עולם ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך לא עשיתו משיח, חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח?! לכך נסתם מיד. פתחה הארץ ואמרה לפניו: ריבוננו של עולם אני אומרת לפניך שירה תחת צדיק זה ועשהו משיח, פתחה ואמרה שירה לפניו שנאמר: מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק וגו'. (סנהדרין צד, א)

אור חבורא

היצירה בנויה על פי הרעיון "כל הנשמה תהלל י'ה הללויה". מספר קרני האור הן 26 הרומזות לשם הו"ה שערך בגימ' 26 לומר כי האור האמיתי בעולם הוא אורו של הקב"ה, הכרת הבורא והודאה ושבח לכל מעשיו בחיינו.

הנשמה אומרת תודה

החלק התחתון של היצירה נכתב מ-18 זוגות של שורות מכל צד. המספר 8 רומז לנשמה (נשמה אותיות שמ(ו)נה, ועוד רמזים רבים אחרים...) כך שמכל צד ישנן 16 שורות ביחד משני הצדדים סה"כ 32 שורות הרומזות למילה "לב". מבנה זה מביע את הרעיון כי ההודאה פורצת ממעמקי הלב. בחלק התחתון של היצירה ישנם 5 זוגות של שורות בצורת קשתות.

סה"כ כל השורות הבונות את עיקר היצירה הוא 68 כערך המילה: "חיים" ($26+32+10=68$) הרומזות כי כל עוד הנשמה בפנינו אנו חייבים להודות ולשבח לקב"ה... על חינו המסורים בידך... ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך ונפלאותיך בכל עת ובכל שעה... לפחות 3 פעמים בכל יום ערב בוקר וצהרים...

אפשר לראות את החלק הפנימי הבנוי בצורה של קשתות בנוי מ-13 קשתות שלמות. המספר 13 רומז למילה "אחד" או אהבה" וכאן מובע הרעיון כי בלבנו יש רק "אחד" והוא האחד והיחיד ואפס זולתו וכן רומז לרעיון "ואהבת את ה' א-לוהיך בכל לבבך..." מספר המילים הבונות את העיגול השלם הוא 15 כערך המילה: "י'ה" לרמז לנו "כל הנשמה תהלל י-ה הללויה!"

האדם שחש רגשי תודה בלבו וגרונו, נותן להם לפרוץ מתוכו על ידי ספור המעשה ותחושותיו. הודאה כזאת פורצת בטבעיות מקומית, ונאמרת מיד לאחר מעשה החסד והטוב שנעשה עם האדם. בהלל אנו מוסיפים שבח והלל לקב"ה על כוחותיו, תכונותיו, גבורותיו וכדו'.

רק כאשר נבחין במציאות של סגנון השבח, נוכל להבין את המצאות הבקשות בתוך חלקי השבח, שכן כוחותיו וגבורותיו של הקב"ה הם שבחו, ותפילתנו דווקא אליו שישפיע אלינו מטובו זהו שבחו הגדול ביותר.

מומלץ להתפלל:

"שישמור לנו מה שנתן לנו"

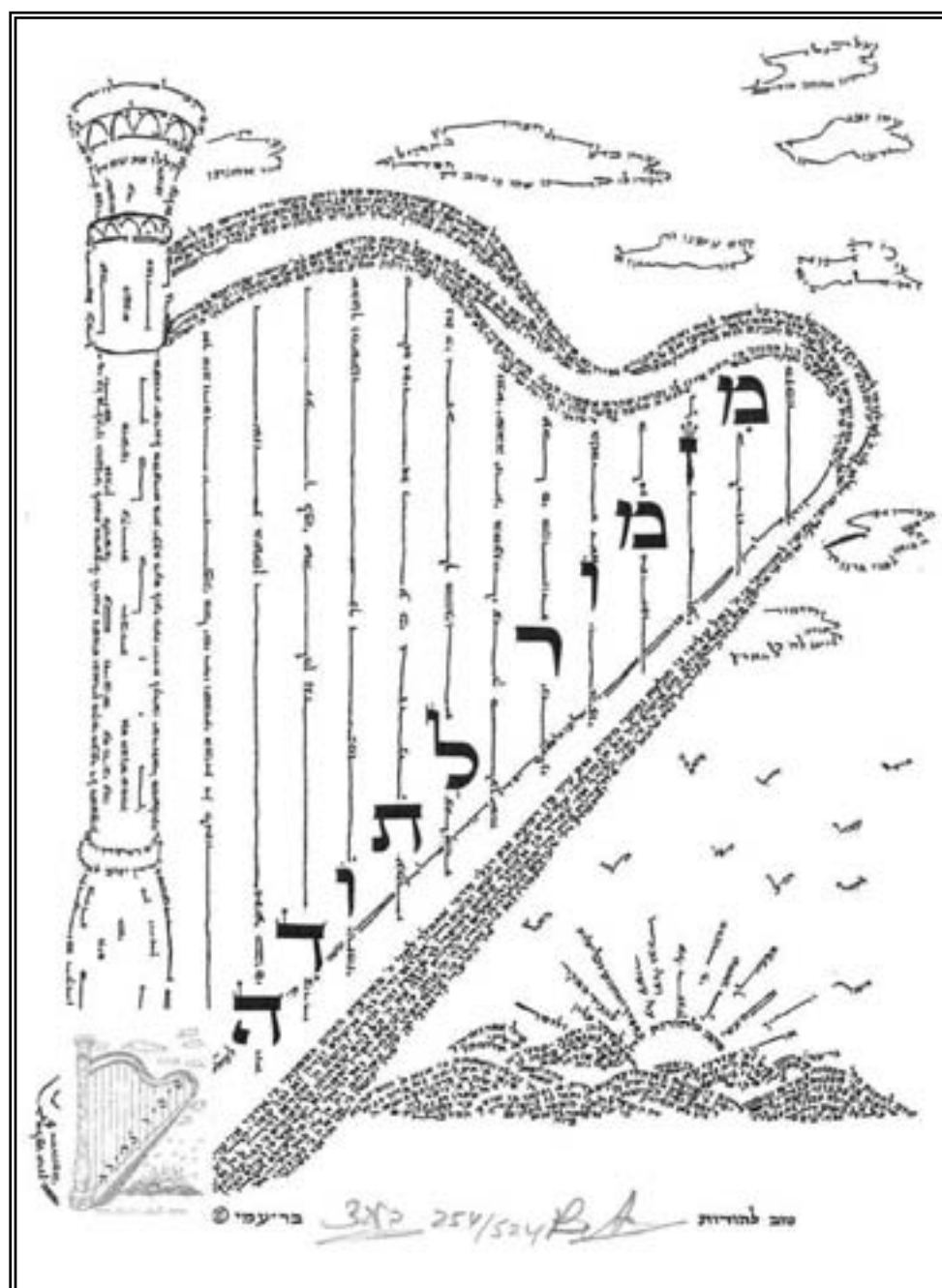
שאלתי אדם אחד... על כמה דברים הוא חושב שצריך להודות לקב"ה, הרהר ואמר: יש לי רשימה של 6-7 דברים, שאלתיו: 6-7 מיליון, 6-7 מיליארד דברים? אולי יותר?!

טוב להודות

הרעיון : הכרת הטוב

מקור:

- (1) ההלל השלם (תהילים קי"ג-קי"ח).
- (2) "מוזמור לתורה" (תהילים ק).
- (3) "מוזמור...ה' רועי" (תהילים כ"ג).

"טוב להודות"

הרעיון : הכרת הטוב

מקור:

(1) ההלל השלם (תהילים קי"ג-ק"ח).

(2) "בזמור לתודה" (תהילים ק).

(3) "בזמור...ה' רועי" (תהילים כ"ג).

הרגע הראשון של חיום:

היהודי קם בבוקר, רק פקח את עיניו, מתעורר לחיים חדשים, והמילה הראשונה על שפתיו היא: "מודה". הודאה והכרת הטוב הם היסוד של כל חיינו. היצירה נכתבה בדגם של לב המתפתח לצורת כלי הנגינה שנגן עליו דוד נעים זמירות ישראל בזמן ששר את שירת ההלל לרבנו של עולם. הלב אומר "מזמור לתודה". אין זה מן הפה ולחוך, אלא ממש מהלב כולו בשלמותו.

האדם הראשון ודוד המלך

נבחרו הפרקים המסמלים הודאה, שיר ושבח ליוצר כל, שנאמרו ע"י דוד המלך, כי דוד המלך הוא התיקון של אדם הראשון. ידוע כי חטאו של אדם הראשון שבגללו אח"כ נטרד מגן-עדן היה כפיות טובה, "האשה אשר נתת עמדי...". כאשר כל רצונו של הקב"ה היה להיטיב עמו "לא טוב היות האדם לבדו". מעשה אבות ילמדו בנים" אם רצוננו לחיות בחיים של שלוה חיי גן-עדן, עלינו לדעת להוקיר תודה ולהעריך כל דבר בחיינו אפילו הדבר הקל ביותר ועוד יותר כל דבר שנעשה במאמצים ע"י כל אדם ובמיוחד הורינו.

דוד המלך הוא התיקון של אדם הראשון כפי שאנו יודעים ששנותיו של אדם הראשון היו 930 שנה, הרי היה צריך לחיות 1000 שנה, ("יום אחד"), אלא הוא "ויתר" לדוד המלך 70 שנה מחייו, כי דוד לא היה צריך לחיות אפילו יום אחד. אך זכה ל-70 שנה מאדם הראשון, וסוד חייו של דוד המלך הוא השירות התשבחות וההלל ששר כל ימי חייו להוקיר ולהעריך את כל מה שקבל בעולם. כך כל אדם יצא מתוך נקודת הנחה, כי באמת לא מגיע לו מאומה, וכל מה שהוא מקבל זה חסד גדול מהנותן, ויכול להכיר טובה ולהודות לכל אדם שעושה עמו אפילו הדבר הקטן ביותר.

השמש והחרים

10 שכבות של הרים ביצירה בצד ימין למטה, ומספר השורות בהרים בדיוק 45 הרומזים למילה: "אדם" וגם צמד המילים: "לב-אחד" בגימ' 45. ההרים מסמלים את היסודות "כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל" ההרים מסמלים את היסוד, את ההורים, כפי שדורשים חז"ל: "אשא עיני אל ההרים - אשא עיני אל ההורים". ההורים הם היסוד, וגם רומזים לאדם הראשון שממנו הושתת העולם כולו. 10 חלקים מסמלים "קדושה", וקדושת החיים היא ההודאה. אכן אדם הראשון "תיקן" את חטאו ועם כניסת השבת ושר: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון". ביצירה, השמש הבוקעת וזורחת ממרכז ההרים, מ"לב" ההרים הפכה את ה"אבנים" של ההרים, שסמלו חומר וחטא, לאור זורח למילותיו של אדם הראשון. "טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון..." האור הזורח מופיע ב-13 קרני אור, כאשר המספר הזה רומז למילה: "אחד" או "אהבה" שכל אחת מהן ערכה 13 ורומזות לדרגות הגבוהות של אהבת הבורא ואהבת האדם, מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו. מספר המילים ממנה נוצרו השמש והקרניים הוא 26. מספר זה רומז לשם הוי"ה ב"ה.

הציפורים

מספר הציפורים - 10, מסמל קדושה. מספר כנפיהן 20. "עשרים" (620) בגימ' "כתר" (620). הצפרים מסמלות חיבור של העולם הגשמי עם העולם הרוחני ומסמלות חיבור של שלום. שלום מגיע בזמן הכרת הטוב וההערכה של הזולת, והודאה לבורא יתברך.

עננים

מספר העננים - 8. המספר 8 רומז למושגים נעלים ביותר, מחוץ לעולם הגשמי ומעבר לתפישת בר-אנוש בשכלו. מומלץ מאוד לעיין בבראשית "ואד יעלה מן הארץ..." תרגום יונתן בן עוזיאל מתרגם ומסביר "וענן נחית מתחות כורסיה יקרא..." (פירוש: ענן יורד מתחת כסא הכבוד) הוא האד היוצר את האדם, (אותיות "אד" הן הבסיס למילה: "אדם") והוא זה המביא את הנשמה לאדם. אכן "נשמה" הן האותיות "שמנה". מושגים נעלים ביותר במסורת שלנו. נקבעו במספר שמונה: ברית מילה "ביום השמיני...", התורה רמוזה במספר שמונה ראה פרק "השמים

מספרים כבוד א-ל..", שמחת תורה ושמיני עצרת בארץ ישראל. מתן תורה היה ביום החמישים, יום שפורץ את מעגל השבע או שבע פעמים שבע, שהם מעבר ל-49 ימי ספירת העומר.

אכן נאמר בחוכמת הקבלה: בגלל חטא אדם הראשון, לאחר שבת, אנחנו חוזרים כל שבוע, לתיקון של "סיבוב" חדש ומתחילים ביום ראשון, אלמלא חטא אדם הראשון היינו יכולים להגיע לאחר שבת ליום השמיני מושג שהוא מעבר מטעם ודעת... אכן ביצירה, מגיעים ברמז אל המספר שמונה המבטא את תיקון חטא אדם הראשון... וכינורו של משיח הוא בעל שמונה נימים... כביכול העננים הללו רומזים ליצירת האדם אשר הגיע אל העולם הזה, והתיקון שלו הוא הכרת הטוב.

הנבל

אחרי שתיארנו את ההרים והעננים אנו מבינים מה עצמתו של הנבל, כמה גדול הוא וכמה חשוב הוא. בנבל כתוב כל ההלל, ההלל השלם.

מסגרת הנבל, מבנה ה"עץ" הבונה את המסגרת

בחלק העליון, צורתו כמו האות "א"

מימין בפינה, כמו האות "ד"

האלכסון של המסגרת המתחיל מלמעלה בצד ימין ומסתיים למטה בצד שמאל דמוי האות "ב". שלושת האותיות יחד יוצרות "אדם".

האדם כולו הופך לצורת "לב" והלב ל"נבל"

הנימים:

מספר הנימים בדיוק 13 רומזים למילה "אהבה" כמו שנאמר "תוכו רצוף אהבה" בנימים של הנבל כתוב הפרק "ה' רועי לא אחסר..."

האות "א" בנויה מ-4+4 שורות

האות "ד" בנויה מ-5 שורות

הבסיס, האות "ב", כתוב מ-1+9 שורות

הוסף 3 שורות של מרכז האות "א", יחד כל השורות-26, כמו שם הוי"ה ב"ה

מזמור לתודה

המילים "מזמור" "לתודה" הן 10 אותיות המתחלקות ל-5, 5, כמו שני לוחות הברית מחברות מצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו כך גם הכרת הטוב וההודאה צריכה להיות גם בין אדם לחברו ובין אדם למקום.

מדוע מוזכר קודם "בן אדם לחברו" ורק אח"כ "בן אדם למקום"? משום שחז"ל דרשו "כל הכופר בטובתו של חברו סופו לכפור בטובתו של המקום..." לומדים זאת מפרעה "אשר לא ידע את יוסף" ואח"כ נאמר: "מי ה' אשר אשמע בקולו".

הנבל הוא בצורת לב הרומז להכרת הטוב לזולת. הכרת הטוב לזולת היא יסוד מוסד להכרת הטוב לקב"ה, נותן הנשמה ומחיה את הגוף.

בספרו "יערות דבש" כותב רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ששורש כל המידות הרעות מקורו בכפיות טובה וכלשונו: "ולכן הנזהר מבלי להיות כפוי טובה לא במהרה יחטא..." כיוון שאין אדם יכול לעבור את דבר ה' שנותן לו יום חיים, אוכל פרנסה, ומטיב עמו לאורך כל הדרך על כורחך חוטא הוא! משום כפיות טובה שבו כפי שמופיע בבראשית פרק ג' פסוק א' שם מצאנו שני חוטאים - האחד הוא הנחש הקדמוני שבדברי הגמ' בסוטה ט: הקב"ה המליכו בתחילה על כל בהמה וחיה, נתן לו כח הדיבור והיה הנחש מהלך בקומה הזקופה, והלך הנחש וכפר בטובתו של המקום בשכנעו את חוה לאכול מעץ הדעת טוב ורע. לפי זה נוכל להבין את דברי הגמ' בב"ק טז, "מי שאינו כורע במודים שדרו נעשה נחש" (יש היכולים לראות במסגרת הנבל. נחש שחור שהופך לנחש לבן. "נחש" בגימ' "משיח". ה"עץ" הבונה את המסגרת יכול לרמוז ל"עץ הדעת טוב ורע..." (וד"ל).

מצאנו בגמרא בבא קמא צ"ב: נאמר: "חמרא למריה וטיבותא לשקייה". היינו: היין של המלך והשותים אותו מחזיקים טובה לשר המשקים. זה הוא דרך העולם לומר תודה ולהביע רגשי הכרת הטוב לאותו מלצר המגיש לנו את היין. כיוון שאם לא נכיר טובה לזה שמגיש לנו את הטובה, נבוא בסוף לכפור אף בטובתו של בעל הבית. משום כך עלינו להודות ולהכיר טובה לכל אחד המיטיב לנו, אעפ"י שהוא נהנה מאיתנו. כיוון שאם לא נרגיל את עצמנו להודות לאדם, נבוא בסופו של דבר, חלילה, לכפור בטובתו של הקב"ה.

המוט התומך את הנבל הענק מסתיים בצורה של גביע יין, הנמצא בפסגה בצד שמאל, מעל לנבל על רקע השמים. הצורה המשולבת מביעה את הרעיון הנזכר -

לדעת להודות באמת למי שהוא היסוד של כל היסודות עילת העילות וסיבת הסיבות.

הפרק: "מזמור לתודה" תהילים פרק ק', (אולי יש רמז אפילו למספר הפרק, פרק 100 שמבטא שלמות של 10 פעמים 10 וכן המילה "מודים" בגימ' 100) ביצירה הפרק הזה כתוב בענני השמים. "וירד ה' בענן..". הפרק הזה מחבר את הקב"ה עם עם ישראל.

נאמר בויקרא רבה ט ז: "כל השירות עתידות להיבטל חוץ ממזמור לתודה..." כמה חשוב פרק זה המביע את הכרת התודה שהוא החינוך הגבוה ביותר לאדם להכיר בטובות שמקבל בעולמו של הבורא.

מי לנו גדול ממשה רבינו אשר דיבר פנים אל פנים עם רבונו של עולם, תכונותיו הבולטות ענווה והכרת הטוב. משה עומד מול פרעה וגובר עליו, בזכות שתי התכונות המנוגדות שהיו לכל אחד מהם. פרעה כופר בטובה (ראינו לעיל) ואצל משה רבינו ראינו פעמים רבות לאורך התורה ענווה והכרת הטוב. אצל משה רבינו נאמר: "ותקח לו תבת גומא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאור" המקום הראשון שמשה ניצל בו מגזירות פרעה היה היאור, המים, ושמונים שנה זכר משה רבינו טובה למים. במכה הראשונה במכת הדם משה רבינו לא הכה את המים ע"מ להכיר טובה לאותם מים אשר הצילו אותו.

ראינו את ההבדל הגדול בין "ראש הקליפה" לבין ראש הקדושה. ההבדל מתבטא קודם כל במדרגות שהן נראות לכאורה הנמוכות ביותר, לפני שמדברים על מדרגות גבוהות, צריך לתקן את המדרגות הבסיסיות של הכרת הטובה. הכרת הטובה לכל המציאות כולה. משה הכיר טובה למים, לכאורה מה הטעם להכיר טובה לדבר דומם, למים? הכרת טובה למים באה לחדד לנו את הרעיון הזה שהכרת הטובה צריכה להיות כל כך מושלמת עד שמכירים טובה אפילו למציאות שהיא דוממת.

מכאן נבין את דברי חז"ל ואת הסיפורים על הצדיקים שהיו נזהרים שלא לקטוף עלה שלא לצורך, ושלא לדרוך על נמלה. יש לכל המציאות יחס אלקי ויש לך יחס לכל המציאות... לכן ביצירה, רואים אנו את כל ההויה. ואת כל מיצגי המציאות.

כדור הארץ נרמז בהרים "מוסדי הארץ", רמי השמיים נרמזים בצפרים ובעננים, והאדם קם ומתעורר ומחבר את כל המהות את כל היקום בשירת "מזמור לתודה" ע"י שיצר בידיו את הנבל כדי לשבח ולהודות..

נבין את כוחו של משה רבינו, הוא רצה לגאול את המציאות כולה, וממילא היה לו יחס ישיר גם אל הדברים הדוממים, ולכן היה לו יחס ישיר גם אל המים והוא הכיר למים טובה, למרות שהיאור היה העבודה הזרה של מצריים.

ישנם בני אדם שבאמת מתייחסים כ"כ ברגישות לדוממים, לצמחים ולבעלי חיים. נכון בהחלט לעשות כך! אך יש כמה השוכחים להתייחס גם לבני אדם לפחות באותו יחס. יש ללמוד ממשה רבינו, אשר הוקיר את חותנו יתרו, ובזמן שהקב"ה שולח אותו למצריים הוא הולך תחילה ליתרו משום שפתח לו את דלתו בזמן שברח מפרעה. כביכול הקב"ה "תלוי" בתשובתו של יתרו ובהסכמתו...זו היתה הכרת הטוב של משה שהיתה מוחלטת.

אין מציאות שאפשר להתעלם ממנה, כל מי שעשה לך טובה, כל מי ששלח הקב"ה דרכו מעשה חסד, חייבים להכיר לו טובה גם אם הוא רק השליח של הקב"ה..

בודאי ובודאי נזכור ולא נשכח את השולח, את מקור המקורות של ההויה כולה שאין עוד מלבדו! נזכה לראות בעיניים פקוחות את הטוב והמטיב. כאשר נברך בברכת המזון את הברכה השנייה נזכור לדייק במחשבה ובכוונה גדולה ועצומה

"ועל הכל ה' א-ל-לחינו אנחנו מודים לך..."

נדגיש את שתי המילים הראשונות:

"ועל הכל..."

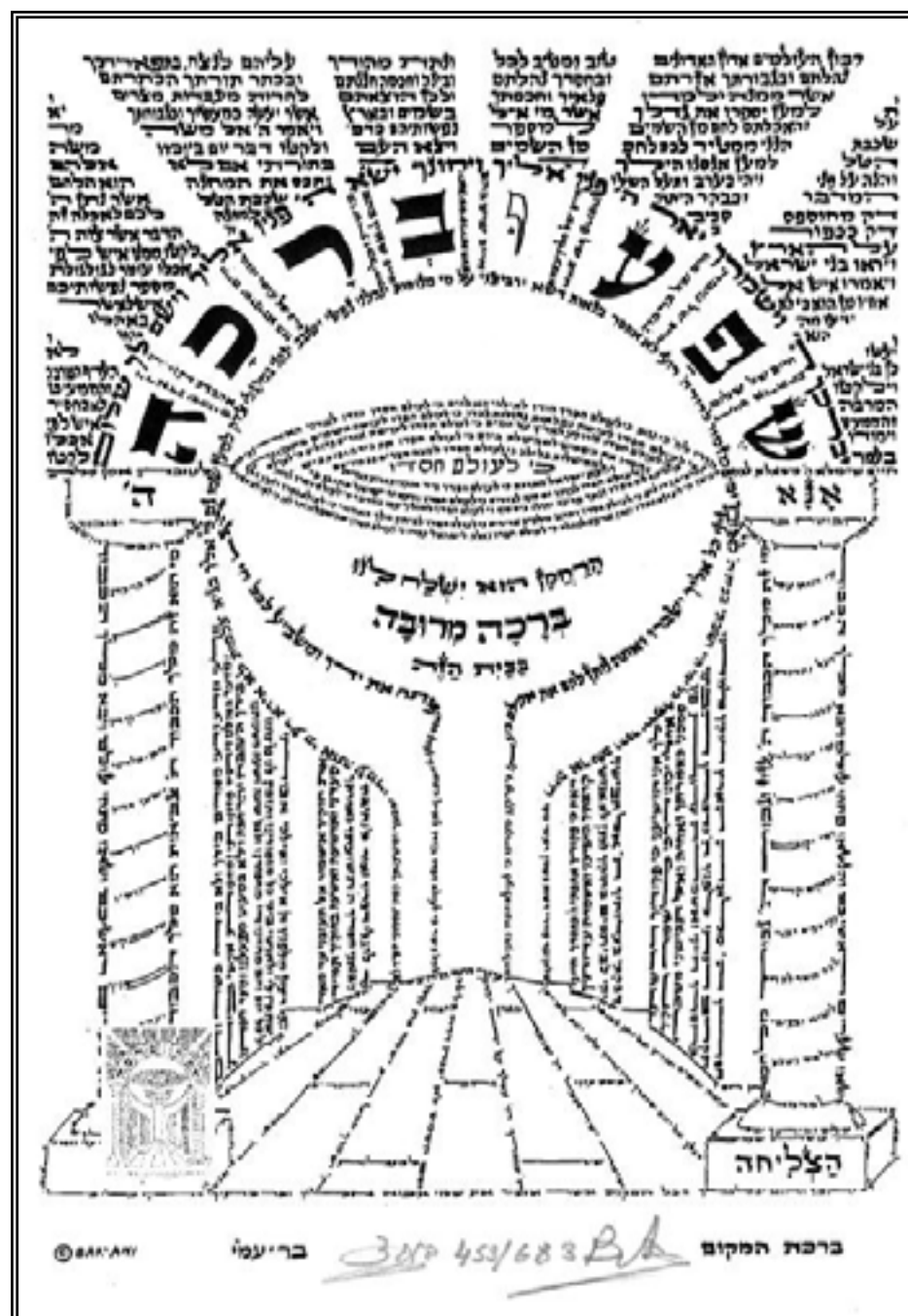
האם שמנו לב שהמילה "תורה" והמילה "תודה" דומות זו לזו... והמשכיל יבין!

שִׁפְעַ וּבִרְכָּה

יצירה בעלת סגולה להורדת השפע והברכה לעולם הזה.

מה כתוב ביצירה?

- תפילת השפע / ר' שלמה אלקבץ (מחבר "לכה דודי")
- ברכת כהנים.
- "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר".
- ההלל הגדול. (תהלים קל"ו)
- תפילת רב: תפילה לחיים טובים.
- "לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה".
- צירופי פסוקים להורדת השפע בעולם.
- "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים".
- צירופי פסוקים להצלחה וברכה.
- תפילה מיוחדת להצלחת כל בני המשפחה.

שפע וברכה

יצירה בעלת סגולה להורדת השפע והברכה לעולם הזה.

מה כתוב ביצירה?

- תפילת השפע / ר' שלמה אלקבץ (מחבר "לכה דודי")
- ברכת כהנים.
- "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר".
- ההלל הגדול. (תהלים קל"ו).
- תפילת רב: תפילה לחיים טובים.
- "לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה".
- צירופי פסוקים להורדת השפע בעולם.
- "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים".
- צירופי פסוקים להצלחה וברכה.
- תפילה מיוחדת להצלחת כל בני המשפחה.

הסבר:

מקור השפע בעולם נמצא למעלה בעולם הרוחני. תכונת הבורא להיטיב עם ברואיו, לתת, להשפיע. הבורא ממתין, כביכול, לתפלתו של האדם, כדי לגרום להורדת השפע.

במרכז היצירה, בין שני העמודים, צורה של שתי ידיים טהורות, מופנות כלפי מעלה, בהן כתובים שני פסוקים שהם מקור הפרנסה: **"עֵינִי כָּל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ... פֹּתֹחַ אֶת יָדְךָ"**... (מומלץ מאוד לעיין וללמוד את סוד הפסוקים). אז נפתח השער של שפע לברכה, וזוכים לגביע מלא כל טוב.

בקצות ה"אצבעות" יוצאת קשת (הכותרת הפנימית של השער), בה כתוב המזמור המיוחד **"ה' רועי לא אחסר..."** (תהלים כ"ג), אשר יש בו **"זן"** (57) תיבות

ו"רויה" (221) אותיות. רמז: **"כּוּסִי רוּיָה"**. (נספרו 219 ובכתיב מלא: 221)

בין קצות ה"אצבעות" גביע מלא שפע. שם כתוב ההלל הגדול (תהלים קל"ו), בו 26 פסוקים כמנין שם הוי"ה. חתימת הפרק בפסוקים **"נֹתֵן לָזֶם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם זָסְדּוֹ... הוֹדּוּ לֹא-לֵהֵמִים כִּי לְעוֹלָם זָסְדּוֹ"**.

פני הגביע המלא, צורתו כמו עין - רומז לעין טובה. וכן רומז לפסוק: **"עֵינִי כָּל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ..."**, וכן רומז לפסוק (משלי כב, ט): **"טוב עין הוא יבורך"**.

המילה **"עין"** (130) ערכה 5 פעמים שם הוי"ה (26x5).

הפתח – הקשת שבשער

רומז לפסוק "פותח את ידך". הכותרת מחולקת ל-7 חלקים כמו המנורה, על פי מה שאנו אומרים בתפילה לפני הנחת תפילין: "ושמן הטוב תריק על שבעה קני המנורה להשפיע טובך על בריותך".

7 קרני האור כתובות באמצעות 14 חלקים כמנין המילה "יד", להבליט ולהדגיש את הענין של "פותח את ידך". בקרני האור כתובה תפילתו של רב, הידועה בברכת החודש, בה אנו מבקשים: "...שתתן לנו חיים ארוכים... חיים של שלום... חיים של טובה... ברכה... פרנסה... יראת שמים... אושר וכבוד..."

העמודים

שני העמודים מימין ומשמאל, כעמודים של יכין ובוועז בכניסה לבית המקדש.

בעמודים כתוב המזמור המיוחד לפרנסה, (תהלים כ"ד): "לְדוֹד מִזְמוֹר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ", הנאמר בתחילת כל שבוע, שיר של יום אחד בשבת קודש. הוא נאמר בכוונה מיוחדת בתחילת השנה, בראש השנה וביום הכיפורים. על פי דורשי רשומות, יש במזמור זה צירופים מיוחדים אשר מסוגלים להורדת השפע אל העולם.

כל עמוד בנוי מ-13 שורות מאוזנות, וביניהן 13 חלקי אור. המספר 13 רומז לערך העליון ביהדות, המילה "אחד", בקריאה "ה' אחד"! וכן המילה "אהבה" ערכה 13, הרומזת כי ענין הורדת השפע הוא אך ורק על ידי "אהבה". כפי שנאמר: "לברך את עמו ישראל באהבה". לכן מיד נכתב על קצות העמודים, בכותרת מבחוש: "יְבָרְכְךָ ה' וְיַעֲמֶרְךָ..." - ברכת כהנים. כל החלקים בשני העמודים מצטרפים וביחד מגיעים למספר - 26, שהוא שם הוי"ה.

כל עמוד בנוי מראשו ועד סופו (כולל הכותרת) מ-18 שורות מאוזנות הרומזות למילה "חי": "ומשביע לכל חי רצון".

ובשני העמודים יחד 36, הוא המספר המיוחד הרומז לאור ביהדות:
 36 - ל"ו שעות שימש אור בראשית, האור הגנוז לפני שנגנז.
 36 - ל"ו צדיקים נסתרים.
 36 - ל"ו מסכתות בתלמוד בבלי.
 36 - ל"ו נרות חנוכה.
 36 - ערך כל המספרים מ-1 עד 8 - הרומז לעולם הרוחני שמחוץ לטבע.
 האור של המנורה, שהוזכרה לעיל, מתפשט בכל חלקי היצירה, גם למעלה וגם למטה, עולם של שפע.

ראש היצירה

בו כתובה התפילה המיוחדת לפרנסה, שחברה על ידי המקובל ר' שלמה אלקבץ (מחבר "לכה דודי"). תפילה זו בעלת סגולות, ותוכנה: פרשת ירידת המן.
 על פי הירושלמי במסכת ברכות (משנה ברורה סימן א, יג): "כל האומר פרשת המן מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו". עצמת ירידת השפע - כעצמת האמונה. ופרשת ירידת המן מזכירה לנו היטב את עצמת האמונה של "נותן לחם לכל בשר", בכל עת ובכל שעה.

עמודי התווך

העמודים הנמצאים בתווך, תומכים את גב ה"ידיים", וכתובים באמצעות פסוקים בעלי משמעות וסוד:

בצד ימין, שלושה פסוקים עולים מלמטה למעלה, ר"ת שלהם הוא שם הפרנסה: **חת"ך** (428), שזה סופי תיבות של הצירוף "פותח את ידך", וזה גם בדיוק הערך של המילה "**ומשביע**" (=428) לכל חי רצון.
בצד שמאל, שלושה פסוקים יורדים מלמעלה למטה, ר"ת שלהם הוא השם הקדוש **סא"ל** (שם חת"ך בא"ת ב"ש), סא"ל ערכו בגימ' 91 שזה ערך תחילת תיבות של הצירוף "פותח את ידך" (פא"י=91).
 המספר 91 משלב בתוכו עצמה של שני שמות ה'. שם א-דני (65) + שם הוי"ה (26) ביחד 91, כמנין המילה "**אמן**".

לאחר מכן הצטרפו עוד 8 פסוקים אשר ר"ת שלהם הוא השם הקדוש **"דיקר-נוסא"**, הוא שם הממונה על הפרנסה, היוצא מן הפסוקים: **"והריקותי לכם ברכה עד בלי די"**, ומפסוק **"נסה עלינו אור פניך ה"**.

השם **"חת"ך"** הנ"ל ערכו **"428"**. כאשר נוסיף את 3 האותיות של השם **"חת"ך"** נקבל 431 שהוא השם הממונה על הפרנסה **"דיקר-נוסא"** שערכו בגימ' בדיוק (431).

ארבעה פסוקים כתובים סמוך ל"יד ימין". ראשי הפסוקים האלה הם האותיות המצטרפות למילה: **"ד,י,ק,ר"**. ובגימטריא: **"ש-די"** (שם של שמירה). ארבעה פסוקים בצד שמאל ר"ת של ראשיתם הם האותיות **"נ,ו,ס,א"** (היפוך המילה: אסון). בסמוך להן, בצד שמאל, מצויות שש שורות נוספות בהן כתובה תפילה מיוחדת לפרנסה.

השורות האנכיות

השורות האנכיות במרכז היצירה, מספרן מכל צד 14, והן כערך המילה **"יד"**. הן רומזות ל"פותח את ידך", או רומזות לשתי ידיים זו מול זו, יד עוזרת ליד אחרת. ניתן לראות כל עמוד כחטיבה אחת, שורה מאונכת אחת, וכך יש כביכול 13 שורות מאונכות מכל צד. המספר 13 רומז למילה **"אחד"** או **"אהבה"**. שילובם רומז לעזרה לזולת מתוך אהבה, אחדות ודבקות בבורא.

בסיס היצירה

השבילים בין העמודים אשר בתחתית היצירה, כתובים ממזמור **"שיר לבעלות אשא עיני אל ההרים"** מכיוון מטה כלפי מעלה. יש להם צורה של עומק וכניסה פנימה, או של הר המתרום ועולה מעלה. רחבה זו נכתבה באמצעות 7 שורות אורך, הרומזות לצורת מנורה. כאשר בפסגה של הנר המרכזי כתובות המילים **"עזרי בעם ה"**. ובמרכז הקנה

הזה כתובה המילה "א-כ" הרומזת למידת החסד אשר זנה ומפרנסת: "חסד א-ל כל היום" (תהלים נב, ג). וכן אנו מברכים: "הא-ל הזן אותנו...". מספר האבנים המרצפות את הרחבה הוא 18 בדיוק. המספר 18 (1+7+2+7+1) כמספר המילה "חי", "ומשביע לכל חי רצון".

סוד קבלת השפע: נתינה !

המושג "יד" בולט ומהדהד ביצירה. הוא בא להביע את הרעיון: כדי להוריד את השפע מידו של הקב"ה יש צורך שהאדם יבצע פעולה דומה, כאן בעולם הפיזי. "לנענע", כאן בעולם הגשמי, כדי להוריד את השפע מלמעלה, כמו מאמר הזוהר "איתערותא דלתתא" שיוביל בעקבותיו "איתערותא דלעילא".

יש הדורשים את הפסוק: "ה' צלך על יד ימינך" (תהלים קכ"א, ה') כי תגובת ה' היא כמו צל. הצל של יד פתוחה הוא יד פתוחה, הצל של יד סגורה הוא יד סגורה. אם האדם פותח את ידו... הרי גם הקב"ה פותח את ידו...

האדם צריך תחילה לפתוח את ידו, לתת ולהעניק לאחרים. והביטויים ידועים: "לתת יד" "להושיט יד לזולת"...

מענין: המילה "**שפע**" (450) היא בדיוק בגימטריא כערך המילה "**תן**" (450). **פירוש:** הרוצה לקבל שפע, תחילה עליו לשחרר מתוכו כערך המילה "שפע" - שהיא המילה "תן" כדי לפנות מקום. בכך מכין האדם את עצמו להיות כלי שיחדור בתוכו "ערך" של 450 - והיא המילה "שפע".

רמז לרעיון הנ"ל: נכנס יין (70) יצא סוד (70). המכניס "יין" (70) לגופו, גורם לכך שהוא חייב לשחרר מתוכו ערך דומה - 70, והוא: "סוד".

"אנא ה' הצליחה נא"

הפסוק "**אנא ה' הצליחה נא**" מהווה בסיס וראש של העמודים. ערכו בדיוק 277 כערך המילה "**זרע**" (277), על פי הפסוק שאמר יוסף הצדיק (בראשית מז, כג) "**הא לכם זרע וזרעתם**". ערך הביטוי "**צדקה וחסד**" גם הוא 227.

ריבונו של עולם מסכים ש"נבחן אותו" בתכונה זו, שאם ניתן צדקה וחסד הוא ישפיע עלינו כל טוב. "ובחנוני נא בזאת..." (מלאכי ג, י) - בנתינה.

בזמן הנתינה מפעיל האדם אותיות רוחניות, היוצרות את שמו של הקב"ה - שם הוי"ה!

במתן צדקה יש 4 חלקים.

- (1) המטבע או כל דבר אחר הניתן, רומז לאות י .
- (2) האדם הנותן - נותן ב-"ה" (חמש) אצבעותיו, אצבעותיו המשתתפות במתן הצדקה יוצרות את האות ה .
- (3) האדם הנותן המושיט את זרועו בצורת אות ו . הושטת הזרוע להתחבר עם המקבל יוצרת אות ו . (אות החיבור)
- (4) האדם המקבל, מקבל לתוך ידו, שיש בהן חמש אצבעות, ויוצר בתנועה זו את האות ה האחרונה (ספירת המלכות המקבלת).

זהו סוד:

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אביא אליך וברכתיך" (שמות כ, כא).

אושר ושמחה

הרעיון: סוד השמחה.

מה כתוב ביצירה?

(1) ההלל השלם.

(2) 5 פרקי הלל'ה (סוף תהלים).

קול הנשמה

הרעיון: סוד השמחה.

מה כתוב ביצירה?

(3) ההלל השלם.

(4) 5 פרקי הללויה (סוף תהלים).

הדגם: צורה המביעה שמחה והתפרצות לכל עבר.

ההשפעה להכנת היצירה:

אמר הרבי מקוצק: עצבות - נועלת שערי שמים.

תפילה - פותחת שערים נעולים.

והשמחה - בכוחה לשבר חומות!!!

סגולתה של השמחה מי ישורנה?! "ושבחתני אני את השמחה..." - אמר החכם מכל אדם (קהלת ח טו). במסכת שבת (ל, ב) נאמר: "אין השכינה שורה לא מתוך עצבות... אלא מתוך דבר שמחה של מצוה".

ובירושלמי (סוכה פ"ה ה"א) נאמר: "אין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח". וכן נאמר (תהלים ק, ב): "עבדו את ה' בשמחה". "תחת אשר לא עבדת את ה' א-להיך בשמחה..." (דברים כח, מז).

ביצירה

הדגם - עיגול שלם, בתוכו כתובה המילה "הללויה", ומסביבו 12 עיגולים נוספים.

דגם זה מביע מספר רעיונות

א. "הללויה שמש וירח, הללויה כל כוכבי אור..." - ביטוי של שמחה. העיגול השלם מיצג את השמש.

12 העיגולים מסביב מייצגים את הכוכבים (12 כוכבי לכת). הקב"ה התקין את המאורות כדי לשמח את העולם, והם בעצמם **ששים ושמחים** לעשות רצון קוניהם. "טובים מאורות שבראם א-להינו" "התקנת מאורות לשמח עולם... בא"י יוצר המאורות".

ב. 12 העיגולים מבטאים את הירח המלא בכל אחד מ-12 חדשי השנה, בימי ט"ו בחודש, בהם חגי השמחה.

ג. ריקוד של שמחה!

הדגם מתאר אנשים שמחים, רוקדים במעגל. אפשר לראות כל עיגול (מ-12 העיגולים) בדמות ראש אדם, ומשני צדדיו דוגמת 2 ידיים מורמות אל-על ממעל לראש, כמו ריקוד המבטא שמחה גדולה, יחד עם ההבעה של "כל עצמותי תאמרנה...". 12 הרוקדים, רוקדים במחול בכל הכיוונים, גם כאשר הראש נוטה ימינה או שמאלה, ואפילו למטה, הכל בשמחה! "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד"!!! כשם שהמחשבה לא פוסקת כאשר האדם חי, כן השמחה, לא תהיה לה הפסקה, וכן נמצא אותיות "בשמחה" הן אותיות "מחשבה".

ד. "הללוהו בתוף ומחול".

המעגל המרכזי מבטא את התוף. הריקוד מסביב מתאר מחול. אפשר לראות בדגם רמז לתוף מרים. שמחה של הודאה ושבח לבורא עולם, על החסד, על ההגנה והעזרה, כמו בקריעת ים סוף.

ה. "ישמח ישראל בעושיו".

12 העיגולים יכולים לרמוז ל-12 השבטים, שבטי-י'ה, מסמלים את עם ישראל. "יעקב" רמז במעגל השלם - הוא "יעקב שלימא" המחבר את כולם. כאן מבוטא הרעיון: המובא במדרש תהלים (מזמור י"ד "יגל יעקב ישמח ישראל") יעקב שמח יותר מכל האבות... השמחה והשלמות הולכים זה עם זה בד בבד.

ו. האור והשמחה כרוכים זה בזה.

האור הבוקע ממרכז היצירה, מופץ לכל עבר ומצליח לסלק את החושך מהצדדים, דוחק אותם ושובר את גבולות היצירה, כפי שהוזכר לעיל - "השמחה בכוחה לשבר חומות". יש קשר אמיץ בין שני המושגים הללו: "אור" ו"שמחה", עפ"י מה שנאמר (תהלים צז, יא) "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה". וכן נאמר (אסתר ח, טז) "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר". נאמר בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כא): "וירא אלהים את האור כי טוב

ויבדל וגו'..." וכיוון שראה האור הזה שהקב"ה גנז אותו לצדיקים מיד שמח האור הזה שמחה גדולה שנאמר: "אור צדיקים ישמח..." (משלי י"ג, ט). ("יצא" שעמוד זה הוא גם "שמח" – 348)

שמחה מהי?

ניתוח המילה "שמחה" מורה שהיא מבטאת את מהותה. היא מבטאת איזון בין כוחות מנוגדים, בין כוחות משלימים - בין האש לבין המים.

ש - רמז למילה "אש".

מ - רמז למילה "מים".

חה - בגימטריא 13 שהוא "אחד" (13), או "אהבה" (13).

כן גם ביצירה:

השמש - במרכז, מבטאת את האות "ש", את האש.

הרמז למים מופיע בצורה מיוחדת:

המילה "הללויה" במרכז ערכה בדיוק כמו המילה "א-להים".

כביכול המילה "א-להים" מרחפת על פני המים. אפשר לראות את הצורה ביצירה כגלי מים מתפשטים, "קול ה' על המים..."

כל עיגול ועיגול בנוי בצורת גלים עיגוליים של ברכות מים - "שתים עשרה עינות מים..." (שמות טו, כז).

החסד והמים

א. מספר העיגולים מסביב לשמש הוא 12.

כל עיגול בנוי מ-6 מעגלים. סה"כ בכל 12 העיגולים יש 72 מעגלים.

72 רומז למילה "חסד" (בגימ' 72), ו"חסד" קשור ל"מים". (אנשי החסד-המים עלו לקראתם כגון רבקה).

כל פינה מפנינות היצירה מורכבת מ-18 שורות, סה"כ 72 שורות (18x4=72).

שני החלקים הללו רומזים ל"מים עליונים" ו"מים תחתונים".

ב. "חסד" = 72, מבטא "אהבה", והוא קשור לסוד המים. אפשר לרמוז למעשה האמהות רבקה ורחל שנפגשו על יד באר המים, ובזכות זה היתה התחברות של יצירת אומה שלמה, אומה נצחית!

ניתוח המילה "הללויה"

"הל" - בגימטריא 35, בדיוק כמו המילה "יהודי" (ישראל).
 "לו" - בגימטריא 36. מספר זה מרמז על המספר המייצג את האור (ראה יצירה "אור הכבוד"), ואין "אור" אלא תורה, לכן המספר הזה ירמוז לתורה.

"י-ה" - זה שם ה' (קודשא בריך הוא).
 מכאן בא לרמוז, כי השמחה האמיתית בנשמה של היהודי היא לחיות על פי האידאל הנשגב: "קודשא בריך הוא, ישראל ואורייתא חד הוא". וכן אין שמחה לפני הקב"ה כמו החיבור בינו ובין בניו - עם ישראל, ע"י התורה. "פקודי ה' ישרים משמחי לב".

"והחוט המשולש..."

אפשר לראות ביצירה גם חיבור של שלושת האבות - "והחוט המשולש לא במהרה ינתק".
 אברהם - השמש (הוזכר לעיל בהסבר).
 יצחק - הירח, ראה צורת ירחים כ"יתר" קעור (קמור) בכל אחד מהמשולשים, נמצאים בארבע פינות היצירה. על יצחק נאמר בפיוט עת שערי רחמים... "אל נא יהי עולם בלי ירח" - הכוונה ליצחק.
 יעקב - יעקב השלם ו-12 שבטי-י' סמוכים אליו.

"שמחה-צמחה"

לפי ר' שמשון רפאל הירש קיים יחס ישיר בין המילים "שמח" והמילה: "צמח". בהיות האותיות ש' ו-צ' מתחלפות באותיות השיניים. "שמח" הוא בבחינת פעולת "צמח" לאדם, שהוא מצמחיו ומגדלו ומשלימו, ומכאן חשיבות השמחה לתפילה, ללימוד תורה ולקיום המצוות.
 השמחה מצמיחה ומעלה את האדם לדרגות גבוהות. וכידוע, אמר האר"י הקדוש על עצמו שהשגותיו הנעלות הגיע בכח השמחה שהיה שרוי בה תמיד.
 גם היצירה פורצת גבולות והיא בסימן של צמיחה והתרחבות.

"כל עצמותי..."

האדם השמח, מודה בזה לקב"ה. פיו לא פוסק מלשבח ולהודות לקב"ה על כל הטוב והחסד אשר עושה ה' עמו בעולם. ביצירה, יש להתבונן ולראות את הידיים המונפות אל על, ולראות את הביטוי "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך..."! בתוך הידיים המונפות, בתוך ה"עצמות", כתובה המילה "הללויה" מספר פעמים - אין ספור, כדי לבטא "אין מספר", השיר והשבח לחי עולמים".

"טוב להודות לה'... כי שמחתני ה' בפעלך במעשי ידיך ארנן...". נוכל להבין את הרעיון של המילה "יהודי" - אשר כל מהותו היא הודאה לבורא עולם: קם ממיטתו בכל בוקר ובפיו המילה הראשונה: "מודה..."

"מודה אני לפניך מלך חי וקיים...."

על כל הטוב והחסד

שעשית,

עושה

ותעשה עמדי...

אכי"ר!

אלף המגן

המקורות:

1. שירת הים (שמות ט"ו)
2. שירת דבורה (שופטים ה')
3. "נשמת כל חי..." (מתפילת השבת)
4. שמות 4 המלאכים הממונים על השמירה
5. הפסוק : כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

אלף המגן

המקורות:

1. שירת הים (שמות ט"ו)
2. שירת דבורה (שופטים ה')
3. "נשמת כל חי..." (מתפילת השבת)
4. שמות 4 המלאכים הממונים על השמירה
5. הפסוק: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

הסבר היצירה

היצירה נקראת "אלף המגן" ע"ש הפסוק משיר השירים (ד, ה) "אלף המגן תלוי עליו כל שלטי הגבורים". היצירה מביעה את הרעיון "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ" ומבטאת את הרעיון: "לא אירא רע - כי אתה עמדי". מי שברא אותנו הוא ישמור אותנו. הוא בלבד הכוח החזק המיועד לשמירת האדם במהלך חייו. הפסוק הבולט: כי מלאכיו יצוה לך... הוא פסוק אשר ייחסו לו אנשי הקבלה שם של שמירה. גם בר"ת של שמו "כ-ב-י-ל" וגם בסופי התיבות "י-ו-ה-ך".

השם האחרון הוא שם קדוש המשתמשים בו בזמן שְמִלּוּהּ המארח את אורחו ונפרד ממנו במשפט: "יחיד ורבים הלכה כרבים" - שהיא נחשבת הלכה ברורה, וגם ר"ת של השם הקדוש: "י-ו-ה-ך". הוא רומז לשילוב של שני שמות קדושים, שם הויה שערכו: כ"ו = 26, ושם "י-ה" שם של חיבור... ביחד ערכם 41.

מספר החלקים הבהירים בתוך היצירה הוא ג"כ 41 חלקים מלאי אורות. ב-27 חלקים מהם נמצאות כל 27 האותיות א' ב' כולל הסופיות. וכן 7 חלקים מכל צד המסמלים את המנורה המאירה, יחד יוצרים 14 חלקים בהירים בתוך היצירה, (14 + 27 = 41).

משולשים

היצירה נבנתה ממשולשים.

המספר שלוש מסמל חוזק וחוסן, כמו שנאמר (קהלת ד, יב) "והחוט המשולש לא במהרה ינתק", וכן נאמר במספר מקומות "על שלושה דברים העולם עומד..." , וכן מצאנו כדי להביע דבר שהוא מבטא דבר בטוח חוזרים עליו 3 פעמים.

גם מצאנו את מידת ה"תפארת" אשר נחשבת לספירה השלישית וקשורה ליעקב אבינו, ועליו נאמר (בראשית כח, כ) "ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש..."

שמירה קבועה – יומם ולילה

"יומם השמש לא יכבה וירח בלילה" (תהילים קכ"א, ו')

"יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי". (תהילים מ"ב, ט')

היצירה בנויה משני חלקים לבנים וכהים - המסמלים את היום וגם את הלילה.

היצירה נבנתה מ-40 משולשים. מספר זה מסמל יצירה של כל דבר חדש, כמו התינוק הנוצר במעי אמו, שם ההגנה הגדולה ביותר, כפי שנאמר (איוב כט, ג) "בהלו נרו עלי ראשי" - ההגנה צמודה עודו בבטן אמו.

מספר הקווים הבונים את 40 המשולשים הוא 120 ($3 \times 40 = 120$), לבטא כי השמירה על האדם היא מזמן יצירתו, החל מ-40 יום הראשונים של חייו עד גיל 120 שנה! - שמירה מתמדת של יומם ולילה.

למעלה ולמטה אפשר להבחין ב-3 משולשים גדולים בשטח כל היצירה. הבסיס של המשולש הקטן הוא ליד האותיות "ע" "ת". ראשו מהווה את הפסגה של המגן-דוד הפנימי במרכז. מעל המשולש הזה בנויים עוד משולש בינוני ומשולש גדול שקודקודו הוא פסגת היצירה. כמו כן ישנם שלושה משולשים בכיוון ההפוך שבסיסם למעלה, ליד האותיות "א" "ב" וקדקודם פונה כלפי מטה.

דגם זה מבטא את העניין של התפילות העולות למעלה כמו "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי...", ותגובת ה' היורדת מלמעלה למטה "ה' ישמרך מכל רע ישמור את נפשך..."

יחד לששת המשולשים יש 18 קוים, הרומזים למילה "זי".

כן נמצא במרכז היצירה צורה של מגן דוד עם שני משולשים שאחד מהם פונה למעלה והאחר פונה למטה. תפילת האדם מלמטה למעלה, ותגובת ה' מלמעלה למטה על פי הרעיון "מלאכים עולים ויורדים בו".

שמות המלאכים

בקריאת שמע שעל המיטה, נאמרת תפילה מיוחדת: "בשם ה' א-לוהי ישראל, ביימיני מיכאל, ביימיני גבריאל, ביימיני אוריאל, מאזוזרי רפאל ועל ראשי שכינת א-ל". התפילה הזאת נכתבה בגבולות היצירה על פי החלוקה של הצדדים הנזכרים בתפילה. המתבונן יגלה זאת.

עיגול

העיגול רומז לשם "ש-ד-י", שם של שמירה. הוא נכתב מאחורי כל מזוזה, ונמצא על בית המזוזה הנמצאת בכל פתח של בית יהודי. ידוע כי הקב"ה ברא את עולמו בעשרה מאמרות. העולם הלך והתרחב עד שאמר לו הקב"ה די!

גם יעקב אבינו אמר לבניו (בראשית מג, יד) "וא-ל ש-די יתן לכם רחמים..." ומסביר רש"י "מעתה אינכם חסרים אלא תפילה - הריני מתפלל עליכם... ומדרשו: מי שאמר לעולם די יאמר די לצרותיו..."

וכן אמר רב יהודה אמר רב במסכת חגיגה (יב, א): בשעה שברא הקב"ה את העולם היה מרחיב והולך כשתי פקעיות של שתי, עד שגער בו הקב"ה והעמידו, שנאמר "עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו...." העולם המסומן כעיגול, וכל גרמי השמים צורתם כעיגול.

אנו מוצאים קשר ברור בין הנוסחה של מציאת שטח העיגול לבין מעשה הבריאה שצורתם עיגול.

הקב"ה ברא את העולם בעשרה מאמרות, כביכול, המחוג (הרדיוס) הוא 10. אם נשתמש בנוסחה המוחלטת של מציאת שטח העיגול, למצוא את הגבולות של העיגול, עד היכן

הוא מגיע בשטחו, הרי נשתמש בנוסחה הידועה: $10 \times 10 \times 3.14$ שהם בדיוק: 314 כערך שם ה', "ע"ד-י" - שאמר לעולם די.

השם "ע"ד-י" הוא גם בגימ': "סדר" (314), הוא בלבד הסדרן של העולם ואין אחר זולתו, לכן הצורה הזאת מבטאת שמירה מכל צרה, כפי שאמר יעקב: מי שאמר לעולם די יאמר לצרותי - די!

"שויתי"

ביצירה יש איזון ושוויון בין החלקים היוצרים אותה. בא לרמוז על מה שנאמר: "שויתי ה' לנגדי תמיד". מושג זה "שויתי" בא לומר שכל מה שקורה לאדם בחייו, כל מה שהאדם עושה בחייו, יראה לפניו את הכל בצורה שווה. כל מי שמתהלך על פי הפסוק הזה הרי הוא מוגן ושמור. אמרו חז"ל (ברכות מח, ב) "כשם שמברך על הטובה..." - הכל יהיה שווה לפניו. אם האדם מתהלך בחייו במחשבה כזאת, הרי יבין כי הכל מריבונו של עולם.

מצאנו זאת בגדולי ישראל שידעו ואמרו "כל דעביד רחמנא לטב עביד" או "גם זו לטובה".

רבי יוסף קארו בספרו מגיד משרים (בשלח נז ע"א) כותב: "[המגיד שלי למדני] ובכן לא תדאג משום דבר בעולם כי אם הדברים הנוגעים לעבודתו יתברך. אבל כל דברי העולם הזה יהיה שווה בעיניך הדבר והיפוכו. כי זה סוד החכם ששאל לרוצה ליחד - "ההשתוות?" כי האמת מי שאינו שווה בעיניו טובות העולם ורעותיו אינו מייחד גמור..." (כביכול אינו מכריז: "ה' אחד")

רק בזכות ההתנהגות של לקבל כל דבר באיזון - האדם מוגן ושמור וקשור בקשר ישיר עם ריבון העולם.

כך אומר רבי ישראל בעל שם טוב בליקוטים יקרים (סימן קעט): "שוויתי ה' לנגדי תמיד" - שוויתי לשון השתוות, בכל דבר שיארע לו יהא הכל שווה אצלו, בין בעניין שמשבחים אותו בני האדם או מבזין אותו, וכן בכל שארי הדברים...

המגיע לדרגה כזאת של השתוות יקוים בו הפסוק (תהלים טז, ח) "כי מימיני בל אמוט", וגם יקוים בו הפסוק (תהלים פט, כ) "אז דברת בחזון לחסידיך ותאמר שוויתי עזר על גבור הרימותי בחור מעם".

בתנ"ך, הביטוי "שוויתי" נמצא 5 פעמים בלבד. ישעיה הנביא השתמש בו פעם אחת, ויתר ארבעת המקומות הם דברי דוד המלך. היצירה מזכירה רמז לצורה של מגן-דוד.

שירת הים

שירת הים רומזת לתשועה הגדולה שהיתה לאחר מציאות קשה ביותר של עבדות מצרים. הפחד הגדול שהיה לעם ישראל באותו מעמד - נעלם, לאחר שראו את יד ה' הגדולה העוזרת ומסייעת להם, לכן אנו שואבים כוחות עצומים כל יום מחדש כאשר אנו קוראים את שירת הים. "בן איש חי" על התורה בפרשת ויגש אומר: שירת הים יאמרנה בשמחה כאילו עומד בתוך הים בשעת הנס. לחוש את הנס הגדול, ולהיות בתוך מציאות של הצלה ורווח, שלא יינזק חלילה. ההפטרה של פרשת בשלח, שם נמצאת שירת הים, היא שירת דבורה. גם המציאות שהיו בה דבורה וברק בן אבינועם, היתה מציאות קשה של אויבים אכזריים כמו סיסרא וחילו... והתחולל שם נס הדומה לקריעת ים סוף.

למה נכתבה גם שירת דבורה ביצירה?
סיבות אחדות:

- (1) זו שירה על תשועה גדולה המקבילה לקריעת ים סוף.
- (2) זו הפטרה הנאמרת בשבת, לרמז לנו על ענין השבת. זכות שמירת השבת גורמת לברכות למשך כל ימות השבוע. כפי שנאמר: "כי היא מקור הברכה..."

מים במרכז היצירה

גם בשירת הים וגם בשירת דבורה נזכר עניין של המים. כמו כן המים מתוארים בתפילת נשמת כל חי - "ואילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו... וידינו פרושות כנשרי שמים... אפשר לראות את המשולשים הגדולים שנזכרו לעיל, כאילו הם מעופם של נשרי שמים הפורשים כנפיהם אל-על. אפשר ממש לחוש בתנועה המתקדמת של צורת המשולשים הנוסקים ועולים מעלה...

כל הצורות נעות בתוך היצירה ודומות לגלי הים ההולכים ובאים. המים מסמלים חסד הבורא. המתבונן ביצירה - מהמרכז לכל הצדדים, ימינה ושמאלה, למעלה ולמטה, יגלה צורות רבות של מעוינים שצורתם צורת יהלומים. היהלום נחשב כאבן החזקה ביותר, וכאבן בעלת סגולות של ריפוי. כמו כן יצירה זו מביעה כוחות חזקים של הגנה וכוחות ריפוי. תפילת "נשמת כל חי" באה להביע ברכות והודאות לבורא עולם על כל הטובה אשר גמל אותנו, וימשיך לגמול אותנו ללא הפסקה...

27 אותיות הא' ב'

27 אותיות הא' ב' מפוזרות ב-27 החללים הבהירים במרכז היצירה. ידוע כי כל 27 האותיות של הא' ב' ערכן יחד בגימ' 1775:
 ערך האותיות א' עד ט' הוא 45
 ערך האותיות י' עד צ' הוא 450
 ערך האותיות ק' עד ת' הוא 1000
 ערך האותיות הסופיות מנצפ"ך הוא 280
 צא וחשב ערך כל 27 האותיות סה"כ $1775 = 45 + 450 + 1000 + 280$

מספר זה מופיע בתורה במעשה המשכן בפרשת פקודי (שמות לח, כח): "ואת (וא-ת) האלף ושבע המאות וחמשה (1775) ושבעים עשה ויום לעמודים וצפה ראשיהם וחישק אותם".

המספרים זהים במיוחד, ויש לראות בערך כל האותיות הקבלה למספר ווי העמודים התומכים ומחזיקים את המשכן. יש להם, לוי העמודים ולאותיות, סגולה של חוזק, חישוק, חוסן ושמירה על דבר חשוב ויקר.

אדם הבונה משכן בלבבו לייחד את הקב"ה, לבו ייהפך למבצר, עד אשר יהווה עבור האדם מקום מבטחים, עוצמה והגנה בכל עת ובכל זמן.

תפילת הרופא והרפואה

על פי הרמב"ם

- (1) תפילת הרופא עפ"י הרמב"ם
- (2) תפילה מיוחדת לבריאות עפ"י החיד"א הקדוש
- (3) תפילת ההגנה - "בשם ה' א-לוהי ישראל.."
- (4) ברכת כוהנים
- (5) "אנא בכח..."
- (6) "שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'".

תפילת הרופא והרפואה

על פי הרמב"ם

1. תפילת הרופא עפ"י הרמב"ם
2. תפילה מיוחדת לבריאות עפ"י החיד"א הקדוש
3. תפילת ההגנה - "בשם ה' א-לוהי ישראל.."
4. ברכת כוהנים
5. "אנא בכח..."
6. שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'

הסבר כללי:

תפילת הרופא נכתבה בתוך הלב הענק. הלב מבטא בינה ועבודת הלב מתוך אהבה, לב מטופל. טיפול מלב אל לב. טיפול מתלבלב. הלב הגדול מבטא את לבו הרחב של הרופא, והלב התחתון ביצירה מבטא את לבו הכהה של המטופל. לבו של הרופא חופף על לבו של המטופל, כמו לבו של אליהו הנביא שהחיה את בן האלמנה..

התפילה כתובה ב-18 שורות המבטאות את המילה "חי" וכן בחלקים הכהים שבלב התחתון, מצד ימין של הצורה ומצד שמאל, כל חלק בנוי מ-18 שורות, שם כתובה תפילתו המיוחדת שחיבר החיד"א הקדוש בתוספת 4 פסוקים משמעותיים לרפואה שר"ת שלהם: "י-ה-ו-ה"

יְהִי זִסְדֵּךְ ה' עֲלֵינוּ...

הֲרֵאנוּ ה' זִסְדֵּךְ...

וְאֵנִי בְּזִסְדֵּךְ בְּטוֹתִי...

הֲנֵה א-ל יְשׁוּעָתִי אֲבִטּוּ וְלֹא אֶפְזֹד....

קו המיתאר של הלב הגדול ושל הלב שמתחתיו עם ה"סרט המתנופף" למעלה כתובים בהם התפילה הידועה כתפילת ההגנה:

"בשם ה' א-לוקי ישראל,

מִיְמִינִי מִיְכָאֵל, מִשְּׂמָאלִי גַּבְרִיאֵל,

מִלְפָּנֵי אֱוִירֵאל, מֵאֲחֹזְרֵי רַפָּאֵל

וְעַל רֹאשִׁי שְׂכִינָת א-ל."

כן כתובה שם ברכת ההצלחה, בסיס לכל הברכות, הנאמרת באהבה, ברכת כוהנים. מסתיימת במילה: "שלום" המבטאת שלמות באדם והרמוניה אשר יכולה לגרום לתהליך הריפוי, וכן נאמר במדרש קהלת "ועתה לרפוא" - בשעת שלום.

האהבה היא כוח הריפוי המשמעותי ביותר!

הכתלים:

למטה ביצירה, 2 כתלים. הם בנויים מהתפילה בעלת העוצמה הגדולה והיא: "אֵלֹהֵינוּ בְּכֹז... הנקראת "סגולת שם מ"ב".

הכתלים בנויים מ-12 קרני השמש, היוצרים יחד 12 נדבכים באמצע, בין הכתלים נוצר חלק נוסף והוא 13 במספר. המספר 13 מבטא את המילה: "אהבה" (בגימ' 13)

כאן תחילת הלב, של המטופל, הסופג אהבה וכולו הפך טהור ולבן. בכתלים כתוב הפרק: "שִׁיר הַמַּעֲלֹת מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ ה'" כל האותיות והמילים בו זורמות מלמטה למעלה (איתערותא דלתתא...) השמש יחד עם הבסיס נוצרו גם הם מ-13 מילים הרומזות ל"אהבה".

בשמש נכתבו המילים: "שִׁמְשׁ צִדְקָה וּמִרְפָּא בְּכֹפֶיהָ" שהם 18 אותיות המבטאות את המילה: "חי"

המילה "צִדְקָה" שבתוך השמש מסמלת את הרעיון היסודי של נתינה. מבטא כי כוח הריפוי הוא כושר הנתינה. השמש ובסיסה כתובים מהבקשה להיות בריאים ברפואת הנפש וברפואת הגוף - שניהם יחד קשורים זה בזה.

חז"ל ידעו להעריך את הרופא יותר מאשר את הרב. האור הגדול שנוסך הרופא (הצינור) במטופלים, נחשב (האור) כשליח של הבורא - רופא כל בשר, להחיות לב נדכאים ולעזור ולתמוך ביציר כפיו, למען יחיו חיי אושר להשיג את תכליתם ואת ייעודם.

ברכי נפשי

המקור:

(1) "ברכי נפשי..." (תהלים קד).

(2) "למנוצח... נכספה וגם כלתה נפשי..." (תהלים פד).

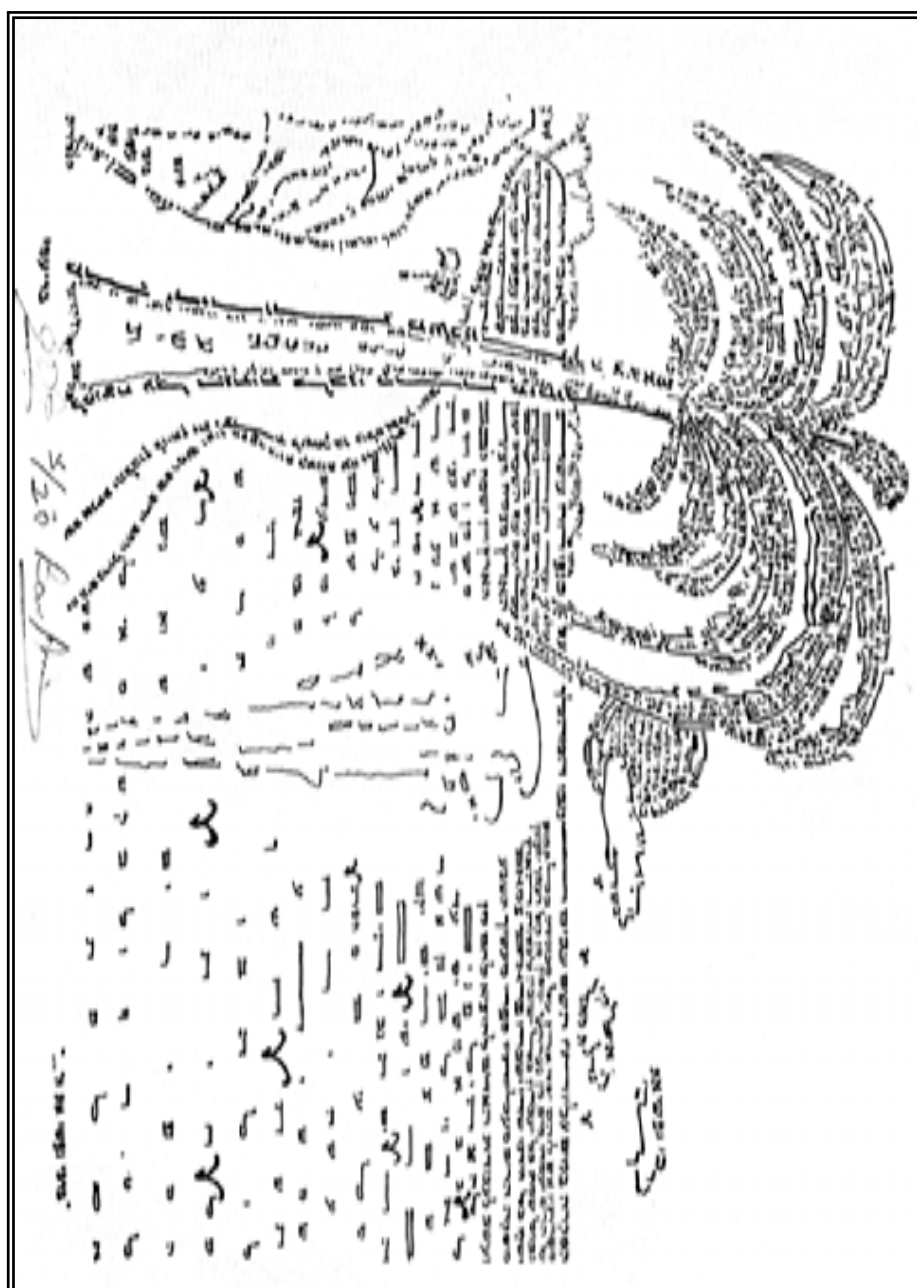
(3) "אשרי האיש..." (תהלים א-ב).

שלושת המקורות ביצירה בהתאם:

(1) בצבא השמים ובמים.

(2) בדקל.

(3) בפנימיות כפות הדקל.

ברכי נפשי

המקור:

- (1) "ברכי נפשי" ... (תהלים קד).
 (2) "למנוצח... זכספה וגם כלתה נפשי..." (תהלים פד).

(3) "אשרי האיש..." (תהלים א-ב).

שלושת המקורות ביצירה בהתאם:

1. בצבא השמים ובמים.

2. בדקל.

3. בפנימיות כפות הדקל.

ניתוח: דוד המלך התבודד בטבע, אזניו היו חדות לשמוע ולהבין את קולות הטבע, את צפצוף הציפורים, את לחש המים ואת שיחת הדקלים. הוא מבין שהכל נברא לכבודו יתברך. דוד חש כי כל נדנוד ואפילו הקל ביותר של הטבע הוא רחש תפילה לבורא עולם, המחיה ומקיים אותם. נפשו של האדם הרגיש מתפעלת מהנוף שמסביב. נשמתו מתפרצת בקריאה, "מה רבו מעשיך ה'!" הטבע ללא האדם, אינו משלים את תפקידו וייעודו - שהם התחברות אל יוצר הכל. וכן אמרו: "וראוי לידע כי כל הנבראים, אעפ"י שיש להם מלאך ממונה עליהם בשמיים, אין להם פה לומר שירה אלא ע"י האדם, שכולם נאחזים בקומתו".

רקע השמיים והמים

העננים מסמלים את השכינה, כפי שנאמר (שמות לד, ה) "וירד ה' בענן". נשמת האדם היא חלק א-לוה ממעל, "מאן דנפח מדיליה נפח", ויש לה היכולת להתלכד עם השכינה. כל אדם יכול לזכות ברוח הקודש. (אליהו רבה. פרשה י')

בעננים כתובים הפסוקים "ברכי נפשי את ה', ה' א-להי גדלת מאד הוד והדר לבשת".

בשמש כתובים הפסוקים "עוטה אור כשלמה". וכן הד קול הנשמה חוזר על עצמו פעמים אחדות בביטוי "ברכי נפשי את ה'".

השורה הראשונה במקוה המים, שייכת לענין המים העליונים שהופרדו מהמים התחתונים, ואין ביניהם אלא כמלוא נימה. סה"כ שורות גלי הים הוא 21, כמנין השם הקדוש הנמצא בספירת הכתר, והוא "א-היה".

הצפורים

מספר הצפורים השטות על פני המים וברקע השמים בסה"כ 13, כמנין "אזוד". יש לכולן יחד 26 כנפים.

מצפצפות ואומרות בקול שירה: "ה' אזוד". ה' (26) אחד (13).

יש לשים לב, כל צפור נוצרה מהאות צ', האות "צדי"ק" מבטאת את הרעיון של הצדיק, האדם המושלם.

צמחו להן כנפיים, כפי שנאמר (ישעיה כד, טז) "מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי רזי לי". הקב"ה מצמיח כנפיים לצדיקים, והם שטים בעולם על פני המים, "אין מים אלא תורה".

ציפור מסמלת חיבור של גשמיות ורוחניות, "ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים" (בראשית א, כ), (לכן היא גם סמל לשלום). כמו כן הצדיק, יש לו התכונה לחבר את הקצוות, את העולם הגשמי עם העולם הרוחני.

כפות הדקל

כל אחת מכפות התמר נוצרו משני קוים, הם קוי הגבול של כל כף וכף משני הצדדים. בסה"כ הן נוצרו מ-26 קוים, כמנין שם ה'. החלקים הפנימיים בלבותיהן של הכפות הם בדיוק 13, כערך המילה "אזוד". "אין בלבנו אלא אחד", ה' אחד!

הדקל

"צדיק כתמר יפרח". הלולב הנמצא בעץ התמר מסמל שיש לו לב אחד לאבינו שבשמים. "כולב" בגימטריא 68 כמניין המילה "זכב" (68), או "זיב". הדקל נחשב למלך האילנות, מלך העצים. חז"ל מתייחסים אל הביטוי "עץ" כרמז לאדם צדיק. הדקל נחשב כעידית שבין הצדיקים, ולכן עליו אפשר לומר: "צדיק כתמר יפרח..."

הדקל פרש כף אחת בכיוון מעלה, רמז לאות א.

הדקל פרש 8 כפות לצד ימין, רמז לאות ז.

הדקל פרש 4 כפות לצד שמאל, רמז לאות ד.

צירוף האותיות מרמז מה מכריז התמר, הוא קורא: "אזוד", פירוש: "ה' אזוד"! הדקל מחבר את האדמה עם השמים וגם עם הים, מחבר את כל העולמות. רמז לצדיק. מצאנו כי ראשי תיבות המילה צד"ק, הם ארבע רוחות השמים: צפונה דרומה ימה קדמה. כפי שנאמר אצל יעקב אבינו (בראשית כה, יד) "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך". העולם נברא ע"י ארבעה יסודות: אש, רוח, מים ועפר. הדקל (הצדיק) ביצירה מחבר את כל החלקים היסודיים הללו של העולם: הוא נטוע בעפר

הוא מיתמר לגובה, נפשו איותה רוח

מתחבר ביצירה אל השמש, מקור של האש

וענפיו מושפלים על רקע האוקינוס, הים, המים.

הצדיק מחובר למילה "שלום". על פינחס שמידתו היתה "צדיק יסוד עולם" כיוסף, נאמר (במדבר כה, יב) "הנני נותן לו את בריתי שלום".

המילה "שלום" מורכבת גם היא מחיבור כל יסודות העולם.

האות: ע רומזת לענין האש.

האות: כ רומזת לענין הרוח, היא נקראת בזוהר "מגדל הפורח באויר".

היא האות היחידה בין כל אותיות הא'-ב' הגבוהה מעל יתר האותיות.

האות: ו רומזת לענין העולם הגשמי. ערכה - 6, ומספר זה מבטא עולם

החומר, ענין העפר.

האות: ם רומזת לענין המים.

חיבור כל חלקי העולם - "וחברת את האהל והיה אחד" (שמות כו, יא).

הצדיק הוא דוגמה וסמל לכל נשמה, שתכריז נשמת כל חי, "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

פתיחה לנושא: ירושלים עיר הקודש – עיר הנצח

**יסוד גדול וחשוב לחבנת עומק הציורים והשפעתם על הנשמה
ובמיוחד יצירות הקשורות לירושלים ובית המקדש**

על פי הסידור: "ישועות ישראל" (להלן ציטוט) "עם הסכמת הרב הגאון המפורסם החריף והבקי נר ישראל עמוד הימיני פטיש החזק פאר הדור המפורסם בחסידות כקש"ת מו"ה מאיר יחיאל הלוי שליט"א הרב דק"ק אסקראוצי הסמוכה ללובלין".

שם בתוך הסידור הוא מצייר את הכותל המערבי ומקום המקדש, ומסביר את חשיבות הענין שהציור יהיה לפנינו בעת התפילה. להלן הציטוטים:

(א) איתה בגמרא ובשולחן ערוך ופוסקים באורח חיים סימן צ"ד דבקומו להתפלל שמונה עשרה, יכוון כנגד ירושלים וכנגד המקדש וכנגד בית קדשי קדשים.

(ב) ולכן ציירתי פה כותל המערבי כדי להזכיר לאחינו בני ישראל לכוון כנ"ל, ויהיה תפילתנו רצויה לפני אבינו שבשמים.

(ג) גם ציירתי פה מקום העקידה כדי להזכיר תמיד זכות העקידה לפני השם יתברך שיקבל תפילתנו ברצון, וימלא כל משאלות לבבנו לטובה ונזכה לכל טוב.

(ד) ולא ציירתי הבתים הבנויים סמוך לכותל המערבי ועל הר הבית משום שהם בתי הנכרים, ואינו מן הכבוד לציירם אצל מקום שכינת עוזנו בכותל המערבי.

(ה) ציינתי שם הפסוקים ומקום העקידה, ועיין ברמב"ן ובספרי ישועות חכמה דף ה' ע"ב ובספרי קץ הפלאות דף י"א גודל ענין זה...

ציטוטים נוספים:

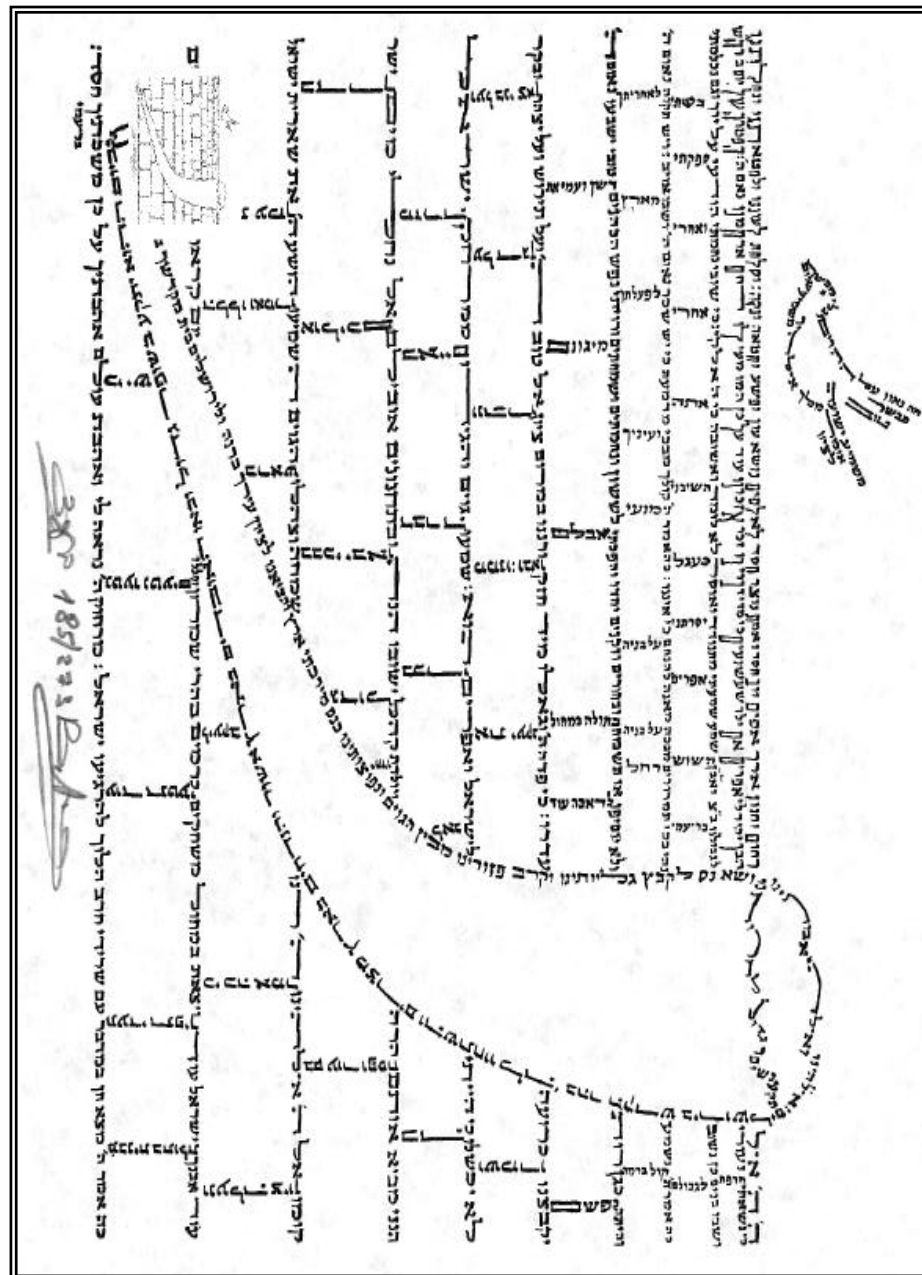
"ומבואר בספרים הקדושים: דהראיה גורם התאחדות המקומות..." "דע כי בהבטה וראיה כו' עושה רושם והנשמה בכח הראות יוצאה להביט, ואם הוא דבר טוב בפועל נדבק בו, ויתהווה ממנו טוב". (ספר ליקוטי תורה מהרח"ו ז"ל). "וכל המסתכל במקום הקדוש ההוא, מיד נתלבש רוח טהרה וקדושה..."

ובא לציון גואל

מקור:

1. ירמיה פרק לא, הפטרת יום שני של ראש השנה.
2. פסוק: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים..." (ישעיה כז, יג).
תפילה: "א-להינו וא-להי אבותינו תקע בשופר גדול לזרותנו.
3. פסוק: "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, משמיע שלום..." (ישעיה נב, ז).

קיבוץ גלויות

מקור:

1. ירמיה פרק לא, הפטרת יום שני של ראש השנה.
2. פסוק: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים..." (ישעיה כז, יג).
תפילה: "א-להינו וא-להי אבותינו תקע בשופר גדול כלזרותנו.
3. פסוק: "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, משימיע עולם..." (ישעיה נב, ז).

בדגם

1. כותל.
 2. שופר.
 3. יונת השלום.
- מדוע נכתב חזון הגאולה על אבני הכותל?
הכותל הוא סמל לנצחיות עם ישראל. מעולם לא זזה שכינה מהכותל המערבי. אבני הכותל הן אבנים מוחשיות וגשמיות, אבל עם קדושה רוחנית. כך גאולת ישראל היא מציאות, נראית כההליך טבעי, אבל באמת היא על טבעית, כי יד ה' מכוונת את ההיסטוריה.

הכותל וחרעיון "עלח א-לחים..."

הכותל ביצירה זו הוא מיוחד, כולו אומר קודש, ועליה בקדושה. כל הכותל בנוי מ-10 נדבכים (שורות אבנים). המספר 10 הוא רמז לקדושה עליונה.

6 הנדבכים הראשונים, כל אחד מהם בנוי מ-7 אבנים. המספר 7 רומז לקדושה בטבע.

הנדבך ה-7 בנוי מ-10 אבנים.

הנדבך ה-8 בנוי מ-13 אבנים, המספר 13 רומז לאחדות. (אחד = 13).

הנדבך ה-9 בנוי מ-20 אבנים, $20 = 10 \times 2$, 2 קדושות.

"קדושת למעלה מקדושתכם" (רש"י, תחילת פר' "קדושים"). כביכול קדושתו של הבורא נובעת מקדושת עם ישראל. אפשר להסביר: "קדושת למעלה, היא מקדושתכם". ("עשרים" בגימ' = "כתר" 620).

הנדבך ה-10 בנוי מאבן אחת (בו נכתבו 13 המידות).
הנדבכים 9 ו-10 בנויים מ-21 אבנים כמספר המילים שבקדושה, בתפלה, או
השם הקדוש הנמצא בספירת הכתר: שם א-ה-י-ה.
בסך הכל בנוי הכותל מ-86 אבנים, ועולה למנין "א-להים" או "הללויה",
 $א(1) + ל(30) + ה(5) + י(10) + ס(40) = 86$.

הנדבכים רחבים למטה וצרים למעלה בהדרגה. הרוחב והעובי מבטאים
גסות וגשמיות, והצמצום מבטא רוחניות. מכאן נוצרה תמונה המבטאת
עלייה ברוחניות.
העליה באה להביע:
1. "עלה א-להים..."

2. עלית יהודי לארץ ישראל. כאשר יהודי עולה לארץ ישראל, כוחו של ה'
גדל בעולם, כמו שנאמר "תנו עוז לא-להים". גם נאמר "ושב ה'
א-להיך", כביכול, הקב"ה חוזר מהגולה יחד עם עם ישראל.

למעלה, למטה

5 השורות התחתונות פונות בכתיבתן המאונכת לכיוון מעלה - זו הערגה
של עם ישראל אל הקב"ה.
5 השורות העליונות פונות בכתיבתן המאונכת לכיוון מטה - מבטאות
השפעת ה' לעמו ישראל.
שני כיוונים נגדיים אלה מבטאים: "אני כלודי ודודי לי".

השופר

השופר מבטא את הרעיון "ה' בקול שופר".
השופר - צר למטה ורחב למעלה.
המושג "למטה" - מבטא את הכח ואת היכולת, כשהם מצומצמים.
המושג "למעלה" - דומה לפתח המשפך, זו קרן השפע, קרן משיח.
השופר כולו - יוצר מצב של ניקוז, התאספות וריכוז. כל אלה מבטאים את
השפעת ה' מלמעלה אל עמו אחרי התכנסות והתרכזות עם ישראל בארצו.

"אני לדודי דודי לי"

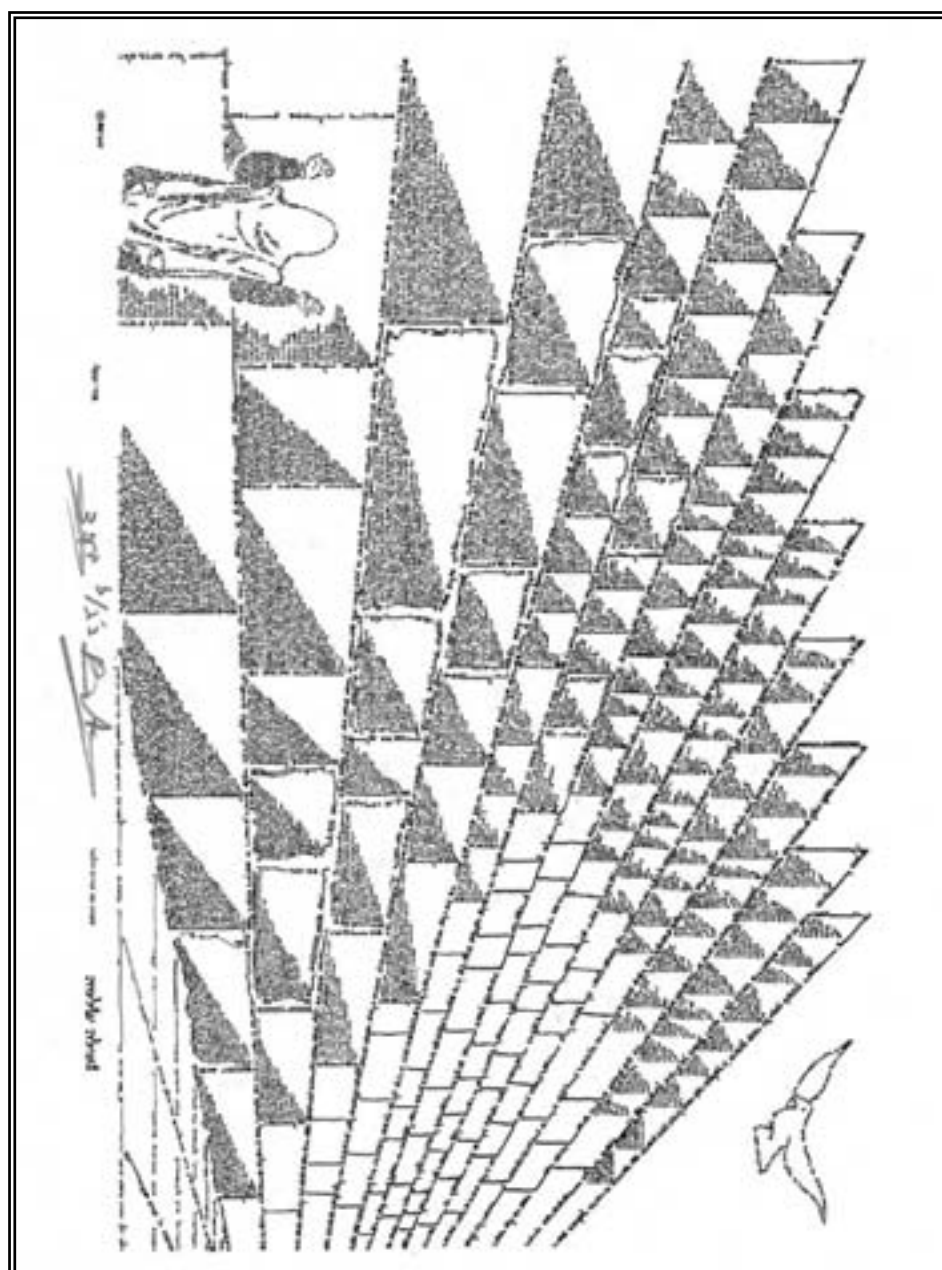
רמז כפול יש לכך, והיא הבטחת ה' לעמו: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים..." פסוק זה כתוב בשופר בכיוון מלמטה למעלה. בקשת העם מה': "א-להינו וא-להי אבותינו תקע בשופר גדול לזרותנו..." קטע תפילה זה כתוב בשופר בכיוון מלמעלה למטה. מצב זה מזכיר את ענין התפילין. בתפילין שלנו כתוב "...ה' אחד". בתפילין של הקב"ה כתוב "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". אנחנו מחזיקים בפסוק הקשור לקב"ה, וה' מחזיק בפסוק השייך לעם ישראל, כמו: "ועלי תשוקתו". פי השופר נמצא למטה בצד שמאל, והוא מסמל מקום קשה, בו נמצאים האובדים והנדחים בצרה ובשבירה. פי השופר בנוי מהמילה "והיה", נכתב בעיגול, והאותיות בצורת כתיבה זו יוצרות את שם ה' (הוי-ה). ענין זה מסמל "עמו אנכי בצרה... ואראהו בישועתי". "אין והיה אלא לשון שמחה". בקשתנו: "שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה..." אז נזכה למימוש הפסוק: "הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים".

יונת השלום - בשורה - השכינה

"קול מנהמת כיונה..." בבוא הזמן ישלח לנו הקב"ה את הבשורה. היונה באה מלמעלה בצד ימין אל עם ישראל לבשר להם: "בא זמן הישועה, ינון ואליה אני שולח". פיה של היונה בנוי מהמילים: "בשמייעי שלום", זו הבשורה אשר מצפים לה. הרעיון הוא כי השלום לעם ישראל יבוא רק לאחר זמן קיבוץ גלויות ולא להיפך. הסדר הוא קיבוץ גלויות, ורק אחר כך שלום (ויש הטועים בסדר זה). האות י' (יו"ד) הנמצאת בעין היונה, מסמלת את השגחת הקב"ה על עם ישראל בזמן השלום. שלום זה יהיה לנצח. שנזכה, אמן.

גאולה שלמה

מקור: ביצירה נכתבו ארבעה מספרי התנ"ך והם:
צפניה, חגי, זכריה ומלאכי (סוף תרי עשר).

גאולה שלמה

מקור: ביצירה נכתבו ארבעה מספרי התנ"ך והם:

צפניה, חגי, זכריה ומלאכי (סוף תרי עשר).

הדגם: צורה של כותל, יציב חזק וחסון, המסמל את נצחיות העם היהודי.

העם שב בתשובה שלמה, והקב"ה מחזיר שכינתו לציון.

"צפית לישועה?"

יצירה זו, "גאולה שלמה", מביעה את הרצון העמוק של העם היהודי לגאולה בכל אתר, בכל זמן ובכל מצב. אמונה זו נטעה הקב"ה בקרבנו, היא מקור העוצמה להתגבר על כל קושי וסכנה. אמונה זו עומדת מול עינינו ומתממשת בהווה.

נבואות הנביאים צפניה, חגי, זכריה ומלאכי עודדו את העם, וחזו כי שארית ישראל יירשו את הארץ, וכל העולם יכיר בקב"ה. רבים הם החזיונות הסמליים בספרים אלה, ובמיוחד בזכריה, ובהם רמזים מוצפנים. הנבואות מכוונות לאחרית הימים ולימות המשיח. הנביא מלאכי מבשר כי יום יבוא ויתגלה כבוד מלכות ה', וייראה לעיני כל הצדק הא-לוהי. נגיע אל העתיד המזהיר ואל הגאולה השלמה.

האור והשמחה שבגאולה

היצירה, בנויה באופן כללי מגווונים של שחור ולבן. רוב היצירה מוארת. האור הגדול המתפרץ וזורח מצד ימין של היצירה לכיוון שמאל (יפורט להלן), מבטא את הרעיון של הפסוק שאנו מצפים לו, "עד שיפוח היום ונסו הצללים, אלך לי אל הר המור (הר המוריה) ואל גבעת הלבונה", מקום המקדש שמלבין עוונותיהם של ישראל.

"אין לך דבר שאין לו מקום". העם היהודי יצא מירושלים, ואליו ישוב. זה מקומו. כל מקום אחר אינו יכול להיות תחליף לביתו. אין לך דבר לא-טבעי לישראל כמו הגלות.

הגאולה קשורה למושג השראת השכינה בישראל כגחלת בשלהבת. הגלות אינה נשלמת (מסתיימת) עם יום שובם אל מקומם - ההשלמה היא: "ואל מעלת אבותם ישובו" (רמב"ן הקדמה שמות).

"שוש אשיש בה", משל למטרונה שהלך בעלה, בנה וחתנה למדינת הים.

אמרו לה: באו בניך!

אמרה להם: ישמחו כלותי. (השמחה של כלותי).

אמרו לה: הרי חתניך!

אמרה להם: ישמחו בנותי.

כיון שאמרו לה: הרי בעלך!

אמרה להם: הרי זו שמחה שלמה.

כך הנביאים בשרו לירושלים, לכן באה השמחה השלמה בשמחת ה"גאולה השלמה".

השכינה בכותל – עדות לעולם

הכותל שביצירה מסמל את השכינה שלא זזה ממקום זה לעולם. השראת השכינה במקום זה היא מקום הערגה וההשתוקקות של כל נפש יהודי להסתופף בחצרות בית ה'.

אמר ר' אחא: לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי, שנאמר (שיר השירים ב, ב) "הנה זה עומד אחר כתלנו". ועוד אמרו: זה הכותל המערבי של בית-המקדש שאינו חרב לעולם. למה? שהשכינה במערב. שנשבע לו הקב"ה (לדוד) שאינו חרב לעולם. (מדרש רבה פר' נשא פרשה יא, ב)

הכותל המערבי שיד אויבים לא שלטה בו, משמש עדות חיה לנצחיות העם ומסמל את תקוות ישראל בכל הדורות, מהרה יבנה המקדש.

הציפור – הגילוי הגדול מלך המשיח

הציפור אשר מופיעה ביצירה למעלה בצד ימין, מסמלת את הגילוי הגדול שאנו מצפים לו בכל יום "ותחזינה עינינו". (מדרש רבה פר' נשא פרשה יא, ב).

זוכים אנו לשמוע את הבשורה הכתובה בציפור, בכנף אחת "רִנִּי וְשִׁמּוּזִי בֵּת צִיּוֹן כִּי הִנְנִי בָּא וְשִׁכַּנְתִּי בְּתוֹכְךָ נְאֻם ה'". בשעה שמלך המשיח נגלה, הוא בא ועומד על גג בית המקדש ומשמיע להם לישראל ואומר: "עֲנוּוִים! הֲגִיעַ זְמַן גְּאוּלְתְּכֶם, וְאִם אֵין אַתֶּם מְאֻמִּינִים, רְאוּ בְּאוּרֵי שְׁזֶרַח עֲלֵיכֶם". באותה שעה מבהיק הקב"ה אורו של משיח וכל אומות העולם הולכים לאורו (פסיקתא רבתי "קומי אורי" קסב).

בכנף השניה כתוב: "וַנִּלְווּ גֵוִים רַבִּים אֶל ה'".
גוף הציפור מבטא את השראת השכינה, בו כתוב "הֵס כֹּל בְּשֵׁר מִפְּנֵי ה' כִּי
נָעִיר מִבִּקְוֹם קִדְשׁוֹ..." "לא ברעש ה'... קול דממה דקה". "לך דומיה תהילה".

בשובך לציון ברחמים

הצפור מצוירת ע"י כתיבה של 26 אותיות. מספר זה רומז לשם הוי"ה ב"ה, שם של מידת הרחמים.
המילה "רַנִּי" הנמצאת בכנף הצפור ערכה 260, שהם 10 פעמים שם הוי"ה ב"ה. $(10 \times 26 = 260)$
המילה: "הֵס" הנמצאת בכנף הציפור ערכה 65 רמז לשם אדנות. (הס = 65 = א-ד-נ-י).

הציפור מבשרת את השלום, היא סמל הרוחניות והשלום. וכן נמצא
"צִפּוֹר" בגימטריא "שְׁלוֹם" (376).

ידוע, מי שחולם על ציפור יצפה לשלום (ברכות נו, ב).
עם ישראל והשכינה נמשלו ליונה. "יונתי בחגוי הסלע..." המעלות
והתמימות של היונה מסמלים שלמות של העם המוסר את נפשו ושב
לאביו שבשמים. עי"כ זוכה שיקויים בו "ושכנתי בתוכם".
"אחת היא יונתי תמתי", כך אמר הקב"ה על עמו ישראל. ובגלות נאמר
עליה "ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה". אילו מצאה מנוח לא היתה
חוזרת.

ברוך ה', חוזרת היונה עתה ושובה לקינה כיונה המרחפת על בניה ואינה
נוגעת בהם (חגיגה טו), ומקיימת מצות הבורא.
מה יונה זו כנפיה מגינות עליה, אף ישראל מצוות מגינות עליהן (שבת קל).
ומה יונה זו משעה שמכרת בן זוגה אינה ממירה אותו באחר, כך ישראל.
"פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". ר"ת א.ר.י.ת. בגימ' "תורה" (=611).
"מי אלה כעב תעופנה וכיונים אל ארובותיהם" (ישעיה סח).

הציפור וחקן לפי תורת הסוד

הציפור מסמלת עניינים רבים הקשורים זה בזה, ומשתלבים לרעיון אחד גדול ויסודי.

בפרשת "כי תצא" נמצאת פרשת שילוח הקן. בסמוך אליה "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך". המדרש (תנחומא פ' תצא א) אומר: אם קיימת מצוה זו שלא פגעת בבית הציפור גם אתה תזכה לבית. מדרש רבה (דב"ר ו, ז): "אמר רבי תנחומא, אם קיימת מצוה זו אתה ממנהר את אליהו הנביא ז"ל שיבוא, שכתוב בו שילוח, שנאמר (ונכתב ביצירה בצד שמאל למטה) "הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלִיהֵם הַנְּבִיא", והוא יבוא וינחם אתכם. מנין? שנאמר "והשיב לב אבות על בנים".

תחילת רעיון זה מבוטא ע"י הציפור בצד ימין למעלה. סוף הרעיון "והשיב לב אבות" מבוטא בפסוקים הנבחרים הכתובים למטה בצד שמאל, מקצה לקצה.

ועשית מעקה = 215 (גבורה) = 216, ל"גגך" = 26 מידת הרחמים. הופכים את מידת הדין למידת הרחמים.

ההבלטה הנ"ל מבטאת גם את הרעיון הנזכר, כי קיימות שתי מצוות שהתורה גלתה בהם את שכר אריכות הימים, והן: שילוח הקן - מצוה קלה וכיבוד אב ואם - מצוה חמורה. נמצא שיש קשר בין שתי המצוות האלה.

הזוהר הקדוש מביא רעיון נפלא. הוא מסביר את הקשר בין שילוח הקן לענין הגאולה השלמה. בפרשת כי תצא אומר הזוהר: "כציפור נודדת מקינה כן איש נודד ממקומו", ואין "איש" אלא הקב"ה שנאמר "ה' איש מלחמה".

בשעה שאדם שולח את האם, היא מסרבת, מטרפת בכנפיה, ומצטערת צער גדול על מעשה זה, ומתחננת ומבקשת ומנסה... בזמן הצער הגדול הזה בא המלאך הקשור אל הציפור וצועק לפני הקב"ה, ראה מה עושים לציפור זו. הקב"ה מתמלא רחמים, נזכר בבניו הנמצאים בגלות ומתעורר להשיבם חזרה לציון מקום מושבם הטבעי.

הכותל

כותל = תל של כ"ו = 26, שם ה'.

עִיבָךְ = עִיב כ"ו (26), הקב"ה שב למקומו, וגם עם ישראל חוזר למקורו. "מה קול שמעת בחורבה?" - שאל אליהו הנביא את ר' יוסי שנכנס להתפלל באחת מחורבות ירושלים. ענה: "שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת, אוי לבנים שגלו מעל שולחן אביהם, שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות...". ביצירה באה הציפור ומנהמת בקול מבשר, קול חדש, קול ניחומים, "רנני ושבחו".

רבי יוסי ממשיך ומספר מה גילה לו אליהו הנביא: "ואמר לי חייך וחיי ראשך לא שעה זו... ולא זו בלבד, אלא בשעה שישראל נכנסים לבתי כנסיות ובתי מדרשות ועונין אמן יהא שמיא רבא, הקב"ה מנענע בראשו ואומר, אשרי המלך שמקלסים אותו בביתו...". לכן בסוף היצירה בצד שמאל נראה יהודי עומד ומתפלל.

נצחיות הכותל

הקדושה החופפת על הכותל היא אבן שואבת המושכת אליה באורח פלא כל נפש יהודית. מתוך זיקה נפשית עילאית נמשכו היהודים למקום זה בכל הדורות. מאמרו של ר' אחא (שמות רבה ב, ב) מהווה הוכחה נפלאה לעצמתו של הכותל. "לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי, שנאמר "הנה זה עומד אחר כתלנו".

האור

ביצירה, הכותל בנוי מאבנים שבהן התגלה האור או מאבנים בוהקות בעצמה גדולה. (אבנים גשמיות משולבות אור רוחני). האורות והצללים מתוכננים עפ"י המאמר בילקוט שמעוני (זכריה רמז תקפה): "והיה לעת ערב יהיה אור", כך עד שלא יבוא הערב, יצמח אורן של ישראל. "קומי אורי כי בא אורך...".

החלקים הכהים מסמלים את החשכה שהיתה תקופה ארוכה בהיסטוריה, והחלקים הבהירים מסמלים את האור הזורח מהקב"ה, "ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה".

המנורה והטחורה

החלק העליון של הכותל לאורך כל גובה היצירה, מקום חיבור הכותל עם השמים, בנוי משבעה חלקים בהירים (ללא כתיבה). כאשר בחלק המרכזי כתובות המילים המשמעותיות: "ראשון", "ה'", "כה אמר ה' צבאות" (כה = 25, רומז לענין ברכה ואור).

בין שבעת נרות התמיד

"עדות היא המנורה לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל" (שבת כב, א). בחלק העליון, בקצה הנדבכים שביצירה, נרשמו מילים או ביטויים משמעותיים ביותר לשכינה ולגאולה, שמונה במספר. כפי שמוזכר (ערכין יג, ב) כינור של בית המקדש של שבעה נימים, ושל משיח שמונה. המתבונן בציור הכותל, יראה את המילים הכתובות בפסגה. נא לעקוב על פי הסדר, החל מצד ימין לצד שמאל ויגלה את המילים דלהלן:

(1) "ה'" - יסוד היסודות הוא "ה' אחד", הוא המשגיח, גדול העצה ורב העלילה.

(2) "מאש" - הבטחת ה' להקים את ציון מחורבותיה, "שלם ישלם המבעיר את הבערה", אמר הקב"ה: עלי לשלם את הבערה, אני הצתי אש בציון ואני עתיד לבנותה באש ולהיות לה חומת אש מסביב (איתערותא דלעילא).

(3) "הבגדים" - הבגדים מסמלים את עולם התשובה, "בכל עת יהיו בגדיך לבנים", "וירח את ריח בגדיו..." (ראה הסבר היצירה: היהודי הנצחי). גדולה תשובה המגיעת עד כסא הכבוד ומקרבת את הגאולה, אף לעתיד לבוא אין נגאלים אלא מתוך תשובה, מתוך זכות אבות (איתערותא דלתתא) (דברים רבה).

(4) "ראשון" - המילה נמצאת בביטוי "צניף טהור על ראשון". וכן נאמר, "ועטרת תפארת בראשך", זו השכינה (פסיקתא רבתי י'). "שראשי נמלא

טל, "טהור על ראשו". שתי האותיות הקיצוניות הן "טל". האותיות הפנימיות של המילים "טהור על" הן "טהור על" בגימ' 281 כערך המילה: "אפר" וכן "פאר", "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר". תפילין של ראש נקראים: "פאר". "כתר מלכות איהו קרקפתא דתפילי". בפתיחת אליהו נאמר: "קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיני יונתי תמתי", "כי תם עוונך בת ציון לא יוסיף להגלותך... שראשי נמלא טל". וד"ל.

(5) "ה' צ-באות" - "ה' צ-באות עמנו משגב לנו א-להי יעקב סלה". פסוק זה נחשב לאחד הפסוקים המיוחדים בתנ"ך.

(6) "שמע" - ייחוד קודשא בריך הוא בעולם. את מוצא שאין הגלויות מתכנסות אלא בשם אמונה (ילקוט מלאכי תקצה). שכינתא איהי ייחודא דקודשא בריך הוא (תיקוני זהר כב).

(7) "עינים" - העינים הן חיבור של אורות, מהם יוצא האור ואליהן הוא חוזר. בעולם הזה העיניים גרמו עוונות ונעשו ישראל עוורים, לפיכך נסתמו עיניהם מלראות את השכינה (אגדת בראשית סט). הקב"ה, אעפ"י שהוא נראה כמסלק שכינתו מבית המקדש, עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם (שמות רבה ב). "הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו...". "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון".

(8) "תאנה" - אין לך קץ מגולה מזה, שנאמר (יחזקאל לו) "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא". האידיאל הוא - "איש תחת גפנו ותחת תאנתו". וכן המדרש אומר "עלתה ניצה", הגיע זמנן של ישראל ליגאל. "נוצר תאנה יאכל פריה", כל המתאבל (תאניה) על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. התאנה מסמלת גם תיקון חטא אדם הראשון.

עד כאן קצוות החלקים העליונים. קצוות נוספים של נדבכים נמצאים בצד שמאל, והם:

(9) "ואתם", (10) "ראותי", (11) "אמר ה'", (12) "א-להים", (13) "סגולה".

זה החיבור החיובי והמושלם ("ראותי", ראיה - החוש הגשמי הקרוב לרוחני) בין הקב"ה לעם ישראל, עם הסגולה. בכל מצב ובכל עת הן במידת

הדין ("א-להים"), והן במידת הרחמים ("ה"). זו סגולתו של העם היהודי. "כי אני ה' לא שנית, ואתם בני יעקב לא כליתם".

שני הביטויים הקיצוניים האחרונים (14) "אלה הגביא", (15) "אבותם" - מבטאים את זמן הגאולה השלמה בביאת המשיח. מי ששמר את האבות הוא ישמור את הבנים... וכן לעתיד לבוא, בשעה שיגלה את הגאולה הבאה. (שמות רבה לב, ט).

סה"כ מילים פינתיות ביצירה - 15. מספר זה משמעותי. הוא רומז לשם "י-ה". שם זה מסמל חיבור בין גשמיות לרוחניות, מסמל חיבור בין קודשא ב"ה וישראל.

המבנה הפנימי של הכותל

הכותל בנוי מ-13 נדבכים.

13 מסמל את הביטויים המשמעותיים ביותר, "אזוד" בגימ' 13, וכן "אהבה" בגימ' 13. הם מסמלים מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו, 13 מידות של רחמים ועוד ועוד...

13 שורות הכותל מחולקות לשתי קבוצות:

- א. 6 שורות למטה, מבטאות עולם גשמי (ששת ימי המעשה...).
 - ב. 7 שורות למעלה, מבטאות עולם רוחני (שבת, מנורה... וכדו').
- הכותל מסמל חיבור של עולם גשמי ורוחני, "הרוח שבחומר" (3 אותיות ר.ו.ז. בתוך 4 האותיות ז.ו.ו.מ.ר). הקדושה שבאבנים. הקדושה נמצאת בכל מקום, גם באבנים ובכל חומר קיים אחר.

המעביר את מבטו מצד ימין של היצירה, אל פסגת הכותל בקצוות הנוגעים בשמיים, רואה לפניו כאילו הכותל נפתח כדפי ספר ויש בהם צורת מנורה, 7 חלקים. (לעיל הוסברו משמעות האורות ומילות הסיום). תנועה זו בכותל מבטאת פתיחה. פתיחת שערים שהיו סגורים, שער רחמים, שערי תפילה... כל תפילות העם התקבלו, ובקרוב נגיע אל המקדש.

במלאכי נאמר "הנני שולח מלאכי ופינה דרך לפני". נפתחה הדרך בין נדבכי הכותל.

התפרצות שמחה ואור

המתבונן בחלק הימני של היצירה, שם לב שכל האבנים בוהקות (אין בתוכם כתב שחור). האור הבוהק מתפרץ שמאלה, כמו חיצו אור נשלחים אל מרכז הכותל.

בחלק זה של האור כתובה ההפטרה של שבת חנוכה "רני ושמחי" המבטאת את גילוי האור ביהדות. שם מתוארת המנורה שהיא סמל לרוחניות העם היהודי.

בהתפרצות אור זה יש 13 קני מנורה. בקנה המרכזי, הארוך ביותר, יש 13 אבנים בוהקות (הוזכר לעיל משמעות המספר), בו הפסוק בעל הרעיון המרכזי: "לא בזיל ולא בכז כי אם ברוזי אמר ה'".

חקנה המרכזי

גם הוא מחולק ל-6 ול-7 חלקים, כדלהלן:
6 אבנים שבשורה זו מתחברות עם עוד 30 אבנים בוהקות שמתחתיה, ביחד יוצרים 36 במספר.
7 אבנים שבשורה המרכזית מתחברות עם עוד 29 אבנים בוהקות שמעליה, ביחד יוצרים 36 במספר. יש איזון.
המספר 36 מסמל את האור ביהדות כפי שמצאנו ברמזים רבים: ל"ו שעות שימש האור הגנוז, ל"ו צדיקים נסתרים, ל"ו מסכתות שיש להן גמרא, ל"ו נרות חנוכה... ועוד...
האור במנורה זו הוא כפול. מסמל אור חזק, אור חוזר. "לא יבוא עוד שמשך וירחך לא יאסף, כי ה' יהיה לך לאור עולם" (ישעיה ס, כ).

אור ה'

חכמים גילו לנו כי ישראל נמשלו לזית, שנאמר (ירמיה יא, טז) "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך". הקב"ה נמשל בנר, "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז). מה דרכו של שמן לינתן בנר והם מאירים שניהם כאחד, כך אמר הקב"ה לישראל, הואיל ואורי הוא אורכם, ואורכם הוא אורי, אני ואתם נלך ונאיר

לציון, שנאמר (ישעיה ס, א) "קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח".
 שילוב האורות של הקב"ה ושל עם קודשו עתיד להזריח את אור הגאולה.
 בזוהר (תיקוני זהר כב) מובא הרעיון כי השמן זה התורה, הפתילה זה ישראל,
 והאור הוא השכינה. אמר להם הקב"ה, כשם שהראתי לזכריה "ראיתי והנה
 מנורת זהב כולה" – זו כנסת ישראל, "כולך יפה רעיתי".
 שלוש פעמים חוזר הביטוי "שבעה".

"שִׁבְעָה נְרוֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצָקוֹת". $(3 \times 7 = 21)$ שלוש פעמים "שבעה".
 שבעה ושבעה $49 = 7 \times 7$. סה"כ $(21 + 49 = 70)$. כנגד 70 זקנים.
 "וְשִׁנִּים וַיְתִים עָלֶיהָ" אלו 2 משיחים, ביחד $72 =$.

בסה"כ ב"מנורה" שביצירה יש 72 אבנים המסמלות את הרעיון הנ"ל. וכן
 מסמלות שם ע"ב, שם החס"ד (72) שעשה הקב"ה לעמו. "חנן ורחום ה'
 ארך אפים וגדל חסד" (תהלים קמה, ח).

תרשים היצירה – מספרי האבנים בכותל ומשמעותן

פירוט מבנה הכותל

אבני הכותל הן אבנים בוקות. בצד ימין הן מלאות זוהר ואור, ובצד
 שמאל הן אבנים שהתגלה בהם האור, והן מחולקות לאור וחושך.
מספר האבנים בכל נדבך ובכל חלק, ימין או שמאל, נותן משמעויות רבות.

- (שים לב למספר הנדבך. למעלה הוא מס' 1, התחתון למטה הוא מס' 13):
- א. נדבך עליון, צד ימין ושמאל $10 = 9 + 1$, מבטא קדושה.
 - ב. נדבכים עליונים 1, 2, 3, 4 בכל אחד 9 אבנים, יחד 36, סמל לאור (הוזכר לעיל).
 - ג. נדבך שלישי (מלמעלה) ימין ושמאל $13 = 9 + 4$, "אחד", "אהבה".
 - ד. נדבך רביעי ימין ושמאל $13 = 9 + 4$, "אחד", "אהבה".
 - ה. כל אחד מן הנדבכים 5, 6, 7, 8, 9 הוא בעל 13 אבנים, "אחד", "אהבה".
 - ו. הנדבכים 5, 6, 7, 8, 9, ביחד $65 = 13 \times 5$, סמל לשם אדנות (א-ד-נ-י).
 - ז. נדבך חמישי ימין ושמאל, ביחד 21, השם הקדוש: א-ה-י-ה.
 - ח. נדבך 5, 6 בצד ימין, ביחד 18, ח"י.
 - ט. נדבך 6 בצד ימין, ביחד 10, קדושה.

- י. נדבך מרכזי מכל צד, (ימין ושמאל) 13, ביחד 26, שם הוי-ה.
- יא. נדבך 8 - מקביל לנדבך ה-6, רמז: העלאת הדרגה השישית לדרגה השמינית, מן הטבע אל מעבר לטבע.
- יב. נדבך 9 - מקביל לנדבך ה-5 (ראה לעיל), שם א-ה-י-ה.
- יג. נדבך 9,8 בצד ימין, יחד 18, ח"י.
- יד. נדבכים 10,9,8,7,6,5,4 בצד ימין, יחד 58, ח"ן.
- טו. נדבכים 11,10 בצד שמאל 6+7, יחד 13.
- טז. נדבכים 13,12 בצד שמאל 6+7, יחד 13.
- יז. נדבכים 13,12,11,10 בצד שמאל 26, שם הוי'ה.
- יח. הנדבכים הקיצוניים בצד ימין 13. המספר 13 רומז למילה "אחד". בא לבטא את הרעיון המרכזי: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".
- יט. מספר כל האבנים הבוהקות בצד ימין הוא 72, הוזכרה לעיל משמעות מספר זה הרומז ל"חסד".
- 1) מספר זה רומז גם לתיקון לאחר שעבוד מלכויות. בתיקוני הזהר (קכא)
- 2) נאמר: "אין ישראל נגאלים עד שישתעבדו בע"ב (72) אומות". מספר כל האבנים בצד שמאל $26+25+26=127$, מספר זה הוא מספר משמעותי על פי דורשי רשומות. מצאנוהו בשנות חייה של שרה אמנו. ובמגילת אסתר: "שבע ועשרים ומאה מדינה".
- כ. מספר כל אבני הכותל 199. מסמל "צדקה" = 199. "וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה", "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה".
- בפעם הראשונה בתורה מוזכרת המילה "צדקה" אצל אבינו אברהם, יסוד העם היהודי. בבראשית (טו, ו) נאמר: "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה". מי החשיב למי את האמונה לצדקה? אחד ההסברים הוא שהקב"ה החשיב את האמונה של אברהם לצדקה.
- קיים הסבר נוסף ומהותי בכל הענין הקשור לאמונה. אברהם אבינו זכה להאמין בה', ואברהם הוא זה שהחשיב זאת לקב"ה למעשה צדקה. אברהם אבינו הבין כי זכה בחסד גדול. זכה להכיר את

בוראו. הקב"ה נתן לאברהם את יכולת ההבנה ואת האפשרות השכלית להבין כי אכן קיים כח עליון המקיים את העולם כולו. אברהם הבין את הצדקה הגדולה שעשה הקב"ה עם האדם, לתת לו את האפשרות להכיר אותו, את יוצר הכל.

האמונה היהודית היא סוד נצחיותו של העם. להכיר ולדעת את רבונו של עולם זו הזכות שלנו. לשוב אליו, לשמור מצוותיו וחוקותיו ולהיות דבקים בו. התוצאה הטבעית המתקבלת היא גאולה שלמה.

עולם התשובה

עולם התשובה קיבל ביטוי חזק מאוד ביצירה זו כי ידוע שאין ישראל נגאלים אלא בתשובה. "שובו אלי ואשובה אליכם". החכם ר' בונים סיפר, ראיתי בחלומי שהמשיח עומד ושופר נתון בין שפתיו מוכן לתקוע, ואינו תוקע. מדוע הוא ממתין? למי הוא מצפה? הוא עומד ומחכה שאנו נשוב קודם אל אבינו שבשמים.

ענין התשובה נכתב על האבנים המיוחדות בכותל. הן מסודרות בסדר מופתי והן מעידות על הקריאה הגדולה "ה' אחד"! רוב האבנים היוצרות את הכותל הן מלבניות או רבועיות, ישירות ומסותתות. אבנים אחדות בכותל בולטות, מסומנות בצורה שונה ושבורות (משמעותי) בקצותיהן.

(1) יש לשים לב! בשורה השמינית יש אבן אחת שבורה, לא מסותתת. שם יש ביטוי הקשור למושג "תשובה".

אבן אחת מסמלת את האות **"א"**

השורה השמינית רומזת לברכה השמינית בתפילת העמידה ומקבילה לה. ברכה זו היא "רפאנו", "ושב ורפא לו...". התשובה היא תיקון ורפואה לכל העולם.

(2) בשורות 8,9,10,11 יש בסה"כ 8 אבנים מחוברות יחד ו"שבורות", וגם בהם מוזכר ענין התשובה. במרכזן בדיוק תוכנן ונכתב הפסוק: **"שובו אלי ואשובה אליכם"**. סה"כ 8 אבנים אלה בקבוצה זו מסמלות את האות **"ז"**.

(3) בשורות התחתונות 12,13 יש 4 אבנים כדלעיל, מוזכר בהם כי אפילו הרשעים הגמורים יחזרו בתשובה, אלה שנמצאים בתחתית המדרגה

"עד שתכלה רגל מן השוק". הן מסמלות את האות **"ד"**.

ביחד שומעים אנו הד חזק היוצא מן הכותל, והוא הביטוי "אחד". "ה' אחד".

השורה האמצעית מסמלת את המספר 26 אשר רומז לשם הוי"ה. הוא גם רומז לביטוי שאמרו בני ישראל לאביהם יעקב: "אין בלבנו אלא אחד" ("אלא" בגימ' = 32 = לב)

הרצפה ליד הכותל, מקום קדוש הוא, ובו כתוב הפרק "בשוב ה' את שובת ציון". גאולה שלמה.

"שובו אלי ואשובה אליכם", בגימ' "שלושה" שלושת היסודות שהובלטו ביצירה "תשובה תפילה וצדקה" הם הכח והעצמה של העברת הגזירה גם של הגלות.

המתפלל

סמיכות גאולה לתפילה

ביצירה, המתפלל הנמצא למטה בצד שמאל, מסמל: "ממעמקים קראתיך ה'", "ה' שמעה בקולי". בכל הזדמנות, בכל תפילותיו, בברכות שבתפילת העמידה, בקדושה, בקדיש, בברכת המזון ויותר... אין היהודי מפסיק להביע את צפייתו לישועה ולגאולה שלמה.

"נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה'". בכל תפילותיו פונה הוא אל המקדש. "היה עומד בירושלים כוין את ליבו כנגד בית המקדש, שנאמר "והתפללו אל הבית הזה" (בראשית רבה ל).

צורת המתפלל משמעותית. הוא מרים ידיו למעלה ותפילתו נשמעת. הרמת ידיים בתפילה נזכרה כבר אצל משה רבנו. "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל... כל זמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים את ליבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ומתרפאים" (ר"ה כט, א).

"אמר ר' אמי: אין תפילתו של אדם נשמעת אלא כמשים נפשו בכפו, שנאמר נשא לבבנו אל כפיים אל א-ל בשמים" (תענית ח).

ר' יהודה ממשיך ומחזק רעיון זה באומרו כי תשובה עושה מחצה ותפילה עושה הכל.

ר' יהושע בן לוי אמר: "תשובה עושה הכל ותפילה עושה מחצה" (ויקרא רבה יג).

שילוב של תשובה ותפילה מקבל ביטוי חזק במאמרם של ר' ברכיה ור' חלבו בשם ר' ענן בר' יוסף, למרות שנאמר "סכות בענן לך מעבור תפילה..." אף שערי תפילה אינם ננעלים לעולם (איכ"ר ג).
אכן הכותל בפסגה נראה כאילו נפתח לרווחה, ה' שומע תפילה.
צורת המתפלל הושפעה גם ממאמרו של ר' אשי (שבת י, א): בשעה של צער בעולם ראיתי את רב כהנא פוכר ידיו (משלב אצבעות ידיו זו בזו) ומתפלל, אמר: כעבד לפני רבו. בשעת שלום לובש ומתכסה בטליתו ומתפלל, אמר: היכון לקראת אלהיך ישראל.

תפילתם של ישראל

בבראשית רבה (פרשה י"ג) "... כל שיחתן של הבריות אינה אלא על הארץ... עבדת ארעא לא עבדת... וכל תפילתן של בריות אינה אלא על הארץ. "מרי תעביד ארעא, מרי תצליח ארעא... (מתי ה"ב זניס" יפרח ויעלה...? מתי המשבר הכלכלי יחלוף...?)
כל תפילתן של ישראל אינו אלא על בית המקדש, "מרי יתבני בית מקדשא! מרי מתי יתבני בית מקדשא!"

סיכום

הנביאים צפניה, חגי, זכריה ומלאכי ניבאו בתקופת שיבת ציון בזמן החיבור בין בית המקדש הראשון ובין בית המקדש השני. הם הפיחו רוח תקוה של נצחיות בעם ישראל ובנין לאחר החורבן.

נבואות הנביאים היו תמיד מגדל אור וחיזוק לעם היהודי, כי אכן יום יבוא, החורבן והגלות יעלמו, ובמקומם תבוא הגאולה. האידיאל שלנו הוא תקוה חיה. אנו ממתינים ליום שנתבשר "ובא לציון גואל", ושוב יתנוסס הר בית ה' בראש ההרים ונישא מגבעות, ונהרו אליו כל הגוים. היעוד לימות המשיח הוא סוד נצחיותו של העם. "שובו אלי ואשובה אליכם".
"...ואעפ"י שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא" אכ"ר.

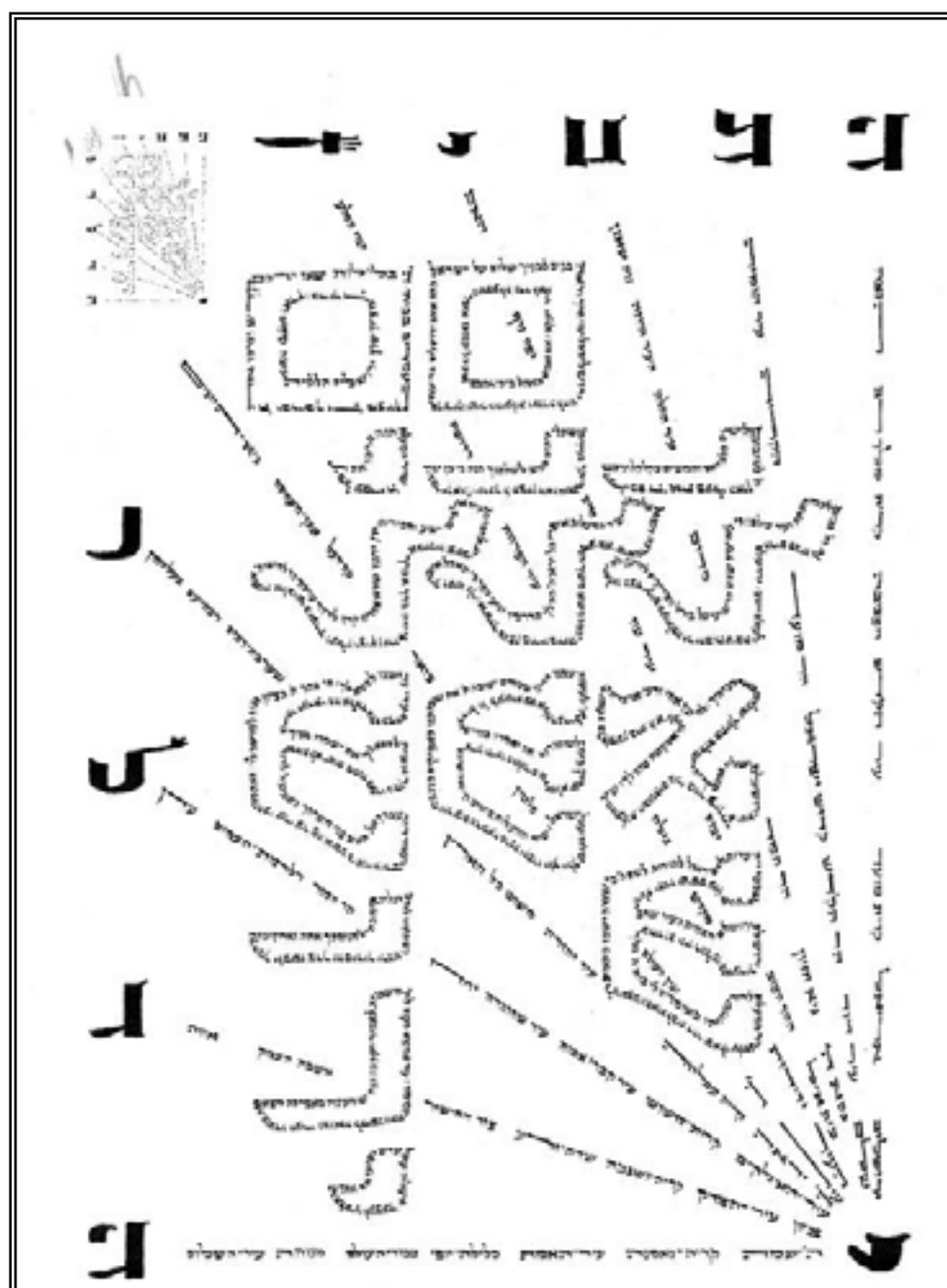
שאלו שלום ירושלים

הדעיון: חיבור הקב"ה וירושלים - "בונה ירושלים ה'".

המקור: 1. 3 מילים "שאלו שלום ירושלים".

2. 70 שמותיה של העיר ירושלים.

3. אותיות גדולות במסגרת (1+10).

שאלו שלום ירושלים

הרעיון: חיבור הקב"ה וירושלים – "בונה ירושלים ה'".

המקור: 1. 3 מילים "שאלו שלום ירושלים".

2. 70 שמותיה של העיר ירושלים.

3. אותיות גדולות במסגרת (1+10).

פירוט: במרכז היצירה 3 מילים חשובות, "שאלו שלום ירושלים". מדוע נבחרו דוקא מילים אלה?

הקדמה:

המספר 6 הוא סמל לבניה ויצירה בעולם החומר. כמו 6 ימות השבוע, הם ששת ימי המעשה... ועוד. אם ניקח 6 האותיות אשר מהן בנוי השם ירושלים, שהן: י', ר', ו', ש', ל', ב', ונוסיף להן אות שביעית, אות א' המסמלת את הקב"ה, "וה' שוכן בציון" (יואל ד, כא), די לנו ב-7 אותיות אלה כדי ליצור את המשפט, "שאלו שלום ירושלים".

המתבונן ביצירה יבחין כי מילים אלה כתובות בצורה מיוחדת, אותיות חוזרות כתובות זו מתחת לזו, כמו אבני בנין.

המילים: "שאלו שלום ירושלים" כתובות באמצעות 6 הפרקים מתוך שירי המעלות, הקשורים לנושא "ירושלים":

(1) פרק קכ"ב, "שְׁמוֹזְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית ה' גָּלָה...".

(2) פרק קכ"ה, "הַבּוֹטְזִים בָּה' כֹּהֵר צִיּוֹן לֹא יִמוּטָהּ...".

(3) פרק קכ"ו, "בְּשׁוּב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן...".

(4) פרק קכ"ח, "אֲשֶׁרִי כָל יֵרָא ה' הֶהוּלָךְ בְּדַרְכָיו...".

(5) פרק קל"ב, "זָכוֹר ה' לְדָוִד...".

(6) פרק קל"ד, "הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה'...".

נוסף לפרקים אלה נכתב פסוק קצר ומשמעותי המדגיש את ה' השוכן בציון, "בָּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּהָ" (תהלים קל"ה, כ"א).

כתיבה בתוך כתיבה

3 המילים "שֶׁאֵלֹ שְׁלֹם יְרוּשָׁלַיִם" נכתבו ע"י כתיבת שיר המעלות. יש כאן כתיבה בתוך כתיבה המבטאת בנייה בתוך בנייה, או יצירה בתוך יצירה.

בנייה ראשונה של העיר היא בנייה פיזית ע"י העם. בנייה שנייה (נסתרת) היא בנייה רוחנית של הקב"ה. כמו שכתוב "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו".

חרקע 70 שמות של העיר

- א. בפינה הימנית למעלה נמצאת אות י' (י"ד) ענקית, המסמלת את הקב"ה המשגיח בעין פקוחה תמיד על העיר ירושלים, כמו שכתוב "הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו" (תהלים לג, יח).
 - ב. מהאות י' (י"ד) יוצאות 10 קרני אור. מספר זה מסמל את הקדושה העליונה. האות י' (י"ד) ערכה הוא 10.
 - ג. בכל קרן אור כתובים 7 שמות של העיר ירושלים. מספר 7 מסמל את הקדושה בטבע.
- בסך הכל יש 70 שמות לעיר ירושלים כמספר שמותיו של הקב"ה.

אותיות גדולות במסגרת

- מהאות י' (י"ד) הענקית יוצאות קרני האור ומסתיימות באות גדולה.
- 2 הקרניים הקיצוניות, הימנית והעליונה, מסתיימות באות ה' (הא). קרניים אלו מסמלות את ה' אשר שמו מתחיל באות י' (יוד) ומסתיים באות ה' (הא), והם ההשגחה המלאה של הקב"ה על ירושלים ("עין ה'...").

מהאות י' (יוד) נמשכות קרניים אחרות המסתיימות באותיות אחרות. הן מציגות ערכים קדושים ונבחרים לעם ישראל. והרי דוגמאות אחדות:

אות ת' (תו) יכולה לסמל את היום הקדוש, יום השבת, המתחיל באות י' (יוד) ומסתיים באות ת' (תו). (יש אפשרויות נוספות).

אות ל' (למד) יכולה לסמל את ישראל, המתחיל באות י' (יוד) ומסתיים באות ל' (למד). (יש אפשרויות נוספות).

אות ב' (מם) יכולה לסמל את ירושלים, המתחילה באות י' (יוד) ומסתיימת באות ס' (מם). (יש אפשרויות נוספות).

וכן על זו הדרך, אתגר! מצאו בעצמכם ערכים נוספים...

האותיות מצטרפות לשאלה "התבין"? האם אתה מבין את הרמזים "הדל רב" - שהקב"ה מרים ומגביה למעלה את הדל, זו ירושלים שהיתה דלה, שבויה ביד אויב, הרוסה... עתה הקב"ה מרים אותה למעלה ומנשא אותה לשם, לתהילה ולתפארת.

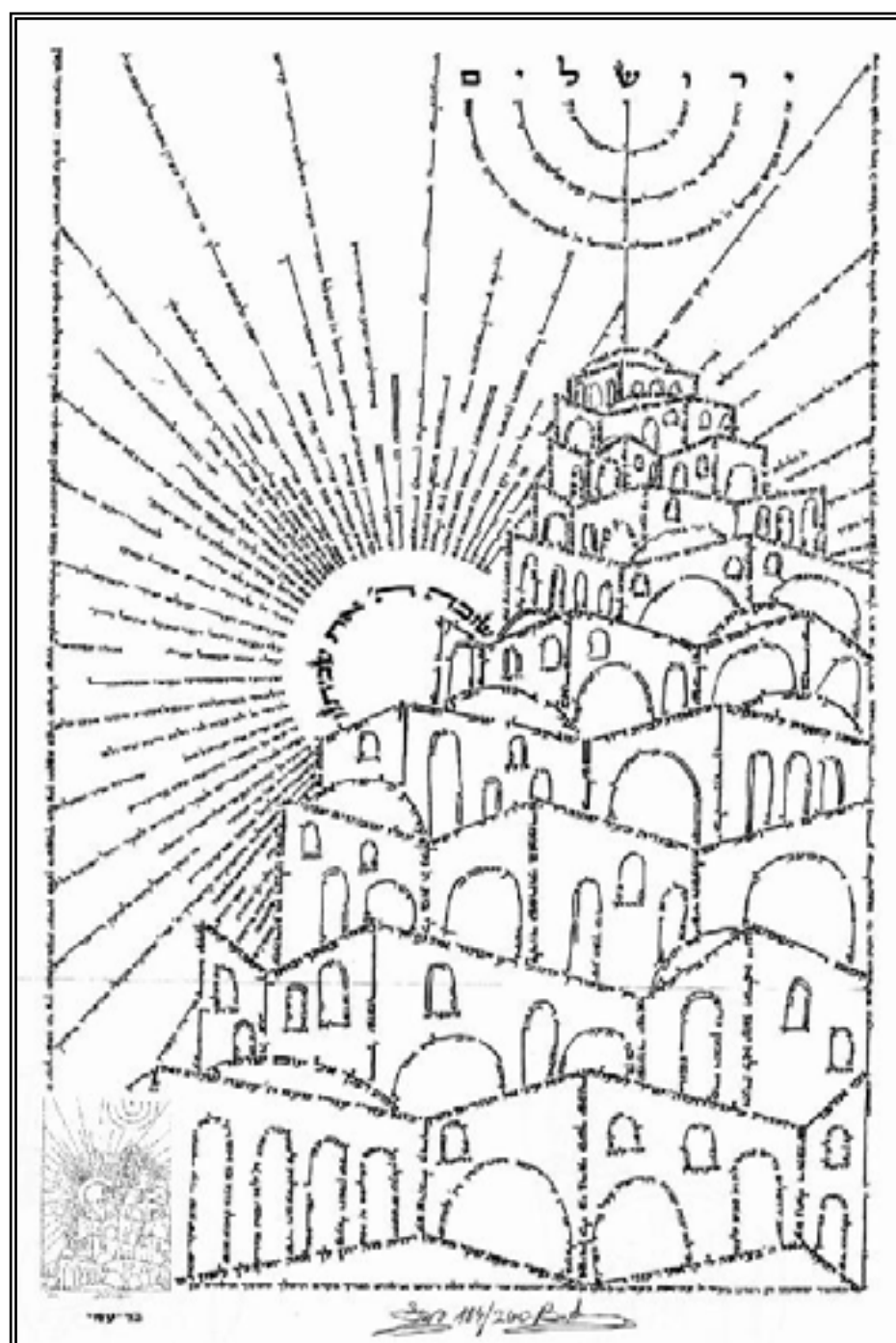
יש בצורה גם כיוון של שאיבה מלמטה ומהצדדים לכיוון למעלה. כך נוצרת תנועה מכיוון למעלה למטה וגם מלמטה למעלה. "אני לדודי ודודי לי".

שבחי ירושלים

הרעיון: הרעיון הנשגב: - "ירושלים".

המקור: 15 שירי המעלות (תהל' קכ-קלד).

"שִׁיר מִזְמוֹר... גְּדוֹלָהּ וּבְהוֹלָל בְּאֵד". (תהלים צו).

שבחי ירושלים את ה' הללז"ה

הרעיון: הנשגב: "ירושלים".

המקור: 15 שירי המעלות (תהל' קכ-קלד).

"שִׁיר בְּזִמְרוֹר... גְּדוֹלַת ה' וּמַהֲוֹלֵל בְּמַאֲד" (תהלים צו).

הדגם: מבנים מדורגים בירושלים, ושמם זורחת מאחורי הבתים.

הערה: יצירה זו שונה מהיצירה "עליה רוחנית", בעיקר התכנון הוא שונה ומשמעותי.

פיתוח הרעיון: בנייני ירושלים כתובים ב-10 שורות בתים. החל מהשורה הראשונה בתחתית, וסיום בשורה העליונה שעליה המנורה. 6 השורות הראשונות המחוברות אל הקיר הימני, מסמלות גשמיות. מעליהן מן השורה ה-7 מתחילה הרוחניות להתקבל משני הצדדים. צורה זו מבטאת את הרעיון של התעלות מעל לגשמיות, כאשר השורה התחתונה גשמית מקצה לקצה, לכל רוחב היצירה. בעליה אל השורה השנייה כבר התגלה מעט מהשמיים ומקרני האור בצד שמאל. הפסגה, השורה העליונה, מצומצמת בגשמיות ומכילה בית אחד. מעליה המנורה הרוחנית כולה אור ומסמלת את החכמה האצורה בירושלים.

בשלב הראשון של הכנת היצירה, כאשר הדף היה חלק, נכתבו וצוירו רק 40 קירות ללא חלונות וללא דלתות.

המספר 40 מסמל יצירה עם כל המשמעויות המגוונות, כגון:

יצירת הוולד במעי אמו על פי חז"ל הוא 40 יום.

40 יום של המבול, כדי ליצור יצירה חדשה בעולם.

40 יום ו-40 לילה של משה בהר כדי להתכונן ליצירה מחודשת של עם ישראל... ועוד ועוד...

הקירות נכתבו מלמעלה למטה. מעליהן נמתחו 10 כיפות. המספר 10 מסמל קדושה.

נוצרה גשמיות אטומה, אשר "נפתחה" אחר כך ע"י "ירידה" מחדש בכתיבת (בציור) 86 חלונות המביעים את המילה "הַלְלוּהָ" שערכה 86. ירושלים

קוראת בשמחה "הַלְלוּהָ"!

10 הכיפות מכילות 26 מילים, המסמלות את שם ה' (שם הוי-ה). דירוגם של המבנים הוא גם סמל ל"סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו".

נוסף לצורה של עליה והתרוממות של הבתים, יש רמז נוסף במספר החלקים:

מספר הקירות = 40

מספר הכיפות = 10

חלונות ודלתות = 86

ביחד 136 כערך המילה "סולם" (136).

המספר 136, מבטא את הדרגות הגבוהות של "ותשובה ותפילה וצדקה".

תשובה = "צום" בגימ' 136

תפילה = "קול" בגימ' 136

צדקה = "ממון" בגימ' 136

בפסגת הבתים כתוב המשפט "עֲשֵׂה עֲבוּדִים וְאֵינִי". ערך ראשי התיבות 376, כערך המילה "שלום". הוא בא לבטא את הרעיון והשאיפה: "השם גבולך שלום...".

וכן סופי התיבות ערכן 135, עם ה' (1) ביחד = 136. כל זה מבטא את הרעיון הנ"ל של "סולם" וד"ל.

השמש

השמש וצורת כתיבת הקירות חילקו את היצירה ל-5 שורות תחתונות ול-5 שורות עליונות. מספר החלונות והדלתות ביצירה הוא 86. מספר זה הוא הערך של המילה "א-להים" (86). אם נוסיף למספר זה את המספר 5, נקבל 91, בדיוק כערך המילה "מלאך" (91). מכאן רמז למלאכי א-להים. מלאך למעלה ומלאך למטה, "והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו".

בשמש יש 13 אותיות המסמלות "אהבה" = 13, או אחדות (אזוד = 13), שהם יסודות היהדות. אהבת איש לרעהו ואחדות הבורא. מצוות שבין אדם לחברו ובין אדם למקום.

מהשמש יצאו 70 קרני אור המסמלים קדושה. קרני האור גם הן נכתבו בכיוון מלמטה למעלה.

צורת השמש והקרניים מסמלות את האידיאל שהוא הסנהדרין, שיא החכמה היהודית. הסנהדרין רמוזים במספר 70, והם רמוזים גם בצורה של קרני האור ובצורת השמש (חצי עיגול) הרומזות לאגן הסהר. בצורה זו ישבו הסנהדרין בלשכה, כפי שנאמר (שה"ש ז, ג) "שרך אגן הסהר".

במילים שבפסגת קרני השמש (בצד שמאל למעלה) נמצאים הערכים הרוחניים שהם: קדושה, בית המקדש וביאת משיח.

הקרניים הנמצאות בצד ימין כתובות בצורה הפוכה, מלמטה למעלה, ומבטאות ענין של ירידת השפע ממנו יתברך.

כל העליות והירידות מסמלות את הירידה לצורך עליה, את גלי ההתחזקות הרוחנית בתוך ירושלים, וכן מסמלים את המלאכים שחזה יעקב כאשר לן במקום ההוא. חלום יעקב שבו ראה מלאכים עולים ויורדים, הוא סמל חשוב ביותר ומשמש רמזים רבים ביהדות.

חמנורח

העלייה וההתעלות מעל לגשמיות בירושלים מגיעה לשיא כאשר מגיעים אל המנורה הטהורה, שהיא סמל לחכמה ולתורה-אור.

עד שמגיעים לדרגה גבוהה זו, לאור הזך, יש צורך בזיכוכ החומר.

ב-6 קני המנורה נמצאות 27 מילים המסמלות את המילה "זך" (27). הקנה המרכזי במנורה מוסיף מילה אחת, וע"י כך מתקבלות 28 מילים, שהן בדיוק ערך המילה "כח" (28). כפי שנאמר (ישעיה מ, ט) "על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון, הרימי בכח קולך (קול = 136, מוזכר לעיל) מבשרת ירושלים, הרימי אל תיראי, אמרי לערי יהודה, הנה א-להיכם (א-להים = 86, ראה לעיל) בא, הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו".

27 המילים שבמנורה מחולקות לפי הסדר הזה:

ב-2 הקנים העליונים יש 13 מילים המסמלות "אהבה" = 13 = "אחד".

הקנה התחתון יש בו 14 מילים המסמלות כפל קדושה, (7X2) ומחולקות לשני צדדים - צד שמאל 6 מילים - מספר זה מסמל גשמיות, וצד ימין 8 מילים - לסמל רוחניות גבוהה.

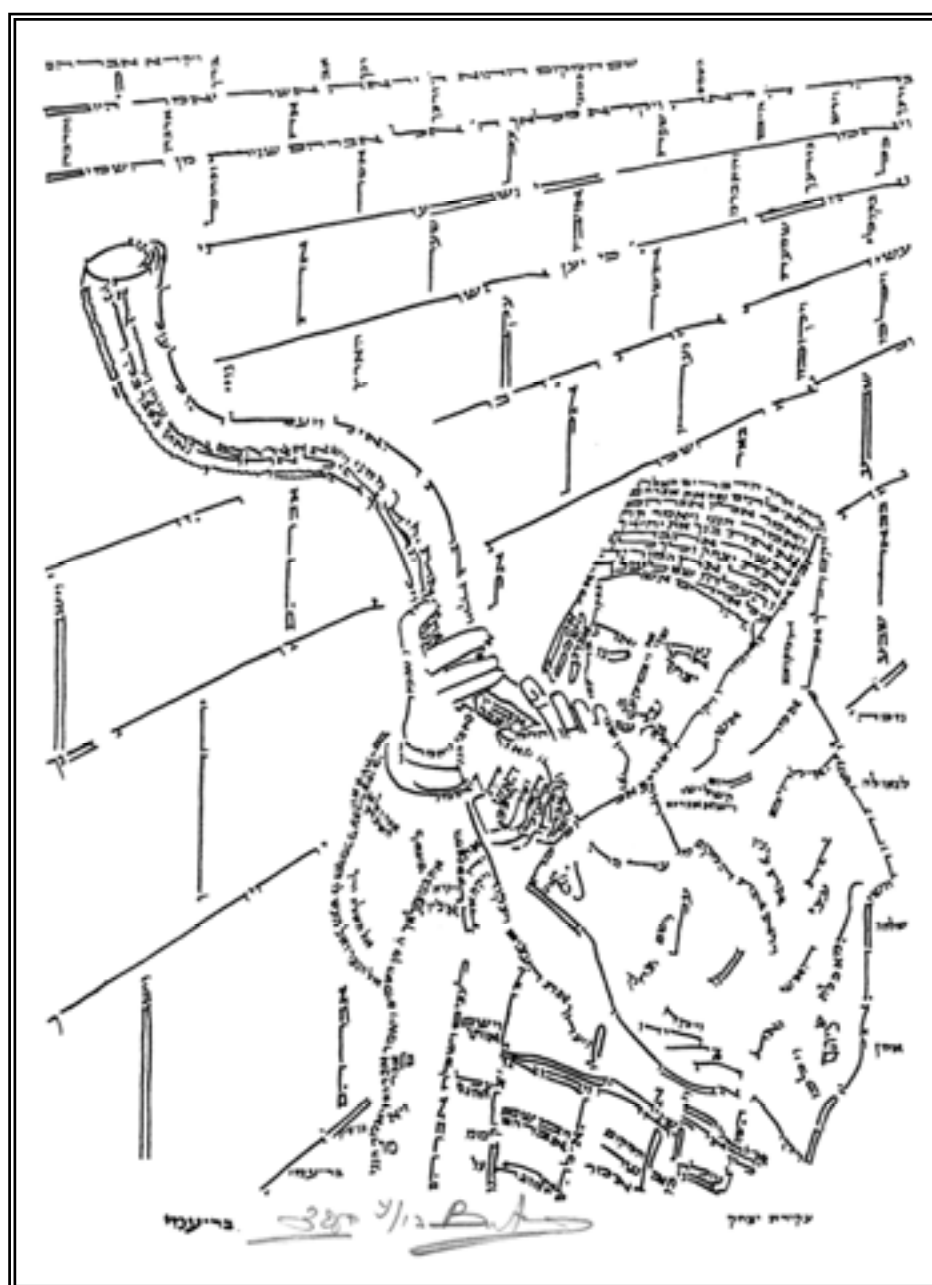
ירושלים היא סמל לאידיאלים של העם היהודי. העיר ממלאת את תפקידה, היא מאושרת ושמחה וקוראת "הללוי-ה".

"הללוי-ה" בגימ' 86 כמספר החלונות והדלתות.

האותיות הסופיות העליונות בקצה הקרניים ערכן י-ו-י = 22, כערך המילה "בך", מבטאות את השמחה השלמה: "נגילה ונשמחה בך" (שה"ש א, ד) ע"י כ"ב (22) האותיות של לשון הקודש בהן כתובה היצירה.

שימע קולנו

המקור: נסיון העקידה (קריאת התורה ליום שני של ראש השנה). (בראשית כ"ב)

שמע קולנו

המקור: נסיון העקידה (קריאת התורה ליום שני של ראש השנה).
הדגם: בעל תקיעה תוקע סמוך לכותל, עומד בחיל ורעדה, עוצם עיניו ומתרכז בקול השופר.
 ממקום זה, מהכותל, לא זזה השכינה עולמית. מיוחד הוא בזכות נסיון העקידה. בזכות מסירות נפשו של יצחק ביום ראש השנה הבטיח הקב"ה: "תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק", "בו חטא בני יעקב אני סולח".

חסבר עמוק ומתומצת

המספרים הם בעלי משמעות, מרמזים על עיקרי ראש השנה:
 א. "והיה ה' למלך על כל הארץ".
 ב. "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה".
 ג. עקידת יצחק.
 ד. התפילה "זכרנו לחיים..."

ראשו של התוקע בנוי בדיוק מ-39 מילים. מספר זה מסמל את הביטוי "ה" (26) אחד (13)".
 גם בכותל, כל המילים הכתובות בצורה מאוזנת ובאלכסון הוא 39, מספר המילים היורדות בכותל מלמעלה למטה הן 39 בדיוק. בחלק זה המספר מבטא גם ט"ל (39) של תחיה הבא מלמעלה, לו אנו זוכים בזכות חסדי ה' ורחמיו.
 אם נתבונן היטב בכותל, נגלה שהוא בנוי מ-45 אבנים המסמלות את המילה "אדם" (45).
 מספר האבנים השלמות בכותל הן 32, ומסמלות את המילה 'לב' (32), "ולעבדו בלבב שלם".
 סיכום רעיון פנימי של הכותל. האדם (45) עם לב (32) שלם הוגה את הביטוי "ה' אחד" (39), וזוכה לטל (39) של תחיה, עפ"י מה שנאמר (יחזקאל יח, לב) "והשיבו וחיו..."

הכותל בנוי מ-6 שורות העוברות ביצירה מצד לצד ומבטאות גשמיות (כמו ששת ימי המעשה), ובפסגה נמצאות השורות 7,8. שורות אלה הן רוחניות ומבטאות קדושה בטבע וקדושה מעבר לטבע.

האותיות הקיצוניות בתחילת כל השורות, בצד ימין: ב, ו, ג, ע, ו, (א), ב, ערכן יחד 136. מספר זה בא לרמוז על הערכים הבסיסים של דבקות בבורא, שהם: צום = 136, קול = 136, ממון = 136. כפי שמוזכר בתפלה הידועה "ונתנה תוקף": "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה". ה"א" שבתוכן רומזת לקב"ה, יחידו של עולם.

האותיות הקיצוניות שבסופי השורות, בצד שמאל: ב, ב, ב, ה, כ יוצרות סכום של 145.

מצד ימין ערכן 136, מצד שמאל - 145, יחד 281 כמנין "אפר", רומז לאפרו של יצחק אבינו, כפי שאנו אומרים "...כאילו אפרו צבור ומונח על גבי המזבח... ותביט באפרו לרחם עלינו... ותזכנו לחזור בתשובה שלמה...". האות כ (20) הקיצונית השמאלית מצטרפת למספר 281, ויוצרת סכום של 301, כמנין המילה "אש" שגם לה יש משמעות לכל ענין עקידת יצחק - אש העקידה.

המספר 301 יכול לרמוז גם לביטוי החשוב: "אהוב למעלה ונחמד למטה". (301) ר"ת של הביטוי הזה הם "אלול". ביטוי זה מסמל שלמות במצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

השופר

השופר בנוי מ-26 מילים כמנין שם הוי"ה שם הרחמים, המבטאות את הרעיון "עלה א-להים (דין) בתרועה, ה' (רחמים) בקול שופר". שם היצירה עתה ברור יותר, "שמע" מבטא את הפסוק "שמע ישראל... ה' אחד". ו"קולנו" מבטא את הרעיון של קול, צום וממון.

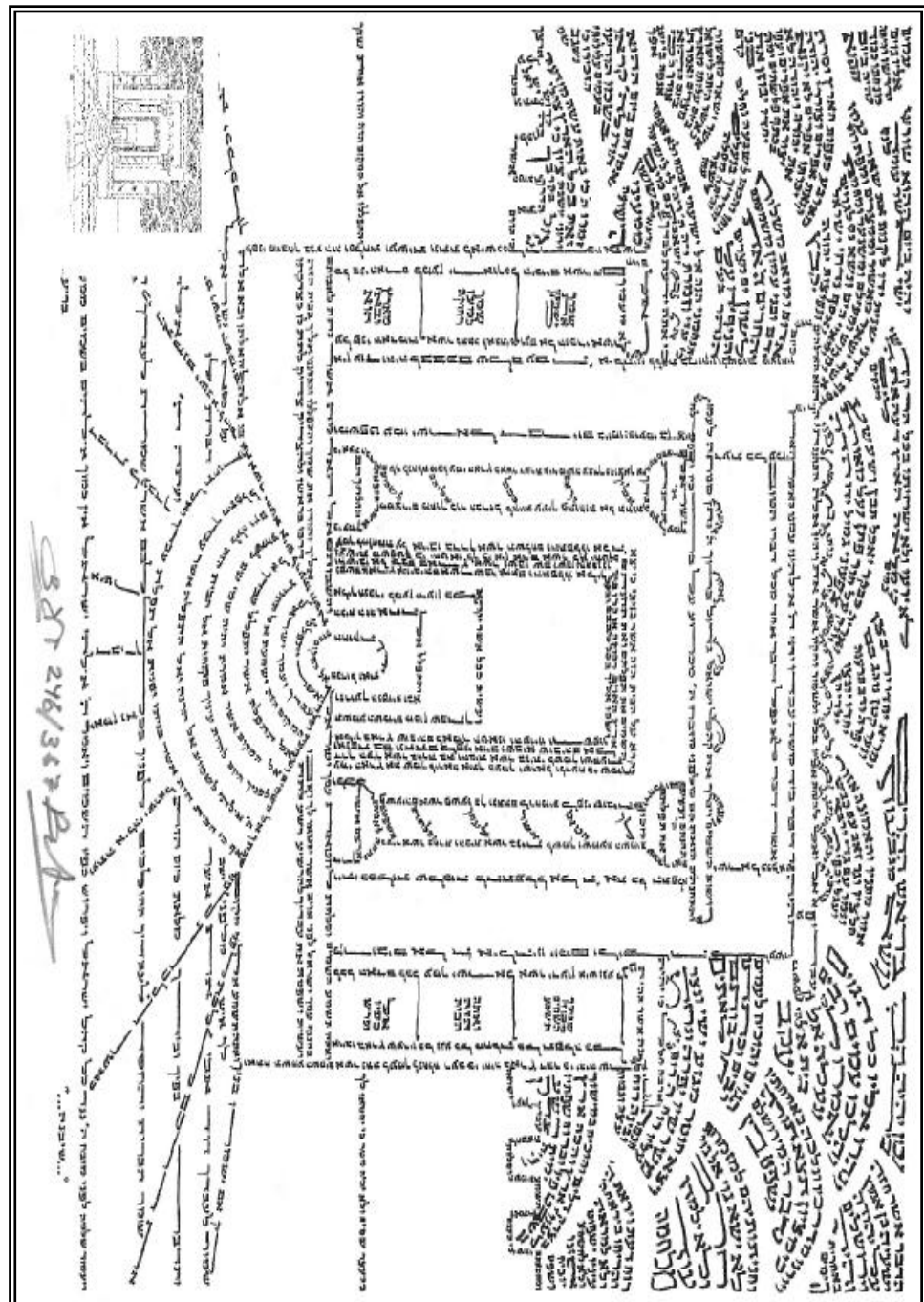
"עיקר תקיעת שופר לבטל שנאה ולעורר אהבה, אחדות ושלוש".

בית המקדש

הרעיון: בנין בית המקדש השלישי וביאת המשיח.

המקור:

- 1) תפילת שלמה לאחר שסיים לבנות את בית המקדש הראשון. (מלכים א, ח)
- 2) חזון אחרית הימים. (ישעיה י"א).

בית המקדש

הרעיון: בנין בית המקדש השלישי וביאת המשיח.

המקור:

(1) תפילת שלמה לאחר שסיים לבנות את בית המקדש הראשון. (מלכים א' ח)

(2) חזון אחרית הימים. (ישעיה י"א).

הדגם: בית המקדש בהיר מאוד על רקע 18 קשתות של אור.

הסבר: בית המקדש הוא סמל לקדושה והשראת שכינת ה' בתוך עם ישראל לעיני כל העולם.

הבנין כולו בוהק, מסמל זוך וקדושה. יציב ואיתן, מלא יופי והדר. כל האותיות שבו כתובות בכיוון מעלה בלבד. כתיבה זו מסמלת כי בשבילנו בית המקדש הוא מקום לעלייה, להתרוממות הרוח והנפש ולהרים את קרן עם ישראל.

חרקע:

בו כתוב חזון אחרית הימים, המבטא את סוף הגלות ואתחלתא דגאולה, שלא יהיה לה הפסק עד הגאולה השלמה, כפי שידוע, כך היא גאולתן של ישראל: "כאילת השחר" - קמעא קמעא... (ירושלמי ברכות פ"א ה"א).

האור מתגלה ב-18 (ח"י) קשתות בהירות. אור זה גדול ועצום על רקע השטחים הכהים. עוצמת האור מתגלה מהרקע החשוך, כפי שנאמר בזוהר שמות, תצוה דף קפ"ד ע"א "נהורא דנפיק מגו חשוכא".

כיוון הכתיבה מלמעלה למטה, מבטא את תגובת הקב"ה: "וירד ה'..." , הקב"ה מקיים הבטחתו, וחזון אחרית הימים שמצפים לו דורות רבים, חי וקיים.

בית המקדש הראשון חרב בגלל שלש עבירות (ג"ע, ע"ז, ש"ד). בית המקדש השני חרב בגלל שנאת חינום. בית המקדש השלישי יבנה בזכות אהבת חינום והתקרבות לבורא, קיום מצוות בין אדם לחברו ובין אדם למקום. שני יסודות אלו מתבטאים בהרבה אפשרויות במבנה היצירה:

הבסיס:

- 6 שורות כתב מאוזנות מסמלות עשייה.
- 10 שורות בהירות לכיוון מעלה מסמלות קדושה.
- 26 משבצות סגורות רומזות לשמו של הקב"ה (שם הוי"ה).

מדרגות:

- 8 מדרגות בהירות - מסמלות קדושה מעל לטבע.
- 9 מדרגות כהות - המדרגה ה-10 היא הכניסה לבית המקדש.

הבית:

- 13 שורות כלליות מאוזנות (אהבה = 13 = אוזר).
- בצד ימין: 8 שורות ארוכות + 10 שורות קצרות
- ביחד 18 = "זי".

על בית המקדש יש 13 כיפות. על השורה ה-10 יש 5 כיפות. בסה"כ יש 18 "חי" כיפות.

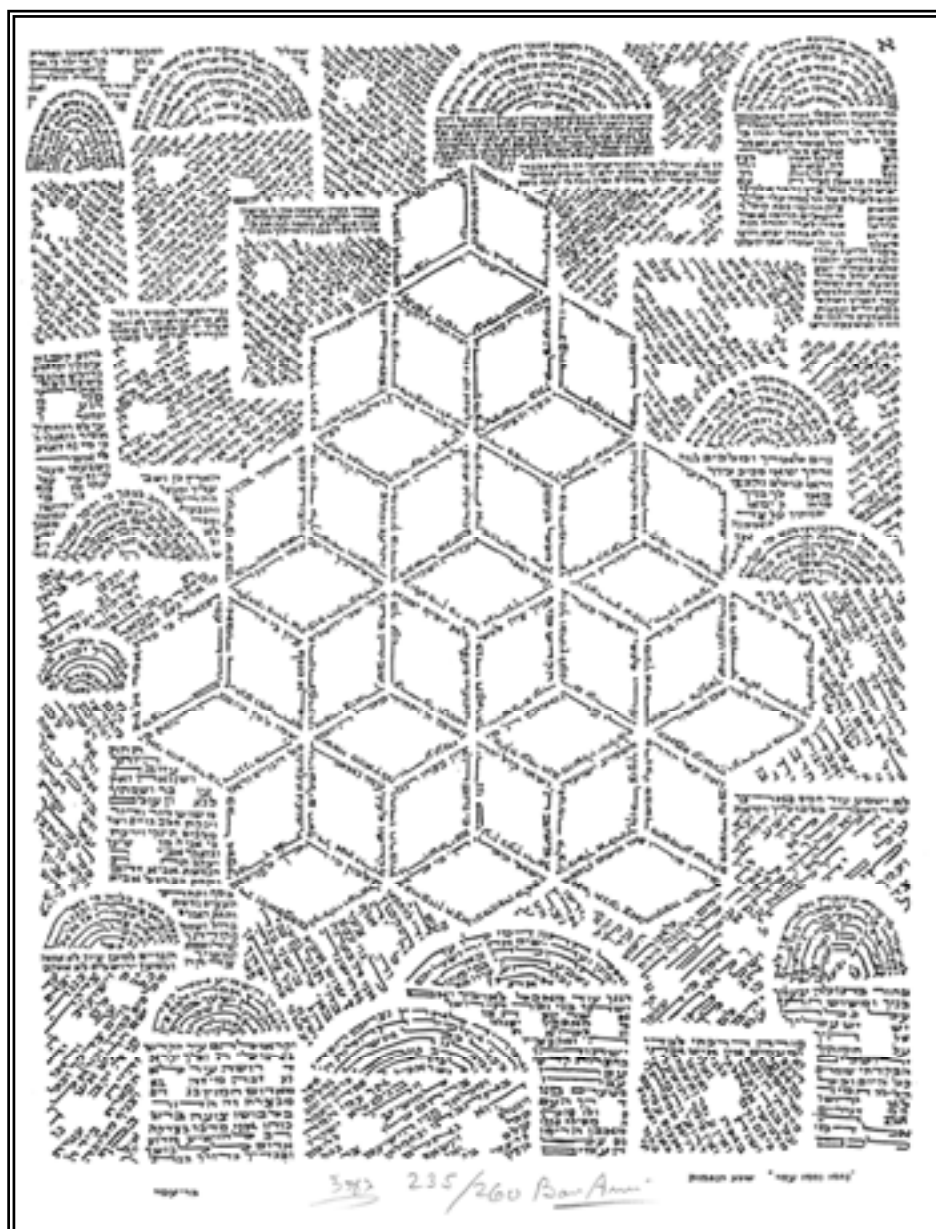
- בבנין בית המקדש יש 10 שערים.
- הרקע בנוי מ-130 (13x10) קשתות.
- ביצירה 130 קווים מאוזנים המסמלים את הביטויים: "עַד כָּלִי דִי" "יום ה' הַגְּדוֹל" "וְהָאֱמֶן בָּהּ", שערך כל אחד מהם: 130.

בית המקדש ייבנה במהרה בימינו,
בזכות אהבת איש לרעהו ודבקות בקב"ה.

טללי אורות

הרעיון: אור ה' זורח על ירושלים.

המקור: 7 הפטרות הנחמה החל מ"נִזְבֹּנוּ נִזְבֹּנוּ עָבְדֵי...".

שבע הנחמות

הרעיון: אור ה' זורח על ירושלים.

המקור: 7 הפטרות הנחמה החל מ"זוזמו זוזבו עמי...".

הדגם: בנייני ירושלים כהים, ובתוכם 13 קוביות אור.

הסבר: הנביא ישעיהו מעודד את ירושלים, ומבטיח לה כי הקב"ה ישוב וינחם אותה כאיש אשר אמו תנחמו, וירושלים תשב לנצח. הניגוד בין הרקע של היצירה ובין לְבָהּ בא להבליט את מצבה לאחר החרבן לבין מצבה הרוחני לעתיד לבוא, בקרוב.

בנייני ירושלים

ביצירה זו ירושלים נבנתה מ-26 בתים (26 רומז לשם הוי"ה), כפי שנאמר "בונה ירושלים ה'".

הבניינים מבטאים קדושה כפולה. בתוכם 7x7 חלונות. לבניינים אלה יש 13 כיפות, כאשר כל כיפה בנויה מ-7 קשתות (13 מסמל אהבה או אחדות, 7 מסמל קדושה).

בסה"כ יש 91 (13x7) קשתות, ערך המסמל קדושה שלמה כמו ערך המילה "אמן", או חיבור 2 שמות הקודש, שם הוי"ה (26) ושם אדנות (65).

קוביות האור

מעל לירושלים מופיעה קוביה אחת של אור. היא מתפצלת ל-2 קוביות, אח"כ ל-3, ול-4, ביחד 10 (קדושה). 3 הקוביות התחתונות הן הבסיס עליו עומד הכל. כל הקוביות בסך-הכל הן 13. 13 קוביות אלה מתפצלות ל-39 חלקים (מרובעים), שהם ערך הביטוי: "ה' (26) אחד (13)".

הקוביות יוצרות תנועה בלתי פוסקת, מתחלפות זו עם זו לעומק ועל פני השטח, אלה הם נצנוצי האורות מלמעלה. ירושלים זקוקה לנחמה רצינית. הקב"ה בכבודו ובעצמו מופיע באורו ואומר: "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְזוּזְמֶכֶם". "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

אפשר להשוות ענין זה לעבדות מצרים שהסתיימה בהתגלות ה' בסיני במילה "אנכי". כאן לאחר שירושלים היתה אבלה וראש לה חפוי, מופיע הקב"ה בקוביות האור ואומר שוב את המילה בכפל לשון "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא

מִזֹּזְמוֹכֶם...". לשון זו מביעה חוזק שלא ימוט לעולם, כמו שהתורה נצחית, כך תהיה נחמתה נצחית.

כאשר מופיע הקב"ה על ירושלים, מתגלה האור ב-26 הבתים, והאור יוצא החוצה דרך 49 החלונות. כמו שמתן תורה היה 49 יום אחרי יציאת מצרים, כן גם כאן אנו מוצאים בדיוק 49 חלונות.

כיוון הכתיבה

מלמעלה בצד ימין מהאות א' המסמלת את הקב"ה, יוצאות הנחמות המתחילות ב"זֹזְמוֹ זֹזְמוֹ עָמִי..." ומתפשטות למטה. כיוון זה המסמל את השפע היורד מהבורא יתברך.

לסיכום

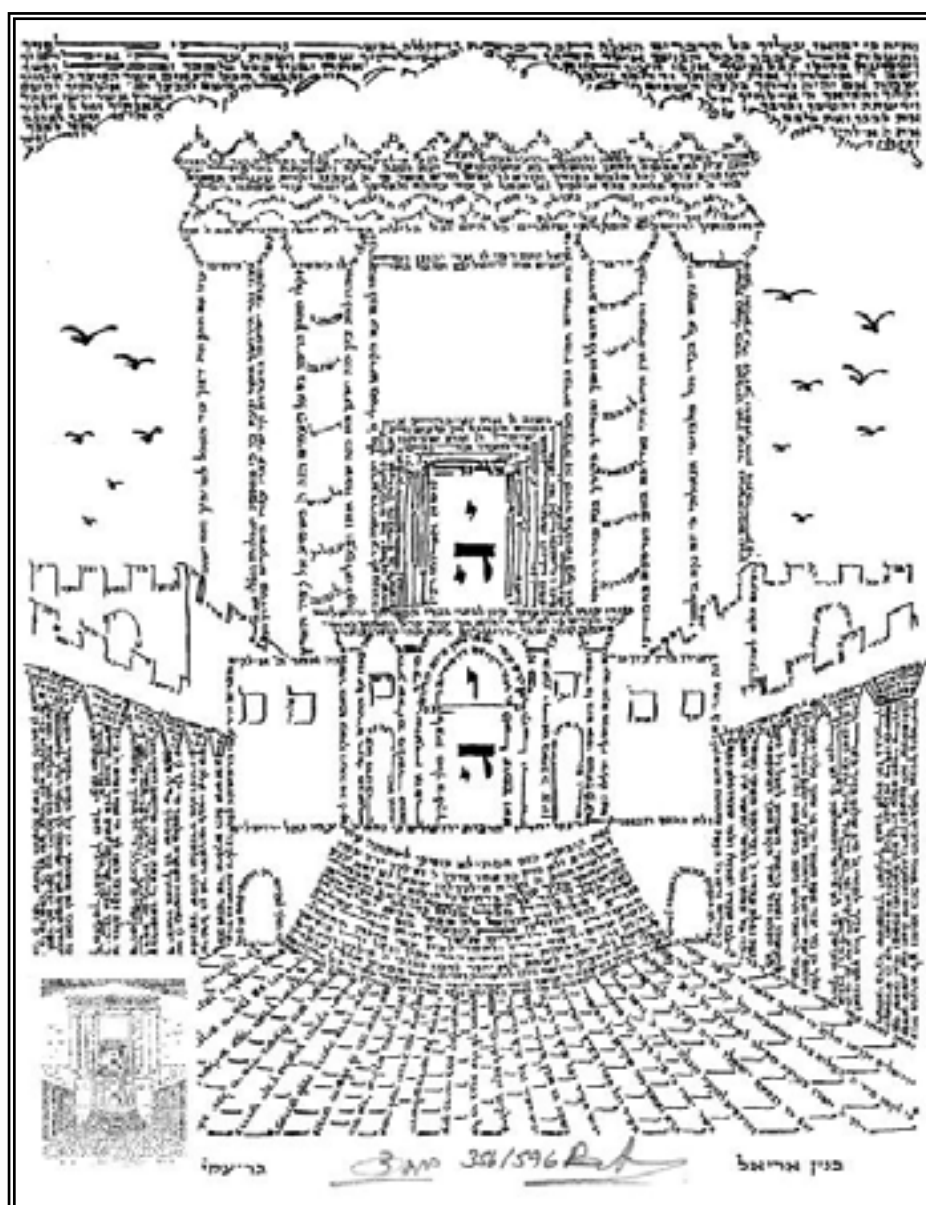
7 ההפטרות הן כמו 7 קני המנורה המאירים. ההפטרה "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא..." היא האמצעית בין ההפטרות, וכן היא נמצאת במרכז היצירה. כשם שבמנורה הנר האמצעי היה עומד ישר לכיוון מעלה, ויתר הלהבות פנו כל אחת לעברו, שאבו את אורן מהמרכז, כן 6 הנחמות האחרות שביצירה שואבות עצמתן מהנחמה "אֲנֹכִי אֲנֹכִי...".

בְּכֵן אֶרֶץ

הרעיון: דגם בית המקדש.

חציו העליון על רקע השמים, וחציו התחתון מבוסס בארץ.

המקור: קטעים נבחרים מתוך שבע הפטרות הנחמה.

בנין אריאל

הרעיון: דגם בית המקדש.

חציו העליון על רקע השמים, וחציו התחתון מבוסס בארץ.

המקור: קטעים נבחרים מתוך שבע הפטרות הנחמה.

רקע: נשמת כל יהודי עורגת ונכספת לבנין בית המקדש. בכל מקום בו נמצא היהודי על פני כדור הארץ, מכוון הוא את ליבו כנגד בית קודש הקדשים. מקום זה הוא אבן השואבת באורח פלא את כיסופי כל הדורות ודורנו.

כל נפש יהודית שופכת את נפשה לרבון העולם ומבקשת "מרי! יתבנא בית מקדשא, מרי מתי יתבנא בית מקדשא". פירוש: "אדוני, שיבנה כבר בית המקדש, אדוני, אימתי ייבנה בית המקדש" (ב"ר יג, ב) !?

הכמיהה לראות בנין אריאל על מכונו ולשמוח בתיקונו היתה מעיין מפכה ללא הרף של כל דורות עם ישראל, ולא יופסק עד שייבנה במציאות! כל יהודי מצפה שבדורו יזכה הוא לראות מה שחלמו אבותיו ואבות אבותיו אלפיים שנה, "ותחזינה עינינו".

פסוקי הנחמה שלוקטו ליצירה, מבטאים את הכמיהה, הכיסופים והערגה לראות את התגשמות נבואות הנחמה והעידוד, אשר חזו נביאי האמת והצדק.

שני חלקי היצירה

היצירה בנויה בשני חלקים בולטים:

חלק אחד (התחתון) מבוסס בארץ. חלק שני (העליון) נוטה ושואף אל הרוחניות ברקע השמים.

חלקים אלה הם שלמות אחת המבטאת את הרעיון, כי בית המקדש הוא מקום חיבור של גשמיות ורוחניות בצורה מושלמת.

עוד נאמר (דברים ד, לט) "וידעת היום והשבות אל לבבך, כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד".

ניתוח הבסיס, העזרה, עזרת הנשים

הבסיס שבין העמודים בנוי מ-26 שורות (רומז לשם הוי-ה). מספר האבנים בבסיס הוא בדיוק 199 כמספר המילה הראשונה בתורה שערכה 199, והיא "צדקה". ערך המילה הראשונה בתורה שערכה 199 היא המילה "צדקה" בפסוק (בראשית טו, ו) "והאמן בה' ויחשבה לו צדקה".

שילוב של מספרים אלו (26 ו-199) בא להביע את הבסיס של היהדות כולה. האמונה בה' בשילוב מעשה צדקה וחסד כפי שעשה אברהם אבי האומה. לעתיד אין נגאלין עם ישראל אלא בזכות הצדקה, שנאמר (ישעיה א, כז) "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה".

מי שיתבונן יגלה שאבני הבסיס מחוברות ביניהן על ידי אות ו' (ואו). מספר אותיות ו' בבסיס הן 186 כמספר המילה "מקום". המילה הראשונה בתורה שערכה 186 היא המילה "מקום". זהו שם המייחד את הקב"ה, את ירושלים ובית המקדש, "מה נורא המקום הזה" (בראשית כח, יז). לרמז כי הקב"ה מתחבר עם ירושלים. 13 מאותיות ו' הנזכרות, נמצאות בחזית כדי לרמז למילה "אזוד".

חכמי הסוד ראו במילה "מקום" רמז ברור לשמו של הקב"ה. הקב"ה - הוא מקומו של העולם, ואין העולם מקומו. הקב"ה מכיל בתוכו את העולם ואין העולם מכילו ("מי יכילנו?!"). המילה "מקום" ערכה 186 כערך חישוב שם הוי"ה בצורה הבאה:

$$י: 10 \times 10 = 100$$

$$ה: 5 \times 5 = 25$$

$$ו: 6 \times 6 = 36$$

$$ה: 5 \times 5 = 25$$

סה"כ: $186 = 100 + 25 + 36 + 25$ בגימ' "מקום".

אותיות "ז" וסודן

ערכן של 186 אותיות וא"ו הוא בדיוק 1116 ($6 \times 186 = 1116$), בדיוק כערך הפתיחה של התורה "בראשית ברא" ($1116 = 913 + 203$).
הוסף להן 2 אותיות "א" הנמצאות בשני צידי בסיס היצירה, וקיבלת 1118, שהוא ערך הפסוקים הידועים שכמוהו נמצא אחד בלבד, ולא יותר, בכל אחד מחלקי התנ"ך ובמשנה.

בתורה: (דברים ו, ד) "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֶחָד" (1118=).

בנביאים: (עמוס ג, ג) הִילַכְוּ שְׁנַיִם יוֹזְרוּ בְּלִתִּי אִם נִוְעָדוּ (1118=).

בכתובים: (תהילים כ, י) "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲזֹנֵנוּ בַּיּוֹם קָרָאנוּ" (1118=).

בתורה שבע"פ: (אבות א, ו) "דן את כל האדם לכף זכות" (1118=).

הרעיונות המבוטאים בבסיס הם האידיאלים עליהם מושתת העולם, והם משלבים בתוכם את התורה, הקב"ה, עם ישראל, אהבת אדם לאדם, ירושלים, והכרזת עם ישראל "ה' אחד".

עמודים, עמודי אור

בכל צד יש עמודים מאונכים. בסך הכל 12 עמודים. בית המקדש במרכז מהווה את השלמות שביניהם, והוא ה-13 במספר החלקים.

המספר 13 רומז למילה "אחד", המבטאת מצוות שבין אדם למקום, שנאמר "ה' אחד".

המספר 13 רומז גם למילה "אהבה", המבטאת מצוות שבין אדם לחברו, שנאמר: "ואהבת לרעך כמוך".

בית המקדש עומד על תילו בזכות קיום מצוות שבין אדם למקום ושילובם במצוות שבין אדם לחברו.

שורות הכתיבה הבונות את העמודים מזדקרות כלפי מעלה, ושואפות להתרומם בכיוון זה. בפסגתן, בגולת הכותרת של כל עמוד, רוחשות האותיות: א', ב'.

מספר השורות הוא 17 מכל צד, כערך המילה "טוב". המילה הראשונה בתורה שערכה 17 היא "טוב", בביטוי "וירא א-להים את האור כי טוב". מספר שורות האור - הרווח בין השורות הכתובות - הוא 18 כמספר המילה "חל". (ראה בחקירת האות יו"ד ניתוח מעמיק לקשר שבין המספרים 17 ו-18).

משני הצדדים בעמודים נוצרו 36 שורות אור, הרומזות לאור הרוחני, לאור הגנוז שהיה בעולם 36 שעות, ומתגלה שוב בעולם באפשרויות שונות וד"ל. (ראה הסבר ליצירה חלום יעקב).

המדרגות

במעבר, מהעזרה אל עזרת ישראל, יש לעלות 15 מדרגות, בהן שרו משוררי הלוויים משלב לשלב את שירי המעלות.

15 מדרגות אלה יש בהן סוד גדול של חיבור אותיות י' (יו"ד) ו-ה' (ה"א) הרומזות לקשר שבין הקב"ה לעם ישראל או חיבור של העולם הזה והעולם הבא. דווקא כאן במקום של חיבור עזרת נשים ועזרת ישראל נמצא הרמז לחיבור בין הקב"ה לעם ישראל.

משני צידי המדרגות נמצאים השערים המובילים אל לשכות כלי השיר, בהם כתובים הפסוקים שהם מעין שיר הלל "כי לא בחפזון תצאו... כי הולך לפניכם ה'".

האותיות "צא" בראש השער הימני רומזות לחיבור שם הוי-ה + שם אדנות, $26 + 86 = 91$.

שילוב זה נעשה בצורה הבאה: "י-א-ה-ד-ו-ז-ה-י".

ערך שמונה אותיות אלה בדיוק 91. כערך המילה "אמן". לכן בזמן עניית "אמן" צריך לכוון באותיות אלה.

מלים רבות בלשון הקודש ערכן 91, וברוב המקרים הן אמורות להזכיר לנו את ייחוד שם הוי"ה ואדנות הנ"ל:

"מלאך", "אפוד", "סוכה", "זסד ואהבה", "הכוס", "מגדל דוד", "ה' מבטזזו", "הכהונה", "הלוים", "המבדיל", "מלכא" (בארמית), "עבד ה'", "הוא כולו טוב", "זכב ואדיב", "יהלום"...

גם ר"ת של הפסוק המיוחד ב"אשרי" - "פותח את ידך", ערכה 91. חכמים הורו לנו כי כאן חובה לכוון את החיבור בין שמות ה', הוי"ה ואדנות כנז'. יש לשים לב כי גם בראש השער השני נמצא שם ה', ובראשי השערים הנוספים הגבוהים נמצאות שם שוב האותיות "צא" שערכן 91, והן באות לרמז על כל הערכים שנזכרו.

מסע קדוש – כניסה פנימה

השער בחזית, בפסגת המדרגות, הוא שער ניקנור. ידוע סיפור הנס שהתחולל בים עקב מסירותו של ניקנור לשערים אלה.

בשער זה כתובות האותיות: ו-ה. משני צידי השער ישנם פשפשים (פתחים צרים) ושתי לשכות: לשכת עושי חביתין ולשכת פינחס המלביש. מעבר לשער ניקנור נמצאת עזרת ישראל, שם נמצא המזבח החיצון, מזבח העולה, בצד דרום, בשמאל היצירה (ביצירה, חלקים אלה אינם נראים).

בהמשך העזרה נמצאות 12 מעלות דרכן עולים אל האולם הנראה בחלקו העליון ביצירה.

פתח האולם הוא פתח רחב, ובהמשך פנימה נמצא ההיכל, ופיתחו צר יותר.

ביצירה כתובות האותיות: י-ה, ומסביבן כתוב "שִׁיר הַמַּעֲלֹת בְּשׁוּב ה' את שִׁיבַת צִיּוֹן", הצפייה להגיע לקרבת מקום זה מתממשת. פתח רחב זה מוזכר בביטוי "פתחו לי פתח כפיתחה של מחט ואני אפתח לכם פתח כפיתחו של אולם" (ראה מדרש רבה שה"ש פר' ה').

"יכין" ו"בועז"

משני צידי שער האולם עמדו שני עמודי נחושת ענקיים (גובהם $9+2.5$ מ' והיקפם 6 מ'). העמוד הימני כונה בשם "יכין" על שם הכתוב "כירח יכון עולם" (תהלים פט, לח), והשני משמאל "בועז" על שם הכתוב "ה' עוז לעמו יתן" (שם כט, יא).

האולם

באולם המתנשא לגובה רב שכנו כבוד כלים העשויים מזהב: המנורה, מזבח הקטורת והשלחן.

פנימה יותר, הלוא שם נמצא קדש הקדשים, בו ארון הברית מונח על אבן השִׁתִּיה, שממנה הושתת העולם כולו.

אפשר היה לעמוד בעזרת ישראל ולהציץ פנימה. בזמן שגללו את הפרוכת לפני עולי הרגלים, יכול היה הקהל להציץ אל קדש הקדשים ולראות את הכרובים המעורים זה בזה (חבוקים), מגלים במעשה זה כי כך היא חיבת הקב"ה לעמו ישראל. "אשרי עין ראתה כל אלה!"

האותיות י-ה-ו-ה

ביצירה, בפתח האולם וההיכל הפנימי, נמצאות האותיות: י-ה, המסמלות שם של חיבור בין הקב"ה לעם ישראל כפי שנרמז לעיל.

האותיות: ו-ה, רומזות לחלק משם ה' שהיה חסר בעולם, הנה הוא מתגלה! כך נוצרת שלמות של שם ה'. זכינו למה שציפינו, חזרנו ובקשנו אינספור פעמים: "יתגדל ויתקדש שמה רבא"!

האותיות הללו יורדות מלמעלה למטה, אך יש להגיע אל הפסגה לקוצו של יו"ד דרך ה"א תתאה (הנמוכה) הרומזת למלכות, אל ה"א עילאה (העליונה) הרומזת לספירת הבינה, ומשם הלאה למעלה... וד"ל.

ח' בהיכל קדשו

"היכל" ערכו 65 כמנין שם אדנות. המטרה היא כפי שהוזכר לעיל, לשלב שם הויה עם אדנות, ולכן גם ביצירה נרמז כי ה' בהיכל קדשו, כפי שמבוטא בפסוקים: "והויה" (26) בהיכל (65) קדשו, הס (65) מפניו כל הארץ" (חבקוק ב, כ).

"הס (65) כל בשר מפני הויה" (26) כי נעור ממעון קדשו" (זכריה ב, יז).
 "הויה" (26) בהיכל (65) קדשו, ה' בשמים כסאו עיניו יחזו, עפעפיו יבחנו בני אדם" (תהלים יא, ד).

פסגת ההיכל ביצירה

פסגת ההיכל נוצרה מ-13 בליטות הרומזות למילה "אחד". הבליטות נוצרו על ידי 26 קווים, מימין ומשמאל, וכן הבליטה המרכזית נוצרה משתי אותיות יו"ד: "י".

שילוב הרמזים בא לבטא את הרעיון "ה' אחד". זו ההשגה החשובה ביותר והגבוהה ביותר שיש להגיע לתכליתה, "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

"י-י" ערכם (20) "עשרים" והמילה "עשרים" ערכה 620 כמנין "כתר" (620).

האותיות הקיצוניות בבליטות - תוכננו בהתאם, על פי הכלל: "סוף מעשה במחשבה תחילה" - אותיות אלה הן: שֶׁ, שֶׁ, גִּ, בֵּ, י, שֶׁ, י, דֵּ, טֵ, גִ, כֵּ, עֵ, לֵ. ביחד ערכן הכולל הוא בדיוק 1118, והן רומזות לפסוק היחיד בתורה שערכו 1118 והוא הפסוק הידוע לכל יהודי: "שֶׁבַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד".

(ראה רמז בתחילת ההסבר בנושא אותיות "ו" וסודן עמ' 418).

הצפרים

הצפרים משני צידי בית המקדש, בחלל הרוחני, מסמלות רמזים אחדים הקשורים לתכלית בנין בית המקדש: ביטחון - "כצפרים עפות כן יגן ה' צבאות על ירושלים, גנון והציל פסוח והמליט" (ישעיה לא, ה).

עם ישראל שב לארצו - עם ישראל שב מהגלות, מן המיצר (ממצרים) ומסיר הבשר (מאשור), וחוזר הביתה. כפי שנרמז בפסוק (הושע יא, יא) "יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור והושבתים על בתיהם נאום ה'". חזרה אל הערכים - נרמז בפסוק (תהלים פד, ד-ה) "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה, אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיך ה' צבאות מלכי וא-להי, אשרי יושבי ביתך..."

הקב"ה שב שבות עמו - נרמז בפסוק (משלי כז, ח) "כצפור נודדת מקינה כן איש נודד ממקומו". ראה הסבר מפורט ביצירה "גאולה שלמה". כן נמצא הרעיון בדברי האגדה (ברכות ג, א) "שמעתי קול מנהמת כיונה..." צפור מבשרת השלום - "צפור" בגימטריא 376, בדיוק כגימטריא של המילה "שלום" (376). וכן נאמר (ברכות נו, ב) "הרואה צפור בחלום יצפה לשלום". צפור וביאת המשיח - גם ערך הביטוי "ה' ימלך לעלם ועד" הוא בדיוק 376. זהו הפסוק בו מסתתר סודו הנעלם של ביאת המשיח (ראה גם אבן עזרא בפירושו לפסוק זה).

קולות הצפרים

יש לשים לב, שכל צפור נוצרה מהתפתחות של האות "צ", צדיק. צפרים אלה רומזות לרעיון נשגב.

מספר הצפרים בצד שמאל - ששה. מספר הצפרים בצד ימין - שבעה. רמז לחיבור של עשייה וגשמיות הנרמזות במספר 6 עם הרעיון של הקדושה הנרמז במספר 7.

מספרם הכולל הוא 13.

מספר כנפיהן 26, כערך שם הוי-ה (26).

מספר ראשיהן 13, כערך המילה "אחד" (13).

שוב מהדהד בחלל העולם הביטוי "ה' אֶזְדָּר"!

"קול גדול ולא יסף", ולא הפסיק, אינו מפסיק ולא יפסיק!

מרי, אימתי יתבנא מקדשא ?!

שֵׁעַר הָאוֹשֶׁר

הרעיון: השער לאושר.

המקור: שיר השירים (8 פרקים).

שירי המעלות.

א. בשוב ה' (תהלים קכ"ו).

ב. אשרי... אשתך כגפן פוריה (תהלים קכ"ח).

שמוח דשמוח רעים הארונים משמחך יצירך בלל עלך מחדם
ברוך אתה דה משמחך חתן וכל

א.ה.ב.ה.
ו.א.ח.ו.ד.
ע.ל.ל.
ו.ר.ע.ו.ד.

253/533 B
 327
 327

בנין עדי עד – אושר

המקור: שיר השירים (8 פרקים),

שירי המעלות.

א. בשוב ה' (תהלים קכ"ו).

ג. אשרי... אשתך כגפן פוריה (תהלים קכ"ח).

הרעיון: השער לאושר.

הדגם: שני עמודים גדולים יוצרים פתח, דרכו נכנסים אל עולם האושר. גג אחד חזק נתמך על ידי שני עמודים ענקיים ויציבים. הגג מסמל את האחדות שבין שני בני הזוג, והאחדות הזאת זוכה לאור של שם "י-ה" שנמצא ביניהם. כפי שנאמר (סוטה יז, א) "איש ואשה, זכו - שכינה ביניהם". ידוע שבאיש יש אות י' ובאשה יש אות ה', וחיבור ביניהם מהווה את השם "י-ה".

אין שמחה גדולה כמו החיבור של איש ואשה, אשר חיים בהרמוניה ובשותפות מלאה, ויוצרים שלמות. כן אפשר לראות במסגרת הגג את הביטוי "שמח תשמח".

כאשר סופרים מכמה מילים בנויה מסגרת הגג, מוצאים כי המסגרת בנויה מ-15 מילים, המסמלות את שם החיבור שם "י-ה".

האידיאל הוא השלום, כי באמצעות השלום מגיע השפע. וכן נמצא כי התחלת הברכה "שמח תשמח..." מתחילה באות "ש", וסוף הברכה (בקצה השמאלי) "...בגן עדן מקדם" מסתיים באות "ם". בין שתי האותיות ש' ו-מ' יש בדיוק 36 אותיות שהן "ל", יוצרים ביחד יוצרים את המילה "ש' לו ב". "לו" רומז לפסוק "ויאמר ה' אל-לוקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב' י"ח), וכן ל"ו הוא סמל לאור (פירוט במקום אחר).

כיוון הכתיבה

כיוון הכתיבה של היצירה "שיר השירים" הוא מלמעלה למטה, המבטא שפע רב ללא הפסקה המגיע מלמעלה. השפע מאוזן בין שני העמודים, המסמל כי שפע זה מגיע לשניהם במידה שווה.

הכותרות

כל כותרת של עמוד נבנתה מ-13 שורות, מספר זה מסמל את המילה "אהבה" שערכה בגימטריא 13. אהבה מצד ימין וכן אהבה מצד שמאל יוצרים ביחד את המספר 26 שהוא שם הוי-ה = 26. ע"י אהבתם זה את זה יוצרים יחד את הערך 26 שהוא שם הוי-ה ב"ה.

העמודים

כל עמוד נוצר מ-7 קוי אור פנימיים מאונכים, שהם מסמלים את החכמה והתבונה של כל אחד מבני הזוג. הם מסמלים "נר מצוה ותורה אור", כי אושר חיי הזוג נקבע לפי כללים וחוקים המעוגנים בתורה הקדושה.

ניתוח הבסיס של העמודים

בסיס ימני בנוי מ-9 שורות עליונות ו-17 (טו"ב) שורות תחתונות. סה"כ 26 המסמלים שם הוי-ה.
 בסיס שמאלי בנוי מ-8 שורות עליונות ו-18 (ח"י) שורות תחתונות. סה"כ 26 המסמלים שם הוי-ה.
 ביחד יוצרים מספר שערכו 52 בגימטריא ב"ן, ענין של בנין והמשך זרע המשפחה.
 בשני הבסיסים מספר השורות העליונות הוא 17, כמנין המילה "טוב", "מצא אשה מצא טוב" (משלי יח, כב).
 בשני הבסיסים מספר השורות התחתונות ביחד הוא 35, כערך המילה "יהודי". הם מחולקים לשני חלקים ח"י + טו"ב (18+17), הרעיון הוא כי חיים טובים אמיתיים הם החיים בדרך היהדות.
 כן תמצא $17 \times 17 + 18 \times 18 = 613$.
 מספר השורות הכללי ביצירה הם 111 כערך המלא "אל"ף". היא האות "א" המסמלת אחדות ושלמות.

ירושלים

בכל נישואין ובכל שמחה חייבים להזכיר את ירושלים, "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" (תהלים קלז, ו), זו שבועת גולי ירושלים לפני אלפי שנים, והיא מהדהדת עד ימינו.

אי לכך נכתבו שני פרקי תהילים (קכ"ו, קכ"ח) בכניסה לשער: "בְּשׁוּב ה' אֶת עִיבַת צִיּוֹן", וגם "אֲשֶׁרִי כָל יְרָא ה'... אֲשַׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָה... בְּנִיךָ כְּשִׂתִּילִי אֵיתִים סָבִיב לְשׁוֹלְחָנְךָ... אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ".
 "אשריך" לאיש, "וטוב לך" לאשה.

חאושר

האותיות הגדולות במרכז היצירה מבטאות בדיוק מהו "אושר" בחיי הנישואין.

"**אהבה**" ערכה 13 שהיא הגימטריא "אחד". המייחדים שמו פעמיים ב"אהבה", זה לזו וזו לזה, זוכים ויוצרים את המספר 26, הוא שמו של הקב"ה.

"**ואחיה**" ערכה בגימטריא 26 שמו של הקב"ה. (י-ה-ו-ה)

"**שלום**" שמו של הקב"ה, "ה' שלום" (שופטים ו, כד).

זהו הכלי שבתוכו הקב"ה יוצק את הברכות. בתוך האות "ב" כתוב "יברכך ה' וישמרך".

"**רעות**" ערכה 676, שהם 26x26.

הבורא הבטיחנו "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך" (שמות כ' כ"ד).

ארבע מילים אלה נאמרות ב"שבע ברכות", בתחילת החיים המשותפים, כדי שערכים אלה ישארו בין בני הזוג לנצח.

מילים אלו רומזות לזוג המאושר מהו הסדר של החיים האמיתיים:

בהתחלה מקובל שבחיבור יש הדרגה הגבוהה ביותר והיא "אהבה". כפי שנאמר אצל יצחק (בראשית כד, סז) "ויביאה יצחק האהלה שרה אמו... ויאהבה..."

עוברים שלבים בחיים והופכים בני הזוג להיות גוף אחד - "אחזה" כמו אחים מלידה. מקבלים תכונות משותפות, ב"ה מצא בעל האבידה את אבידתו, את חלקו, השלים את חצי גופו.

השלב השלישי, בזמן שנמצאים יחד, בכל זאת "מתגלה" שאלה שני בני אדם ו"מתגלה" שיש שוני ביניהם, וצריכים בכ"ז לחבר בין שני כוחות שונים, לפעמים כחיבור בין אש למים. יש לשים לב ולהתחבר למושג "שלום" המסמל חיבור בין ניגודים. זה התיקון האמיתי!

השלב של "ורעות" רומז לבני הזוג כי החיבור ביניהם נמדד ונבדק לא רק בזמן שהמצב אידיאלי, והוא כ"כ טוב. כאשר יש מציאות אחרת, שלאחד מהם או לשניהם יחד ח"ו רע, החיים ממשיכים כמו ההתחלה באהבה ובאחזה.

רומז החתן לכלתו בזמן החופה "הרי את מקודשת לי... כדת משה וישראל", מבטיח החתן: כמו שמשה וישראל בזמן שהיו במדבר היה להם זה על זה טענות, טרוניות, מחלוקות... נשארו יחד באהבה ולא נפרדו עד מאה ועשרים! כך גם אנחנו...

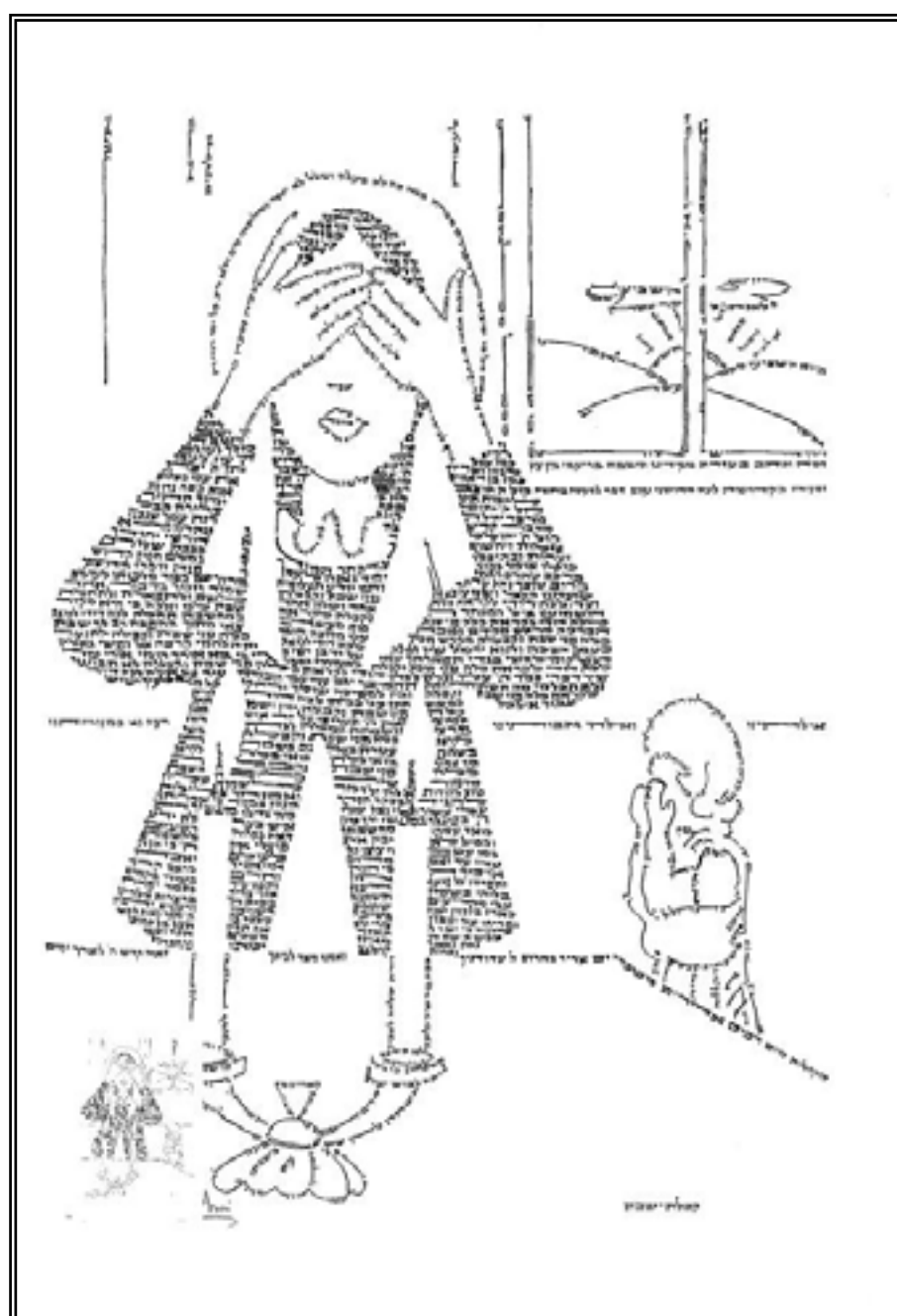
4 המילים הבולטות ו-4 האותיות הקטנות מסביב שהן א-ה-י-ה, (זהו שם ה' הנמצא תמיד עם עם ישראל בכל מצב), יוצרות ביחד את הסכום 1118, שהוא ערך הפסוק "ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו", או ערך הפסוק "הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו", או ערך הביטוי "דן את כל האדם לכף זכות", ובעיקר ערך הייחוד הגדול "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד"!

כל אחד מהפסוקים הנ"ל חשובים לחיי אושר בין בני הזוג.

קבלת שבת

הרעיון: השבת, מקור הברכה.

המקור: תפילות קבלת שבת - "מוֹמֹר לְדוֹד... ", "אֵלָא בְכוּז... ",
"לִכְהָ דוֹדִי... ", "מוֹמֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת... ", "ה' מִלְךְ... ".
הקידוש - "אֵשֶׁת זֵינְךָ... יוֹם הַשַּׁשִּׁי".

קבלת שבת

הרעיון: השבת, שהיא מקור הברכה.

המקור: תפילות קבלת שבת - "מוֹמֹר לְדוֹר... ", "אֲנִי בָכוֹז... ",

"לִכְהֵ דְדוֹר... ", "מוֹמֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת... ", "ה' מֶלֶךְ...".

הקידוש - "אֵשֶׁת זֵיט... יוֹם הַשַּׁבָּת".

הדגם: האם מכסה את עיניה ושואבת את הברכות מאור הנרות. הנרות ואורן הוא חלק מגופה של האם, האור חודר פנימה ומקרין זיו של שמחה ואושר על פניה וידיה הצחורות. מהאור הזה משפיעה האם גם על הבת העומדת לידה.

הבת - כולה לבנה, והיא מסמלת טוהר וקדושה, הולכת היא בעקבות אמה, זו הזכות והחובה להעביר המסורת מדור לדור. עם העברת המסורת מעבירים גם ברכות ושפע לדור הבא. הבת "בנויה" מ-26 קוים (=שם ה').

רמז יש בדבר: האשה מסמלת את שבת המלכה, אשר יסודה הוא זוך וטוהר. "שחורה אני ונאווה" - "שחורה אני" בששת ימי השבוע, ו"נאווה" אני בשבת (שה"ש רבה א, ה). ניגוד זה מבליט מאוד את אור השבת.

החלון

העולם, שמחוץ לחלון, שם השמש שוקעת. בתוך השמש השוקעת כתובים הפסוקים המתחילים ב"יוֹם הַשַּׁבָּת". ברגע זה באה השכינה בצורת ענן, כמו שכתוב (שמות טז, י) "והנה כבוד ה' נראה בענן", ונכנסת לביתו של היהודי (נשמה יתירה).

למרות השקיעה יש הרבה אור. ליל שבת אינו חושך, אלא כולו אור. יש הנמנעים מלומר בסיום ליל שבת: "לילה טוב", אלא "שבת שלום" או "שבת אור".

כיוון הכתיבה

רוב הכתיבה ביצירה זו יורדת מלמעלה למטה. כיוון זה מסמל שפע רב שבא מהעולמות העליונים - כולל את הנשמה היתירה.

מבנה היצירה

הפרק "אשת חיל" תחילתו כעטרה על ראש האשה, כפי שנאמר (משלי יב, ד) "אשת חיל עטרת בעלה", והמשך הוא על ידיה ופניה. יש לשים לב כי הפסוקים המתייחסים לידיים, כגון: "ידיה שלווה בכישור וכפיה..." כתובים בצורת ידיים. פסוקים המתייחסים לפה, כגון: "פיה פתוה בזוכמה..." כתובים בצורת פה. המשך הפרק כתוב בצורת שני פמוטים מחוברים. סוף הפרק: "רבות בנות עשו זיל... קמו בניה..." כתוב בצורת הילדה הזכה והתמימה. את הפרק "אשת חיל" אפשר להבין גם כשיר הלל לתורה, לחכמה היהודית או לאותיות הא-ב.

רעיון המספרים 8, 7, 6

המספר 6 מסמל טבע, גשמיות, ששת ימי המעשה...
המספר 7 מסמל קדושה בתוך הטבע, שבת...
המספר 8 מסמל קדושה גבוהה, על טבעיות. תורה, חכמה...
השילוב של הטבע, של קדושת השבת ושל לימוד תורה וחכמה ביחד מבוטאים ע"י שילוב של שלושת המספרים הנ"ל ביצירה עצמה בכמה מקומות:

(1) העטרה של האשה כתובה ב-21 מילים, $6 + 7 + 8 = 21$.
לרמז: "אשת חיל עטרת בעלה" וגם לשם "א-היה" הנמצא בספירת ה"כתר".

(2) ידיים ופנים: הפנים בנויים מ-6 קוים.
יד ימין בנויה מ-7 קוים.
יד שמאל בנויה מ-8 קוים.

(3) בחלון: יש לשים לב להשלמה בין גשמיות ורוחניות.
ההרים המסמלים גשמיות מוחלטת, כתובים ב-8 קוים.
קרני האור המסמלות התפשטות - 7 קוים.
ענן השכינה המסמל רוחניות - 6 קוים.

- (4) קוי רקע ביצירה: קוים מאוזנים - 6.
קוים מאוזנים + אלכסון - 7.
קוים מאונכים - 8.

- (5) מילים ברקע: מספר מילים יורדות - 6.
מספר מילים מאוזנות - 7.
מספר מילים עולות - 8.

המספר 18 (חי) חוזר פעמים רבות ביצירה:
כל קטע על פני הבגד כתוב ב-18 שורות.
18 שורות בצד ימין עד תחילת "לכה דודי".
18 שורות בצד ימין לכל הפיוט "לכה דודי".
השורה "מזמור שיר ליום השבת" מהווה כחגורה מקשרת.
18 שורות בצד ימין מ"מזמור שיר ליום השבת" עד סוף הבגד.

מבנה הפמוטים

שני הפמוטים בנויים מפעמיים ח"י שהם $36 (2 \times 18)$, מספר המבטא את האור ביהדות, ראה הסברים ביצירה "אור הכבוד" ו"חלום יעקב".
כל פמוט ללא בסיס בנוי מ-10 (קדושה) קוים. יש לשים לב למשולש ההפוך במרכז המצטרף ל-13 (=אהבה, אחד) כדי לבנות את הרעיון של אהבה או אחדות.
גם הבסיס של הפמוט בנוי מ-13 קוים. "רזא דשבת איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד..."
הפמוטים זכים וטהורים - מקור האור.

לסיכום

על השולחן יש רק נרות, ואין מאכלים. סמל לכך שהשבת אינה עניין גשמי, אלא רוחני.
אשרי הזוכה לברכות ממקור הברכה, כפי שאמר הזוהר הקדוש: "וכלוהו שיתא יומין מההוא שלימו מתברכאן...". פירוש: שכל ששת ימות השבוע מתברכים מהשלמות של השבת.
וכן נאמר בפיוט: "לכה דודי.. "כי היא מקור הברכה"!

אֵשֶׁת חַיִּל

מקור

1. הברכה לפני הדלקת הנר והתפילה המיוחדת להצלחת המשפחה - נכתבו בבסיס היצירה.
2. "אֵשֶׁת-חַיִּל" - במרכז היצירה.
3. הפיוט "לכה דודי" - בשלהבות.

אשת חיל

היצירה מבטאת את ההערכה הגדולה של היהדות כלפי האשה הנחשבת עיקר הבית. לה (לאמו) הקדיש החכם מכל אדם שיר ותהלה: "אשת חיל".

הקטעים מהם בנויה היצירה

4. הברכה לפני הדלקת הנר והתפילה המיוחדת להצלחת המשפחה - נכתבו בבסיס היצירה.
5. "אשת-חיל" - במרכז היצירה.
6. הפיוט "לכה דודי" - בשלהבות.

דגם היצירה והקטעים שנבחרו לבנות אותה משמעותיים ביותר. הם גם מסמלים את האהדה המיוחדת אשר הביעו חז"ל במאמריהם, כי סוף סוף אשה - בינה יתירה נתן בה הקב"ה מבאיש (נדה מה, א). אשה טובה, מתנה טובה, בחיק ירא א-להים תינתן (יבמות סג, ב).

בסיס היצירה

ברכת הנר ותפילת האשה גורמות להורדת השפע מלמעלה למטה. הברכה כתובה ב-7 שורות. 7 מסמל קדושה. כניסה לחיים רוחניים, חיי קדושה, ע"י הדלקת הנר בערב יום השביעי. הברכות הנמצאות בקטע זה מסמלות את הברכות הנובעות מיום זה לכל ימות השבוע, "כי היא מקור הברכה".

צורת הכתיבה דומה לבסיס איתן אשר עליו נבנה עמוד חזק מאוד. האשה היא הבסיס החזק, היא עיקר הבית, עקרת הבית. בזכות האשה כל הבית היהודי מקבל את החוזק והחוסן האמיתי.

כל ראשית טובה שאתה מוצא בעולם ובישראל הכל מן האשה.

מקור כל האימהות (יסוד ושורש הענין):

אם כל חי - חוה.

אם ועיקר לנבואה - שרה.

אם הישועה - מרים.

אמהות לאמונה התמה - נשי דור המדבר.

אם לדריכות נפש עוז - דבורה.

אם למלכות - רות.

אם להצלה - אסתר.

אם לקידוש ה' - חנה ושבעת בניה.

אמהות לאורו של משיח שיבוא במהרה בימינו - נשים צדקניות שבימינו.

יציאת מצרים היא בסיס כל היהדות. בזכות מי? בשכר נשים צדקניות שהיו באותו

דור נגאלו אבותינו ממצרים (סוטה יא, א).

חז"ל הדגישו: "כשם שעמדו לישראל שישים ריבוא נביאים כך עמדו להם שישים

ריבוא נביאות" (שהש"ר ד, כב).

עוצמה מיוחדת באשה. יש בה סגולות רוחניות גבוהות, ויש בה גם צניעות ופשטות

זכה. ערכה הוא רב כפי שאמרו חז"ל (תנחומא וישלח ו) "אשה בזמן שהיא צנועה בתוך

הבית, כשם שהמזבח מכפר כך היא מכפרת על ביתה.

כן אפשר לראות ביצירה את הבסיס כצורה של מזבח.

ניתוח אותיות ראשונות בשורות הבסיס

האותיות הראשונות בבסיס הן ב, ב, י, ז, ב, ו, ב. צירוף כל האותיות ביחד = 32,

כמנין לב, ויש לזה רמזים רבים:

1. לב, עיקר וחשיבות.

2. לב, סמל לתורה (בראשית ברא... לעיני כל ישראל):

(א) התורה היא הבסיס של הבית היהודי, וכן "שלי ושלכם שלה הוא".

(ב) אשה טובה, התורה נמשלה בה (יבמות סג, א).

3. לב, = 32, בגימטריא "זכה", זכה עוזרתו.

4. לב, "בטח בה לב בעלה".

ערך כל האותיות הפנימיות "זזי-ב" הם 26, רמז לשם הוי-ה. זכו, השכינה ביניהם, שם ה' נמצא בתוכם.

מרכז היצירה

במרכז היצירה כתוב שיר הלל "אשת חיל" מי 'מצא' בצורה בולטת, כמו חומה חזקה. הנרות הזוהרים בקדושה ובטהרה הם עמודי התווך הרוחניים. שירת "אשת חיל" היא סמל לחשיבותה של האשה. שירה זו היא הערכה גדולה כלפי מעשיה והשפעתה העמוקה של האשה בבית, ושל האם - על בני ביתה. סגולת האשה ליצור, לבנות, לחיות בשותפות מלאה, לתפוש ולראות את המציאות כדבר שלם ויחד עם זאת לתת חשיבות לפרטי פרטים דומה לתכונתו של אבי האומה, יעקב השלם, אשר עסק במהות עולם הקדושה ויחד עם זאת לא וויתר על פכים קנים. "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

סוד האשה פטורה מחלק מהמצוות

אחד ההסברים העמוקים לכך שהאשה פטורה ממצוות עשה שהזמן גרמא היא - כי במהות האשה היא קשורה קשר טבעי לקב"ה. תכונותיה היסודיות של האשה הן תכונות של ערגה לדברים רוחניים ושאיפה מתמדת להיות קשורה ליוצר כל, לריבונו של עולם.

לעומת זאת, כנראה, בגבר יש תכונות אשר נובעות מכשרו הפיסי - ל"סמוך על עצמו", על "חכמתו", על "תחבולותיו", וחלילה, עלול לשכוח את יוצרו. תכונות "גבריות" אלה עלולות חלילה להרחיקו ממקור חיותו, מריבונו של עולם. אי לכך קשור הוא בעבודות המצוות ומחובר בקשרים רבים, שהם החובות המוטלות עליו יותר מאשר לאשה. ("מצווה" מלשון צוותא - חיבור - קשר).

אולי נבין יותר עתה את הברכה "שלא עשני אשה", אותה מברך האיש ומתכוון בברכה זו: "אני מודה לך, ריבונו-של-עולם. לו היית מחייב אותי רק את המצוות שנתת לאשה, קרוב לודאי ש... הייתי מאבד את הקשר איתך" (הסבר זה מוכח בוודאות למי שעוקב אחר סדר ברכות השחר ומבין אותן).

האשה מטבעה עורגת לדברים רוחניים ולקשר אמיץ עם בורא העולם. המתבונן במציאות, יגלה כי ענין זה הוא אמיתי.

גדולי האומה ביחס לנשותיהן

המדרש אומר על שרה אמנו: "היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה..." אברהם אבינו, אבי האומה, הוא סמל ודוגמא לכל ענין שיש ללמוד ממנו. "ולאברהם הטיב – בעבורה..." זכותו של אברהם באה משרה אמנו. אברהם אבינו ידע היטב את ערכה של זאת הסמוכה לו.

מדרש רבה פרשת לך לך (פרשה מ, ה) מגלה זאת ע"י אגדה יפה: על הפסוק "ויהי כבוא אברהם מצרימה..." "המדרש שואל: ושרה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה (כדי שלא יראו אותה המצרים). כיון שהגיע לשערי מצרים אמרו לו המוכסים: מה אתה טוען בתוך התיבה? אמר להם: שעורים.

המדרש בכוונה מתחיל בשעורים כדי להגיע אל הפסגה מתחתית האפשרות הקיימת.

אמרו לו: חטים אתה טוען.

אמר להם: טלו מכס של חטים.

פלפלין אתה טוען! אמר להם: ענה: טלו מכס של פלפלין.

זהב אתה טוען! ענה: טלו מכס של זהב.

שיראים (אריגי משי) אתה טוען! ענה: טלו מכס של שיראים.

מרגליות אתה טוען! ענה: טלו מכס של מרגליות.

אברהם ידע מי זו שרה אמנו. ידע את עצמתה של האשה. אין כל ערך שיכול להשוות לה "ורחוק מפנינים מכרה".

המוכסין עמדו נדהמים, מה יכול להיות יקר יותר מזהב וממרגליות?

- אמרו: אילולי יש בידו דבר מעולה לא היה מקבל עליו כל מה שמבקשים.

באותה שעה אמרו לו: אין אתה זז מכאן עד שתפתח את התיבה ותראה לנו מה בתוכה. כיון שפתחה הבהיקה כל ארץ מצרים מזיוה של שרה.

רבי עקיבא, יסוד התורה שבע"פ, לימד את כל תלמידיו ואת כל חכמי ישראל את הביטוי "שילי ושלכם שילה הוא". ר"ת ש.ו.ש.ה = בגימ' 611 בגימ' "תורה", ובגימ' "גמילות חסדים".

מצוות "ואהבת לרעך כמוך" - שזה כלל גדול בתורה - מתייחס תחילה לאשתו כגופו ורק אח"כ לזולת.

דוגמאות רבות ונוספות אפשר היה להוסיף ללא ספור.

"חכמת נשים בנתח ביתה"

בדגם זה ניתן לראות אפשרויות שונות:

- א. שולחן שעליו פרוסה מפה.
 - ב. גג של בית.
 - ג. קטע של חומה.
- השולחן הנמצא בתוך הבית מבטא "כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה" (תהלים מה, יד). "אשתך כגפן פוריה... ברכתך ביתך... סביב לשולחןך" (שם קכח, ג). שולחן בביתו של האדם מכפר כמו המזבח במקדש.
- הדגם המרכזי מתואר בצורת גג של בית, המבטא חיצוניות. השפעת פנים הבית מתגלה גם בחוץ, והשפעת הבית מהווה חומה בצורה לאורח חיים אמיתי. האשה חומה, "אני חומה" (שה"ש ח, י).

א. מרכז היצירה בנוי מ-11 שורות. הוא מצטרף ל-2 השורות הבולטות מתחתיו (ברכת הנר), ביחד יוצרים את הערך של המספר 13 שהוא סמל למלה "אהבה" = 13, או "אוזד" = 13. האהבה והאחדות הן לב היצירה.

ב. מרכז היצירה הבנוי מ-11 שורות מצטרף לבסיס שיש בו 7 שורות, ביחד 18 שורות, ומסמל את הערך של המלה "חי", "חיים כולכם היום", "ראה חיים עם אשה אשר אהבת" (קהלת ט, ט), מבטא חוזק ועמידה איתנה ויציבה בעולם הזה ובעולם הבא בזכות האשה.

"אשת חיל"

הערכה גדולה ניתנה ע"י חז"ל לאשה במאמריהם הקדושים, וקבעו כי האדם חייב לתת ביטוי הולם לזכות האשה.

"לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו (ב"מ נט, א). כן אמרו חז"ל (שם) "אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו", (כבדו נשותיכם וע"כ תתעשרו). המכבד את אשתו זוכה לעושר גשמי ולעושר רוחני.

ה"שולחן" שביצירה מסמל עושר גשמי, ו"הנרות" מסמלים עושר רוחני, לכן הדגישו, לעולם יאכל אדם וישתה פחות ממה שיש לו, וילבש ויתכסה במה שיש לו, ויכבד אשתו ובניו יותר ממה שיש לו (חולין פד, ב).

עד כדי כך הפליגו חז"ל ועודדו לשאת אשה מיד בזמן שהוא יכול, כי כל המעלות נמצאות באשה. מי שאינו נשוי נקרא: "פלגא דגופא" ואינו נקרא אדם שלם, עד שיהיה חיבור אל בת זוגו, שנאמר (בראשית ה, ב) "זכר ונקבה בראם... ויקרא את שמם אדם". חסר הוא מעלות רבות עד שישא אשה. "כל אדם שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה, בלא תורה, בלא חומה, בלא שלום" (יבמות סב, א).

ושכנתי בתוכם – כמו במשכן

הצורות ביצירה מבטאות את כלי המקדש ומסמלות אותם. הבסיס מבטא את מזבח הנחושת שיש לו כָּבֶשׂ לעלייה ולירידה. החלק הניצב במרכז, בין שני הנרות, דומה למזבח הקטורת, והנרות מסמלים את המנורה במקדש, בקודש. השלהבות מסמלות את 2 הכרובים בקודש הקדשים. "והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה" (שמות כב, ב). השראת השכינה בבית היהודי, מעין השראת השכינה שבמקדש. יצירה זו משלבת שלמות והרמוניה של המשפחה כולה. בבסיס, האם מברכת את בני ביתה. במרכז, האיש משבח את אשתו ושר לה שיר הלל. ובני הבית נהנים מהשיתוף בין ההורים.

סמל ל"אשת חיל"

הראשונה בין ארבע האמהות, שרה אמנו, היא סמל של שורשים ערכיים כפי שמתואר בב"ר ס':
כל ימים שהייתה שרה קיימת:
א. היה ענן קשור על פתח אהלה - סימן לשכינה.
ב. היו דלתות ביתו של אברהם פתוחות לרווחה.
ג. הייתה ברכה משולחת בעיסה.
ד. היה נר דולק מערב שבת לערב שבת - סימן לשלום בית.
וערכים אלו המשיכו אצל רבקה.

הסמלים הנ"ל מבוטאים ביצירה בחלקים המיוחדים:

1. הענן והשכינה - נרמזים בשלהבות (ראה להלן).
2. דלתות פתוחות - נרמזות בדלתות הפתוחות משני צידי הנר.
3. ברכה בעיסה - נרמזת בצורת השולחן.
4. נר דולק - נרמז ע"י הנרות במרכז היצירה. בכל אחד מהם כתוב, "שבת, שבת", כדי להבליט את הרעיון "מערב שבת לערב שבת".

השלחבות

בהן כתוב הפיוט הנאמר בקדושה בקבלת שבת "לכה דודי לקראת כלה" – פיוט זה מסמל את החיבור בין עם ישראל לשבת. לכל יום יש בן זוג, אולם לשבת אין בן זוג, אלא עם ישראל. החיבור ה"גבוה" הנזכר, נמצא בזעיר אנפין בחיבור בין איש לאשתו. הרבה רמזים מסרו לנו חז"ל לדמיון שבין שני החיבורים האלה: איש ואשה, שבת וכנסת ישראל. יום שבת הינו היום המקודש ביותר בכל ימות השבוע. ובכל ימות השנה, "ויברך א-להים את יום השביעי ויקדש אותו" (בראשית ב, ג). והוא נמשל ללה, לאשה צעירה אהובה על בעלה "לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה". כן אנו עורכים שבע ברכות בזמן הנישואין כאשר המספר שבע מזכיר לנו את היום השביעי, את יום השבת. שני הנרות מסמלים את הבסיס הרוחני. יש לשים לב לפתילות הנרות, באחד כתוב "עֲבוֹר" ובשני "זְכוּר". גבולות האור של הלהבות הם המילה "עֲלוּם".

עיצולי השלחבות

כל שלהבת בנויה מעיגולים, עיגול בתוך עיגול, מבחוץ פנימה. הכתיבה מתרכזת לכיוון פנים. כיוון כתיבה זה מסמל את קדושת השבת. "שבת מיקדשא וקיימא" (ביצה יז, א). הקב"ה מקדש את השבת, ואילו החגים תלויים ב"קדשוהו בית דין", בהחלטת חכמים, בהתאם למועד קביעת זמן ראש חודש. ("החודש הזה לכם"). כן אנו מברכים בשבת "ברוך אתה ה' מקדש השבת", ואילו בחגים אנו מברכים "ברוך אתה ה' מקדש ישראל והזמנים".

מספר העיגולים בסה"כ בכל שלהבת הוא 7, המסמלים את קדושת השבת. העיגול השביעי בכל שלהבת הוא המילה "שִׁבְתָּ". השבת היא מקור הברכה. השלהבות הן כמו כתרים, כי מי שזכה ב"אשת חיל" אשריו ואשרי חלקו, כי בשבילה יתכבד בין הבריות והיא כעטרת על ראשו שנאמר (משלי יב, ד) "אשת חיל עטרת בעלה".

העיגולים מסמלים גם את האין סוף, ונאמר במדרש תהלים (נט, ב) "אשה טובה אין סוף לטובתה". תפקידה ביחס לאיש חשובים ביותר, "אשה עוזרתו לאיש, מאירה את עיניו (נרמז ע"י שלהבות העיגולים) ומעמדתו על רגליו" (נרמז ע"י שני הנרות היציבים). (יבמות סג, א).

מספר העיגולים בכל שלהבת, שהוזכר לעיל, הוא 7 במספר. כאשר הם מצטרפים לשיר "אשת חיל" שבנוי מ-11 שורות, מקבלים מספר משמעותי "ח". $(7+11=18)$.

סכום כל השורות שביצירה:

7 שורות "לכה דודי"

1 הלהבה של הנר

11 "אשת חיל"

7 ברכת הנר והתפילה

ביחד 26 כמנין שם ה', שם הוי"ה ב"ה. "זכו שכינה ביניהם".

סיכום

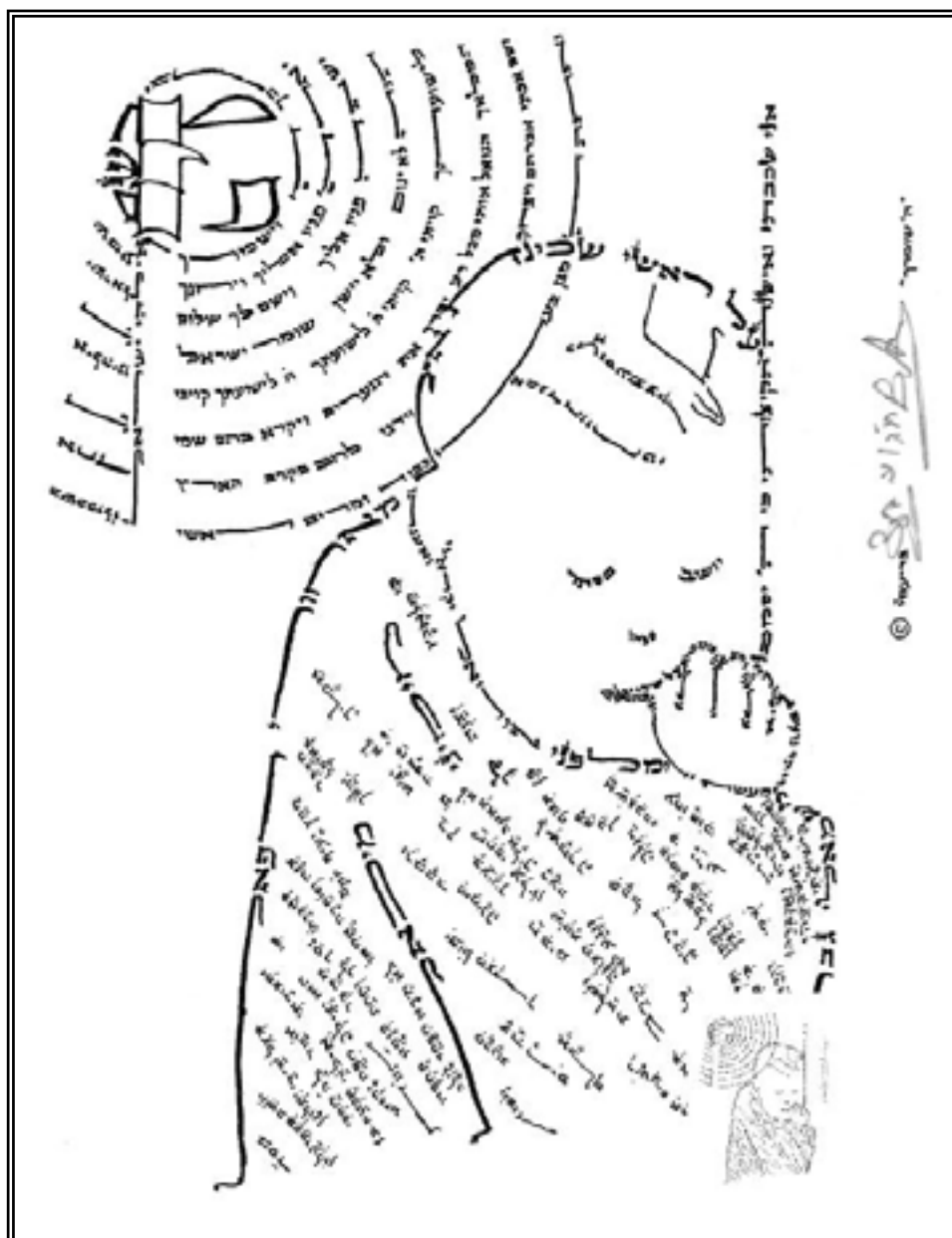
האיש והאשה - 2 מלכים המשמשים בשני כתרים, שתי מעלות נפרדות ונכבדות. האיש - פשוטו של העולם, האשה - סודו. האיש כובש, והאשה נותנת לו כח, מרץ ואומץ. האיש משול לגזע האילן, והאשה משולה למעיין לא אכזב שנמצא מתחתיו של הגזע, הנותן חיים לאילן. האיש מפעלו רחב, נראה חובק זרועות עולם, ומעשה ידיו גלמיים לכל.

האשה מפעלה קיים ורושמה לעד.

"...ורוזוק מפנינים מכרה".

ה' שומרך

המקור: קריאת שמע לילדים.

ה' שומרך

הרעיון: קריאת שמע לילדים.

הדגם: תינוק חולם חלום מתוק, וה' שולח מלאכיו לשמור עליו.

הסבר: התינוק בעודו במעי אמו, משגיחים עליו מלאכים ומלמדים אותו את התורה כולה. כאשר יוצא לאויר העולם, תינוק נולד... עדיין מלאכים מסביבו: מימינו מיכאל, משמאלו גבריאל, מלפניו אוריאל, מאחוריו רפאל ועל ראשו שכינת א-ל.

תינוק ישן – עולם של קסם

ידוע כי ע"י שינה משיגים השגות רוחניות גדולות ביותר. הנביאים וגדולי ישראל זכו לנבואות וגילויים עצומים באמצעות החלום: אברהם בברית בין הבתרים... יעקב חלם את החלום של כל היהדות: סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה... הגר"א, האר"י הקדוש ועוד... יותר מכך, הנבואה שעברה מן העולם, עדיין נמצאת היא אצל הקטנים. תוך כדי תנומה רואים תמונה. לפעמים רואים אנו תינוק מחייך בשנתו ואומרים אנו כי המלאכים משתעשעים איתו.

"א-ב" – יסוד העולם הרוחני

התינוק נמצא בעולם רוחני מושלם. האותיות א-ב שהן המקור והיסוד של כל העולם הרוחני, מתרועעות במוחו של התינוק. (ראה ביצירה את האותיות הכתובות בראשו) התינוק אינו מדבר, הוא רק מצרף אותיות ושקוע כולו בעולם רוחני לפני שיתחבר אל העולם הגשמי. כ"ב (22) האותיות מסמלות את הדרגה הגבוהה ביותר לה זכינו במעמד הר סיני, בקבלת התורה. וכן מוזכר מאמר חז"ל: "א"ר אבדימי כ"ב (22) אלף [מלאכים] ירדו עם הקב"ה לסיני, שנאמר "רכב א-להים רבותיים אלפי שנאן", הנאים והמשובחים. ("...רבותיים אלפי..." נדרש: שתי רבבות ושני אלפים = 22,000).

יכול אעפ"י שהיו רבים, דחוקים היו? תלמד לומר: "שאנן והשקט". כך נראה התינוק עם כ"ב אותיות התורה במוחו, שקט ושאנן. אפשר לראות את צירופי האותיות בראשו של התינוק. עובר הוא מעולם רוחני, זך וטהור אל העולם הגשמי. האותיות יוצרות יחד את המילה ש-די.

"ש-די" שם של שמירה

"ש-די" זה הקב"ה, שאמר לעולם הגשמי "די".
כן נראה כי בפניו של התינוק נכתב "יושב בסתר עליון בצל ש-די יתלונן".

האות ש' יוצרת במצחו של התינוק סמל למקום הנחת התפילין. האות ת' במצחו מסמלת את החיים, וכמו שכתב הפייטן "כתוב תו זי"ב והיה על מצחו תמיד" (המקור לכך, יחזקאל ט).

בשם ה'

כל עזרה בעולם היא רק בשם ה': "עזרנו בשם ה' עושה שמים וארץ" (תהלים קכד, ח), "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וראו ממך" (דברים כח, י).

מהחלק העליון של היצירה, בצד ימין, יוצא הד אל פנימיות מחשבתו של הילד, והוא הברכות החשובות: "ברכת כהנים...", "המלאך הגואל אותי...", עיקר השמירה היא בראש, הכל הולך אחר הראש, ושם כתוב "ואתה ה' בן עזרי".

שמע ישראל

בצד ימין למעלה נמצאת מנורה של שבעה קנים המסמלת חכמה, בה מאירות המילים של הפסוק "שמע ישראל..."

עיקר חכמתנו היא בהבנת הפסוק "שמע ישראל", זהו הפסוק המרכזי העובר כחוט השני לאורך כל ימי חייו של היהודי.

"כי מלאכיו... לשמרך בכל דרכיך"

שמות המלאכים כתובים מסביב לגופו של התינוק, בשמיכה המסמלת כביכול שמירה על חום החיים.

המלאכים הם שליחיו של הקב"ה, ותפקידם הוא שמירה. ואין "שמירה" אלא "שמר י-ה", הקב"ה הוא השומר. "אם ה' לא ישמור... שוא שקד שומר..." (תהלים קכז, א), "כי שמי בקרבנו..." (שמות כג, כא). לפי שאין מלאכי השרת ניזונים אלא מזיו השכינה, שנאמר "ואתה מחייה את כולם". "...לא על ידי מלאך... ולא ע"י שליח... אלא הקב"ה בעצמו..." (מתוך ההגדה). "בא וראה אהבתו של הקב"ה על ישראל, שהרי מלאכי השרת שהן "גבורי כח עושי דברו", עשאו הקב"ה שומרים על ישראל, ומי הם: מיכאל וגבריאל" (ב"ר פ' וישלח).

"נאמר (תהלים נה, יט): "פדה בשלום נפשי", אימתי? "כי ברבים היו עמדי". מי הם? אלו המלאכים שמשמרים את האדם". מקור השמירה הוא הקב"ה, והמלאכים - שליחיו.

פני תינוק – פני מלאך

בתורה מוזכר בענין הכפורת שהיתה על ארון העדות, "ועשית שנים כרובים" (שמות כה, יח). ידוע שהכרובים הם מלאכים. אבל רש"י מפרש, "כרובים - דמות פרצוף תינוק להם". ומוסבר "כרובים", "כ-רביא", כמו תינוקות. כרובים שם משותף לתינוקות ולמלאכים. מעלה גדולה לתינוק שהוא זך וטהור ללא חטא, ודומה הוא בכך למלאכים.

התינוק ותרי"ג מצוות

בברית מילה קיים התינוק כבר מצוה אחת מתרי"ג המצוות של היהודי, ונותרו לו תרי"ב (612) = ברית. לאחר המילה הוא נכנס לברית, לקיים תרי"ב מצוות נוספות.

בתינוק כבר חדורות תרי"ג המצוות בסמלים וברמזים:

א. בצורת התינוק, אצבע בפה. אצבע + פה = 248 = רמ"ח. מסמל רמ"ח מצוות עשה, הקשורות בלימוד (בפה) תורה ובקיום מצוות מעשיות. "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (פסחים נ, א).

ב. לעומת זאת מצוות לא תעשה מסומלות ע"י ה"שינה". שינה = 365 = שס"ה. דווקא השינה מסמלת את ההימנעות וחוסר הפעילות המקבילים למצוות לא תעשה, לרמז שיש להימנע ממצוות לא תעשה, כמו שהשינה מתעלמת מן המציאות. מצאנו רומזים בשינה כך: במגלת אסתר (ג, ח) נאמר "ישנו עם אחד מפוזר..." המדרש דורש את המילה "ישנו" - ישנים מן המצוות. ישנו = נרדמו.

ג. רמ"ח + שס"ה, מסמלים גם איבריו של התינוק (רמ"ח איברים ושס"ה גידים), הנשמרים הודות לקיום המצוות. ביחד: תרי"ג.

עושה אדם מצוה אחת, הקב"ה נותן לו מלאך אחד. שתי מצוות, שני מלאכים לשומרו. שנאמר "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך". עשה הרבה מצוות נותן לו הקב"ה חצי מחנהו, (רבבה) שנאמר "יפול מצידך אלף ורבבה מימין". והוא חצי מחנהו, שנאמר "רכב א-להים רבותיים". (שתי רבבות).

סיכום

ישן התינוק, וייקץ, יתעורר לעולם יפה, לעולם של חיי אושר ושלוה, עושר והצלחה. כי "כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה, לחופה ולמעשים טובים". "ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם". אכ"ר.

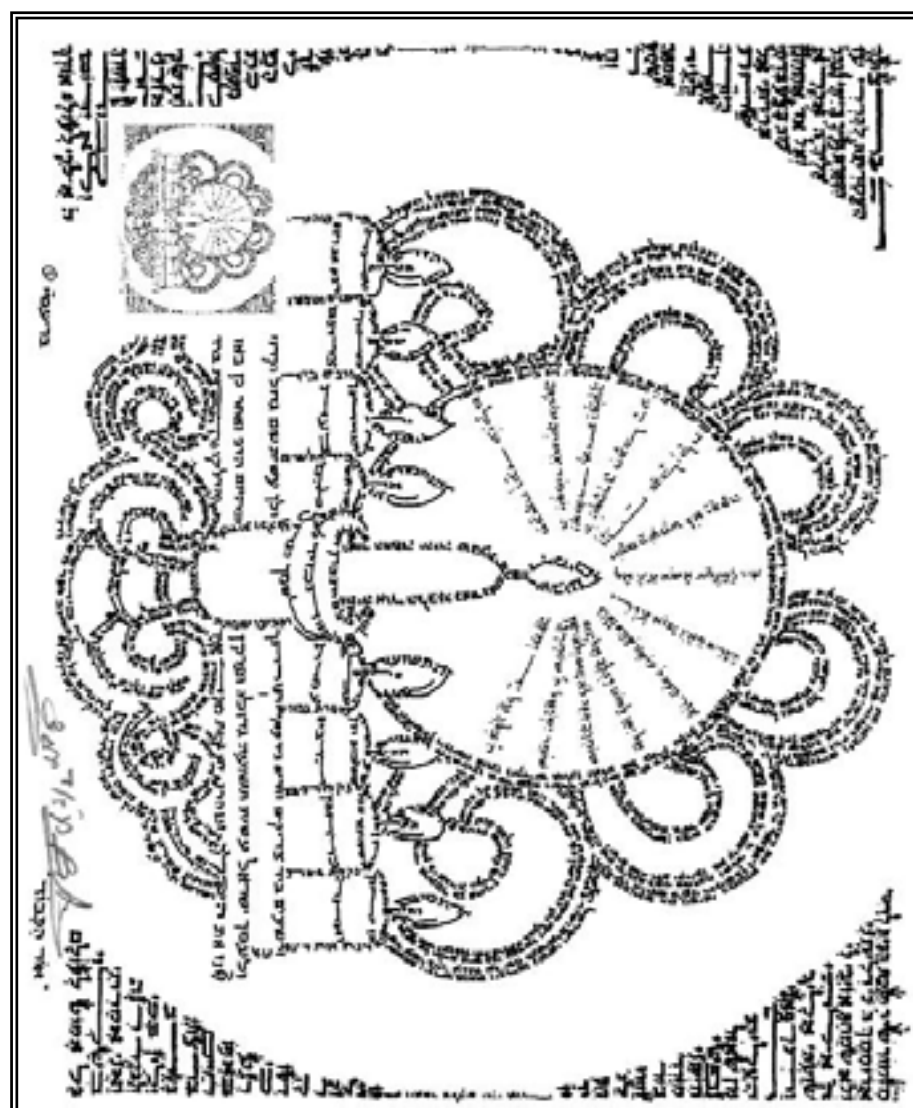
אור הכבוד

המקור

1) עניין שבע חנוכות, בהסתמך על דברי הפסיקתא רבתי פר' ב'.

"וכמה חנוכות הן? שבע חנוכות הן:

- א. חנוכת שמים וארץ.
- ב. חנוכת הנשיאים.
- ג. חנוכת המקדש, בית ראשון.
- ד. חנוכת עולי הגולה, בית שני.
- ה. חנוכת החומה (נחמיה ו').
- ו. חנוכת הכהנים ("ימי החנוכה").
- ז. חנוכת העולם הבא.

אור הכבוד

"אור זרוע לצדיק". האור הוא סמל ליהדות, ומשמעויות רבות לכך. הבריאה הראשונה בתורתנו הקדושה היתה האור, "ויאמר א-להים יהי אור ויהי אור". האור הוא סמל לכל דבר רוחני. הדבר הגשמי הוא עכור, והדבר הרוחני זוהר, לכן ביהמ"ק, שהוא מרכז הרוחני של העם היהודי, נקרא בשם "אורו של עולם". מכאן גם ברור כי התורה נקראת אור, "כי נר מצוה ותורה אור". במרכז המשכן או בביהמ"ק, בקדש הקדשים, היו הלוחות בתוך 'ארון' מלשון "אור". היצירה מבטאת קשר בין אור הבריאה לאור ימות המשיח דרך ביתו של היהודי. האור - מחזיק ותומך בעולם הגשמי הוא הרפואה לעולם כולו ושומר על הגוף הפיזי, על עולם החומר.

מזה כתוב ביצירה?

- 2) עניין שבע חנוכות, בהסתמך על דברי הפסיקתא רבתי פר' ב'.
 "וכמה חנוכות הן? שבע חנוכות הן:
 א. חנוכת שמים וארץ.
 ב. חנוכת הנשיאים.
 ג. חנוכת המקדש, בית ראשון.
 ד. חנוכת עולי הגולה, בית שני.
 ה. חנוכת החומה (נחמיה ו').
 ו. חנוכת הכהנים ("ימי החנוכה").
 ז. חנוכת העולם הבא.

(3) "מזמור שִׁיר זִנוּכַת הַבַּיִת לְדָוִד..."

הסבר: 7 עיגולים במרכז, מעל לנרות, מסמלים את המנורה של שבעת הקנים. במרכז נמצא העיגול הגדול, שכולו אור, ובו כתוב עניין חנוכת שמים וארץ, כאשר סיים ה' את מלאכת הבריאה.

בפסגת עיגול זה מתחילה היצירה בפסוק "יום הַשֵּׁשִׁי וַיְכֹּלֵה הָעֲמִים..." (ר"ת י-ה-ו-ה) במעגל זה מתפשט גם עניין חנוכת המשכן, המסמל קשר בין בריאת העולם להקמת המשכן, וגם רומז לפסוק "ישמחו הַשָּׁמַיִם ותגל הארץ" שגם הם ר"ת של שם הוי"ה.

מספר העיגולים מסביב לעיגול המרכזי הוא: $6 \times 6 = 36$. מספר זה מסמל את מספר השעות בהן שימש האור הראשון בעולם, ואח"כ גנזו הקב"ה לצדיקים לעתיד לבוא.

לאחר הכיסוי והסתרת האור הראשון של הבריאה ראינו הזדמנויות שונות לגילוי באמצעים שונים בעולם הזה.

אור זה מתגלה פעמים אחדות ע"י רמז במספר 36. לדוגמא:

ב-ל"ו צדיקים נסתרים.

ב-ל"ו מסכתות הש"ס הבבלי.

ב-ל"ו נרות חנוכה. כסלו - כיסוי הל"ו.

ב-ל"ו הסנהדרין, שעל פיהם התגלה אור ההלכה ונפסקה ההלכה ברוב של 71 שהם 36.

לאחר היום הל"ו מתחילת השנה שהוא ז' במרחשון אנו מתחילים לבקש גשמים. לאחר הימים הרוחניים, זכותנו לבקש גשמים גשמיים.

ביצירה, האור המתפשט אל גבולות היצירה דוחק את האותיות ויוצר עיגול שלם, כאשר במקומות הדקים נמצאים הביטויים "ויאמר... יהי אור ויהי אור".

בגבולות היצירה נכתב הפרק "מזמור שִׁיר זִנוּכַת הַבַּיִת לְדָוִד".

כל פינה נכתבה מ-18 (ח"י) שורות, סה"כ בכל צד 36 שורות.

האור הרוחני עבר מהמשכן למקדשים: ראשון וגם שני, ולא נעלם, אלא ממשיך בכל "מקדש מעט", בכל בית מדרש, ובכל בית יהודי.

האור יתגלה בעוצמתו בביאת המשיח במהרה בימינו, באור שבעת הימים. עניין זה נכתב במרכז היצירה בנר הבולט.

נר זה חודר ופונה אל תחילת היצירה, דבר המבטא את הרעיון של סגירת המעגל, וחזרה אל האור הקדמון, חיבור אור המשיח עם אור שבעת הימים.

כל אדם הבונה בית, מכין כלי לקבלת אותו אור. אור זה סוכך עליו ומשרה עליו ביטחון. כפי שנאמר (תהלים לו, י) "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור", וכן נאמר (שם צז, יא) "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה".

"אור" – סגולה לרפואה

ה"אור" הוא כוח הריפוי.

המילה "רפואה" בנויה משתי מילים: "פה-אור" וכן מצאנו במילה "ארוכה" וכן מצאנו במילה "רופא" את המילה "אור".

הילת האדם, שהוא האור המקיף, הוא המגן ושומר על האדם והוא מתקיים ומופיע במיוחד הודות לנוי מצווה. (ראה הסבר מפורט בספר "בני יששכר" במאמריו לחג הסוכות).

"...ונזכה כולנו במהרה לאורו..."

יהלום הברכות

המקור: ברכות ההורים לילדים

בתוספת:

הסוד הגדול של האות יו"ד

”ברכת הילדים”

היצירה נכתבה מהאות ”י” המאירה במרכז ומסביבה חומה של ברכות. נבחרה האות ”י” לשמש מקור לברכה של הילדים, כי האות ”י” הקטנה בעלת עוצמה שרק אפס קצה נוכל לראות ולהבין. עליה אפשר לומר מה שנאמר בזוהר פרשת שלח (דף קס”ח ע”א) ”מאן דאיהו זעיר איהו רב” הבה נראה את סודותיה וצפונותיה, ומומלץ לכל ילד יהודי להתעמק ולהבין את החוכמה האצורה בה.

סודה וצפונותיה של האות יו”ד

דָּבָר לִי אֱלֵיכֶם, יְלָדִים טְהוֹרִים,

כאשר תראו את האות יי (יו”ד), זכרו:

י' - סמל לשם ה' המתחיל באות י'.

י' - סמל ליהודי.

י' - סמל לישראל, העם והארץ.

י' - סמל לינון, שמו של המשיח.

י' - סמל ל- י' עשרת הדברות.

י' - סמל לחכמה (תלמדו בעתיד).

י' - סמל לעינו הפקוחה של הקב"ה השומר על בריותיו.

י' - סמל ליסוד, מקור כל דבר.

ועוד...ועוד...ועוד...

בעבר, ילד שהחל לכתוב, לימדו אותו לכתוב תחילה יו”ד. אמרו לו: כתוב יו”ד שאתה בעצמך יו”ד - יהודי! אחרים נהגו לגנוז את היו”ד הראשונה שהילד כתב, במקום שמור, כקמיע לכל החיים. זכור, ילד יהודי! בשל קטנותה של האות יו”ד אין מי שיכול לעקור אותה. כמה שנקצץ בה, היא נשארת יו”ד. כמוה, עם ישראל שנתכנה בשם יו”ד.

אמנם קטן הוא בין העמים, וכולם קיצצו ומקצצים בו, אך אין בכוחה של אף אומה ולשון לעוקרו מן העולם.

לא תשא את שם ה' א-להיך לשוא

"י", יו"ד ליד יו"ד, יהודי ליד יהודי, מסמלים שמו של הקב"ה. יו"ד מעל יו"ד, (יהודי מעל יהודי אחר), אינו אלא כניקוד השוא (:), או סוף פסוק (:). נרמז בפסוק: "לא תשא את שם י"י א-להיך לשוא (:)"

יְלֹד יְהוּדִי! הִידְעָתָּ מַהִי יו"ד?

13 עיקרי היהדות יש להם רמז באות יו"ד:

1. יסוד.

י-סוד, ס-יוד = "סוד היוד". ההתחלה של כל אות היא ע"י האות יוד. מ"יוד" מרכיבים את כל האותיות. כך הקב"ה, יוצר הכל, הוא יסוד היסודות, הכל בא ממנו.

2. יחיד.

יחיד, י"י-יוד (אחד). שם הויה מתחיל באות יוד. ה' אחד יחיד ומיוחד, היה הווה ויהיה.

3. יוד.

י' אות קטנה, הצורה הפשוטה ביותר, נעלמת ובלתי נתפשת. כך הקב"ה, אין לו דמיון, לא גוף ולא צורת גוף.

4. יוד.

י' התחלת האותיות: "א"
י' סוף האותיות: "ת".
ראשה הימני של האות "א"
רגלה השמאלית של האות "ת"
כך הקב"ה, הוא ראשון והוא אחרון.

5. יוד.

קוצו של י' למעלה, רומז לכיוון, לאן לפנות בתפילה.
רק לקב"ה ראוי להתפלל.

6. יהושע.

י', התוספת שהוסיף משה ליהושע תלמידו.
יהושע הוא הספר הראשון לספרי הנביאים. כל דבריהם אמת.
7. יו"ד.

י' האות הקטנה ביותר, סמל לענווה.
ומי עניו ממשה? משה אבי הנביאים הוא אמת ותורתו אמת.
8. יו"ד.

י' ערכה 10, עשרת הדברות משמיים. כך כל התורה משמיים.
9. יציבות.

י' האות היציבה, איננה קו אלא נקודה, ללא שינוי ותמורה.
נקודה זו, ראשיתה נמצאת בתוך האות בית בתחילת התורה.
התורה תישאר יציבה ולא תהא מוחלפת.
10. יודע.

יוד-ע (עין), הקב"ה יודע ורואה הכל.
יוד היא סמל לעינו הפקוחה של הקב"ה, יד ההשגחה.
11. יששכר.

י' האות בה נברא העולם הבא, עולם הגמול.
יש שכר, ש"י עולמות למקיימי מצוותיו, ועונש לעוברים.
12. ינון.

י-נון, נון שער החמישים, האידיאל היהודי.
ינון, שמו של המשיח "אחכה לו בכל יום שיבוא".

13. י-יוד.

תחילתה י' (10) וסופה ו'+ד' (10).
אם תמחק אות י" מהמילה יוד, יוותרו "וד" שערכן 10 (יוד), כמנין י"י
דומה לנס תחיית-המתים. (ה"י" שנמחקה קמה לתחייה).

חבנה מעמיקה באות יו"ד (י')

הבנת סודות האותיות הן בלב ובנפש ולא בשכל. כל ההוגה בסודות
האותיות גורם נחת רוח לנפשו ולנשמתו. הסודות מתאימים לכל אדם
ברמה שלו:

- א. ליחידי סגולה - להבין עומק הקבלה.
- ב. לכל אדם - להוציא מהם מוסר השכל, מחשבה טובה ודרך ישרה.

האות יו"ד ידועה בשם "האות הקטנה", וערכה 10, מספר המבטא קדושה.
ידוע כי בעיני קדושה ככל שהוא קטן יותר הוא גדול וחשוב יותר, כמו
הסנה והר סיני. "הקב"ה צמצם שכינתו בקודש הקדשים אמה על אמה"
(שמו"ר לד, א), וכמאמר הזוהר (זהר א, קכב) "מאן דאיהו זעיר איהו רב, ומאן
דאיהו רב איהו זעיר".

העולם הפיזי גם הוא מלמד אותנו "ככל שהדבר קטן יותר, הוא בעל ערך
גדול יותר, וחשיבותו גדולה ומיוחדת.
יהלומים ופנינים - לעומת סלעים ענקיים במדברות.
כמה כח גנוז באטום הזעיר שאין עין של אדם יכולה לראותו? מה החשש,
חלילה, מפצצת אטום קטנה או מטרור ביולוגי לעומת טנקים...
מה גדולה חשיבותם של תאים בגופנו ביחס לאיברים גדולים, כגון גפיים
וכדומה. הפגיעה, חלילה, בתאי גוף האדם מסוכנת יותר לחיי האדם...

אין ספק "מאן דאיהו זעיר איהו רב"! (פירוש: מי שהוא קטן- הוא גדול)
באותו יחס נוכל להבין את ערכה הגדול של האות הקטנה, האות יו"ד.

מעניין, מה רומז מספר הפעמים שהאות י' מוזכרת בתורתנו הקדושה. לאות י' יש השכיחות הגבוהה ביותר, כמעט ל"ב אלפים (31,522) מתוך 304,805 (סה"כ 22 האותיות). זאת אומרת, שכיחות האות י' היא 10% ויותר. כל "אות עשירית" בתורה היא האות יו"ד.

מזי קדושתה

י' היא כתר כל האותיות

צירוף כל האותיות במילה יו"ד הוא עשרים, $20 = 4 + 6 + 10$. "עשרים" בגימטריא "כתר" = 620. בסדר הא"ב באות בעקבות האות יו"ד האותיות: כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת. והרי כאן רמז גם לכתר וגם למלך, לכתר מלכות, "וישם כתר מלכות בראשה".

האותיות העוקבות את האות י' הן כ, ל ו-מ. בצרופם אפשר לראות את המילה "כלום" (שווה מאומה, כערך גלעין הזית). מודגש בזה הרעיון של הקשר בין שני קטבים: "מאן דאיהו זעיר איהו רב", מי שהוא כלום הוא מלך... כן רואים אנו בספירת המלכות, הספירה האחרונה מבין עשר הספירות הגבוהות ממנה, בתוך המילה "מלכות" נוכל למצוא ביטויים בעלי קצוות, מצד אחד: "כלום" "מות" "כלם" "למך" ... ומצד אחר ביטויים בעלי גובה: "כל" "מלך" "תכלת" ... דווקא ספירה זו שהיא בדרגה הנמוכה ביותר, חשיבותה מי ישורנה?! בלעדיה אין גילוי מלכותו יתברך בעולם. "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". זו הפסגה אליה אנו שואפים לחבר "כתר" עם "מלכות". יש הרואים את ספירת המלכות כמו נורת חשמל, שחייבים לסובב אותה לחבר אותה אל הזרם כדי שתאיר. אין לה ערך ללא הזרם.

מקומה של האות י'

"יודוך ה' כל מעשיך..." יוד+וך, יוד + 26, יו"ד מצטרף לשם ה'. הנכם מוזמנים להיכנס לפרד"ס האות יו"ד. כיצד ברא הקב"ה את המילה הראשונה בתורתנו?

"לקח" 3 אותיות אחרונות, ר', ש', ת', ו-2 אותיות ראשונות א', ב', וצירפן יחד, אבל לא לפני שהכניס ביניהן את האות י'. כך נוצרה המילה, "בראשית", נוטריקון: "בראש י' (ובסוף) ת'.

יו"ד היא החכמה, וכך נאמר "בחכמתא ברא עלמא..." (תרגום ירושלמי). האות יו"ד היא רוחנית ביותר, ריקה מתוכן חומרי, אין לה מסה או משקל ואינה תופשת מקום. אם כן, איך מתקשרת היא לעולם הגשמי? הבריאה הרוחנית הראשונה ביצירה היתה האור, "ויהי אור", אור רוחני. וכשנכנסה האות י' באור, נוצרה בריאה גשמית רוחנית "אור". וכשם שלא יצויר עולם ללא אור, כך אי אפשר לעולם ללא יו"ד.

כן ניתן לראות את המילה "נשמה" המבטאת רוחניות מוחלטת, אולם כדי להתחיל ולהתחבר לעולם הגשמי הופיעה האות י' בתוכה, ונוצרה פעילות של נשימה. הנשימה גורמת לנשמה להתחבר לגוף ולחיות בעולם הזה. יש כאלה שניסו לראות באות י' את הרמז לגז החמצן בעולם. במקום שיש חמצן שם יש סיכויים למצוא חיים. כמו שאין עולם ללא חמצן, כך אין עולם ללא האות יו"ד.

המילה "מים" נוסחתה הכימית: H_2O , שני מימנים וחמצן אחד. אם כן כמו בתרכובת המים: $H-O-H$ כך תרכובת המים רמוזה באותיות: בן-י-בן.

הסוד של האות י' (יו"ד)

הידעתם מהי יו"ד?

יו"ד היא האות הראשונה באל"ף ב"ת! הכיצד? הרי "א" היא הראשונה! האם שמתם לב למבנה של האות "א"? מאילו חלקים היא בנויה? - מחיבור 2 אותיות "יו"ד", י' עליונה ו-י' תחתונה. האות י' היא סוד ויסוד כל האותיות.

ילד יהודי אשר למד לכתוב, לימדוהו לכתוב יו"ד בתחילה. רצו להחדיר בתודעתו ולהשריש היטב בלבו את עובדת היותו יהודי, וכך היו אומרים לו: "כתוב יו"ד שאתה בעצמך יוד" (באידיש: פירוש המילה יוד הוא:

"יהודי"). אחרים נהגו לגנוז את ה"ד הראשונה שהילד כתב, במקום שמור כקמיע לכל החיים (מוזכר לעיל).

יסוד כל האותיות

ידוע על פי הספירות שבקבלה כי האות יו"ד מייצגת את ספירת החכמה, וכן מוזכר בפיוט "בר-יוחאי": "יו"ד חכמה קדומה". המילה "בראשית" מתורגמת על פי כל כללי הסוד ועל פי התרגום: "בחכמתא איתברי עלמא" פירושו: בחכמה נברא העולם. (מוזכר לעיל). במקום אחר צוין שקיים רמז לכך שהיצירה הראשונה בעולם היתה האותיות, על פי הדרש: בראשית ברא א-להים: "א-ת". הפעם נגלה כי האותיות כולן נוצרו מהאות הראשית, מהאות הבסיסית, היא האות "יו"ד".

הסבר:

האות יו"ד בנויה משלוש אותיות: י-ו-ד.

ה"י" התפשטה מנקודה (י) לקו (ו) ואח"כ לשטח (ד) המתבונן יגלה כי באמצעות שלוש אותיות אלה, ע"י צירופן או הרחבתן או צמצומן, נוצרו כל האותיות, כל אחת בדרך המיוחדת לה.

האות "א" - נוצרה מהאותיות: י-ו-י.

האות "ב" - נוצרה מהאותיות: ד-ו-י.

האות "ג" - נוצרה מהאותיות: ו-י-י.

האות "ד" - נוצרה מהאות: ד.

האות "ה" - נוצרה מהאותיות: ד-י.

האות "ו" - נוצרה מהאות: ו.

האות "ז" - נוצרה מהרחבה של האות ו, או מחיבור אותיות: ו-י.

האות "ח" - נוצרה מחיבור אותיות: ו-י, או מפעמיים האות: י.

האות "ט" - נוצרה מחיבור: ו-י.

"והעשירי יהיה קודש!"

האות העשירית (מידת המלכות וגם "כתר") היא האות: י.

האות "כ" - נוצרה מחיבור פעמיים האות: ו.

האות "ל" - נוצרה מחיבור: כ-ו.

האות "מ" - נוצרה מחיבור: כ-ו.

האות "נ" - נוצרה מהרחבת הבסיס של האות: ו.

האות "ס" - נוצרה מ-3 חיבורים סגורים של האות: ו.

האות "ע" - נוצרה מחיבור אותיות: ו-י.

האות "פ" - נוצרה מגבולות חיצוניים של האות ב שנבנתה מאותיות: ד-ו.

האות "צ" - נבנתה מאותיות: ו-י.

האות "ק" - נוצרה מצמצום האות ד' והרחבתה, בצירוף האות: ו.

האות "ר" - נוצרה מצמצום האות: ד'.

האות "ע" - נוצרה מהאותיות: ו-י. (אש וגם אור)

האות "ת" - נוצרה מהאותיות: ד-ו, וגם י. (יחד: יו.ד.)

סוד המילה "יהודי"

מהו השם יהודי?

"יהודה אתה יודוך אחיך..." המדרש (ב"ר צח, ו) אומר, כי יעקב ברך את יהודה, שכל עם ישראל ייקרא על שמו. "לא יקראו להם ראובני או שמעוני... אלא יהודי".

יהודי, יש לו הכרת התודה על הכל. זה התיקון של החטא של אדם הראשון - "כפוי טובה היה", לכן המילה הראשונה אשר מוציא היהודי מפיו בזמן שהוא מתעורר כל בוקר לחיים חדשים, היא "מודה..."

אם נתעמק יותר, נגלה קצת מהעומק הקיים במילה "יהודי", בה אצורה עצמה וחכמה. פסגתה מי ישורנה?

אם נדע כיצד סופר סת"ם כותב את השם הקדוש ביותר: י-ה-ו-ה, נבין את סגולת המילה יהודי.

הקדמה

הסופר לוקח את הקולמוס בידו.

טובל קולמוסו בדין.

וכותב אות יוד.

הדגשנו לעיל "מאן דאיהו זעיר איהו רב". הקב"ה ש"מלוא כל הארץ כבודו", עליו נאמר (ישעיה נז, טו): "...אשכון ואת דכא ושפל רוח", הנמוך ביותר הוא הגבוה ביותר! לכן החליט הבורא לכתוב את שמו ע"י האותיות הזעירות ביותר.

האותיות אשר מהן כתוב שם הוי"ה הן האותיות: ה' י' ו'.

מה המיוחד בהן?

ידוע שכל אות בלשון הקודש היא גם מילה שלמה בפני עצמה, כגון: "אלף" "בית" וכן הלאה... (נקרא: "מלוי אותיות").

מה הן האותיות אשר אם נהפוך אותן למילים, ערכן יהיה הקטן ביותר? הלוא הן האותיות:

(1) ה' = "הא" = 6 בלבד, (או הה, או הי).

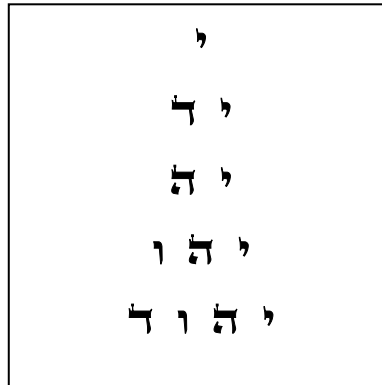
(2) י' = "יוד" = 20 בלבד.

(3) ו' = "ווי" = 12 בלבד (או וואו, או ויו).

אפשר לראות את כתיבת שם ה' בצורה נוספת

שם הוי"ה ב"ה נכתב רק באמצעות האות הזעירה, ע"י האות יו"ד בלבד. הסופר, לפני שהוא מתחיל לכתוב את שם ה' הגדול והנורא, מתרכז בעצמו התרכזות פנימית ובכוונה מלאה, מתחיל הוא לטבול את הקולמוס בדין, מקדש את הדיו לשם כתיבת שם ה', אומר בפיו: "הריני כותב שם זה לשם קדושת השם", מתחיל להניח את הקולמוס על הקלף, מושך את הקולמוס בשיא הזהירות מלמעלה למטה ויוצר את האות: י'. ממשיך אח"כ וכותב את האות ד'. בתוך האות ד' הוא מניח אות י', וממשיך וכותב אותיות: ו' ד'. עד כאן נוצר חלק משם ה', (האותיות: י' ד' ו' ד').

והרי השלבים שלב אחר שלב:

מה נותר לסופר לכתוב בתוך ה' האחרונה, כדי שתהיה אות ה'?
הוי אומר י'.

בזה נשלמה כתיבת שם הוי"ה ב"ה. י-ה-ו-ה

שיטה אחרת, עמוקה יותר תוסבר להלן.
שם ה' נכתב אך ורק ע"י האות יו"ד בכל צורותיה האפשריות.

על פי תורת הסוד, ישנן שלוש רמות בסיסיות לכל דבר:

מחשבה, דיבור ומעשה.

כך מעשה הבריאה :

מחשבה - עלתה במחשבה לפניו... (רש"י ר"פ בראשית).

דיבור - "ויאמר א-להים יהי... (בעשרה מאמרות...).

מעשה - "ויעש..." "נעשה..."

את האות יו"ד אפשר לנתח ולראותה בצורה זו - בשלוש אפשרויות.

ברמה של מחשבה - י בלבד, (הרהור על הסימן הזה).

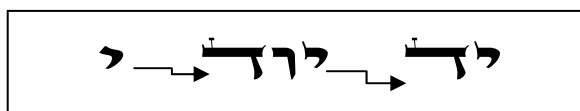
ברמה של דיבור - אותיות: י-ד (רק האותיות י, ד, נהגות בפה).

ברמה של מעשה - האותיות הן: י-ו-ד. (למעשה כותבים: "יוד").

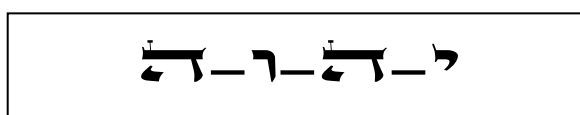
מעתה צרפו את שלוש האפשרויות השונות של האות יו"ד וקבלתם את

שם הוי"ה ב"ה. - כיצד?

- (1) יתחיל הסופר ויכתוב את האפשרות השניה, ז.א. אותיות: י-ד.
 (2) אח"כ יכתוב את האפשרות השלישית: י-ו-ד (כאשר הוא מכניס את האות י' הראשונה כאן בתוך האות ד' האחרונה של החלק הראשון).
 (3) לאחר סיום צירוף כתיבת האפשרות השניה (י-ד) והשלישית (י-ו-ד) יש להשלים את האפשרות הראשונה, האות י לבדה, אשר תיכתב בתוך האות ד' האחרונה, והרי לפנינו נוצר השם הגדול והקדוש בעולם שם הוי"ה. ובצורה מוחשית:

נקבל:

ערך שש האותיות ה"מפוזרות" לעיל (במלבן הראשון - י-ו-ד-י) שיצרו את שם ה' - הוא 44, כערך המלים: "זזי ה". או שם "א-היה" בריבוע שהוא א+א+א+א'היה. (44 = 1+6+16+21)

נחזור לנקודת הכתיבה, ממש לפני סיום כתיבת שם ה'.
 לפני השלמת שם ה', לפני כתיבת האות י' בתוך הד' האחרונה, נבצע תזוזה קלה. נכתוב את האות י' אחרי האות ד',
 וכך נתקבל מילה קדושה - "יְהוָה"!

ראינו במו עינינו כי כתיבת השם הקדוש, שמו של הקב"ה, והמילה "יהוה" זהות הן. מה עיני השכל אומרות לנו ברגע של גילוי זה? כיצד הנשמה שלנו פנימה מרגישה בידעה סוד גדול זה? מה האחריות שיש לנו לשאת בשמנו שרביטו של מלך, ומה זה מחייב אותנו?!

הדמיון המופלא של השם "יהודי" ושם "הוי'ה" מזכיר לנו את התפילה בימי חג "אתה בחרתנו מכל עמים אהבת אותנו ורצית בנו... **ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת**" .. .

תופעה מעניינת:

באידיש כינוי השם "יהודים" הוא "אידן", האין זה דומה לשם "א-דני" בשיכול אותיות. באנגלית כינוי השם יהודית הוא ג'ודי, האין זו המילה GOD (שם ה'). בצרפתית: "דיו" הוא שם ה'.

ניתוח המילה "יהודי"

ערך המילה "יהודי" $(10+4+6+5+10)$ הוא 35.
 מהו לבו? מה המרכז של המספר הזה? מהי נקודת האיזון של המספר 35?
 $35.34.33.32.31 \dots 19$ 18 $17 \dots 5.4.3.2.1$
 בדיוק "זזי" = 18.
 17 ספרות לפני המרכז ו-17 ספרות אחריו.

למספר 35 יש רמז נוסף:

הוא מתחלק לשני מספרים $18 + 17$.
 המספר 17 למה ירמוז?
 17 מסמל את המילה "טוב". המילה הראשונה בתורה שערכה 17 היא המילה "טוב", "וירא א-להים את האור כי טוב".
 18 מסמל את המילה "חי".
 מכאן רמז ברור ליסודות הזזיים הטובים של היהודי "ובחרת בחיים", למען ייטב לך והארכת ימים".
 שמנו לב שאין זזיים אלא אם כן נמצא בתוכם ובתכנם יי.

מהו סוד החיים הטובים של יהודי?

כדי להבין זאת יש להרחיב את המספרים, כביכול לראותם בהגדלה. כמו בחקירה מדעית יש צורך להרחיב את המוצגים כדי לראות היטב מה רוחש שם, כך מנסים אנו לשים את ערכי המספרים מתחת ל"מיקרוסקופ הרוחני" ולהרחיב את המספרים ולגלות למה ירמזו.

$$17 \times 17 = 289 \quad 18 \times 18 = 324$$

סכום שתי המכפלות האלה: $289 + 324$ הוא בדיוק 613! המסמלים קיום תרי"ג מצוות.

הרחבת ערכי המספר המייצג את המילה: "יהודי".

הרחבת המספר 35 היא: $35 \times 35 = 1225$. לב המספר הזה, אמצעיתו או נקודת האיזון שבו' הוא 613: $1225 \dots 613 \dots 1$.

וחזרה לרמז **לב ה"יהודי" הוא תרי"ג.**

המספרים מ-1 ועד 49 מסמלים רמזים רבים, וגם רומזים לימי ספירת העומר, המעבר מעבדות לחירות יהודית. כל המספרים העוקבים מ-1 עד 49, סכומם: 1225, כהרחבת המספר 35×35 (הרומז למילה יהודי. לבו של מספר זה, כפי שהוזכר לעיל, הוא 613.

מחי האמת של "יהודי"?

המילה "א מ ת", בנויה בצורה משמעותית ביותר!

היא בנויה מהאות הראשונה של הא'-ב' – "א"

האות האמצעית במילה "אמת" היא האות האמצעית של הא'-ב' – "ב"

והאות האחרונה בא-ב היא האות – "ת".

אותיות ה"אמת" (האות הראשונה, האמצעית והאחרונה) בשם "יהודי" הן:

י ה ו ד י

י, ו, י. צירופן יחד יוצר את האות "א".

ראה הסבר מעשיר על האות אל"ף בתחילת הספר.

האות א' בנויה מצירוף י ו י. חלקים אלה רומזים:

היו"ד (י') העליונה רומזת על הקב"ה (שם י-ה-ו-ה)

היו"ד (י') התחתונה רומזת על היהודי

וה"ואו" (ו') רמז לתורה שניתנה בו' בסיון.

וכאן מבוטא הרעיון: "קודשא בריך הוא וישראל ואורייתא חד הוא".

ערך 3 האותיות י', ו', י', הוא בדיוק 26, רמז לשם הוי-ה ב"ה. וכך נאמר

"אתה סתר לי", "סתר" ראשי תיבות, סוף תוך ראש, שמו של הקב"ה נמצא

בצירוף האותיות הנמצאות במילה י ה ו ד י בהתחלה, באמצע ובסוף.

(גם נרמז בתפילה: "...כי שם קדשך באמת נקרא עלינו...")

שם ה' מהדהד במילה יהודי

שם ה' ורמזיו מתנוצצים במילה "יהודי" פעמים רבות.

2 האותיות הראשונות במילה יהודי הן י-ה. זהו שם ה'. כפי שנאמר

בפסוקים: "כי יד על כס י-ה...", "כל הנשמה תהלל י-ה...", "ואנחנו נברך

י-ה..."

לב המילה יהודי הן שלוש אותיות ה, ו, ד. ערכן בדיוק 15 כמנין השם

"י-ה". שוב שם ה'.

חתימת המילה "יהודי".

בעבר, חתימה של שם היתה נוצרת מחיבור שתי האותיות הקיצוניות,

הראשונה והאחרונה. (כמו: י-ם, ח-ן, ד"ר).

בשם יהודי החתימה היא "י", הרי זה בדיוק שמו של הקב"ה המצוין בכל

החומשים ובכתבי הקודש.

המילה: י ה ו ד י תתחלק לשתיים. שתי האותיות הראשונות: י-ה, שם ה'

(כנזכר לעיל). וגם שלוש האותיות האחרונות ו, ד, י, הן רמז לשם ה',

משום שערכן בדיוק כמו "י" (20).

"קול גדול ולא יסף" (דברים ה, יט).

במעמד הר סיני קולו של הקב"ה הדהד מסוף העולם ועד סופו ב"קול גדול ולא יסף", לא הפסיק ולא יפסיק לנצח.
האם אנו שומעים את הד קולו של ה' במציאות?
כן, אנו שומעים!

המילה י ה ו ד י בתוכה האותיות ה-ד, ו-י, ואותיות האמת שלה (ראה לעיל) הן שם ה' (י,ו,י).

קולו של ה' מהדהד בעולם במציאות לנצח דרך המילה יהודי.
היהודי - הוא הד קולו של הקב"ה !!!

לב לבו של ה"יהודי" האות ו'

א. האות המרכזית בלבה של המילה "י ה ו ד י" היא האות ו'.

האות ו' יש לה 3 אפשרויות של כתיבה, ו וּ וֹ.
כל אחת מהצורות רומזת לערך מיוחד.

"וּ" - ערכן 13, הרומזות לקב"ה שהוא "אזור" בגימטריא 13.

ו" - ערכן 12, הרומזות לעם ישראל, 12 השבטים.

"וֹ" - ערכן 22, הרומזות לכ"ב אותיות התורה.

שלוש צורות אלה רומזות, כי ליבו של היהודי מלא באמונה של האידיאל, "קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא - חד הוא".

ב. פנימיותה של האות "וּ" הנמצאת בלב לבה של המילה "יהודי" היא

האות א' הרומזת ל"קודשא ב"ה ישראל ואורייתא חד הוא". עיין לעיל.

פנימיותה של האות "וֹ" בליבה של המילה "יהודי" היא האות י', חזרה אל המקור, האות שממנה נובע הכל.

ג. חכמים מצביעים על האות האמצעית בתורה, (האות האמצעית של האותיות

המשונות בתורה) ואומרים שהיא האות ו' במילה "גחון" (ויקרא יא, מב). משני

צדדיה, האות הראשונה בתורה והאות האחרונה, יוצרות את המילה "לב".

ד. האות ו' נקראת: "אות החיים" מפני שרומזת לחיבור. מה חשוב יותר מחיבור הנשמה עם הגוף, האדם אל יוצרו, היהודי אל תורתו.

ה. האות ו' רומזת לתורה:

התורה ניתנה בו' בסיון, כפי שנאמר, "ויהי ערב ויהי בקר יום הששי". "הששי", הבולט והמיוחד שבשנה, הוא יום קבלת התורה. הקב"ה יצר, ברא והעמיד את העולם רק בתנאי שביום ו' בסיון יקבלו בני ישראל את התורה.

ו. יש המקפידים שכל עמוד בספר התורה יתחיל באות ו', והם נקראים "ווי העמודים", חוץ מו' (6) מקומות שבראש העמוד יש אותיות אחרות, והסימן להם "כי-ה-ע"ו". גם הם 6 עמודים רומזים לאות ו'.

ז. האות הששית היא ו'.

לב ליבה של התורה, נקודת האיזון כביכול שהתורה עומדת עליה משני הקצוות, היא האות ו' (ראה לעיל). באה לרמוז: לעשייה. "תלמודו ב'ידו' ולא רק בראשו", "לשמור לעשות ולקיים"...

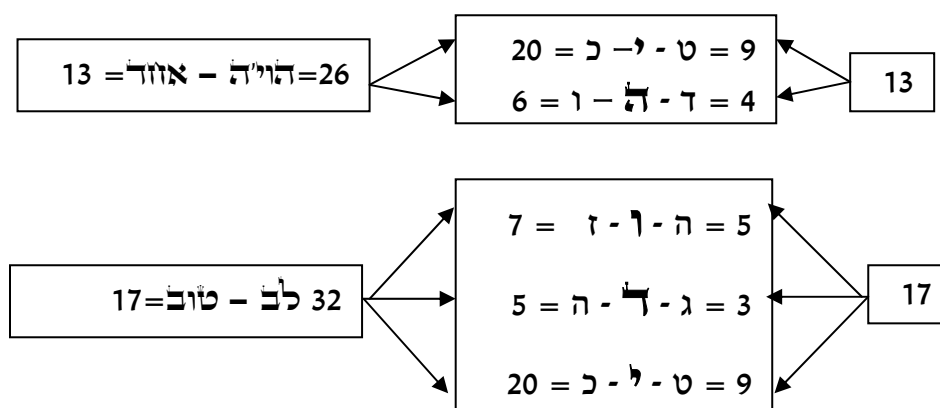
ח. אות ו' נקראת גם "אות הדעת". התורה גם היא בשם "דעת", שנאמר "טוב טעם ודעת..." (תהלים קיט), "כי מלאה הארץ דעה את ה'..." (ישעיה יא, ט).

ט. ערך המילה "ואו" (6+1+6) הוא 13 כמו המילה "אוזד". הוא שאמרו השבטים "שמע ישראל... ה' אחד", אין בלבנו אלא אוזד!".

חומות המילה "יהודי"

יש לבחון את האותיות העומדות לפני המילה "יהודי" והאותיות העומדות אחריהן ולגלות את הרמז.

במבנה צורני כך:

הסבר

המילה "יהודי" התחלקה לשני חלקים במקביל לחלוקת שם ה' $\text{יה} - \text{ודי}$. חלק אחד יה . חלק שני ודי (מקביל ל- "ו-ה").

א. חלק א - יהודי

צירוף האותיות הנמצאות לפני אותיות י-ה, הן האותיות ט-ד בגימ' 13 הרומז למילה: "אחד".

צירוף האותיות הנמצאות אחרי אותיות י-ה, הן האותיות כ-ו בגימ' 26 הרומז לשם הוי'.

ביחד מקבלים את ההכרזה "ה' אוד'". זוהי הכרזה עם ישראל "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד".

ב. חלק ב - יהודי

צירוף האותיות הנמצאות לפני אותיות ו-ד-י הן האותיות ט-ג-ה, ערכן בגימ' 17, הרומז למילה "טוב".

צירוף האותיות הנמצאות אחרי אותיות: ו-ד-י הן האותיות ו-ה-כ בגימ' 32, הרומז למילה "לב".

ביחד נותנים את הנוסחה היסודית "לב טוב".

"לב טוב" היא המעלה הנעלה ביותר. "אמר להם (ר' יוחנן בן זכאי) רואה אני את דברי אלעזר בן ערך (שאמר "לב טוב") מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם" (פרקי אבות ב, יג), שהכל כלול ב"לב טוב".
עתה נוכל לראות ולהסיק שחלק א' רומז למצוות שבין אדם למקום, וחלק ב' רומז למצוות שבין אדם לחברו. והרי לפנינו שלמות היהודי, המחבר אמונה בא-ל אחד, דרך ארץ ועזרה לזולת כשלמות אחת.

חידעתם! התרחבות כפולת של חשם "יהודי"

$$100 = י \ 10 \times 10 \ י$$

$$25 = ה \ 5 \times 5 \ ה$$

$$36 = ו \ 6 \times 6 \ ו$$

$$16 = ד \ 4 \times 4 \ ד$$

$$100 = י \ 10 \times 10 \ י$$

יחד סכום כל המכפלות הכפולות הן: 277.

277 הוא ערכו של הביטוי "צדקה וזסר".

גם של הביטוי "אנא ה' הצליחה נא".

גם ערך הברכה המקובלת: "סימן טוב ומוזל טוב".

גם כערך המילה "זרע". כן המילה הראשונה בתורה שערכה 277 היא המילה "זרע" הרומזת לשורש וגרעין ההתפתחות של העולם כולו.

"כל בי עשרא שכינה שריא"

האות "יוד" הרומזת ליהודי, ערכה 10. מספר זה הוא המינימאלי של מספר יהודים שיכולים לבצע ענין שבקדושה, "כל בי עשרא שכינה שריא".

$$1 \times 1 + 2 \times 2 + 3 \times 3 + 4 \times 4 + 5 \times 5 + 6 \times 6 + 7 \times 7 + 8 \times 8 + 9 \times 9 + 10 \times 10$$

הסכום של כל המכפלות = 385 - כערך המילה "שכינה"

רומז לנו: "כל בי עשרה - שכינה שריא".

"סודות עם ישראל והאות יוד"

האות יו"ד בגימטריא - 10. מידת הצמצום שבהתבודדות, כפי שנאמר על עם ישראל (במדבר כג, ט) "כי מראש (גימטריא: "ישראל") צורים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד" (גימטריא 10) ישכון ובגוים לא יתחשב".

האות הנודדת משם לשם היא האות יו"ד. משרי ליצחק, מיצחק ליעקב, מיעקב ליוסף, מיוסף ליהושע בן-נון... לדויד המלך... דומה היו"ד הנודדת לעם ישראל הנודד.

בשל קטנותה אין מי שיכול לעקור אותה, וכמה שנקצץ בה היא נשארת יו"ד. כמוה, עם ישראל, קטן הוא בין העמים, וכולם קיצצו ומקצצים בו, אך אין לשום אומה ולשון כח לעקור אותנו מן העולם. עם ישראל היודע את סגולותיו ומתחבר אליהן - חי לנצח נצחים.

דומה עם ישראל ל"ראש", והכל טפל לראש. רמז כיצד נבנה השם "ישראל", לב שם זה הוא "ראש" (ש.ר.א.). האות "י" הקטנה ביותר, בתחילתה היא רמז למציאות. האות הגדולה ביותר "ל" בסופה של המילה "ישראל" היא רמז לאידיאל. כך נוצר השם "ישראל".

האם שמנו לב שהאות י' נכתבת בדומה לאות "כ"! יתבונן המתבונן מקרוב בכתבת סת"ם מקורית וימצא דמיון רב בין שתי האותיות האלה. "צא ולמד": י' (יוד) היא זעיר אנפין של האות "כ" (למד).

(השם "ישראל" הוא גם ר"ת של שמות 3 האבות ו- 4 האמהות).

לסיכום: עצמת האות י':

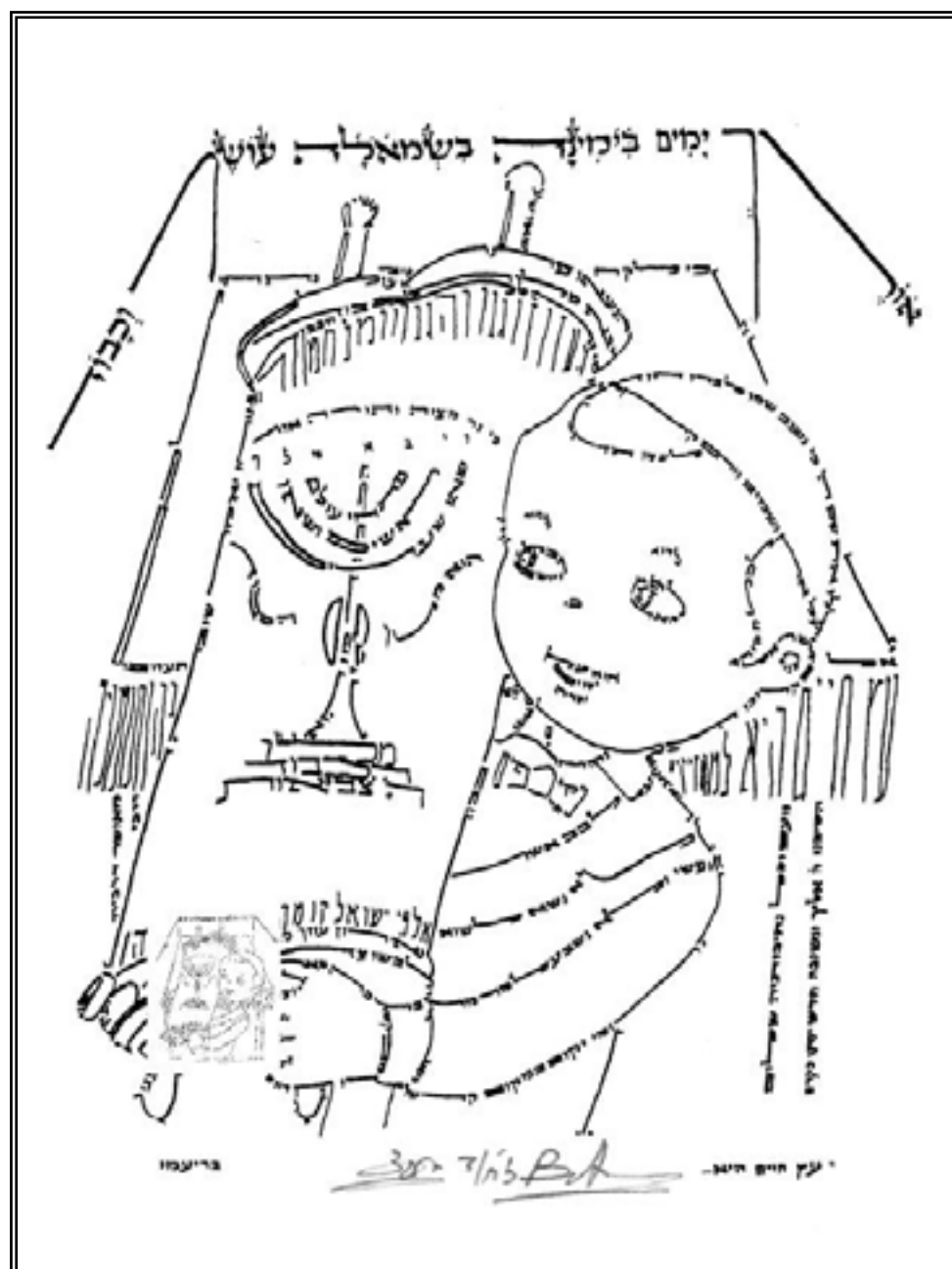
- היא הקטנה מכולם והגדולה מכולם.
 - היא כוללת את הכל, וכל האותיות מורכבות ממנה ויונקות מתוכה.
 - היו"ד אינה קו אלא נקודה, ומסמלת את הקב"ה, הנקודה היסודית.
 - עצמתה של האות י' בין האותיות, בתוך העולם הרוחני, בדיוק כמו האטום בכל מערכת העולם הפיזי.
 - אין לה צורה מפני שהיא מסמלת את הכוחות הרוחניים שאין להם שום צורה.
- יזכה אותנו הבורא להיות ראויים להיקרא זרע קודש עם כל הסגולות של האות "יוד".

ילד מאושר

הרעיון: "עץ חיים היא למחזיקים בה".

המקור: התפילה הנאמרת בהכנסת ספר התורה לארון הקודש,

"יהללו את... ", "לדוד מזמור...".

עץ חיים

הרעיון: "עץ חיים היא למחזיקים בה".

המקור: התפילה הנאמרת בהכנסת ספר התורה לארון הקודש,

"יהלכו את... ", "לדוד מזמור...".

הדגם: ילד מאושר.

הסבר: אור התורה והחכמה משולבים בדמות הילד שכולו טוהר.

יצירה זו בהירה ביותר. היא מבטאת תמימות, זך וקדושה של דור העתיד ושל התורה יחד.

הילד התמים מצמיד לגופו את התורה הקדושה והתמימה, משיבת נפש, והופך להיות ילד מאושר.

מעניין מאוד! "ילדים קטנים" בלשון הקודש קרויים "טף".

שתי האותיות: ט, פ, הן מיוחדות, היוצאות מבין שתי אותיות אחרות מהשורה של ה-א' ב'.

...	י	...	ע	...	ץ	...
	ט				ף	

"טף" הם פירות של עץ החיים, הדבר היקר ביותר עלי אדמות.

כביכול, אי אפשר להגיע אל עץ החיים שבגן עדן בגלל שהכרובים שומרים על דרך עץ החיים.

מי הם הכרובים?

הלוא להם צורת תינוקות: "כריא" (תינוקות). דרכם אפשר להגיע אל האושר.

אין פלא שמושג "גן" (בו מתחנך הילד לפני ביה"ס) נזכר לראשונה במקורותינו בעניין "גן עדן", הילד הוא חלק בלתי נפרד מגן עדן.

הקב"ה אסר עלינו בחומרה רבה לקטוף את פירות עץ החיים. עתה נצליח להבין את הרמז שבאיסור.

מהו "עץ חיים"? - זו התורה הקדושה. הילד היהודי הוא פרי עץ החיים. ניתוק הילד היהודי מן המסורת, מהערכים ומהתורה הקדושה הוא האיסור החמור ביותר, בדומה לאיסור החמור אשר חל על אדם הראשון. מאמרי חז"ל רבים אודות חשיבותן של תינוקות של בית רבן (תשב"ר) קיבלו ביטוי בולט ביצירה זו.

ספר התורה

- א. בספר התורה מצוירת מנורה המסמלת את החכמה היהודית.
- ב. במנורה כתובים הפסוקים "שֵׁאוּ שְׁעָרֶיךָ", המציינים שכל השערים נפתחים לפני הילד כפי שנאמר (ויק"ר א, ז) "דעה קניית מה חסרת".
- ג. בספר התורה כתוב: "כִּי נָרַמְזָה וְתוֹרָה אִוֵּר", מסמל כי התורה והחכמה הם אור לנתיבות חיו של הילד.

גופו של הילד

- א. בפיו של הילד כתוב "הוא עֵל יָמִים יִסְדֶּה...". וזה מבטא את רעיון חז"ל האומר: "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל פיהם של תשב"ר", ו"כל עיר שאין בה תשב"ר... מחריבין אותה".
- ב. בראשו כתוב "וִירֵם קֶרֶן...", המסמל את קרן המשיח. כמו כן נאמר במדרש (ילק"ש תהלים קה) "אל תגעו במשיחי", אלו תינוקות של בית רבן.
- ג. בעינו כתוב "לֵה' הָאָרֶץ וּמִלֹּאֲהָ תִכַּל וְיִשְׁבִּי בָהּ". העיניים מסמלות גם את היום (כשהן פקוחות) וגם את הלילה (כשהן עצומות). ויש לזה קשר ורמז לביטוי "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמת" (ירמיה לג, כה).
- ד. פניו קורנות אושר ושמחה. "בשעה שהתינוקות נפטרי מביית רבן, בת-קול יוצאת ואומרת להם, לך אכול בשמחה לחמך".
- ה. גופו נקי בחיצוניות. בצוארו המילים "נְקִי כַפִּיִּים". בפנימיות ליד לבו כתובות המילים "וְיָבֹר לִבִּי", ובמדרש (ויק"ר ז, ג) "יבואו טהורים ויעסקו בטהרה".

ידיו - דרך הידיים מעבירים את הברכות. בידיים כתוב "ישא ברכה מאת ה'". - "וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו". באצבעותיו כתובה המילה "יצדקה" המדגישה כי ידיו עסוקות בצדקה ובמעשים טובים.

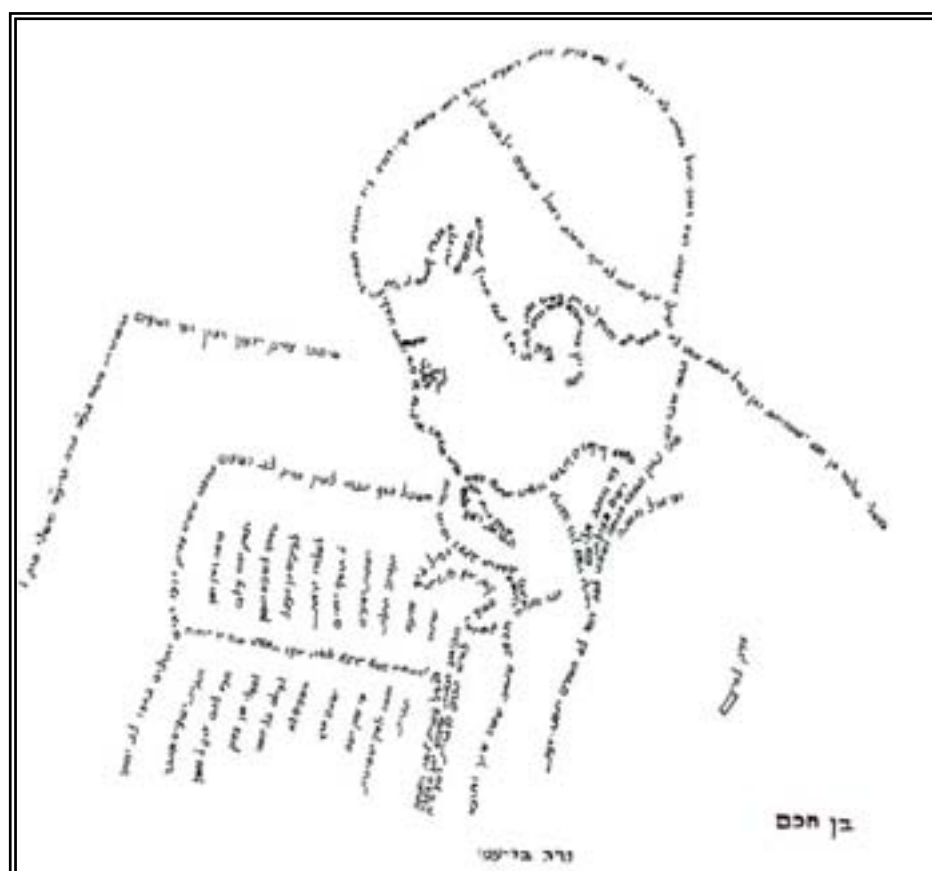
התמיכה בגבו של הילד היא הפסוק "עץ זיתים...", ונאמר במדרש (כלה רבתי ב), "בכל יום מלאך יוצא מלפני הקב"ה לחבל את העולם, וכיון שהקב"ה מסתכל בתשב"ר, מיד נהפך כעסו לרחמים".

"אמר הקב"ה לישראל: תנו לי ערבים שתקיימו את התורה, ערבים שאינם חייבים לי כלום. אמרו לו: מי הן שאינן חייבין לך כלום? אמר להם: "התינוקות". מיד הביאו לו התינוקות" (תנחומא ויגש ב). בזכותם העולם עומד!

כל ילד הצמוד למסורת ולערכים, זוכה לאושר הנצחי, ובעולם הזה זוכה לאורך ימים, עושר וכבוד.

בן חכם

המקור: משלי פרק י', "משלי שלמה, בן חכם ישמח אב..."

בן חכם

המקור: משלי פרק י', "משלי שלמה, בן זכם ישמוז אב..."

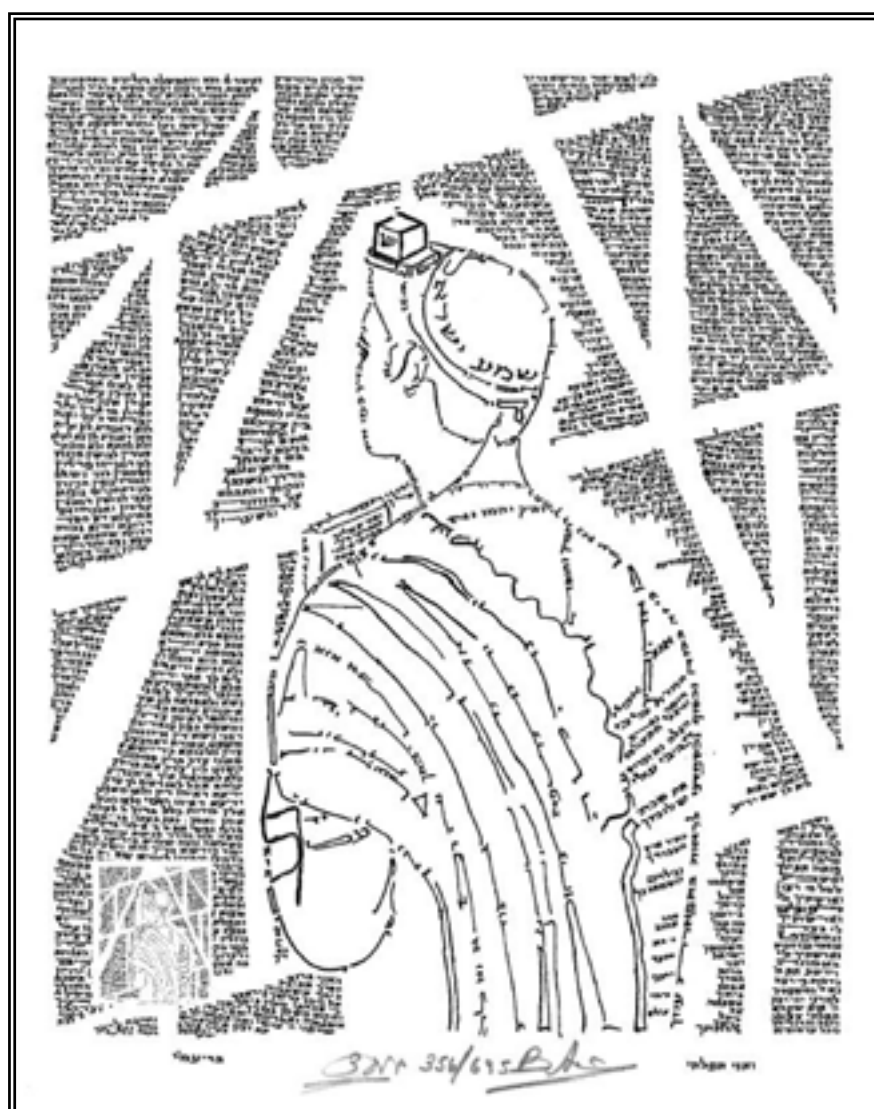
הסבר: אושרו של אדם לראות את בנו מצליח... "כי אם בתורת ה' חפצו... וכל אשר יעשה יצליח". אי לכך החשיבות הגדולה ביותר ביהדות היא ההשקעה בדור הבא בחינוך ובאהבת התורה המביאה לידי מעשה, כפי שלמדו זאת ברמז "בראשית ברא", ראשית כל, בָּרָא, הבן (בארמית).

הרעיונות שביצירה

- א. ביצירה, יושב לו עלם חמד, וכולו שקוע בלימוד התורה. בנוסף אליו אין, כי אם ספר קודש פתוח לרווחה. עיניו של הילד מתרכזות בלימוד, דבר המבטא כי אין חכמה באה לאדם אלא ע"י השקעה והתמסרות מוחלטת.
 - ב. יד אחת בפה. יד שניה מושטת אל הספר. חיבור הידיים, הפה והספר מבטא שילוב של לימוד המביא לידי מעשה.
 - ג. איברים אחרים נראים ביצירה:
אוזניים - לרמוז כי הוא מוכן תמיד לשמוע וללמוד יותר.
עיניים - לרמוז כי הוא מתבונן לעומק.
 - ד. היצירה תמימה, בהירה וטהורה ביותר, וכן גופו בהיר ועדין. פניו פונות אל הספר, עיניו שקועות בכתב ומוחו מתבונן וחושב. מראה זה מבטא יכולת גבוהה להתעמק במקורות החכמה, ולהתעלם מהדרישות הגופניות הטבעיות, ומזכיר כי ילדי ישראל טהורים הם.
 - ה. המעוניינים יכולים למצוא רמזים נוספים:
 1. שם היצירה "בן-חכם". "בן" רומז לבינה המשולבת בחכמה. "בשפתי נבון תמצא חכמה" (פס' יג).
 2. "זכם" בגימ' 68 כמו המילה "זזיים". "מקור חיים פי צדיק" (פס' יא).
 3. שם היצירה: "בן-זכם" בגימטריא 120, כמו "אלהו הנביא", לרמוז כי אנו מצפים שיקויים בנו "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם..." (מלאכי ג, כד).
 4. שים לב, מספר ההעתקים החתומים הוא 120!
- "בני, אם חכם לבך, ישמח לבי גם אני" (משלי כג, טו).
- הערה: היצירה בן חכם נכתבה ע"י בת חכמה.

כח רוחני – תפילין

מקור: ארבע פרשיות התפילין, תפילות מיוחדות,
הפיוט "ידיד נפש".

ואני תפילתי

מקור: ארבע פרשיות התפילין, תפילות מיוחדות, והפיוט "ידיד נפשי".
הדגם: בחור עומד איתן ויציב, מלא ביטחון, מול הכותל הנצחי. העמידה מסמלת את העמידה האיתנה של היהודי במשך אלפיים שנה. גולים היינו מהארץ, ובכל מקום אמרו לכלותינו, והכל על רקע "חטא אחד שחטאנו", שהחלטנו להישאר יהודים. עמים גדולים יותר וחזקים יותר נמחו כבר מעל פני האדמה בתנאי גלות פחות משלנו. אנחנו, עם ישראל, שרדנו רק בזכות המבצר הרוחני שבו התבצרנו, ובזכות זה שחסינו בצל כנפיו של שוכן מרום, הקב"ה, ובתורתו. בין שאר המצוות מצטיינת ביתר עוז מצוות התפילין, חותמו וסמלו של מלכנו, מלך העולם. מצוה יקרה זו הפיחה בנו רוח איתנה, עוז ותקווה, של עמידה נצחית.

תפילין שבראש

"וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו מבך" - כך כתוב בתפילין של ראש ביצירה - אלו תפילין שבראש. אמרו חז"ל (מנחות מג, א) "כל שיש לו תפילין בראשו וכו' וציצית בבגדו... מוחזק הוא שלא יחטא". מי שמניח את התפילין בראשו פירוש: שמחשבתו העמוקה תהיה בהן. ואילו מי שמניחם רק "על ראשו" - הרי הוא כמי שמניחם על הכותל ועל השולחן. רק מי שיש לו תפילין בראשו הוא זה שלא יחטא. היינו שיחשוב בראשו את הכתוב ב-4 הפרשיות שיש בהם יחודו ואחדותו ית"ש בעולם, ושיזכור ניסים ונפלאות שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים, בזה יקבל עול מלכותו ית' בחזק, שלא יחטא, ואימת ה' עליו, ואהבתו קשורה וצמודה בו. ביצירה בולט מאוד קשר של תפילין מאחורי ראשו. שם כתוב "ידיד נפשי". ביטוי זה בא ממקור המדרש בספרי פר' וזאת הברכה: ששה נקראים ידידים: "הקב"ה, בנימין, שלמה, ישראל, ביהמ"ק ואברהם". המדרש ממשיך ברעיון: "יבוא ידיד, ויבנה בית ידיד לידיד. - יבואו בני ישראל שנקראו ידידים, בני אב שנקרא ידיד, ויבנו ביהמ"ק שנקרא ידיד,

בחלק ידיד - בנימין, להקב"ה שנקרא ידיד. לכך נאמר "ידיד ה' ישכון לבטח עליו, חופף עליו כל היום ובין כתפיו שכן".
מיזוג עילאי זה נעשה מעתה באמצעות מעשה... המקשר את העם אליו בקשר בל ינתק, כי האדם בשעה שהוא מתעטר בתפארת כתר תפילין של ראש, ממשיך להיות חוליה אחת בשרשרת המיזוג הנפלא והקדוש: "קודשא בריך הוא, ישראל ואוריתא חד הוא".
האם תוכלו לזהות מה כתוב בתפילין של יד? הפסוק: "וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ".

"ידיד" בתפילין

התחלת הפיוט "ידיד נפש אב הרחמן"

- המשך פיתוח הרעיון של המילה ידיד הנמצאת בקשר התפילין.
"ידיד" הוא צירוף של 2 מילים, יד + יד:
- א. 2 הידיים מסמלות "שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני" - תפילין של ראש ושל יד.
 - ב. אנו והקב"ה משלבים יד ביד.
 - ג. "יד + יד" רומז: "איש לרעהו" - מצוות שבין אדם לחברו.
 - ד. יד + יד = 28 = 14 + 14, כ"ח, הכח האמיתי של העם היהודי.
 - ה. יד = 14, מסמל את המילה דוד (14), "אני לדודי ודודי לי".
 - ו. "יד" רומז לדוד (14) המלך. דוד מסמל את מלכות ישראל. התפילין הם כתר לכל יהודי, בזה אנו מראים שאנו בני מלכים.
 - ז. "יד" אשר רומז ל"דוד (14) מלך ישראל חי וקיים", כן אנו, על ידי מצוות תפילין, זוכים להיות קשורים אל הכל יכול, והופכים להיות עם הנצח.

רמזים על פי תורת חסוד

- ידיד נפש = 458 = וזתן, "כוזתן יכהן פאר" (ישעיה סא, י) (רמז לתפילין).
אב הרזובן = 306 = אשה, "וככלה תעדה כליה" (שם).
יש לשים לב לשני העיגולים בראשו של מניח התפילין, עפ"י מה שנאמר "אשת חיל עטרת בעלה" (משלי יב, ד).

בצואר כתובה המילה "ידִידוֹתֶיךָ" המתפצלת למילים יָדִיד, כו, תי:

יָדִיד = 28 = כּוֹז (ראה לעיל).

כו = 26 = שם הו"ה.

תי = 410 = רומז למושגים יסודיים: מִשְׁכָּן, (מקדש - "ויפול על צואריו"),

קָדוֹשׁ, דָּרוֹר, אֲרֻרָה, שְׁמוֹעַ, שְׁמוֹנִי, בְּרֵאשִׁית.

הגוף

הגוף כולו זך וטהור מלא אור (במיוחד בולט הוא ע"ג הרקע הכהה), כפי שנאמר (שבת מט, א) תפילין צריכים גוף נקי.

הגוף כולו בנוי מהפיוט: "יָדִיד נֶפֶשׁ אֵב הַרוֹזְמוֹן..." כאשר מספר השורות המאוזנות הוא בדיוק: 26. 26 מסמל שם הו"ה. 10 שורות מאונכות מסמלות קדושה. הגוף בנוי מ-36 קוים ביחד. 36 מסמל אור (ל"ו שעות האור הגנוז, ל"ו צדיקים, ל"ו נרות חנוכה, ועוד ועוד...).

גופו עוטה אור - זו טלית. הטלית קשורה לאור. רמז, כאשר ברא הקב"ה את עולמו נאמר "עוטה אור כשלמה", התעטף בטלית של אור... (ב"ר ג, ב).

הכותל, מסורת נצח

כוחה של מסורת חיה העוברת מדור לדור, מאב לבן, במשך אלפי שנים הוא בהשתלבותה המעשית בחיי היום יום בביצוע המצוות. האותיות על גבי הכותל ממחישות את ההיסטוריה של העם היהודי. היצירה כולה בנויה מ-26 חלקים המסמלים את שם ה'.

הביטוי: "שְׁמוֹעַ יִשְׂרָאֵל" בראשו ובמחשבתו של היהודי העומד ניצב ונצחי, הן מילים המלוות כל יהודי כמלאכי השרת עלי אדמות, במשך כל הדורות. מילים אלה הן מילים נצחיות לעם נצחי.

החתימה של היצירה הוא הביטוי המיוחד ביותר (למטה ביצירה), "וַאֲהַבְתָּ לְרַעְךָ כְּמוֹךָ". הכל הולך אחר החתימה, וד"ל.

מצוות התפילין היא שעמדה לנו להתקיים, גם אחרי שכל העומדים עלינו לכלותינו כלו ועברו מן העולם, אנו עם נצחי.

גביע דודים

המקור: שיר השירים (פרקים: א, ב, ז, ח)

"שִׁיר הַבְּמִעֻלֹּת אֲשֶׁרִי ... אֲשֶׁתְּךָ כְּגִפְן... " (תהילים פרק קכח)

הרעיון: החיבור האידיאלי בין בני זוג – "ופניהם איש אל אחיו".

גביע דודים

המקור: שיר השירים (פרקים: א, ב, ז, ח)

"שִׁיר הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁרִי... אֲשֶׁתְּךָ כְּגֶפֶן..." (תהילים פרק קכח)

הרעיון: החיבור האידיאלי בין בני זוג - "ופניהם איש אל אחיו".

הסבר: החיבור בין זכר לנקבה, בין איש לאשה, כחיבור הכרובים במשכן ובמקדש, שנאמר עליהם (שמות כה, כ) "ופניהם איש אל אחיו".

הגביע

ביצירה, הגביע מסמל חיבור.

בגביע משתמשים במקומות ובאירועים מיוחדים המסמלים: קדושה, שמחה, אהבה, חיבור ושפע. השימוש בגביע נעשה במיוחד בשבתות ובחגים, בחופה ובברכת המזון.

(1) בגביע כתוב הביטוי המסמל עניין של חיבור "אֲנִי לְדוּדִי וְדוּדִי לִי".

בביטוי זה יש 15 אותיות המסמלות את שם ה', שם "י-ה" (15) - הוא שם המחבר בין איש לאשה, כפי שנאמר (סוטה יז, א) "זכו שכינה ביניהם", הלוא הן האותיות "י" ב"איש" ו-"ה" ב"אשה", יחד מתחברים לשם הקדוש "י-ה", ועל זה נאמר (שמות כ, כא): בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך".

(2) יש לשים לב! בביטוי הנ"ל הכתוב בלב הגביע, התחברו האותיות: "א" עם "ל", והאותיות "ל" עם "ו", וכך נוצר שבביטוי זה יש 13 אותיות המסמלות אהבה ואחדות ("אהבה" בגימ' 13, גם "אזור" בגימ' 13).

א-ל - מסמל את הקב"ה

ל"ו - מסמל את ל"ו הצדיקים, יסודות העולם.

נרמז כאן החיבור הגדול ביותר והקשר האמיץ בין הקב"ה לעמו. כך צריך להיות הקשר בין איש לאשתו.

(3) יש רמז נוסף במילים אלה: "לֹא-לֹו" עפ"י הפסוק במזמור לתודה "הוא עשנו ולא (ולו) אנחנו".

מפני שאנו מבטלים את עצמנו בענווה ובצניעות כלפי הקב"ה (ולא אנחנו), אנחנו שייכים לו, ומתחברים בקשר הנצח. כך מי שמבטל את האגואיזם שבתוכו, יכול להתחבר לזולת, וד"ל.

הפנים

הפנים, משני צידי היצירה, הן פנים רוחניות (אינן כתובות, רק רמוזות - נראים ואינם נראים), עשויות הן מאור. הפנים זכים, טהורים ומאירים, מלאי הוד, יופי ושמחה. כביכול, עור הפנים הפך לאור. האור שבפנים רומז לרעיון: בתורתו של רבי מאיר היה כתוב: "כתנות אור" במקום "כתנות עור" (ב"ר פ"כ כט). כי המטרה היא לשלב את העולם הגשמי עם הרוחני, להעלות כל דבר גשמי לרמה רוחנית, להעלות את הארץ אל השמים.

גבולות היצירה

הגבולות מימין ומשמאל מסמלים את החיבור הנכון של בני זוג. גבולות אלה נכתבו מפרק תהילים "שיר הבעלות אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו, יגיע כפיו כי תאכל אשריו וטוב לך, אשרך כגפן פוריה בירכתי ביהך, בניך כשתילי זיתים סביב לשולחןך..." כדי ליצור חיים משותפים יש צורך בס"ד לשיתוף והשקעה בחיים ההדדיים. צריך להשקיע כבוד, תשומת לב ואהבה זה לזה, וכך תזכה המשפחה לבנות בית נאמן לתפארת ולדוגמא.

הגביע

1) הגביע מסמל פיריון.

המילה "ג-ב-י-ע" מסמלת הרחבה:

ג - שלושת האבות.

י"ב - 12 השבטים.

ע - 70 נפש, יסוד העם היהודי.

כך בני זוג, ילכו מחיל אל חיל, משפחתם תתרחב לבנים ובני בנים, וצאצאיהם זרע קודש בתוך קהל עם ישראל.

(2) "גביע" מסמל את הדרך הנכונה לנהוג בחיים משותפים, יש בו י"ג ויש בו ע"ב. י"ג רומז ל"אהבה" (גימ' 13). "ע"ב" גימ' 72 - רומז לחסד, "חסד" בגימ' 72.

חיים משותפים הם ההזדמנות הטובה ביותר בחיי האדם לנהוג במידות נפלאות אלה: אהבה וחסד המשולבים זה בזה.

(3) המילה "גביע" ערכה 85 כערך המילה "פה".

יחסים בין איש לאשתו הם יחסים הקשורים בעיקר בלשון ובשפה המדוברת ביניהם. "כי זה כל האדם" (קהלת יב, יג) - דרגתו של האדם היא "מדבר", זו עוצמתו וזו גבורתו. עם הפה יכול לבנות, ועם הפה יכול להרוס ח"ו.

בפה יכולים להביע הערכה, תודה, להביע אהבה, לעודד, לנחם, להרגיע, לחייך, ועוד ועוד.

לכן הגביע בולט במיוחד ביצירה זו המביעה יחסים בין בני זוג, להבליט כי הפה יהיה כלי המאחד, ההופך אותם לבשר אחד.

בנין הגביע ב-73 שורות

הגביע נבנה במיוחד ע"י 73 שורות.

המספר 73 מסמל את המילה "זכמה" בגימ' 73.

"ה' בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה" (משלי ג, יט).

כן, בענייני העוה"ז, הבונים בית, ישלבו בו גם את הערך הרוחני, יקפידו להתייחס ולפעול בחכמה (על משקל "היה חכם - אל תהיה צודק").

על כך אמר החכם מכל אדם (שם כד, ג) "בחכמה יבנה בית", וכן "פיה פתחה בחכמה..." (שם לא, כו), וכן "חכמות נשים בנתה ביתה..." (שם יד, א).

יזכו הזוג להיות מאושרים, ולחיות חיים נכונים בקדושה ובטהרה, יקימו בית נאמן בישראל בכבוד הדדי, באהבה באחוה בשלום וברעות.

ויקוים בהם: "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך".

טבעת דודים

(1) המקור: שיר השירים בשלמותו

(2) "אשת זמל" (משלי פרק ל"א)

(3) "שיר המעלות אשרי ..אשתך כגפן פריה.." (תהילים פר' קכ"ח).

טבעת דודים

(1) המקור: שיר השירים בשלמותו

(2) "אשׁת זׁיכִּי" (משלי פרק ל"א)

(3) "שׁיר הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁרִי ..אֲשַׁתְּךָ כְּגֹפֶן פֹּרִיָּה.." (תהילים פר' קכ"ח)

שיר השירים, השיר המבטא אחדות ושלמות, השיר שחובר ע"י מלך ישראל, שלמה, החכם מכל אדם. שיר השירים, המעולה מבין כל שירי העולם, שיר אשר שרים אותו שנים. זוג מושלם שרים את שירת האהבה זה לזה כמו הד חוזר, מבטאים את האופי שלהם את הטבע(ת) שלהם... טבע של אהבה!

היצירה נקראת "טבעת דודים" ומבטאת כי האהבה אינה משהו חיצוני, היא הופכת להיות הטבע של האדם - חלק מהותי ממנו במשך שנים. כל אחד משנה את האני שלו ומתחבר ל"אני" של השני ומתחברים להיות אחד. אנשים ה"מתמזגים" זה בזה והופכים להיות אחד. אין הבדל בין "דודי" ובין "אני". שנינו "אחד"!

האחדות מתבטאת לא רק בחיצוניות ובהצהרות שבפה, אלא קשר אמיתי קשר עמוק הנובע מן הלב כפי שנאמר: "תוכו רצוף אהבה". היצירה מובנית בצורה כזאת, שהפנים הופך להיות חיצוני והחיצוני הופך להיות פנימי.

העוקב באצבע אחר החלק החיצוני של היצירה, יראה שאצבעו מובלת פנימה, וכן להיפך מבפנים החוצה. תנועה זו מבטאת את התכונה "תוכו כברו".

פה ולב שוים:

הדגם שביצירה מביע את הרעיון של "פיו ולבו שוים". הטבעת-שביצירה, מזכירה צורה של פה, שתי שפתיים מקבילות זו לזו, וכן צורה אליפטית זו נראית כמו שני לבבות המחוברים זה לזה. (לב אחד פונה למטה ולב שני - למעלה)

סוד ההצלחה בין בני הזוג הוא השלמות וההשלמה ביניהם. זוגיות מושלמת בנויה על היחס של "תוכו כברו" ועל היחס של דיבור נאה ומכובד בין בני הזוג, על שיחה זורמת בין שני הצדדים, על מחמאות הדדיות, עידוד ותמיכה בלב ובפה גם יחד.

הזוג דומה לשפתיים. כמו שהשפתיים חייבות לפעול בהדדיות ואז נוצרת יצירה של דבור, כך בני הזוג. הדבור מסמל קשר וחיבור. החלק הפנימי של היצירה מלא בכתיבה, מסמל את החיבור שבין האיש והאישה, שהפכו להיות חטיבה אחת. החיבור הוא מרכז חייהם.

הטבעת בוהקת על הרקע הכהה, מסמלת את האור הנכסף של בני זוג המבקשים לחיות באושר, שופע שמחת חיים שלווה ורוגע. כאשר שניהם הופכים לאחד אינסופי, נצחי...

הטבעת ה"מוזרה"

טבעת כזאת לא נמצאת במציאות. כאילו היא מעבר לטבע. רומזת לביטוי: "להינשא מעבר לטבע" שפירושו הוא כפול, תרתי משמע. להתרומם מעבר לטבע שלנו. הנישואין והחיים המשותפים עוזרים לאדם לעצב את דמותו ואת טבעו להיות ראוי כדוגמא למשהו הנמצא גבוה גבוה ברמה אידיאלית ונכספת.

מספר השורות חבונות את הטבעת:

17 שורות מאוזנות, שלמות מכל צד.
המילה הראשונה בתורה שערך 17 היא המילה "טוב" וכך נאמר: "וירא א-להים את האור כי טוב"
השורות המאוזנות החצויות הן: 9+9 למעלה וגם 9+9 למטה.
חיבור של 9+9 מכל צד מבטא את המספר "חי" ומבטא את הערך של החיים המשותפים של בני הזוג שיוצרים זה לזה את האידיאל את הטוב. האחד דואג לזולתו, שיהיה לו/לה טוב, וכך נוצרים חיים טובים לשניהם גם יחד.

במסגרת של שיר השירים

המסגרת משני צידי הטבעת בנויה מ-3 שורות מכל צד. למעלה, כתובה הפתיחה של ספר החכמה, ספר משלי, שנכתב ע"י שלמה המלך, מחבר שיר השירים, ומצדדיו כתוב הפרק האחרון של ספר משלי - שיר ההמנון לאשה: "אֵשֶׁת זִיכָּל מִי יִמְצָא". הביטוי הגדול של המלך החכם להביע הערכה לאשה, שבזכותה כל הבית נבנה, בזכותה - העושר, בזכותה - חינוך הילדים, והיא בעלת סגולות תרומיות, היא צנועה ועושה עבודתה, עבודת יצירה של משפחה מאורגנת, שמחה ומאושרת.. מזכיר לנו שלמה המלך כמה הכל תלוי באשה: "חכמת נשים בנתה ביתה..". ביצירה למטה, 3 שורות אחרונות בבסיס שיר המעלות ששר דוד המלך, שיר ההלל למשפחה מלוכדת ומאושרת "אֵשֶׁתְךָ כַּגֶּפֶן פֹּרִיָהּ בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּזֵיךְ כַּעֲתִילִי זֵיתִים סָבִיב לְשׁוֹלֹזֶזֶךְ..הִנֵּה כִּי כֵן יִבֹּרֶךְ גִּבּוֹר יֵרָא ה'..". המסגרת נוצרה מ-12 שורת (4x3=12) והחלק הפנימי, שם נכתב שיר השירים בשלמותו, הוא החלק הגדול והחשוב, הוא החלק ה-13 הרומז למילה "אהבה" לבטא את העיקר, את האהבה הנצחית את השלמות. גם הביטוי "דודי לי ואני לו" בנוי מ-13 אותיות, כאשר בתוכן נמצא החלק ה-13, השלמות האהבה! הזכרנו לעיל: "תוכו רצוף אהבה"- חיזוק של הרעיון! (האין היצירה בשלמותה מזכירה צורה של טבלת שוקולד מתוקה..?).

"דודי לי ואני לו"

הביטוי "דודי לי ואני לו" נבחר דוקא להיות הבולט ביצירה. בא להביע את אחריותו של הגבר לחיי הנישואין, להיות היוזם, לתת תשומת לב לרעיתו, לשמח אותה "ושמח את אשתו..." להעניק לה מחמאות, להוכיח שהוא מסוגל להגן עליה, להיות לה למשענת ועוד. ממילא היא הופכת להיות כולה שלו, הופכת להיות לו הד לכל מעשיו הטובים כלפיה. מי שירצה יוכל לגלות את התכונה של חתן וכלה על פי "ניתוח" שתי המילים הללו. המילה "חתן" מבטאת את הרעיון של "ח-תן". פירוש: לאחר

היום השביעי, לאחר שבעת ימי המשתה, מהיום השמיני והלאה ("ח")
יתחיל לתת!!! ("תך")

אז, רעיתו, תיהפך מ"כלה" לאותיות "הכל" תיהפך להיות כולה שלו!!!
ביטוי זה מהווה רמז לשלמות: ערכו של הביטוי: "דודי לי ואני לו": הוא
167 זה הערך של הביטוי הנאמר בזמן הייחוד שבינינו לבין רבוננו של עולם,
אייחוד של הצהרה מאחדת לנצח! הערך העליון של העם היהודי! "ה'
א-להינו ה' אחד" - ערכו ג"כ 167 כמו הביטוי "דודי לי ואני לו"!!!
כל ברכה אנו מתחילים במילים, ומבטאים בפינו: "ברוך". "ברוך אתה ה'
א-להינו... ומבטאים את ה' במילים ברוך אתה א-דני א-להינו". הברכה באה
ממקור שני השמות הללו שערכן 167. רמז לברכה בבית אשר באה בעקבות
האחדות והשלמות שבין בני הזוג.
המספר 167 ערכו בגימ' "מחיל אל חיל". בחיבור האידיאלי בין בני הזוג
ההצלחה מובטחת להם ויעלו מחיל אל חיל!

לסיכום

הצפייה לבניית קשר זוגי נמצאת כאחד היסודות המקשרים בבסיס של
קשר הנישואין. בני זוג הרוצים להכיר זה את זה, להיפתח ולשתף זה את
זה, יש להם צורך להיחשף, להיות אמיתיים בלי חשש מדחייה או בקורת.
הקשר הזוגי מאפשר התרפקות רגשית והזדהות הדדית גם עם השוני.
קירבה ללא מחיצות מעניקה תחושה של שייכות והרגשה שבני הזוג
מקבלים זה את זה ללא תנאי.

מחמאות, הבעת תודה, דיבור המבטא קירבה, וחשיבות בן הזוג כשותף
בונים את החיים המשותפים. תשומת לב מיוחדת מידי פעם, יכולה לשמר
את גחלת החמימות של הקשר המיטיב. חיוך אישי מחזיר ברק לעיניים,
ויכול להזין את הקשר לעתיד טוב ומוצלח ביותר.

מה שנשאר... זה לחיות חיים ערכיים באור, בשמחה, באושר ובשלווה.

חזקתם הנצח

מקור: שיר השירים בשלמותו.

חותם הנצח (שיר-שירים)

פתיחה

זולת חמשה חומשי תורה דבק עמנו בעוד שניים מספרי המקרא, והם: ספר תהלים ושיר השירים.

אין פלא שיוחד מקום נכבד לשיר השירים בחייו של היהודי במשך כל השנה, לפני כניסת שבת המלכה, וכן נעשה שיר זה יזר פיוטי לתקופת האביב ביקום, לחג אביבו של עם ישראל, ולזוג הבא בברית הנישואין. ר' עקיבא, התנא שידע להעריך במיוחד את חיי הנישואין, בדבריו הידועים: "שלי ושלכם שלה הוא" הבליט בזרקור גדול את הכלל "ואהבת לרעך כמוך".

אהבה אמיתית וכנה שבין איש לאשתו היא בזעיר אנפין דוגמא של התחברות וקשר אינסופי שבין הקב"ה לכנסת ישראל. אהבה זו היא אהבה עזה מכל תשוקות החיים עלי אדמות.

ר' עקיבא הצהיר: אין כל העולם כולו כדאי כיום שניתן שיר השירים לישראל, שכל השירים קדש ושיר השירים קדש-קדשים (שה"ש רבה א). שיר השירים הוא התיקון של הפירוד הראשון שנעשה בעולם, כפי שנאמר (בזהר חדש רות תקפז): בשעה ששלמה המלך גילה לעולם את שיר השירים נפסקה מן העולם זוהמת הנחש הקדמוני שהטיל באדם ובחיה.

היצירה

היצירה בנויה משני עיגולים גדולים המחוברים זה בזה בקשר חזק ואמין שלא ינותק לעולם.

לעיגול יש 3 סמלים:

שלמות.

אינסופיות.

בידוד חיובי.

ביצירה נוצר חיבור בין 2 דברים מושלמים.

מעניינת הנוסחה: $1+1=1$. "והיו לבשר אחד".

החלק החיצוני של כל עיגול מתחבר עם הפנימיות של העיגול שממול, וכמובן כל חלק פנימי מתחבר עם החלק החיצוני של זה שכנגדו. החלק החיצוני מסמל זרועות, והחלק הפנימי - לב (שרטוט של עומק הנפש), כפי שנאמר "שִׁימְנֵי כוֹזוֹתָם עַל לִבָּךְ כוֹזוֹתָם עַל זְרוּעֶךָ".

נוצר כאן חיבור כאילו של עצמות גידים ועורקים, כפי שנאמר "והיו לבשר אחד".

החלק הפנימי הוא כעובר במעי אמו, המסמל חיבור מהותי, גוף אחד ממש. המתבונן ביצירה בין שני החלקים, במקום החיבור שביניהם, יגלה שחלקים אלה משותפים לכל אחד משני הצדדים. אין תשובה חד משמעית לשאלה למי שייך חלק זה, כי הוא שייך לשניהם יחד.

חלקים אלה נראים כמנעול סגור, כשתי רתוקות כסף המשולבים זה בזה. לרמוז "גֵּן נְעוּלִי אֲזוּזִי כָלָה".

אפשר לראות את שני העגולים כשני אגמי-מים אשר האחד נכנס לתחומו של השני. ערבוב של מים במים הוא ערבוב מושלם, כך שאין הבדל בין מים למים. מים עליונים ומים תחתונים התחברו זה עם זה, הכל הופך אחד. "מַעֲיֵן גְּזִים בְּאֵר מִים חַיִּים..."

קשר זה הוא קשר-עד. כפי שהמעגל (הקו המקיף) מסמל את האינסופיות, והעיגול (השטח הפנימי) מסמל את הבידוד מהעולם כולו, כך הקשרים בין הקב"ה - החתן, וכנסת ישראל - הכלה, "אֲזוּזָה הִיא יוֹנָתִי תְּבוּתִי". הקשר של "אתה בחרתנו מכל העמים" דומה ל-"הרי את מקודשת לי", "אסר אותה על כל העולם". קשר זה הוא אינסופי, לא ינותק לעולם. מכאן אפשר להבין את הרמז של צורת הטבעת העגולה בנישואין.

מספר המעגלים בכל חלק

- (1) בכל חלק יש בדיוק 26 מעגלים. מספר זה מבטא את שמו של הקב"ה (שם הוי"ה = 26), כפי שנאמר (סוטה יז, א) "זכו שכינה ביניהם". מספר זה מבטא גם חיבור של פעמיים 13. ערכה של המילה "אהבה" הוא 13. איש ואשה המתייחסים באהבה זה לזו וחיים באהבה זו עם זה, יוצרים ביחד שלמות של המספר 26, שמו של הקב"ה.

(2) החלק החיצוני של כל עיגול בנוי מ-14 מעגלים. מספר זה - 14, מבטא את המילה: "יד" (באצבעות היד יש 14 פרקי עצמות). ביחד, בשני העיגולים, נוצר מצב של יד מושטת ליד. שהם יד+יד = ידיד. המילה "ידיד" בגימ' 28 כערך המילה "כח". הכח האמיתי, והחוסן של החברה, וכל אדם בפני עצמו, הם מצוות "ואהבת לרעך כמוך". מצווה זו מקבלת את הביטוי החזק ביותר בחיי האדם באופן התייחסותו לבת זוגו. אפשר להבין את המספר 14 כמבטא את המילה "דוד" (14). בשני החלקים מבוטא הרעיון "אני לדודי ודודי לי".

(3) האיזור הפנימי של כל חלק בנוי מ-12 מעגלים. הם מבטאים את ענין הזמן - 12 שעות, 12 חודשים. (גם "אביב", תחילת השנה בתורה, פירושו אביב, ראשון ל"ב החודשים). כיוון הכתיבה כמחוגי השעון - "עם הזמן" וגם נגד השעון - "נגד הזמן". ענין הזמן מבטא גם באותיות הראשונות והאחרונות של הביטויים, עִיבְנִי...לִבְךָ, כּוּזוּתֶם...זְרִיעֶךָ, ש.ך. כ.ך. ערכם ביחד 360. מספר זה מבטא את הביטויים הבאים: "מים טהורים", "כמים לים מכסים" וכן "א-ל ה' ויאר לנו" שערך כל אחד מהם הוא 360. ביטויים אלה רומזים לנו על החיבור הגבוה ביותר. חיבור טהור מלא קדושה וחסד הדדי עד אפס מקום. חיים של טהרה גורמים להפיכת מידת הדין למידת החסד והרחמים.

בקטע: "עִיבְנִי כּוּזוּתֶם עַל לִבְךָ" יש 15 אותיות. מספר האותיות רומז לשם י-ה, שם חיבור בין איש ואשה. בקטע: "כּוּזוּתֶם עַל זְרִיעֶךָ" יש 12 אותיות. ענין של שלמות הזמן. יחד - ז"ך - 27 אותיות. לבטא: "זכו" - שכינה ביניהם.

"שמאלו תחת לראשי זימינו תחבקני".

יש לשים לב לכך שהחלק השמאלי של העיגול העליון (לא של הקורא) נמצא מתחת לראשו של חלקו העליון של העיגול התחתון. צורה זו מבטאת: "שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי". כן נראה צד ימין של העיגול העליון מעל, המבטא: "וַיִּמְיֵנוּ תַּחַת בִּקְנִי".

חוט של חסד

התחלת שיר השירים היא למעלה מתחת לאותיות "תם" של המילה "כִּזְזוּתָם".

מי שיתבונן מנקודת ההתחלה אל פנימיות היצירה, לכיוון מטה, יגלה חוט של אור יורד מלמעלה, והוא חוט של חסד. "חוט" זה מגיע אל ראש העיגול הפנימי (עיגול מס' 15=י-ה מבחוץ) בביטוי "שְׂרָאשִׁי נְמוֹלָא טַל", זהו שפע טל שהגיע מלמעלה פנימה. "טל" הוא 39, ערך הביטוי "ה' אחד" (ה'=26, אחד=13). קו האור "החיצוני" בעיגול העליון הופך להיות עיגול של אור פנימי בעיגול התחתון. הרווח בין המעגלים הכתובים נחשבים למעגלים של אור.

קשר-עד

צירוף האותיות הראשונות של כל המילים הצמודות לקו האור הנזכר הם: שִׁי, אֵל, לֵא, אֵל, אֵל, נֵא, בֵּא, אֵל, עֵא, הֵא, הֵא, אֵא, רֵא = בדיוק 674. זה ערך הרעיון המרכזי: "קשר" = 600, "עד" = 74, ביחד 674. גם ערך הביטוי: "בני ברית" ערכו 674, לרמוז על חיבור של כריתת ברית בין הקב"ה לבין עם ישראל, וכריתת ברית בין איש לאשתו, בין איש לרעהו...

גילויים של רגשות וחרגשות

העוקב אחרי כיוון הכתיבה חש בהרגשות מיוחדות ובגילויים נפלאים: שמחה, אושר, רגש מעבר לחושים, סחרחורת, עליצות ועוד... נסה לגלות רגשות אלה ביצירה.

דרכי ביטוי לרעיונות אחדים:

1. הסיבובים מבטאים "אקומה נא ואסובכה בעיר..."
2. מי שיתחיל לקרוא את שיר השירים יגיע לביטוי "על כן עלמות" וירגיש פתאום מחסום, הכל נעלם, והוא שואל את עצמו, איפה ההמשך? עוצר, מחפש... לא מוצא... או... כן! מוצא את המשך הפסוק בתוך הלב של העיגול התחתון, ומוצא הוא את המילה: "אהבוך", אהבה בלב של הזולת לבטא "תוכו רצוף אהבה".
מתקבלת ההרגשה "הביאני המלך חזריו". קטע זה כתוב במקום מוסתר רחוק מהקצוות של היצירה, בחדרי חדרים. הצניעות היא יסוד האהבה והשמחה, "נגילה ושמחה בך".
מיד ממשיך הקורא לרוץ "משכני אזריך נרוצה נגילה ושמחה בך", שמחה אודות הגילוי, ואין שמחה כהתרת הספקות, וחיבור מאוזן בין הכוחות המשותפים של האיש והאשה.
3. הודגש והובלט הענין של תוכו רצוף אהבה. בזמן שאנו קוראים את המשכו של שיר השירים בעיגול השני מבחין, המתחיל במילים "אל תראוני שאני שוזרזורת", ממשיכים וזורמים עם הכתיבה ומגיעים לפסוק: "הגידה לי..." פתאום חסימה. מחפשים מוצא. היכן ההמשך? פונים שוב למרכז, ומגלים שם בלב את ההמשך "שאהבה נפשי...".
4. במעגל השלישי, לפני ש"חודר אל הלב" התחתון, מסתיים במילים: "עד שהמלך במסכו נרד". ובהמשך המילה "נתן" נמצאת בלב (לאחר שנכתבו שם: "אהבוך" "שאהבה" ראה לעיל). בא לתרגם (שמו"ת) את הביטויים הרומזים: "אהבה מה היא?" המילה "נתן" היא מילה שנקראת מימין לשמאל ומשמאל לימין מבטאת את המציאות כי נתינה היא פעולה שיש לה הד... זוכה הנותן לקבל בחזרה כל אשר נתן. כי הרי העולם ראי הוא, ובן/בת הזוג אינם אלא בבואה למעשינו.
ממשיך הקורא, מסתובב, חודר פנימה שוב, מתכנס יותר ויותר. פעמים הפנימיות הופכת לחיצוניות, ופעמים - החיצוניות לפנימיות.

מטייל ומרחף הקורא, דואה נוסק, עולה ויורד, מסתובב ומסתחרר בתוך 26 מעגלים מכל צד. הפנימיות של כל אחד מהעיגולים, כל "לב", הופכת להיות הצד החיצוני, ה"זרועות" של הצד שכנגד. כל רגש של אהבה של האחד מהווה כח ועצמה לזולתו. בהתחברות מרגשת זו חשים בביטוי "תוכו כברו". כפי שרואים, בתוך המילה "תוכו" האותיות הפנימיות הן "כו" שערכן 26 (שם ה'), והאותיות החיצוניות של המילה: "כברו" הן גם כן 26 (שם ה').

עליות וירידות

הסיבובים הם גם בכיוונים של עליות וירידות כנגד השעון וכמהלך השעון. "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות". "ודגלו עלי אהבה", וחכמים דרשו: "ודילוגו עלי אהבה".

המעגלים ההולכים ומתרחבים מהמרכז החוצה, מבטאים גם את הרעיון של הד קול פנימי שיוצא החוצה. מעגלים אלה מזכירים את הצורה של גלי מים בבריכת היטהרות, בזמן שמבעבעת האהבה במרכז, בלב. בשיר השירים קיים גם סודו של העם היהודי "כי נפלתי קמתי". הקשר הוא חזק ואמיץ עם "מלך גיבור מושיע ומגן", ובל ינותק לעולם, למרות...

"וביום אין בך" - אין ביצירה הזו שום בליטה, הכל שלם ותמים.

לאור ניתוח היצירה

האם שיר השירים אינו המשובח שבשירים?!

אינו המעולה שבשירים?!

ואינו המסולסל שבשירים?!

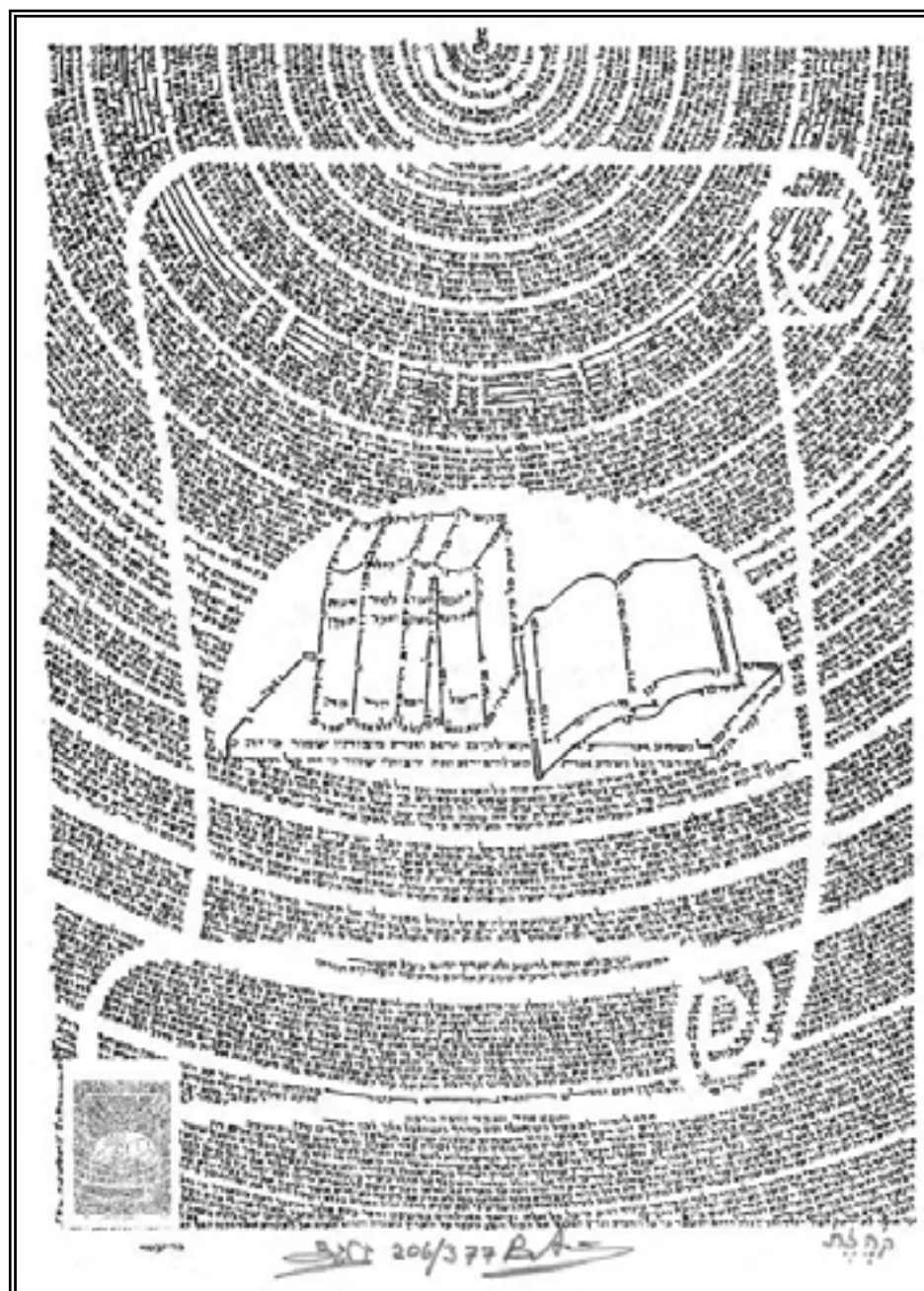
יהי רצון שנזכה להרגיש בחוש "אני לדודי ודודי לי".

ספר החכמה

הרעיון: חכמה.

המקור: מגילת קהלת, (12 פרקים).

ספר החכמה

הרעיון: חכמה.

המקור: מגילת קהלת, (12 פרקים).

הדגם: הדגם מתחיל בפסגה מן המרכז. בפתיחה צורת מנורה של שבעת הקנים, ומעליה במרכז האות א'. הא' מסמלת את הקב"ה שהוא ראשון ומקור החכמה, כפי שנאמר (איוב כח, יב) "והחכמה מאין תמצא".

"קול ה' על המים"

היצירה מתפתחת בתנועה של גלים מתפשטים כמו הד ("קול ה'") או כמו גלים על פני המים ("על המים").

זיאתר א-לחים יחי אור...

בין כל קבוצות גלים יש גל של אור בולט (המירווח). יש לראות את הקשתות הללו כהד של גלי אור מתפשטים ומתרחבים, המבטאים את התפשטות האור הא-לוקי, החכמה האמיתית בעולם.

מחזור ראשון של גלים

אחרי המנורה מיד מתחיל גל אחד (שורה אחת קעורה), אחר כך שני גלים (2 שורות קעורות), שלושה, וכן הלאה עד 10 גלים. התפשטות זו מבטאת את התפשטות החכמה לקדושה ולשלמות. בין כל קבוצת גלים יש גל של אור, הוא המירווח שבין הגלים. מחזור זה מסתיים בכיפת חלון האור שבמרכז היצירה.

מחזור שני של גלים

הגלים מתפשטים הלאה. מתחילים בגל אחד בודד בעל שורה אחת, וממשיכים בגל השני בעל 2 שורות, וכך הלאה עד הגל הששי בעל 6 שורות. מחזור זה מוגבל ל-6 גלים המבטאים יצירה ומעשה בחכמה. החכמה חייבת להתבטא במעשים.

גלים אלה יוצאים כביכול משני צידי חלון האור שבמרכז שקרבֹו מסמל לימוד תורה. הם יוצרים מעין כנפיים מוארות להתרוממות. מזכיר לנו מאמר חז"ל אשר בו דנו בשאלה, מה עדיף: לימוד תורה או מעשה? נמנו וגמרו "גדול תלמוד המביא לידי מעשה" (קדושין מ, ב).

מחזור שלישי של גלים

מחזור זה מיוחד במספרים 7, 8, 11, 13. גלים (שורות) כמו מספר הכריכות בציצית. הציצית היא שילוב שני היסודות הקודמים - חכמה ומעשה, כפי שנאמר "וראיתם אותו וזכרתם... ועשיתם...". תכלית החכמה היא תשובה ומעשים טובים.

החלק התחתון של הציצית

החלק התחתון מבטא את העולם הזה אשר מגיעה אליו החכמה. השורה התחתונה הישרה, היא הבסיס עליו עומדות בהדרגה עולה 7 שורות המבטאות עליה בקדושה.

רק אחרי שאדם מקדש את עצמו, יכול הוא להבין ולקלוט סתרי תורה וחכמה. אם כן ברור לנו כי יש שפע גדול של חכמה, ותכליתה היא מעשים טובים, ברם יש צורך בכלי לקבל חכמה זו, והיא הקדושה.

ברקע:

מגילה פתוחה באמצעיתה לבטא את הרעיונות הבאים:

א. החכמה האמיתית נשאבת מן המקורות הקדומים, מאבות אבותינו, שנאמר (דברים לב, ז) "שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך".

ב. תמיד צריכה להיות הרגשה כי אנחנו נמצאים תמיד באמצע הענין. אפילו שלמדנו הרבה מאוד, עדיין נותר ללמוד הרבה יותר!

החלון במרכז היצירה

אור נופל על 5 ספרים, המבטא לימוד המקורות מן המקור הראשון, חמשת חומשי התורה.

המדף הוא סמל לבסיס. גם כאן הספר פתוח במרכז, ועדיין יש ללמוד הרבה.

כיצד יבדוק אדם אם הצליח לקלוט מעט חכמה? אם לאדם יש חשק ורצון ללמוד יותר משמע שהוא קלט חכמה. ההוכחה לכך העשיר בכסף - כשיש לו מנה רוצה מאתיים... כן החכם שיש בו חכמה ישאף להשיג יותר חכמה.

במרכז – סוף ספר קהלת

סופה של מגילת קהלת, לא נכתב בכוונה בסוף היצירה, אלא במרכז. הסיבה לכך היא שבכל שלב חייבים להביט אל הסוף, "סוף דבר הכל נשמע..." , "סוף מעשה במחשבה תחילה", ו"איזהו חכם, הרואה את הנולד".

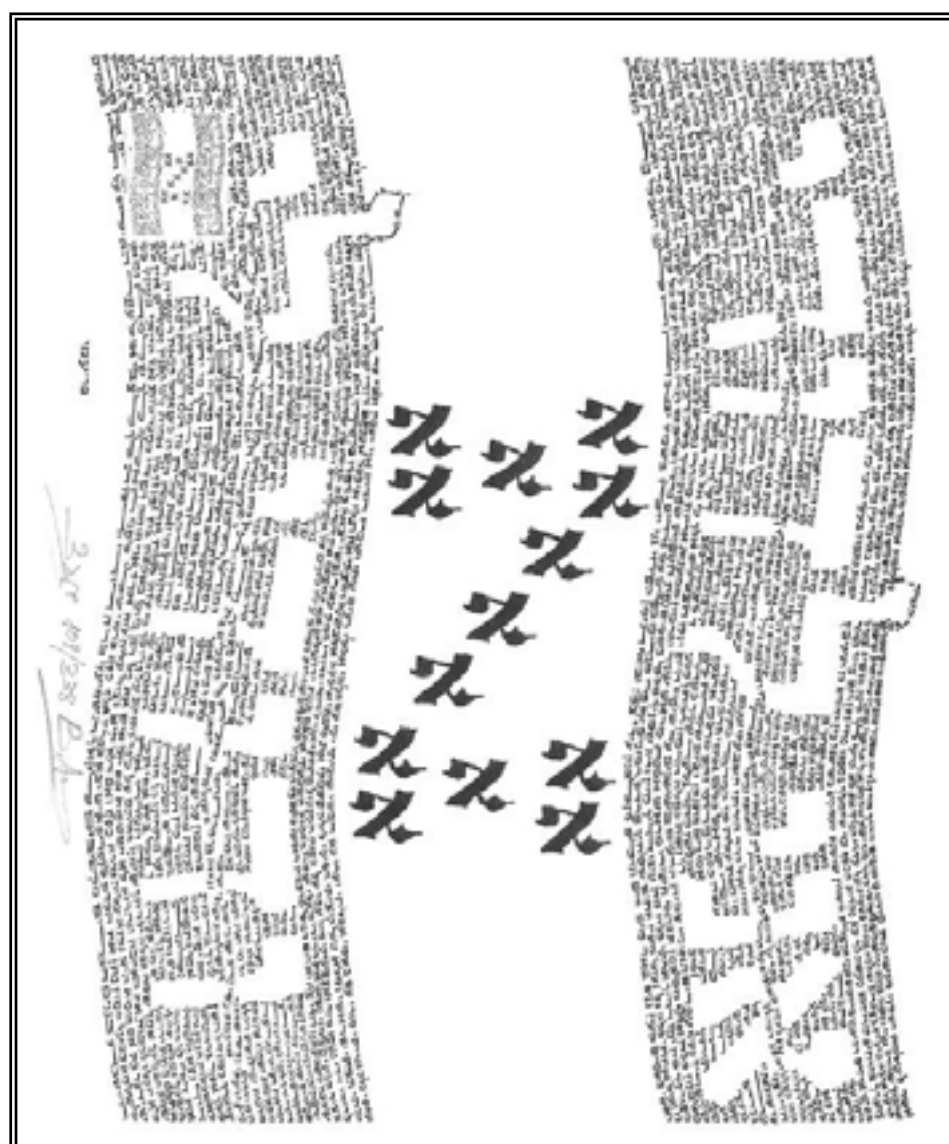
הכתובה אני לדודי ודודי לי

הרעיון: "ודגלו עלי אהבה"

קשר של אהבה ואחדות בין הקב"ה ועם ישראל.

המקור: (1) מגילת שיר השירים, 8 פרקים.

(2) צורת אות א' במרכז, שנוצרה מ-13 אותיות א'.

אני לדודי ודודי לי

הרעיון: "ודגלו עלי אהבה"

קשר של אהבה ואחדות בין הקב"ה ועם ישראל.

המקור: (1) מגילת שיר השירים, 8 פרקים.

(2) צורת אות א' במרכז, שנוצרה מ-13 אותיות א'.

פירוט: 4 הפרקים הראשונים של שיר השירים נכתבו בחלק העליון של היצירה.

החלק העליון בו כתובים 4 פרקים ראשונים, שייך לדודי (לה) ואני כמהה ונכספת אליו. בכתובה זו חרוטות לעומק המילים "אֲנִי לְדָוִד". סיום הפרק הרביעי במילים: "יָבֹא דָוִד לִגְנוֹ ויאכל פֶּרִי מִגְדָּיו", כביכול זו הזמנה מכנסת ישראל לקב"ה לרדת אל החלק התחתון בו הם נמצאים.

4 הפרקים האחרונים נכתבו בחלק התחתון, בו "אֲנִי" - כנסת ישראל, נמצאת. הקב"ה יורד אל עם ישראל. חלק זה מתחיל במילים משמעותיות ובהצהרה, "בָּאתִי לִגְנוֹ אֶזְזוֹתִי כֻלָּהּ...". בקטע זה חצובות המילים "ודודי לי".

שני חלקים אלה של היצירה, דומים לשני סרטים, שני פסים המתנופפים ברוח. דומים הם לדגל המתנוסס ומתבדר ברוח. הם מבטאים את הרעיון שהקשר עם הקב"ה הוא קשר רוחני. מזכיר את המציאות הנפלאה שהיתה בזמן שעם ישראל היה במדבר. "איש על מחנהו ואיש על דגלו".

הנביאים הבליטו את המציאות הנפלאה הזאת. ירמיהו הנביא הזכיר לעם ישראל "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה".

גם שלמה המלך בשיר השירים אמר "ודגלו עלי אהבה..."

פסים אלה נכתבו בצורה יורדת ועולה, "אני" מרכינה ראשי ל"דודי", נכנעת אל הקב"ה, גם "דודי" יורד אל גני ובא אלי - "לי". דומה תנועה גלית זו לרעיון "מדלג על ההרים מקפיץ על הגבעות", במקום זה צרובה אהבת הקב"ה את עמו ישראל.

רמזים בפסי הדגל

כל קטע נכתב ב-26 שורות כמנין שם הוי"ה ב"ה.
 $י (10) + ה (5) + ו (6) + ה (5) = 26$.

"תוכו רצוף אהבה"

כל חלק מחולק ל-2 חלקים בדיוק במרכז. 13 שורות עליונות ו-13 שורות תחתונות.
 13 מסמל את המילה אהבה ($13=5+2+5+1$).

אם נספור מלמעלה לכיוון מטה 13 שורות, וכן נספור מלמטה למעלה 13 שורות, נגיע ל-2 שורות צמודות המחברות ביניהן. הן מסמלות 2 אהבות, אהבת ה' לעמו, ואהבת עם ישראל לא-להיו. השורה ה-13 מסמלת את החיבור והקשר החזק בין שתי האהבות. הקשר נמצא במרכז, בלב, קשר אמיתי. "תוכו רצוף אהבה..." "בשרשרת" זו חורזת המילה: "אהבה" 3 פעמים בביטויים: "בקשתי את אהבה נפשי" "אבקשה את אהבה נפשי" "את אהבה נפשי ראיתם".

"שמאלו תחת לראשי זימינו תחבקני"

אם נספור מלמעלה למטה 14 שורות, וכן נספור מלמטה למעלה 14 שורות, נגיע שוב ל-2 השורות המחברות דרך המספר 14. המספר 14 מסמל "יד" ($10+4=14$). כביכול יד מחזיקה יד, מעין שילוב זרועות זה בזה, או "שמאלו תחת לראשי זימינו תחבקני".

השרשרת המרכזית בכל קטע מחברת את כל האותיות של המילים: "אני לדודי ודודי לי", יוצרת הרגשה של חיבור בל ינותק.

יש לשים לב כי המילה "ראשי" מופיעה בשורה האחרונה של החלק העליון בצד השמאלי של פני היצירה (מימין לקורא), מתחת למילה "אני". המילה "ידו" מופיעה באותה שורה בצד הימני של פני היצירה. רמז במילה "בגדיו" אשר יכולה להידרש: "גם ידו".

בזה מושלם הרעיון של "שבאכלו תזוזת לראשי וימינו תזבזבנו". האות א' בנויה מ-2 אותיות יו"ד. האות יו"ד יכולה לרמוז למילה "יד". כביכול, יד אחת נמצאת מתחת לראש, ויד אחרת עליונה חובקת. בא לרמוז: "שבאכלו תזוזת לראשי וימינו תזבזבנו".

יש להבהיר כי לפעמים השמאל הופך לימין. זו הדרגה הגבוהה ביותר, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, השמאל הופך לימין.

"אני לדודי ודודי לי"

בקטע העליון כתוב "אני לדודי". בסך הכל 8 אותיות. המספר 8 סמל לקדושה על טבעית: ברית-מילה ביום השמיני, התורה רמוזה במסגרת המספר שמונה, כנורו של משיח יש בו שמונה נימים ועוד...

בקטע התחתון כתוב "ודודי לי". בסך הכל 7 אותיות. המספר 7 סמל לקדושה שבתוך הטבע: במנורה שבעת הקנים, השבת, שמיטה, כל הענינים הרבים בתורה אשר בהם מוזכר המספר שבע ועוד...

בסך הכל, משפט זה בנוי מ-15 אותיות, כמספר שם י-ה (10+5=15). שם י-ה מסמל חיבור בין איש לאשה, כמאמר ר' עקיבא "איש ואשה - זכו שכינה (י-ה) ביניהם. לא זכו - איש אוכלתם" (סוטה יז, א).

שם "י-ה" מסמל חיבור בין העולמות. העולם הזה נברא באות "ה" והעולם הבא באות "י". מאמר זה על פי הפסוק "כי ביה ה' צור עולמים" (מנחות כט, ב). גם בברכת כהנים יש י-ה (15) מילים. ברכת כהנים רומזת לחיבור בין קודשא בריך הוא וישראל, "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם". היום ה- 15 בשנה (ט"ו בתשרי) הוא חג הסוכות, הוא זמן שמחתנו בגלל החיבור הגדול של קודשא בריך הוא וכנסת ישראל.

"מציץ מן החרכים"

המילים: "אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי" חקוקות ביצירה, בהירות, רוחניות, נראות כעוברות מצד לצד. מזכירות את האותיות הכתובות על לוחות הברית. מתוכן אפשר להציץ כמו מחרכים. רמז לפסוק "בשָׁגִיזוּ בֵּין הַזְּלוֹנוֹת מִצִּיץ בֵּין הַזְּרוֹכִים". פסוק זה כתוב ביצירה בשורה העשירית מלמעלה במרכז היצירה. המספר עשר רומז לקדושה עליונה רוחנית מיוחדת ונפרדת.

ברכת כהנים

"משגיח מן החלונות" מבין כתפיהן של כהנים. "מציץ מן החרכים" מבין אצבעותיהן של כהנים. "ענה דודי ואמר לי": "יברכך ה' וישמרך" (ילקוט שמעוני שה"ש ב').

אכן ישנו רמז במבנה המילים שביצירה, העשויות כחרכים, לפסוקים שבברכת כהנים הבנויים בסדר מיוחד של התרבות תוספת ועליה - 7,5,3.

במילה "אֲנִי" יש 3 אותיות, רמז לשלוש המילים "יִבְרַכְךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ". במילה "לְדוּדֵי" יש 5 אותיות, רמז לחמש המילים "יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּזְוֶךְ".

במילים "וְדוּדֵי לִי" יש 7 אותיות, רמז לשבע המילים "יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיֵּשֶׁם לָךְ שָׁלוֹם".

נזכור כי לפני נשיאת כפים, הכהנים מברכים: "...לברך את עמו ישראל באהבה". שיר השירים כולו שיר האהבה הנצחית בין הקב"ה לעמו.

המילים "אני לדודי..." נמצאות בתוך 10 שורות המסמלות קדושה. מעליהן 5 שורות שלמות ומתחתן 5 שורות שלמות (השמים והארץ). החלוקה הזאת של 5,5 יש לה גם רמז ל-2 לוחות הברית, "מזה ומזה הם כתובים", חמישה בכל צד.

האות א' במרכז היצירה

האות א' בנויה מ-13 פעמים האות א'. אפשר לראות את מבנה א' זו מכל הזוויות:

1. צורה שלמה: 13 הם סמל לאהבה ולאחדות. אהבה=13, אחד=13.
2. הקו המרכזי בא' בנוי מ-7 אלפי"ן שהן סמל לקדושה. 3 אלפי"ן מימין למעלה, ו-3 אלפי"ן משמאל למטה. בסך הכל 6. מסמלים בנייה ויצירה, והקדושה (7 אלפי"ן) נמצאת בתוכם.
3. חלק ימני נוצר מ-5 אלפי"ן. וחלק שמאלי נוצר מ-5 אלפי"ן. גם כאן רומז ל-2 לוחות הברית, 5 מכאן ו-5 מכאן, סך של שניהם 10. סמל לקדושה ועשר הדיברות.
4. 10 אלפי"ן נמצאים יחד משני הצדדים, הם סמל לקדושה. וה-3 אלפי"ן הנוותרים במרכז, הן סמל לבסיס חזק ויציב. "על שלושה דברים העולם עומד..."

מעמד חר סיני

הקשר בין הקב"ה ועם ישראל מקבל דימויים מיוחדים במאמרי חז"ל. הבולט שבהם הוא כאיש ואשה שה"חתונה" היתה במעמד הר-סיני.

המכילתא מפרשת את הפסוק "ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה", מגיד שהשכינה יצאה לקראתם כחתן היוצא לקראת הכלה, וזהו

שנאמר "ה' מְסִינִי בֹא" ולא נאמר "לְסִינִי בֹא", וכן כתוב "וירד ה' על הר סיני".

ביצירה מבוטא הרעיון "דודי ירד לִגְנוֹ" בפסוק הבולט בראש החלק השני "באתי לִגְנִי אֶזְוֹתִי כֻלָּה".

אם נספור את מספר כל השורות שביצירה (1+26+26) יחד יוצא 53 כמנין "גן". הקב"ה ועם ישראל משתעשעים יחד בגן זה. כל היצירה היא גן אחד גדול.

יש רמז בולט לשני לוחות הברית במרכז היצירה, כפי שהוזכר לעיל. האות "א" הגדולה נוצרה מ-5 אלפי"ן בצד ימין ו-5 אלפי"ן בצד שמאל. רמז ל-5 הדברות מזה ו-5 הדברות בצד השני, כפי שהוזכר לעיל.

שלושת האלפי"ן הנמצאים במרכז, מסמלים את הביסוס והקשר של "והחוט המשולש לא במהרה ינתק" (קהלת ד, יב). והחוט המשולש הנצחי הוא: "קודשא בריך הוא, ישראל ואורייתא חד הוא".

כך אנחנו עם משולש: כהנים לויים וישראלים. כן תורתנו משולשת: תורה נביאים וכתובים... בחודש השלישי... ע"י שלישי... ביום השלישי... (שבת פח, א). האות א' רומזת להד קולו של הקב"ה בעולם, ממעמד הר סיני שהתחיל באות א' "אֶנֶכִי ה' א-להיך...".

מרכז היצירה מבליט את הכתובה הנצחית והמחייבת שבינינו ובין הקב"ה.

אמונה שבלב

השורות המרכזיות השזורות בלב כל קטע, והמחברות את הביטוי "אני לדודי ודודי לי" מבטאות את האמת הפנימית שבכל לב יהודי.

האותיות הראשונות והאותיות האחרונות בשורות השזורות בחלק העליון הן: ו', ו', ד', ד', ו', ו'. האותיות הראשונות והאותיות האחרונות בשורות השזורות בחלק התחתון הן: ה', ל', ב', ה'. ערכן יחד 102 בגימ' "אמונה". אין בלבנו אלא אמונה בא-ל אחד.

מספר הפעמים שבהן נפגשות שורות אלה בשזירה הפנימית בלב, הוא 13, העולה לערך "אהבה" ו"אזד". מסמל את האהבה והאמונה בא-ל אחד. חזרנו אל היסוד של אבותינו הקדושים, בני יעקב שהכריזו לפני מיטת אביהם במעמד טהור וקדוש: "אין בלבנו אלא אחד"! ("אלא" בגימ' לב).

לסיכום

אהבת הקב"ה לעמו, היא אהבה באחדות נצחית, מבוססת ומלאה קדושה.

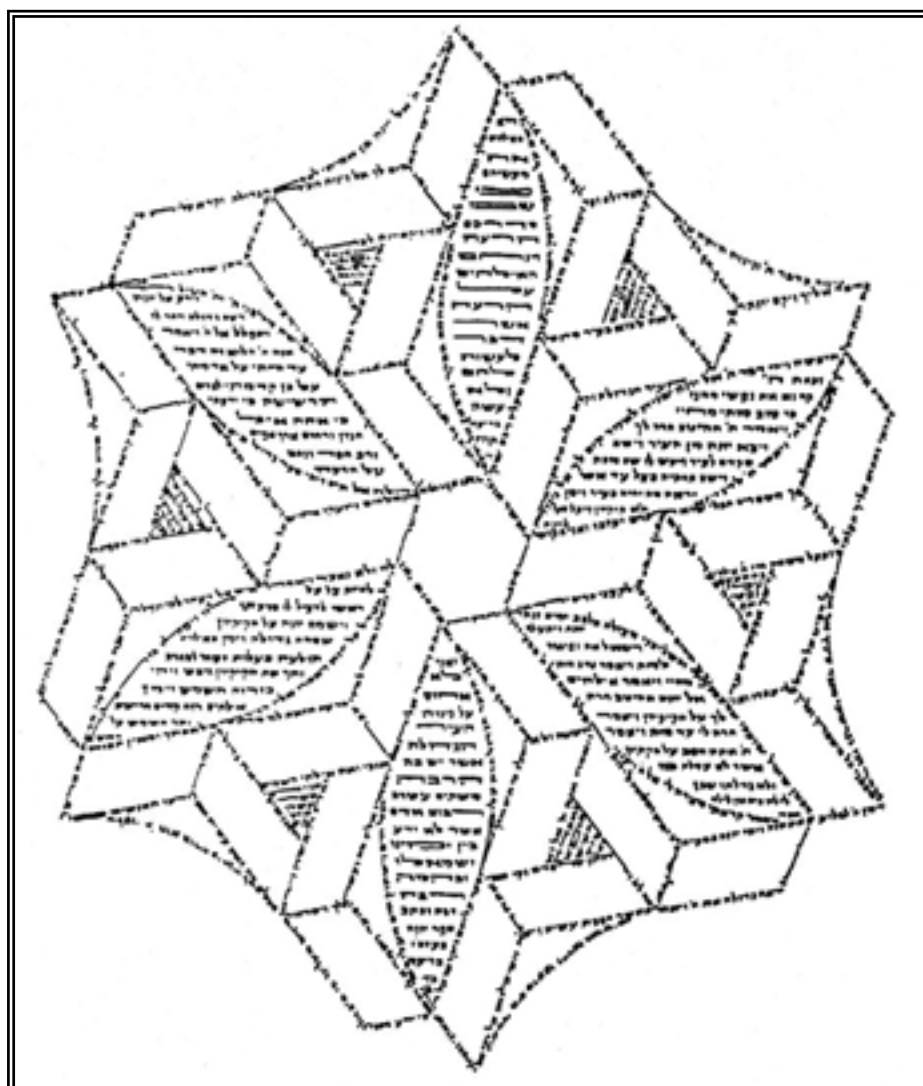
הערה: האידיאל של הקשר בעולם הזה בין איש לאשה צריך להיות כמו הקשר החזק בין הקב"ה לעמו, "והלכת בדרכיו..."

יִרְצֵה

הרעיון: המסר שבספר יונה הוא:

לברוח מה' אפשר רק לכיוון אחד, ממנו - אליו - אל ה'.

המקור: ספר יונה כולו.

יונה

הרעיון: מסעי יונה - המסר שבספר יונה הוא:

לברוח מה' אפשר רק לכיוון אחד, ממנו - אליו - אל ה'.

המקור: ספר יונה כולו.

הדגם: צורת אבנים מתגלגלות, תנועה משתנית ומתחלפת.

הסבר תוכן ספר יונה מחולק בעיקר ל-3 חלקים:

א. יונה מקבל נבואה מה', אך הוא מנסה לברוח מלפניו, כאשר הדרגה הנמוכה ביותר של הבריחה היא "ויטילוהו אל הים".

ב. יונה נמצא במעי הדגה, מתקרב ומתפלל אל ה', כאשר הדרגה הגבוהה היא כשחוזר וממלא שליחותו, ואנשי נינווה חזרו בתשובה והאמינו בה'.

ג. הקב"ה שב ברוב רחמיו וסולח לאנשי נינווה שהתרחקו ממנו וחזרו אליו.

שלושת החלקים ביצירה

למעלה במרכז מופיע הקב"ה אל יונה בן אמיני.

היצירה נכתבה בסדר זה: תחילה בצד שמאל, אח"כ עליה בצד ימין ובסוף כתיבת ה"עלים" והמשולשים.

חלק א':

בצד שמאל, למעלה למטה, כתוב החלק הראשון, יונה בורח מלפני ה'. יש לשים לב לאותיות ולכתב. כיוון הכתיבה הוא מלמעלה למטה או מהמרכז החוצה. כיוון זה מסמל את יונה הבורח מהקב"ה או מעצמו, אך ככל שהוא בורח כן הוא שוקע מטה עמוק יותר.

הדרגה הנמוכה ביצירה היא במרכז למטה. שם כתוב "ויטילוהו אל הים". מהיבשה ברח אל הים, בים ברח אל ירכתי הספינה, ומירכתי הספינה נזרק עמוק למעמקי הים.

חלק ב':

יונה נמצא בתוך הדג, מתפלל אל הקב"ה, מתקרב אליו, ועולה מבחינה רוחנית.

כך הוא גם כיוון הכתיבה בצד ימין, פונה למרכז ולמעלה. ככל שיונה מתקרב אל הקב"ה בתפילה, כך הוא עולה מעלה מעלה. והשיא הוא כאשר הוא מצליח להגיע לייעודו, הוא מבצע את משימתו בהצלחה. והתוצאה: "וַיֹּאמְרוּ אֲנָשֵׁי נִיְנוּוֹה בָּא-לָהֶם".

חלק ג':

הקב"ה יורד ורואה את מעשיהם המביעים חרטה, וסולח לחטאם. חלק זה מתבטא באמצעות הכתב המאוזן היורד מלמעלה למטה בתוך 6 "עלים".

יש כאן הדגשה חוזרת של המספר 6 לכל כיוון, המבטא את העולם הזה שנברא ב-6 ימים, ומטרתנו להשליט ממלכתו של הקב"ה בעולמנו.

הקב"ה חזר ב-13 מידות של רחמים, וחס על אנשי נינווה. ענין זה מסומל על ידי 6 עלים כהים, 6 משולשים כהים, והמשושה הפנימי כולו טהור. חלקים אלה ביחד 13. הם מסמלים אהבה ואחדות (אהבה=13=אחד) ואת 13 המדות של הרחמים.

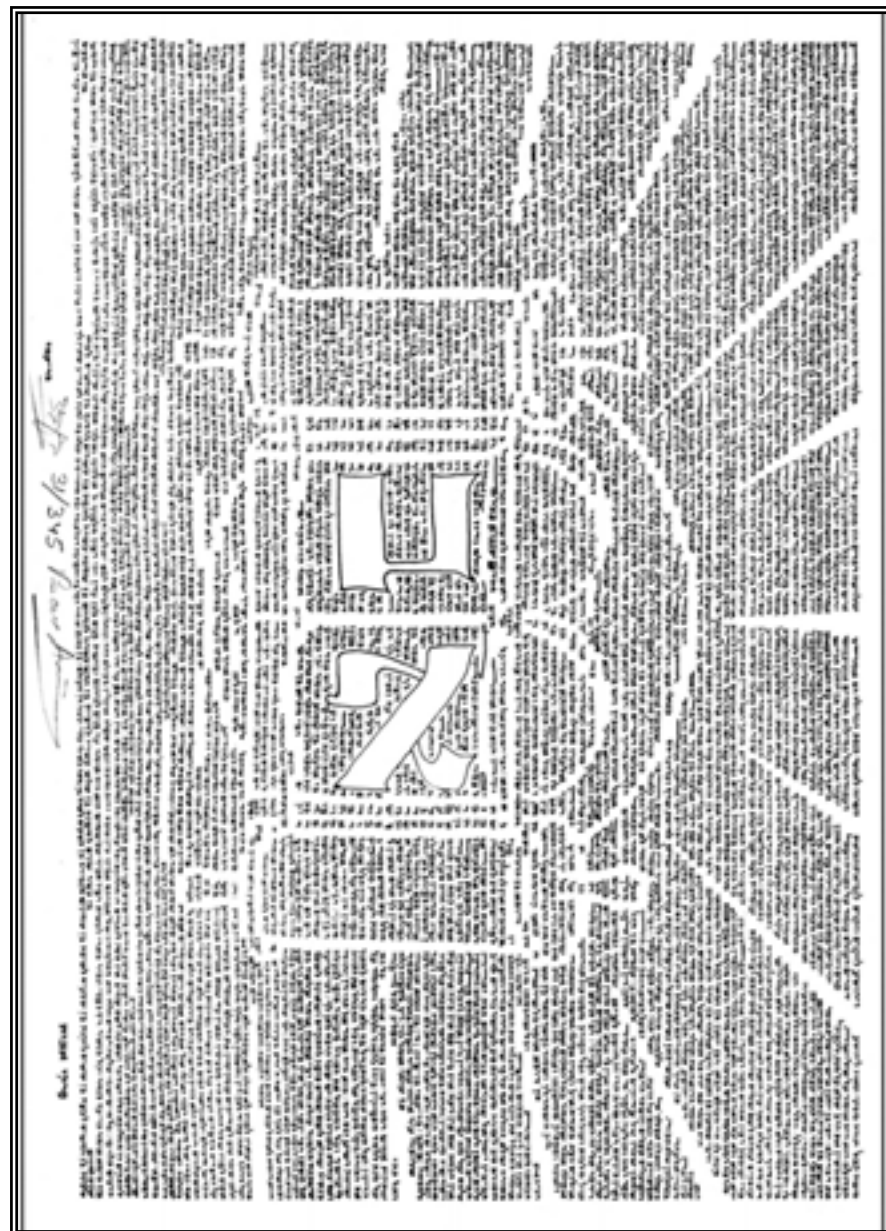
מספר החלקים ביצירה כולה 18, כערך המלה "זזי", והוא מבטא את הרעיון כי חזרה בתשובה הוא היסוד מוסד של כל החיים.

גם בתפלותינו: "כתבנו לחיים", "זכרנו לחיים" הכוונה היא שנזכה לחיות חיים של קשר עם מקור החיים, עם הקב"ה.

ואהבת לרעך כמוך

הרעיון: "ואהבת לרעך כמוך".

המקור: מסכת אבות (חמישה פרקים).

ואהבת לרעך כמוך

אבות

הרעיון: "ואהבת לרעך כמוך".

המקור: מסכת אבות (חמישה פרקים).

הדגם: לבנה מסותתת בקווים ישרים. וברקע, צורות חזותיות הקשורות למקורות, ושמם זורחת.

הסבר: היצירה מבוססת על האגדה של הפסוק בפרשת "וזאת הברכה",
 "ה' מסיני בא וחרז משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרכבות קדש
 מימינו אש דת למו":

"אמר ר' יוחנן, מלמד שהחזירה הקב"ה לתורה על כל אומה ולשון ולא
 קבלוה, עד שבא לישראל וקבלוה". (ע"ז ב, א).

כאשר שאלו האומות, מה כתוב בה? אמר להם: "לא תגנב!" "לא תרצח!"
 "לא תנאף!"

ה' הדגיש את המצוות שבין אדם לחברו, ולא הזכיר מצות שבת או מצוות
 שבין אדם למקום. נראה שיש בזה רמז על חשיבות מצוות שבין אדם
 לחברו.

ביצירה אנו רואים את הזריחה ("זרח") מהעיגול במרכז שמסמל את שלמות
 הקב"ה וכן משני לוחות הברית.

הזריחה היא ב-13 קרני אור המבטאות אהבה ואחדות (אהבה=13=אחד).

7 קרני אור בחלק העליון של היצירה, ולמטה רק 6 קרניים.

7 מסמל קדושה בתוך הטבע.

מצוות שבין אדם לחברו אינן רק מידות והתנהגות נאותות, אלא יסודם
 בהררי קודש, עוד מסיני, ועוברות כחוט השני מסיני דרך התורה הקדושה
 אל ספרי הלימוד שמדריכים אותנו כיצד להתנהג, "גדול התלמוד שמביא
 לידי מעשה" (קידושין מ, ב).

האותיות "א' ב'" במרכז

האותיות "א' ב'" במרכז מבטאות:

א. את המסורת שמעבירים אנו מדור לדור, מאב לבן או מאם לבת.

ב. את השילוב במצוות שבין אדם למקום הנרמזות באות "א" שערכה 1 (על פי מה שנאמר: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד") לבין מצוות שבין אדם לחברו הנרמזות באות "ב" שערכה 2. מצוות שבין אדם לחברו מיושמות רק בשניים, איש ואחיו איש ואשתו, איש ורעהו. הענין מקבל ביטוי חשוב, כאשר מבינים כי הזרימה של אהבת איש לרעהו יוצרת שלמות של שם ה'. "אהבה" בגימ' 13. אהבה מכל אחד משני הצדדים מכפילה את המספר 13 ומתקבל המספר 26, שהוא בגימ' שם הוי"ה ב"ה.

ג. "א" מסמלת את תחילת התורה במצוות "אנכי ה' אלהיך..." את קבלת התורה.

"ב" מסמלת את תחילת התורה – את בריאת העולם "בראשית..." האותיות א' ו-ב' הצמודות במרכז היצירה הן שילוב של בריאת העולם הגשמי עם עולם התורה. על זה נאמר (ירמיה לג, כה): "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת". "אמר ר' יצחק, למה לא התחילה התורה במצוות, אלא התחילה בבראשית"? ידוע כי בראשית זה החלק המלמד אותנו דרך ארץ והתנהגות נאותה, כמו שנאמר "דרך ארץ קדמה לתורה".

ד. "א" רומזת למידת האמונה, ו"ב" רומזת למידת הבטחון.

אם יש לך שניהם, מה אתה חסר?!

מבנה היצירה בשלמות

היצירה עצמה כתובה ב-91 שורות כמספר 7×13 . אהבה (=13) וקדושה (7) שזורים זה בזה, או כסכום כל המספרים מ-1 ועד 13 שהוא 91. רומז לחיבור שמות הקודש המשלימים זה את זה: שם "הוי'ה" (26) ושם א-דני (65).

היצירה כתובה רק בשורות ישרות ומאוזנות המבטאות יושר וכנות. זו הדרך הקצרה ביותר בין שני בני אדם. קו ישר הוא הדרך הקצרה לחבר שתי נקודות. וכן נרמז בפרקי אבות "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם..."? 13 קוי אור בתוך היצירה מחלקים את היצירה ל-14 חלקים כמנין המילה: "יד", המסמלת את הרעיון של "יד אחת".

זו יצירה כהה מאוד, כאילו מתאפקת לא להבליט קווים לבנים. רעיון המסמל את הזהירות לא להלבין פני חברו.

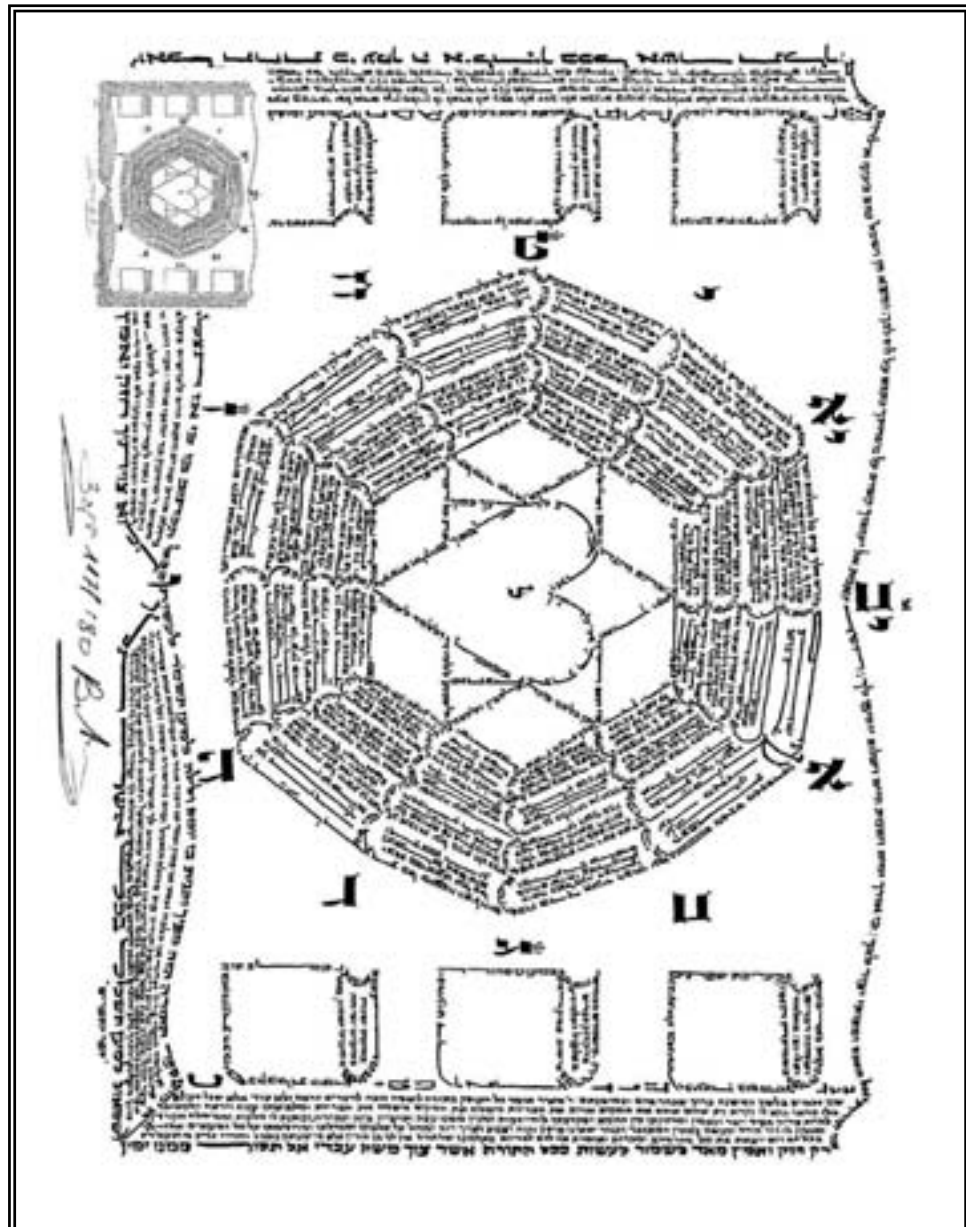
לסיכום

ערך עליון זה של אהבת ה' מבוסס על קדושה.

שימו לב ל-10 מדרגות בהירות העולות חמש חמש מכל צד, וכן זה סוף פרקי אבות "בן הא (5) הא (5) אומר, לפום צערא אגרא", והכל הולך אחר החתימה.

ספר הספרים

הרעיון: לימוד תורה הוא האיזון של החיים.
המקור: א. פסוק ראשון ואחרון מכל ספר מספרי התנ"ך.
ב. הפרק האחרון של פרקי אבות "קנין תורה".

ספר הספרים

הרעיון: לימוד תורה הוא האיזון של החיים.

המקור: א. פסוק ראשון ואחרון מכל ספר מספרי התנ"ך.
ב. הפרק האחרון של פרקי אבות "קנין תורה".

הדגם: יש להתבונן ביצירה ולעקוב אחר ההסבר דלהלן.

המרכז בנוי מצורה של 24 ספרים. 6 ספרים בכל סיבוב. השעון (אותיות המחליפות את הספרות) מקיף את הספרים, וכל זה בתוך ספר פתוח.

הסבר: 24 ספרי התנ"ך כתובים בצורה מיוחדת. ספר בראשית כתוב בפנים בצד שמאל למטה, ספר שמות כתוב מעליו, וכן ששת הספרים במעגל כתובים זה אחר זה בכיוון מחוגי השעון.

השלמת הסיבוב הראשון היא ב-6 ספרים, 5 חומשים וספר יהושע. "אם זכו ישראל היו מקבלים 5 חומשים וספר יהושע בלבד" (עי' קה"ר פ"א פס' יג). אולם זקוקים אנו ליגיעה והמשך.

לאחר השלמת סיבוב שלם "קופצים לגובה" וממשיכים בספרים אחרים: שופטים, שמואל וכו'...

השלמת סיבוב שלם שני, ושוב "קפיצה לגובה" וממשיכים בספרים: הושע, תהלים וכו'...

השלמת סיבוב שלישי, ושוב "קפיצה" וממשיכים בספרים: איכה, קהלת וכו'...

השלמת הסיבוב הרביעי, הסוף הוא בחלק העליון במעגל החיצוני.

תנועה זו מבטאת מספר רעיונות

- א. לימוד תורה בכל זמן, כפי שנאמר (יהושע א, ח) "והגית בו יומם ולילה", "אם לא בריתי יומם ולילה..." (ירמיה לג, כה).
- כשם שהשעון כל עוד ליבו פועם הוא פועל, כך הלימוד ביחס לחיים, כל עוד האדם לומד, הוא חי.
- ב. כמו שהשעון עובר דרך אינסופית בסיבובו, כך הלימוד אין לו סוף, מתקדמים וחוזרים... מתקדמים וחוזרים... "הדרן עלך..." "הדרן" יכול להתפרש גם מלשון: הדר ויופי.

- ג. לימוד התורה - כך דרכה, השלמת מחזור שלם, "קפיצה לגובה", התרוממות, עליה רוחנית, ובהמשך, לימוד בסיבוב שלם, עלייה... לימוד ושוב עלייה...
- ד. ההתחלה של כל לימוד היא ברמה נמוכה מאוד (למטה בצד שמאל), הסיום הוא בגובה למעלה בחוץ.
- ה. העיגולים המתרחבים מסמלים התרחבות בלימוד - ככל שמתקדמים יותר.

מרכז היצירה

במרכז היצירה נמצאת האות "ל" אשר מבטאת את הרעיון של לימוד וכל הקשורים זה בזה. (הסבר נוסף על האות "ל", בהמשך).

יסוד התורה הוא בשני לוחות הברית שנוצרו על פי 2 הפסוקים המרכזיים: "ואהבת את ה' א-להיך" - בצד ימין, "ואהבת לרעך כמוך" - משלים כנגדו.

"הכריכה" של הספרים בנויה מתפילת הבקשה המיוחדת, שהתורה תחדור ללבנו, "ותן בלבנו בינה..."

ספרים בקצה הדפים

ששת הספרים הנמצאים בגבולות הדפים על רקע הספר השלם, מבטאים:

א. כל חלק קטן של דף שווה בערכו לספר שלם, וכל דף בספר השלם הוא בעצמו ספר שלם, וכן הלאה עד אינסוף.

ב. בצד ימין - ספר סגור מוכן לפתיחה וללימוד. ובמקביל בצד שמאל - הספר סגור בצורה שאומרת: סיימנו ללמוד ספר זה.

ספר שני בצד ימין מוכן לפתיחה ומביע כי אנו פותחים ספר אחר ומסיימים, ראה צד שמאל.

חוזר חלילה פעם שלישית, ספר סגור לפני קריאה, וספר סגור עם תום הקריאה. ככל שאנו לומדים, עדיין נשארים אנו עם הספר הפתוח הגדול. אנחנו תמיד באמצע, זאת אומרת אין סוף ללימוד.

ג. 6 ספרים אלה מבטאים גם 6 סדרי משנה, ובהם כתובות המשניות מפרקי אבות העוסקות ב"כלים" אשר התורה נקנית בהם, "ב-48 דברים..."

ד. היצירה מסמלת שילוב של תורה שבכתב עם תורה שבעל פה. התורה שבכתב הכתובה במרכז, כתובה באותיות כהות (המרכז מואר, האור שבמרכז רומז לאור הגנוז).

6 סדרי המשנה המוארים שמסביב אינם כהים, אלא מבהירים את התורה שבכתב.

ה. המספר 6 "שולט" במעגלים ובספרים, והוא מבטא "עשייה" כפי שנאמר, "גדול התלמוד שמביא לידי מעשה". כמו כן הוא מבטא את הרעיון "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו". "בראשו" או "בפיו" לא נאמר, אלא "בידו". פירוש, במעשים שעשה אחרי שלמד, המבחן האמיתי הוא במעשה ולא בציטוט...

פשר האותיות שבין 6 חספרים

מעל הספר הראשון בצד ימין נמצאות שלוש האותיות: א, ב, ג, ד, ובין ספר ראשון לשני בצד ימין - שלוש האותיות: ה, ו, ז, וכן הלאה...

מהי משמעותן?

בשפת הקודש 22 אותיות. יש בהן קדושה. כדי להבליט ענין הקדושה שבתוכן יש לחלקן ל-7 קבוצות. בכל קבוצה יהיו 3 אותיות (22:7=3), ואות אחת עודפת.

נשאלת השאלה, כיצד נחלק?

בדרך ראשונה נקבל: אבג, דהו... קרע, ת, ותישאר בסוף האות העודפת "ד".

בדרך שניה נקבל: א בגד, הו... רשת האות העודפת היא "א".

נחליט על פי חקירה.

בדרך הראשונה כל קבוצה של שלוש אותיות ערכה המספרי הוא בדיוק 6 או במספר קטן 6.

בדרך השניה נגלה כי ערכה של כל קבוצה הוא בדיוק 9 או במספר קטן 9. מה ההבדל בין ייצוג המספר "6" לבין ייצוג המספר "9"?

6 מסמל "שֶׁקֶר" או טבעיות, גשמיות מוחלטת וחומריות.

"שקר" ערכו בגימ' 600, ובמספר קטן $6 = 6+0+0$

זהו עולמנו. עולם החומר ללא קדושה, הוא עולם השקר.

המספר 9 מסמל "אמת", וכן תמצא: "אמת" בגימ' 441,

במספר קטן $9 = 4+4+1$.

ידוע במתמטיקה כי כל מספר הנכפל ב-9 ערכו במספר קטן (חיבור ספרותיו) הוא 9.

אמת נשאת לעד!

שים לב ביצירה שכל ספר בנוי מ-9 קווים. מכאן הוכחה כאילו הקבוצה השניה היא החלוקה הנכונה, והאות ב' היא האות הראשונה בקבוצה הראשונה: ב ג ד.

יש בזה גם רמז שתורתנו מתחילה באות ב' "בראשית". זו תורת אמת.

א' מבחין מבטאת את הקב"ה "נותן התורה".

ביצירה: ה"א" מבחין באמצע החלק העליון מצטרפת לאותיות "יב".

בסה"כ יוצרים ערך של 13 המבטא אהבה או אחדות (אהבה = 13 = אחד).

שימו לב! בשיטה זו של חלוקת האותיות ביצירה האות "כ" נמצאת למטה

בצד ימין, האות "ל" - במרכז היצירה, והאות "ב" - למטה בצד שמאל,

ושאר האותיות עולות מעלה.

ה"ירידה" בצד ימין מסמלת ירידה לעומק - לימוד מעמיק.

"ל" במרכז - הלימוד באיזון החיים.

ה"עליה" בצד שכנגד - זו ההתרוממות שהתורה נושאת את נושאה לעילא ולעילא.

קצה הספר, מספר הדפים

בצד ימין, במאונך ובמאוזן למטה, 7 דפים (שורות) בכל צד.
 בצד שמאל, במאונך ובמאוזן למטה, 6 דפים (שורות) בכל צד.
 כל צד יוצר עם הצד שכנגד את הסכום 13, ענין של אהבה ואחדות (אהבה = 13 = אחד).

חיבור מספר כל השורות הוא 26. חיבור זה רומז לשם הוי-ה. שים לב לאות "ו" (ב"שעון") המחברת את שני החלקים. (ראה רעיון האות ו' כאות מרכזית בניתוח המלה: "יהודי" ביצירה "יוד").

לסיכום

תורתנו - תורת אמת. היא מבוססת על לימוד הקשור לעשייה.

אנו גם יודעים כאשר מסיימים את התורה "...לעיני כל ישראל", מיד חוזרים ל"בראשית ברא...", ומסמלים עי"ז שהתורה תחדור ללבנו, וכך נחיה רק בעולמה של תורה. אמן.

ראיתי מנהג יפה:

בשמחת תורה, בסיום קריאת התורה, הצמידו את תחילת ספר בראשית לסיום התורה, "לעיני כל ישראל" ונוצרה שם המילה "לב".
 כל מתפלל, לקח את ציציותיו (שהן ל"ב חוטים) ונגע באותיות שהתחברו "לב" ואמר את הפסוק: "לב טהור בָּרָא לי א-להים ורוח נכון חדש בקרבי".
 ולואי ויאמצו מנהג זה במקומות רבים... כן יהי רצון.

מגילת אסתר

רעיון: שמחה וששון (על פי הפסוק "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר").
המקור: מגילת אסתר.

מגילת אסתר

הרעיון: שמחה וששון (על פי הפסוק "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר").

המקור: מגילת אסתר.

הדגם: מלבן כהה ובתוכו עיגול גדול מלא אורה ושמחה.

המיוחד במגילת אסתר

מגילת אסתר שונה מיתר כתבי הקודש, וקריאתה לא תתבטל לעולם. מבאר הירושלמי במגילה פ"ד ה"ד כך: בתורה כתוב "קול גדול ולא יסף" - לא הפסיק, ובמגילת אסתר נאמר "וזכרם לא יסוף מזרעם" - לא יפסיק לעולם.

מאיך גיסא פלא הוא, שם ה' אינו נזכר במגילה, וכביכול נראה לנו שמגילה זו היא בעלת חשיבות נמוכה, כספר חול.

מהו סוד מגילת אסתר?

מתוך החושך מגלים את עוצמת האור.

דווקא במגילה שנראית ח"ו ללא קשר עם הקב"ה, דווקא שם מגלים כי "ומלכותו בכל משלה".

ה"סיפור" מתגלגל ומתהפך במגילה בפתאומיות משלב לשלב, ממקרה למקרה (מקרה בגימטריא "השם"), מאפילה לאורה, אולם מי הוא ה"מושך בחוטים מאחורי הקלעים"?

מגילת א-סתר מטרתה להראות ליהודי כי בכל דבר צריך הוא לגלות את ה"א" המסתתר (גילוי אלופו של עולם, א-סתר) אשר הופך ל"אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה" (תהלים לב, ז).

שם ח' בנקודת האיזון והמחפך שבמגילה

ידוע כי שם ה' נמצא במגילה מספר פעמים ברמזים, ובמיוחד באמצע המגילה ממש, בחלק המעבר שבין החושך הגדול להתחלת ההתנוצצות של תקווה לפתרון. שם אומרת אסתר (פרק ה פסוק ד): "...אם על המלך טוב

י'בוא ד'מלך ו'המן ד'יום אל המשתה..." , שהם ראשי תיבות של שם הוי-ה ב"ה. זוהי נקודת האיזון והמהפך של המגילה כולה.

שם ה' ביצירה

בתוך החלקים הכהים, בארבע כנפות היצירה, כאילו דחקו האותיות את עצמן ופינו מקום עגול כדי ששם יתגלה שם הוי-ה ב"ה.

ארבע אותיות של שם ה' הן הן האותיות הגדולות ביותר המרחפות בתוך חלל של אור, והנראות בצורה בולטת וברורה יותר מכל מילה אחרת במגילה.

האות י' של שם הוי-ה נמצאת במרכז למעלה, מתחתיה כתובה המילה "המלך", ואכן ידוע כי המילה "המלך" הנזכרת במגילה היא כנוי לקב"ה (מגלה טו, א).

אפשר לקרוא את שם ה' בכיוונים שונים - בכיוון השעון או נגד הכיוון הזה. התנועה הסיבובית המשתנה מסמלת את הזמן וגם מעבר לזמן. לומר לנו כי הקב"ה הוא השליט היחיד בזמן, בהיסטוריה ומעבר לה.

מאפילח לאור גדול זמיגון לשמחה

היצירה חשוכה וכהה בכל גבולותיה סביב - רמז לחושך ולהסתרת הפנים, אולם גלעין היצירה מלא אור.

גבולות היצירה (המסגרת והרקע), צורתה מלבנית קפואה ללא תנועה, כלבנה שאין לה הופכין, אבל הפנימיות עגולה ומבטאת סיבוב, תנועה ושמחה.

אכן החלק הראשון של המגילה, המספר על צרת עם ישראל, נכתב בחלקים הכהים, והחלק האחרון של הגאולה והפדות, נכתב בגלעין היצירה.

יש לשים לב היטב ללב היצירה, שם התרכזו כל הפסוקים המבטאים אורה ושמחה וששון ויקר.

החושך והאור

בגלוי וברמז, החושך והאור הם הביטויים הבולטים ברעיונות שבמגילת אסתר, "למנצח על אילת השחר" (תהלים כב).

"דומה כמי שהוא יושב בחושך, בצער, ומצפה שיצא מן חושך הצרות אל אור הגאולה. ולכן נקראה גאולת אסתר "שחר", כי הלילה הוא חושך, וקודם עלות השחר הוא חושך נוסף על חושך הלילה. וכן היה בימי מרדכי ואסתר, שהיה חושך בתוך חושך, כמו שאמר הכתוב (דברים לא, יח) "ואנכי הסתר אסתיר".

וכן אומר המדרש: "והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו" (בראשית טו, יב), "חשכה" זו מדי בימי אסתר...".

"אמר ר' יהושע בן לוי: חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולשנותה ביום" (מגילה ד, א).

החושך והאור עם כל המשמעויות שלהם קשורים לעם ישראל. "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" - זוהי נוסחתו של עם ישראל לאורך כל ההיסטוריה - חושך ואחר כך אור.

האין זה מעניין כי ערך המילים: "זוֹשֶׁךְ" (334) + אור" (207) = 541, כערך המילה "יִשְׂרָאֵל" = 541, וכך אנו מתפללים "קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה".

"זנהפוך הוא"

רעיון יסודי זה של נס פורים קיבל ביטוי חזק בכל מבנה היצירה. היצירה כולה מתהפכת לכל צד, יש בה סימטריה הנראית לכל הכיוונים, כל צד ניתן להפכו לצד שכנגד, מלמטה למעלה ומשמאל לימין, והחלק הפנימי רוחש, מסתובב ומתהפך... עד דלא ידע...

חדגים ביצירה

קיימת צורה מיוחדת בולטת ביצירה כולה, והיא 2 דגים. העיגול הגדול רומז לראש הדג, והחלק הכהה בצד ימין, בצורת משולש שבסיסו רוחב היצירה, רומז לזנב הדג. כמו כן המשולש הכהה בצד שמאל

לרוחב היצירה רומז לזנב הדג השני. כביכול, 2 דגים המחוברים בראש אחד, או כדג הבולע דג.

דגים אלה באו להדגיש רעיונות אחדים:

א. גורל המן:

"...הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ומחודש לחודש".
באסתר רבה פ"ז מביא תיאור נפלא מפורט כיצד חיפש המן יום מסוים בשבוע כדי לבצע את זממו ולא מצא, כי בכל יום יש לעם ישראל זכות מיוחדת. חיפש על פי החודשים, באיזה חודש מחודשי השנה מתאים לתוכניותיו השטניות, החל מחודש ניסן ולא מצא. בכל חודש נמצאו זכויות לעם ישראל. עד שהגיע לחודש האחרון "עלה חודש אדר ולא מצא בו שום זכות, התחיל הרשע לשמוח...".
חזר ובדק במזלות, התחיל מטלה, (מזל חודש ניסן) שור והלאה, ובכל מזל מצא זכות לעם ישראל... "בא לו אצל מזל דגים שמשמש בחודש אדר ולא מצא בו זכות, ושמח מיד, ואמר: אדר אין לו זכות, ולמזלו - דגים, אין זכות, ולא עוד אלא שבאדר מת משה רבן. והוא לא ידע כי בשבעה באדר מת משה ובו ביום נולד משה.
שוב אמר: כשם שהדגים, שהוא מזל אדר, בולעין, כך אני בולע את ישראל.
אמר לו הקב"ה: רשע, דגים פעמים נבלעין ופעמים בולעין, ועכשיו אותו האיש נבלע מן הבולעין. הה"ד "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם".

ב. "וידגו לרוב בקרב הארץ":

לכאורה, היכן מצאנו דגים בקרב הארץ? והלוא בים הם נמצאים, במים חיותם! אלא זה סמל לעם ישראל אשר חי בצורה בלתי טבעית בעולם הזה, כמו שנאמר על אברהם העברי "כל העולם מעבר אחד, ואברהם וזרעו מעבר השני".
על עם ישראל לא חלים חוקי הטבע וההיסטוריה, אלא חוקים א-לוהיים המכוונים מלמעלה, כמו שראינו זאת בבירור במגילת אסתר.

ג. משל רבי עקיבא:

המעין במשל רבי עקיבא לפפוס בן יהודה הרשע, יבין את הרעיון, כי מקור חיותו של עם ישראל הוא דווקא כאשר הם צמודים אל התורה כמו הדגים במים (ברכות סא, א).

שנו רבותינו: פעם אחת גזרה מלכות שלא יעסקו ישראל בתורה. בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה. אמר לו: עקיבא, אי אתה מתיירא מפני מלכות?

אמר לו: אתה פפוס שאומרים עליך חכם אתה - אי אתה אלא טפש! אמשול לך משל למה הדבר דומה? לשועל שהיה מהלך על שפת הנהר וראה דגים שהיו רצים לכאן ולכאן. אמר להם: מפני מה אתם בורחים? אמרו לו: מפני הרשתות והמכמורות שמביאין עלינו בני אדם. אמר להם: רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כדרך שדרו אבותי ואבותיכם?

אמרו לו: אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות - אי אתה אלא טיפש! ומה במקום חיותנו אנו מתייראים, במקום מיתתנו - לא כל שכן. ואף אנו כך: בזמן שאנו עוסקים בתורה, שכתוב בה (דברים ל, כ) "כי היא חיך ואורך ימך" - אנו מתייראים, אם אנו פוסקים מדברי תורה - על אחת כמה וכמה..."

ד. מזל דגים:

$\text{דג} + \text{דג} = 14$, כערך המילה "יד" המסמלת עזרה הדדית וגמילות חסד לדלים. האחדות, הערבות והאחריות ההדדית בישראל, הם סוד כוחו של העם.

ה. "דג" רומז למילה "גד" שפירושה "מזל".

לב היצירה, העיגול.

הוזכר לעיל כי לב היצירה מלא אורה ושמחה. הוא נע ויוצר הרגשה של אושר ושלמות.

להלן רעיונות נוספים המסתתרים בתוכו.

משמעות של אחדות

תחילה יש לראות על מה "עומד" העיגול הגדול שביצירה? מהו בסיסו? כנגד מחשבת המן בן המדתא הכתובה בתחתית העיגול, אשר הכריז ואמר: "ישנו עם אוזר מפוזר ומפורד", יש כח נגדי, והוא הרעיון של אסתר: "כל כנוס את כל היהודים".

פסוק זה כתוב בכוונה במרכז, בבסיס היצירה, עליו עומד העיגול כולו. הוא נכתב ככתר, מסביב לאות "ו" המסמלת חיבור. בעיגול הגדול אפשר לראות דמויות רבות. מומלץ לראות בכל ריבוע (העומד בצורת מעין) דמות ראש אדם, כאשר מתחת לקודקוד המעין מתפרסות שתי ידיים לצדדים בצורה המביעה שמחה וריקוד. הדמויות מושיטות יד ליד, מתחברות, שמחות, מסתובבות ורוקדות. מספר הדמויות בכל חלק מ-6 החלקים הוא 3 (כמספר הראשים), וביחד הן 18 כערך המילה "זי".

כולן פורצות בקולות שמחה וקוראות בקול אחד: חי! חי! חי!

"לך כנוס את כל היהודים"

א. אסתר השתמשה בביטוי "כנוס" לרעיון שמסתתר בתוכו נֶס כ"ו (הו"ה = 26), הנס יגיע מהקב"ה יבוא לעם ישראל כאשר יהיו מכוונסים ומאוחדים. סוד התגברותו של עם ישראל על כל מכשול - הוא ההתכנסות, להיות ביחד.

ב. המילה "כנוס" ערכה הוא 136. ערך זה מבטא את הרעיון של "צום" "קול" "מבוין" (אשר כל אחד, ערכו 136). ביטויים אלה מסמלים את עולם התשובה, "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". גם במגילת אסתר היה כן:

צום: "וצומו עלי...".

קול: "ויזעק זעקה...".

מבוין: "...ומתנות לאביונים".

העיגול – טבעת

המרכז צורתו עיגול, כמו טבעת הבולטת בצורה מיוחדת. וכן אמרו חז"ל (מגילה יד, א) "גדולה הסרת הטבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להם לישראל, שכולם לא החזירו למוטב, ואילו הסרת הטבעת החזירתן למוטב".

יש לראות הדגשה מיוחדת: המילה "בְּטִבְעָתָהּ" כתובה במשושה החסום בעיגול, בקצה העליון של הצלע הימנית הגבוהה. שוב מודגשת היא וכתובה בקצה העליון של הצלע השמאלית הגבוהה של המשושה.

מילות מפתח במקומות מיוחדים בעיגול

בעיגול יש מקומות מיוחדים ומשמעותיים, בהם כתובים גם פסוקים מיוחדים:

א. בתחתית העיגול כתוב "הַמֶּן בֶּן הַמִּדְתָּא".

ב. בפסגת העיגול כתוב "מִרְדְּכִי הַיְּהוּדִי".

ג. בלב העיגול מתנקזים כל הפסוקים בעלי משמעות חיובית של שמחה וששון:

א. "לַיְּהוּדִים הִיטָה אֹרֶה וְשִׁמּוּזָה..."

ב. "מִקּוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ וּדְתוּ מִגֵּיעַ שִׁמּוּזָה וְשִׁשּׁוֹן..."

ג. "בְּלִבּוֹשׁ מַלְכוּת תִּכְלֹת וּזְזוֹר..."

ד. "וּרְבִים מִעֲמֵי הָאָרֶץ מוֹתִייהֲדִים..."

ה. "בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהַעִיר שִׁשּׁוֹן..."

ו. "וּבְכָל עִיר וְעִיר..."

"וְכָלִים מְכָלִים שׁוֹנִים..."

יש הרואים ביצירה צורות של אזני המן, ליצנים רוקדים, (על רגליהם ועל ראשם) ליצנים שבלעו אזני-המן, ליצנים הנותנים יד איש לרעהו, מסכות, גביעי יין, שושנה פורחת ועוד... אתגר למתבונן לגלות אותם!

המגילה – סמל לדורי דורות

"וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים", מלמד שאפילו כל המועדים יהיו בטלים, ימי הפורים לא ייבטלו" (מדרש משלי פט).

המסר החזק במגילה הוא כי בכל עת צרה וצוקה לעם ישראל תבוא התשועה, "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם". "שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו..."
הסוד הגדול לנצחיותו של עם ישראל הוא כי ההחלטות לכלות את עם ישראל, לא יצאו מהבורא שהוא האחד בלבד בעולם.

המדרש באסתר רבה (פרשה ז, י) מחזק את הרעיון הנ"ל:
"המן הרשע למה הוא דומה? לעוף שעשה קן על שפת הים ושטף הים את קנו. אמר: איני זז משם עד שאעשה ים יבשה ויבשה ים. מה עשה? נטל מן הים בפיו ושופך ליבשה, ונוטל עפר מן היבשה ומשליך לים.
בא חברו ועמד על גביו ואמר לו: חסר מזל שכמותך, סוף סוף במה אתה יכול?"

כך אמר לו הקב"ה להמן הרשע: אי שוטה שבעולם, אני אמרתי להשמידם כביכול ולא יכלתי, שנאמר (תהלים קו, כג) "ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית", ואתה אמרת להשמיד להרוג ולאבד? חייך! ראשך יוסר מעליך במקום ראשיהם, שהם להצלה ואתה לתליה".

אין כח בעולם שיכול להשמיד את עם ישראל!!!

יש הדורשים את הביטוי "יכתב לאבדם..." - כבר בשמים סידרו את האותיות בסדר משמעותי לטובת עם ישראל:

"לאבדם" אותיות "לא בדם" (ב"ה!)

בפסוק "ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע" (ירמיה ל, ז) דורשים:

"ובמנה" אותיות "ובמהבן"

הקב"ה עזר לעם ישראל לעבור את פרעה ואת המן, כן יעזור הלאה ויצילנו מיד כל אויב ואורב, שטן ופגע רע.

מגן – דוד

המתבונן, תתגלה לעיניו צורה של מגן דוד אשר נוצר מחיבור כל הריבועים הנמצאים בעיגול. אם נתעלם מכל המשולשים והקווים שבעיגול ונתרכז במרובעים בלבד, יתגלה לעינינו מגן דוד בולט. האין כאן גם רמז לתקומת ישראל לאחר אלפיים שנות גלות?!

ישראל, עם עולם, לאות עולם לא יכרת.
אלו הם ימי הפורים, סמל ודוגמה לנצחיות עם ישראל.

כתר מלכות

הרעיון: כתר מלכות.

המקור: מאמר עתיק של אבן גבירול שנכתב לפני כאלף שנים, בו הוא מתאר את כל המציאות ואת היקום אותו ברא בורא העולם.

© 2007

317/496

הסוד והיסוד

כתר מלכות

מאמר אבן גבירול הסוד והיסוד

הרעיון: כתר מלכות.

המקור: מאמר עתיק של אבן גבירול שנכתב לפני כאלף שנים, בו הוא מתאר את כל המציאות ואת היקום אותו ברא בורא העולם.

הדגם: האמן מנוע ע"י רבותיו להסביר את דגם היצירה, לכן נסתפק בפרטים אחרים:

רבי שלמה אבן גבירול נולד במלגה בספרד בשנת 1020 (נפטר 1052), מגדולי משוררי ספרד ופילוסוף. החיבור "כתר מלכות" הוא מבין חיבוריו המופלאים. עד היום אנשי מדע עומדים נדהמים, אינם מבינים מאין היה לרבי שלמה אבן גבירול הידע האסטרונומי וידיעות אחרות אשר כתב בכתר מלכות. כל סודות ההויה טמונים שם. היצירה נקראת "כתר מלכות" על שם שני הקצוות של עשר הספירות. גם ביצירה מתואר החיבור בין המלכות לכתר וד"ל. "התגלה" כי אנשי שם בעולם מחבבים את היצירה הזאת במיוחד.

למעוניינים:

נסו להתרכז זמן מסוים ולהתבונן במרכז היצירה ולהרחיב את המבט אל כל היצירה... וכן להיפך ממבט כללי ורחב לעבור למבט מרוכז פנימה.

הנשמה היהודית אשר במקורה היא טהורה ומיוחדת, נמשכת בצורה טבעית ללא מחשבות מיותרות אל היצירה הזאת הנקראת: "כתר-מלכות". ביצירה זו הצליח אבן גבירול להציג בצורה המוחשית ביותר את הקשר בין הנשמה לבין יוצרה. את העוצמות הא-לוקיות. תיאור הבריאה המדהים, הסדר והארגון למופת... עשר ספירות, מלאכים המוני מעלה, גרמי השמיים וכל צבאם... הארץ וכל אשר עליה... ומגיע למסקנה "ואתה מחייה את כולם". מהמקרוקוסמוס המעיד על יוצרו עובר הוא לתיאור המיקרוקוסמוס והחיבור שביניהם דרך הנשמה המסתתרת בגוף.

"כתר מלכות" הנה יצירה מיוחדת במינה. זו היא יצירה פיוטית נשגבה ויצירה פילוסופית כאחת. ביצירה זו, באה לידי ביטוי השתפכות נפש נעלה של מאמין נלהב המרגיש עצמו דבוק בא-להים - במקור המקורות של החיים והנצח.

אבן-גבירול החשיב מאוד את יצירתו "כתר מלכות" בציינו לגביה - "שמתיך ראש מהללי". חכמינו אף הם החשיבו יצירה זו שהנה פנינה בכתר הקודש שלו בתקופת הזוהר שלו בספרד.

יצירה זו "כתר מלכות", יצירה פיוטית, מלאת רגש דתי, והיותה מיועדת להגברת הכרת הבורא, במטרה להביא לידי דבקות בה' ית', כל אלו גרמו להכנסת יצירה זו למחזור יום הכיפורים - היום הקדוש ביותר במועדי ישראל.

הפיוט הגדול של אבן גבירול, הוא שיר הקודש העברי החשוב ביותר שלאחר תקופת המקרא.

רשב"ג פותח בתיאור הא-לוהות, מידות ה' ותיארו. כבר בפתיחה, לפני שהוא עובר לתיאור הבריאה. ישנם דימויים רבים ממזמורי תהלים. רשב"ג פותח את שירתו באומרו "נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד" זה לשון הכתוב בתהלים קלט, יד, בפסוק זה בא בתהלים כמבוא לתיאור פלא בריאת האדם ופלאי ה' המתגלים בבריאה כולה. רשב"ג מתאר מכאן ואילך את מהות ה' ומידותיו.

בפנותו אל ה' בלשון נוכח.. בשירה זו, שבה הפנייה אל ה' היא בכל בתיה בלשון נוכח, משתקפת הרגשת המשורר בנוכחותו ובקרבתו המתמדת העזה שמרגיש המשורר כלפי בוראו. רגש קרבה זה, שמוצא את ביטוי גס בפנייה בלשון נוכח, עובר כחוט השני בכל השירה כולה ומפעם בה; בתארו את מידות ה' מתחיל המשורר בתיאור גודלו ותוקפו של ה' בהשתמשו בלשון הכתוב בברכת דוד (דה"י א', כט, יא) "לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש והעושר והכבוד". המשורר קיים קשר ישיר בין הבריאה והבורא באומרו: "לך בראי מעלה ומטה יעידו כי המה יאבדו ואתה תעמוד...".

באופן זה תיאר המשורר את אופיו הקוטבי של ה' - את תוקפו וחוזקו ויחד עם זאת את חסדו וטובו ליראיו.

בתיאור ה' על פי שני אספקטים אלו באה לידי ביטוי ההשקפה בדבר ההשגחה האלוקית על שתי דרכיה - דרך הדין, הנובעת ממלכותו של ה' ומגדולתו וגבורתו; ודרך החסד והרחמים. באמור המשורר "לך הזוסד אשר גבר על בראיך והטוב הצפון ליראיך", על דרך הכתוב כי גבר עלינו חסדו (תהלים קיז, ד) מביע הוא את הרעיון כי רק בזכות דרך זו של ההשגחה מתאפשר המשך קיומם של בני אנוש, כי לו היה הבורא נוהג בהם לפי מידת הדין בלבד, לא היה יסוד לקיומם.

"כי אתה אוזר, ואתה זוי, ואתה גבור, ואתה קיים,
ואתה גדול, ואתה זכב, ואתה א-לוה".

לאחר שרשב"ג תיאר בעט אמן את חיי האדם על כל חולשותיהם ופגיעיהם - החיים שהנם שלשלת של צרות, פגעים ושאיפות להנאות חומריות, מגיע המשורר לתיאור התכלית האמיתית שאליה צריך לשאוף האדם. בבוא המשורר לבקש את רחמי ה' הוא אומר:

"ואם לא אוזיל לרוזמיך מי יזוס עלי זויך במיך?

לכן אם תקטלני - לך איזול

ואם תבקש לעוני אברזו במיך אליך ואתכסה מזומתך בצלך".

אין המשורר מבקש מאת ה' כי יסלח לו (ולאדם בכלל) על החטא, ושיגמול לו טוב חומרי, שיגמול לו רוב אושר או עושר, או שיגבר על אויביו וכדו', אלא כל בקשתו ומשאלתו מאת ה' - "אברזו במיך אליך". המשורר מכיר ויודע כי הטוב והאושר אינם צפונים בהנאות הגשמיות, כפי שסבור בדרך כלל האדם הרגיל, אשר "לרדוף העושר קלו אשוריו", אלא האושר האמיתי אליו צריך האדם לשאוף הוא ההידבקות בבורא.

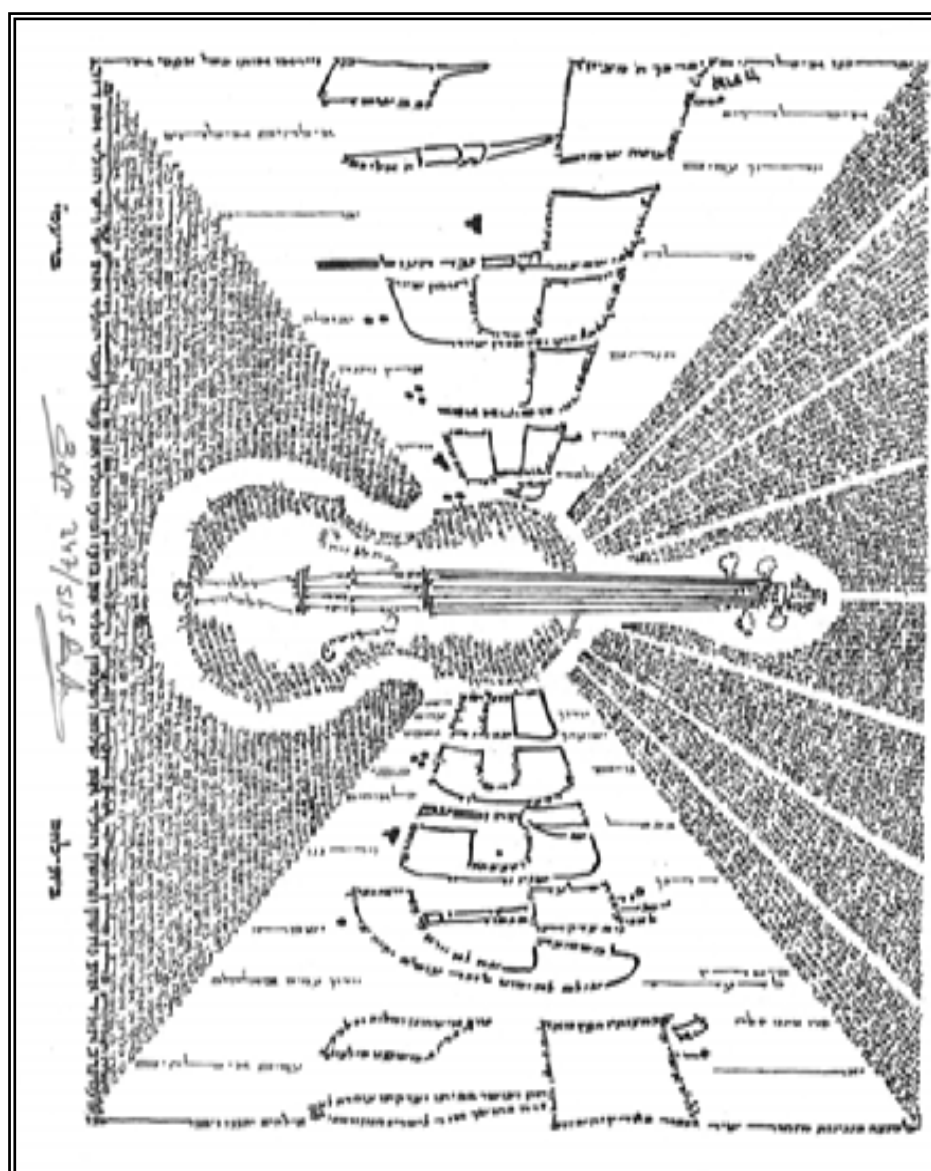
בפסוק זה, "אברזו במיך אליך", לא מתבטאת רק "שיא ההעפלה ומרום העזה" כי אם גם שיא הדבקות אליה הגיע המשורר. במילים אלו ביטא המשורר את אותו הרעיון הנשגב שבוטא בספר תהלים בפסוקים "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ"; "ואני קרבת א-לוהים לי טוב"!

בית לחם

הרעיון: שפע של חסד

המקור: א. מגילת רות.

ב. 5 פרקי תהילים נבחרים.

בית לחם מגילת רות

הרעיון: שפע של חסד

המקור: א. מגילת רות.

ב. 5 פרקי תהילים נבחרים.

(1) "לדוד, ה' אורי וישעי" (כ"ז)

(2) "למנוצח... יודוך עמים..." (ס"ז)

(3) "הללויה אשרי איש..." (ק"ב)

(4) "שיר המעלות... הנה מזה טוב..." (קל"ג)

(5) "הללויה הללו א-ל בקדשו..." (ק"נ)

הדגם: אור גדול מואר בברכות: "ה' עמכם" "יברכך ה'".

הסבר: סוד מגילה זו הוא ללמדנו כי החסד מוביל להצלחה לשפע ולברכה, ולכל הטובות הצפונות כולל הכנת המצע לביאת המשיח.

מגילת של חסד

"אמר ר' זעירא: מגילה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה לא איסור ולא היתר, ולמה נכתבה? ללמדך כמה שכר טוב לגומלי חסדים" (מדרש רות רבה ב, טו). המדרש אומר שכל עניינה של המגילה הוא כדי להודיע את חשיבות החסד - עד כדי כך, שדוד המלך יצא מרות ובוועז, בעלי החסדים הגדולים של המגילה.

החסד וגדלות הנפש שוזרים את המגילה לכל ארכה: החל מרות, שממשיכה ודבקה בחמותה למרות הקושי, דרך בועז הדואג לרות - מואביה זרה הבאה ללקוט שבלים בשדהו, ממשיך ברות ובוועז בתמונת הגורן ("היטבת חסדך האחרון מן הראשון..."), אומר בועז לרות, וכלה בגאולתה של רות על ידי בועז.

במבנה הכללי שבמגילה, בוקעים מעשי החסד של הגיבורים המרכזיים - המאירים את המגילה באור של חסד.

מדוע אנחנו קוראים את מגילת רות - דווקא בשבועות, החג בו אנחנו חוגגים את מתן התורה בהר סיני? שני רעיונות עיקריים להסביר את המנהג: (א) רות היוותה דוגמא לקבלת התורה.

(ב) בלעדיה לא היתה ההיסטוריה היהודית יכולה להימשך. הרעיון הראשון נראה ישיר ומובן, לפחות במבט שטחי: חג השבועות מנציח את קבלת התורה על ידי העם היהודי ומגילת רות מתארת את קבלת התורה על ידי אדם יחיד, באמצעות מעשה ההתגיירות. במעמד הר סיני כולנו "התגייסנו". סיפורה של רות מהווה לנו תזכורת, שאנחנו יהודים רק הודות למעשה האישי שלנו בקבלת התורה.

רות לא הייתה גיורת רגילה. שמה נותן לנו רמז על מהותה הפנימית. ערכה המספרי של המילה "רות" הוא 606. כל בני האדם בעולם מחויבים לשמירת 'שבע מצוות בני נח'. גם רות אשר נולדה כמואבייה היתה מחויבת להן. אם נוסיף את 7 המצוות האלה, לערך המספרי של "רות", נגיע ל - 613, שהוא מספר המצוות הכתובות בתורה. מהותה של רות, הכוח המניע בחייה, היו הגילוי והקבלה של 606 המצוות שחסרו לה. מכאן ש'רות', היא "מחפשת" התורה האמיתית, העומדת בפני כולנו, כמודל זוהר לקבלת התורה בדרך הראויה. אילו היינו הולכים בדרכיה של רות, בקבלת התורה האישית שלנו, היינו מצליחים לקלוט את מלוא הרוחניות המזומנת לנו מה' בחג השבועות (עיין בפירושו של הגר"א - הגאון מוילנא - על מגילת רות).

רות

ניתן להבחין במידת החסד בלבושה ההלכתי, ביחס למתנות העניים הנזכרות במגילה. ובאופן מיוחד נכונים הדברים ביחס לרות הזכאית למתנות אלו משלושה צדדים. רות היא אלמנה, גֵּרָה וענייה. נתבונן במידת החסד אשר איננה במונחים של איסור ושל היתר, אלא באותה מידה העומדת ביסוד קיומו של עולם - "עולם חסד יבנה". רות וערפה קמות יחד עם נעמי לשוב אל ארץ יהודה, ועל כך משיבה להן נעמי: "לכֹּנֶה שִׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ, יַעֲשֵׂה ה' עִמָּכֶם וְזָסַד כְּאִשֹּׁר

עֲשִׂיתֶם עִם הַמּוֹתִים וְעַמּוּדִי" (א, יא). הגיון רב לה לטענה זו, שהרי "העוֹד לִי בָנִים בְּמִעֵי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים"? "הֲלֹאֵךְ תַּעֲגֹגָה לְבַלְתִּי הָיִיתָ לְאִישׁ?" (רות א, יג) ערפה נוהגת על פי ההגיון "וְתִשָּׁק עֶרְפָּה לְחֻמּוֹתֶיהָ – וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ". משמעות החלטה זו לרות, היא וויתור על הסיכוי הנורמלי לבנות את ביתה, את המשכיותה. מסירותה של רות לחמותה איננה יודעת מיצרים "כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אִלָּךְ, וּבְאִשֶּׁר תִּלְיִנִי אֲלִין, עִמָּךְ עָמִי וְאֶלְהִיךָ אֱלֹהֵי, בְּאִשֶּׁר תִּמּוֹתִי אִמּוֹת וְשָׁם אֶקְבֹּר. כֹּה יַעֲשֶׂה ה' לִי וְכֹה יוֹסִיף כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינָךְ" (רות א, טז).

"וְתֹאמַר רות הַמּוֹאֲבִית אֵל נְעָמִי אֲלַכְתָּ נָא הַשְׂדֵּה וְאַלְקָטָה בְּשִׂבְלִים אֲזֹר אֲשֶׁר אֲמַצָּא זֶן בְּעֵינָיו" (של בועז). בהמשך נראה שגם יוזמה זו ללכת כגרה וענייה אחר הקוצרים, כרוכה במסירות נפש רבה. רות שומעת לעצתה של נעמי ומבקשת מבוועז להביע את אחריותו למשפחה ולגאול אותה. המשמעות מבחינתה האישית היא להינשא לאיש זקן, ואכן בועז מעריך זאת מאד "הִטַּבַּת זֹסֶדֶךְ הָאֲזֹרִין בֵּין הָרָאשִׁין, לְבַלְתִּי לִכְתּוֹת אֲזֹרֵי הַבְּזוּזִים אִם דָּל וְאִם עֲשִׂיר" (רות ג, י).

בועז

לעומת כל זאת, יחיד הוא בועז, אשר ניגש אל הנערה ומכנה אותה "בת". "וַיֹּאמֶר בְּעֹז אֵל רות, הֲלֹא שִׁמְעַת בְּתִי, אֵל תִּלְכִּי לְלִקּוֹט בַּשְּׂדֵּה אֲזֹר... וְכֹה תְדַבְּקִין עִם זַעֲרוֹתִי" (רות ב, ח). בועז גם יודע להעריך את נאמנותה ללא גבול לחמותה: "הֲגֵד הַגֵּד לִי כָל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת זִמּוֹתֶיךָ אֲזֹר מוֹת אִישׁךְ, וְתַעֲזָבִי אֲבִיךָ וְאִמָּךְ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתְּךָ, וְתִלְכִּי אֵל עִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ תִּמּוֹל שְׁלֹשׁ" (רות ב, יא). בועז גם מכיר את המשמעות הרוחנית שבהליכתה זו אחרי חמותה "יִשְׁלַם ה' פְּעֻלָּךְ, וְתִהְיֶי מִשְׁכּוֹרְתְּךָ שְׁלֵמָה מִעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לְחַסּוֹת תַּזְזוֹת כְּנַפְיוֹ" (רות ב, יא-יב).

וכך הוא בלשון המדרש בילקוט שמעוני תרא, ב: "לְבִי הַנְּעִרָה הָזֹאת", וכי לא היה מכירה? אלא כיון שנראתה נעימה במעשיה, כל הנשים שוחחות ומלקטות, וזו יושבת ומלקטת, כל הנשים מלקטות בן העמרים וזו מלקטת מן ההפקר, כל הנשים משחקות עם הקוצרים וזו מצנעת עצמה. "וּתְשִׁבַּ מִצֵּד הַקּוֹצְרִים" - ולא בתוך הקוצרים. שתי שבולים לוקטת שלשה אינה לוקטת. ויאמר, נערה מואביה היא, אלא שחמותה מאלפא לה (מלמדת אותה)". המדרש חושף את הרקע ליחסו זה של בועז, המתבונן ברות במבט חד יותר אמיתי יותר.

את השאלה "לְבִי הַנְּעִרָה הָזֹאת" מבאר האבן עזרא על פי הפשט "אולי שאל את הנער כי ראה לבושה כלבוש ארצה". ובהמשך אף נזקק לומר לה להצטרף אל הנערות המלקטות ולא אל הנערים (אב"ע ב, כב). בועז התבונן וראה את נעימות מעשיה, אלא שלא דוקא בהיבטם ההלכתי. בניגוד למבט השטחי אשר זכרנוהו קודם לכן, משקפיים אחרות לו לבועז. בועז רואה את מסירותה ללא גבול לחמותה, את מידת החסד הגדולה ואולי אף את הצניעות והטהרה הפנימית המתאימים כל כך לעולם של הלכה.

בועז נותן לה רשות ליטול בעומרים (רות ב, טו), ולבסוף אוספת היא כמות של כאיפה שעורים! נעמי אשר רואה את חסדיו של בועז עמה ועם כלתה "בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא עָזַב זִסְדּוֹ אֶת הַזֵּיִים" (רות ב, כ). צועדת צעד נוסף קדימה וכבר צופה אל החסד אשר יעשה גם עם המתים "קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִזֹּאֲלָנוּ הוּא" (רות ב, כ) וכאן יוזמת נעמי את מעשה הגורן ומדריכה את כלתה לבוא אליו בלילה אל הגורן. רות תובעת מבועז - "אֲנֹכִי רוֹת אֲמֹתְךָ, וּפְרִשְׁתָּ כְּנָפְךָ עַל אֲמֹתְךָ כִּי גֹאֵל אַתָּה" (רות ג, ט). ואכן בועז צועד את הצעד "וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתִי" (רות ב, י) ובסופו של תהליך גואל הוא את השדה אשר לאלימלך, נושא את רות ובכך מקים את שם המת על נחלתו.

בעולם של חז"ל גמילות חסדים הפך לאחד מהיסודות המעצבים של תרבות ישראל, הוא נקבע כאחד משלוש היסודות עליו עומד העולם (משנה ב במסכת אבות). בשם גמילות חסדים מכנים את כלל המצוות המחייבים את האדם להיטיב עם הזולת להיחשב ולדאוג לצרכיו. חז"ל הדגישו שגמילות חסדים היא דרכו של הקב"ה לכן כל מי שמבקש ללכת בדרכיו מצווה על גמילות חסדים.

ואמר רבי חמא ברבי חנינא:

מאי דכתיב: "אחרי ה' א-להיכם תלכו" (דברים יג, ה)?

וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה?

והלא כבר נאמר: "כי ה' א-להיך אש אוכלה הוא" (דברים ד, כד)!

אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה, מה הוא מלביש ערומים, דכתיב: "ויעש ה' א-להים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם" (בראשית ג, כא), אף אתה הלבש ערומים;

הקב"ה ביקר חולים, דכתיב: "וירא אליו ה' באלוני ממרא" (בראשית יח, א).

אף אתה בקר חולים;

הקב"ה ניחם אבלים, דכתיב: "ויהי אחרי מות אברהם ויברך א-להים את יצחק בנו" (בראשית כה, יא).

אף אתה נחם אבלים;

הקב"ה קבר מתים, דכתיב: "ויקבר אותו בגיא" (דברים לד, ו).

אף אתה קבור מתים. (תלמוד בבלי, סוטה, דף י"ד, עמוד א).

חשיבותה של גמילות חסדים נובעת מערבות ההדדית. האדם אינו יצור בודד נטול הקשר חברתי תרבותי. חברה תקנית מתקיימת שהיא מחנכת ומקיימת גמילות חסדים ביחסים בינאישיים. ותומכת בחוליות החלשות שבה בין בצדקה - באמצעות מתן כסף, כמענק או כהלוואה ללא ריבית ובין בעזרה רוחנית-נפשית כגון הכנסת אורחים, ביקור חולים, לווית המת וניחום אבלים.

לגמילות חסדים חז"ל לא קבעו מידה, היא נחשבת למצווה שאין לה שיעור שאדם נהנה מפירותיה בעולם הזה ושכר נשמר לו לעולם הבא (משנה א במסכת פאה א)

דברים שאין לחם שיעור

המשנה מונה מצוות שונות שהמיוחד בהן שאין להן שיעור: פאה היא אחת מסדרה של מתנות שיש לתת לפי התורה לעניים. לפי ההלכה, יש להשאיר בזמן הקציר, בקצה השדה מעט מהיבול לעניים. התורה אינה קובעת את האחוז היחסי שיש להשאיר לעניין מהיבול וכל אדם רשאי לקבוע לעצמו את כמות היבול שישאיר לעניים. כמו הפאה גם לגמילות חסדים ותלמוד תורה אין שיעור מוגדר בחוק מלבד חובה הכללית שיש לקיים מצוות אלו.

בנוסף, מציינת המשנה שיש מצוות שאדם נהנה מפירותיהן (כתוצאה מקיומן) בעודו בחיים וזוכה לשכר גם בעולם הבא.

מידת החסד היא המידה המקרבת אותנו מעולמנו המצוי אל עולם מוסרי, עולם הרצוי כאשר אנו עושים מעבר לנדרש בין אדם לחברו אנו מתקרבים לממלכת ה' הזן ומפרנס ומכלכל ברחמיו הרבים את כל בריותיו כאמור "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

ההולך במידותיו של הקב"ה בעולם הופך להיות שותף עם בורא עולם בעושר ובשפע שבעולם. וכבר הבטיחנו ע"י נביאנו מלאכי (פרק ג', י) הָבִיאוּ אֶת-כָּל-הַמַּעֲשֶׂה אֶל-בֵּית הָאוֹצֵר וְיִהְיֶה טָרֶף בְּבֵיתִי וּבְחֻנּוֹנִי נָא בְּזֹאת אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל אֶפְתָּח לָכֶם אֶת אֲרָבוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקֹתִי לָכֶם בָּרֶכֶה עַד-בְּלִי-דִי.

כי הם חיינו

מקור:

(1) עשרת הדברות,

(2) קריאת שמע

(3) הברכות בתורה.

כי הם חיינו

מה כתוב ביצירה

(1) עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת,

(2) קְרִיאַת שְׁמוֹעַ

(3) הַבְּרָכוֹת בַּתּוֹרָה.

התוכן של שלושת הקטעים הנבחרים כולל את 13 עיקרי היהדות.

הערה: יצירה זו שונה מהיצירה "היהוד הנצחי".

הסבר: סופר סת"ם הכותב ספר תורה נבחר להיות הדמות המרכזית, כי מצוה זו מסמלת את תרי"ג המצוות.

כתיבת ספר-תורה היא המצוה האחרונה - מצוה מספר תרי"ג, ולכן במקרה זה דמותו של הסופר מבטאת את הרעיון של קיום תרי"ג המצוות. היהודי יושב וכותב מגילות וספרים, מעביר אותם החוצה, לדור הבא. הצליח לכתוב 17 ספרים כמנין המילה "טוב" (17), מבטא את הרעיון "כי לקח טוב נתתי לכם..." (משלי ד, ב). עתה, במציאות, הוא יושב וכותב את הגליון שמספרו 18=ז"י. רמז לכך "וחי בהם", "כי הם חיינו...", "וחיי עולם נטע בתוכנו..."

חקיר

בקיר ובחלקיו נמצאים ריכוז הקטעים שנכתבו ביצירה.

ברקע הקיר כתובים עשרת הדברות. כיוון הכתיבה, מלמעלה למטה, מבטא את התגלותו של ה', "וירד ה' על הר סיני אל ראש ההר" (שמות יט, כ). הכל מאיתו יתברך, תורה מן השמיים.

התורה שניתנה מן השמים כתובה בקיר שהוא כחומה ומגן. חסנו ועצמתו של העם היהודי בדבקותו במסורת כפי שנרמז "ואביא אתכם אלי" (שמות יט, ד) ר"ת וס"ת = 59, כערך המילה "זומוה".

החלון שבקיר הוא פתח להעברת המסורת לדור הבא. בפתח כתוב הפסוק "שְׁמוֹעַ יִשְׂרָאֵל", הפסוק היסודי ביהדות אותו הוגה כל יהודי מתחילת חייו עד יומו האחרון.

המילים "ספר תורה" גימטריא 951, כערך המילים "שְׁמוֹעַ יִשְׂרָאֵל".

המילים (שמות כד, יב) "וַאֲתַנְּהָ לָךְ אֶת קְלוֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה" בגימטריא 1118, כערך כל הפסוק "שָׁמַעַ יִשְׂרָאֵל ה' א-לֵהֵינוּ ה' אֶחָד" הברכות שבתורה כתובות בגליונות הנמצאים בפתח והן מסמלות את השכר. אחד מיסודות היהדות כי יש שכר לפעולתו של האדם, והקב"ה משגיח ונותן לכל אחד שכרו הטוב.

פירוט

בכותל יש 8 שורות. 8 מבטא את הרעיון של "תורה", כמו שמיני עצרת..., או פרק קי"ט בתהלים המדבר כולו ב-176 פסוקים רק על התורה, ומחולק לקבוצות של שמונה שמונה פסוקים לכל אות מהא'-ב'. 8 שורות אלו נמצאות בתוך 6 שורות שלמות, המספר 8 מבטא את קדושת התורה בתוך עולם המעשה (המבוטא ע"י המספר 6).

בסה"כ בקיר יש 50 אבנים המבטאות:

1. את חג השבועות, יום מתן תורה שהוא היום החמישים לספירה.
 2. את 50 שערי הבינה, הפסגה אליה יכול להגיע כל יהודי ע"י קיום המצוות.
- העם היהודי הוא עם סְגֻלָּה, (האות ג' מנוקדת במקור בקובץ) בגימטריא 98. סגולתו המיוחדת שיש באפשרותו של העם היהודי לעבור ממצב של ב"ט (49) שערי טומאה אל ב"ט (49) שערי קדושה, אל שער החמישים ($98 = 49 + 49$).
- מספר המילים "היורדות" בקיר הוא $70 = 7 \times 10$ (ראה חלוקה בציור לעיל). 70 מסמל הרחבת הקדושה של המספר 7, וכן את 70 הסנהדרין המייצגים את החכמה היהודית (71 ערך המילים "וזי בהם").

בחלוקת המילים והאבנים מתקבל המספר ז"י (18) באפשרויות שונות. המספר "חי" מבטא את הקשר ל"תורת חיים" "ואכל וחי לעולם..." "וחיי עולם נטע בתוכנו...".

שורת הבסיס ושורת הפסגה בנויות מ-13 אבנים. מספר זה רומז למילים: "אחד" או "אהבה", המסמלות אחדות הבורא, ואהבת אדם לאדם (מצוות שבין אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו). כולם יחד יוצרים את המספר 26 הרומז לשם הוי"ה ב"ה.

שני המספרים הבולטים 70 ו-50 הם 120, כימי חייו של משה רבנו ("משה רבינו" בגימטריא 613) שהם סמל לחיים המושלמים של עבודת ה'. הסופר, פניו - פני צעיר, אולם זקנו זקן ארוך של בן 120. זה מבטא את העברת המסורת מדור לדור. הדור הצעיר הופך למבוגר, וכאשר הוא מבוגר, מעביר את המסורת לדור הצעיר, זה גלגל חוזר של אין סוף. וכאן מתבטא הרעיון של "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם...".

בגדיו של הסופר הן חמצוות

הציצית בבגדו, התפילין בראשו והוא קורא קריאת שמע. המצוות הן המלבוש האמיתי של הנשמה. ראה פירוש כלי יקר סוף פרשת "שלח", "...כל המצוות נמשלו לבגד, שנאמר (קהלת ט, ח) "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמך (חכמה) על ראשך לא יחסר". אמנם יש הבדל בין בגד לנשמה ובגד לגוף. בגד לגוף בדרך כלל ארוג מחוטים הרבה, כי חוט אחד אין בו כדי להתכסות, אבל מלבוש הנשמה אינו כן, אלא אפילו חוט אחד יש בו כדי לכסותה. כמו שדרש ר' יוחנן במסכת סנהדרין (קיא, א): "לבלי חוק", למי שלא שמר אפי' חוק אחד, הא אם שמר אפילו חוק אחד ניצול מגיהנום. וטעמו של דבר, לפי שברית כרותה שמצוה גוררת מצוה, וא"כ מיד כשעשה רק מצוה אחת נהיו כל המצוות בכוחו לעשות, אעפ"י שלא יצאו מן הכח אל הפועל, מ"מ הדבר שהוא בכח דומה כאילו עשאו. וזהו סוד החוט של התכלת המזכיר את כל מצוות ה', כי על ידו נעשה בגד שלם לנשמה.

ויש עוד מצוה אחת המזכרת את כל מצוות ה', והיא "ואהבת לרעך כמוך". וא"כ חוט אחד יכול להביא את האדם לידי תכלית - כהוראת לשון "תכלת", וזהו סוד מסודות התורה.

בגדיו של הסופר כתובים בסה"כ מ-32 שורות.

- 32 מסמל את האותיות ל"ב, שהן האותיות של סיום התורה ותחילתה "בראשית ... ישראל" (סוף מעשה במחשבה תחילה).
- 32 מסמל את ל"ב נתיבות החכמה.
- 32 מסמל את הלב האמיתי של האדם אליו חודרת התורה, (הוא יפתח לבנו...).
- 32 מסמל את הלב האחד לאבינו שבשמיים. "...ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך... ולעבדו בכל לבבכם..."

חלוקת השורות היא כדלהלן:

- א. 18 שורות ארוכות (של 3 מילים ויותר) מבטאות את ערך המילה ח"י, "וחי בהם".
 - ב. 8 שורות בינוניות (של 2 מילים בלבד) - מספר זה מבטא תורה, ראה לעיל. ביחד הם 26 שם הוי' ב"ה.
 - ג. 6 מילים, שורות קצרות (של מילה אחת בלבד), מסמלות את העשייה "ועשיתם אותם".
- יש לשים לב למילים הבודדות:
- "לבהמתך", "ואכלת", מילים אלה מבטאות גשמיות.
- "וקשרתם", מילה זו מבטאת חיבור. גם המילה האחרונה בחלון "וקשרתם".
- "בשבתך", "לבבכם", מילים אלה מבטאות רוחניות.
- "ישראל", המילה מבטאת את המטרה הנכספת "ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מט, ג).

גוף הסופר

פניו, ידיו ויתר חלקי גופו הם הברכות. ראה את הכתוב למעלה בשערותיו "ובאו עליך כל הברכות האלה...".

הברכות הכתובות בגופו הן המשך ישיר לברכות הכתובות בספרי התורה שבחלון. חיבור זה מסמל המשך של קשר וחיבור בין התורה לגופו של היהודי.

גופו של היהודי התקדש והפך להיות כמו התורה. טיפשים אלה שעומדים לכבוד ספר תורה ולא לכבוד תלמיד חכם שכולו תורה. ידי הסופר והרעיון הנזכר בידיו ובגבולות הקלף הם ענין של עשייה. "ועשיתם אותם" - בקלף. "ולברך את כל מעשה ידך" - ביד. שוב מוצאים את הקשר בין הגוף לקלף. הקדושה נמשכת לאדם בזכות שעושה ומקיים מצוות ה'. הבסיס עליו יושב הסופר, הוא הרעיון של זכר ליציאת מצרים. ידוע כי מצוות רבות קשורות לזכר יציאת מצרים. יציאת מצרים היתה אמצעי לתכלית (ראה המילה "תכלת") - לקבלת התורה, "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה". התורה עצמה כתובה על גבי עור בהמה, המסמל גשמיות גסה. הסופר כותב את האותיות הרוחניות ע"י מחשבה וכוונה בקלף עם דיו - סמל לחיבור גשמיות ורוחניות. כמו כן הסופר כתב 6 שורות, מספר זה מבטא גשמיות. סיום השורה השביעית הוא המילה "הארץ". השילוב של המילה "הארץ" בשורה השביעית מבטא החדרת הקדושה אל הארץ, אל הארציות.

החלון

הוזכר לעיל, כי הסופר ישב וכתב 17 גליונות כערך המילה "טוב" (17), "כי לקח טוב נתתי לכם, תורתני אל תעזובו". הגליונות מחולקים 7/7/3 (מספרים המבטאים בסיס של קדושה). הסופר יושב וכותב את הגליון שמספרו $18 = ח"י$, "וזי בהם".

$$35 = 17 + 18 \text{ בגימ' "יהודי"}$$

$$17 + 18 \text{ רומזים ל"זיים טובים"}$$

$$17 \times 17 + 18 \times 18 \text{ סכום הכפולות יחד שווה בדיוק 613 הרומזים לתרי"ג מצוות ה'}$$

תכליתו של היהודי בעולם הזה היא חיבור גשמיות ברוחניות, והכל בעזרת מצוות התורה, "כי הם חיינו ואורך ימינו..."

נִקְדַּשׁ אֶת שִׁמְךָ

הרעיון: האידיאל היהודי בעולם.

המקור: ספר דניאל.

נקדש את שמך בעולם

הרעיון: האידיאל היהודי בעולם.

המקור: ספר דניאל.

הסבר: ירושלים היא מרכז העולם. במפת עולם זו "הזיז" האמן את כל העולם כדי למקד את ירושלים במרכז מפת העולם. העולם כולו כתוב בצורה כה מרוכזת, המבטאת גשמיות. הרקע הכהה בא לתת הבלטה ועצמה לאורות היוצאים מירושלים.

מהמרכז יוצאות 13 קרני אור, ומחברות את העולם ב-13 חלקים ("וחברת את האהל והיה אחד"). מספר זה מבטא את הרעיון של אהבת איש לרעהו, אהבת אדם לאדם עלי אדמות (אהבה = 13).

מספר זה מבטא גם את הרעיון של אחדות הבורא (אחד = 13) "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

קוי האור

13 קוי האור מחולקים לשתי קבוצות: קבוצה ראשונה מהמרכז ולמטה - 6 קרני אור, המסמלות ענין הגשמיות. המספר 6 מופיע בתורה בפעם הראשונה בששת ימי המעשה.

קבוצה שניה של קרני אור היא מהמרכז ולמעלה - 7 קוים, המסמלים את הקדושה הרוחנית בתוך הטבע, וזו גם אחת המטרות המוצהרות של העם היהודי, להכניס קדושה בתוך הדברים הטבעיים והגשמיים. "והתקדשתם והייתם קדושים" (ויקרא יא מד), "ואנשי קודש תהיון לי..." (שמות כב, ל), "קדושים תהיו..." (ויקרא יט, ב).

ג, א, ש, ב

4 אותיות בולטות ביצירה, והן: ג, א, ש, ב. הן מביעות את הרעיון של

היצירה "גִּקְדַּשׁ אֶת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם".

הן כתובות בכיוון השעון ומבטאות את הזמן ללא הפסק, כי בכל עת ובכל זמן חובה זו מוטלת עלינו "כי מעולם ועד עולם אתה א-ל".

קרני האור הפרושות ביצירה, נראות גם בכיוון הפוך. הן מזכירות נתיבי דרך מכל קצוות הארץ לכיוון ירושלים, ומבטאות את הרעיון של קיבוץ גלויות של כל שבטי ישראל, מכל אתר ואתר, אל ארץ ישראל. ההתחלה היא ברוסיה והסיום הוא בארה"ב. אלו הם שני המקומות הנגדיים, כאשר רוסיה מסמלת את המיצר והצרות, וארה"ב - את העושר והרווחה. ונאמר (ישעיה כז, יג) "ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים". - "אשור" מסמלת את הארצות בהן היהודים "מאשרים", ו"מצרים" מסמלת את הארצות בהן היהודים נמצאים במיצר ובמצוקה. (הסבר זה נכתב עוד לפני נפילת האימפריה הרוסית).

המעגל נסגר ע"י חיבור של ב עם ז המהווים יחד "בז", וכפי שנאמר (ירמיה לא, יז) "ושבו בנים לגבולם". לאחר מכן תגיע העת "והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים" (ישעיה כז, יג) שהיא שיא השלמות, הגאולה השלימה בחזרה לארץ ישראל.

האותיות א ש גם הן רמז לאש התמיד של היהדות. היא האש המסמלת היסטוריה שלמה של מסירות נפש, של קבלת עול מלכות שמיים וקבלת עול תורה.

האש הינה רמז לאברהם העברי הראשון שנתנסה בכבשן האש, רמז לאש העקידה, רמז למתן תורה, רמז לקרבנות, ולאלה אשר היו מוכנים להיות קרבנות ונתנסו בכבשן האש.

אִשִּׁם, חִטָּאת, מִנְחָה, עִזְלָה

אֲבִרָהֶם, חִנִּיָּה, מִישָׁאֵל, עִזְרִיָּה

האש רמז לאש שהציתה את המקדש, לאש האינקוויזיציה, לאש התופת בגיהנום השואה, והאש היא סמל גם להתלהבות של יצירה ובנין, וסמל לאש התורה המתחזקת. אש זו האנרגיה הבלתי פוסקת.

4 האותיות חללו יש לחן עומק נוסף

ידוע כי במרכבה שראה יחזקאל היו 4 דמויות. ביחזקאל (א, י) נאמר: "ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתן ופני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן".

ג. א. ש. ב.
 נְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם
 נִשְׂרָ אֶרֶץ שׁוֹר בֶּן-אָדָם

קיימים ביצירה 4 עיגולים בהירים שבתוכם 4 האותיות הנז', עיגולים אלו הם האופנים, "כי רוח החיה באופנים". אופנים אלו הם שנושאים את המרכבה. המרכבה - היא העולם הזה, כי ע"י העולם הזה מתגלה כבודו של אדון הכל ביקום ובכל הקוסמוס.

מדוע נבחר ספר דניאל להיכתב ביצירה זו?

ספר דניאל נחשב לספר חתום, שהגישה אליו קשה, אם בגלל השפה הארמית השולטת בו, ואם בגלל המושגים הבלתי מובנים שבתוכו. יש בספר זה שני רעיונות בולטים: הצמדות לתורת ישראל וקידוש ה' ברבים, וכן קץ הפלאות. הרעיון של קידוש ה' מתבטא במעשה של דניאל וחבריו, מן הגולים לבבל בימי נבוכדנצר. הם הובאו לחצר המלך, תפשו משרות חשובות במלכות ומילאו בנאמנות את תפקידיהם, אך לא רצו לעבור על חוקי תורת ישראל. הם סירבו לאכול ממאכלי הגויים ולשתות את יינם, ולא עבדו ע"ז, והם ניצלו בדרך נס מהעונשים החמורים הכרוכים בעבירות אלו. החלק השני, העוסק באחרית הימים ובחיים שלעתיד לבוא, נעשה במשך הזמן לאבן פינה בתורת המסתורין בישראל, ובהתפתחותו של רעיון ביאת המשיח, והאמונה בתחיית המתים.

אי לכך ספר דניאל נחשב לגילוי אורו של הקב"ה בעולם, גילוי המהווה את הרעיון היסודי של היצירה, "ונגלה כבוד ה'", "וראו כל בשר...".

ישנם דברים נסתרים אחרים העוסקים בסדר הכתיבה ובכיוון הכתיבה. עוד יגיע הזמן ואלה יתגלו, "אשרי המחכה...".

"מִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתָבִים" (שמות לב, טו)

כתבות ומאמרים

לקט ראיונות שחתפרסמו אודות חכמת מיצרפי חכתב

סוד האותיות

(מאמר סכום אודות סודות מיצרפי הכתב) (עיתון במשפחה – חנה חלוי)

למיקום כל אות ואות בדף יש משמעות עמוקה. לכיוון הכתיבה יש גם משקל רב. הזרימה של האותיות חשובה, הצירופים של האותיות אינם עניין בעלמא, ולא בכדי אדם כותב מילה זו או אחרת בזווית מסויימת. מאחורי כל אות וכל תג הכתובים בדף יש כוונה, רעיון ומסר.

בן ציון מעברי, אמן מיקרוגרפיה משמעותית, מספר על אומנות הכתיבה החודרת אל רבדים פנימיים של רזי אותיות התורה ולא לצורתן החיונית בלבד.

רק יצירה מקורית אחת, "היהודי הנצחי" שמה, מכר הרב בר-עמי (מעברי), אמן המיקרוגרפיה המשמעותית, ועל צעד זה הוא מצטער מאז, ולנצח. היום, הוא מוכן להחזיר לרשותו את היצירה החסרה, ולשלם בעבורה כל מחיר שיידרש, אבל הקונה, יהודי חרדי תושב מונסי, היחיד בעולם, מלבד האמן, המחזיק יצירה מקורית מבית "אמנות בר-עמי", מסרב לעסקה.

כל שאר היצירות המקוריות, כשבעים במספר, שיצאו אותיות אותיות, מתחת ידיו של בר-עמי, מופקדות בכספות במספר מדינות בעולם, ובשביל יוצרן הן נכס רגשי שלא יסולא בפז. כי עבורו, (כמו על פי הקבלה), יש לאותיות התורה רבדים עמוקים ומלאי משמעות, והנסתר בהן רב על הנגלה.

כשהוא נגש אל מלאכת הקודש של כתיבת אותיות, כמו יוצא התהליך משליטתו, והוא הופך להיות נשלט על ידי חכמת האותיות. הן מקבלות חיות ותנועה, הן מחליטות עבורו מה צורה תלבש היצירה החדשה, הן מוצאות משמעות בכל תג ותג שתוכנן ואף נרשם, הן מפעילות את מחשבותיו, את רגשותיו וגם את ידיו, עד שהוא מברך בס"ד על המוגמר.

שושלת האותיות

כל זיכרונותיו של הרב בר-עמי כרוכים באותיות, ואין פינה בחייו שאין הן שולטות בה. מכריו נוהגים לומר, בדרך הלצה, שהוא נולד עם קולמוס ביד, ודומה שאין הם חוטאים לאמת. כי עם הולדתו, נכנס בסוד האותיות, והפך להיות ממשיך שושלת הדורות המפוארת של העוסקים באומנות הכתיבה לסוגיה: כתיבת סת"ם ולהבדיל בין קודש לקודש (כי כל שימוש באותיות התורה קודש הוא), בקליגרפיה, מיקרוגרפיה, עיטורי ספרים וכדומה. מסורת כתיבת האותיות קבועה במשפחת מעברי, וראשיתה, כפי העולה מכתבי יד עתיקים המצויים ביד בני המשפחה, לפני 500 שנה. מעבר לעיסוק המעשי, עברה במהלך הדורות האהבה העמוקה לאותיות הקדושות ולמשמעויות העמוקות המסתתרות בהן, ונשזרה כחוט השני במשפחת מעברי.

בן ציון מעברי מגלם בשמו את כמיהתו הצרופה של אביו, ר' שלמה בן יוסף, לציון. בשנת 1930 נטשו הוריו מאחוריהם את הרכוש, שלא ניתן לניוד, ועלו ממעבר, הסמוכה לדאמאר, אל ארץ האבות, בה הפכו הצער והמחסור מנת חלקם.

"בתימן, עסק אבא בכתיבת ספרים: סידורים, כתבי רבי שלום שבזי, פירוש רש"י על התורה ועוד. בעמוד הראשון של כל ספר אשר נכתב על ידו הוא רשם בדיו: "מעבר תיצדי (תיהרס ח.ה) ותיחרב, ירושלים תבנה ותיכונן". זו היתה משאלת לבו כל ימיו, ותדיר הוא התפלל על הגאולה. את הגאולה הפרטית שלו ראה אבא בעליה מתימן לארץ הקודש, אך עם בוא הורי לארץ, נחטפו מהם, בדרכי מרמה, שלושה ילדים בריאים. יש לנו תעודות לידה של הילדים, ותעודות פטירה אין. אני נולדתי בארץ. אבא קרא לי בשם המבטא את כמיהתו לציון, והורי שמרו את צעדי. לא היה יום בו לא הוזהרתי מפני חטיפה".

כשאומר מעברי - "אבא עסק בכתיבת ספרים" הוא כמו אומר - "אבא עסק באומנות מיקרוגרפיה", כי באותם ימים היו הספרים בתימן בבחינת

מותרות. העוני התארח כמעט בכל בית יהודי, וספר הפך סמל לעושר. ככל שהיה הספר שרכש אדם גדול יותר, כן העריכו האנשים את בעל הספר כבעל נכסים מרובים יותר. בדרך כלל, כשאדם כבר "הרשה לעצמו" מבחינה כלכלית לרכוש ספר, הוא הזמין פורמט קטן, בניסיון לצמצם ככל האפשר את ההוצאות. כך התפתחה אומנות המיקרוגרפיה בתימן. השוקדים על כתיבת הספרים השתדלו לכתוב בכתב קטן ככל האפשר, כדי להשביע את רצון המזמינים, והוזיל את עלות הספר. הטקסט נכתב תמיד באותיות סת"ם, ופירושים נכתבו בכתב רהוט - כתב רש"י. בכלל, יהודי תימן עסקו הרבה באותיות. הם חדו חידות על אותיות ומילים, השתעשעו בנושא, וכמובן, שיננו כ"ד ספרים חזור ושינון. כאשר היה יהודי תימני שואל את רעהו על מרחק הליכה מכפר זה לאחר, לא הייתה התשובה נקובה במילים או בקילומטרים אלא נמדדת בפרקי תהילים: "אמור מפרק א' עד פרק קי"ג ותגיע", למשל.

אומנות המלכים

בארצות אירופה, לעומת זאת, הייתה לאמנות המיקרוגרפיה עדנה בתקופה מאוחרת יותר, כאשר גל שמועות עכור, אודות מלחמה המתרגשת ובאה על אירופה, חלף בשמיה. יהודים התכוונו לבוא הפורענות, וחשבו, בין היתר, על הצורך בתשמישי קדושה ובספרי קודש. כך נכתבו מגילות זעירות, סידורים דקיקים, ותפילין קומפקטיות, אותם החביאו היהודים בין קפלי הבגדים ובמקומות מסתור שונים.

בר-עמי מכנה את המיקרוגרפיה כ"אמנות המלכים". לדעתו, נעשה שימוש באומנות זו עוד בתקופת מלכי ישראל. אחרת, יקשה להבין איך הצליחו מלכי ישראל לקיים את הציווי התורה לשאת על זרועם תמיד ספר תורה. "מוכרחים לומר שספרי התורה שנכתבו עבור המלכים היו קטני מימדים, ונכתבו באותיות זעירות", הוא אומר.

כאשר בר-עמי מדבר על אותיות, אפשר לשמוע בקולו יראת הכבוד שהוא חש לכל אות ואות מאותיות הקודש, במקביל לקשר פנימי עמוק שנוצר בינו לבין אותיות התורה. "כל חייו של אבא ז"ל סבבו את האותיות", הוא

אומר "איני זוכר אותו מדבר על נושא אחר מלבד נושא האותיות. תמיד הוא שוחח אודות משמעויות של מילים ושל אותיות, הוא למד בזהר את סודות האותיות, והבין את המסר שמאחורי כל צירוף מילים. "אותיות אינן קווים, בעלמא", נהג לומר "הן לא עצמות יבשות". בעיניו חזה את חזון העצמות היבשות, והפיח באותיות רוח חיים, וכפי שהגדיר זאת: "אותיות פורחות באוויר. מלשון פרח, שראשיתו בניצן סגור ההופך עם הזמן לפרח יפהפה".

כמו כל יהודי, למד בן ציון הקטן קרוא וכתוב, אך שלא כמו כל יהודי, הקנה לו אביו את יכולת הקריאה והכתיבה בדרך מיוחדת מאד. "כשאבא לימד אותי את האות אל"ף, הוא לא הראה לי בקווים בעלמא ואמר לי 'כזה ראה וכתוב', הוא יצק לתוך האות תוכן ומשמעות ואמר: 'התבונן בני וראה, יו"ד למעלה, יו"ד למטה, וי"ו באמצע הרי זו אל"ף. היו"ד העליונה, בני, מרמזת על הקב"ה, היו"ד התחתונה מרמזת על ישראל והוי"ו שבתווק היא התורה הקדושה שניתנה לעם סגולה, ב- ו' בסיון".

כך למד הילד לחפש את המשמעויות המסתתרות בין האותיות ומאחוריהן. גם כאשר שיחק, היו האותיות נושא המשחק. כדרכם של בני תימן, היה אביו משנן עמו את פסוקי התורה הלוך ולמוד, חזור ושנן, עד שהיו פרשיות שלמות שגורות בפיו. האב היה אומר פסוק, ותפקידו של הילד הקטן היה לצטט פסוק אחר המתחיל באות בה הסתיים פסוקו של אביו. יותר מפעם אחת בקש, כדרכם של ילדים, לצאת אל חבורת הילדים המשתובבים בחוץ, במקום לשבת בבית הכנסת ולשנן את פרשת השבוע בעל פה, אבל אבא הורה לו: "שב" ואמר לו: "גם אם אתה לא מבין את מה שדובבות שפתיך, הרי הנשמה שלך, שהייתה בהר סיני ולמדה תורה עם המלאך, מבינה".

לא ארכו הימים, וגם הוא, לא רק נשמתו, היה למבין בסודות האותיות. הוא רואה במלאכת הכתיבה מלאכת קודש, וניגש אליה בהתאם בחרדת קודש.

שמך האמנותי הוא "בר-עמי". מדוע?

בר-עמי הוא שינוי סדר האותיות של מעברי. רציתי למצוא שם אומנותי שיישאר נאמן למקור. גם נצמדתי למה שנאמר בישעיהו: 'ולאמור לציון עמי אתה'. בשמי מצאתי גם ראשי תיבות - ב'כל ר'גע ע'זרי מ'עם י'ה - ולכן לעיתים אני כותב בר-עמ"י".

כמה זמן נמשך תהליך היצירה?

"התהליך הוא ארוך מאד. העלאת היצירה על הדף היא החלק הקל שבעניין. אני יכול להתחיל עם הזריחה, ולסיים לקראת שקיעת החמה. עיקר העבודה הוא התכנון הנעשה במוח, וגם עולה על טיטות רבות. אני מנסה בלי סוף. מלמעלה למטה, מימין לשמאל, בעיגולים, בפסים וכדומה. למיקום של כל אות ואות בדף יש משמעות עמוקה. לכיוון הכתיבה יש גם משקל רב. הזרימה של האותיות חשובה, הצירופים של האותיות אינם עניין בעלמא, ולא בכדי אני כותב מילה זו אחרת בזווית מסוימת. מאחורי כל אות וכל תג, הכתובים בדף, יש כוונה, רעיון ומסר. כאשר אני מבקש להביע רעיון מסוים, אני מנסה להחליט איזו מפרשיות התורה מתאימה ביותר להביע את הרעיון. למשל, כאשר בקשתי להביע את הרעיון "עם ישראל חי", עלו מספר רעיונות בלבי. תחילה, חשבתי לכתוב את פרשיות 'שמע' המביעות את נצחיות עם ישראל, והיו רעיונות נוספים. אבל לבסוף נפלה ההחלטה על חזון העצמות היבשות שחזה יחזקאל הנביא".

זמן, אם כן, אינו מידה שלוקח בר עמי בחשבון כאשר הוא מבקש להפוך רעיון אבסטרקטי ליצירה ממשית. את היצירה "היהודי הנצחי", היחידה שנמכרה, הוא יצר במשך כשנה תמימה. כאשר תחילה למד את כל דברי המפרשים על הפרשה ממנה מורכבת היצירה, פרשת "נצבים", ורק לאחר מכן הוא העלה את הרעיון על הכתב, כאשר בעיניו, היהודי הנצחי הוא זה שעסוק במצווה, ובמקרה זה של היצירה, בכתבת סת"ם.

היצירה: "עם ישראל חי"

את היצירה המכונה "עם ישראל חי" עיבד בר עמי לאורך תקופה של שלוש שנים. היא עברה אינספור שינויים במוחו, עד שהבשילה סופית. היצירה מורכבת משישה מגני דוד שבורים בקצבותיהם, המסמלים את השואה ואת השבר שפקד את בת עמי. במרכז מופיע מגן דוד שביעי, והוא, הפנימי, שלם. המסר שמעביר בר עמי ביצירתו הוא, שעל אף השבר שפקד את עם ישראל, הוא ישאר חי וקיים לעד.

"לאחר שהיצירה הייתה מוכנה, חלמתי חלום שחזר על עצמו שוב ושוב עד שהפר את שלוות נפשי. בחלומי, באה אלי היצירה ולחשה לי: "הסוד של העם היהודי נמצא בתוכי - גלה אותו?" באחד הלילות, כאשר שוב באה היצירה בחלומי, התעוררתי ולא הצלחתי שוב ולהרדם. נגשתי לחדר עבודתי ושפכתי את לבי לפני הבורא בקריאת פרקי תהילים. ופתאום גיליתי את הסוד. צרפתי את כל האותיות הפינתיות של מגני הדוד המופיעים ביצירה, הן את החיצוניות והן את הפנימיות וגיליתי שערכן עולה בגימטריה ל-1118. בתורה, כידוע, יש רק פסוק אחד שערכו עולה ל-1118 והוא הפסוק המשמש סימבול לנצחיות עם ישראל: "שמע ישראל ה' אלוהינו וכו'". מאז, הפך להיות המספר הזה, אלף מאה ושמונה עשרה, למספר המלווה את בר עמי. בטלפון הסלולרי וכדומה.

"היצירות שלי נכתבות בדיו, תרתי משמע" - מסכם בר עמי "בנוזל השחור וגם בד'ם י'זע ו'בדמעות.

75 עמודי הסבר

מעברי אינו משרטט קוים ביצירות האומנות שלו, גם נקודות לא תמצאו בהן. הן מבוססות על אותיות נטו, ונכתבות על פי כללי כתיבת סת"ם. אפקט של קווים הוא יוצר בעזרת הארכת אותיות, אותן אפשר, על פי ההלכה, להאריך בכתיבת סת"ם. "בשבילי, כאומן, קו הוא דבר מת, ואות היא מלאת חיות", הוא אומר.

בכיוון הכתיבה מוצא בר עמי חשיבות רבה, הקובעת לא רק את הפרספקטיבה של היצירה, אלא גם, ובעיקר, את משמעותה. את היצירה "עליה לירושלים - עליה רוחנית" למשל, שנוצרה מ-15 שירי המעלות, הוא החל בכתיבה מלמעלה למטה, כאשר בשלב מסוים החליט כי הוא חוטא לפרקי התהילים בעשותו זאת. "הרי אלו שירי המעלות", הוא נזף בעצמו "הכיצד אני מוריד אותם מלמעלה למטה?" היצירה המוגמרת, נכתבה מלמטה למעלה, ואם תרצו להבין את מרכיביה כולם, תוכלו, כאשר תרכשו עותק מהתמונה, לקבל גם חוברת עבת כרס של 75 עמודי פוליו, מלאים בהסברים על המשמעויות האומנותיות של היצירה. ההסברים בחוברת עונים על שאלות כמו: מדוע הפסוק "על יד ימינך" כתוב דווקא בצד שמאל של המעלות וכדומה.

כמה יצירות כתבת עד כה?

"כשבעים במספר, כאשר חלק מהן הפכו מפורסמות".

האם גם מספר העותקים לתמונות הוא בר משמעות?

בהחלט. עם סיום היצירה, אני קובע את מספר העותקים שיהיו לה, והם נעים בין 99 יחידות ל-600. הקביעה אינה מקרית, וגם מאחוריה מסתתרת משמעות. לרוב, אני משתמש בגימטריות.

אפרופו מספרי עותקים. בסיומה של אחת הרצאותיו של בר עמי, נגשה אליו אישה מבוגרת, לאחר שרכשה עותק של יצירה "עם ישראל חי", ובקשה לשאול שאלה. ידה רעדה כאשר הצביעה על מספר העותק של היצירה המסומן בתחתית הדף - 199, והיא תבעה לדעת: "מה המספר הזה?"

"מתוך כלל העותקים שיש בכל רחבי העולם, התמונה שבידך היא מספר 199, אין לכלל כל משמעות, אבל אם את מתעניינת במספרים, בשמחה אסביר לך את כל המשמעויות המספריות האחרות המסתתרות בתמונה", השיב לה בר-עמי, ולא הבין על מה ולמה ההתרגשות.

אבל האישה לא הייתה מעוניינת בהסברים, ומבחינתה לא היה המסר 199 חסר משמעות. אדרבה, הייתה לו משמעות עמוקה, שגרמה לה לפרוץ בבכי לעיני קהל המאזינות. היא הפשילה מעט את שרוולה, וגילתה את המספר שקועקע בבשרה החי במחנה ההשמדה אושוויץ. 199 זה היה המספר.

כולם היו בהלם, ותבעו ממני הסבר לצירוף. היא בוכה, ואני חושב ומתפלל לבורא עולם שיגלה את עיני, ויתן בפי את המילים הנכונות להרגיע את האישה. ופתאום ידעתי מה עלי לומר: "גברתי, אולי את עוסקת בצדקה? המילה צדקה עולה בגימטריה ל-199 אמרתי לה. ואז היא התפרצה מחדש, אך הפעם לא בבכי. משך שעה ארוכה היא ריתקה את קהל הנשים בסיפוריה, ותיארה איך אפילו שם, בגיא צלמות, היא הקדישה עצמה לעשיית צדקה ולחסד".

שוב קם והיה חזון העצמות היבשות, המרכיב את תמונת "עם ישראל חי", למציאות.

תשורת חן ועל פי מה שכתוב ו'שונא מתנות יחיה', כתב לו הרבי זצ"ל "מצורף בזה 40 דולר" התמונה שקנה הרבי הייתה - "עליה לירושלים - עליה רוחנית". המורכבת משירי המעלות. מאז הפכה היצירה הזו להיות הנמכרת ביותר בין היצירות שלו. פתאום גילו אותה האנשים, עד שהייתה למעין 'לוגו' של אומנות בר עמי.

באחד המפגשים המיוחדים שהיו לבר עמי עם כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א, הוא הונחה על ידו להכנת יצירה מיוחדת, כסגולה לזוגות שלא נפקדו בזרע של קיימא, ורבים ראו, בסיעתא דשמיא, ישועות. בר עמי מעביר לזקוקים לישועה את היצירה הזו חינם אין כסף.

גל עיני ואביטח

בן 26 היה בר עמי כאשר נפטר עליו אביו, והוא בן 58 שנים בלבד. איש צעיר בגופו וזקן בצערו. חסרון הבנים שנעלמו סמוך לעלותם ארצה, הביאו אלי קבר. קודם פטירתו, כאשר נחלש מאד, קרא אליו האב את בנו,

ובקש לומר לו את צוואתו. רק ארבע מילים אמר: "תלמד תורה ותצליח בדרכך".

האב השאיר אחריו דור ישרים מבורך ומסורת איתנה, אך גם דלות נוראה, עד כדי חרפת רעב. מעברי זוכר את אמו אומרת לו בשפל קול שהיא רעבה. זמן רב לא בא אוכל לפיה, והוא ירד למכולת, כדי לקנות חצי לחם ולבניה להשביע את רעבון אמו ואת רעבוננו. אבל בעל המכולת קידם אותו בצעקות, וסיפר לו שאביו לקח בהקפה כמעט מחצית מתכולת החנות, ועדין לא שילם. עוד סיפר החנווני כי שאל את האב לשם מה נחוצים לו מצרכים כה רבים? והוא ענה, שיש הרבה אנשים רעבים ונזקקים שיש לעזור להם.

כך התגלה לבן ציון פן נוסף באביו, פן החסד, וכשיצא מחנות המכולת היה לא רק רעב, אלא גם מושפל, ומודאג מפני העתיד. הוא הלך להשיח לבו בקברו הטרי של אביו, שם געה שעה ארוכה בבכיה. כשחזר לביתו, הוליכוהו רגליו אל המחסן הקטן הצמוד לבית. הוא נבר בין חפצי אביו, וגילה במקום סתר חבילה קטנה, קשורה היטב. משפתח את הקישורים, נצצה מול עיניו יצירת מופת: מעין מפה עשויה כרשת, ובתוכה שושנה המורכבת מפרק קי"ט בתהילים. עוד הוא בוחן את היצירה, וכמו הזדקר מול עיניו אחד מן הפסוקים: "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". הבן ראה בפסוק זה מעין צוואה רוחנית של אבא.

מתוך סקרנות, נטל מעברי את צרור הדפים, ביניהם גם כתובים מהזוהר, קמיעות ו"שמות", ועלה משעריים (ברחובות) לירושלים, אל מוזיאון ישראל, בניסיון לוודא אם מדובר במציאה בעלת ערך ממשי. הוא שלף, באופן אקראי, אחד מן הכתובים, ונדהם לשמוע שאוצר המוזיאון מוכן לשלם לו \$500 תמורת הנייר שבידו. העסקה בוצעה, והחוב לחנווני נפרע.

מאז אותו יום, תפס העיסוק של בן ציון מעברי תאוצה, עד שהתפתח לאומנות מיקרוגרפיה אומנותית. בשלב מאוחר יותר, החליט להקים מכון לחקר הלשון והכתב, הנושא את השם "אות לעולם", ועוסק בהפצת חכמת אותיות לשון הקודש בארץ ובעולם. כיום הוא משמש כמנכ"ל המכון, ומנחיל לרבים את סודות הלשון העברית. אחת התוכניות המרתקות, המועברות על ידי מעברי ומלוות בשקפים נדירים, נושאת את השם "סוד החיים באותיות".

צופן האותיות

מאמר בעתון "שופר ניז" ו"ארבע כנפות" ניסן תשס"ח

חרב בן ציון בר-עמ"י בונה עולמות של יצירה

מעשרים ושתים אותיות האל"ף בי"ת

שוקי דגן

ציירים משתמשים בצבעים ובמכחולים כדי לבטא את רחשי ליבם. סופרים מביעים רעיונות באמצעות מילים ומשפטים. מוסיקאים נעזרים בצלילי המוזיקה ובכלי נגינה כדי להעביר את המסר. אבל חומר הגלם ממנו יוצר הרב בן-ציון בר-עמ"י את יצירות האומנות שלו הן אותיות האל"ף בי"ת עצמן.

ביצירות של הרב בר-עמ"י האותיות אינן רק אמצעי לכתיבת טקסט או הסבר לציור. לאותיות שלו יש חיות משל עצמן. הן מקפצות ומפזזות, עולות ויורדות, מתפזרות ומתכנסות, מתגלות ומסתתרות. פסוקים מהתנ"ך ופרקים ממדרשי חז"ל מתלכדים יחדיו יוצרים שלל צורות גיאומטריות וציורים משובבי עין בתוכם מקופלים עולמות שלמים של מושגים ורעיונות הלקוחים מאוצרות הרוח של עם ישראל. כדי ליהנות מהיצירה די להתבונן בה ולהתפעל מהכתיבה האומנותית של האותיות הזעירות, אך כדי להבין אותה במלוא עומקה יש לצאת למסע מקיף בארון הספרים היהודי.

בר-עמ"י אינו האומן הראשון המתעסק במיקרוגרפיה (כתיבה זעירה) או בקליגרפיה (כתיבה אומנותית), אולם יצירותיו מתייחדות ברבדים נוספים של משמעות שאין למצוא ביצירות אחרות.

ביצירותיו הציור הוא רק רובד הפשט, הקליפה החיצונית של הרעיון. כאשר מתעמקים בטקסטים עצמם, ברעיונות שהם מבטאים, בקשר בין הכתב לבין הצורה הנוצרת ממנו, במיקום האותיות, צורתן, גודלן, כיוון הכתיבה, במספר השורות ואף במספר המילים הכתובות בכל שורה,

מתגלים מימדים נוספים השואבים את המתבונן לתוך עולם פנימי של משמעות נסתרת. לכל פרט יש משמעות הממתינה לצופה שיפענח אותה. כל יצירה היא הזמנה לצלול לתוך פינה אחרת של ים התורה.

אותיות רוקדות ומפזזות

קרוב לוודאי שהמפגש בין בר-עמ"י לבין עולם האותיות היה בלתי נמנע. אהבת הכתב והקליגרפיה זורמת בעורקי משפחת הסופרים עתיקת היום למין לתוכה נולד. אבותיו היו סופרי סת"ם (ספרי תורה, תפילין ומזוזות) ידועי שם מדורי דורות שהביאו איתם מסורת ארוכת שנים של כתיבה מהעיררה מע'בר שבתימן.

מלאכתם של הסופרים לבית מע'ברי (כפי שאז קראו למשפחה) לא הסתכמה רק בכתיבת ספרי תורה תפילין ומזוזות. בהעדר בתי דפוס היו הסופרים אחראים להעתקת כל ספרי הקודש. "אבא היה מעתיק המון ספרים וכתבי יד", מספר הרב בר-עמ"י, "כשאמרתי לאבא שאני צריך סידור הוא אמר: "תעתיק". בימים ההם כתבו הכל - מחזורים, סידורים, השירים לשמחת תורה, חוברות של פיוטים ושירי שלום שבזי, פיוטים ו"הושענות" לימי חג הסוכות.

"לא רק כתבו אלא גם איירו במיקרוגרפיה את שולי העמודים בציורים שונים - סולמות, מעגלים ודקורציות שונות. הכל היה אז יקר - הדיו, הנייר, לפיכך התרגלו הסופרים לנצל כל שטח פנוי. יש לנו דפים בגודל 3 ס"מ ועליהם רשומים בתמצית כל עיקרי הלכות שחיטה, עבודה שהצריכה מלאכת מחשבת של כתיבה מתומצתת ומדויקת. כל פיסת נייר היתה מנוצלת, ואם היה נותר היו מוסיפים עוד כמה עינים".

כל דור חדש ינק מגיל צעיר את אהבת הכתיבה. "כל החיים במשפחה סבבו סביב ענין הכתיבה", מספר הרב בר-עמ"י, "המיקרוגרפיה שלהם הגיע לדרגות מפליאות. לא ראינו במו עינינו אבל ספרו לנו שאבא כתב פעם את כל מגילת אסתר על ביצה, או שכתב פסוק שלם על גרעין חיטה. אבל הדברים הללו היו בשביל הקוריוז, המטרה העיקרית הייתה פשוט לנצל

ככל האפשר כל פיסת נייר פנויה. ברבות השנים הפכה הכתיבה הזעירה והמדויקת למסורת המשפחה".

אותיות במקום ארוחות

לעיתים, בתקופות רעב ומחסור, היו אותיות האל"ף בי"ת הקדושות משמשות תחליף למזון שלא היה בנמצא..
 "אני זוכר את שנות הצנע", מספר הרב בר-עמי, "גרנו אז בשכונת 'שעריים' ברחובות. המצב הכלכלי היה קשה במיוחד. הייתי אז כבן חמש אך למרות הגיל הצעיר חשתי את המחסור החריף שהורגש בבית אפילו באמצעי הקיום המינימאליים ביותר. גרנו 6 בחדר אחד. ארוחה נורמאלית אכלנו רק בשבת. הפרוטה לא הייתה מצויה, לא היה ביקוש לספרי תורה, וגם מי שרצה התקשה לשלם. היינו יושבים סביב צלחת מרק אחת, טובלים פיסת פיתה בפנים, וזה מה שהיה נקרא ארוחה".

"כל הזמן נשאתי תפילה שאני רוצה למצוא אוצר. אני זוכר איך פעם הבעתי את המשאלה הזאת בקול רם, לא שמת לי לב שאבא שלי עמד ממש מאחורי וצעקתי בקול רם: "אבא תביא לי אוצר!", התכוונתי לריבונו של עולם אבל פתאום אבי הניח יד על כתפי ושאל אותי: "מה אתה מבקש?", אמרתי לו: "אוצר, כדי לעזור למשפחה". ואז הוא שלף נוצה ואמר לי: "יש לנו אוצר שעובר במשפחה כבר 500 שנה מדור לדור...".

שם, באתו מעמד, נחשף בן-ציון הצעיר לראשונה למסורת המשפחתית העתיקה. "במקום לאכול ארוחת צהרים היינו יושבים לומדים את חוכמת האותיות ומשכיחים בכך את הקיבה הריקה". זה היה הניצוץ שהדליק קשר מתמשך עם האותיות, סיפור אהבה שלא נגמר עד היום.

לכתה א' הגיע בן-ציון הקטן כשהוא כבר קורא וכותב. המורה לא ידע מה בדיוק לעשות עם הילד הידען אבל האבא מצא לבנו תעסוקה הולמת. "היה חודש אלול אז הוא הושיב אותי לכתוב במו ידי את כל הסליחות התפילות והפיוטים לחג".

בקיטונו הצר של ה'מורי' התימני התוודע בן-ציון לעוצמה המסתורית הגלומה בכל אות בודדת.

אמצעי בידור לא היו אז בנמצא. מחשב או טלוויזיה היו בגדר המצאה בדיונית שאיש לא העלה בדעתו. הם היו 6 זאטוטים סביב ספר אחד, ישובים על בלוקים סביב השולחן שהיה למעשה 'בוקסה' הפוכה של תפוזים. ה'מורי' עמד מלמעלה והניח אבן מתחת לסנטר של כל תלמיד, כך ידע מי הזיז את הראש והוציא את העיניים מהספר בלי רשות...

תנאי הלימוד היו קשים, אך במהלך אותם שעות ארוכות ומתישות גילה בן-ציון פן לא מוכר של עולם הכתב. הוא גילה שיש להן תנועה. "אני זוכר איך הייתי מתבונן באותיות תוך כדי נענוע הגוף כצורת הלימוד התימנית המסורתית. הייתי רואה אותיות מתקרבות או מתרחקות, קורא אותן מימין לשמאל או משמאל לימין, תלוי במקום הישיבה שלי. פתאום התחלתי לחשוב על האותיות כעל דבר חי. פתאום הן זורמות, פתאום הן זעות, יש בהם תנועה, זרימה, תסיסה. התחלתי להשתעשע בדינאמיקה של האות ונותן דרור לדמיון".

השעשוע הזה בצורה ובמיקום האותיות העניק תעסוקה רבה למוחו הפורה של בן-ציון. שוב לא היה חשש כי האבן תצנח מסנטרו... לימים יהיה כיוון כתיבת האותיות לאחד מסימני ההיכר המובהקים והייחודיים של מצרפי הכתב של בן ציון בר-עמ"י.

שלוש מאות רעיונות במיצרף אחד

המפגש הראשוני ההוא עם עולם הכתב הטביע בנפשו הצעירה של בר-עמ"י רושם בל ימחה. כשבגר השקיע את מרצו בתחום החינוך וההוראה תוך שהוא מרחיב את אופקיו התורניים. במקביל המשיך הרב בר-עמ"י את המסורת המשפחתית ושלח את ידו גם בכתיבת סת"ם. אך כל אותה עת ניקרה במוחו השאיפה לממש יום אחד את חלום הילדות שלו וליצור סוג חדש וייחודי של אומנות יהודית מובהקת, שתבסס על הצורה של כתיבת אותיות ועל כללי כתיבה הלקוחים בחלקם מתחום הכתיבה של

סת"ם (ראה מאמר מוסגר) כדי להביע באמצעותם רעיונות ומושגים יהודיים.

"היצירה הראשונה שלי הייתה המשך והתחברות ליצירה שאבא התחיל בה עוד בתימן של כתיבה אומנותית של חלק מפרק קי"ט בתהילים ואני המשכתי בה ופיתחתי את הדברים. זה מה שנתן לי תחושה של רציפות והמשכיות עם מלאכת הכתיבה של הדורות הקודמים".

באותו פרק תהילים גילה בר-עמ"י פסוק שהפך למוטו שלו: "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך".

"לאומנות שלי אני קורא "נפלא-אות". משום שבכל אות אכן אצורים כוחות מופלאים. היצירה השלמה קרויה "מצרף-כתב" - המילה "מצרף" מבטאת חיבור וגם זיכור. המטרה היא לחבר מושגים שונים מעולם המחשבה היהודית ולתת להם ביטוי חזותי מתומצת במסגרת יצירה אחת".

הרעיונות והכיוונים שהתגלגלו במוחו קיבלו צורה מעשית לראשונה לאחר מלחמת ששת הימים. "במלחמת ששת הימים הרגשתי הזדהות עמוקה עם עם ישראל והערכים שלו, והמודעות הזאת התפרצה דרך הכתיבה. אחת היצירות הראשונות שלי נקראה "עם ישראל חי". הוא מורכב מחזון העצמות היבשות של הנביא יחזקאל. היצירה מורכבת מ-6 מגני דוד שבורים שיוצרים ביחד מגן דוד שביעי שלם וטהור. כיוון הכתיבה של הפסוקים הוא נגד כיוון השעון, דבר שבא לבטא את הרעיון שעם ישראל קיים מעל חוקי ההיסטוריה והזמן".

דחף נוסף ליצירה בא במהלך התקופה בה גר בניו יורק. "ההתנתקות מארץ ישראל יצרה אצלי תחושה מאוד חזקה של צורך לבטא רעיונות רוחניים. במשך 3 שנות שהותי בניכר התפתחו אצלי רבים מהרעיונות שינחו אותי בהמשך הדרך. יצירתי אז בממוצע כ-6 מצרפים לשנה שזה הרבה מאוד".

חומר הגלם של בריאת העולם

לפני כחצי שנה הגשים בר-עמ"י חלום ישן כשפתח בעיר רחובות גלריה קבועה, "מוזיאון הכתב" בו מוצגים מגוון יצירותיו. המקום משמש כ"גלריה לימודית" ובר-עמ"י מדריך בעצמו קבוצות מבקרים (בתי-ספר, נוער, בוגרים, תיירים..) שמחפשים חוויה אומנותית מסוג שונה. ההתרשמות מהיצירות תלויה בעין המתבונן. יש שיסתפקו בצד האומנותי של המיצרף וייהנו מהשילוב המתוחכם של פסוקים היוצרים ציורים שונים ויש שיתעמקו ובמשמעויות הצפונות בכל מיצרף, יתחקו אחר הרמזים הדקים הפזורים בין שורות הכתב, ויצאו למסע שמובטח כי יעשיר את עולמם הרוחני.

כוח היצירה הטמון באותיות לשון הקודש הוא מושג עתיק יומין. "לפני בריאת העולם היה אֵין", מסביר הרב בר-עמ"י, "היצירה הראשונה שנבראה בעת שהעולם בקע מן האֵין היו אותיות לשון הקודש. לכך רומז הפסוק הראשון בתורה: "בראשית ברא אלוקים את...". - 'א-ת' מציין את כל האותיות מאל"ף עד תי"ו. זהו 'חומר הגלם' ממנו נברא העולם. מזה נוצר כל היתר. האותיות מחברות בין השמים והארץ, הן ההתחלה של כל המציאות, הן מגשרות בין הרוחניות המוחלטת לתחילת הגשמיות. גם המשכן נועד לחבר בין שמים לארץ לפיכך נקרא בשם "משכן" - כינוי המכיל את המילים "'שם" ו"כאן". לא ייפלא שגם העוסקים בבניית המשכן והמקדש - בצלאל בן אורי, שלמה המלך ועזרא הסופר- היו בקיאים בסוד צירופי האותיות".

השימוש באותיות מאפשר לאמן לבטא מימדים נוספים של משמעות מעבר למה שגלוי לעין. "ציור באמצעות אותיות וכתובה עדיפה על פני ציורי של קוים ונקודות", הוא מסביר, "קוים ונקודות מבטאים דבר דומם, עומד, ללא תנועה, קופא שותק. לעומת זאת, אותיות וכתובה יש בהן זרימה, תנועה, חום, כח, עצמה, יש בהם שמחה והבעה".

"אחד הדברים שאני מחדש באומנות שלי הוא שיש משמעות עצומה לכיוון הכתיבה. כשאני כותב מלמטה למעלה הדבר מביע התרוממות ועליה

רוחנית. את פרקי שיר המעלות, למשל, אני כותב מלמטה למעלה. לעומת זאת את ברכת הכהנים אני כותב מלמעלה למטה, דהיינו ירידת השפע האלוקי לעולם. כיוון הכתיבה נותן מימד נוסף של משמעות לטקסט הכתוב. אם מתעמקים בכיוון הכתב רואים פתאום ריקוד, שומעים מוזיקה, כמו נהר שוטף בכיוון מסוים. אם הזרימה היא מכיוונים סותרים וכל מיני פסוקים מתנגשים אחד בשני גם זה מביע משהוא. כיוון הכתיבה היא המפתח להבנת היצירה שלי".

התוצאה הסופית היא שכל מיצרף הופך לפסיפס מרתק שניתן להתעמק בו שעות ארוכות או לבסס עליו שיעורי יהדות, דבר שהרב בר-עמ"י עושה לעיתים מזומנות.

"מה שיפה בסוג האומנות הזאת היא שזה מדבר לכל מי שנשמה בקרבו, ללא שום הגבלה, מילדים ועד משלחות רבנים שהגיעו מחו"ל. לכל קבוצה ניתן להתאים את הרובד המתאים לו. יהודי שומר מצוות יתעמק יותר במדרשים, יהודי שעדיין אינו שומר מצוות ייחנה מהתמונה עצמה ויתפעל מכך שניתן לקחת 22 אותיות בלבד ולברוא בהם עולמות שלמים".

הפסוקים נשפכים לגביע

סיור בין עשרות המיצרפים המוצגים בגלריה אכן מעניק הצצה לעולמות שלמים של משמעות. יצירה הקרויה "בית המקדש" מתארת את בית המקדש אך מבט מקרוב יגלה כי הקווים היוצרים אותו מכילים את שבעת פרקי הנחמה שאותם קוראים בהפטרה בשבתות שאחרי תשעה באב. הן גם כתובות מלמטה למעלה, ביטוי לכמיהה לבנין בית המקדש.

יצירה אחרת קרויה "גביע הברכות". "אספתי את כל הברכות הנזכרות בתורה", מסביר הרב בר-עמ"י, "וכתבתי אותם בתוך הגביע. הגביע עצמו בנוי מברכת "שים שלום", הברכה האחרונה של תפילת העמידה, וזאת בעקבות דברי המשנה שלא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה כמו השלום, אז יש לנו כלי שמבטא את השלום ולתוכה הקב"ה יוצק את הברכות שכתבות כמובן מלמעלה למטה".

"בין השורות הכתובות יש חללים ריקים ומי שיתבונן יבחין שהם יוצרים צורה של מנורה משום שהמנורה מסמלת שפע רוחני השזור בתוך הברכות הגשמיות הנזכרות בתורה. יש 13 שורות מימין ומשמאל לקו האמצעי שבו זורמות הברכות, מספר זה הוא הגימטריא של "אהבה". פעמיים "אהבה" זה הגימטריא של שם הוי"ה, זה מגלם את הרעיון של הפסוק "כל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך". הגביע מצויר על רקע של נחל זורם דהיינו שהאדם המתברך לא רק מקבל אלא מעביר הלאה ומביא שפע לעולם כולו".

התיאור הזה, יש לציין, הוא רק קצה הקרחון לתלי תילים של רמזים וגימטריאות מפתיעות המסתתרות בפינות בלתי צפויות של המיצרף הזה. אבל בר-עמ"י אינו סבור שמדובר ביצירה מורכבת במיוחד. "יש יצירה שעבדתי עליה 3 שנים והצלחתי להחדיר בה 300 רעיונות ומושגים שונים. ליצירה הזו בלבד הקדשתי 75 עמודים בספר שבו אני מבאר באופן מקיף את המשמעות המלאה של כל יצירה".

תכונה הבולטת לעין היא שהיצירות כולן עשויות גוונים של שחור לבן ואפור, אין צבעים. התופעה הזו אינה מקרית, מסביר בר-עמ"י. "בשום פנים ואופן לא תמצא אצלי צבעים ביצירות הללו... צבעים זה סוג אנרגיה שונה לחלוטין. לטעמי מי שמערבב צבעים ואותיות יוצר סתירה גמורה בין תדרים שונים של משמעות. לכן בכתיבת ספרי תורה תפילין ומזוזות לא תמצא צבעים, הכל שחור לבן" "אש שחורה ע"ג אש לבנה".

לעומת זאת בכל היצירות יש הקפדה על שימוש במיקרוגרפיה, כתב מזערי. "השאיפה היא לכתוב בקטן בהתאם לדברי ספר הזוהר שבעולם הרוחני מה שקטן יותר יש לו ערך גדול יותר. הרעיון הוא שהערך הרוחני שלנו אינו נמדד בקילומטרים או בקילוגרמים. אדרבא, פעמים רבות שהגודל מסיח את הדעת מהעיקר ויוצר אשליה כוזבת של חשיבות. דווקא יהלום זעיר הוא בעל ערך מופלג ומוצרים נפוחים מתגלים כחסרי כל ערך".

ויש גם דברים שלא יופיעו לעולם במצרפי הכתב. "שם ה' " לא כתוב ויש מקומות שנועדו לשבור את רצף הכתב כדי שלא תהיה בעיה של חילול

פסוקים. אני גם מגביל את עצמי לא לצייר בעלי חיים מלבד ציפורים וגם לא דיוקנאות אנושיים מלאים אלא רק חלקי גוף מהטבור ולמעלה".

הסגנון האומנותי יוצא הדופן כבר עורר את תשומת ליבם של שוחרי אומנות יהודית וחלק מהיצירות נמכרות במהדורה מוגבלת וחתומה. בר-עמ"י מציין כי התקבלו גם פניות מגויים שהתעניינו ברכישת מיצרפים אך הוא השיב את פניהם ריקם. "הרבנים שאיתם אני נוהג להתייעץ הורו לי שלא למכור להם. יצירות המכילות פסוקים ורעיונות תורניים עמוקים, אין מקומם בביתו של גוי. השפה שבה אני יוצר איננה שפת חול, זו שפת קודש".

אותיות חדשות בגוש קטיף

אי אפשר לסיים את הסיור בלי זווית אקטואלית ואכן הרב בר-עמ"י מצביע על יצירה בשם "אלף-המגן" ברעיון: "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך". "המיצרף הזה נכתב בהנחיית מקובלים כדי לבטא את הדוך להתגבר על הקשיים של הימים הללו", מסביר הרב בר-עמ"י, "שיבצתי בתוכו את כל אותיות האל"ף בי"ת בעקבות סיפור משפחתי שהיה לנו. אחת מבנותיי, אודליה לוי מתגוררת ב'שוב' נווה דקלים'. במהלך אחת ההפגזות שהיו במקום ישבו בני המשפחה באחד החדרים ואמרו פרקי תהלים. פתאום נכדתי, רינה מרים, בת השבע אמרה: "כבר גמרנו את ספר תהלים, סבא אמר לי שבאותיות יש כוח חזק, בואו נגיד עכשיו את כל האותיות כדי שה' ירכיב מהם תפילות חדשות, וניצל מהפצמ"רים...". בהשראת המאורע הזה שילבתי את כל האותיות. זאת באמת תפילתנו. שה' יאסוף כבר את כל האותיות המפוזרות בעולם ויבנה מהם מצרף אחד אדיר שבו כל חלקי העולם הזה יפלו במקומם הנכון".

מאמר מוסגר – מפצחים את צופן המצרף

הכנת מיצרף חדש היא תהליך מורכב. כמו צורף השוקל היכן לשבץ יהלומים בתכשיט, כך יושב הרב בר-עמ"י בשעות שלפני עלות השחר ומתלבט היכן בדיוק למקם כל אות וכל מילה.

העבודה מתחילה קודם כל ברעיון כללי אודות המסר שהיצירה אמורה לבטא, לאחר מכן מתחיל החיפוש אחר טקסטים מתאימים.

"איזה ספר יביע את הרעיון? אילו פרקים יתאימו ביותר לתת ביטוי לרעיון? נבדקות האפשרויות הגלומות בכל מקור, מה הן רעיונות המשנה שאפשר להוציא ממנו? ההעדפה וההחלטה בשלב זה קשה מאד", מסביר האומן, "נבחנות המילים ונבדקים הביטויים המשמעותיים אשר צריכים להיות מובלטים ביצירה שתיולד. לחלקים אלה נשמר מקום חשוב ומכובד במשטח היצירה כדי שידגישו את המסר והרעיון בצורה בולטת".

בשלב המעבר מהתכנית אל המציאות נערכות טיטות רבות בעפרון ומחק. כאן עוברים מהשלב של תכנית מופשטת אל המציאות המעשית. הרוח- הרעיון כביכול - צריך להתלבש בגוף מוחשי בדומה לנשמה אשר ירדה לעולם והתחברה אל גוף האדם. שלב זה קשה ביותר. אלמלא סייעתא דשמיא, אין מציאות של התפתחות ויצירה. "לעתים", מספר הרב בר-עמ"י, "אני חש כי האותיות עצמן מסייעות בעדי לבנות את היצירה בדומה למלאכי השרת שסייעו לחנינא בן דוסא שביקש להעלות את האבן לירושלים "ובלבד שתיתן ידך עמנו".

כדי לפענח על בוריה את המלא משמעות כל יצירה יש להתעמק בפרטים כמו הקשר בין הצורה לרעיון ולמקור, פסוקים בולטים, מילים פינתיות המרמזות על סיבה מיוחדת, אותיות משונות ומוזרות, מספר פריטים המופיעים בכל ציור המבוסס על רעיון הגימטרייה, תוספת ניקוד לכתובה או לעיתים העדר מכוון של חלקי כתיבה הבא אף הוא לבטא רעיון כל שהוא.

"מי ששם לב לכיוון הכתיבה יחוש ויגלה לאן "נושבת הרוח" ביצירה מסוימת. זוהי העצמה הפנימית הזורמת בעורקי היצירה, בדיוק כמו הדם הזורם בעורקי האדם החי. אינני רואה את היצירה עומדת קפואה אלא זורמת, מפעפעת, ומפכה כמו מעיין של מים זכים".

בנייתו של מיצרף נמשכת כחצי שנה, משלב הרעיון ועד גמר הביצוע, אבל ניתן לעבוד בו זמנית על כמה יצירות. אפילו בחירת האותיות עצמן נעשית בתשומת לב. כל אות מייצרת אנרגיה רוחנית שונה. "אני חי את חכמת האותיות ואת חכמת הסוד ומשלב הכל ביחד. כל מיצרף יכול לשמש כבסיס לשיעור שלם. אנחנו מגלים איך הרעיונות של חז"ל משובצים ביצירה".

המבקרים במוזיאון הכתב, בגלריה יכולים ללמוד על משמעות היצירות מתוך דף הסבר קצר הצמוד לכל תמונה או מתוך הספר "נפלא-אות" בו מעמיק הרב בר-עמ"י בהסברת כל יצירה. לילדים או למבקרים המחפשים חוויה קלילה יותר יש גם אתגרים ומשימות - לגלות או לזהות כל מיני דברים המסתתרים בציורים. למשל, האם יוכלו הקוראים הנכבדים להסביר מדוע כתובים פרקי אבות במצרף הבנוי משורות ישרות?...

נסו אתם לפענח את סוד המיצרף הזה.

מאמר מוסגר – מצרפים גם בתורה

למרות שאומנות המצרפים היא המצאתו האישית של האומן הרב בן-ציון בר-עמ"י מעניין לציין כי גם בכתיבתם של ספרי תורה ונביאים נעשה לעיתים שימוש ברעיונות דומים. אותיות גדולות וקטנות, אותיות מנוקדות או פרשיות המחולקות באופנים יוצאי דופן הן דוגמאות לכך.

הדוגמא הקלאסית היא צורת הכתיבה של פרשת "שירת הים" מול צורת הכתיבה של עשרת בני המן במגילת אסתר. בעוד שירת הים הנכתבת בצורת של חומה הבנויה נדבכי לבנים, עשרת בני המן כתובים בשני טורים אנכיים מקבילים, שם על גבי שם. הגמרא מסבירה כי בעוד שלחומה יש חוסן ויכולת עמידה, הרי שקיר הבנוי מלבנים המונחים זה על גב זה, רעוע מיסודו והוא מועד לקרוס. בני המן נכתבו בצורה זו כדי לבטא את הרעיון שלרשעים אין קיום.

הרב בר-עמ"י מציין כי למעשה גם פרשת האזינו כתובה בצורת טור ישר, פסוק על גבי פסוק. למרות זאת, הוא מסביר, ניכר הבדל מהותי בין צורת הכתיבה של פרשה זו לבין כתיבת עשרת בני המן. כתיבת פרשת האזינו נעשית באופן שמעל שני הטורים האנכיים תמיד יהיה "גג" המחבר ביניהם. בניגוד לטורים של עשרת בני המן שסופם להתפרק, הטורים של פרשת "האזינו" אינם מועדים לקריסה אלא משמשים כעמודי תמך עליהם נשענת התורה כולה.

צורף אותיות "בפרד"ס"

מאמר מסכם אודות

החידוש העולמי של מיצרפי-הכתב

(ראיון עם שמואל בן-משח. עתון "שערים")

חזיון נדיר הם עבודותיו האומנותיות של "בר - עמי". לא עוד אמן אחד וגם לא עוד אומן אחד מני רבים. דרך חיים שוזר האיש הצנוע הזה באומנותו-אמנותו. לא צייר האיש ולא פסל האיש ולחומר אין ערך סגולי עליון ביצירותיו. אם כי ההכרח בל יגונה, יאמר האיש, ואכן היצירות אותם צורף האיש מאותיות האלפא ביתא שלנו. אשר בחרדת קודש יסביר לך בר עמי כי הן האותיות הללו הן יסוד העולם כולו. צרופות בחן וביופי מיוחד. נאות הן ומהודרות מספרות סיפורן בדיוק נפלא. בדרך אמנותית יחידה ונדירה, אבל לא זו התכלית יאמר לך האיש כאשר ישוב אתה לידו בפינה צנועה בביתו שברחובות, התכלית הוא יאמר לך כשכל כולו זוהר והתלהבות. התכלית היא לספר מעשה א-ל.

בפשט, בדרש, ברמז ובסוד - בפרד"ס. והאותיות אותן אותיות בהן כתובה תורתנו הקדושה, ספרי הנביאים והכתובים, המשנה והגמרא, מדרשי חז"ל וספרי הצדיקים. הן המכוונות את רוחי ונשמתי וכאשר בהם אתבונן וכאשר פרדס תורתנו אכנס ושם אשתעשע בהוד, שמחה ושיח, אז יעלו רעיונותי מעומק שורשיהם, יצמיחו ויעלו עלים. ואט אט יושלם הרעיון. אשר כולו קודש ותמיד יתעופף אלי היכלי קדושה ותפארת עם וארצו.

פרקי התהילים, פסוקי התנ"ך, מאמרי חז"ל, ספרי הקודש תהווה את מנופי היצירה. והאותיות הקדושות יבואו עדי. ובחום לבי ובכישורי אשר חנני האלוקים עוד מינקותי בהיותי יושב על ברכי אבי הגדול זצ"ל. אשר הוא החל במלאכה ואותי זיכה בהמשכה. אצרפם אחת לאחת במסלול הרעיוני אשר חנני ה'. ואזי יושלם הרעיון הרוחני אשר ירקום עור לעומקם של מים רבים אדירים. יעלו ויבואו רעיונות אמונה ובטחון. געגועי מולדת, כיסופים לתורה, חשיבה ומעשים טובים, גאולת ישראל ובנין בית המקדש. ועוד

ועוד הכל יבואו להם בסדר ובמופת אל היעד הנכסף השלמת הרעיון בשילוב האותיות. והאותיות יבואו להם מתחתית הבור אל רום פסגת שמים. מן המזרח תצא אל המערב עם דמדומי שקיעה, מצפון ומדרום. אלו הן האותיות החובקות זרועות עולם, אלו האותיות הלך ילכו. פעם הלך ובכה ופעם זמר יזמרו שירה ותשבחות. היום יבטאו השתזרות של פעמי גאולה קרבה. ומחר יפארו מרכז עולמינו - בית הבחירה. ואני האיש אשר אודה לה' על טובו אשר חנני בצרוף אותיות באמנות הרעיון. שוקד ימי ולילותי, מתחנן ומבקש כי לא יצא מתחת ידי דבר שאינו מתוקן. כי לא אמן אני וגם לא אומן. שגם היא מלאכה שיש בה חכמה. ואני צורף אותיות, אני בבחינת עבד ה' עושה דברו.

לפרק זמן קצר באתי לבר-עמי. בחינת עיתונאי הבא למלא דפים בקולמוסו, אבל לא כך היו פני הדברים. הנושא, הרעיונות, המבנה, הגישה, תחושת השליחות והתלהבות העשייה של ידידי זה מקרוב בא לי. הסיטוני הרחק הרחק מן היעוד לו הועדתי את עצמי ביושבי אתו אותו ערב. המחשבות, השאלות, השיחה, התשובות והבהרות חובקי עולם ומלאו. עולם פרד"ס להבנת התורה והיהדות והכל בתפיסה ובגישה המיוחדת של בר-עמי.

אכן, אותו ערב של חדוות נפש, של לימוד דרך נוספת, דרך ממחישה, ממחישה היטב ומבהירה באותה עוצמה. פעם משבצת ומפארת באותיותיה תקופת שיא של שמחה. וביצירה אחרת תקומה. והשלישית תצרוך בתוכה גאולה ואחריה תובהר ותוסבר הכמיהה לשיבה אל מקורות קדם. יצירות רבות יצר האיש, צירופי אותיות נפלאים אשר יחדיו יצירות נפלאות יצרו. לא בודדות כי אם לעשרות והכל כשרון נדיר יחיד במקומו וביראת ה' טהורה וצרופה. וכאשר חלפו השעות רצו להם. רצו ולא הלכו, אמרתי בלבי, אשתף אותך הקורא בחוויה הרוחנית הנפלאה אותה חויתי בפגישתי עם האמן בר-עמי. האיש הצנוע הנחבא אל הכלים בשערי רחובות. בראיון יבוא לפני הקורא הגיגים ומחשבות. גישה ושיטה לאמנות מיוחדת ונדירה זו. השייכת לאיש אשר בן ציון בר-עמי יקרא: בר-עמי צורף האותיות.

ש. מספר פרטים עליך ליצירת דיוקן צנוע?

ת. נולדתי כאן ברחובות לפני למעלה מ-40 שנה. ברחובות אני גם חווה את ילדותי, תלמיד ב"ס יסודי כמובן. בסיומה של תקופת ביה"ס היסודי אני עובר לשיבת הדרום וממנה מעפיל אל הישיבה הגבוהה "כרם דיבנה". חוזר לעירי למכון רמ"ם שבישיבת הדרום, ישיבת בית-אל ברובע היהודי ובעתיד - המשך מוצא עצמי בכוללים מספר בעיר. כיום מורה ואיש חינוך בישיבת הדרום והחטיבה הדתית בעיר. משפחה ענפה חמה ואוהבת לצידי ואיתי הרעיה התומכת ומחזקת, הילדים הנחמדים אשר כולם בשמות הקשורים והקרובים לעולמי החוויתי נקראו. הכל וכולם תורמים חום ואהבה ומשרתים יחד איתי את הנושא אשר כה חשוב וקדוש לנו. הפרויקט הוא משפחתי כך יאה לאמר, ורעיתי לצידי בחיזוק לימוד התורה וגמ"ח (וזאת מקיימים אנו בפועל כאשר בביתנו פועל גמ"ח לטובת תושבי הסביבה) וזאת לדעת, כי גם כאשר אמרו בשבחי, כי נולדתי עם עט ביד, הרי זאת אין לשכוח, על ברכי אבי ישבתי וחכמה זו ראיתי ולמדתי.

ויצירה ראשונה, אותה פרשתי, בה העמקתי חשוב וממנה יצאתי לדרכי זו, של אבי הייתה. וברצות ה' והנה אחת מבנותי כבר הולכת בדרכי ופרי יצירות ראשונות באו להן פירות מתוקים ומשובחים. ואשתי אשר שושה שמה, בגימטריה - 611 שהם בדיוק הערך של המילים: "תורה" וגם הערך של: "גמילות-חסדים". בזכות התורה וגמילות-חסדים באתי עד הלום. ופורס אני כפי בתפילה, כי יזכני ה' בפועלי בהמשך להחדרת ערכי תורה ודעת בדרכי ובסגנוני עד זקנה ועד שיבה.

ש. בר-עמי מה מבטאות היצירות שלך, במה ייחודן?

ת. היצירות מבטאות בעיקרון ערכים יהודיים לשמה. כמו שלום, גשמיות, רוחניות, תורה מביאה אושר, אהבת ה', חיים של קדושה, מסורת נצחית, עם ישראל חי, קודשא בריך הוא וישראל.

ש. ניתן לאמר שביצירותיך רבדים מיוחדים רבים ומורכבים? וכן

רעיונות?

ת. כמעט בכל יצירה מיצירותי. ועד היום זכיתי ליצור קרוב ל-70 יצירות. ניתן למעיין להבחין בארבעה רבדים והם: הפשט, הרמז, הדרוש והסוד בחינת פרד"ס. בכל אחת מיצירותי בין 100 ל-200 רעיונות המבוססים על מאמרי חז"ל הקדושים. תפילות ומזמורים ועל אלו בלבד ללא כל רעיון זר, אשר אמנע מלאפשר לו להתגנב לתוככי רעיונות היסוד. קשה יהיה לי במסגרת של ראיון עיתונאי להתעכב על יצירה מסוימת ולחבוק את הרעיונות כולם וכיצד הם עולים נפרשים נצרפים ומתגבשים. אבל זאת אומר, כל יצירה גמורה חובקת עולם של רעיונות פרי עבודת נמלים של יצירה נדבך לנדבך עד כי הוקם הבית.

ש. בר-עמי אמן, אומן, יוצר, איש רעיונות, איש מחשבה, מכאן גם

צומחות יצירותיך?

ת. ראשית זאת אומר, אודה את ה' אשר זיכני לחדש ולפאר דרך מיוחדת ביצירותי וזיכני הקב"ה ומשולבות ביצירותי רבות מן התכונות אותם ציינת בשאלתך, ויחד אתם אני מפתח את הרעיון המרכזי של יצירותי. אותיות מהלכות הנגזרות מתוך פרקי תפילה, פרק שירה, המגילות, פרק תהילים. והן הן הולכות ומשתזרות בפרק המתאים וכאשר אני מהלך בשבילי הרעיונות עד תומם, הם מהווים את היצירה המוגמרת.

ש. יצירותיך הן יצירות מדוייקות ביותר לפחות כך מתגלח בעיני

חקורא, נכון הדבר?

ת. אמת נכונים דבריך. אם כי אני חוזר שוב ואומר אינני צייר. לפחות בהגדרה המתאימה לאוחז בכלי הציור ומבצע יצירות, אצלי לדוגמא, לצבע אין ערך סגולי מיוחד ולכן גם איני מתעסק במתן גוון או עוצמה על ידי צבע. הגוון והצבע ביצירותי נקבעים על ידי עיניו, מוחו ולבו של המעיין ביצירה. ובזה כל עולמי שונה מהצייר המקובל

והמוגדר וההבדל הוא יסודי ביותר. באשר ליצירות המדויקות שמא הסיבות היא בהיותי איש מתמטיקה ואולי חוש זה הוא שמכוון ומסייע בידי ליצירת קווים יפים ומאוזנים ותורם לצד האססטי בשלל יצירותי.

ש. אתה אנטי ציור מבחינה אמנותית?

ת. לא. כלל וכלל לא. אני פשוט מציין שאינני צייר וגם השאיפה הפנימית שלי להשפיע בתוך יצירותי שפע רוחני באמונה, גאולה, תורה ואהבת ישראל, אינה קשורה כלל לחלקים הוויזואליים הטמונים בציור. מה שלי חשוב שיוביל וישפיע הם האותיות וזווית וצורת מהלכן. כיצד הן משובצות במערך הכולל ואלו מביאים את המסר המתבקש, זוהי גולת הכותרת לטיב היצירה. ותקוותי וגישתי להבהרת המשמעות והפירוש המוביל הם במרכז היצירה שלי.

ש. אתה מסתכל בסופה של עבודה על יופיה החיצוני של היצירה?

ת. לא אדע להתבונן ביופיה החיצוני, כי אין שאיפתי לכך, ואני אראה יופי באופן שונה לגמרי. לא המאמץ בהרכב הצבעים, וגם לא צעקת היצירה או המבנה הרגוע שלה יעניין אותי, וכמובן לא סך הכל הוויזואליה, אלא הבעת הערך בדרך צעידת האותיות ויצירת מבנה מושלם בסופו, הוא קובע עבורי ועליו אני מסתכל. תנועות צעדים חיים אני רואה ביצירה. תזוזה, תפיסת מקום הם צדדי ההבעה והערך הסגולי המסכם.

ש. פסלת אי פעם יצירה מיצירותיך לאחר שהשלמת בניינה

בבחירת הקטע והאותיות?

ת. לא. ואין הדבר יכול עקרונית לקרות ביצירותי. ומדוע? הרעיונות עליהם אני חושב מתפתחות אט אט ולא בבת אחת. אליהם בשלב מאוחר יותר מצטרף הקטע המתאים, מתהילים מן המקרא או האגדה וכו' ולאחר מכן מתבצעת עבודה הצורך משולבת בפרד"ס עליו אני עמל ללקט, לחדש ולכוון לפיהם בנין והתנהגות האותיות ומהלכן במסגרת היצירה. רק כאשר הרעיון יראה לי פגום וזה יכול

לקרות בשלבי יצירתו והחשיבה הכוללת, אז בהחל ירד רעיון ובעניין זה היו דברים מעולם.

ש. בר-עמי אתה חוננת בכושר ביטוי בע"פ. זאת לפי מה שאני

שומע, זה מסייע לך?

ת. אני מודה על כך לה' יתברך שחנני בכך, ואף המשיך ברכתו לי גם לביטוי בכתב. אני בהחלט רואה קשר בין הדברים, ואלו גם שניהם בוודאי תורמים ומקלים עלי לברך על יצירות ברוכות דמיון וביטוי שזורים באקטואליה ובריאליזם התורני האמור להתגשם לפי המקורות. ראה, כבר בהיותי תינוק נאמר לי, כי אחזתי בידי עט סופרים, ובהיותי ילד צעיר כבר חילקתי זמני בין המשחק בשער להעתקת חוברות של ספרות ושירים, סמוך לאבי ז"ל המעודד והמכוון, אני בהחלט מנצל את כושר הביטוי שלי להגיע עד כמה שידי משגת לבהירות מכסימלית.

ש. אתה מצייר ציורים רגילים?

ת. מעולם לא שלחתי ידי בציור לשמו, זה גם לא מדבר על לבי ואין בכוונתי לנסות לעשות זאת בעתיד. מתוך יצירותי יוכל המתבונן והוא חייב להבין זאת, כי לא זאת אשר אחפש.

ש. כיצד מתחילה התהוותה של יצירה בתוך עצמך פנימה?

ת. כמובן שהרעיון נולד בפנים. גורם לו אירוע חיצוני לדוגמא, דמות, מלחמה, מצב - אלו מכוונים את רעיונותי. ואז לפי הרקע התורני שלי, כאשר דרכי מיד אל המקורות, ושם אני עמל נובר עד כי אמצא שחרור לרעיונותי, ואז יעלו ויבואו ותפרח לה היצירה. ברור לי, כי בשום אופן לא יכולתי להתבצר סביב רעיונות שאינם מן מקורות התורה והיהדות ודרכם ליצור יצירה מיצירותי. כל רעיונותי הם מתוך הפרד"ס ורק הם ולא יתכן אחרת. לכם גם יובן מדוע אמרתי, כי לצבע הגשמי אין ערך ואף לא מקום ביצירותי. אני את חושי והרגשותי רוצה להעביר למעיין בכל עוצמתם.

ש. קודמים לכל יצירה חתי"עצות עם יושבי מדין?

ת. לא בהכרח. אם כי ברעיונות הצצים, ואני חש שהם רגישים או בעלי משמעות הלכתית ישירה ומובהקת, אני מתייעץ עם רבותיי, עקרונית הרי אין אני מחדש, אלא צורף ומצרף הכל על פי המקורות.

ש. כמה יצירות ביצעת עד היום וכמה זמן מושקע בכל יצירה?

ת. למעלה מארבעים יצירות. משך הזמן המושקע הוא מאד יחסי ולא מוגדר. עבודת הצורף והריצוף של הרעיון באותיות הוא הקצר מבין השניים, והוא נמדד בשעות. הקשה והארוך הוא משך הזמן של סיכום והשלמת הרעיון ותכנון השיבוץ של האותיות, מהלכן ומיקומן, זוויותיהן ושיפוליהן וכו'. וזה יכול לקחת חודשים ואף שנים, כן שנים.

ש. אולי בקצת בהרחבה על יצירה אחת מני רבות שלך?

ת. על אף הקושי לקצר בדבר אשתדל לעשות זאת במסגרת מוגבלות של הזמן שלנו. אדבר על יצירה שקראתי לה "עליה רוחנית" בה שיבצתי את 15 הפרקים של "שירי המעלות" מספר תהילים וזאת, בצורת בניינים מדורגים, שמש זורחת מאחורי הבניינים ומפזרת שבעים קרני אור, ומעל לבתי מזדקרת מנורה. הבתים, אם כן מסמלים עולם גשמי וסביבותיו. שבעים קרני האור מסמלים את העולם הרוחני, יש בהם שילוב כפי שבא לידי ביטוי בחלום יעקב, שם הסולם מוצב ארצה (הבתים) וראשו מגיע השמימה (קרני האור והמנורה). ביצירה זו יש לדעת, נמצאים ושזורים מאתיים רעיונות, כן מאתיים רעיונות, כולם יצוקים על בסיס מאמרי חז"ל. המחשה זו לגבי יצירה היא, כמובן, חלקית ביותר. לפי דוחק הזמן, כמובן כך הצגתי.

ש. אתה קובע בשלב מסוים, כי ליצירה זו די לה לדוגמא בכך וכך**מאמרי חז"ל לשם השלמתה?**

ת. לעולם לא אקבע בדרך זו, ויופיה ועוצמתה של יצירה לדידי תהיה ברוב מאמרי חז"ל ופסוקי הכתובים. הצרופים בה ומצורפים אליה,

לכן תמיד אשקוד למצוא עוד ועוד רעיונות המבוססים על מקורות חז"ל ופסוקים וכדומה. עד כי לא אוכל מצוא יותר ואז לדידי תסתיים היצירה.

ש. אמנות המבוססת על חז"ל לעומק בהבנת מקורות התפילה,

התורה ומאמרי חז"ל אתגר גדול?

ת. אכן דייקת, ועל כך אני שמח ועל כך אני מודה ומברך על כי אומנותי מחייבת לעסוק בתורה ולהתעמק במחמדיה, פרשנותה וסודותיה. בודאי רבים, גדולים וטובים ממני בעולם התורה הצוללים לעומקה של הלכה ולמקורות הצוללים של חירותנו וזמירותינו, ועיקרי יחודיות יצירותי הן בהארת והבזק הזכות והחסד בהן אני משתדל וחפץ ה' מצליח בידי. לראות נכוחה ולשלב מאמרי חז"ל ומקורות החכמה, השירה והתפילה, לתוככי גופי ונשמתי ולבנות אתם בהם ומהם את היצירה בשלוב ובצריפות ועל זאת עם כל הצניעות, נראה לי, כי זכיתי והדבר הפך לנכסי צאן ברזל שלי בחסדי שמים.

ש. אמן מיוחד ותכנים שונים ומיוחדים, האם זה שראו תמידים או

היא חולפת ובאה?

ת. יש בהחלט תקופות וזמנים שהם פוריים יותר. ופעמים פוריים פחות, והדברים והסיבות מובנים. אני מאד מאושר באותם זמנים פוריים לעייפה, בהם אני מגביר קצב ועושה חיל, מה שיהיה נכון ומדויק לאמור בשונה לאמנים אחרים, ימי ההשראה וזמניה אינם קשורים לאירועים מסוימים או ברגשות כאלו או אחרים המצויים אצל שאר האמנים. אצלי גם כאשר התקופה או היום פחות פוריים, לא אבזבז זמני לריק וגם אז בעמל רב ובתפילה אמשיך לבצע את יצירותי כי תורה המה לי ואין מבזבזים זמן שהוא יקר מפז. וגם החש בראשו יעסוק בתורה וכן אני.

ש. בר-עמי יש יצירות להם מקום חם מיוחד בלבך באהבה וחבה?

ובמה הדבר תלוי?

ת. אין ספק הלומד תורה מתוך צער ולחץ ידע להעריך את הישגיו באותם ימים. כן אני, שמורות לי פינות חמות ליצירות אותן ביצעתי בתנאי לחץ וקושי מיוחד. יש בלבי אהבה רבה להן במיוחד אם כי יצירה המושלמת בעת בה שורה המוזה עליך תהיה משוחררת יותר. וזה ללא ספק משמעותי. לגבי היצירה, הן מבחינת היוצר והן מבחינתו של המעיין והלומד פרק אמנותי זה מתוך הרשום.

ש. בן ציון, אתה מחכה לאווירה שבא תבוא או משתדל להכנס

אליה בכלים שלך?

ת. תשובתי אולי תפתיע רבים. אבל אכן הדברים כך. אני בהחלט מפעיל כוחות וכלים להכנס להשראה ובדרכי שלי. ונא שמע היטב דברי, ראשית חוזר אני בתשובה לדרך התורה והמצווה כמידת יכולתי חוזר עם עצמי. מבקש ומתחנן סלח לנו אבינו. ואז אני מסוגל לחזק את עומק הבעת המסר שלי, פשוט להיטהר, להיות טהור יותר ואז ראוי יותר. כבעל התפילה - שליח הצבור העובר לפני התיבה. ודבר שני אותו אני עושה, אמירת פרקי תהילים. תהילים מעמקי הלב אין ערך ממנו להצליח לעלות לפסגות החשיבה הטהורה. ופרקי התהילים היחודיים שלי הם שני הפרקים ממעמקים קראתיך, וה' לא גבה לבי. תשובה ותהילים - הם המקור להשראה שלי.

ש. כשאר האמנים, אתה מעצב רישום שמבטא כמיהתך, תקוותך,

רצונותיך?

ת. אני איני רוצה כלל, ואיני מאמין כי ברשות האדם לדרוש או לרצות, אלא לעשות רצון הבורא עושים ולא דורשים. העמדת האותיות ומהלכן ביצירות שלי. וכן המבנה הכללי של היצירה, אינה מהווה ביטוי לכמיהה או תקווה. אלא ביטוי מפורש, כיצד רואים חז"ל וכיצד הם מפרשים מצבים ואתגרים. ואני מפרש על פיהם בסגנון יצירות

את המצב אליו הם דורשים מאתנו להגיע. יצירותי הם פרי ותוצאה של פרשני מאמרי חז"ל.

ש. קטעי העתונות והחברות הלועזיות מצביעים על התעניינות רבה

בנושא גם בחז"ל חלא כן?

ת. מה שעניין רואות המונח לפניך הוא עיתון אמריקאי ובו מאמר בתחום המדעי העוסק בניתוח היצירות שלי במהלך ראיון איתי ובו זמנית משאלה ללמוד את הנושא ממני. מאידך יש התעניינות מרובה במספר אוניברסיטאות בארה"ב ובאירופה, זאת לאחר שפנו אליהם לשמוע חוות דעתם. כמובן, שהם הגיעו אלי, קבלו הסברים והכוונה ממני, כאשר בעיקר אני מסביר להם את המבנה ואת השיטה. הם מאד התלהבו וממשיכים להתלהב וזה אכן משמח אותי. בעיקר הם בקשו הסברים. והפונים הם בדרך כלל אנשי המחלקות היהודיות באוניברסיטאות.

ש. ומה בדבר תגובות מומחים בתוך חבית בישראל, כמובן?

ת. מיותר לציין כי לטעמי ולדעתי גדולי התורה וגדולי החכמים הם ברי הסמכא והמומחים וזאת כמובן לאור תפיסתי על משמעותם של היצירות ומקורם. ואכן רבים בישראל תלמידי חכמים, גדולי תורה התייחסו אישית ואחרים העבירו את המסר שלהם ודעתם. באושר וספוק אציין כי אף לא אחד שלל את הגישה וביטל את הדרך הכל ב"ה שיבחוהו והיללו מי בכתב ומי בע"פ ומי על ידי שליח, קרובים לנושא גם בתגובה והתייחסות היו רבים לשמחתי. ביניהם הרב יצחק גינזבורג, הרב יורם אברג'ל, הרב שבתי סבתו, הרב קוק שהוא מורי רבי מרחובות, הרב גולדוויכט (זצוק"ל) שבישיבתו למדתי הגיבו בחום ובחיוב רב. תוך איחולים וברכות להמשך פורה.

ש. וגדולי תורה בחז"ל?

ת. אכן ציטטתי תגובות מן העולם האקדמאי שם, אבל גם בארה"ב זכיתי להד חיובי ותגובות מאד מעודדות ומחייבות. הנה הרב הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל נתעניין מאד מקרוב ביצירות. כ"ק

האדמו"ר מליובאוויטש שעיינ ביצירות הגיב והביע דעתו ואף בקש יצירה והכנתי לכב' יצירה מיוחדת, אותה קבל והשיבני בכתב עליה.

ש. בר-עמי אתה משתלם באמנות זו, לומד, מחדש, משנה?

ת. לא. איני משתלם וגם לא נראה לי כי יש כאן מקום לכך. כי הרי כל תוצאה של שיפור ביצירה ואפילו הוויזואלית היא, לדעתי פועל יוצא של פרשנות נכונה לדעת גדולים וכאן מושקע עיקר המאמץ וככל שיתפרשו מאמרי חז"ל ויתאמו המימרות או הפרקים המתאימים הם ישבחו היצירה.

ש. קם קאדר חדש בארץ של אמנים בתחום יחודי זה. כבר יש

מתחרים בחינת אין אדם מתקנא וכו'?

ת. בחוץ לא. כאן אני יחיד עד עתה לפחות. בבית כן, וזו היא בתי בת ה-12 אשר צועדת בצעדי ענק בעקבות אביה וכבר בצעה הלכה למעשה יצירות מופת, כמו היצירה בן-חכם מספר משלי ואחרים.

ש. איך אתה מתפרסם בארץ"ב?

ת. לא רחוקה הייתה הדרך. כיון ששמשתי כשליח חינוך בארה"ב, בהיותי שם ובפרק זמן ארוך היווה הזדמנות מצוינת להפיץ ואף להסביר את נושא היצירות שלי, מן הגולה האמריקאית אף הצלחתי להעביר מיצירותי לארצות ערב ואף למדינת תימן.

ש. מדוע אותיות, מדוע צירוף אותיות לציור ורישום, מדוע לא קוים

או מספרים לדוגמא?

ת. כי ללא אותיות יהיה העיקר חסר מן הספר, ומדוע? אני מאמין באמונה שלמה, ברעיון המרכזי המנחה אותי, והוא בראשית ברא ה', ברא באותיות את העולם. האותיות הם הביטוי היסודי לעולם. ומכאן הרעיון לבצע את היצירות ולשזרם ברעיונות חז"ל כשנעים בשטח הרעיון האותיות, הן האותיות סובבות להם. הלך ושוב מעלה ומטה ימין ושמאל, אחור וקדימה, ומספרות בכל מעשי א-ל ואם

להבדיל אחרים קובעים שהעולם הוא מאטומים, הרי בשבילי העולם הוא אותיות מהם הוא בנוי ולכן תשובתי היא האותיות ורק הן מבורכות בעשיה וביצירה.

ש. וזאת בלבד?

ת. באם כבר שאלת, הרי שאוסיף דבר נוסף והם, הכיוון אותו יוצרות האותיות, וכן תנועות זו דינמיקה של חיות גדולות ומרשימה, הם נותנים ליצירה חיים, מהלכים חיים, וזה נדיר וזה פנטסטי. יוצר השראה מביא אותך לרחף ברעיונות על. זה בדיוק כמו הדם הזורם בעולם החי והאדם שהוא דינמי וגורלי. כך זרימת האותיות ביצירה הם דוחפות אותה לחיים. ועיקרון מרכזי המנחה אותו הוא, להבין נשמת היצירה. לראות את הכוון לחוש את התנועה, לחיות יחד איתה לפתחה ולהתפתח איתה, לחדד את התשובה לשאלתך למה לא קוים וגם לא מספרים? הבדל לגבי בין הקו בין הנקודה בין המספר לבין האות. הוא כמו הבדל בין הדבר הדומם (מת) לבין הדבר החי, היצירות בהן האותיות מהלכות, נעות ומביעות, הן חיות. משהו חי, ולכן אני עם יצירותי אח ורע מדבר אתם מתייעץ אתם. כן, כן שומע אותם והם שומעים אותי.

ש. נראהו שכל עולמך הן האותיות. אתה גם מבטא זאת באופן עז

מחוץ ליצירותיך המצויירות?

ת. כן, בהחלט אני מבטא זאת בדברים הקרובים לי ביותר. הם ילדי שיח' ואשתי ואני קראנו להם אכן בשמות בהם מבוטאות בעוצמה האותיות, ושמות ילדי הם: אודליה, בתאל, נויה ואביאל.

ש. סך הכל יפה ומיוחד יצירת מופת כפי שאומרים. האם נתקלת

גם במתנגדים במלעיגים?

ת. ב"ה לא נתקלתי ולו פעם אחת. בתגובות שליליות ליצירותי ובעקבות זאת אלי, לא מצד "עמך", לא מגדולי ארץ יושבי על מדין וגם לא מהעולם האקדמאי. היפוכו של דבר, עידוד רב. הערכה שבאה

לידי ביטוי פעמים רבות וברציפות. כאשר הם מדגישים שבכך מתבטאת דרך מעניינת יצירתית, משמעותית ביותר. לחיזוק אמונה ותורה.

ש. בן ציון בר-עמי ואתה ממשיך, ותמשיך ליצור ולצרף את

האותיות ביצירתך?

ת. בודאי לא נעלם ממך הרעיון הנאמר "יש להמשיך כל עוד הנר דולק". אני ממשיך אכן. ובימים אלו מסכם יצירה חדשה, והיא האור ביהדות.

ש. ראיון מאד מיוחד ובנושא נדיר, יפה ועמוק יש לך מסר לסיום

מר בר-עמי?

ת. המסר שלי בהקשר לנושא יצירותי הוא חד ובהיר. יהודים היהדות היא אוצר, היא גם סוד החיים, וביצירותי כי יבואו לידיכם דעו כל זה אשר אמרתי, שוקד אני בכל עוז רוחי וכוחותי כפי שראוי בדיוק נמרץ אפשרי לבן אנוש וזאת נסו לדלות מהם. וכללית אני מנצל ראיון זה לברכת חזק ונתחזק לכל אחינו בית ישראל.

"צורף" אותיות של תורה

(מאמר מתוך עיתון חצופה. כתבה-אסתר וסרלאוף)

בירושלמי, מגילה נאמר: "כותבים אומנים היו בירושלים". כשהתמעטו הדורות נותרו אמנים רבים אך רובם זנחו את דרך אבותינו. אחד שממשיך בכתיבה אומנותית ומכנה עצמו "צורף אותיות", בלי לסטות מן הדרך, הוא בן ציון בר-עמי. כבר בשמו של בן ציון מזהים את הקשר המיוחד שיש לו בין התורה, העם והארץ, יהודי בגיל הבינה, בעל השקפת עולם דתית לאומית, איש חינוך לשעבר שניהל את ביה"ס הממ"ד תחכמוני ומעמודי התווך של קהילת בעלי תשובה ברחובות עירו, כל כולו אש ולהבה. בכל עת ובכל שעה הוא מוכן לספר על דרך עבודתו ועל אומנותו הייחודית.

שיטתו באמנות נקראת על שמו וייעודה - לחזק את הקשר לתורה ולתכניה. הוא משלב בה תנ"ך וגמרא עם מתמטיקה, וגיאומטריה עם גימטריה. בר עמי נולד למשפחה תימנית שבה ינק את אומנות כתיבת הסת"ם עם חלב אמו. אביו ר' שלמה בן יוסף מעברי ז"ל היה מורהו בכתיבה.

כשהיה ילד- דבק באותיות. בשבילו היו הן מקור להשראה אמנותית וגם צוהר לעולם נסתר וכמוס של קדושה. במשפחתו אמרו עליו תמיד: בן-ציון נולד וקולמוסו בידו" אביו אכן לימד אותו לכתוב על קלף עם קולמוס ודיו משחר ילדותו.

כשהיה נער שזה עתה גמר שמינית ב"ישיבת הדרום" ברחובות, נפטר אביו. המשפחה נשארה בערום ובחוסר כל. אפילו לקניות במכולת - לא נשאר. בן-ציון מחטט במגירות ולפתע מוצא. במקום כמה לירות להם קיווה, כתב יד יוצא דופן שנראה לו מיוחד במינו. הוא מראה את כתב היד לרבנים ולמלומדים עד שמומחה לכתבי יד מגלה לו שמדובר באוצר ממשי: כתב יד עתיק מלפני חמש מאות שנה השווה בימינו הון.

כתב היד הזה ואחרים שנמצאו בבית (וגאלו את המשפחה ממחסורה) שימשו דחף ליצירתו של הנער.

הוא ממשיך ללמוד. עובר לכרם ביבנה ואחר כך לישיבת המקובלים "בית-אל" ברובע היהודי בירושלים. וכל הזמן מעתיק ומצייר אותיות. כל ימיו נדמו לו אותיות העבריות כאילו הן זורמות ומתנועעות ורצות בדינאמיות ובכוונה עמוקה. בהדרגה החל לעצב מהם ציורים.

ספרים ופרקים שלמים מהמקורות נכתבים לתוך הציורים. כשהדגם הציורי מפרש ומעמיק את התוכן במילולי. לפעמים יש בכל ציור אותיות כזה מאה רמזים ועשרות פרשנויות. והאותיות מצוירות בתנועה פנימית המזכירה את מחזור הדם בגוף האדם.

כך, למשל בציור של גביע רשם את הברכות שבתורה באותיות קטנות, ואף צירף אליו לכל עבודותיו הסבר ממצה של הרעיונות המובעים בו. בציור "עליה לירושלים" הצליח באותיות מיניאטוריות לכתוב את חמישה עשר שירי המעלות (תהילים ק"כ-קל"ד) ושמש זורחת במרכזם.

כיוון הכתב הוא מלמטה למעלה לביטוי התנועה הרוחנית כלפי מעלה. עשר מדרגות של בתים בציור. עד שמגיעים אל מנורת המאור והמנורה המורכבת מאותיות השם "ירושלים".

השורה הראשונה למטה מלאה בתים מקצה לקצה. בשורה השניה - הבתים מצטמצמים והאור גדל וכך עד שהבתים מצטמצמים והרווח גדל - כלומר הגשמיות מתמעטת והרוחניות גדלה.

השמש בציור הזה נמצאת בצד שמאל ומסמלת את הגאולה ורואים רק חלק ממנה. השמש מכוונת כלפי הפסוק: "וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה". היא יוצאת מהשורה השביעית של הבתים, ושבע מסמל קדושה. בשמש כתובות המילים: "שובה ה' את שביתנו" בחצי עיגול, בצורת סהר - כתזכור לסנהדרין שנאמר עליהם "שררך אגן הסהר". בצורה זו ישבו הסנהדרין בלשכת הגזית. בפסוק: "שובה ה' את שביתנו" יש 13 אותיות. 13 הוא סמל לאהבה או אחדות. "אהבה" בגימ' שווה 13 "אהבה" - רמז למצוות שבין אדם לחברו. "אחד" בגימ' 13 - רמז למצוות שבין אדם למקום. מהשמש יוצאים 70 קרני אור שהם יחד עם השמש בדיוק כמספרם של הסנהדרין 71.

למנורה בראש התמונה 7 זרועות כנגד שבע אותיות ירושלים גם במנורה כל האותיות עולות למעלה חוץ מהמילים: "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים" היורדות כלפי מטה. שהפשט שלהן הוא: "כי הקב"ה יורד ומשרה שכינתו בירושלים. בפסוק "בשוב ה'..." וגו' יש 26 אותיות במנין שם הוי"ה. אם נוסיף להם אחד שהוא ה' אחד, יהיה סה"כ 27 כמנין "זך" וזהו האור הבהיר הזך היוצא מן המנורה.

בן-ציון בר-עמי לא מסתפק במדרש אחד לכל ציור אלא יש לו מספיק הסברים לכל יצירה ויצירה שלו. וכל אחת מהן דורשת לימוד ממש כמו ציור ירושלים. הוא משקיע מחשבה עמוקה בעבודתו. מגלה ידע עצום במקורותינו וגם דורש ידע מקביל מן המתבונן המבקש לרדת לכל עומק דעתו.

את פרסומו חב בר-עמי לימים בהם עשה בשליחות בניו-יורק מיד לאחר מלחמת לבנון... יום אחד מצא את עצמו עומד ליד קתדרה באוניברסיטה אמריקאית יוקרתית ומרצה על אומנותו.

ההיזון החוזר שקיבל והתפעלות שומעיו שימשו תמריץ לפריצת מעיינותיו חוצה ומאז הוא שקוע באומנותו.

שאלתי: האם מותר על פי ההלכה לכתוב דברים שבקדושה בצורת ציורים? בר-עמי: גדולי ישראל בארה"ב כמו הרב משה פיינשטיין והרבי מלובביץ הביעו את הסכמתם לאמנות שלי. בר-עמי צייר את פוסרט הרבי מלובביץ המורכב כולו ממילים של כל קריאת התורה של ימי פסח.

כדי שעבודותיו לא יחוללו, הוא נוהג לשבור אותיות או להחסיר אותיות במילים ולעולם לא לכתוב את שם ה' המפורש. גם בזמן הדפסת הרפרודוקציות של עבודותיו הוא ניצב אישית ליד המדפיסים כדי להשגיח שהדבר לא יפול ארצה. לדבריו, כמה וכמה מרבני ישראל עמם הוא בקשרים אישיים כמו רבה של רחובות הרב שמחה הכהן קוק והרב גולדוויכט ראש ישיבת כרם ביבנה והרב שבתאי סבתו ממצפה יריחו מתלהבים מעבודותיו, עוקבים אחריה ואף מייעצים לו מה מותר ומה אסור.

ופעם שאל אחד התלמידים את הרב שך, מספר בר-עמי, האם מותר לצייר באותיות, והרב שך ענה: "אם זה מביא לחיזוק האמונה- מותר".

בינתיים אנחנו מתבוננים בעוד ציור. מדובר בפסוקי פרשת "ניצבים" המרכיבים יחדיו ציור של יהודי כותב חידושי תורה בספר. כל פרשת "ניצבים" מקופלת בדמות היהודי שבעיני האמן היא מסמלת את היהודי הנצחי הדבק בתורה.

הנפלאות שבכל אות

ראיון

מנוחה פוקס עיתון "הילה" ירחון לאישה החרדית

הרב בר-עמי הוא אמן היוצר יצירות מיוחדות הוא מכנה את עצמו "צורף האותיות". ניסים ונפלאות מוצא הרב בר עמי בכל אות מאותיות התורה. הוא מצרף אות לאות וכך מאליה נוצרת לו תמונה.

מי שיתעסק בתמונה שנוצרה יוכל להגיע לרבדים עמוקים ביותר, להבנת העומק שבפסוקי התורה ולידיעת פירושיה. הרב בר-עמי התחיל בעיסוקו לפני למעלה משלושים שנה. "שמי האמיתי הוא בן ציון מעברי" - הוא מספר. "מכיוון שהחלטתי לעסוק באותיות, צירפתי אותיות אלו לאלו, ומבלי לאבד את שמי המקורי יצרתי לי שם ספרותי". מדוע החלטת לקרוא לעצמך בר-עמי? "בר" מסמל את התחלת התורה: בראשית, ו"עמי" - זהו סוף התורה: "יש"ראל". ואני, כל משאלות ליבי שיהיו חיי שלשלת ארוכה של חיי התורה, מתחילתם ועד סופם".

בן של סופר

הרב בר-עמי נולד לאביו, ר' שלמה בן יוסף - סופר סת"ם, שעלה מתימן בשנת 1930. "אבא שלי אהב את התורה בכל נפשו, הוא לא רק למד תורה, הוא התבונן בתורה. כל ימיו היו מושתתים על אדני התורה. תמיד אמר לי בתור ילד: 'התבונן בני באותיות וראה'". "אני נצר למשפחת סופרים, יש במשפחתנו כתבים מתועדים מלפני 500 שנה ויותר. באותם ימים העתיקו סידורים, כתבי רבי שלום שבזי, כתבי רש"י ועוד. אבי התפרנס מהעתקה ומכירה של ספרים. גם עלי, כך אומרים שכני-ילדות, "הוא נולד עם קולמוס ביד". "אבי אהב את האותיות אהבה ללא תנאים. הוא ליקט וסיפר, הגה וחשב על האותיות. מה הן אומרות, מה הן מביעות", הוא לימד אותנו דרך חיים במסר עצום.

"אותיות אינן קווים" - הדגיש אבא ואמר: "אלה לא עצמות יבשות". הוא חזה את חזון העצמות היבשות והכניס בהן רוח. הוא היה רגיל תמיד להדגיש: "אלו אותיות פורחות באויר". הוא התכוון פורחות מלשון פרח, שבתחילה הוא ניצן סגור וחתום, אבל אט אט נפתח, עד שפורח ומגלה את אשר בתוכו. "כשאבא לימד אותי את האות א', הוא לא אמר לי א' עשויה מקו ועוד קו, אלא כך אמר: "התבונן בני וראה. יו"ד למעלה, יו"ד למטה ו"ו באמצע. הרי זו אל"ף. היו"ד שלמעלה, בני, מרמזת על

הקדוש ברוך הוא. היר"ד שלמטה, רומזת על ישראל, ואילו ה"ו שבאמצע היא התורה, שנתנה בו' סיון".

מגיל צעיר מאד שינן ר' שלמה בן יוסף עם בנו את פסוקי התורה. עד שידע בנו פסוקים רבים בע"פ. אז התחיל לשחק עמו במשחק פסוקים. הוא היה אומר פסוק, ובאות שהסתיים הפסוק - התחיל הבן בפסוק משלו. לילד בן-ציון לא היה הדבר קשה. היה עליו רק להעביר מול עיניו את כל פסוקי התורה שזכר, והנה כבר מצא. הרב בר-עמי אינו מוכן לפרט כמה ספרים מספר התנ"ך הוא יודע בעל פה. כשהיה בן ציון בן 26 נפטר אביו. אז נקלע בן ציון לקשיים כלכליים, וחשב איזו תעסוקה יבחר למחייתו. פעם אחת, בעודו מסתובב ומעיין בגנזים עתיקים שבמחסנו של אביו, גילה במקום נסתר חבילה קשורה. הוא פתח את הקישורים וחש זיעה מכסה את גופו. מול עיניו הייתה יצירת מופת: מעין מפה עשויה כרשת, ובתוכה שושנה. והשושנה מורכבת מפרק קי"ט שבתהילים.

עוד הוא מביט ביצירת האמנות והנה פסוק אחד מזדקר מול עיניו: "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". המילה "נפלאות" פרצה מהפסוק במלוא עוצמתה: "נפלא-אות!" "זה-זה!", ידע, הנה המסר - אני אעסוק באותיות הקדושות והנפלאות. והלא זה מה שרצה אבי שאעשה.

תורה לא מציירים

הרב בר-עמי לא יכול היה להסתפק באותיות לצורך פרנסה, הוא התחיל לעבוד בהוראה ואחר-כך ניהל בית ספר. אבל, בד בבד, בהקרבה רבה, הוא עסק ועוסק עד היום ברזי האותיות. אפשר לקרוא לך צייר? אני שואלת, כשאני מרפרפת בעשרות יצירותיו. "אין צור כא-לוהינו" אומר לי הרב בר-עמי- "אין צייר! אינני צייר, אי אפשר לצייר את התורה. אפשר רק לכתוב אותה, אני בסך הכל עוסק בכתובה כסופר סת"ם, אלא שהאותיות שלי מצטרפות לציור".

אני צורף אותיות. כך נקראת מלאכתי הקדושה. צורף, משתי משמעויות. האחת כינוס פרטים וצירופם למשמעות, והשנייה מצרף כסף, המוציא עידית מהחומר. ציוריו עשויים מאותיות, רק אותיות. אין קווים, אין צבעים, רק אותיות. הוא משתמש באותיות סת"ם, ופועל כסופר סת"ם לכל דבר. עם קולמוס, דיו וקלף. אלא שבשושנה מסופר סת"ם - הוא לא מוציא תחת ידיו סת"ם: תפילין, מזוזות וספרי תורה, אלא רושם בעיפרון ועובר על כך בדיו. "דיר" הוא מדגיש ראשי תיבות דם,

יזע ודמעות! ובאמת כך תהליך היצירה, בדם, ביזע ובדמעות, אבל לבסוף קוצרים ברינה ויום של סיום יצירה הוא יום של חג לכל המשפחה.

פרשה עם פשרה

התהליך הוא ארוך. הוא שולף תמונה אחת המרכיבה את פרשת ניצבים. היהודי הנצחי מצויר בתמונה. "הביטי" - הוא אומר, "זוהי הפרשה הקצרה בתורה. לכתוב פרשה כזו זקוקים ליום או יומיים. לי ארכה היצירה כשנים עשר חודש! מדוע? כי לפני שאני מעתיק את הפסוקים, אני בוחן את כל המפרשים שאני יכול להשיג. אני חייב להבין מהו העומק ומהו המסר של כל פסוק ומילה. אחר-כך אני נושא תפילה לה': "עזור לי להעתיק את הפרשה באופן משמעותי, באופן שבתמונה אחת תיכנס פרשה שלמה משמעותית ושנשים שירצו יוכלו להבין דרכה את המסר של הפרשה".

"זמן רב אני מכשיר את הקרקע, מתייעץ עם גדולים. ואחר כך מגיע תור הטיטות. אני יושב מול הדף הריק ואני יודע שאני מעוניין לתת כלי לאור הרוחני שבמוחי. ואז אני שואל את עצמי: אתם ניצבים! יהודי ניצב חי וקיים. בזכות מה? בזכות העשייה! בזכות המצוות! ברור לי שעלי לצייר את היהודי בפעולת מצווה". ביצירה של פרשת ניצבים - מצויר יהודי מבוגר, עטור זקן ושיבה. יושב וכותב ספר תורה. היהודי מצויר באופן מדויק, נכון וברור, והוא יושב לפני הכותל, סמוך לחלון.

על דרך הישר

הכתיבה חייבת להיכתב ברצף, ומשמייס עוזרים לו ומכוונים כך שבדיוק הפסוק המתאים לענין - יגיע לענין, וכן הלאה. בסופו של דבר נוצר היהודי נצחי הרושם ספר תורה. ומה מוכיח יותר מתמונה כזו על תר"ג המצוות? שכן, כתיבת ספר תורה זו המצווה האחרונה בתר"ג מצוות. את אמנתו הוא מבטא בדרכים שונות. דרך מספרים, גימטריות, אור וצל, אותיות קטנות וגדולות וכיווני כתיבה. ביצירה של 15 שירי המעלות כתב בהתחלה הרב בר-עמי את הפסוקים מלמעלה-למטה. פתאום נעצר: "אני חוטא לאותיות. הלא אלו הן "מעלות", כלומר "עליות", ואיך אני מוריד אותן מלמעלה למטה"?!

מייד הפסיק והתחיל לכתוב מלמטה למעלה. כך נוצרו 15 שירי מעלות, כשבכל צורה ישנו רמז למשהו. ישנה רק יצירה אחת שבה השורות ישרות - פרקי אבות. "לא במקרה יצא כך" - הוא מסביר. "בפרקי אבות נאמר איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם!" לא פלא הדבר שנרשמו לי השורות ישרות. מי שמגיע לביתו לרכוש תמונה, יכול לקבל דפי הסבר מפורטים. הם כוללים ממאה ועד שלוש מאות רעיונות לכל

יצירה ויצירה. למשל, על היצירה של שיר המעלות יקבל המבקש 75 עמודי פוליו של הסברים מפורטים, וכך יתמה הקונה וישאל: מדוע המילים "על יד ימינך" - כתובים דווקא בצד שמאל של המעלות - ימצא מייד את התשובה לתמיהתו בדפי ההסבר. בזמן שעושים ישראל את רצון המקום - שמאל נהפך לימין.

חשואה וסמליה

60 יצירות השלים הרב בר עמי. אחת היצירות המרגשות שלו היא היצירה של חזון העצמות היבשות - סוד העם היהודי. ביצירה הוא צייר שישה מגיני דוד שבורים בקצותיהם. אלו מסמלים את השואה ואת שבר עם ישראל המגן דוד השביעי הוא זה הפנימי, והוא שלם! אין שלם מלב שבור. על אף כל השיברון שמסביב עם ישראל חי לעד.

על היצירה הזו מספר הרב בר עמי סיפורים מרגשים: "היצירה הזו, לאחר שסיימתיה - באה אלי בחלום ולחשה לי כך: הסוד של העם היהודי נמצא בתוכי - גלה זאת!" "חלומות שווא ידברו" - אמר לעצמו וחזר לישון.

גם בלילה השני חזרה היצירה לחלומי, וגם בשלישי. לבסוף הבין שיש דברים בגו. הוא קפץ ממיטתו בשלוש לפנות בוקר, ורץ אל חדר עבודתו. הוא עמד והתבונן ביצירה, השתדל להתרכז, קרא פרקי תהילים בתחנונים ומעומקא דליבא והנה, לאחר חצי שעה הוא מתבונן ורואה שהאותיות הפינתיות של מגיני הדוד - הגדילו את עצמן, וכאילו התחילו לדבר, וקול פנימי לוחש: אסוף אותנו! אסף שמונה עשר אותיות, בחן את ערכן בגימטריה, והנה קול פנימי לוחש לו: "צרף אליהן את האותיות הפנימיות!" הוא אסף גם את 12 האותיות הפנימיות וגילה שערכן של 30 האותיות מגיע ל-1118! בדק והשווה, האם זהו המספר שיצא? היתכן שעד כדי כך שמע א-לוהים לתחינתו? הלא לפי כל החישובים שחישב מצא רק פסוק אחד בתורה שערכו כזה. רק אחד: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" !!! "אכן" - הבין בר עמי, "כאשר מתאמצים מלמטה - מסתדרות האותיות מאליהן ומבטאות משהו מרומם, צריך רק להאמין שזה יקרה וזה פשוט קורה.

מספר משמעותי

באחד הימים הגיעו אנשים רבים לרכוש תמונות. בין הקונים היתה אשה ניצולת שואה, שבקשה לרכוש את תמונת "חזון העצמות היבשות", המתקשרות ישירות לשואה "הגשתי לה את התמונה.

בראש התמונה היה המספר 199. "הביטה האשה בתמונה כמהופנטת, לבסוף שאלה: מהו המספר הזה? "זהו מספר התמונה מתוך כל עותקי התמונה הנמצאים בעולם" - עניתי. האשה לא חדלה מלהתרגש, כולה רעדה כשבקשה: "אנא גלה לי מדוע נפל לידי העותק הזה? "גברתי" - נסה הרב בר עמי להרגיעה. "מדוע את מתרגשת כל כך? זה הדבר היחיד שאינו חשוב בתמונה הזו, המספר של העותק" האשה פרצה בבכי היסטרי והפשילה מעט את שרוולה. "ראה" - קראה בבכי תמרורים, "ראה! 199 הוא המספר שהנאצים קעקעו בבשר החי שלי!" היא ישבה ובכתה כשהיא מתחננת ומבקשת שאנסה למצוא את הסיבה שהמספר יצא בדיוק בעותק שלה. "האנשים שמסביב בקשו ממני להתאמץ ולחשוב, אולי אוכל להרגיע אותה.

נכנסתי לחדר השני והתייחדתי עם הבורא "ריבונו של עולם", התחננתי. "תן את התשובה במוחי, שאוכל להרגיע אשה מסכנה. עוד אני סורק את פסוקי התורה בעל פה, והנה מגלה ה' את עיני ופסוק קופץ לפני: "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה" המילה "צדקה" מופיעה כאן בפעם הראשונה בתורה, ו"צדקה" בגימטריא - 199! "נגשתי אל האשה ושאלתיה: "אולי גברתי עוסקת בצדקה?" ההתפרצות היתה מרגשת ומופלאה. האשה שפכה משך חצי שעה את ליבה. "כל החיים שלי עסקתי בצדקה וחסד. אפילו שם בגיא צלמות, בגטו ובמחנות ההשמדה, ה' עד לכל הצדקה שעברה תחת ידי" - היא ספרה סיפורי חסד מופלאים שעשתה. "אט אט נרגעה האשה" - מספר הרב בר עמי. היא נטלה את תמונת חזון העצמות ויצאה".

תם ולא נשלם
השבח לא-ל בורא העולם

ואנִי תפִילתי לך ה'

תפילה לרפואה שלמה

לשמחה בת רנה

לדרור בן שמחה

לדניאל גדליהו חי בן יצחק למשפחת אסיאו

לאפרים אליהו בן בנימין

בכלל כל חולי עמו ישראל, אמן.

תפילה להצלחה ולברכה

לנדיב שלמה בן אפרים אליהו ברנר

ולרעייתו אילת בת דניאל גדליהו חי וְרֵנָה רבקה

למשפחת אסיאו ואברבנאל

ולילדים הנפלאים: איתן ואביב למשפחת יהושע.

ימלא ה' כל משאלות לבכם לטובה - אמן.

תודה למשפחה על עזרתם בהוצאת הספר לאור

לעילוי נשמת יקיריהם:

מרים רחל בת חיה ע"ה

רֵנָה רבקה בת מאיר (אברבנאל) ע"ה

לזכר עולם בהיכל ה'

- ❖ לחייל מסיירת חרוב דן נסים בן יחיא (אח של רינה זינדני) נפל בבקעה הי"ד.
- ❖ לחייל גיל שרעבי הי"ד בן חיים ויעל שרעבי שיבלח"א. נפל באסון המסוקים.
- ❖ לר' יצחק בן יקות חזות איש יבנה.
- ❖ לידיד יקר ואהוב מנשה עובדיה.
- ❖ למיכאל בן איליה ויצמן נלב"ע בכ"ז באייר תשס"ז.
- ❖ לד"ר אהרון דווּיק ובנו סאלים דווּיק.
- ❖ לצפורה בת שרה.
- ❖ לרבקה בת בחמל שחמורוב, נלב"ע כ"ד בשבט תשס"א.
- ❖ למשיח בן שרח שחמורוב, נלב"ע בכסלו.
- ❖ למיכל בת חנה שחמורוב, נלב"ע כ"ח באלול.
- ❖ לישראל בן שרח שחמורוב, נלב"ע י"ד בכסלו.
- ❖ לנאוה-ישראלה בת דבורה שחמורוב, נלב"ע ד' בניסן תשס"ח.
- ❖ לגבריאל נעים בן מבורך ומברכה בת יוסף, לדוד בן יצחק.
- ❖ לתינוקות אוריה ואחיה לידור הי"ד שנרצחו בפיגוע בירושלים.
- ❖ לע"נ ר' אליהו בן רחל סוויד ע"ה; נלב"ע כ"ט אדר א' תשכ"ב.
- ❖ לע"נ מרת רוזה שושנה בת ג'מילה סוויד ע"ה; נלב"ע ה' כסלו תשס"ז.
- ❖ לע"נ הרב חיים בן רוזה שושנה סוויד ע"ה; נלב"ע א' אייר תשס"ט.
- ❖ לע"נ מורי יחיא בן משה ירימי ירא ה' ודוגמא לגמ"ח, זצוק"ל.

ת.נ.צ.ב.ה

"אות-לעולם" מכון לחקר הלשון והכתב בישראל
מעביר תכניות עשירות ומגוונות לכל חלקי הציבור.

רוב התכניות משולבות בלווי שקפים.
 חלק מהתכניות מועברות גם בשפה האנגלית.

תיאום, פרטים והזמנת תכניות מכון "אות-לעולם" ישראל
 או תיאום ביקור במוזיאון הכתב
08-949-1985 או: 072-233-4996 או: 054-449-1118 (עדיף)

סוד האותיות, הכתב ולשון הקודש

- (א) היופי והחכמה שבלשון הקודש.
- (ב) אותיות לשון הקודש בהן נבראו שמים וארץ.
- (ג) סוד הציורים הרוחניים באותיות לשון הקודש.
- (ד) "בעזרת-השם" סוד השמות על-פי האותיות.
- (ה) אלף ("1000") הסודות שבאות: "אל"ף.
- גילוי הסוד העמוק של האות: אל"ף.
- (ו) "לא יאומן" - מה עצמתה של המילה: "יהודי".
- חקירה מעמיקה לגילוי הסוד המדהים והנסתר של המילה: "יהודי".
- (ז) "צפנת-פענח" פיצוח חידות עתיקות מימי קדם.

צפונות התפילה

- (א) גילוי הצופן הנסתר באותיות התפילה. (צופן: "קושטא קא"י")
- (ב) צפונות ומבנה הקדיש.
- (ג) צפונות ומבנה הקדושה על-פי כל עדות ישראל.
- (ד) היגוי נכון וקריאת התורה כהלכה.

העשרה ומודעות עצמית

שיעורים, חוגים או ימי עיון.

- (1) "שלום לכעס" - חיים ללא לחץ.
- (2) סגולות לשפע והצלחה עפ"י הקבלה.
- (3) זוגיות ואהבה - הדרך האמיתית לאושר ושלום בית.
- (4) הרפואה האנרגטית ומקורות היהדות.
- (5) חלונות לפתרון חלומות.
- (6) "בלי עין הרע" - האם יש כח כזה?
- (7) מדיטציות והרפיה במסורת היהדות.
- (8) "צפנת-פענח" פיצוח חידות מימי קדם.
- (9) נומרולוגיה והכנת מפה נומרולוגית.
- (10) ריפוי בצבעים - סוד הריפוי וההרגעה דרך התדרים של הצבעים.
- (11) "ביו-ריתמוס" הבנה והכנת מפת "ביו-ריתמוס" לכל אדם.

קורסים בסיסיים מטעם מכון: "אות-לעולם"

ריפוי אנרגטי ברוח היהדות ועל פי המקורות. (תכנית מפורטת תישלח)
תיקשור וראיית הילוח. (תכנית מפורטת תישלח)
קבלה ומיסטיקה 10- מיפגשים

- (א) יסודות הקבלה.
- (ב) הקבלה- עץ החיים של הספירות.
- (ג) הבנת סוד שם הוי"ה שם ע"ב (והשימוש בו) ושם מ"ב.
- (ד) הקשר בין ביו-ריתמוס וצירופיו השונים של שם הוי"ה.
- (ה) סגולות להצלחה ושפע עפ"י הקבלה.
- (ו) אותיות הרפואה וסוד הפסוק "שמע-ישראל".
- (ז) סוד ה"מנורה" התלויה בבתי כנסת.

שיעורים בפרשת השבוע ובחגים

- (א) כל פרשה בנושא: "התבוננות מעבר לפתוב"
- (ב) נושאים מרכזיים לאורך כל התורה: "שמים וארץ" "חטא אדה"ר" "עקידת יצחק" "חלום יעקב" "עמלק" ועוד...
- (ג) דמויות בתורה הנמצאות בתוככי כל אדם... ועוד...
- (ד) "ושאבתם... ממעיני החגים- סודות כל חג וחג.

למוסדות חינוך:

מכון "אות-לעולם" מתאים עבורכם תכניות, בהתאם לציפיותיכם:

סדנאות עיוניות, להחדרת ערכים חינוכיים,

יתקיימו במוסדכם.

תכנית מעשירה את ההתבוננות, מחזקת את האמונה והבטחון...

הפעילות מתבצעת בהשתתפות מלאה של התלמידים,

בשיטת ההתבוננות והגילוי העצמי.

לאחר הסדנאות, יתכנסו כל הכיתות להופעה מיוחדת ומרתקת.

בלווי שקפים נדירים

בנושא סודות וערכים, במיצרפי-הכתב.

אפשרות נוספת: תכנית ערב, בשילוב תלמידים הורים ומורים .

אפשרות נוספת: תכנית ייחודית לצוות המורים בלבד (+ בני זוג)

תכניות ייחודיות לפני כל חג, במשך כל השנה,

התכנית מתאימה עצמה גם לכל אירוע או ל"פרויקט" מיוחד במוסדכם.

התכנית מסובסדת. מספר תכניות במקום אחד תזכה בהנחה משמעותית.

אם גם אתם מאמינים, שזו זכות גדולה - לחנך ילדי ישראל באהבה,

כבר יש קשר בינינו!